

VOLDA KOMMUNE

MØTEINNKALLING

Utvalg: Formannskapet
Møtestad: Voldsfjorden, Volda rådhus
Dato: 20.09.2016
Tid: 12:00

Medlemar som er ugilde i ei sak vert bedne om å gje melding, slik at varamedlemar kan bli kalla inn. Jf. § 8, 3. ledd i forvaltningslova.

Vi ber om at forfall vert meldt til servicekontoret/utvalssekretær på telefon 700 58 700.

Varamedlemar får saksdokumenta førebels berre til orientering. Dei får særskilt melding når dei skal møte.

B- saker er underlagt teieplikt og er unnatekne offentleg innsyn.

Møtet er ope for publikum, med unnatak når b-saker vert handsama. Saksdokumenta er lagt ut til gjennomsyn på servicekontoret og på folkebiblioteket til møtet vert halde.

SAKLISTE

Saksnr.	Sak	Arkivkode
PS 153/16	Godkjenning av innkalling og sakliste	
PS 154/16	Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte	
OS 125/16	Orientering tertialrapport	
OS 126/16	Diskusjonsnotat om planprogrammet - Planid 2016005 - Arealdelen	2016005
PS 155/16	PlanID 2016006 - detaljreguleringsplan for Sevringhaugen/Dokterhaugen, gnr. 19, bnr. 24 mfl. Utlekking til offentlig ettersyn	2016006
PS 156/16	Fylkesplan for Møre og Romsdal 2017-2020. Uttale til høyringsutkast	121
PS 157/16	Tilbudsstruktur for vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal. Forslag til høyringsuttale.	A40
PS 158/16	Organisering av prosessar for frigjering av ressursar- Budsjettt og økonomiplanprosess.	034
PS 159/16	Intensjonsavtale mellom Høgskulen i Volda og Volda kommune om kino/kultursal i nytt Mediehus	A60
PS 160/16	Voldahallen - Ny Voldahall	614
PS 161/16	Tilleggsøyving, utbetring av Botnavegen	Q14
PS 162/16	Avtale om anleggsbidrag og finansiering av utbygging av sambindingsveg over Håmyra	L81
PS 163/16	Organisering av interkommunalt IKT-samarbeid	056
PS 164/16	Rutinar for eigarskapsstyring	037
PS 165/16	Retningslinjer for bruken av næringsfond og kraftfond.	242
PS 166/16	Ruteendringsprosessen 2017 - rute 08 Volda -Lauvstad.	N02
PS 167/16	Orienteringssaker	
OS 127/16	Langtidsplan for forsvarssektoren - høyring	X10
OS 128/16	Opprop - HV 11 frå Møre og Romsdal	X10
OS 129/16	Invitasjon til seminarrekke for kommunar som har gjort gjensidig vedtak om sammenslåing	026
OS 130/16	Ta initiativ: still krav til TISA-avtalen i din kommune!	033

PS 153/16 Godkjenning av innkalling og sakliste

PS 154/16 Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte

OS 125/16 Orientering tertialrapport

ORIENTERINGSSAK

Rådmann

Sak: Planid 2016005 - Arealdelen

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd / Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2016/963	10100/2016	2016005	UTV/HEIIST	30.08.2016

Diskusjonsnotat om planprogrammet - Planid 2016005 - Arealdelen

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
	Formannskapet	20.09.2016

Sektor for Utvikling har sett i gong arbeidet med arealdelen og prosjektgruppa jobbar no med utforming av planprogrammet.

Planprogrammet for arealdelen skal m.a. gjere greie for opplegget for medverknad, kva alternativ som vil bli vurdert og behovet for utgreiingar. Før prosjektgruppa fullfører arbeidet med planprogrammet, er det ønskeleg å få synspunkt frå Formannskapet når det gjeld opplegg for medverknad, val av hovudtema og forslag til strategiar for arealbruk, behov for utgreiingar og tema i konsekvensutgreiinga. Eg vil i det følgjande presentere prosjektgruppa sine forslag. Prosjektgruppa er samansett av planleggarane ved Sektor for utvikling og rådgjevar ved stab for Samfunn og rådgjeving. Problemstillingar har også vore drøfta i det tverrfaglege planmøtet.

Medverknad i planprosessen

Opplegg for medverknad skal skildrast i planprogrammet. I samband med utarbeiding av Samfunnsdelen vart det gjennomført eit breitt og omfattande opplegg for medverknad, der dei fleste grupper vart invitert til å delta. Samfunnsdelen er styrande for arbeidet med arealdelen og mange av innspela frå medverknadsprosessane knytt til Samfunnsdelen, vil også vere med og gi føringar for arbeidet med arealdelen.

I høyringsperioden for planprogrammet foreslår prosjektgruppa å nytte opne folkemøte saman med ”opne kontordagar”, der enkeltpersonar kan drøfte eigne innspel til framtidig arealbruk. Folkemøta vil bli arrangert både i Volda sentrum og på bygdene. Vi ønskjer å samarbeide med grendeutvala og vil gjennomføre felles møte for fleire bygder på Mork, i Dalsfjorden, Austefjorden og på Folkestad.

I fasen med kartleggingar, utgreiingar og utarbeiding av forslag til ny arealdel, ser vi det som aktuelt med ”arbeidsmøte” knytt til ulike tema. Her vil det bli invitert inn aktuelle deltakarar(næringsliv, lag- og organisasjonar, politisk, ressurspersonar m.v.) og gjennomført medverknadsprosessar for å få fram gode råd og forslag knytt til ulike problemstillingar. Ved behov kan det bli arrangert opne bygdemøte, der det t.d. er aktuelt med større endringar i framtidig arealbruk. Når ein har klart eit utkast til ny arealdel vil planforslaget bli tatt med i Regionalt planforum for drøfting med dei regionale høyringspartane.

VOLDA KOMMUNE

I perioden med høyring av forslag til ny arealdel vil det bli arrangert folkemøte både i Volda sentrum og på bygdene. Det kan også vere aktuelt med ”opne kontordagar”.

Planoppgåve	Medverknad
Utarbeiding av forslag til planprogram	Planmøte, FSK.
Offentleg ettersyn og høyring av planprogram og kunngjering av oppstart av planarbeidet, med høve til å kome med innspel til framtidig arealbruk.	Ope møte i Volda sentrum, Mork, Folkestad, Dalsfjorden, Austefjorden. Opne kontordagar, regionalt planforum.
Fastsetting av planprogram	Kommunestyret
Utarbeiding av 1. forslag til Arealdele med Konsekvensutgreiing og ROS-analyse.	Planmøte, Temamøter undervegs i utarbeiding av planforslaget. Orientering og drøfting i aktuelle politiske råd, styre og utval. Regionalt planforum.
Offentleg ettersyn og høyring Arealdelen	Ope møte i Volda sentrum, Mork, Folkestad, Dalsfjorden, Austefjorden. Opne kontordagar.

Hovudtema og gjennomgåande perspektiv

Samfunnsdelen gir dei overordna føringane for den framtidige arealforvaltninga i kommunen og inneheld mål og strategiar innanfor åtte hovudtema; Attraktivitet, Busetting, Volda i regionen, Volda sentrum, Folkehelse, Klima og miljø, Tenester og Samfunnstryggleik.

Arealdelen skal følgje opp målsettingane og strategiane frå samfunnsdelen men fokuset må vere meir retta mot arealbruksutfordringane og prosjektgruppa foreslår å fokusere spesielt på følgjande hovudtema:

- Sentrumsutvikling og senterstruktur
- Busetting
- Offentlege og allmenne formål
- Fritidsbusetnad, setrar og naust.
- Landbruk og næringsliv
- Transport og kommunikasjon
- Grønstruktur, friluftsliv og kultur

Prosjektgruppa foreslår at Folkehelse, Klima og miljø og Barn og unge som skal inngå som gjennomgåande perspektiv i alle hovudtema.

Arealstrategiar og utgreiingsbehov

Med utgangspunkt i målsettingane i Samfunnsdelen vil det i planprogrammet bli utforma rettleiande arealstrategiar for kvart av temaområda. Desse langsiktige strategiane handlar om kva vi skal gjere/prioritere for å nå målsettingane. Arealstrategiane fastlegg prinsippa for kommunen si arealforvaltning (kva vi vil prioritere for å oppnå måla i Samfunnsdelen), og vil vere førande for handsaming av innspel og utlegging av nye areal til utbyggingsføre mål.

VOLDA KOMMUNE

Arealstrategiar bør ideelt sett vere mest muleg korte og gi tydelege vegval. Dette har vore noko utfordrande for prosjektgruppa, og Formannskapet må gjerne komme med forslag til meir tydelege og kortfatta arealstrategiar. Prosjektgruppa har tatt utgangspunkt i strategiane i Samfunnsdelen når ein har foreslått dei langsiktige arealstrategiane for kvart hovudtema.

I tabellane under er det vist relevante strategiar frå Samfunnsdelen for kvart hovudtema. Det er vidare foreslått arealstrategiar og kva utgreiingar, kartleggingar m.v., som vil vere nødvendige for å gi tilstrekkeleg kunnskapsgrunnlag for å avgjere den framtidige arealbruken i kommunen.

Sentrumsutvikling og senterstruktur

Strategiar i
Samfunnsdelen:

- Styrke Volda sentrum som regionalt handels-, bu- og næringssentrum.
- Vidareutvikle og styrke regionale funksjonar i området, og utvikle sentrum med urbane kvalitetar.
- Arbeide for at "Campus HVO" vert ein integrert del av Volda sentrum.
- Stimulere til vidareutvikling av detaljhandel med allsidig tilbod i sentrumskjernen.
- Institusjonar med krav til uttrykkingstid skal ikkje byggast utanfor Volda tettstad.
- Sikre trehusbusetnaden og anna særprega arkitektur i sentrum, og auke bevisstgjerings om Volda sitt særpreg og identitet.
- Ta vare på smug, fjordgløtt og grønne lunger, og sikre eit ope sentrum mot fjorden.
- Legge til rette for utvikling av hamneområdet og sjølinja, og sikre kopling mellom fjord og fjell.

Arealstrategi for
sentrumutvikling og
senterstruktur:

- Volda sentrum skal prioriterast som regionalt handels-, bu- og næringssentrum, med urbane kvalitetar der detaljhandel skal lokalisert til sentrumskjernen og institusjonar med krav til uttrykkingstid ikkje vert lokalisert utanfor Volda tettstad.
- Volda sitt særpreg og identitet skal styrkast ved å sikre den eldre trehusbebyggelse og anna særprega arkitektur, ta vare på smug, fjordgløtt og grønne lunger og sikre eit ope sentrum mot fjorden.
- Legge til rette for fortetting og transformasjon i og nær sentrumskjernen, som støttar opp om utvikling av eit sentrum med urbane og berekraftige kvalitetar.

Behov for utgreiingar,
kartleggingar m.v.

- Vurdere sentrumsavgrensing, senterstruktur, soneinndeling og funksjonsfordeling i Volda sentrum.
- Utarbeide fortettingsstrategi og plan for "miljøgate" for Volda sentrum.
- Utarbeide føresegnar og retningslinjer for estetikk og bygningsmiljø i Volda kommune.

Busetting

Strategiar i
Samfunnsdelen:

- Ha eit variert bustadtilbod og ledige tomter både i sentrum og på bygdene.
- Nye bustadfelt og utbyggingsområde skal lokalisert i tilknytning til eksisterande busetnad, infrastruktur og handels- og tenestetilbod, og

VOLDA KOMMUNE

planleggast med gode løysingar for kollektivtransport, sykkel og gange.

- Legge til rette for auka busetting, aktivitet, trivsel og liv i sentrum.
- Arbeide aktivt for utvikling av attraktive byggeklare bustadtomter og tilrettelegging for varierte bustadtypar og fortetting med kvalitet i sentrumsområdet.
- Legge til rette for bustadbygging i bygdesentra, spreidd utbygging og auka omsetning av gardseigedomar og ledige hus (i samsvar med "Strategi for busetting på bygdene").

Arealstrategi for busetting:	• Volda kommune skal ha eit variert bustadtilbod og ledige tomter både i sentrum og i bygdesentra. • Nye bustadfelt skal lokalisrast i tilknytning til eksisterande busetnad, infrastruktur og handels- og tenestetilbod, og planleggast med gode løysingar for kollektivtransport, sykkel og gange. • Spreidd utbygging skal skje som utfylling eller forlenging av eksisterande busetting i skred- og flaumsikre område, og slik at ein ikkje punkterar samanhengande grøntområde, kjerneområde landbruk, eller restriksjonsområde med omsyn til kulturminne.
Behov for utgreiingar, kartleggingar m.v.	• Analyse av bustadbehov, arealbehov – kva har vi og kva treng vi. • Revisjon av hovudplan for vatn og avløp. • Gjennomgang av regelverk for bustadtilskot ved spreidd bustadbygging. • Utarbeide leikeplassnorm med funksjons og utformingskrav til leike- og uteoppfallsareal.

Offentlege og allmenne formål

Strategiar

i Samfunnsdelen:

- Vidareutvikle og styrke regionale funksjonar i området, og utvikle sentrum med urbane kvalitetar.
- Sikre høgskulen og sjukehuset som viktige arbeidsplassar og institusjonar for framtida.
- Legge til rette for at Volda og Ørsta skal vere Noregs fremste senter for medieutdanning og nynorsk.
- Vidareutvikle samarbeidet med Høgskulen i Volda, og vere aktiv i utvikling av campusområdet.
- Prioritere god kvalitet på barnehage- og skulebygg, med tilhøyrande uteområde.
- Utvikle nye arenaer for kultur og idrettssliv, og synleggjere tilboda lokalt og regionalt.

Arealstrategi for offentlege og allmenne formål:	• Offentlege funksjonar med tilhøyrande uteområde skal lokalisrast til Volda sentrum. • Offentlege og allmenne formål utanfor Volda sentrum skal lokalisrast til bygdesentra. • Allmenne formål i Volda sentrum skal lokalisrast i gangavstand frå sentrumskjernen med sikte på å utvikle eit sentrum med urbane kvalitetar.
Behov for utgreiingar, kartleggingar m.v.	• Kartlegge arealbehov for kommunale og regionale verksemdar, allmennytte formål og kommunaltekniske anlegg. • Vurdere behov for arealbruksendringar, føresegnar og

retningslinjer for tilpassing av infrastruktur til framtidige klimaendringar (overvatn, havnivåstigning, stormflo m.v.).

Fritidsbusetnad, setrar og naust.

Strategiar i
Samfunnsdelen:

- Ingen relevante!

Arealstrategi for
fritidsbusetnad, setrar
og naust:

- Nye område for fritidsbustader og naust skal i størst muleg grad utnytte eksisterande infrastruktur og organiserast i felt/naustrekker.
- Lokalisering av naust og fritidsbustader skal ikkje vere i konflikt med viktige allmenne interesser, natur- og friluftslivsområde.
- Verdifulle setremiljø skal i størst muleg grad bevarast og nybygging av hytter skal i hovudsak plasserast i felt utanfor viktige setremiljø.

Behov for utgreiingar,
kartleggingar m.v.:

- Oppdatering av "Stølsregisteret" med kartlegging og verdsetting av setremiljø.
- Kartlegging av vassdrag, strandsone og sjøareal.
- Vurdering av behov for nye område for naust og fritidsbusetnad.
- Utarbeide forslag til retningslinjer for bygging av nye hytter og naust.

Landbruk og næringsliv

Strategiar i
Samfunnsdelen:

- Samarbeide med nærliggande kommunar om tilrettelegging av attraktive næringsområde i regionen.
- Legge til rette for bærekraftig utvikling av landbruk, skog og fjordbruk.
- Styrke Volda sentrum som regionalt handels-, bu- og næringssentrum.
- Legge til rette for næringsareal og medverke til utvikling av samarbeidet mellom Volda Næringsforum, Ørsta Næringskontor og Sunnmøre kulturnæringshage.
- Legge til rette for gode serverings- og overnattingstilbod med fokus på gode opplevingar og lokal matkultur.
- Stimulere til vidareutvikling av detaljhandel med allsidig tilbod i sentrumskjernen.

Arealstrategi for
landbruk og næringsliv:

- Legge til rette for bærekraftig utvikling av landbruk, skog- og fjordbruk.
- Stimulere til vidareutvikling av detaljhandel med allsidig tilbod i sentrumskjernen.
- Legge til rette for næringsareal knytt til hovudvegnettet og trasèar for kollektivtransport.

Behov for utgreiingar,
kartleggingar m.v.:

- Plan for kjerneområde landbruk
- Avklare behov for næringsareal.
- Avklare behov for areal til havbruksnæringa.
- Avklare og verdisetting av jord- og skogbruksareal.
- Avklare arealbehov for overnattings- og serveringstilbod.
- Avklare behov for og aktuell plassering av areal for mottak og deponi for masser.

VOLDA KOMMUNE

Transport og kommunikasjon

Strategiar

i Samfunnsdelen:

- Vidareutvikle kommunikasjonen i regionen med mål om ferjefrie fjordkryssingar.
- Arbeide for gode kommunikasjonar mellom sentrum og bygdene.
- Utvikle Volda som kollektivknutepunkt og betre offentleg kommunikasjonstilbod.
- Knytte kommunen til hurtigbåtsystemet mellom Ålesund og Bergen i Berkneset/Eiksundområdet.
- Sikre eit estetisk og universelt utforma sentrum som inviterer til å gå og sykle.
- Utvikle eit funksjonelt trafikalt køyremønster som er trygt for alle.
- Betre veg, gate og parkeringsstrukturen i sentrumskjernen slik at det vert lett å orientere seg.
- Kunne tilby ryddige, oversiktelege og nok parkeringsplassar.
- Utvikle trygge, samanhengande, finmaska og attraktive gang- og sykkelveggar.
- Sikre gode trafikale forhold i bustadområda, med vekt på trygg ferdsel for barn og unge.
- Utvikle gang- og sykkelvegnettet i Volda-Ørsta.
- Legge til rette for gode og trygge tilkomst til skular, fritidsarenaer, natur og friluftslivsområde.
- Stimulere til at fleire går, sykklar og nyttar kollektivtransport til arbeid, skule og andre aktivitetar.
- Redusere bilbruken i sentrumskjernen.

Arealstrategi for transport og kommunikasjon:

- Sikre gode kommunikasjonar i regionen og kommunen med mål om ferjefrie fjordkryssingar.
- Sikre infrastruktur som grunnlag for god kommunikasjon.
- Legge til rette for reduksjon av klimagassutslepp knytt til transport ved å gjere kollektivtilbod, sykkel og gange meir attraktivt.
- Utvikle eit funksjonelt trafikalt køyremønster med veg, gate og parkeringsstruktur som gjer det lett å orientere seg, er trygt for alle, og inviterer til å gå og sykle i/til sentrumskjernen.
- Sikre gode trafikale forhold i bustadområda og vektlegge gang- og sykkelveggar som sikrar trygg ferdsel for barn og unge.
- Utvikle Volda som kollektivknutepunkt og betre offentleg kommunikasjonstilbod.

Behov for utgreiingar, kartleggingar m.v.:

- Vurdering av dagens og framtidige overordna vegsystem inkl. fjordkryssingar og kollektivtrafikk-løysingar.
- Utarbeide hovudplan for vegsystemet i Volda sentrum inkl. løysingar for kollektivtrafikk og gang- og sykkelstrategi.
- Registrering av Barnetrakk i Volda sentrum og Mork.
- Utarbeiding av retningslinjer for veg- og gateutforming
- Utarbeide parkeringsstrategi for Volda sentrum(betalingsparkering,)

Grønstruktur, friluftsliv og kultur

Strategiar i

- Vidareutvikle gang- og stinettverket og legge til rette for tilgang til natur

VOLDA KOMMUNE

Samfunnsdelen:

og friluftslivsområde.

- Realisere utviklingsplanen for Volda sentrum med fokus på grønstruktur og kopling mot strategien "frå fjord til fjell".
- Stimulere landbruksnæringa til å halde i hevd kultur- og naturlandskapet.
- Sikre eit mangfaldig naturlandskap gjennom kommunal arealforvaltning.
- Sikre, utvikle og legge til rette for viktige friluftslivsområde i heile kommunen.
- Sikre viktige jordbruksareal og naturtypar i kommuneplanen sin arealdel.
- Synleggjere konsekvensar for naturmiljøet i alle plan- og utbyggingssaker.

Arealstrategi for grønstruktur, friluftsliv og kultur:

- Sikre og utvikle viktige natur- og friluftsområde og legge til rette for tilgang til områda.
- Sikre og vidareutvikle grønstruktur i Volda sentrum med fokus på Utviklingsplanen og strategien "frå fjord til fjell".
- Sikre viktige kulturmiljø og kulturminne.

Behov for utgreiingar, kartleggingar m.v.:

- Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområde.
- Kartlegging av vassdrag, strandsone og sjøareal.
- Fastsetting av markagrense, grense mot jordbruksareal og byggegrense mot sjø og vassdrag.
- Utarbeide kulturminneplan og sikre viktige område for kulturminne og kulturmiljø

Konsekvensutgreiing

Som del av arealdelen skal det gjennomførast konsekvensutgreiing, der verknader for miljø og samfunn skal skildrast for alle nye område for utbygging, og der arealbruken vert vesentleg endra i eksisterande byggeområde. Oppdatering av arealdelen i samsvar med vedtekte reguleringsplanar vert ikkje omfatta av kravet om konsekvensutgreiing. Konsekvensutgreiinga skal i utgangspunktet baserast på eksisterande kunnskap. Innanfor enkelte fagtema og i enkelte område kan det vere behov for oppdatering av denne kunnskapen. Aktuelle utgreiingstema er basert på krav i Forskrift om konsekvensutgreiingar. Alle forslag til nye/endra arealbruk skal også vurderast opp mot arealstrategiane og ein skal vurdere den samla verknad av både kvart utbyggingsforslag, men også verknad av dei samla arealbruksendringane i forslaget til ny arealdel. Under er alle utgreiingstema lista opp, det er også vist til aktuelle problemstillingar, kva eksisterande kunnskap vi har, og behov for ny kunnskap. Bortsett frå dei opplista utgreiingstema er ikkje tabellen heilt komplett og vil bli jobba med vidare.

Miljø			
Utgreiingstema	Problemstilling	Eksisterande kunnskapsgrunnlag	Metode/utgreiingar
Forureining	Nye utbyggingsområde kan medføre ureining, støy, miljøendringar m.m.	Registreringar, Miljødata, Støykartleggingar langs hovudvegane og i samb. med nyare reguleringsplanar.	Hovudplan for vatn og avlaup. Hovudplan for vegsystemet i Volda sentrum
Landbruk og jordressursar	Tap av produksjonsareal,	Gardskart, FKB-data. Data for	Kjerneområde landbruk, synfaringar.

VOLDA KOMMUNE

	driftsulemper.	produksjonstillegg.	
Naturmangfald og naturmiljø	Endra arealbruk kan endre naturmangfald og naturmiljø.	Naturbase, naturtyperegistreringar.	Synfaringar.
Kulturminne og kulturmiljø	Utbygging kan gje negativ konsekvens for kulturminne-/miljø.	Askeladden. SEFRAK.	Kulturminneplan, synfaringar.
Landskap	Ny utbygging kan endre landskap og gi nær og fjernverknad.	Høgde- og terrengdata, ortofoto.	Synfaringar. Oppdatering av "Stølsregisteret" med kartlegging og verdsetting av setremiljø.
Nærmiljø, grønstruktur og friluftsliv	Ny utbygging kan gi negativ konsekvens for nærmiljø, grønstruktur og utøving av friluftsliv.	Generelt kartgrunnlag.	Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområde. Dialog skular, lag- og organisasjonar m.v.
Energiforbruk og energiløysingar	Ny utbygging kan gi auka energiforbruk.		Konkret vurdering av lokalisering mot viktige strukturar i samfunnet elles
Klimaendringar	Utfordringar i forhold til overvasshandtering, stormflo og havnivåstigning, byggvedlikehald m.v.	Kartgrunnlag. Rapport om havnivåstigning.	GIS-analyse.
Vassmiljø og verna vassdrag	Ny utbygging kan gi negative konsekvensar.	Verneforskrift.	Kartlegging av vassdrag, strandsone og sjøareal. Synfaring.
Strandsone langs sjø og vassdrag	Ny utbygging kan redusere kvaliteten og gi negative konsekvensar for strandsona langs sjø og vassdrag.	Kartgrunnlag.	Kartlegging av vassdrag, strandsone og sjøareal. Synfaring.

Samfunn			
Tema	Problemstilling	Eksisterande kunnskapsgrunnlag	Metode/utgreiingar
Transport og trafikk	Nye utbyggingsområde må vere trafikksikre og fungere i forhold til vegsystemet.	Vegdatabanken, kartgrunnlag.	Trafikktryggingssplan. Hovudplan for vegsystemet i Volda sentrum.
Teknisk infrastruktur	Ny utbygging kan ha konsekvensar for eksisterande infrastruktur og gi behov for større investeringar.	Kartgrunnlag, VA-kart	Hovudplan for vatn og avlaup.
Befolkningsutvikling og	Ny utbygging kan ha konsekvensar for	Generelt kartgrunnlag.	Ein må vurdere om utbyggingsområda

VOLDA KOMMUNE

tenestebehov	dagens tenestestruktur og gi behov for endringar.		fører til behov for investering i nye funksjonar eller infrastruktur.
Samfunns-tryggleik, risiko og sårbarheit	Nye utbyggingsområde kan gi endra risikobilde. Kan gi endra behov for førebygging og normalisering ved utføresette hendingar.	Eksisterande ROS-analyse.	Revisjon av heilskapleg ROS-analyse og ROS-analyse av arealbruksendringar.
Folkehelse	Mulegheit for å gå og sykle til viktige funksjonar og kvardagsaktivitetar og tilgjenge til bygningar, uteområde og tenester for alle.	Folkehelsebarometer. Generelt kartgrunnlag.	Vurdere helsekonsekvensar av nye tiltak og vektlegge Folkehelseperspektivet. Universell utforming må vurderast som eit overordna prinsipp i nye område.
Estetikk og arkitektur	Ny utbygging kan gi endra estetisk uttrykk i eit område.	Generelt kartgrunnlag. Estetikkrettleiar for Søre Sunnmøre.	Synfaring. Oppdatering av "Stølsregisteret" med kartlegging og verdsetting av setremiljø.
Barn og unge	Utbygging kan komme i konflikt med verdiar i barn og unge sine oppvekstområde		Barnetrakk-registreringar. Dialog skular, barnehagar m.v.
Forholdet til strategiar om arealbruk			

Oppsummering og vidare arbeid med planprogrammet

For prosjektgruppa vil det vere svært nyttig å få synspunkt på forslag til opplegg for medverknad, val av hovudtema og forslag til arealstrategi, utgreiingsbehov for kvart av temaområda og utgreiingstema i konsekvensutgreiinga før prosjektgruppa sitt endelege forslag til planprogram vert lagt fram for Formannskapet 4. oktober. Det er spesielt viktig at medlemmane i Formannskapet går grundig gjennom forslag til arealstrategiar på førehand, slik at vi kan få mest muleg konstruktive tilbakemeldingar og ev. forslag til endringar. I Formannskapet den 20.september vil det bli ein kort gjennomgang av innhaldet i notatet og orientering om arbeid med planprogrammet, før Formannskapet får høve til å komme med synspunkt på og eventuelle forslag til endringar av prosjektgruppa sitt arbeid. Ut frå drøftinga i Formannskapet 20.september, vil prosjektgruppa ha klart eit forslag til planprogram for arealdelen til handsaming 4. oktober. 28.september vil utkast til planprogram bli drøfta i Regionalt planforum. Høyringsperioden for planprogrammet er minimum 6 veker og vi tek sikte på at planprogrammet kan fastsettast av Kommunestyret 15.desember.

For meir informasjon:

VOLDA KOMMUNE

Kommuneplanens arealdel(veileder MD):

https://www.regjeringen.no/contentassets/18987b252b8948588c8323a1328d9cf3/kommuneplanens_arealdel.pdf

Forskrift om konsekvensutredninger: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2014-12-19-1726>

Konsekvensutredninger(veileder MD):

<https://www.regjeringen.no/contentassets/620abe41d28a4c3eb3b08727d67c732e/t-1493.pdf>

Arealstrategi med tettere kobling mellom samfunnsdel og arealdel(KS/Rambøll):

<http://www.ks.no/globalassets/vedlegg-til-hvert-fagomrader/samfunn-og-demokrati/samferdsel-plan-og-miljo/planfaglige-rad/arealstrategier.pdf>

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Berit Sandvik Skeide

Arkivsak nr.: 2016/1139

Arkivkode: 121

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

Formannskapet

20.09.2016

FYLKESPLAN FOR MØRE OG ROMSDAL 2017-2020. UTTALE TIL HØYRINGSUTKAST

Administrasjonen si tilråding:

Volda formannskap ber om at Ørsta/Volda si sentrale rolle på Søre Sunnmøre vert teke med i Fylkesplan for Møre og Romsdal 2017-2020 og omtala på lik line med Kristiansund, Molde og Ålesund sine roller.

Vedleggsliste:

1. Forslag til Fylkesdelplan for Møre og Romsdal 2017-2020.
2. Planomtale. Fylkesdelplan for Møre og Romsdal 2017-2020.

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Fylkesutvalet vedtok i møte 27. juni å leggje forslag til Fylkesplan for Møre og Romsdal 2017-2020 ut på høyring. Frist for å kome med uttale er sett til 1. oktober 2016.

Om fylkesplanen

I Regional planstrategi for Møre og Romsdal 2016-2020 har fylkestinget prioritert å ha ein overordna regional, Fylkesplan for Møre og Romsdal 2017-2020.

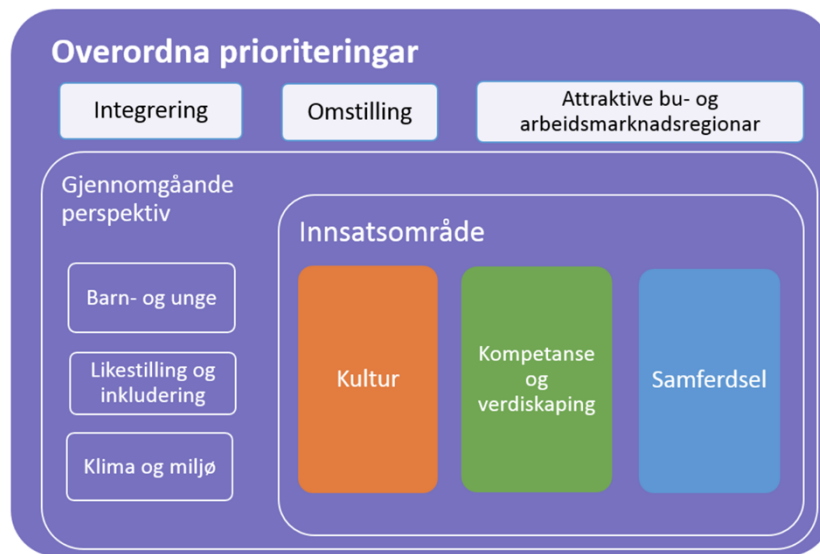
Mål for planen

Fylket ønskjer å sjå utviklinga på dei ulike sektorar, forvaltningsnivå og kommunar under eitt, og bringe saman aktørar frå ei rekke ulike samfunnsområde.

Planen skal gi fylkeskommunen, kommunale og regionale styremakter, næringsliv, institusjonar og organisasjonar i fylket eit prioriterings- og avgjerdsgrunnlag. Planen skal medverke til godt samarbeid og samhandling i fylket.

Planen sitt innhald:

Fylkesplanen for Møre og Romsdal 2017-2020 har tre overordna prioriteringar, tre innsatsområde og tre gjennomgåande perspektiv.

Integrering – Omstilling – Attraktive bu- og arbeidsmarknadsregionar – er område der fylkeskommunen saman med kommunane og andre regionale aktørar er utfordra til å ta nye grep for å gjere fylket meir attraktivt å bu i, drive næring i og besøke.

Barn og unge – Likestilling og inkludering – Klima og miljø – er viktige samfunnsomsyn som fylkeskommunen og kommunane og staten skal vurdere i alle planar og tiltak. Det skal takast omsyn til dei gjennomgåande perspektiva på alle innsatsområda i fylkesplanen, og i handlingsprogramma for iverksetting.

Kultur – Kompetanse og verdiskaping – Samferdsel – er område der fylkeskommunen har størst kompetanse og verkemiddel til å påverke den regionale utviklinga.

Til kvar av dei tre innsatsområda er det formulert 5-7 hovudmål. Desse strekkjer seg 8-12 år fram i tid.

Innan dei ulike innsatsområda er følgjande prioritet:

- Kultur - frivillige lag og organisasjonar, kunst- og kulturformidling, folkehelse, kulturarven og bibliotek.
- Kompetanse og verdiskaping – byregionar og tettstadar, lokalsamfunn, næringsliv, utdanningssystem, gjennomføring av vidaregåande opplæring og berekraftig bruk av naturressursane.
- Samferdsel – kollektivtransport, transportsystemet, fylkesvegferjesambanda, omstilling til lågutsleppssamfunnet, gang- og sykkelvegnettet og trafikktrygging.

Gjennomføring av planen

Fylkesplan for Møre og Romsdal 2017-2020 skal følgjast opp og konkretiserast gjennom handlingsprogram for kvar innsatsområde. Handlingsprogramma skal rullerast årleg. Handlingsprogramma skal sikre god samanheng mellom plan, verkemiddel og gjennomføring.

Handlingsprogramma skal utarbeidast i partnarskap mellom fylkeskommunen, Fylkesmannen og statlege etatar på regionalt nivå, kommunar, næringsliv, forskings- og utdanningsinstitusjonar, kulturliv og andre partar.

Dei gjennomgåande perspektiva skal følgjast opp i handlingsprogramma ved at det for kvart tiltak skal markerast kva gjennomgåande perspektiv som må takast omsyn til. Handbok for arbeidet med dei gjennomgåande perspektiva vil bli oppdatert. I samband med revidering av planen er det nedsett interne tverrfaglege arbeidsgrupper for likestilling/integrering og barn og unge. Det vil også bli utarbeidd eit forenkla sett med måleindikatorar, slik at ein kan vurdere i kva grad ein har oppnådd måla.

Vurdering:

Fylkesplan for Møre og Romsdal 2017-2020, er ein overordna regional plan som femner heile fylket. Fylket er stort frå sør til nord, og kommunane har ulike utfordringar.

Volda kommune tykkjer inndelinga i overordna prioriteringar, gjennomgåande perspektiv og innsatsområde er oversiktleg og grei.

Som samfunnsutviklar kjenner vi oss igjen i dei overordna prioriteringane integrering – omstilling – attraktive bu- og arbeidsmarknadsregionar. Ved første augekast sakna vi folkehelse som overordna prioritering. Men etter å ha fått kjennskap til at regional delplan for folkehelse (frå 2013) skal vidareførast, har vi forståing for at temaet er godt ivareteke.

Klima og miljø, barn og unge, likestilling og inkludering vert vurdert i arbeidet med kommunale planar og tiltak i dag. Volda kommune seier seg eining i at det er viktig at desse momenta får auka fokus i åra framover.

Innsatsområda Kultur – Kompetanse og verdiskaping – Samferdsel er viktige område, som kommunen også har fokus på.

Under Innsatsområde Kompetanse og verdiskaping, ser vi at det vert peika på at dei tre største byane Ålesund, Molde og Kristiansund har ei særskilt viktig regional rolle i sin region når det gjeld busetting, arbeidsplassar, kultur- og fritidsaktivitet, handel, samferdsel og utdanning.

Ørsta og Volda har ei viktig rolle på Søre Sunnmøre. Kommunane, med Volda sjukehus, Ørsta Volda lufthamn, Statens lånekasse og Høgskulen i Volda med tilhøyrande aktivitet må også nemnast i planen.

Ørsta og Volda har felles arbeidsmarknad. Kommunane har i løpet av 1. halvår hatt rundt 100 nyetableringar. Volda kommune vil også trekkje fram at Ørsta og Volda utgjer 11% av folketalsauken i Møre og Romsdal 1. halvår i 2016. Kommunestyra i Volda og Hornindal har vedteke samanslåing.

Konklusjon:

Ørsta og Volda har ei sentral rolle på Søre Sunnmøre og i delar av Nordfjord. Ørsta/Volda har viktige regionfunksjonar, og andre statlege etatar. Nyleg framlagt statistikk viser at Ørsta/Volda er attraktive i høve til busetjing og arbeidsmarknad. Dette bør kome tydeleg fram i Fylkesplan for Møre og Romsdal 2017-2020.

Rådmann

utviklingssjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Møre og Romsdal fylkeskommune, Fylkeshuset, 6404 Molde.

NOTAT

Formannskapet

Sak: Fylkesplan for Møre og Romsdal 2017-2020

Arkivsak nr.	Løpenr.	Arkivkode	Avd/Sakshandsamar	Dato
2016/1139	8933/2016	121	ADM/ASBMOL	25.07.2016

FYLKESPLAN FOR MØRE OG ROMSDAL 2017-2020- HØYRING

Eg syner til vedlagde skriv frå Møre og Romsdal Fylkeskommune d.s. 30.06.2016 vedkomande Fylkesplan for Møre og Romsdal 2017-2020.

Framlegget til fylkesplan vart handsama i Fylkesutvalet 27.06.2016 og vart sendt til høyring med **frist 1. oktober 2016**. Planframlegget fylgjer vedlagt til vitande.

Av utsendingskrivet går det fram:

I Regional planstrategi for Møre og Romsdal 2016-2020 har fylkestinget prioritert å ha ein overordna regional plan, Fylkesplan for Møre og Romsdal 2017-2020. Dette gir høve til å sjå utviklinga på ulike sektorar, forvaltningsnivå og kommunar under eitt, og bringe samene aktørar frå ei rekke ulike samfunnsområde.

Planen skal gi fylkeskommunen, kommunale og regionale styresmakter, næringsliv, institusjonar og organisasjonar i fylket eit prioriterings- og avgjerdsgrunnlag. Planen skal også medverke til godt samarbeid og samhandling i fylket.

Den regionale utviklinga er avhengig av at mange spelar på lag, og fylkeskommunen skal vere både ein tydeleg medspelar og lagleiar når det trengst. Det skal vi gjere ved å gi retning, stimulere, kvalifisere og samordne bruken av ressursane i dette flotte fylket. Fylkeskommunen har også rolla som talerør for interesser i Møre og Romsdal opp mot nasjonale myndigheiter.

No ønskjer vi å høyre kva kommunar, regionale statsetatar, næringsliv, organisasjonar, forskings- og utdanningsinstitusjonar, kulturlivet og andre som har interesse for samfunnsutviklinga i Møre og Romsdal meiner om planen vår.

Korleis er dine/dykkar interesser/fagfelt teke i vare?

Er du einig i val av overordna prioriteringar?

Kva kan vere aktuelle samarbeidsprosjekt i fylket på desse områda?

Er du einig i val av hovudmål på dei tre innsatsområda?

Er du einig i val av gjennomgåande perspektiv?

Er oppbygginga av planen forståeleg?

Ha du andre innspel til innhald, prosess eller gjennomføring?

Dokument:

[Høyringsutkast til Fylkesplan 2017-2020](#)

[Planomtale](#)

Notat:

Innvandrarar og integrering i Møre og Romsdal

status 1.januar 2016

Verknader av lågare aktivitet i petroleumsretta næringar

Status pr 1.1.2016

Det vil bli halde to opne høyringsmøte om revideringa av fylkesplanen.

8. september kl 12.00-15.00 på Scandic Parken hotel i Ålesund

9. september kl 12.00-15.00 på Thon Hotel i Kristiansund

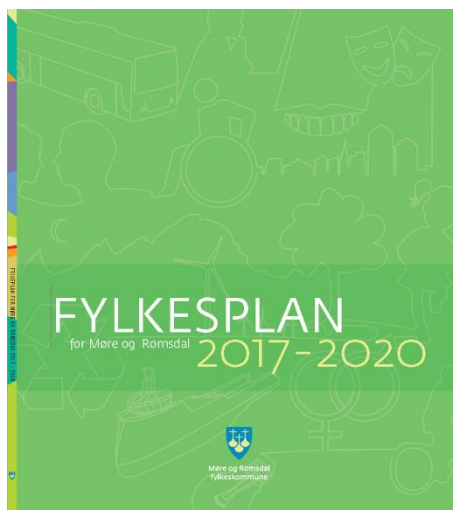
Innspel på høyringsdokumentet kan leverast elektronisk via nettsida,
eller på epost til post@mrfylke.no.

Høyringsuttalar kan også sendast pr post til Møre og Romsdal fylkeskommune, Fylkeshuset, 6404
Molde.

Formannskapet får vurdere om Volda kommune ynskjer å kome med innspel til planen.

Med helsing

Asbjørn Moltudal
rådgjevar

Planomtale

Mål for planen

I Regional planstrategi for Møre og Romsdal 2016-2020 har fylkestinget prioritert å ha ein overordna regional plan, Fylkesplan for Møre og Romsdal 2017-2020. Dette gir høve til å sjå utviklinga på ulike sektorar, forvaltningsnivå og kommunar under eitt, og bringe samén aktørar frå ei rekke ulike samfunnsområde.

Planen skal gi fylkeskommunen, kommunale og regionale styresmakter, næringsliv, institusjonar og organisasjonar i fylket eit prioriterings- og avgjerdsgrunnlag. Planen skal også medverke til godt samarbeid og samhandling i fylket.

Informasjon om fylkesplanen finn de her: www.mrfylke.no/fylkesplan

Fylkeskommunen har gjennom fylkesplanen ansvar for å:

- Gi strategisk retning til samfunnsutviklinga i Møre og Romsdal
- Mobilisere og støtte dei regionale aktørane – i kommunar, regional stat, næringsliv, organisasjonar, FoU-miljø, kulturliv og lokalsamfunn
- Samordne verkemiddel og innsats

Møre og Romsdal fylkeskommune ønskjer å vere ein tydeleg regional medspelar – og lagleiar når det trengst. Følgjande prinsipp skal liggje til grunn for planarbeidet (U-27/16):

- Høg grad av medverknad
- Høg grad av konsensus
- Detaljgraden skal vere tenleg

Organisering

Fylkesutvalet vedtok 14. mars 2016 oppstartmelding for revidering av fylkesplanen (sak U-27/16). Det er lagt vekt på brei intern og ekstern medverking i utarbeiding av revidert plan. Det er oppretta ei ekstern ressursgruppe med aktørar som har kunnskap om svært mange av dei felte som fylkesplanen

rører ved; samferdsel, kultur, utdanning, innvandring, næringsliv/arbeidsliv, frivillige organisasjonar, miljø, ungdom, eldre og funksjonshemma.

Revidering av fylkesplanen har vore tema i Regionalt planforum, på møte med Fylkesmannen si landbruksavdeling, i partnerskapet for verdiskaping og på regionale møte med kommunane om samferdsel.

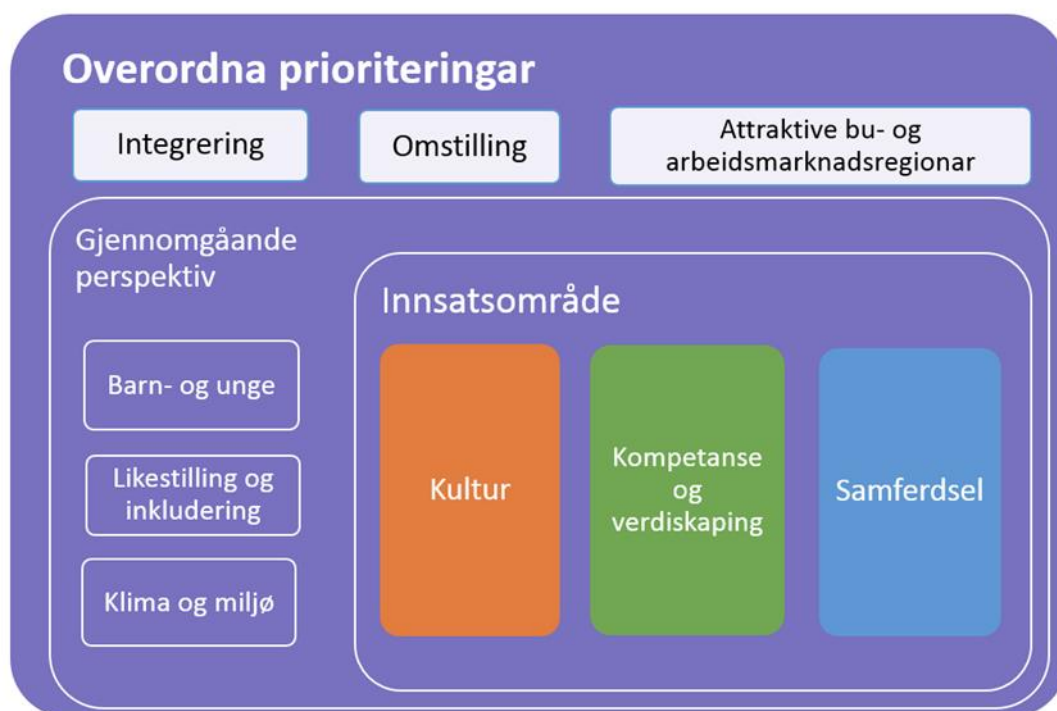
Planen har vore arbeidd med både i ei internt fylkesplangruppe med rådgivarar frå alle avdelingar og i fylkesrådmanne si leiargruppe. Saka har vore tema på alle avdelingsmøta. Revidering av fylkesplanen har vore sett på sakskartet på møte i eldrerådet, ungdomspanelet, rådet for likestilling av funksjonshemma og i hovudutvala. Plan- og analyseavdelinga har hatt prosjektleiaransvaret.

Møre og Romsdal fylkeskommune vil halde høyringsmøter for innspel til Fylkesplan 2017-2020 i september. Opne høyringsmøter vil haldast:

8. september kl 12-15 i Ålesund for kommunane på Sunnmøre

9. september kl 12-15 i Kristiansund for kommunane på Nordmøre og Romsdal

Planens innhald

Fylkesplan for Møre og Romsdal 2017-2020 har tre overordna prioriteringar, tre innsatsområde og tre gjennomgåande perspektiv.

Dei tre overordna prioriteringane er områder der fylkeskommunen saman med kommunane og andre regionale aktørar er utfordra til å ta nye grep for å gjere fylket meir attraktivt å bu i, drive næring i og besøke. Kva som blir dei konkrete samarbeidsprosjekta vil bli avgjort saman med aktuelle samarbeidspartnarar i løpet av planperioden. I utkast til fylkesplan er løfta fram tema som kan vere aktuelle.

Dei gjennomgåande perspektiva er viktige samfunnsomsyn som fylkeskommunen – og kommunane og staten – skal vurdere i alle planar og tiltak. Dei gjennomgåande perspektiva skal takast omsyn til på alle innsatsområda i fylkesplanen, og i handlingsprogramma for iverksetting av desse.

Innsatsområda er dei områda der fylkeskommunen har størst kompetanse og verkemidlar til å påverke den regionale utviklinga.

Til kvar av dei tre innsatsområda er det formulert 5-7 hovudmål. Desse strekker seg 8-12 år fram i tid.

Innanfor dei ulike innsatsområda, er følgande prioritert:

- Kultur – frivillige lag og organisasjonar, kunst- og kulturformidling, folkehelse, kulturarven og bibliotek
- Kompetanse og verdiskaping – byregionar og tettstadar, lokalsamfunn, næringsliv, utdanningssystem, gjennomføring av vidaregåande opplæring og berekraftig bruk av naturressursane
- Samferdsel – kollektivtransport, transportsystemet, fylkesvegferjesambanda, omstilling til lågutsleppssamfunnet, gang- og sykkelvegnettet og trafikktrygging

Kunnskapsgrunnlaget

I kunnskapsgrunnlaget til Regional planstrategi for Møre og Romsdal 2016-2020 blir det gjort greie for regionale utviklingstrekk på 15 samfunnsområde. Saman med Fylkesstatistikk, RISS, Kommunestatistikk, oversikt over folkehelse og ikkje minst høyringsinnspela til den regionale planstrategien ligg det føre eit godt grunnlagsmateriale for fylkesplanprosessen. Det er i tillegg laga to oppdatert notat på områda næringsliv/arbeidsmarkand og innvandring.

Det faglege grunnlaget for planen er:

- Utviklingstrekk i Møre og Romsdal 2016-2020, www.mrfylke.no/utviklingstrekk
- RISS 2016, www.mrfylke.no/RISS
- Notat om innvandrarar i Møre og Romsdal 2016: www.mrfylke.no/statistikk
- Notat om sysselsetting og næringsutvikling i Møre og Romsdal 2016: www.mrfylke.no/statistikk
- Oversikt over folkehelse i Møre og Romsdal: www.mrfylke.no/folkehelsestatistikk
- Fylkesstatistikk (ny kjem medio oktober), www.mrfylke.no/fylkesstatistikk
- Temp: www.mrfylke.no/temp
- Rapportering på Handlingsprogramma 2015: www.mrfylke.no/handlingsprogram

Planens verknad

Fylkesplan for Møre og Romsdal 2017-2020 er utarbeidd i samsvar med plan- og bygningslova sine føresegrer og er ein retningsgjevande plan utan juridisk bindande arealkart og føresegrer.

Planen er prioritert i Regional planstrategi 2016-2020 (RPS).

Fylkesplan 2013-2016 er ein overordna plan som i seg sjølv ikkje gir direkte verknad, utover at den legg føringar for tilskotsforvaltinga i fylket og for fylkeskommunen si handtering av kommunale planar på høyring.

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Vibeke Berge

Arkivsak nr.: 2016/1474

Arkivkode: A40

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

Formannskapet

20.09.2016

TILBODSSTRUKTUR FOR VIDAREGÅANDE OPPLÆRING I MØRE OG ROMSDAL. FORSLAG TIL HØYRINGSUTTALE.

Administrasjonen si tilråding:

Formannskapet ønskjer å kome med følgjande kommentarar til høyringa:

- 1. Samanslåing av Hornindal og Volda kommunar vil kunne styrke inntaksgrunnlaget for Søre Sunnmøre**
- 2. Elevplassar til idrettsfag på Søre Sunnmøre bør ikkje reduserast. I staden bør Volda vidaregåande skule få opprette idrettsfag som utdanningsprogram.**
- 3. Vi ser med glede på at Volda vidaregåande skule også i framtida får tilby 60 elevplassar til påbygging til generell studiekompetanse.**
- 4. Mange elevar frå språklege minoritetar treng intensiv språkopplæring og utvida tid for å kunne gjennomføre vidaregåande opplæring.**
- 5. Volda kommune etterlyser gjennomføring av vedtak i utviklingsplanen om nybygg ved Volda og Ørsta vidaregåande skular.**

Vedleggsliste:

Tilbudsstruktur for vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal. Høyringsdokument

Samandrag av saka:

Høyringsdokumentet frå Møre og Romsdal fylkeskommune inneheld vurderingar og anbefalingar om korleis den framtidige tilbudsstrukturen for vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal kan sjå ut.

Det har tidlegare (2014) vore gjort vedtak om strukturendringar for inntaksregionen på Søre Sunnmøre (Eiksundregionen). I denne omgangen er det dei tre nordlegaste regionane som har

vorte utgreidd. Men på bakgrunn av nye elevtalsprognoser er det gitt råd om justeringar også for Søre Sunnmøre. Høyringa tek derfor ikkje for seg vesentlege endringar for skulane dei fleste elevane i Volda kommune søkjer seg til.

Høyringa er sett på som ein viktig del av prosessen, og vil vere ein viktig del av fylkesrådmannen sitt grunnlag for utforming av framlegg til endeleg vedtak i saka. Saka vert lagt fram for Fylkestinget i desember 2016. Den vedtekne strukturen vil vere retningsgjevande for korleis skolebruksplanen skal sjå ut dei komande åra og legge føring for dimensjonering av nybygg og rehabilitering av skulane.

Høyringa går i hovudsak ut til dei vidaregåande skulane og kommunane i fylket, men sidan høyringa er lagt ut offentleg, er det høve for alle som har interesse i saka til å kome med uttaler. Skulane og kommunane kan formidle høyringa til andre som er aktuelle.

Saksopplysningar:

Sidan det vart gjort vedtak om strukturendringar for inntaksregionen på Søre Sunnmøre (Eiksundregionen) i 2014, og det no berre er dei nordlegaste regionane som vert ugreidd i høve strukturendringar, er det andre sider av tilbudsstrukturen vi bør fokusere på i vårt høyringssvar.

1. Samanslåing av Hornindal og Volda kommunar vil kunne styrke inntaksgrunnlaget for Søre Sunnmøre

I presentasjonen av folketalsveksten mot 2026 er det ikkje tatt høgde for at det høgst truleg vert samanslåing av Hornindal og Volda kommunar. Dette vil kunne styrke inntaksgrunnlaget for Søre Sunnmøre (Eiksundregionen).

2. Elevplassar til idrettsfag på Søre Sunnmøre bør ikkje reduserast. I staden bør Volda vidaregåande skule få opprette idrettsfag som utdanningsprogram.

Det vert foreslått 9 færre plassar til idrettsfag i vår region mot 10-14 fleire i Nordre Sunnmøre (Ålesundsregionen). Nummer fire av Møre og Romsdal fylkeskommune sine målsetjingar for vidaregåande opplæring er at flest mogleg av Vg1-elevane skal ha moglegheit til å bu heime (s 7 i høyringsdokumentet). Dette vert vanskeleg å oppfylle i høve idrettsfagselevane.

Det er allereie vanskeleg nok for ein elev på idrettsfag å bu heime i Volda slik høva er i dag. Busskommunikasjonen mellom Volda og Ulstein vidaregåande er dårleg, berre dei elevane som bur i sentrumskjernen av Volda vil kunne nå Ulstein vidaregåande med ein times reisetid. Elevar som bur i Brattebergfeltet eller lenger unna sentrumskjernen har ikkje korresponderande buss og må bruke opp til 2 timar for å nå skulen om morgonen, og tilsvarende heim på ettermiddag. Ein elev på idrettsfag har 35 undervisningstimar i veka, altså 5 timar meir enn på studiespesialiserande. I tillegg driv han/ho aktiv idrett og må delta på dei faste treningane på ettermiddag-/kveldstid. Dette lar seg vanskeleg gjere for ein elev som pendlar. Volda vidaregåande skule fortel om elevar som har stor belastning med pendlinga til Ulstein vgs og at talet på omval for desse elevane er stort.

Vi ønskjer ikkje at det skal verte enda vanskelegare for ungdomar frå Volda å ta idrettsfag. Vi trur at interessa for idrettsdag er mykje større enn dei faktiske tala tilseier. Dersom Volda vgs hadde tilbod om idrettsfag, og ikkje berre faget toppidrett som ein del av studiespesialisering som i dag, ville mange fleire ungdomar frå Volda og Ørsta velje idrettsfag.

3. Vi ser med glede på at Volda vidaregåande skule også i framtida får tilby 60 elevplassar til påbygging til generell studiekompetanse.

Volda vidaregåande skule har hatt om lag 75 % gjennomføring på påbygging siste åra, og gjer ein god jobb. For Volda kommune er det viktig å ha desse elevplassane for å halde på ungdomane i bygda vår så lenge som mogleg.

4. Mange elevar frå språklege minoritetar treng intensiv språkopplæring og utvida tid for å kunne gjennomføre vidaregåande opplæring.

Ungdom frå språklege minoritetar har dei same rettane i vidaregåande opplæring som alle andre ungdomar. I tillegg kan elevar frå språklege minoritetar ha rett til særskilt språkopplæring. Fylkeskommunen kan også velje å tilby innføringstilbod til elevar frå språklege minoritetar som nyleg har kome til Noreg. Ein kan organisere opplæringa av nykomne elevar i eigne grupper, klassar eller skular. Formålet med eit slikt innføringstilbod er å lære elevane norsk så raskt som mogleg, slik at dei kan følgje den ordinære opplæringa.

Elevar i vidaregåande opplæring som har rett til særskilt språkopplæring, har rett til inntil to år ekstra opplæringstid når eleven treng det ut frå opplæringsmåla for den enkelte, jf. opplæringslova § 3-1 femte ledd. Det er høve til å innvilge utvida tid allereie i løpet av Vg1, dersom vilkåra er oppfylte. På den måten kan ein elev få eit tilpassa opplæringsløp der ein kan kombinere norskopplæring og fagopplæring.

Møre og Romsdal fylkeskommune skriv i sitt høyringsnotat at utdanningsavdelinga har som praksis at «det ikkje vert sett i gong innføringsskolar/ -klassar i regi av fylkeskommunen».

Volda kommune har mange elevar frå språklege minoritetar. Fleire har kome til Noreg seint i grunnskuleløpet, og har dårlege norskkunnskapar når dei startar vidaregåande opplæring. Sjølv om dei har delteke i innføringstilbod sidan dei kom til Noreg, har mange ikkje «brukt opp» dei to åra som eit innføringstilbod kan vare etter opplæringslova. Når Møre og Romsdal fylkeskommune ikkje har eit innføringstilbod vil elevar som har budd i Noreg i kort tid vere dårleg budde til å ta vidaregåande opplæring, og mange vil vere i faresonen for å ikkje klare løpet.

I avsnittet om elevar med særskilt tilpassa opplæringstilbod i høyringsdokumentet er elevar frå språklege minoritetar ikkje omtala, noko som kan tyde at Møre og Romsdal fylkeskommune ikkje reknar desse elevane som ei gruppe som har behov for særskilt opplæringstilbod.

Volda kommune set spørsmålsteikn ved at elevar frå språklege minoritetar verken får tilbod om innføringsklasse eller vert rekna som ei gruppe som treng særskilt tilpassa opplæringstilbod i vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal.

Vi trur at det i eit samfunnsøkonomisk perspektiv er formålstenleg at ein i større grad tilbyr elevar frå språklege minoritetar intensiv norskopplæring og eit opplæringstilbod med utvida tid og ekstra oppfølging.

5. Volda kommune etterlyser gjennomføring av vedtak i utviklingsplanen om nybygg ved Volda og Ørsta vidaregåande skular.

Utviklingsplanen vedteke i 2014 vedtek å erstatte nedre bygg ved Volda vidaregåande skule med nytt bygg knytt til hovudbygget og å bygge ny skule i Ørsta. Høyringsdokumentet nemner ingenting om desse vedtaka.

Vurdering og konklusjon:

Rådmannen råår til at formannskapet tek saksutgreiinga til vitande og sender ho som høyringsuttale til Møre og Romsdal fylkeskommune i samband med høyringa om tilbudsstruktur for vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal.

[Sjekkliste for kommuneplan, samfunnsdelen. Slett linken etter bruk.](#)

Helse og miljøkonsekvensar:

[Sjå sjekkliste, slett denne linken etter bruk.](#)

Økonomiske konsekvensar:**Beredskapsmessige konsekvensar:**

Rune Sjurgard
Rådmann

Per Ivar Kongsvik
oppvekstsjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Møre og Romsdal fylkeskommune, Utdanningsavdelinga

Klageinstans:

Tilbudsstruktur for vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal

Høyringsdokument

Oppdragsnr.: 5140157/610 Dokumentnr.: 1 Versjon: 1
2016-09-01

Oppdragsgjevar: Møre og Romsdal Fylkeskommune
Oppdragsgjevars kontaktperson: Ståle Solgard
Rådgjevar: Norconsult AS, Valkendorfsgate 6, NO-5012 Bergen
Oppdragsleiar: Dan Lysne
Fagansvarleg: Dan Lysne
Andre nøkkelpersonar: Harald Høgh

1	2016-09-01	Tilbudsstruktur for vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal. Høyringsdokument	Harald Høgh og Dan Lysne		Dan Lysne
Versjon	Dato	Omtale	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeida av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandlar. Opphavsretten tilhøyrar Norconsult. Dokumentet må berre nyttast til det formål som går fram av oppdragsavtalen, og må ikkje kopierast eller gjerast tilgjengeleg på annan måte eller i større utstrekning enn formålet tilseier.

Innhald

1	Generelt	5
1.1	Bakgrunn	5
1.2	Målsetjingar	6
1.3	Organisering og gjennomføring	9
1.4	Framdrift	10
2	Grunnlag	11
2.1	Om vidaregåande opplæring	11
2.2	Skolar og regionar i Møre og Romsdal	12
2.3	Utdanningsprogram og programområder på skolane i Møre og Romsdal	15
2.3.1	Bygg- og anleggsteknikk	16
2.3.2	Design og handverk	17
2.3.3	Elektrofag	18
2.3.4	Helse- og oppvekstfag	19
2.3.5	Naturbruk	20
2.3.6	Restaurant- og matfag	21
2.3.7	Service og samferdsel	22
2.3.8	Teknikk og industriell produksjon	23
2.3.9	Studiespesialisering	24
2.3.10	Idrettsfag	25
2.3.11	Musikk, dans og drama	26
2.3.12	Kunst, design og arkitektur	27
2.3.13	Medium og kommunikasjon	28
2.3.14	Påbygging til generell studiekompetanse	29
2.3.15	Andre utdanningstilbod og utdanningsløp	30
2.4	Folketalsutvikling og utvikling i talet på 16-18 åringar	35
2.4.1	Folketalsutvikling (historisk)	35
2.4.2	Forventa utvikling i folketalet i åra framover	36
2.4.3	Utvikling i talet på 16-18 åringar	37
2.5	Søking og elevpendling	41
2.5.1	Søking i og mellom ulike regionar	41
2.5.2	Søking til skolar frå ulike kommunar og vurdering av forventa søkartal ved skolane i åra framover	43
2.6	Behovet for elevplassar i regionane fram mot 2030 og 2040	46
2.7	Skoleskyss, kollektivtrafikk og reisetider	50
	Søre Sunnmøre	51

	Nordre Sunnmøre	51
	Romsdal	54
	Nordmøre	56
2.8	Hybelbuarar	57
2.9	Næringsliv, sysselsetting og lære plassar	59
3	Tilbudsstruktur for framtida	63
3.1	Dimensjonering av utdanningsprogram på fylkesnivå	64
3.2	Tilbudsstruktur - Søre Sunnmøre	65
3.2.1	Dimensjonering og fordeling av utdanningsprogram mellom skolane i regionen	66
3.2.2	Vurdering av tilbudsstruktur, sortert på utdanningsprogram	67
3.3	Tilbudsstruktur - Nordre Sunnmøre	72
3.3.1	Dimensjonering og fordeling av utdanningsprogram mellom skolane i regionen	72
3.3.2	Vurdering av tilbudsstruktur, sortert på utdanningsprogram	73
3.4	Tilbudsstruktur – Romsdal	82
3.4.1	Dimensjonering av utdanningstilbod	82
3.4.2	Vurdering av tilbudsstruktur, sortert på utdanningsprogram	83
3.5	Tilbudsstruktur – Nordmøre	91
3.5.1	Dimensjonering og fordeling av utdanningsprogram mellom skolane i regionen	92
3.5.2	Vurdering av tilbudsstruktur, sortert på utdanningsprogram	93

1 Generelt

1.1 Bakgrunn

Arbeidet med å utgreie skole- og tilbudsstruktur for vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal har gått føre seg over fleire år.

I samband med behandling av Økonomiplanen sak T-73/13 vart m.a. følgjande verbalforslag vedteke;

«h) Fylkestinget ynskjer eit godt og bærekraftig skuletilbod og ber om at dei naudsynte debattane knytt til tilbods- og skulestrukturen blir framlagt politisk handsaming i god tid før behandling av skulebruksplana.»

I sak T-69/14 «Utviklingsplanar for dei vidaregåande skolane i Eiksundregionen» vart m.a. følgjande vedtak gjort:

«1. Fylkestinget vedtek å vidareføre dagens skulestruktur i Eiksundregionen med føreslegne endringar i tilbudsstrukturen. Endringane skal gjennomførast når det er gjort nødvendige bygningsmessige endringar, eller om ein får ei utvikling i søkartalet som gjer at ein kan samle utdanningsprogramma utan tiltak. Endringane gjeld følgjande utdanningsprogram:

- a. Service og samferdsel samla ved Ulstein vgs
- b. Bygg og anleggsteknikk samla ved Ørsta vgs
- c. Restaurant og matfag samla ved Herøy vgs»

Etter vedtaket i Eiksundregionen (= Søre Sunnmøre i denne utgreiinga) vart det utarbeida ein prosjektplan for vidare utgreiing av skole- og tilbudsstrukturen i dei andre regionane i fylket; Ålesundsregionen (=Nordre Sunnmøre i denne utgreiinga), Moldere regionen (=Romsdal i denne utgreiinga) og Kristiansundsregionen (Nordmøre i denne utgreiinga).

I sak U-19/15 «Prosjektplan – Skole- og tilbudsstruktur for vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal» vart følgjande vedtak gjort:

«Fylkesutvalet godkjenner den vedlagte prosjektplanen, med unntak av målsetting 14, siste to setningar, som grunnlag for gjennomgang av skole- og tilbudsstruktur for vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal.

Det skal utarbeidast utviklingsplanar for dei 5 skulane som manglar slike, i 2015. Dette er i tråd med budsjettvedtaket i fylkestinget»

Etter fylkestingsvalet, hausten 2015, vart det gjeve tydelege signal frå den nye fleirtalskoalisjonen, at det ikkje var aktuelt å gjere endringar i skulestrukturen, føresett at det er normal søking.

Saker som omhandlar framlegg om nedlegging eller samanslåing av skolar medfører krevjande prosessar med høgt støynivå.

På bakgrunn av dei politiske signala om at endringar i strukturen ikkje hadde politisk fleirtal for å bli vedtekne, var det fylkesrådmannen si vurdering at ein ikkje ville belaste lokalmiljøa med å utgreie alternativ til dagens skulestruktur. Fylkesrådmannen la etter dette følgjande føringar for det vidare arbeidet med struktursaka:

- Det skal ikkje utgreiast andre alternativ enn dagens skolestruktur. I praksis vil det bety at ein i det vidare arbeidet konsentrerer seg om å vurdere kva utdanningsprogram og programområde skolane i kvar region skal tilby.
- Det skal vere ei samla høyring i september/oktober 2016 før den politiske handsaminga tek til.
- Delrapportane for dei ulike regionane skal handsamast i fylkestinget desember 2016.

Utdanningsutvalet gjorde i møte 4. februar 2016 i sak UD-1/16 «Skole- og tilbudsstruktur - endring i innhald og gjennomføring av prosjektet» følgjande samrøystes vedtak:

«Utdanningsutvalet samtykkjer i at fylkesutdanningssjefen fullfører prosjektet med dei endringane som er lagt fram i saka.»

Etter dette vedtaket har ein vald å samkjøre prosessane i dei 3 siste regionane og framstille forslag til ny tilbudsstruktur i eit samla dokument der og dimensjoneringa av den vedtekne tilbudsstrukturen på Søre Sunnmøre er teke opp til vurdering.

1.2 Målsetjingar

Skole- og tilbudsstrukturen skal vurderast på grunnlag av målsetjingane som er lista opp nedanfor og vedtekne av utdanningsutvalet i sak UD 6-14. Nokre av kommentarane til dei ulike målsetjingane nedanfor er redigert og justert i høve til tidlegare dokument.

(Målsetjingar som gjeld skolestruktur vert ikkje lagt til grunn for vurderingane då skolestrukturen ikkje skal endrast, men er tatt med her for å ikkje lage rot i nummereringa som er brukt i fleire saker)

Overordna målsetjingar

1. Skolestrukturen skal for kvar region i fylket vere føreseieleg over tid for elevane, tilsette, næringsliv, offentlig sektor og organisasjonar elles.

Dei vidaregåande skolane er viktige samfunnsaktørar både når det gjeld næringsliv, kulturliv, idrett og organisasjonsliv elles. Ein robust skolestruktur vil leggje eit grunnlag for å byggje fagmiljø slik at pedagogisk og fagleg planleggings- og utviklingsarbeid kan ha kontinuitet.

2. Tilbudsstrukturen ved den einskilde skole skal vere føreseieleg over tid for elevane, tilsette, lokalt næringsliv, offentlig sektor og lokale organisasjonar elles.

For både fylkeskommunal og kommunal planlegging er det viktig at ein har ein føreseieleg tilbudsstruktur for vidaregåande opplæring lokalt. For rekruttering av lokal og regional arbeidskraft er det viktig å ha ein vidaregåande skole med relevante tilbod for både elevar, tilsette og arbeidslivet regionalt og lokalt.

Ein robust tilbudsstruktur vil og leggje grunnlag for å byggje fagmiljø som har kontinuitet, noko som er viktig i skolen sitt langsiktige kvalitetsarbeid.

3. Det skal vere fritt skoleval.

I samband med prosjektet Omstilling 2000 – Strukturgjennomgangen - fatta utdanningsutvalet slikt vedtak i sak Ud-32/2000 A;

«21. Frå skoleåret 2001/02 kan søkjarar til vidaregåande opplæring i fylket søkje den skolen dei ønskjer. Vedtaket i sak Sk-128/94 A er med dette oppheva.»

Vedtaket vart stadfesta av fylkesutvalet i sak U-93/00 A og av fylkestinget i sak T-26/00.

Erfaringane med fritt skoleval er at elevane i stor grad søker næraste skole når skolen har eit tilbod som dei primært ønsker. På grunn av den regionale skole- og tilbudsstrukturen har det alltid vore «lekkasjar» mellom inntaksområda, spesielt søkinga inn til dei tre byane.

Fritt skoleval har ikkje ført til store endringar i søkjarane sitt skoleønske, det er andre faktorar som t.d. kommunikasjonar og skystid som har gjort at det er større elevutvekslingar mellom inntaksområda.

13.06.2016 vart §13.3 i Opplæringslova endra med følgjande tillegg: «Fylkeskommunar som har ledig kapasitet, har plikt til å gi tilbod til søkjarar frå andre fylke. Heimfylket skal refundere utgiftene til vertsfylket for dei som får skoleplass i eit anna fylke enn der dei bur. Departementet gir forskrift om slik refusjon.» Endringa vart innført i august 2016, men lovendringa vil først få effekt ved opptak til skoleåret 2017/2018. Endringa kan få betydning for skolar med spesielle tilbod eller som ligg nær fylkesgrensene.

4. Flest mogleg av Vg1-elevane skal ha moglegheit til å bu heime.

Dersom dei fleste elevane skal ha moglegheit for å bu heime må den vidaregåande skolen lokalt ha tilbod som er attraktive å søkje for både gutar og jenter. Dette har ein og lagt vekt på i den tilbudsstrukturen som allereie er bygt opp med kombinerte skolar i distrikta og at desse skolane har sentrale utdanningsprogram som t.d. Studiespesialisering, Helse- og oppvekstfag og Teknikk og industriell produksjon.

Ein god infrastruktur når det gjeld skoleskyss vil og vere med å leggje tilhøva til rette for at elevane kan bu heime sjølv om dei ikkje vel næraste skole.

5. 90% av rettssøkjarane skal få sitt primærønske om val av Vg1-utdanningsprogram oppfylt.

Dette er ei målsetting som har vært innarbeidd i Økonomiplanen og som står som ei målsetting for inntaket. Målsettinga har konsekvensar for den regionale tilbudsstrukturen, noko som vil bety at dei fire regionane kvar for seg må gi tilbod om flest mogleg utdanningsprogram.

I den strukturen ein har er det berre «grønt» Naturbruk som er sentralisert til ein skole – Gjermundnes vgs.

I dei siste åra har oppfylting av primærønsket variert mellom 86 - 89%.

6. 90% av elevane på Vg2-yrkesfag som søker lærekontrakt primært skal få sitt ønske oppfylt.

Status er at om lag 85% av Vg2-elevane som primært søkte lærekontrakt har fått ønsket sitt oppfylt, men det er berre om lag 56% av Vg2-elevane i relevante yrkesfag som søker lærekontrakt primært. Difor er utfordringa at ein må ha fleire læreplassar samtidig som at ein må motivere yrkesfagelevane til å velje læreplass framfor skoleplass (t.d. påbygging) eller andre tiltak.

Dimensjonering

7. Samla skolekapasitet skal dimensjonerast ut frå forventa elevtalsutvikling i regionen og ta omsyn til utveksling av elevar mellom regionane.

I ei kapasitetsvurdering må ein både ha eit langsiktig og mellomlangt perspektiv.

8. Kapasiteten ved kvar skole skal dimensjonerast ut frå forventa elevtalsutvikling i inntaksområdet og forventa utveksling av elevar mellom inntaksområda i regionen.

9. Dimensjonering av yrkesfagtilboda skal i hovudsak samsvare med næringslivet og offentleg sektor sine behov for faglært arbeidskraft i fylket, i regionen og lokalt.

Søkjarbiletet til Vg1 er no at 49% av ungdomane søker studiespesialiserande utdanningsprogram medan 51% søker primært dei yrkesfaglege utdanningsprogramma. For nokre år tilbake var fordelinga om lag 45/55.

10. For at fylket og regionane skal ha tilgang til arbeidskraft med høgare utdanning er det ønskeleg å auke talet på elevar på som tek studiekompetanse spesielt med fordjuping i realfag.

11. Fagtilboda bør i all hovudsak fordelast slik at naboskolar og skolar i same region ikkje blir store konkurrentar.

Dersom skyssordninga ikkje er eit vesentleg moment er det uheldig at naboskolar gir same utdanningstilbod. Det svekker elevgrunnlaget å oppretthalde like tilbod og fører til at ein ikkje har ein føreseieleg og robust struktur, noko som gir utfordringar med omsyn til rekruttering og kan gi ustabilitet i ulike fagmiljø på skolane.

12. Fagtilboda og fagmiljøa bør styrkast kvalitativt og kvantitativt ved at dei blir konsentrert til færre skolar enn den strukturen ein har i dag.

Det betyr at ein må vurdere ei samordning av utdanningstilbod i kvar region slik at ein kan oppretthalde ein robust skole- og tilbodsstruktur.

13. Elevane som startar opplæringa i eit utdanningsprogram på Vg1 skal i hovudsak ha eit påbyggjande Vg2/Vg3-tilbod på same skole innanfor dei studiespesialiserande utdanningsprogramma (heilskaplege utdanningsløp).

Normalt må ein ha fleire parallelle klassar i studiespesialisering for at skolen skal ha nok ressursar til å gje eit breitt tilbod av programfag som elevane kan velje mellom. For mange distriktsskolar har ein knapt søking til to parallelar, difor er det innført ein ressurstildelingsmodell til skolar med 1 - 1,5 klassar innanfor studiespesialisering på kvart trinn. Ressursmodellen skal bidra til at elevane som vel studiespesialisering på ein distriktsskole og skal få kunne velje mellom fleire programfag. For å nå målsettinga må denne ressursmodellen vidareførast, men og reviderast, jf. og punkt 16.

Opplæringsordning

14. Det skal leggjast til rette for alternative opplæringsløp/opplæring i bedrift.

Med hovudmodellen for yrkesfagopplæring – 2 år i skole og 2 år i bedrift er ein sikra ein god gjennomføringsmodell. Men den fungerer ikkje godt nok for alle med potensiale til å bli fagarbeidarar. Difor har ein fleire alternativ til å gjennomføre ei praktisk retta opplæring med opplegg som praksisbrev og opplæringskontrakt, og ein fleksibel modell som vekslar mellom fag i skole og praktisk retta opplæring. For å betre gjennomføringa og for å motivere ungdom til å gjennomføre opplæring vil ein bruke alle desse tre moglegheitene.

15. Det kan leggjast til rette for bruk av IKT-løysingar og fjernundervisning som alternativ for å kunne tilby fleire programfagtilbod.

I framandspråk på nivå III har ein etablert eit fjernundervisningstilbod innanfor fransk, spansk og tysk. Dersom skolane sjølv ikkje har grunnlag for å etablere grupper i spesielle programfag vil det vere eit alternativ å tilby val av programfag gjennom fjernundervisningstilbod.

Fag- og læringsmiljø

16. Gode fagmiljø må sikrast gjennom å rekruttere, behalde og vidareutvikle lærarkompetansen.

Ein viser til punkta 11 og 12.

17. Gode fagmiljø/læringsmiljø må sikrast gjennom samarbeid med lokalsamfunn og næringsliv/bedrifter.

Ein viser til punkta 2 og 9.

Skoleskyss og reisetid

18. Elever bør ikkje ha mer enn 1 time reisetid fra bustaden til skolen.

Ein viser til pkt. 4.

19. Det skal leggjast til rette for gode løysingar for skoleskyssen.

Ein viser til pkt. 3 og 4.

Økonomi

20. Skole- og tilbudsstrukturen skal gi ein effektiv driftsøkonomi, m.a. ved samling av fagtilbod, betre oppfyljing av klassane og betre utnytting av kapasitet på verkstader.

Ein viser spesielt til punkta 11 og 12.

21. Skoleareala skal vere driftseffektive for at driftskostnadene skal vere forsvarlege.

22. Skoleanlegga skal ha god funksjonalitet og god kopling mellom pedagogikk og utforming/arkitektur. Skoleanlegg bør være generelle og fleksible.

Punkta 21 og 22 vert vurdert i samband med utarbeiding av utviklingsplanar for skolane.

1.3 Organisering og gjennomføring

Organisering av arbeidet var skissert slik i revidert prosjektplan etter vedtak i fylkesutvalet 23.02.2015:

Overordna Prosjektgruppe:

Prosjektgruppa skal ha det overordna ansvaret for dei ulike delprosjekta og utarbeide den endelege rapporten. Dei skal ta stilling til kva alternative strukturar som skal vurderast.

- Fylkesutdanningssjef: Erik Brekken
- Prosjektleder: Ståle Solgard
- Leder av økonomistab: Melvin Tornes
- HVO – Møre og Romsdal fylkeskommune: Stein Ove Lianes
- Utdanningsforbundet – Møre og Romsdal: Ole Bjørn Helberg

Arbeidsgruppe:

Arbeidsgruppa skal, på vegne av prosjektgruppa, gjennomføre det praktiske arbeidet med å utarbeide rapporten, og fortløpande legge fram saker til vurdering i referansegruppene. Arbeidsgruppa bør vere breitt samansett med kompetanse frå dei ulike fagområda som skal utgreiast og vurderast. Samansetninga vil kunne variere noko etter kva fase av arbeidet ein er inne i.

Avdelingar/seksjonar:

- Prosjektleder: Utviklingsplanar, skolebygg
- Økonomistab: Økonomi, skolebruksplan
- Inntak: Elevstatistikk, vurdering av tilbudsstruktur
- Fagopplæring: Næringsliv, lærekontraktar mm
- Plan og analyse: Befolkningsutvikling, elevtalsprognoser
- Samferdsel: Skoleskyss, reisetider
- ByVe: Tilstandsvurderingar mm

Prosjektgruppe – delprosjekt (kvar region):

Prosjektgruppa for kvart delprosjekt skal vere ein aktiv bidragsytarar i høve til å drøfte og kvalitetssikre alternativ for skole- og tilbudsstruktur i den aktuelle regionen. Høyringar og rapport skal leggjast fram for prosjektgruppa før dei blir presentert i referansegruppene på skolane.

Prosjektgruppa er sett saman av prosjektleder og rektorane ved skolane i regionen.

Referansegruppe:

Det skal vere ei referansegruppe ved kvar av skolane i regionen. Dei skal få presentert og uttalt seg om grunnlagsmateriale, høyringar, rapportar og andre ting som er vesentlege for saka.

- Tillitsvalde
- Verneombod
- Elevrepresentantar
- Driftsansvarleg
- Representantar frå alle studieprogram

Organiseringa over vart lagt til grunn for arbeidet i dei to regionane Romsdal og Nordmøre, der arbeidet vart sett i gang først.

På Nordre Sunnmøre er det for kort tid sidan vedteke ny tilbudsstruktur for byskolane og planlagt utbyggingar på dette grunnlaget. Det same gjeld Haram vgs. Prosessen her har difor ikkje vore like omfattande som i dei andre regionane. På Nordre Sunnmøre har det ikkje vore formaliserte referansegrupper på skolane, men alle skolane har levert sine innspel til strukturen gjennom arbeidet i prosjektgruppa for delprosjektet.

I utgangspunktet skulle det gjennomførast 2 høyringar før den politiske handsaminga. Dette har ein redusert til ei felles høyringsrunde sidan det berre var tilbudsstrukturen som skulle vurderast og ikkje skolestrukturen. Det vert og gjennomført møter i referansegruppene i samband med høyringsrunden.

Det har vore gjennomført 4 møter i prosjektgruppene for delprosjekta i Romsdal og Nordmøre, og 3 møter i prosjektgruppa for delprosjekt Nordre Sunnmøre.

Det har vore 8 møter i styringsgruppa/overordna prosjektgruppe og 7 møter i arbeidsgruppa.

Som ei naturleg vidareføring av jobben med å programmere skolane i Ålesund har Norconsult vore leigd inn dei siste månadene for å lede og gjennomføre utgreiingane for Nordre Sunnmøre; m.a. lede møtene i prosjektgruppa for delprosjekt Nordre Sunnmøre og skrive rapporten for denne regionen.

Norconsult har og vore leigd inn for å sjå på dimensjoneringa og tilbudsstrukturen i dei andre regionane, basert på innspel frå arbeidsgruppa, prosjektgrupper for alle delprosjekta og innspel frå alle skolane (fleire innspel frå mange av skolane), samt redigert og samanstilt samlerapporten.

Skoleplanleggjarane Harald Høgh og Dan Lysne har gjort arbeidet i Norconsult.

1.4 Framdrift

Skole- og tilbudsstruktur for Søre Sunnmøre og utviklingsplanar for alle skolane i denne regionen er vedteke av Fylkestinget i desember 2014.

Opprinneleg prosjektplan la opp til å vurdere skole- og tilbudsstrukturen for dei 3 resterande regionane gjennom delprosessar med sjølvstendige rapportar for kvar region og suksessive politiske saker i Fylkestinget i april 2016 (Nordmøre), juni 2016 (Romsdal) og oktober 2016 (Nordre Sunnmøre). Utviklingsplanar for skolar som ikkje har dette, skulle og utarbeidast etter ein oppsett tidplan.

Arbeidet i Nordmøre vart difor sett i gang først og Romsdal like etterpå, begge i 2015. Arbeidet med Nordre Sunnmøre starta først i 2016 og det meste av arbeidet med denne regionen har vore gjort i juni og august 2016.

Samla høyringsutkast for tilbudsstrukturen i alle regionar vil etter planen sendast ut i månadsskiftet august/september 2016.

Sak om framtidig tilbudsstruktur er venta framlagt for Fylkestinget i møte 12. desember 2016.

2 Grunnlag

2.1 Om vidaregåande opplæring

Alle har rett til vidaregåande opplæring, men det er ikkje obligatorisk. Elevane kan velje mellom studieførebuande og yrkesfag. Det er rundt rekna like mange elevar som startar på yrkesfag som på studieførebuande. Elevane på studieførebuande går tre år i skole. Elevar på yrkesfag går normalt to år i skole og vert deretter lærlingar i ein bedrift i to år.

Det er og mogleg med alternative ordningar, spesielt for yrkesfaga, men og ulike kombinerte tilbod som gjev både yrkes- og studiekompetanse. Dei spesielle tilboda som finst i Møre og Romsdal er omtalt i kap. 2.3.15.

Elevar på yrkesfag kan oppnå generell studiekompetanse ved å fullføre og bestå Vg3 påbygging til generell studiekompetanse etter at eleven har

- fullført og bestått Vg1 og Vg2 frå eit yrkesfaglig utdanningsprogram eller
- oppnådd yrkeskompetanse (med eller utan fag- eller sveinebrev)

Dei elevane som søker vidaregåande skole rekrutterast i all hovudsak direkte frå ungdomsskolen til Vg1. Av alle søkerane til dei vidaregåande skolane utgjør dei med ungdomsrett om lag 90%, det er relativt få vaksne søkerar som tek i mot tilbod om plass.

Dimensjonering av elevplassar på dei vidaregåande skolane i Møre og Romsdal omfattar elevar med ungdomsrett. Andre søkerar kan eventuelt få plass om det finst ledige plassar. (I følgje den sentrale inntaksforskrifta i Møre og Romsdal)

Møre og Romsdal har tradisjonelt hatt ein større del elevar på yrkesfaglege utdanningsprogram enn landet sett under eitt, spesielt på utdanningsprogrammet teknikk og industriell produksjon.

Fordeling av elevar på ulike utdanningsprogram i skoleåret 2015/16 - i landet, fylket og ulike regionar i fylket er vist nedanfor. (for definisjon av regioninndeling: sjå kap. 2.2)

Elevar i vidaregåande opplæring, %-vis fordelt på utdanningsprogram. Skoleåret 2015/16						
	Heile landet	Møre og Romsdal	Søre Sunnmøre	Nordre Sunnmøre	Romsdal	Nordmøre
Alle utdanningsprogram	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Studieførebuande	62,1	56,3	54,5	59,0	56,7	51,7
Idrettsfag (ID)	6,2	6,0	8,6	4,9	6,3	5,8
Musikk, dans og drama (MD)	3,3	3,2	5,0	3,1	3,0	2,4
Påbygging til generell studiekompetanse (PÅ)	5,7	6,6	6,5	6,3	7,4	6,3
Studieførebuande Vg3 medium og kom.	1,0	1,0	0,3	0,8	1,4	1,3
Studieførebuande Vg3 naturbruk	0,2	0,1	0,0	0,0	0,3	0,0
Studiespesialisering (ST)	44,4	38,6	34,0	43,1	36,8	35,5
Studiespesialisering med formgjeving (STFO)	1,3	0,8	0,0	0,8	1,6	0,4
Yrkesfaglig	37,9	43,7	45,5	41,0	43,3	48,3
Bygg- og anleggsteknikk (BA)	4,1	3,8	3,3	3,8	3,4	4,4
Design og handverk (DH)	2,0	2,3	1,6	2,8	2,0	2,1
Elektrofag (EL)	5,5	6,8	6,8	6,0	6,0	9,6
Helse- og oppvekstfag (HO)	8,9	8,9	10,1	8,6	7,6	10,1
Medium og kommunikasjon (MK)	3,2	3,5	3,0	3,5	4,4	3,0
Naturbruk (NA)	1,9	1,7	1,5	1,0	4,5	0,0
Restaurant- og matfag (RM)	2,0	2,4	2,9	2,5	2,1	2,4
Service og samferdsel (SS)	3,9	3,8	3,2	4,1	3,3	4,1
Teknikk og industriell produksjon (TIP)	6,4	10,5	13,1	8,7	9,9	12,5

Vedtekne og forventa endringar

Utdanningstilbodet i vidaregåande opplæring er endra frå hausten 2016 til å ha 13 ulike utdanningsprogram, 8 yrkesfaglege og 5 studieførebuande, i tillegg kjem påbyggingskurs som gjev generell studiekompetanse etter gjennomført yrkesutdanning på VG1 og VG2. Hovudendringa er at dagens yrkesretta utdanningsprogram Medium og kommunikasjon (MK) vert endra til eit studieførebuande utdanningsprogram, og at utdanningsprogrammet Studieførebuande med formgjevingsfag (STFO) endrar namn til Kunst, design og arkitektur (KDA).

Hausten 2016 er det venta at det vert lagt fram eit nasjonalt forslag om endring i fagopplæringa innafor utdanningsprogrammet Service- og Samferdsel. Utdanningsprogrammet kan bli delt opp i fleire utdanningsretningar, og t.d. kan kanskje IKT bli oppretta som eit eige utdanningsprogram. Nokre av dagens fag kan bli omgjort til studieførebuande utdanningstilbod, t.d. reiselivsfaget. Dagens utdanningsprogram for Service- og samferdsel består av fleire fag som ikkje har ein direkte relevans til kvarandre. Ei eventuell endring er venta å gje elevane tydelegare val allereie på VG1, og saman med nye VG2 tilbod gje utdanninga eit meir samanhengande innhald og gjere det tydelegare både for elevar og arbeidsgjevarar kva sluttkompetansen til elevane og læringane vil bli. Dette vil og kunne bidra til fleire læreplassar. Kva endringar som skjer med Service og Samferdsel vil bety noko for tilboda skal plasserast i framtida, t.d. bør kanskje kontor- og servicefaga plasserast i bysentrum med læreplassar i faga, mens transportfaget bør plasserast på skolar med verkstader og plass for truckopplæring.

2.2 Skolar og regionar i Møre og Romsdal

Kommunane og dei vidaregåande skolane i Møre og Romsdal er inndelt i 4 inntaksregionar; Søre Sunnmøre («Eiksundregionen»), Nordre Sunnmøre («Ålesundsregionen»), Romsdal («Moldere regionen») og Nordmøre («Kristiansundsregionen»). Fritt skoleval inneber at elevane og kan søke på skolar i andre regionar enn den dei bur i, sjølv om tilbodet dei søker på vert gjeve på skular i bustadregionen.

I hovudsak følger grensene mellom regionane dei gamle fogderigrensene, men det er gjort endringar slik at kommunane er plassert i den regionen som skulane dei fleste elevane i kommunen søker seg til.

Kommunar som ikkje følger dei gamle fogderigrensene er:

- Eide kommune, som er plassert i Romsdal (ikkje i Nordmøre)
- Gjemnes kommune, som er plassert i Romsdal (ikkje i Nordmøre)
- Sandøy kommune, som er plassert i Nordre Sunnmøre (ikkje i Romsdal)

Tabellen på neste side viser alle kommunar og skolar elevtalet ved dei private og offentlege vidaregåande skolane i Møre og Romsdal fylke skoleåret 2015/2016.

INNTAKSREGION	KOMMUNAR	SKOLAR	ELEV TAL 2015/16
Søre Sunnmøre	Herøy	Herøy vgs	272
	Vanylven	Herøy vgs avd. Vanylven	28
	Ulstein	Ulstein vgs	489
	Volda	Volda vgs	541
	Ørsta	Ørsta vgs	315
	Sande, Hareid	-	-
Sum Søre Sunnmøre	7 kommunar	4 skolar	1 645
Nordre Sunnmøre	Ålesund	Akademiet vgs (Privat)	345
		Borgund vgs	881
		Fagerlia vgs	757
		Spjelkavik vgs	483
		Ålesund vgs	765
	Haram	Haram vgs	291
	Sykkylven	Sykkylven vgs	284
	Stranda	Vestborg vgs (Privat)	79
	Stranda vgs	163	
Ørskog, Norddal, Stordal, Skodje, Sula, Giske, Sandøy	-	-	
Sum Nordre Sunnmøre	11 kommunar	9 skolar (inkl. 2 private)	4 048
Romsdal	Molde	Akademiet vgs (Privat)	152
		Fannefjord vgs *)	80
		Molde vgs	751
		Romsdal vgs	707
		Tøndergård vgs **)	-
	Fræna	Fræna vgs	375
	Vestnes	Gjermundnes vgs	117
	Rauma	Rauma vgs	181
Nesset, Midsund, Aukra, Eide, Gjemnes	-	-	
Sum Romsdal	9 kommunar	8 skolar (inkl 1 privat)	2 363
Nordmøre	Kristiansund	Atlanten vgs	526
		Kristiansund vgs	791
	Sunndal	Sunndal vgs	292
	Surnadal	Surnadal vgs	299
	Tingvoll	Tingvoll vgs	103
	Averøy, Rindal,Halsa, Smøla, Aure	-	-
Sum Nordmøre	9 kommuner	5 skolar	2 011
Sum Møre og Romsdal			10 067

*) **Fannefjord vgs** er eit spesielt tilrettelagt fylkeskommunalt skoletilbod for elevar som grunna psykiske, sosiale og emosjonelle vanskar slit med å gå på ein vanleg vidaregåande skole. Skolen har plass til 60 elevar og er eit tilbod for elevar frå heile fylket.

) **Tøndergård skole og ressurscenter er ein interkommunal grunnskole for Romsdalsregionen for elevar med behov for særskilt tilpassa opplæringstilbod. Fylkeskommunen har kjøpt tenester til vidaregåande opplæring ved Tøndergård fordi ein ikkje har hatt tilstrekkeleg kapasitet og kompetanse til å kunne gi eit likeverdig godt nok tilbod til denne elevgruppa ved dei vidaregåande skolane. Gjeldande avtale omfattar 17 plassar ut skoleåret 2017/18.

Kartet på neste side viser skolar og kommunar i dei ulike inntaksregionane.

Figur. Kart over kommunar og skolar i ulike inntaksregionar

2.3 Utdanningsprogram og programområder på skolane i Møre og Romsdal

I tabellen under er elevtalet for 2015/16 ved dei ulike utdanningsprogramma synt for kvar region.

Kjelde: Statistikkportalen på udir.no (offisielle elevtal på skolane pr. 1. oktober 2015).

Merknad til tabellen: Elevar som i 2015/16 gjekk på det yrkesførebuande studieprogrammet MK er ført under MK studieførebuande, og elevar ved STFO er ført under KDA.

REGION	YRKESFAG								STUDIEFØREBUANDE						Sum elevar
	BA	DH	EL	HO	NA	RM	SS	TIP	PB	MK	MD	ID	KDA	ST	
Søre Sunnmøre	55	26	112	166	25	47	53	215	107	55	83	141	-	560	1 645
Nordre Sunnmøre	155	114	241	347	41	100	167	351	254	175	126	197	34	1 746	4 048
Romsdal	80	47	142	179	113	49	79	235	174	137	70	150	38	870	2 363
Nordmøre	89	42	193	204	-	49	83	252	127	86	48	116	8	714	2 011
Sum	379	229	688	896	179	245	382	1 053	662	453	327	604	80	3 890	10 067
	3,8 %	2,3 %	6,8 %	8,9 %	1,8 %	2,4 %	3,8 %	10,5 %	6,6 %	4,5 %	3,2 %	6,0 %	0,8 %	38,6 %	

Som oversikta syner er så nær som alle utdanningsprogram representert i alle regionane. Dei to unntaka er at naturbruk (NA) ikkje er å finna i Region Nordmøre og at Kunst, design og arkitektur (KDA) ikkje er gjeve som tilbud i Region Søre - Sunnmøre.

REGION	YRKESFAG								STUDIEFØREBUANDE						Sum elevar
	BA	DH	EL	HO	NA	RM	SS	TIP	PB	MK	MD	ID	KDA	ST	
Søre Sunnmøre	3,3 %	1,6 %	6,8 %	10,1 %	1,5 %	2,9 %	3,2 %	13,1 %	6,5 %	3,3 %	5,0 %	8,6 %	0,0 %	34,0 %	100 %
Nordre Sunnmøre	3,8 %	2,8 %	6,0 %	8,6 %	1,0 %	2,5 %	4,1 %	8,7 %	6,3 %	4,3 %	3,1 %	4,9 %	0,8 %	43,1 %	100 %
Romsdal	3,4 %	2,0 %	6,0 %	7,6 %	4,8 %	2,1 %	3,3 %	9,9 %	7,4 %	5,8 %	3,0 %	6,3 %	1,6 %	36,8 %	100 %
Nordmøre	4,4 %	2,1 %	9,6 %	10,1 %	0,0 %	2,4 %	4,1 %	12,5 %	6,3 %	4,3 %	2,4 %	5,8 %	0,4 %	35,5 %	100 %
Sum	379	229	688	896	179	245	382	1 053	662	453	327	604	80	3 890	10 067
	3,8 %	2,3 %	6,8 %	8,9 %	1,8 %	2,4 %	3,8 %	10,5 %	6,6 %	4,5 %	3,2 %	6,0 %	0,8 %	38,6 %	

I tabellen over er den prosentvise fordelinga av elevane på kvart utdanningsprogram i kvar region og for fylket sett under eit vist. Reknar ein MK som eit yrkesførebuande studieprogram går om lag 45 % av elevene i fylket på yrkesfag og 55% på studieførebuande utdanningsprogram.

Fordelinga mellom yrkes- og studieførebuande program er noko ulik i dei forskjellige regionane. Den yrkesfaglege andelen er størst i region Nordmøre med nær 50% og lågast i Søre - Sunnmøre med om lag 42%.

REGION	YRKESFAG	STUDIEFØREBUANDE	
Søre Sunnmøre	45,8 %	54,2 %	100,0 %
Nordre Sunnmøre	41,8 %	58,2 %	100,0 %
Romsdal	44,9 %	55,1 %	100,0 %
Nordmøre	49,6 %	50,4 %	100,0 %
Sum	44,7 %	55,3 %	100,0 %

På dei neste sidene er kvart utdanningsprogram presentert meir detaljert kvar for seg, med tal elevar i skoleåret 2015/16 på dei ulike programområda på alle skolane. Kjelda for desse tala er dei same som over; Statistikkportalen på udir.no (offisielle elevtal på skolane pr. 1. oktober 2015).

2.3.1 Bygg- og anleggsteknikk

SKOLEÅRET 2015/16	SKOLE	VG1 Bygg- og anleggsteknikk	VG2 Anleggsteknikk	VG2 Byggteknikk	VG2 Klima-, energi- og miljøteknikk	VG2 Overflateteknikk	VG2 Treteknikk	Elevar
Søre Sunnmøre	Herøy vgs	13		7				20
	Herøy vgs avd. Vanylven							-
	Ulstein vgs							-
	Volda vgs							-
	Ørsta vgs	24		11				35
	Søre Sunnmøre	37	-	18	-	-	-	55
Nordre Sunnmøre	Borgund vgs	73	28	40	14			155
	Fagerlia vgs							-
	Haram vgs							-
	Spjelkavik vgs							-
	Stranda vgs							-
	Sykkylven vgs							-
	Ålesund vgs							-
	Akademiet vgs (Privat)							-
	Vestborg vgs (Privat)							-
	Nordre Sunnmøre	73	28	40	14	-	-	155
Romsdal	Fannefjord vgs			1				1
	Fræna vgs	13		10				23
	Gjermundnes vgs							-
	Molde vgs							-
	Rauma vgs							-
	Romsdal vgs	33		23				56
	Akademiet vgs (Privat)							-
	Romsdal	46	-	34	-	-	-	80
Nordmøre	Atlanten vgs							-
	Kristiansund vgs	30		13				43
	Sunndal vgs	14		12				26
	Surnadal vgs	14						14
	Tingvoll vgs			6				6
	Nordmøre	58	-	31	-	-	-	89
	Sum Møre og Romsdal	214	28	123	14	-	-	379

I skoleåret 2015/16 har Bygg- og anleggsteknikk relativt sett færre elevar i Møre- og Romsdal enn i landet sett under ett, men alle dei 3 store VG2-tilboda vert det gjeve tilbod på i fylket. Tilboda er jamt fordelt i høve til talet på elevar i dei ulike regionane.

VG1 Bygg- og anleggsteknikk og VG2 Byggteknikk vert gjeve som tilbod i alle regionane.

VG2 Anleggsteknikk vert gjeve som fylkestilbod i region Nordre - Sunnmøre.

VG2 Klima-, energi- og miljøteknikk vert gjeve i regionane Nordre – Sunnmøre og Nordmøre, men det var ikkje nok søkjarar til å opprette klasse på Nordmøre (Kristiansund vgs) i skoleåret 2015/16.

2.3.2 Design og handverk

SKOLEÅRET 2015/16	SKOLE	VG1 Design og handverk	VG2 Blomsterdekoratør	VG2 Design og tekstil	VG2 Design og trearbeid	VG2 Frisør	VG2 Interiør og utstillingsdesign	VG3 Interiør	Elevar
Søre Sunnmøre	Herøy vgs								-
	Herøy vgs avd. Vanylven								-
	Ulstein vgs								-
	Volda vgs								-
	Ørsta vgs	14	12						26
	Søre Sunnmøre	14	12	-	-	-	-	-	26
Nordre Sunnmøre	Borgund vgs	46		12		29	15	12	114
	Fagerlia vgs								-
	Haram vgs								-
	Spjelkavik vgs								-
	Stranda vgs								-
	Sykkylven vgs								-
	Ålesund vgs								-
	Akademiet vgs (Privat)								-
	Vestborg vgs (Privat)								-
	Nordre Sunnmøre	46	-	12	-	29	15	12	114
Romsdal	Fannefjord vgs								-
	Fræna vgs								-
	Gjermundnes vgs								-
	Molde vgs								-
	Rauma vgs								-
	Romsdal vgs	28				12	7		47
	Akademiet vgs (Privat)								-
	Romsdal	28	-	-	-	12	7	-	47
Nordmøre	Atlanten vgs								-
	Kristiansund vgs	27				10	5		42
	Sunnadal vgs								-
	Surnadal vgs								-
	Tingvoll vgs								-
	Nordmøre	27	-	-	-	10	5	-	42
	Sum Møre og Romsdal	115	12	12	-	51	27	12	229

Design og handverk er eit utdanningstilbod med relativt få elevar i landet sett under eitt. I skoleåret 2015/16 har Design- og handverk litt høgare andel elevar i Møre og Romsdal enn i resten av landet. Høgast andel elevar er det i region Nordre Sunnmøre. 4 av skolane i fylket har tilbod i Design og handverk. Fleire av dei mindre VG2-tilboda vert gjeve som fylkestilbod på ein av skolane i fylket.

VG1 Design og handverk vert gjeve som tilbod i alle regionane.

VG2 Frisør vert det ikkje gjeve tilbod om i region Søre - Sunnmøre.

VG2 Blomsterdekoratør vert gjeve som fylkestilbod i region Søre - Sunnmøre.

VG2 Design og tekstil vert gjeve som fylkestilbod i region Nordre - Sunnmøre.

VG3 Interiør vert gjeve som fylkestilbod i region Nordre - Sunnmøre.

2.3.3 Elektrofag

SKOLEÅRET 2015/16	SKOLE	VG1 Elektrofag	VG2 Automatisering	VG2 Data og elektronikk	VG2 Elenergi	VG2 Kulde- og varmepumpeteknikk	VG3 Automatiseringsfaget	VG3 Dataelektronikkfaget	Elevar
Søre Sunnmøre	Herøy vgs								-
	Herøy vgs avd. Vanylven								-
	Ulstein vgs	28			13				41
	Volda vgs								-
	Ørsta vgs	35	12		12		12		71
	Søre Sunnmøre	63	12	-	25	-	12	-	112
Nordre Sunnmøre	Borgund vgs	75	12	15	30		13	8	153
	Fagerlia vgs								-
	Haram vgs	18			21*	6			45
	Spjelkavik vgs								-
	Stranda vgs								-
	Sykkylven vgs	23	12				8		43
	Ålesund vgs								-
	Akademiet vgs (Privat)								-
	Vestborg vgs (Privat)								-
	Nordre Sunnmøre	116	24	15	51	6	21	8	241
Romsdal	Fannefjord vgs								-
	Fræna vgs								-
	Gjermundnes vgs								-
	Molde vgs								-
	Rauma vgs	14	4		6				24
	Romsdal vgs	58	12	12	24		12		118
	Akademiet vgs (Privat)								-
	Romsdal	72	16	12	30	-	12	-	142
Nordmøre	Atlanten vgs								-
	Kristiansund vgs	59	15	13	15		15	11	128
	Sunndal vgs	14			13				27
	Surnadal vgs	14	14				5		33
	Tingvoll vgs				5				5
	Nordmøre	87	29	13	33	-	20	11	193
	Sum Møre og Romsdal	338	81	40	139	6	65	19	688

Elektrofag er eit stort utdanningstilbod i Møre- og Romsdal, med ein større andel elevar enn i landet sett under eitt. I skoleåret 2015/16 er tilbodet størst på Nordmøre, med heile 9,6% av elevane i regionen. 10 av skolane i fylket har tilbod i Elektrofag.

VG1 Elektrofag, VG2 Automatisering, VG2 Elenergi og VG3 Automatiseringsfaget vert gjeve som tilbod i alle regionane.

VG2 Data og elektronikk vert det ikkje gjeve tilbod om i region Søre - Sunnmøre.

VG2 Kulde og varmepumpeteknikk vert gjeve som fylkestilbod i region Nordre - Sunnmøre

VG3 Dataelektronikkfaget vert det gjeve tilbod om i regionane Nordre - Sunnmøre og Nordmøre.

2.3.4 Helse- og oppvekstfag

SKOLEÅRET 2015/16	SKOLE	VG1 Helse- og oppvekstfag	VG2 Ambulansefag	VG2 Barne- og ungdomsarbeidarfag	VG2 Helsearbeidarfag	VG2 Helseservicefag	VG2 Hudpleie	VG3 Apotekteknikk	VG3 Helsesekretær	VG3 Tannhelsesekretær	VG3 Hudpleiar	Elevlar
Søre Sunnmøre	Herøy vgs	44		15	16							75
	Herøy vgs avd. Vanylven	12										12
	Ulstein vgs											-
	Volda vgs											-
	Ørsta vgs	47		19	13							79
	Søre Sunnmøre	103	-	34	29	-	-	-	-	-	-	166
Nordre Sunnmøre	Borgund vgs	79			30	24	15	8	12		12	180
	Fagerlia vgs	45	16	25	13							99
	Haram vgs	19		6	8							33
	Spjelkavik vgs											-
	Stranda vgs	5										5
	Sykkylven vgs	16		8	6							30
	Ålesund vgs											-
	Akademiet vgs (Privat)											-
	Vestborg vgs (Privat)											-
	Nordre Sunnmøre	164	16	39	57	24	15	8	12	-	12	347
Romsdal	Fannefjord vgs	21										21
	Fræna vgs	37		11	14							62
	Gjermundnes vgs											-
	Molde vgs											-
	Rauma vgs	12		5	6							23
	Romsdal vgs	45		14	14							73
	Akademiet vgs (Privat)											-
	Romsdal	115	-	30	34	-	-	-	-	-	-	179
Nordmøre	Atlanten vgs											-
	Kristiansund vgs	69		27	15							111
	Sunndal vgs	17		6	11							34
	Surnadal vgs	31		10	8							49
	Tingvoll vgs	10										10
	Nordmøre	127	-	43	34	-	-	-	-	-	-	204
	Sum Møre og Romsdal	509	16	146	154	24	15	8	12	-	12	896

Helse- og oppvekstfag er et utdanningstilbud som er i stor vekst i heile landet. HO er no det nest største yrkesfaglege utdanningstilbudet i Møre- og Romsdal. Storleiken på tilbudet er på nivå med landet sett under eitt (8,9%), men Nordre Sunnmøre og Romsdal ligg litt etter dei andre regionane og kunne gjerne hatt fleire elevlar. Heile 16 av skolane i fylket har tilbud i Helse- og oppvekstfag, og dette er saman med ST og TIP tilbud som det er naturleg å ha på alle dei mindre skolane i fylket for å dekke den lokale etterspurnaden etter arbeidskraft.

Følgjande tilbud vert gjeve i alle regionane:

VG1 Helse- og oppvekstfag og VG2 tilboda Barne- og ungdomsarbeidarfag og Helsearbeidarfag.

Tilbud om følgjande programområde vert gjeve som fylkestilbud i region Nordre - Sunnmøre:

VG2 tilboda Ambulansefag, Helseservicefag og Hudpleie, samt VG3 tilboda Apotekteknikk, Helsesekretær og Hudpleiar

VG3 Tannhelsesekretær er det einaste tilbudet som ikkje vert gjeve i fylket.

2.3.5 Naturbruk

SKOLEÅRET 2015/16	SKOLE	VG1 Naturbruk	VG2 Akvakultur	VG2 Anleggs- og idrettsanleggsgartner	VG2 Fiske og fangst	VG2 Hest og hovslagerlag	VG2 Landbruk og gartneri	VG3 Naturbruk (studieførebuande)	VG3 Landbruk	Elevar
Søre Sunnmøre	Herøy vgs	13			12					25
	Herøy vgs avd. Vanylven									-
	Ulstein vgs									-
	Volda vgs									-
	Ørsta vgs									-
	Søre Sunnmøre	13	-	-	12	-	-	-	-	25
Nordre Sunnmøre	Borgund vgs									-
	Fagerlia vgs									-
	Haram vgs									-
	Spjelkavik vgs									-
	Stranda vgs									-
	Sykkylven vgs									-
	Ålesund vgs	20	7		14					41
	Akademiet vgs (Privat)									-
	Vestborg vgs (Privat)									-
	Nordre Sunnmøre	20	7	-	14	-	-	-	-	41
Romsdal	Fannefjord vgs									-
	Fræna vgs	19	7		9					35
	Gjermundnes vgs	37		4		12	9	7	9	78
	Molde vgs									-
	Rauma vgs									-
	Romsdal vgs									-
	Akademiet vgs (Privat)									-
	Romsdal	56	7	4	9	12	9	7	9	113
Nordmøre	Atlanten vgs									-
	Kristiansund vgs									-
	Sunndal vgs									-
	Surnadal vgs									-
	Tingvoll vgs									-
	Nordmøre	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sum Møre og Romsdal	89	14	4	35	12	9	7	9	179

Naturbruk er det minste utdanningstilbudet innanfor yrkesfaglege utdanningsprogram, både i Møre og Romsdal og i landet sett under eitt. I skoleåret 2015/16 har Naturbruk litt lågare andel elevar i Møre og Romsdal enn i resten av landet. Høgast andel elevar er det i Romsdal der det fylkesdekkjande tilbudet innafor grønt naturbruk ligg. 4 av skolane i fylket har tilbud i Naturbruk.

Tilbod om utdanningsprogram Naturbruk vert gjeve i dei tre regionane Søre - Sunnmøre, Nordre - Sunnmøre og Romsdal;

- Tilbod om VG1 Naturbruk og VG2 Fiske og fangst vert gjeve i alle tre regionar.
- Tilbod om VG2 Akvakultur vert gjeve i Romsdal og Nordre – Sunnmøre

Dei 5 programområda på grønt naturbruk vert gjeve som fylkestilbod på Gjermundnes vgs i Romsdal.

2.3.6 Restaurant- og matfag

SKOLEÅRET 2015/16	SKOLE	VG1 Restaurant- og matfag	VG2 Kukk- og servitørfag	VG2 Matfag	Elevar
Søre Sunnmøre	Herøy vgs	15	10		25
	Herøy vgs avd. Vanylven				-
	Ulstein vgs				-
	Volda vgs				-
	Ørsta vgs	16	6		22
	Søre Sunnmøre	31	16	-	47
Nordre Sunnmøre	Borgund vgs	43	27	14	84
	Fagerlia vgs				-
	Haram vgs				-
	Spjelkavik vgs				-
	Stranda vgs	9	3	4	16
	Sykkylven vgs				-
	Ålesund vgs				-
	Akademiet vgs (Privat)				-
	Vestborg vgs (Privat)				-
	Nordre Sunnmøre	52	30	18	100
Romsdal	Fannefjord vgs				-
	Fræna vgs	14	11		25
	Gjermundnes vgs				-
	Molde vgs				-
	Rauma vgs	12	12		24
	Romsdal vgs				-
	Akademiet vgs (Privat)				-
	Romsdal	26	23	-	49
Nordmøre	Atlanten vgs				-
	Kristiansund vgs	33	16		49
	Sunndal vgs				-
	Surnadal vgs				-
	Tingvoll vgs				-
	Nordmøre	33	16	-	49
	Sum Møre og Romsdal	142	85	18	245

Restaurant og matfag er eit utdanningstilbod som slit med søkartala fleire stader i landet. I skoleåret 2015/16 er andelen elevar litt høgare i Møre og Romsdal enn i landet sett under eitt (2,4% mot 2,0%). Det er RM tilbod ved heile 7 av skolane i fylket. Med så få elevar bør talet på skolar med RM reduserast for å kunne ha eit fagmiljø på skolane.

VG1 Restaurant- og matfag og VG2 Kukk- og servitørfag vert gjeve som tilbod i alle regionane.

Tilbod om VG2 Matfag vert gjeve på 2 skolar i region Nordre - Sunnmøre.

2.3.7 Service og samferdsel

SKOLEÅRET 2015/16	SKOLE	VG1 Service og samferdsel	VG2 IKT-servicefag	VG2 Reiseliv	VG2 Sal, service og tryggleik	VG2 Transport og logistikk	Elevar
Søre Sunnmøre	Herøy vgs						-
	Herøy vgs avd. Vanylven						-
	Ulstein vgs	11	15		10		36
	Volda vgs	9			8		17
	Ørsta vgs						-
	Søre Sunnmøre	20	15	-	18	-	53
Nordre Sunnmøre	Borgund vgs						-
	Fagerlia vgs						-
	Haram vgs						-
	Spjelkavik vgs						-
	Stranda vgs						-
	Sykkylven vgs						-
	Ålesund vgs	42*	23	9	14	30	118
	Akademiet vgs (Privat)	19	19		11		49
	Vestborg vgs (Privat)						-
	Nordre Sunnmøre	61	42	9	25	30	167
Romsdal	Fannefjord vgs			1			1
	Fræna vgs						-
	Gjermundnes vgs						-
	Molde vgs						-
	Rauma vgs						-
	Romsdal vgs	30	11	11	26		78
	Akademiet vgs (Privat)						-
	Romsdal	30	11	12	26	-	79
Nordmøre	Atlanten vgs						-
	Kristiansund vgs	46	14		7	16	83
	Sunnadal vgs						-
	Surnadal vgs						-
	Tingvoll vgs						-
	Nordmøre	46	14	-	7	16	83
	Sum Møre og Romsdal	157	82	21	76	46	382

Service og samferdsel er et utdanningstilbud som truleg vil endra seg mykje i løpet av få år, jfr. omtale i kap. 2.1. I skoleåret 2015/16 har SS om lag like stor andel elevar i Møre- og Romsdal som i landet sett under eitt. (3,8-3,9%). Det er 6 av skolane i fylket som har tilbud i Service og Samferdsel, men dersom innhaldet i tilbudet vert mykje endra vil det vere naturleg å sjå på fordelinga av tilbudet på skolane på nytt.

VG1 Service og samferdsel, VG2 IKT-servicefag og VG2 Sal, service og tryggleik vert i dag gjeve som tilbud i alle regionane.

VG2 Reiseliv vert gjeve som tilbud i region Romsdal og region Nordre - Sunnmøre.

VG2 Transport og logistikk vert gjeve som tilbud i region Nordmøre og region Nordre - Sunnmøre.

2.3.8 Teknikk og industriell produksjon

SKOLEÅRET 2015/16	SKOLE	VG1 Teknikk og industriell produksjon	VG2 Arbeidsmaskiner	VG2 Bilskade, lakk og karosseri	VG2 Brønnteknikk	VG2 Industrieteknologi	VG2 Kjemiprosess	VG2 Kjøretøy	VG2 Maritime fag	VG3 Anleggsmaskinmekanikk	Elevar
Søre Sunnmøre	Herøy vgs	48				23			28		99
	Herøy vgs avd. Vanylven	13									13
	Ulstein vgs	9				12					21
	Volda vgs										-
	Ørsta vgs	36	12			21		13			82
	Søre Sunnmøre	106	12	-	-	56	-	13	28	-	215
Nordre Sunnmøre	Borgund vgs	74		9		28		30			141
	Fagerlia vgs										-
	Haram vgs	34*				29*					63
	Spjelkavik vgs										-
	Stranda vgs	5									5
	Sykkylven vgs	25				13					38
	Ålesund vgs	42							62		104
	Akademiet vgs (Privat)										-
	Vestborg vgs (Privat)										-
	Nordre Sunnmøre	180	-	9	-	70	-	30	62	-	351
Romsdal	Fannefjord vgs										-
	Fræna vgs	38	11				12			8	69
	Gjermundnes vgs	13				12					25
	Molde vgs										-
	Rauma vgs	13						5			18
	Romsdal vgs	60				41		22			123
	Akademiet vgs (Privat)										-
	Romsdal	124	11	-	-	53	12	27	-	8	235
Nordmøre	Atlanten vgs										-
	Kristiansund vgs	70			14	31	17	12	30		174
	Sunndal vgs	27				11					38
	Surnadal vgs	28				12					40
	Tingvoll vgs										-
	Nordmøre	125	-	-	14	54	17	12	30	-	252
	Sum Møre og Romsdal	535	23	9	14	233	29	82	120	8	1 053

Teknikk og industriell produksjon er eit viktig, men og det største utdanningstilbodet på yrkesfag i Møre og Romsdal. Andelen elevar på TIP i Møre og Romsdal er heile 10,5%, medan snittet for landet sett under eitt er 6,4%. Relativt sett er tilbodet størst på Søre Sunnmøre og Nordmøre, men og dei to andre regionane har mykje høgare andel elevar på TIP enn snittet for landet. Heile 16 av skolane i fylket har TIP-tilbod, og dette er saman med ST og HO tilbod som det og er naturleg å ha på mange av dei mindre skolane i fylket for å dekke den lokale etterspurnaden etter arbeidskraft.

Følgjande utdanningstilbod vert gjeve i alle regionane: VG1 Teknikk og industriell produksjon og VG2 tilboda Industrieteknologi og Kjøretøy.

VG 2 Arbeidsmaskinar vert gjeve som tilbod i region Søre - Sunnmøre og region Romsdal.

VG2 Kjemiprosess vert gjeve som tilbod i region Nordmøre og region Romsdal.

VG2 Maritime fag vert ikkje gjeve som tilbod i region Romsdal.

VG2 Bilskade, lakk og karosseri vert gjeve som fylkestilbod i region Nordre - Sunnmøre.

VG2 Brønnteknikk vert gjeve som fylkestilbod i region Nordmøre.

VG3 Anleggsmaskinmekanikk vert gjeve som fylkestilbod i region Romsdal.

2.3.9 Studiespesialisering

SKOLEÅRET 2015/16	SKOLE	ST			Elevtal
		VG1	VG2	VG3	
Søre Sunnmøre	Herøy vgs				-
	Herøy vgs avd. Vanylven	3			3
	Ulstein vgs	84	92	73	249
	Volda vgs	104	87	117	308
	Ørsta vgs				-
	Søre Sunnmøre	191	179	190	560
Nordre Sunnmøre	Borgund vgs				-
	Fagerlia vgs	143	137	148*	428
	Haram vgs	47	58	31	136
	Spjelkavik vgs	167	160	156	483
	Stranda vgs	32	29	24	85
	Sykkylven vgs	47	47	51	145
	Ålesund vgs	70	77	81	228
	Akademiet vgs (Privat)	79	60	31	170
	Vestborg vgs (Privat)	25	29	17	71
		610	597	539	1 746
Romsdal	Fannefjord vgs	25		1	26
	Fræna vgs	49	42	43	134
	Gjermundnes vgs				-
	Molde vgs	169	170	203*	542
	Rauma vgs	30	19	27	76
	Romsdal vgs				-
	Akademiet vgs (Privat)	29	41	22	92
	Romsdal	302	272	296	870
Nordmøre	Atlanten vgs	133	126	139	398
	Kristiansund vgs				-
	Sunndal vgs	59	32	49	140
	Surnadal vgs	53	39	47	139
	Tingvoll vgs	11	12	14	37
	Nordmøre	256	209	249	714
	Sum Møre og Romsdal	1 359	1 257	1 274	3 890

Studiespesialisering er det største utdanningsprogrammet i heile landet. Tilbodet er sjølvsagt stort i Møre og Romsdal og, men andelen elevar på ST i Møre og Romsdal er mykje lågare enn i landet sett under eitt. (38,6% mot 44,4%).

Alle regionane og heile 20 av skolane i fylket har ST-tilbod, og ST er saman med TIP og HO tilbod som det er naturleg å ha på dei mindre skolane i fylket for i det heile å kunne oppretthalde skoletilboda. Dei 7 skolane som ikkje har ST-tilbod er skolar med store yrkesfaglege tilbod – og fleire av desse har andre skolar med store ST-tilbod i nærleiken.

2.3.10 Idrettsfag

SKOLEÅRET 2015/16	SKOLE	ID			Elevtal
		VG1	VG2	VG3	
Søre Sunnmøre	Herøy vgs				-
	Herøy vgs avd. Vanylven				-
	Ulstein vgs	54	41	46	141
	Volda vgs				-
	Ørsta vgs				-
	Søre Sunnmøre	54	41	46	141
Nordre Sunnmøre	Borgund vgs				-
	Fagerlia vgs				-
	Haram vgs				-
	Spjelkavik vgs				-
	Stranda vgs	22	13	16	51
	Sykkylven vgs				-
	Ålesund vgs	50	47	49	146
	Akademiet vgs (Privat)				-
	Vestborg vgs (Privat)				-
		72	60	65	197
Romsdal	Fannefjord vgs				-
	Fræna vgs				-
	Gjermundnes vgs				-
	Molde vgs				-
	Rauma vgs				-
	Romsdal vgs	53	50	47	150
	Akademiet vgs (Privat)				-
	Romsdal	53	50	47	150
Nordmøre	Atlanten vgs	27	28	24	79
	Kristiansund vgs				-
	Sunndal vgs				-
	Surnadal vgs				-
	Tingvoll vgs	11	17	9	37
	Nordmøre	38	45	33	116
	Sum Møre og Romsdal	217	196	191	604

Idrettsfag er det klart største av dei studieførebuande utdanningsprogramma om ein ser bort i frå ST, både i Møre og Romsdal og i landet sett under eitt. Rundt rekna 6% av elevane går på dette tilbodet. I Møre og Romsdal er det i skoleåret 2015/16 høgare andel på Søre Sunnmøre (8,6%) og lågare andel på Nordre Sunnmøre (4,9%). Det er planlagt å auke tilbodet i Ålesund (ved Spjelkavik vgs), og det vil då kanskje vere naturleg å redusere tilbodet litt på Søre Sunnmøre (Ulstein vgs) slik at ikkje den samla andelen av idrettsfagelevar vert for høg.

Alle regionane og 6 av skolane i fylket har tilbod om Idrettsfag

2.3.11 Musikk, dans og drama

SKOLEÅRET 2015/16	SKOLE	MD Dans			MD Drama			MD Musikk			Elevtal
		VG1	VG2	VG3	VG1	VG2	VG3	VG1	VG2	VG3	
Søre Sunnmøre	Herøy vgs										-
	Herøy vgs avd. Vanylven										-
	Ulstein vgs										-
	Volda vgs							28	29	26	83
	Ørsta vgs										-
	Søre Sunnmøre	-	-	-	-	-	-	28	29	26	83
Nordre Sunnmøre	Borgund vgs										-
	Fagerlia vgs		6	10		12	7	56	14	21	126
	Haram vgs										-
	Spjelkavik vgs										-
	Stranda vgs										-
	Sykkylven vgs										-
	Ålesund vgs										-
	Akademiet vgs (Privat)										-
	Vestborg vgs (Privat)										-
	Nordre Sunnmøre	-	6	10	-	12	7	56	14	21	126
Romsdal	Fannefjord vgs										-
	Fræna vgs										-
	Gjermundnes vgs										-
	Molde vgs							26	24	20	70
	Rauma vgs										-
	Romsdal vgs										-
	Akademiet vgs (Privat)										-
	Romsdal	-	-	-	-	-	-	26	24	20	70
Nordmøre	Atlanten vgs		4					23	11	10	48
	Kristiansund vgs										-
	Sunnadal vgs										-
	Surnadal vgs										-
	Tingvoll vgs										-
	Nordmøre	-	4	-	-	-	-	23	11	10	48
	Sum Møre og Romsdal	-	10	10	-	12	7	133	78	77	327

I overkant av 3 % av elevane i Møre og Romsdal og i landet sett under eitt går på det studieførebuande utdanningsprogrammet Musikk, dans og drama. I Møre og Romsdal er det i skoleåret 2015/16 høgare andel på Søre Sunnmøre (5,0%) og lågare andel på Nordmøre (2,4%).

Musikk, dans og drama har felles VG1 tilbod, for så å bli delt i dei tre programområda Musikk, Dans og Drama på VG2 og VG3. Alle regionane har tilbod om VG1 i MDD og musikk VG2 og VG3, men det er berre region Nordre – Sunnmøre som har tilbod om VG2 og VG3 i Dans og Drama.

Tilbodet på Musikk har mykje ein til ein undervisning og er relativt dyrt. Tilbodet bør difor kanskje ikkje aukast.

Det er ein skole i kvar region som har tilbodet i dag. Den nye skolen på sørsida i Ålesund er planlagt med 2 parallelle klassar på VG1, VG2 og VG3 og erstattar då tilbodet som i dag er på Fagerlia vgs.

2.3.12 Kunst, design og arkitektur

SKOLEÅRET 2015/16	SKOLE	KDA (STFO)			Elevtal
		VG1	VG2	VG3	
Søre Sunnmøre	Herøy vgs				-
	Herøy vgs avd. Vanylven				-
	Ulstein vgs				-
	Volda vgs				-
	Ørsta vgs				-
	Søre Sunnmøre	-	-	-	-
Nordre Sunnmøre	Borgund vgs				-
	Fagerlia vgs	12	11	11	34
	Haram vgs				-
	Spjelkavik vgs				-
	Stranda vgs				-
	Sykkylven vgs				-
	Ålesund vgs				-
	Akademiet vgs (Privat)				-
	Vestborg vgs (Privat)				-
		12	11	11	34
Romsdal	Fannefjord vgs				-
	Fræna vgs				-
	Gjermundnes vgs				-
	Molde vgs	14	11	13	38
	Rauma vgs				-
	Romsdal vgs				-
	Akademiet vgs (Privat)				-
	Romsdal	14	11	13	38
Nordmøre	Atlanten vgs				-
	Kristiansund vgs		5	3	8
	Sunndal vgs				-
	Surnadal vgs				-
	Tingvoll vgs				-
	Nordmøre	-	5	3	8
	Sum Møre og Romsdal	26	27	27	80

KDA er eit nytt studieførebuande utdanningsprogram som frå skoleåret 2016/17 erstattar Studiespesialisering med formgjevingsfag (ST-FO). Tala i tabellen over syner kor mange elevar det var på ST-FO i skoleåret 2015/16.

ST-FO har vore eit lite utdanningsprogram med rett i overkant av 1% av elevane i landet og berre 0,8% av elevane i Møre og Romsdal i skoleåret 2015/16, der tilbodet berre finst på ein skole i kvar av dei 3 nordligaste regionane.

Den nye skolen på sørsida i Ålesund er planlagd med ein full klasse på VG1, VG2 og VG3, og erstattar då tilbodet som i dag er på Fagerlia vgs, men det vert spanande å sjå om tilbodet vert populært nok til å overleve i lengda. Basert på søkinga til det nye utdanningsprogrammet til skoleåret 2016/17 har ein andre stader i landet allereie drøfta moglegheita av å erstatte utdanningsprogrammet med å tilby nokre av programfaga til elevar i ordinære ST-klassar, men først bør ein velje tilbodet ein sjanse.

Møre og Romsdal er eit såpass stort fylke at det bør la seg gjere å kunne ha tilbodet, i alle høve som eit fylkesdekkjande utdanningsprogram.

2.3.13 Medium og kommunikasjon

SKOLEÅRET 2015/16	SKOLE	MK			Elevtal
		VG1	VG2	VG3	
Søre Sunnmøre	Herøy vgs				-
	Herøy vgs avd. Vanylven				-
	Ulstein vgs				-
	Volda vgs	26	24	5	55
	Ørsta vgs				-
	Søre Sunnmøre	26	24	5	55
Nordre Sunnmøre	Borgund vgs				-
	Fagerlia vgs				-
	Haram vgs				-
	Spjelkavik vgs				-
	Stranda vgs				-
	Sykkylven vgs				-
	Ålesund vgs	31	28	20	79
	Akademiet vgs (Privat)	52	31	13	96
	Vestborg vgs (Privat)				-
		83	59	33	175
Romsdal	Fannefjord vgs				-
	Fræna vgs				-
	Gjermundnes vgs				-
	Molde vgs	44	29	28	101
	Rauma vgs				-
	Romsdal vgs				-
	Akademiet vgs (Privat)	19	13	4	36
	Romsdal	63	42	32	137
Nordmøre	Atlanten vgs				-
	Kristiansund vgs	29	23	26	78
	Sunndal vgs				-
	Surnadal vgs				-
	Tingvoll vgs		8		8
	Nordmøre	29	31	26	86
	Sum Møre og Romsdal	201	156	96	453

Det yrkesfaglege utdanningsprogrammet Medium- og kommunikasjon vert gjeve som tilbod i alle regionar i skoleåret 2015/16. Frå skoleåret 2016/17 vert Medium- og kommunikasjon omgjort til eit studieførebuande utdanningsprogram. Tala i tabellen over syner kor mange elevar det var på MK i skoleåret 2015/16.

MK har dei siste åra hatt 4-4,5% av elevane både i landet sett under eitt og i Møre og Romsdal. I Møre og Romsdal har det vore ein gjennomgåande relativt stor andel av elevane som har slutta på MK både etter VG1 og VG2. At mange elevar har slutta etter VG2 er for så vidt naturleg sidan VG3 har vore eit studieførebuande år, men «avskaling» etter VG1 ved fleire av skolane tyder kanskje på at tilboda ikkje har vore interessante nok eller gode nok? (om det er slik i resten av landet er ikkje sjekka ut).

I dag er det 7 skolar i fylket som har tilbodet, men av desse er det 2 private skolar og ein liten distriktsskole. Den private skolen i Molde slit med å få opp elevtalet. Konkurransen med den private skolen i Ålesund vil og kunne bli tilspissa når den nye skolen på sørsida i Ålesund står ferdig. I byggjeprogrammet for skolen er det her planlagt for to parallelle klassar MK på VG1, VG2 og VG3.

2.3.14 Påbygging til generell studiekompetanse

SKOLEÅRET 2015/16	SKOLE	PÅBYGG (PÅ)		Elevtal
		VG 3 påbygg generell studiekompetanse	VG3 påbygg generell studiekompetanse etter yrkeskomp.	
Søre Sunnmøre	Herøy vgs	27	1	28
	Herøy vgs avd. Vanylven			-
	Ulstein vgs		1	1
	Volda vgs	68	10	78
	Ørsta vgs			-
	Søre Sunnmøre	95	12	107
Nordre Sunnmøre	Borgund vgs	28	26	54
	Fagerlia vgs	50	20	70
	Haram vgs	12	2	14
	Spjelkavik vgs			-
	Stranda vgs		1	1
	Sykkylven vgs	26	2	28
	Ålesund vgs	49		49
	Akademiet vgs (Privat)	30		30
	Vestborg vgs (Privat)	8		8
		203	51	254
Romsdal	Fannefjord vgs	3	28	31
	Fræna vgs	18	9	27
	Gjermundnes vgs	14		14
	Molde vgs			-
	Rauma vgs	8	8	16
	Romsdal vgs	61	1	62
	Akademiet vgs (Privat)	24		24
	Romsdal	128	46	174
Nordmøre	Atlanten vgs		1	1
	Kristiansund vgs	59	16	75
	Sunndal vgs	24	3	27
	Surnadal vgs	13	11	24
	Tingvoll vgs			-
	Nordmøre	96	31	127
	Sum Møre og Romsdal	522	140	662

Møre og Romsdal har i skoleåret 2015/16 ein litt høgare andel elevar som tek påbygg til generell studiekompetanse enn landet sett under eitt (6,6% mot 5,7%).

Det vert gjeve tilbod om påbygging til generell studiekompetanse i alle regionar, både påbygg til generell studiekompetanse og påbygg til generell studiekompetanse etter yrkeskompetanse.

Det var 20 skolar som hadde tilbod om påbygg i skoleåret 2015/16, men nokre av skolane hadde få elevar.

Det er ulike meiningar om tilbod om påbygg bør gjevast på skolar som har store ST-miljø eller om det bør gjevast på skolar med yrkesfag, slik at elevane slepp å byte skole. Møre og Romsdal har ikkje ei klar linje på dette; På Søre Sunnmøre er det den store studieførebuande skolen i Volda som har tilbod om påbygg, medan yrkesfagsskolen i Ørsta ikkje har påbygg. I Molde er det den store yrkesfaglege skolen Romsdal vgs som har påbyggstilbodet, medan den store studieførebuande skolen Molde vgs ikkje har tilbodet.

2.3.15 Andre utdanningstilbod og utdanningsløp

Yrkes- og studiekompetanse (YSK)

YSK er eit nytt felles omgrep for Tekniske og Allmenne fag (TAF) og Sal og service og Allmenne fag (SAF).

Yrkes- og studiekompetanse (YSK) er eit opplæringsløp som gir eleven/lærlingen både yrkes- og studiekompetanse. Opplæringsløpet er på 4 år. YSK er eit tilbod for elevar med plan om høgare utdanning ved starten av opplæringsløpet, men som også ønskjer ei yrkesfagleg utdanning i botn. Elevene får fagbrev/sveinebrev og generell studiekompetanse, eventuelt med fordjuping i realfag i tillegg (spesiell studiekompetanse). Tilbodet møter eit behov for arbeidstakarar med både praktisk og teoretisk kompetanse. Primærsekkjarar som ikkje kjem inn på YSK-tilbod har ofte studieførebuande utdanningsprogram som sekundærønske.

YSK er ikkje en del av den ordinære tilbudsstrukturen som er regulert i rundskriv Udir-01-2015 om fag- og timefordeling. YSK inngår i ordninga om fleksibilitet i fag- og timefordeling. Ordninga om fleksibilitet i vidaregåande opplæring trådte i kraft 01.08.2015 og er heimla i forskrift til opplæringsloven § 1-3 tredje ledd. I ordningar det krav til at skoleeigar skal fastsette den fleksible fag- og timefordelinga i form av ei lokal forskrift. Lokal forskrift skal beskrive opplæringa, både i forhold til fagsamansetning, tal på eksamenar o.l. som skal sikre at vitnemålskrava blir oppfylt.

YSK krev tilgang til tilstrekkelige og eigna læreplassar, noko som kan vere utfordrande. Ungdommen vil ha dobbel status, det vil seie både som elev og lærling, i inntil fire år, noko som og kan være utfordrande når det gjeld støtte frå Lånekassen.

Eleva som startar på eit YSK-tilbod når dei er 16 år, vil oppleve at det er arbeidsoppgåver i bedrift dei ikkje kan utføre på grunn av alderen. I fag der skift- og turnusarbeid er vanlig, kan dette og vere ei utfordring før eventuell teikning av lærekontrakt.

Eit tilbod som i utstrakt grad kombinerer opplæring i skole og bedrift, stiller store krav til organisering og oppfølging. Dette gjeld og krav til dokumentasjon td. der eleva sluttar eller bytter programområde.

I Møre og Romsdal fylkeskommune er eit karakterkrav for å bli tatt inn på dei dei tekniske YSK-tilboda. (Karakteren 4 eller betre i både naturfag og matematikk frå grunnskolen.) Elevane som blir tekne inn på Service og samferdsel med yrkes og studiekompetanse, 4-årig (YSK), har ikkje spesielle inntakskrav.

YSK er eit godt, men og relativt dyrt utdanningstilbod, som stettar eit behov, og som både skolane og næringslivet gjerne vil behalde. På skolane som har YSK-tilbodet er det viktig at tilbodet ikkje går ut over dei ordinære tilboda, til dømes ved at ordinære klassar ikkje vert fylt opp eller at eleva på ordinære tilbod ikkje får tilgang på læreplassar.

Desse YSK- tilboda er lagt inn i skolebruksplanen 2016/2017:

Teknikk og Industriell produksjon med Yrkes og studiekompetanse, 4. årig (YSK):

Kristiansund vgs, Romsdal vgs og Fræna vgs (tilbod annakvart år), Haram vgs og Ulstein vgs.

Bygg og anleggsteknikk med yrkes- og studiekompetanse, 4. årig (YSK):

Romsdal vgs og Fræna vgs (tilbod annakvart år).

Elenergi med yrkes- og studiekompetanse, 4. årig (YSK): Haram vgs.

Service og samferdsel med yrkes og studiekompetanse, 4-årig (YSK): Kristiansund vgs, Ålesund vgs

YSK-tilbudet i Møre og Romsdal vart handsama i sak i Utdanningsutvalet 12.05.2016 med følgjande samrøystes vedtak:

- 1. Møre og Romsdal fylkeskommune har YSK-tilbod i Bygg- og anleggsteknikk, Elektrofag og Industriell produksjon.*
- 2. Fylkesrådmannen kjem attende til plassering av tilboda i saka om « Struktur i vidaregåande opplæring».*
- 3. For å starte opp tilboda må det minst vere 10 søkjarar med bekrefta intensjonsavtaler om læreplass. Intensjonsavtalane må vere på plass før 1. mai.*
- 4. Om YSK-tilboda vert delt på fleire utdanningsprogram må skolen kunne kombinere dette med dei «ordinære» tilboda ved skolen.*
- 5. Utdanningsdirektoratet har signalisert store endringar i utdanningsprogrammet Service og samferdsel. Rådmannen kjem attende til YSK-tilbudet i dette utdanningsprogrammet når endringane er vedtekne.*

Vekslingsmodell

Møre og Romsdal fylkeskommune er med i eit nasjonalt prosjekt med vekslingsmodell i **helsearbeidarfaget**. Oppstart var hausten 2014 med ein klasse på 13 elevar ved Kristiansund vidaregåande skole. Prosjektet varer i 4 år.

Elevane vekslar mellom opplæring i skole og opplæring i bedrift alle fire åra. Første året er elevane i praksis ein dag i veka, deretter aukar det med ein dag kvart av åra slik at siste året er det 4 dagar i praksis og ein dag på skole. Elevane teiknar lærekontrakt etter første året.

Fordel med ei slik ordning er at elevane er sikra læreplass frå første dag og kan gå opp til fagprøve etter dei fire åra. Ulempe kan vere at dei må ta eit val veldig tidleg, då dei startar rett frå ungdomsskolen.

Småskalatilbod

Dersom måla om at 90 prosent av søkarar med ungdomsrett skal få tilbod om sitt 1. valde utdanningsprogram og at dei fleste som startar på Vg1 kan ha moglegheit til å bu heime, må ein i eit fylke som Møre og Romsdal ha eit desentralisert utdanningstilbod. Dette fører mellom anna til at distriktsskolane tilbyr småskalatilbod for å oppretthalde tilbod til avgangselevar frå grunnskolen. Ønsket om småskalatilbod er ofte sett fram av næringslivet i små kommunar for å kunne rekruttere fagarbeidarar til kommunen.

Jf. sak Ud-05/14 er hovudgrunnlaget for småskalatilbod at det er godt samarbeid mellom skolen og lokalt/regionalt arbeidsliv. Intensjonsavtalar med aktuelle bedrifter skal vere inngått som eit grunnlag for inntak. Skolen må i tillegg ha ein klasse yrkesfag på same nivå, for å samkøyre fellesfaga. Felles programfag og faget prosjekt til fordjuping vert gjennomført i samarbeid med næringslivet. Samarbeid med næringslivet er svært positivt for elevane som på eit tidleg tidspunkt kan få vise seg fram for bedrifter med tanke på ein seinare læreplass. Det er også viktig for bedriftene som kan vere med på å lære opp arbeidarar som seinare ønskjer å busetje seg og arbeide i kommunen.

Småskalatilbod på utdanningsprogram med små fagmiljø eller små klassar på tilsvarande program på nærliggande skolar, kan føre til utarming av fagmiljø som heller burde vore samla for å sikre god opplæring til alle. Småskalatilbod som utarmar fagmiljø på naboskolar bør ikkje brukast som avgjerande argument for å oppretthalde små skolar i distrikta.

Studiespesialisering Toppidrett

Fagerlia vgs har saman med samarbeidspartnarar i idretten utvikla eit 4-årig utdanningsløp der vidaregåande skole og satsing mot toppidrett kan kombinerast. Tilbodet vert og gjeve på Molde vgs. Elevane som tas inn på VG1 er sikra plass i alle 4 åra. Fotball er den desidert største idretten, men det er eit ønske både frå skolen og idretten at fleire elevar frå andre idrettar og skal søke tilbodet. Føresetnaden er at dei kan dokumentere eit forsvarleg og seriøst treningsopplegg med nasjonal, regional eller lokal trenar.

Idrettsklassen har dei same faga som andre elevar på studiespesialiserande utdanning. Forskjellen ligg i at elevar i idrettsklassen tar utdanninga over fire år med eit gjennomsnittleg veketimetall på 22,5 timar. Den frigjorte tida er meint brukt til trening i regi av idrettslaga.

Inntaket legg i all hovudsak vekt på elevens idrettslige nivå og prioriteringar frå særkretsar vert tillagt stor vekt.

Statistikk frå Utdanningsdirektoratet viser (viss elevregistreringa er rett) at det berre er Møre og Romsdal som har dette tilbodet i skoleåret 2015/16. Toppidrettstilbodet på andre skolar i landet er 3-årig, men med utvida timetal kvart av åra.

Innføringsklassar

Den seinare tida har det kome mange flyktningar til Norge. Skolane har store utfordringar i høve til denne elevgruppa og det er viktig å få tak i utfordringane så tidleg som mogleg.

Utdanningsavdelinga har som praksis at det ikkje vert sett i gong innføringsskolar/ - klassar i regi av fylkeskommunen. Fylkeskommunane har ansvar for vidaregåande opplæring med tilbod om særskilt språkopplæring etter kartlegging av minoritetsspråklege elevar sine ferdigheiter i norsk. Tilbodet i innføringsskolar/ - klassar, som er opplæring i grunnskolefag og norsk som ei førebuing til vidaregåande opplæring, er eit ansvar som kviler på kommunane.

Dersom skolar saman med ein eller fleire kommunar, greier å opprette ei innføringsklasse, ser Utdanningsavdelinga på det som positivt. Føresetnaden er at skolen og kommunen/kommunane er ansvarleg både for det økonomiske og det organisatoriske.

Med bakgrunn i dette har det ikkje vore vurdert å sett opp eigne klassar til minoritetsspråklege i denne utgreiinga. Minoritetsspråklege elevar som har rett til vidaregåande opplæring inngår i dei ordinære klassane.

Elevar med særskilt tilpassa opplæringstilbod

Fylkeskommunen har dei siste åra sett ein auke i omfanget av elevar som har behov for eit særskilt tilpassa tilbod ved dei vidaregåande skolane.

Tilpassa opplæring er eit kjent omgrep i skolen i dag: *"Opplæringa skal tilpassast evnene og føresetnadene hjå den enkelte eleven, lærlingen og lære kandidaten"*, heiter det i § 1-3 i Opplæringslova.

I St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring på side 85 står det: *«Likeverdig, inkluderende og tilpasset opplæring er overordnede prinsipper i skolen. Det betyr at opplæringen må være tilgjengelig for alle, og at alle skal få gode muligheter for læring, mestring og utvikling. Elever og læringer er ulike, og derfor har de ulike behov og forutsetninger. Et likt tilbud for alle gir ikke et likeverdig tilbud. For å gi et likeverdig tilbud, må skolen gi en variert og differensiert opplæring.»*

Dette betyr at alle elevar har rett til tilpassa opplæring, men for nokre elevar må det til ei særskilt tilpassing for å få til ei likeverdig, inkluderande og tilpassa opplæring. Dette gjeld både tiltak innafor

spesialundervisning og arealmessige tilpassingar. Elevane med dei største hjelpebehova, dei som har spesialundervisning i alle fag, vil vere dei som krev mest når det gjeld spesielt utforma areal.

I arbeid med dimensjonering av areal til tilpassa opplæring i Romsdalsregionen, vart ei nedsett arbeidsgruppe samd om å forsøke å dele inn elevane i ulike kategoriar når dei skulle prøve å definere elevgruppa og kartlegge dei reelle behova. Mange av elevane har komplekse utfordringar og kategoriane kan ikkje oppfattast som klart definerte. Elevar kan høyre heime i fleire av kategoriane og til og med gå ut og inn av ulike kategoriar gjennom eit skoleår.

Dei ulike kategoriane og litt om korleis fylkeskommunen tenkjer at elevane skal få sitt skoletilbod, basert på utgreiinga i Romsdal, er oppsummert nedanfor.

Kategoriar:

Kategori 1: Psykisk utviklingshemma, med og utan funksjonshemmingar og/eller store generelle lærevanskar. Stor grad av hjelpebehov og spesialundervisning i alle fag.

Kategori 2: Lettare psykisk utviklingshemma, med og utan mindre grad av funksjonshemmingar. Elevar med sosiale vanskar og/eller generelle lærevanskar.

Kategori 3: Fysiske funksjonshemmingar.

Kategori 4: Psykiske vanskar med store skjermingsbehov.

Kategori 5: Psykiske vanskar med behov for eit tilrettelagt skoleløp.

Kategori 6: Elevar med store motivasjonsvanskar som vi har vanskar med å halde i skolen.

Å plassere elevar i ein kategori er utfordrande då dei ofte vil passe meir eller mindre i to kategoriar og/eller vil vandre imellom i enkelte høve.

Skoletilbod:

Kategori 1 og kategori 2: Det er i hovudsak behova til elevar i desse to kategoriane som vil krevje bygningsmessige tilpassingar. Tilrettelagte tilbod for elevar i desse kategoriane skal, slik fylkeskommunen ønskjer å praktisere det, tilretteleggjast for i eigne TPO-basar på skolane. Elevane søkjer og høyrer i utgangspunktet til på eit av utdanningsprogramma ved skolen.

I dag kjøper fylkeskommunen 17 elevplassar til elevar i desse kategoriane på Tøndergård skole og ressurscenter.

Kategori 3: Behova til elevar i denne kategorien skal dekkast av generelle krav til universell utforming på skolane. Ved nokre høve vil det vere behov for å måtte gjere bygningsmessige tilpassingar til enkeltelevar også i denne kategorien.

Kategori 4: Når det gjeld elevar i kategori 4, så vil mange av desse elevane få plass på Fannefjord vgs om dei ikkje bur for langt unna.

Kategori 5 og 6: Dei fleste elevar i kategori 5 og 6 må få tilrettelagte skoleløp på dei ordinære vidaregåande skolane. Dette vil i mange tilfelle inneber store organisatoriske utfordringar for skolane.

I tilbudsstrukturen er det, basert på erfaringstal, tatt høgde for at omlag 2% av alle elevplassane i kvar region skal vere i TPO-basar på dei ordinære skolane. Planlagde plassar på kvar skole er vist i kap. 3.

Opplæring av dei som ikkje har ungdomsrett

Opplæringstilbodet for elevar som ikkje har ungdomsrett vert ikkje vurdert i denne utgreiinga, men dei vidaregåande skolane spelar og ei viktig rolle for tilboda til desse elevane. Spesielt på dei mindre

skolane vert det gjerne oppretta klasser der andre elevar enn dei med ungdomsrett kan få ledige plassar.

Definisjonar på Ungdomsrett og vaksenrett, og rett til påbygging er summert opp nedanfor (kjelde vilbli.no):

Ungdomsrett (lovfesta rett for ungdom):

Ungdom som har gjennomgått grunnskolen eller tilsvarande opplæring, har lovfesta rett til tre års vidaregåande opplæring (ungdomsrett).

I lærefaga er dei to første åra av opplæringa i skole, deretter er det ei læretid i bedrift. Eleven har rett til den opplæringstida som er fastsett for faget, og i tillegg rett til påbygging til generell studiekompetanse etter at ein har oppnådd yrkeskompetanse.

Normalt må retten brukast i løpet av ein samanhengande periode på fem år når heile opplæringa skjer i skole, og innan seks år når heile eller delar av opplæringa skjer i lærebedrift. Heile retten må brukast innan utgangen av det året ein fyller 24 år.

Retten til vidaregåande opplæring gjeld i fylket eleven er bustadsregistrert i ved utløpet av søknadsfristen.

Rett til påbygging til generell studiekompetanse etter yrkeskompetanse, fagbrev og sveinebrev:

Elevar har rett til eitt års påbygging til generell studiekompetanse etter fullført yrkeskompetanse når desse to vilkåra er oppfylte:

- Eleven har fullført og bestått fag- og yrkesopplæring innan utgangen av det året han fyller 24 år.*
- Eleven har fullført og bestått fag- og yrkesopplæring i 2014 eller seinare.*

Vaksenrett (lovfesta rett for vaksne):

Frå og med det året ein fyller 25 år har den som har fullført grunnskolen eller tilsvarande i Noreg eller eit anna land, men ikkje fullført vidaregåande opplæring, etter søknad rett til vidaregåande opplæring (vaksenrett).

Det er eit vilkår for rett til vidaregåande opplæring at ein er lovleg i Noreg, men retten gjeld ikkje dersom ein ventar på å få avgjort søknad om opphaldsløyve.

Rett til påbygging til generell studiekompetanse etter yrkeskompetanse, fagbrev og sveinebrev:

Som vaksen kan ein ha rett til påbygging til generell studiekompetanse når ein har fullført og bestått fag- og yrkesopplæring og fått yrkeskompetanse (med eller utan fag-/sveinebrev). Vilkår er at ein

- har fullført og bestått fag- og yrkesopplæring i 2014 eller seinare.*
- har fullført og bestått fag- og yrkesopplæring innan utgangen av det året ein fylte 24 år, uavhengig av om du då hadde ungdomsrett eller ikkje.*

Dei som oppfyller desse vilkåra, har rett til å ta påbygging til generell studiekompetanse når som helst.

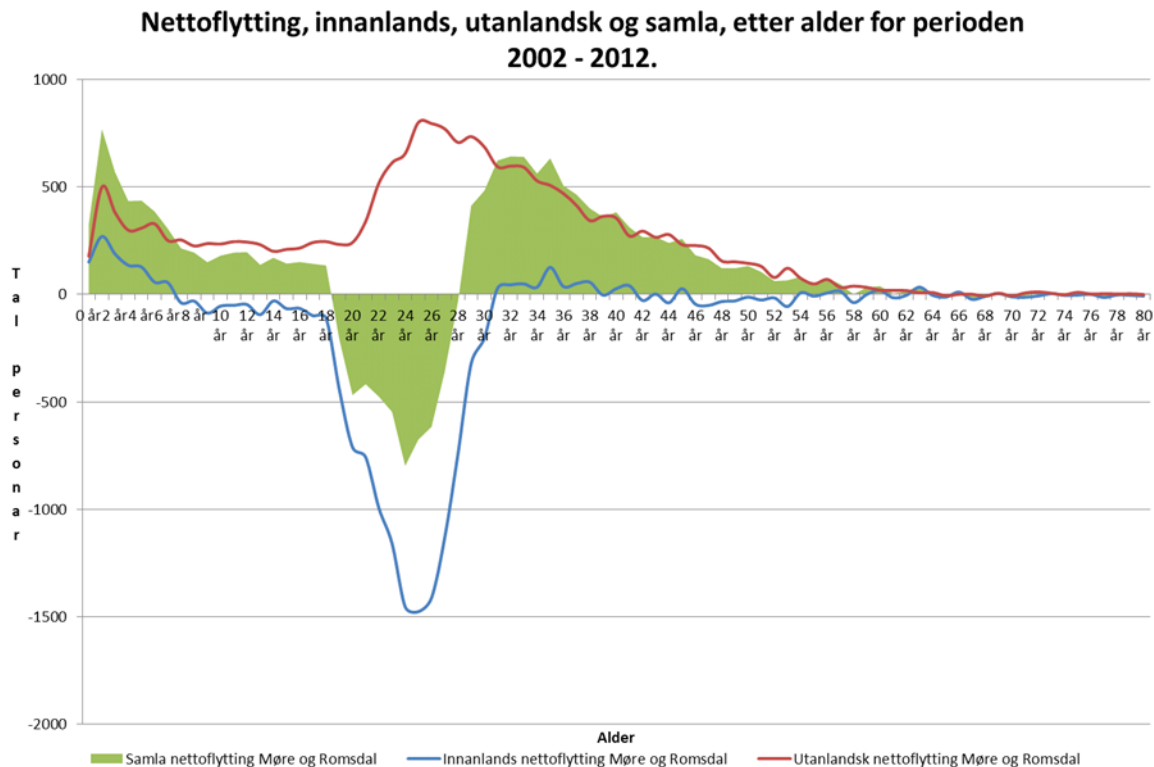
Tilbodet til lærlingar vert heller ikkje omtalt i utgreiinga, men behovet dei eventuelt måtte ha i dei ulike skoleanlegga må takast omsyn til i utviklingsplanar og planlegging av nye byggeprosjekt.

Fengselsundervisning

Fagerlia vgs og Romsdal vgs har ansvaret for undervisning ved høvesvis Ålesund Fengsel og Hustad fengsel. Elevane kan ta privatisteksamenar i dei fleste fag innanfor vidaregåande opplæring. Det vert lagt mest vekt på yrkesfagleg kompetanse, men og fag frå studieførebuande kurs vert det undervist i.

Opplæring innanfor kriminalomsorga er underlagt fylkesmannen i Hordaland, og er ikkje vurdert i denne utgreiinga. Det kan likevel nemnast at det ved den nye Åsane vgs i Bergen er programmert inn eigne lokalar til fengselsundervisninga i skolen.

samla nettoflytting, summen av både netto innanlands- og utanlandsk flytting. Som ein kan sjå har fylket eit samla flyttetap i aldersgruppa 18-28 år, medan den er positiv i dei yngre aldersgruppene og frå 28 år og eldre.

Den sterke koplinga mellom vekst i arbeidsmarknaden og befolkning gjer det interessant å sjå på utvikling i sysselsetting også. Dette er omtalt i kap. 2.9.

2.4.2 Forventa utvikling i folketalet i åra framover

SSB la i juni 2016 fram nye framskrivingar av folketalet i alle norske kommunar fram mot 2040. Dei nye framskrivingane er samla sett lågare enn framskrivingane frå 2014. Dette heng først og fremst saman med at dei siste framskrivingane legg til grunn ein lågare fruktbarheit i åra framover. Tala for nyfødde i dei siste 2 åra har vore mykje lågare enn det SSB trudde for 2 år sidan. På landsbasis var fødselstala i 2014 og 2015 så låge at fruktbarheita, målt med det samla fruktbarheitstalet (SFT) for kvinner på 1,73 var det lågaste sidan 1986. (SFT = Gjennomsnittleg tal på levandefødde barn pr. kvinne i løpet av livet).

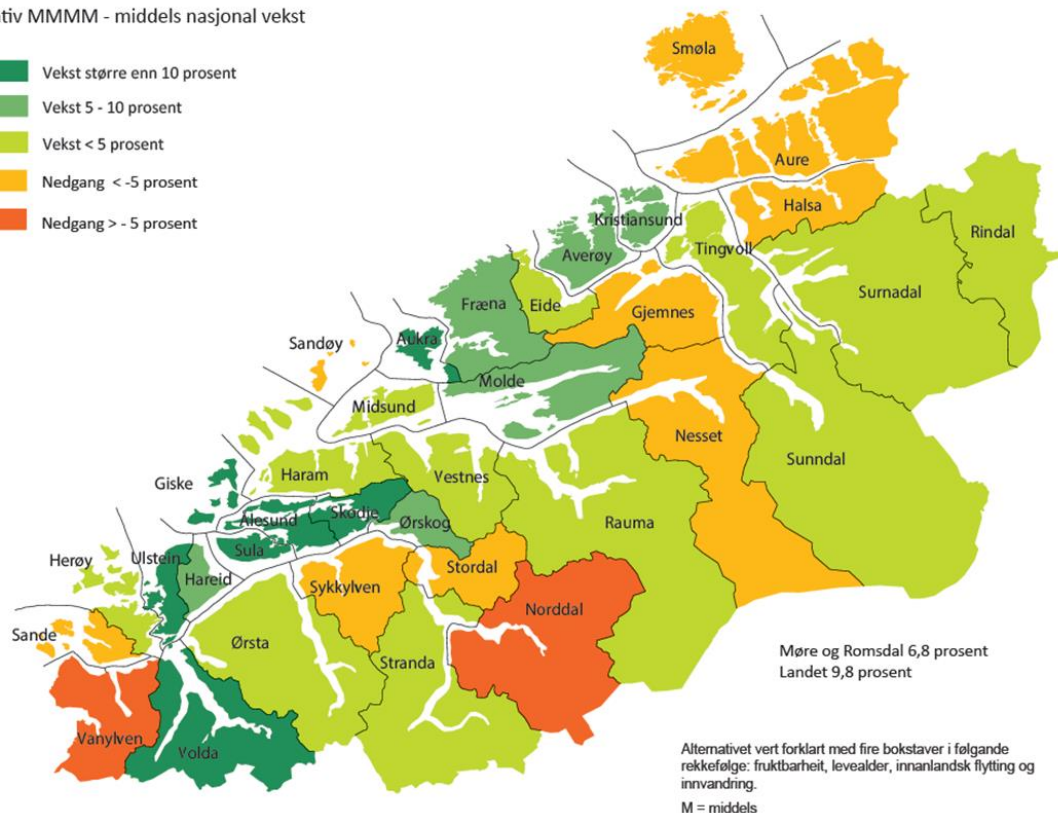
Hovudalternativet (middelalternativet) i SSB sine framskrivingar i 2016 syner at folketalet i Møre og Romsdal vil auke med 25150 personar fram mot 2030 og ytterlegare 15200 personar fram mot 2040. Folketalet vil i dette alternativet passere 300000 i 2037. Folketalsendringane i dei ulike regionane varierer, men Nordre Sunnmøre er forventa å få heile 45% av auken, Romsdal 21% og dei to andre regionane 17% kvar.

Fortset dagens konjunkturar innan petroleumsretta næringar vil truleg arbeidsinnvandringa være lågare i perioden framover enn kva den har vore dei siste 10 åra. Samstundes vil innvandringa kanskje bli like høg eller høgare om ein får ein vekst i innvandring av flyktningar. Det er difor stor usikkerheit knytt til framskrivingane som ligg til grunn.

Figuren nedanfor syner den forventa endringa i folketalet i kommunane dei komande 10 åra når ein legg SSB sitt hovudalternativ frå 2016 til grunn. *Grunnen til at ein her har vald å berre vise utviklinga fram mot 2026 er todelt; det er dette året som har det høgaste talet på 16-18 åringar i fylket før 2037 – og alle 16-18 åringar i 2026 er allereie fødde (når vi kjem til 2037 er tala meir usikre sidan ingen av desse 16-18 åringane er fødde).*

Venta folketalsvekst mot 2026

alternativ MMMM - middels nasjonal vekst

Figuren viser at dei fleste kommunane kan vente folketalsvekst i åra framover, men at det kan ventast størst prosentvis vekst i Ålesund og omegnskommunane Skodje, Sula og Giske på Nordre Sunnmøre, Ulstein og Volda på Søre Sunnmøre, samt Aukra i Romsdal. Norddal på Nordre Sunnmøre og Vanylven på Søre Sunnmøre skil seg ut med stor forventa nedgang i folketal.

2.4.3 Utvikling i talet på 16-18 åringar

Den store folketalsauka i Møre og Romsdal dei seinare åra har ikkje resultert i vekst i dei yngre aldersgruppene. I dei aldersgruppene som kjem inn i dei vidaregåande skolane i åra framover, har talet blitt lågare. Det er knapt 1000 færre barn og unge i aldersgruppa 0-15 år 1. januar 2016 enn 1. januar 2006. Samla sett kan elevtalet i vidaregåande opplæring ikkje ventast å auke i åra framover, sjølv om det kan ventast netto innflytting i desse aldersgruppene (jfr figur lenger oppe).

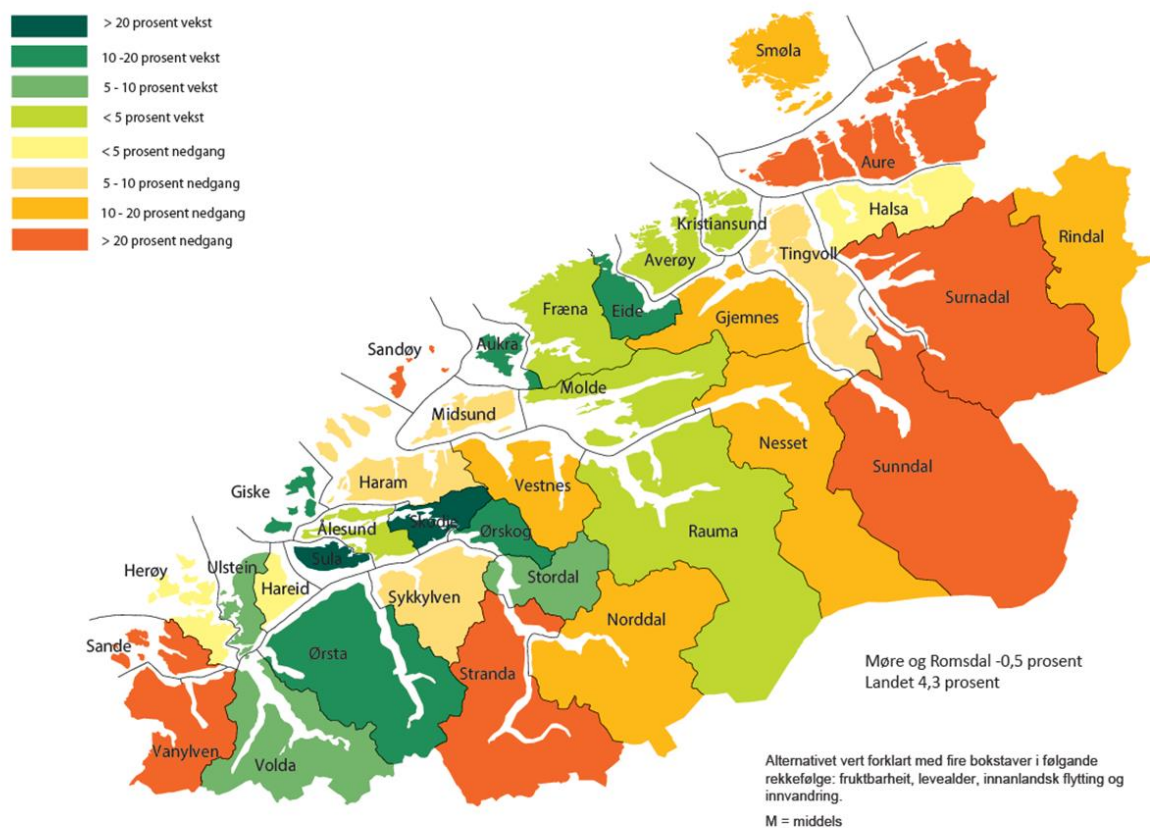
Nordre Sunnmøre er den einaste av regionane som har hatt auke i talet på barn og unge dei siste 10 åra. Her har det vorte 720 fleire 0-15 åringar i løpet av desse åra. Nedgangen i dei andre regionane har vore slik: -422 på Søre Sunnmøre, -541 i Romsdal og -732 på Nordmøre.

Talet på 16-18 åringar er ein god indikasjon på elevtalsutviklinga i vidaregåande opplæring (for elevar med ungdomsrett).

Figuren på neste side syner den forventa endringa i talet på 16-18 åringar i kommunane dei komande 10 åra når ein legg SSB sitt hovudalternativ frå 2016 til grunn.

Venta folketalsvekst mot 2026 for aldersgruppa 16-18 år

alternativ MMMM - middels nasjonal vekst

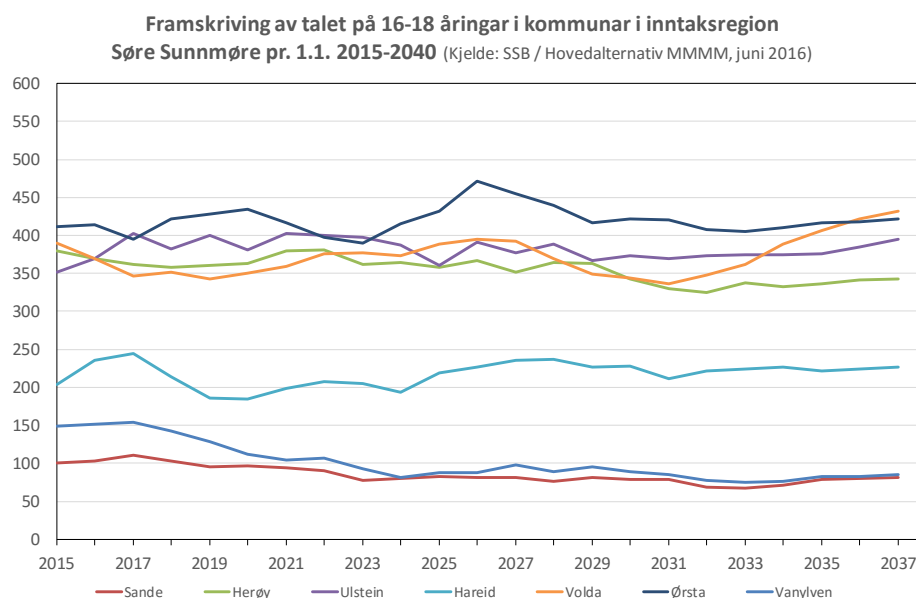

Figuren viser at berre 16 av 36 kommunar kan forvente auke i talet på 16-18 åringar dei neste 10 åra i denne framskrivinga. Kommunane Skodje og Sula på Nordre Sunnmøre skil seg ut med stor prosentvis vekst, medan kommunane Sandøy og Stranda på Nordre Sunnmøre, Vanylven og Sande på Søre Sunnmøre, samt kommunane Sunndal, Surnadal og Aure på Nordmøre skil seg ut med stor forventna nedgang i talet på 16-18 åringar i denne perioden.

Prognose for talet på 16-18 åringer i alle år fram mot 2040 i alle kommunane i dei ulike inntaksregionane, er vist i figurane nedanfor. Tal frå SSB sitt hovudalternativ frå 2016 er lagt til grunn.

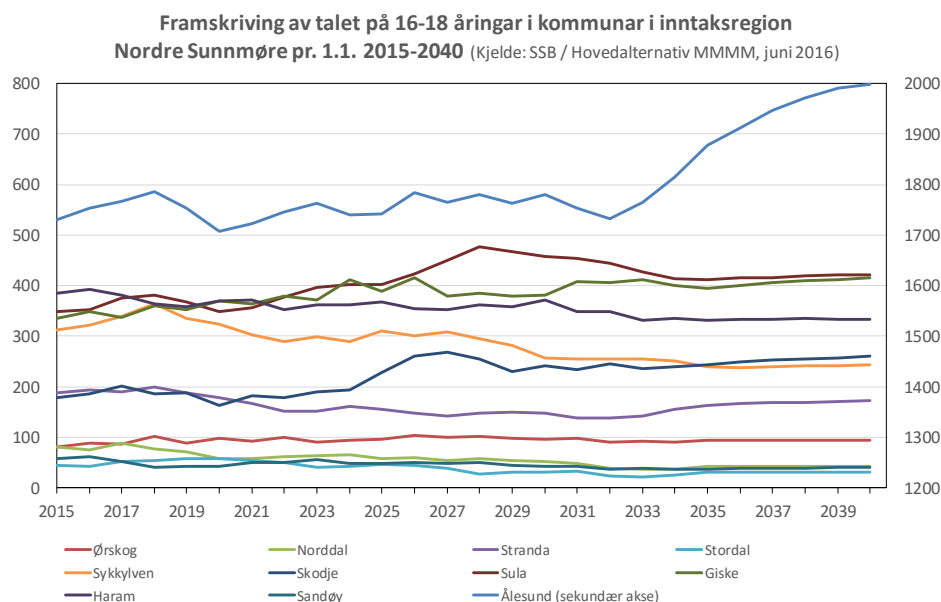
NB! Tala for 2015 og 2016 i figurane nedanfor er historiske tal.

Søre Sunnmøre

Det er ingen av kommunane i regionen som kan forventast å få stor auke i talet på 16-18 åringer i åra framover. Ørsta, Volda, Ulstein og Hareid har alle litt høgare tal i slutten av perioden enn i starten av perioden, men endringane er relativt små. Ulstein har den mest stabile utviklinga av desse kommunane, mens dei andre tidvis har til dels store variasjonar i tala frå år til år. I Herøy og Sande kan det ventast ein gradvis nedgang utover i perioden. I Vanylven er det venta ein stor nedgang som vil kunne gje ei dramatisk utvikling av elevtalet ved Herøy vgs si avdeling der.

Nordre Sunnmøre

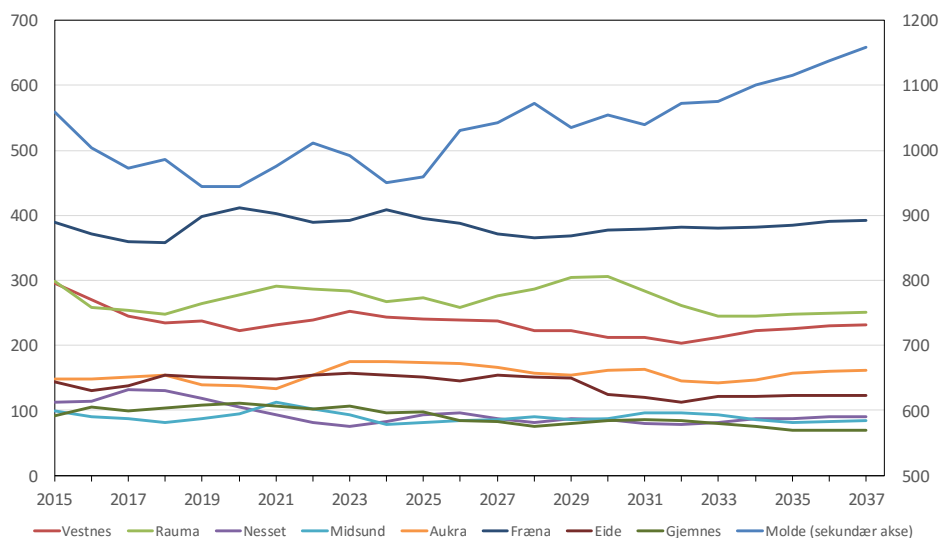

Ålesund kan forventast å få ein stor auke på nær 300 16-18 åringar mot slutten av perioden. Dette er den kommunen i fylket som kan vente størst vekst i absolutte tal. Relativt sett er den forventa veksten i kommunane Sula, Giske og Skodje større, og ungdomane frå desse nabokommunane går og på skolane i Ålesund. Også i Ørskog kan det ventast ein auke, men der er tala relativt små.

I alle dei andre kommunane; Haram og Sandøy i ytre del og Stordal, Norddal, Sykkylven og Stranda i indre del, kan det forventast ein nedgang. Sykkylven og Stranda er dei to kommunane som ser ut til å få den klart største nedgang dei næraste åra.

Romsdal

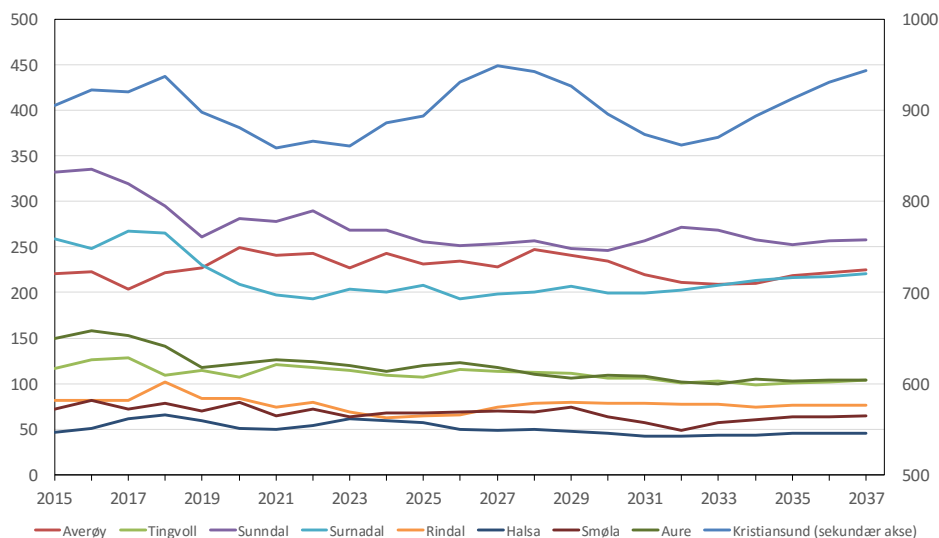
Framskriving av talet på 16-18 åringar i kommunar i inntaksregion
Romsdal pr. 1.1. 2015-2040 (Kjelde: SSB / Hovedalternativ MMMM, juni 2016)

I Romsdal er det kun Molde som utover i perioden kan forvente stor auke i talet på 16-18 åringar. Nabokommunane i nord vest Fræna og Aukra kan og forvente litt vekst. Fram mot 2030 ser det og til å bli ei positiv utvikling i Rauma kommune, men med fare for lågare tal fram mot 2040. Midsund og Eide har relativt stabile tal, medan dei andre kommunane i regionen; Vestnes, Nesset og Gjemnes, over tid ser ut til å få ei negativ utvikling.

Nordmøre

Framskriving av talet på 16-18 åringar i kommunar i inntaksregion
Nordmøre pr. 1.1. 2015-2040 (Kjelde: SSB / Hovedalternativ MMMM, juni 2016)

Det er ingen av kommunane på Nordmøre som kan seiast å ha ein stabil positiv utvikling i talet på 16-18 åringar. Kristiansund og Averøy er dei einaste av kommunane som har høgare tal i 2040 enn i 2016 (+48), men i Kristiansund er det venta lange periodar med lågare tal.

Den største nedgangen og mest dramatiske endringa i talet på 16-18 åringar er venta i kommunane Sunndal og Surnadal i indre del av regionen, og i Aure kommune. Kommunane Averøy, Rindal og Halså ser ut til å få ei relativt jamn og stabil utvikling, medan kommunane Smøla og Tingvoll kan venta ein mindre nedgang.

2.5 Søking og elevpendling

Det er kun søkarar med ungdomsrett som er omtalt i kapittelet.

2.5.1 Søking i og mellom ulike regionar

Med utgangspunkt i elevane sitt 1. ynske ved søknad om skoleplass for skoleåret 16/17 er det utarbeidd ein oversikt som syner i kva omfang elevane er villig til å reise for å gå på skole. Tabellane under synar kor mange søkarar frå ulike regionar som søker skoleplass eller plass i fagopplæringa i eigen bustadregion og andre regionar i Møre og Romsdal fylke.

Søklarar frå	Søklarar til						
	Søre Sunnmøre	Nordre Sunnmøre	Romsdal	Nordmøre	Fagopplæring	Andre tilbod	Sum
Søre Sunnmøre	1684	263	11	2	229	3	2192
Nordre Sunnmøre	18	3737	47	6	335	6	4149
Romsdal	2	157	1984	50	216	8	2417
Nordmøre	1	43	306	1935	232	41	2558
Sum	1934	4535	2564	2225		58	11316

Søklarar frå	Søklarar til						
	Søre Sunnmøre	Nordre Sunnmøre	Romsdal	Nordmøre	Fagopplæring	Andre tilbod	Sum
Søre Sunnmøre	76,8 %	12,0 %	0,5 %	0,1 %	10,4 %	0,1 %	100,0 %
Nordre Sunnmøre	0,4 %	90,1 %	1,1 %	0,1 %	8,1 %	0,1 %	100,0 %
Romsdal	0,1 %	6,5 %	82,1 %	2,1 %	8,9 %	0,3 %	100,0 %
Nordmøre	0,0 %	1,7 %	12,0 %	75,6 %	9,1 %	1,6 %	100,0 %
Sum	77,4 %	110,2 %	95,7 %	77,9 %	36,5 %	2,2 %	

Elevar i «Andre tilbod» er enten utanfor opplæringssystemet eller elevar ved private eller offentlege skolar i andre fylker.

Tabellen viser at Nordre Sunnmøre er den regionen som har størst netto innsøking til regionen. Til skulane i denne regionen var det i skoleåret 2016/17 386 fleire som søkte skoleplass i regionen enn det var busette søkarar i regionen). I Romsdal var det netto innsøking på 147 elevar.

I dei to andre regionane er det netto utsøking frå regionane (258 fleire elevar som søker seg frå enn til Søre Sunnmøre og 333 fleire elevar som søker seg frå enn til Nordmøre).

Elevar frå region Søre Sunnmøre

Samla har 2192 elevar frå regionen søkt om skoleplass for kommande skoleår. 1684 av elevane har søkt skoleplass i eigen region, 263 har søkt plass i region Nordre Sunnmøre, 11 i region Romsdal, 2 i region Nordmøre, 3 elevar har søkt tilbod utanfor eige fylke og 229 har søkt plass i fagopplæring

Samla er det 1913 elevar frå regionen som ha søkt skole eller fagopplæring i eigen region, og dette utgjer om lag 87,5% av søkjarane frå region Søre Sunnmøre. Vidare har om lag 12% søkt seg til region Nordre –Sunnmøre, 0,5% til Romsdal og 0,1% til Nordmøre.

Av dei 263 som har søkt seg til region Nordre Sunnmøre har om lag 60 ynskt seg plass ved fag som det også er tilbod om i Søre Sunnmøre, medan om lag 200 ynskjer seg plass ved fag det ikkje er tilbod om i Søre Sunnmøre. Talet på elevar frå kvar kommune i region Søre Sunnmøre som søker seg til region Nordre Sunnmøre er som følgjer: 74 frå Hareid, 57 frå Ulstein, 45 frå Ørsta, 41 frå Herøy, 22 frå Vanylven, 15 frå Volda og 9 frå Sande.

Av dei 11 som har søkt seg til region Romsdal har 5 ynskt seg plass ved fag det ikkje er tilbod om i regionen. Dei resterande 6 har søkt seg til fag det vert gjeve tilbod om i regionen.

Av dei 2 som har søkt seg til Nordmøre ynskjer ein elev tilbod som vert gjeve i eigen region, og ein elev tilbod som ikkje er å få i eigen region.

Elevar frå region Nordre – Sunnmøre

Samla har 4149 elevar frå regionen søkt om skoleplass for kommande skoleår. 3737 av elevane har søkt skoleplass i eigen region, 18 har søkt plass i region Søre Sunnmøre, 47 i region Romsdal, 6 i region Nordmøre, 6 elevar har søkt tilbod utanfor eige fylke og 335 har søkt plass i fagopplæring.

Samla er det 4072 frå regionen som ha søkt skole eller fagopplæring i eigen region, og dette utgjer om lag 98,1% av søkerane frå region Nordre Sunnmøre. Vidare har om lag 0,4% søkt seg til region Søre Sunnmøre, 1,1% til Romsdal og 0,1% til Nordmøre.

Av dei 18 som har søkt seg til region Søre Sunnmøre har 2 ynskt seg tilbod dei ikkje har i eigen region. Dei resterande 16 har søkt seg til tilbod som vert gjeve i eigen region. Talet på elevar frå kvar kommune i region Nordre - Sunnmøre som søker seg til region Søre - Sunnmøre er som følgjer: 6 frå Stranda, 4 frå Haram, 2 frå Ålesund, 2 frå Giske, 1 frå Norddal, 1 frå Skodje, 1 frå Sula, 1 frå Sykkylven, 0 frå Sandøy, 0 frå Ørskog og 0 frå Stordal.

Av dei 47 som har søkt seg til region Romsdal har 10 ynskt seg fag som ikkje vert gjeve som tilbod i eigen region. Dei resterande 37 har ynskt seg til tilbod som vert gjeve i eigen region. Talet på elevar frå kvar kommune i region Nordre Sunnmøre som søker seg til region Romsdal er som følgjer: 13 frå Ålesund, 7 frå Norddal, 7 frå Skodje, 5 frå Haram, 4 frå Sula, 4 frå Ørskog, 3 frå Stranda, 2 frå Stordal, 2 frå Sandøy, 0 frå Giske og 0 frå Sykkylven.

Av dei 6 som har søkt seg til region Nordmøre har 4 ynskt seg til fag det er tilbod om i eigen region, medan 2 har ynskt seg til tilbod dei ikkje har i eigen region.

Elevar frå region Romsdal

Samla har 2417 elevar frå regionen søkt om skoleplass for kommande skoleår. 1984 av elevane har søkt skoleplass i eigen region, 2 har søkt plass i region Søre- Sunnmøre, 157 i region Nordre – Sunnmøre, 50 i region Nordmøre, 8 elevar har søkt tilbod utanfor eige fylke og 216 har søkt plass i fagopplæring.

Samla er det 2200 frå regionen som ha søkt skole eller fagopplæring i eigen region, og dette utgjer om lag 91,0% av søkerane frå region Romsdal. Vidare har om lag 0,1% søkt seg til region Søre – Sunnmøre, 6,5% til Nordre – Sunnmøre og 2,1% til Nordmøre.

Av dei 2 som har søkt seg til region Søre – Sunnmøre har begge ynskt seg tilbod som vert gjeve i eigen region.

Av dei 157 som har søkt seg til region Nordre – Sunnmøre har om lag 60 ynskt seg fag som ikkje vert gjeve som tilbod i eigen region. Dei om lag 100 resterande har ynskt seg til tilbod som vert gjeve i eigen region. Talet på elevar frå kvar kommune i region Romsdal som søker seg til region Nordre – Sunnmøre er som følgjer: 58 frå Vestnes, 26 frå Midsund, 24 frå Molde, 21 frå Rauma, 15 frå Fræna, 7 frå Nesset og 6 frå Aukra.

Av dei 50 som har søkt seg til region Nordmøre har 33 ynskt seg til fag det er tilbod om i eigen region, medan 17 har ynskt seg til tilbod dei ikkje har i eigen region. Talet på elevar frå kvar kommune i region

Romsdal som søker seg til region Nordmøre er som følger: 28 frå Nesset, 8 frå Rauma, 5 frå Molde, 5 frå Fræna, 2 frå Vestnes, 2 frå Aukra og 0 frå Midsund.

Elevar frå region Nordmøre

Samla har 2558 elevar frå regionen søkt om skoleplass for kommande skoleår. 1935 av elevane har søkt skoleplass i eigen region, 1 ha søkt plass i region Søre- Sunnmøre, 43 i region Nordre – Sunnmøre, 306 i region Romsdal, 41 elevar har søkt tilbod utanfor eige fylke og 232 har søkt plass i fagopplæring.

Samla er det 2167 frå regionen som ha søkt skole eller fagopplæring i eigen region, og dette utgjør om lag 86,1% av søkerane frå region Romsdal. Vidare har 1,7% søkt seg til Nordre – Sunnmøre og 12,2% til Romsdal.

Den eine som har søkt seg til region Søre – Sunnmøre har ynskt seg tilbod som ikkje vert gjeve i eigen region.

Av dei 43 som har søkt seg til region Nordre – Sunnmøre har 25 ynskt seg fag som ikkje vert gjeve som tilbod i eigen region. Dei resterande 18 har ynskt seg til tilbod som vert gjeve i eigen region.

Av dei 306 som har søkt seg til region Romsdal har om lag 215 ynskt seg til fag det er tilbod om i eigen region, medan om lag 90 har ynskt seg til tilbod dei ikkje har i eigen region. Talet på elevar frå kvar kommune i region Nordmøre som søker seg til region Romsdal er som følger: 136 frå Eide, 69 frå Gjemnes, 34 frå Averøy, 14 frå Sunndal, 12 frå Tingvoll, 12 frå Kristiansund, 11 frå Surnadal, 8 frå Smøla, 5 frå Halså, 4 frå Aure, og 1 frå Rindal.

2.5.2 Søking til skolar frå ulike kommunar og vurdering av forventa søkartal ved skolane i åra framover

I utgreiinga er talgrunnlaget som er omtalt i kap. 2.5.1 brote ned på enkeltskular. Krysstabell som viser kva skole dei ulike søkerane i alle kommunane har som sitt 1. val, definerer eit søkemønster, som saman med prognose for busette 16-18 åringer og andelen av desse som søker vidaregåande opplæring (sjå kap. 2.4.3), vert lagt til grunn for å rekne ut forventa elevtal for skolane i åra framover.

Utrekninga legg til grunn det same søkemønsteret og den same tilbudsstrukturen som i skoleåret 2016/17. Skolane i dei store byane i fylket er slått saman til ein skole i kvar by i desse utrekningane (slik at det til dømes er søkinga til skular i Ålesund som har fokus, og ikkje kva skole i Ålesund dei ulike søkerane søker på).

Utrekningane vert ikkje brukt til å definere eksakte framtidige elevtal, men til å fange opp om det er grunn til å auke eller redusere tilbodet på/i dei ulike skolane/byane ut frå kor elevane frå ulike kommunar søker og kor mange som kan forventast å søke frå dei ulike kommunane i framtida.

Tabellar med resultat av utrekningane er vist og kommentert nedanfor. Det er grunn til å understreke at endringar av tilbudsstrukturen sjølvstøtt vil påverke tala i større eller mindre grad, men dei fleste elevane vil nok uansett søke seg til tilbod som ikkje medfører lang reisetid.

2.5.2.1 Søking til skolar på Søre Sunnmøre

Forventa endring i talet på søkarar til skolar på Søre Sunnmøre, i absolutte tal og prosentvis *)

	Primærsøkarar med ungd.rett 2016/17	endring 2016-2026	endring 2016-2030	endring 2016-2040	%-vis endring 2016-2026	%-vis endring 2016-2030	%-vis endring 2016-2040
Herøy	259	-10	-23	-16	-3,9 %	-8,9 %	-6,2 %
Herøy avd Vanylven	53	-22	-22	-23	-41,5 %	-41,5 %	-43,4 %
Ulstein	585	-31	-56	-23	-5,3 %	-9,6 %	-3,9 %
Volda	479	44	-11	55	9,2 %	-2,3 %	11,5 %
Ørsta	335	36	-1	32	10,7 %	-0,3 %	9,6 %
Sum skolar på Søre Sunnmøre	1711	17	-113	25	1,0 %	-6,6 %	1,5 %

*) Basert på søkemønsteret til skolane frå ulike kommunar i 2016/17, prognose for forventa elevtal frå dei ulike kommunane i åra framover og uendra tilbudsstruktur

For regionen samla er det ikkje venta dramatisk vedvarande endringar i søkartala. Rundt og like etter 2030 ser det ut til å kunne forventast under 1600 primærsøkarar til skolane i regionen. Høgast søkartal kan ventast i 2025/26 (1728) og 2040 (1736).

Samanlikna med søkartala i 2016/17 kan det ventast mykje lågare søkartal til Herøy vgs si avdeling i Vanylven i heile perioden, medan nedgangen i søkartala til hovudskolen ser ut til å bli mykje mindre. Ulstein vgs kan og forvente færre søkarar, men prosentvis er ikkje nedgangen så stor (ein stor del av åra framover kan det forventast meir enn 550 primærsøkarar til skolen). På skolane i Volda og Ørsta kan det forventast auke i søkartala; samla sett på det meste opp mot 100 fleire primærsøkarar enn i 2016/17.

2.5.2.2 Søking til skolar på Nordre Sunnmøre

Forventa endring i talet på søkarar til skolar på Nordre Sunnmøre, i absolutte tal og prosentvis *)

	Primærsøkarar med ungd.rett 2016/17	endring 2016-2026	endring 2016-2030	endring 2016-2040	%-vis endring 2016-2026	%-vis endring 2016-2030	%-vis endring 2016-2040
Skolar i Ålesund (inkl. Akademiet)	3406	132	73	295	3,9 %	2,1 %	8,7 %
Ytre (Haram)	284	-11	-9	-27	-3,9 %	-3,2 %	-9,5 %
Indre (Sykkylven, Stranda, Vestborg)	497	-62	-105	-99	-12,5 %	-21,1 %	-19,9 %
Sum skolar på Nordre Sunnmøre	4187	59	-41	169	1,4 %	-1,0 %	4,0 %

*) Basert på søkemønsteret til skolane frå ulike kommunar i 2016/17, prognose for forventa elevtal frå dei ulike kommunane i åra framover og uendra tilbudsstruktur

For regionen samla kan det over tid ventast ein auke i søkartala. Høgast søkartal kan ventast i 2025/26 (4246) og i dei siste åra fram mot 2040 (4356 i 2039/40). I nokre år rundt 2020 og like etter 2030 er det venta lågare søkartal i regionen (under 4100). Det er store skilnader mellom ulike delar av regionen. I indre del er det venta ein relativt stor nedgang, i ytre del ein mindre nedgang, mens skolane i Ålesund på sikt kan forvente ein stor auke i søkartalet samla sett.

Nedgangen i søkartala i indre del av regionen er dramatisk. Den forventa nedgangen på rundt 100 søkarar fordeler seg på dei 2 fylkeskommunale skolane Stranda vgs og Sykkylven vgs. Den relative nedgangen fram mot 2030 er likt fordelt mellom skolane, men vidare fram mot 2040 er det Sykkylven som kan forvente litt meir nedgang, medan Stranda kan forvente ein liten auke.

Til Haram vgs er talet på primærsøkarar venta å halde seg stabilt mellom 250 og 280 i heile perioden.

Skolane i Ålesund ligg i det området som samla sett kan forvente den største absolutte auken i søkartal i heile fylket; frå ca 3400 primærsøkarar i 2016/17 til 3700 i 2039/40. Søkartala kan forventast å svinge litt opp og ned, men allereie i 2025/26 ser det ut til bli nærare 3550 primærsøkarar til skoletilboda i Ålesund.

2.5.2.3 Søking til skolar i Romsdal

Forventa endring i talet på søkarar til skolar i Romsdal, i absolutte tal og prosentvis *)

	Primærsøkarar med ungd.rett 2016/17	endring 2016-2026	endring 2016-2030	endring 2016-2040	%-vis endring 2016-2026	%-vis endring 2016-2030	%-vis endring 2016-2040
Skolar i Molde (med Akademiet, utan Fannefj.)	1721	40	35	158	2,3 %	2,0 %	9,2 %
Fræna	363	23	6	20	6,3 %	1,7 %	5,5 %
Gjermundnes	121	-4	-6	-5	-3,3 %	-5,0 %	-4,1 %
Rauma	134	-4	16	-8	-3,0 %	11,9 %	-6,0 %
Sum skolar i Romsdal (ekskl. Fannefjord)	2339	55	51	165	2,4 %	2,2 %	7,1 %

*) Basert på søkemønsteret til skolane frå ulike kommunar i 2016/17, prognose for forventa elevtal frå dei ulike kommunane i åra framover og uendra tilbudsstruktur

Også i denne regionen kan det samla sett ventast ein auke i søkartala. Høgast søkartal kan ventast i 2027/28 (2409) og i dei siste åra fram mot 2040 (2504 i 2039/40). Det er skilnader mellom ulike delar av regionen, men langt mindre enn i dei andre regionane. Det er ingen skolar i regionen som kan vente store endringar i søkartala, så lenge tilbudsstrukturen og søkemønsteret ikkje vert endra.

Gjermundnes, som m.a. har eit fylkesdekkjande tilbod på NA og får søkjarar frå heile fylket, kan forvente 210-220 primærsøkarar i heile perioden. Til Rauma vgs kan det forventast eit varierende tal på mellom 120 og 150 primærsøkarar (150 i 2029/30).

Fræna vgs, som ligg relativt nær Molde, kan forvente mellom 360 og 400 primærsøkarar i heile perioden (400 i 2023/24).

Skolane i Molde ligg i det området som samla sett kan forvente den nest største absolutte auken i søkartal i heile fylket; frå ca 1720 primærsøkarar i 2016/17 til ca 1880 i 2039/40. Søkartala kan forventast å svinge litt opp og ned, men er over tid meir jamt aukande enn t.d. i Ålesund der svingingane er større.

2.5.2.4 Søking til skolar på Nordmøre

Forventa endring i talet på søkarar til skolar på Nordmøre, i absolutte tal og prosentvis *)

	Primærsøkarar med ungd.rett 2016/17	endring 2016-2026	endring 2016-2030	endring 2016-2040	%-vis endring 2016-2026	%-vis endring 2016-2030	%-vis endring 2016-2040
Skolar i Kristiansund	1361	-17	-70	-1	-1,2 %	-5,1 %	-0,1 %
Sunndal	261	-58	-63	-48	-22,2 %	-24,1 %	-18,4 %
Surnadal	282	-72	-61	-39	-25,5 %	-21,6 %	-13,8 %
Tingvoll	95	-11	-17	-17	-11,6 %	-17,9 %	-17,9 %
Sum skolar på Nordmøre	1999	-158	-211	-105	-7,9 %	-10,6 %	-5,3 %

*) Basert på søkemønsteret til skolane frå ulike kommunar i 2016/17, prognose for forventa elevtal frå dei ulike kommunane i åra framover og uendra tilbudsstruktur

Nordmøre er den einaste regionen som samla sett kan forvente lågare tal på primærsøkarar i 2039/40 enn i dag; frå 2000 søkarar i dag til under 1800 søkarar i 2030 (1735 i 2031/32). Mot slutten av perioden kan det igjen ventast auke i søkartala til knapt 1900 søkarar i 2040. Alle skoleområda i regionen har sitt høgaste forventa primærsøkartal i skoleåra 2016/17 eller 2017/18.

Skolane i Kristiansund kan forvente eit svingande søkartal mellom 1220 og 1380 fram mot 2040. Dei høgaste tala er venta i 2017/18 (1381), 2027/28 (1355) og i 2039/40 (1360). Dei lågaste tala er venta i åra etter 2030, men allereie i åra etter 2020 er det venta under 1300 søkarar. Svingande søkartal gjer at talet på elevplassar i Kristiansund uansett ikkje kan reduserast i perioden.

Dei andre skolane i indre og midtre del av regionen; Sunndal vgs, Surnadal vgs og Tingvoll vgs., kan forvente stor nedgang i talet på primærsøkarar, spesielt i åra fram mot 2030. Talet på primærsøkarar til Surnadal kan forventast å bli redusert frå nesten 300 i 2017/18 til under 220 tre år seinare. Deretter kan søkartalet forvente å halde seg mellom 210 og 230 til midt på 2030-talet, for så å auke til 240 i 2039/40. Nedgangen på Sunndal vgs går over litt fleire år, men i 2030 kan begge skulane forventast å ha vel 60 færre primærsøkarar enn i dag. Også på Sunndal er det venta ein liten oppgang igjen fram mot 2040, men det er grunn til å understreke at søkarar til desse åra enno ikkje er født og at

prognosen difor er meir usikker enn for tidlegare år. Tingvoll vgs, som er ein liten skole samanlikna med dei to andre, kan naturleg nok forvente mindre absolutt nedgang i søkartala, men også her er det venta ein betydeleg reduksjon frå nesten 100 primærsøkarar i 2016/17 til under 80 søkarar utover i perioden.

2.6 Behovet for elevplassar i regionane fram mot 2030 og 2040

Ved å multiplisere prognosen for 16-18 åringar med ein faktor som viser forholdet mellom talet på elevar på skolane i regionen dividert med talet på busette 16-18 i regionen (det same året) får vi fram ei prognose for elevtalsutviklinga i regionen. Denne metoden aukar elevtala i prognosen for regionar med netto innpendling av elevar frå andre regionar, og reduserer elevtala for regionar der mange elevar går på skole i andre regionar. Metoden legg til grunn at andelen busette 16-18 åringar i ulike regionar som får skoleplass i andre regionar ikkje endrar seg vesentleg i perioden, t.d. som følgje av endringar i tilbudsstrukturen på tvers av regionar.

Elevtallsprognosen som er utrekna etter metoden over vil vere for lav til å kunne leggjast til grunn for dimensjonering av elevplassar på ulike utdanningsprogram på skolane i regionen.

Det må m.a. vere

- nok elevplassar om prognosen skulle slå feil (være for lav) – t.d. som følgje av endra flyttemønster, høgare innvandring og fleire som får asyl.
- nok elevplassar dersom den generelle søkinga til vgs skulle bli høgare enn i dag (t.d. ved høgare arbeidsløyse blant ungdom)
- ledige elevplassar i klasser som ikkje kan fyllast opp, fordi romma som vert brukt ikkje kan ta imot fulle klasser
- ledige elevplassar i klasser på grunn av lav søkning (men der klassene likevel vert starte opp)

Talet på dimensjonerande elevplassar i regionane inneheld eit påslag på elevtalsprognosen som er utrekna slik at talet ligg minst 10% over det høgaste prognosetalet i perioden og opp mot 20% over det lågaste prognosetalet i perioden. Det er laga eit dimensjonerande tal for kvar region for åra fram mot 2030 og eit for åra mellom 2030-2040.

Følgande elevplassar er med i tala:

- Elevplassar for alle søkjarar med ungdomsrett (andre søkjarar kan sjølv sagt få plassar som er ledige, men det er i utgangspunktet ikkje dimensjonert for desse søkjarane)
- Elevplassar på ordinære fylkeskommunale skolar i regionen (også Fannefjord vgs i Romsdal)
- Elevplassar på private skolar i regionen

Elevar som får sitt tilbud på Tøndergård skole og ressurscenter er ikkje med.

Alle elevplassar til påbygging til generell studiekompetanse er med – også plassar for elevar som først har tatt fagbrev.

Ledige plassar vil om fylkeskommunen ønskjer det kunne brukast til å kunne gje tilbud til søkjarar utan ungdomsrett.

Ledig kapasitet kan og gje plass til å starte opp eigne innføringsklassar dersom fylkeskommunen ønskjer å gjere det på eit seinare tidspunkt.

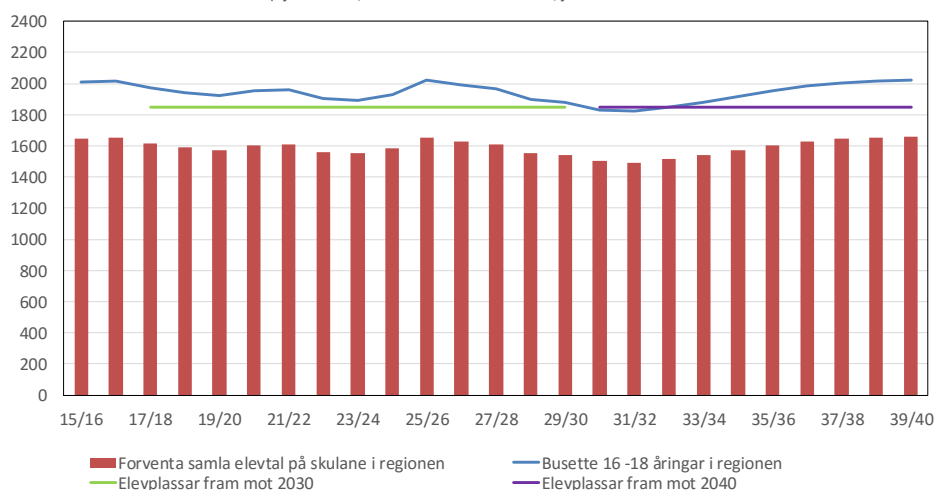
2.6.1.1 Tiltrådd dimensjonering av elevplassar i region Søre Sunnmøre

I heile perioden fram mot 2040: 1850 elevplassar

Det tilrådde elevplasstalet er vel 200 lågare enn det som er vedteke i utviklingsplanen for skolane i regionen, men bør vere meir enn høgt nok for å sikre nok elevplassar i regionen i åra framover. Tiltrådd elevplasstal ligg ca 200 over elevtalet på skolane i skoleåret 2015/16 og det er ikkje venta auke i elevtalet i regionen i åra framover. Om ein legg utviklingsplanane til grunn er vi redd for at skolane i regionen vil få mykje ledig kapasitet i åra framover.

Samanhengen mellom det tilrådde talet på elevplassar, forventa elevtal (elevtalsprognose) og prognose for busette 16-18 åringar i region Søre Sunnmøre er vist i figuren nedanfor. Tiltrådd fordeling av utdanningsprogram og elevplassar på skolane i regionen er oppsummert i kap. 3.

Elevplassar fram mot 2030 og 2040 i region Søre Sunnmøre,
med framskriving av busette 16-18 åringar og forventa elevtal
for kommunar og skolar i regionen for skuleåra 2015/16 - 2039/40
(Kjelde: SSB / Hovedalternativ MMMM, juni 2016)

2.6.1.2 Tiltrådd dimensjonering av elevplassar i region Nordre Sunnmøre

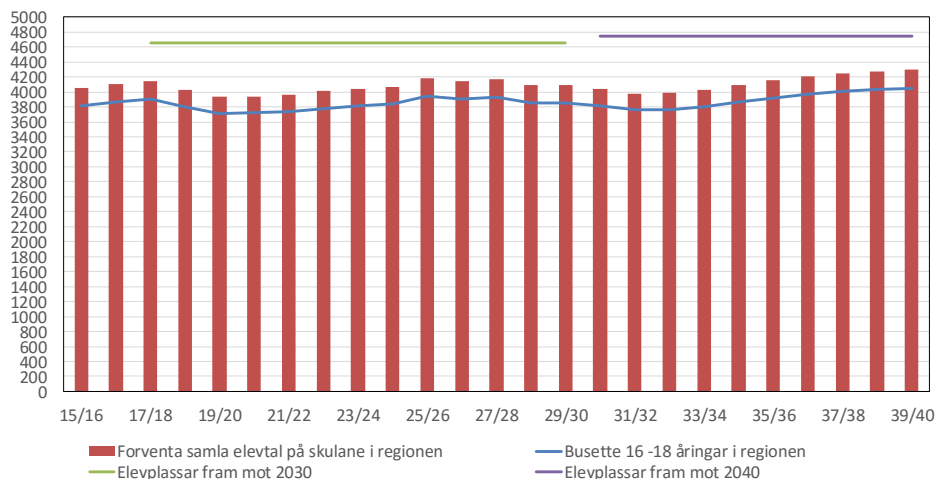
I perioden fram mot 2030: 4650 elevplassar.

I perioden 2030-2040: 4750 elevplassar

Det tilrådde elevplasstalet for åra fram mot 2030 ligg ca 600 over elevtalet på skolane i skoleåret 2015/16. Dette heng m.a. saman med at det er venta ein auke i elevtalet i regionen mot slutten av 2020-talet. Ny forventa auke i elevtalet mot 2040 krev ytterligare auke i kapasiteten.

Samanhengen mellom det tilrådde talet på elevplassar, forventa elevtal (elevtalsprognose) og prognose for busette 16-18 åringar i region Nordre Sunnmøre er vist i figuren nedanfor. Tiltrådd fordeling av utdanningsprogram og elevplassar på skolane i regionen er oppsummert i kap. 3. Den store utfordringa i regionen er handteringa av lågare elevtal i indre del og den forventa auken i Ålesundsområdet.

**Elevplassar fram mot 2030 og 2040 i region Nordre Sunnmøre,
med framskriving av busette 16-18 åringar og forventa elevtal
for kommunar og skolar i regionen for skuleåra 2015/16 - 2039/40**
(Kjelde: SSB / Hovedalternativ MMMM, juni 20)

I perioden fram mot 2030: 4650 elevplassar.

I perioden 2030-2040: 4750 elevplassar

Det tilrådde elevplasstalet for åra fram mot 2030 ligg ca 600 over elevtalet på skolane i skoleåret 2015/16. Dette heng m.a. saman med at det er venta ein auke i elevtalet i regionen mot slutten av 2020-talet. Ny forventa auke i elevtalet mot 2040 krev ytterligare auke i kapasiteten.

Samanhengen mellom det tilrådde talet på elevplassar, forventa elevtal (elevtalsprognose) og prognose for busette 16-18 åringar i region Nordre Sunnmøre er vist i figuren nedanfor. Tilrådd fordeling av utdanningsprogram og elevplassar på skolane i regionen er oppsummert i kap. 3. Den store utfordringa i regionen er handteringa av lågare elevtal i indre del og den forventa auken i Ålesundsområdet.

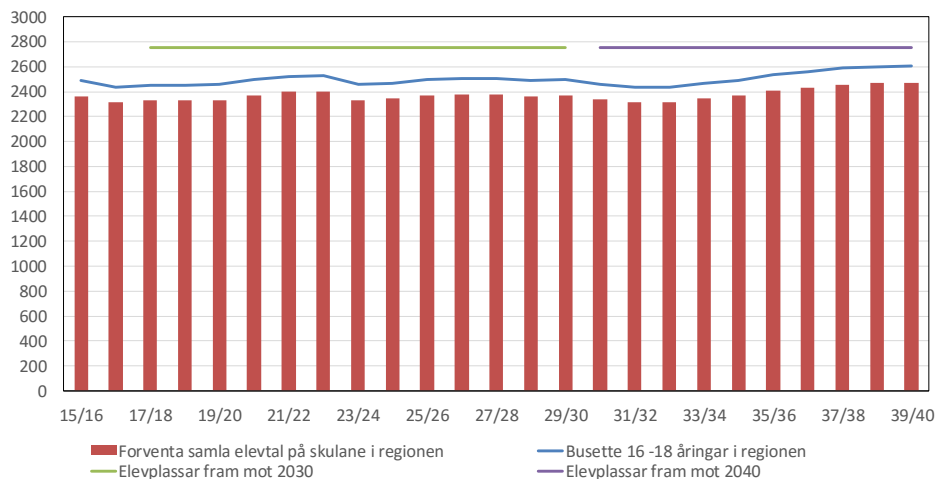
2.6.1.3 Tilrådd dimensjonering av elevplassar i region Romsdal

I heile perioden fram mot 2040: 2750 elevplassar.

Det tilrådde elevplasstalet ligg i underkant av 400 over elevtalet på skolane i skoleåret 2015/16. Dette er naudsynt for å ta høgde for ein forventa auke i elevtalet i åra framover, spesielt mot slutten av perioden. Regionen har og eit fylkesdekkjande skoletilbod på Fannefjord vgs – og det er knytt usikkerheit til korleis det går med det private skoletilbodet i regionen.

Samanhengen mellom det tilrådde talet på elevplassar, forventa elevtal (elevtalsprognose) og prognose for busette 16-18 åringar i region Romsdal er vist i figuren nedanfor. Tilrådd fordeling av utdanningsprogram og elevplassar på skolane i regionen er oppsummert i kap. 4.

**Elevplassar fram mot 2030 og 2040 i region Romsdal,
med framskriving av busette 16-18 åringar og forventa elevtal
for kommunar og skolar i regionen for skuleåra 2015/16 - 2039/40**
(Kjelde: SSB / Hovedalternativ MMMM, juni 2016 og

2.6.1.4 Tiltrådd dimensjonering av elevplassar i region Nordmøre

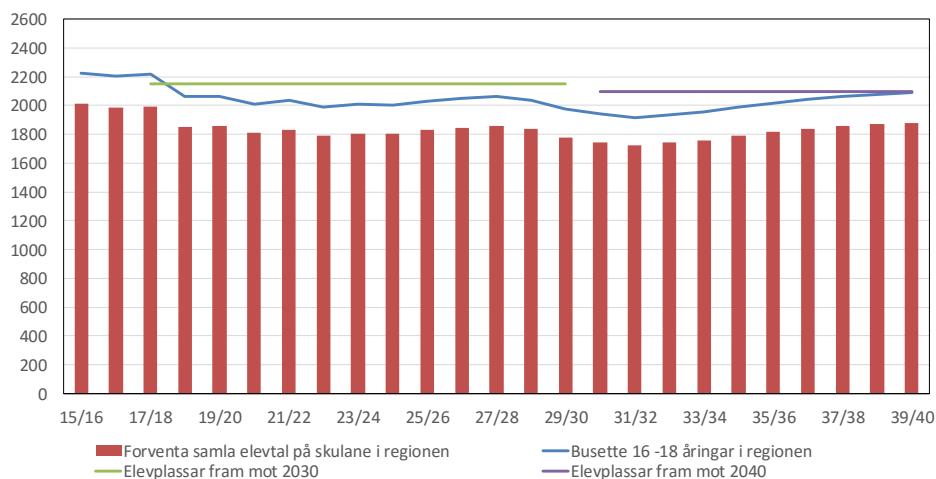
I perioden fram mot 2030: 2150 elevplassar.

I perioden 2030-2040: 2100 elevplassar

Det tilrådde elevplasstalet for åra fram mot 2030 ligg berre ca 150 over elevtalet på skolane i skoleåret 2015/16. Dette er lite, men heng m.a. saman med at det er venta nedgang i elevtalet i regionen i åra framover. Litt lågare tal på elevpassar i åra etter 2030 skuldast ytterlegare forventa nedgang i elevtalet. Tiltrådd tal på elevplassar i den første perioden hadde truleg vorte lågare om ein hadde gjort den same utrekinga nokre år fram i tid. 2100 elevplassar ser ut til å vere meir enn nok frå og med skoleåret 2018/19.

Samanhengen mellom det tilrådde talet på elevplassar, forventa elevtal (elevtalsprognose) og prognose for busette 16-18 åringar i region Nordmøre er vist i figuren nedanfor. Tiltrådd fordeling av utdanningsprogram og elevplassar på skolane i regionen er oppsummert i kap. 4. Den store utfordringa i regionen er handteringa av lågare elevtal i indre del, men det vil og bli ei utfordring å handtere dei forventa store svingingane i elevtalet i Kristiansund.

**Elevplassar fram mot 2030 og 2040 i region Nordmøre,
med framskriving av busette 16-18 åringar og forventa elevtal
for kommunar og skolar i regionen for skuleåra 2015/16 - 2039/40**
(Kjelde: SSB / Hovedalternativ MMMM, juni 2016 og Norconsult, august 2016)

2.7 Skoleskyss, kollektivtrafikk og reisetider

Kollektivstrategi for Møre og Romsdal 2012-2021 vart vedtatt i fylkestinget 13.juni 2012. Hovudmål for kollektivtrafikken er at det skal bli lettare for folk å reise kollektivt innanfor tenlege rammer for trafikktrygging, miljø og samfunnet sin ressursbruk.

Skoleskyssen er den daglege transporten mellom bustad og opplæringsstad. Det er fylkeskommunen som er ansvarleg for skoleskyss til vidaregåande skole. Fylkeskommunen har eige skyssreglement for skoleskyss til grunnskole og vidaregåande skole. Skyssreglementet fastsett rettar, rutinar og praksis for skoleskyssen i Møre og Romsdal. Opplæringslova (med rundskriv) omtalar skoleskyssen i kapittel 7 og paragraf 13-4.

Ifølge opplæringslova paragraf 7-2 har elevar i vidaregåande skole som bur meir enn seks kilometer frå skolen rett til gratis skoleskyss. «Skoleveg» skal reknast frå dør til dør (bustad og opplæringsstad) etter kortaste farande veg.

Ved vurdering av avstand mellom skole og bustad legg fylkeskommunen til grunn kortaste farande veg for gåande. Dette omfattar køyreveg, gangvegar, og private vegar som er open for ferdsel. Som oppmålingsverktøy nyttar fylkeskommunen kartgrunnlag frå statens kartverk som vist på nettsida <http://skoleskyss.stfk.no>. Denne nettenesta måler automatisk avstanden. I tillegg kan oppmålinga bli korrigert for eventuelle feil, omvegar og avstand fram til inngangsdør. Det er lagt inn eit slingringsmonn på 25 meter i den automatisk oppmålte lengda.

Ved handsaming av klagesaker legg Fylkesmannen i Møre og Romsdal i sine tilbakemeldingar vekt på at fylkeskommunen nyttar eit fast oppmålingsverktøy for å sikre likebehandling.

All operativ drift vert utført av ulike operatørselskap som køyrer på kontrakt for fylkeskommunen innanfor same billett- og prissystem. Innan 1. januar 2017 skal alle kontraktane vere overført frå nettokontraktar til bruttokontraktar. I ein bruttokontrakt får fylkeskommunen inntektsansvaret samt ansvar for marknadsføring.

For skoleskyss inneber overgangen frå nettokontraktar til bruttokontraktar blant anna at arbeidet innan økonomi, skysskortproduksjon og kontakt med kommunane vert overført frå operatørselskap til fylkeskommunen.

Samferdselsavdelinga i Møre og Romsdal fylkeskommune skal, med merkevaren «Fram», sikre reisande eit godt tilbod med buss, hurtigbåt og ferje. Elevar i vidaregåande skole i Møre og Romsdal har fritt skoleval. Det inneber at fleire elevar reiser langt og nyttar ofte kombinasjon av fleire reisetilbod undervegs.

Skyss med skolebuss, ferje og hurtigbåt som er oppsett til skolane sine start- og sluttider kallar vi *ordinær skoleskyss*. I opplæringslova paragraf 7-3 står det at elevar som på grunn av funksjonshemming eller mellombels skade eller sjukdom har behov for skyss, har rett på det uavhengig av avstanden mellom heimen og opplæringsstaden. Dette kallar vi *tilrettelagt skoleskyss*.

For å gjennomføre skyssen i praksis vil det vere behov for at operatørselskap, som fylkeskommunen har kontrakt med, også nyttar undertransportørar, til dømes taxi eller minibuss, slik at skyssen blir gjennomført rasjonelt og forsvarlig. Dette gjeld og for elevar i vidaregåande skole som bur meir enn 3 kilometer frå næraste haldeplass til buss.

Fleire elevar i vidaregåande skole har lang veg til skolen og nokre nyttar både hurtigbåt/ferje og buss. Kollektivtransporten heng difor nøye saman. Skolane må vere merksame på at endring i start- og sluttider kan ha stor betydning for skoleskyssen.

Møre og Romsdal er eit komplekst fylke når det gjeld infrastruktur. Møre og Romsdal fylkeskommune står for drifta av 22 av totalt 26 ferjesamband og for alle fem hurtigbåtsamband i fylket. Vi har eit ekspressstilbod med buss mellom Kristiansund- Molde – Ålesund – Ørsta/Volda. Bussrutene er delt i fire regionar, Ytre Sunnmøre, Søre Sunnmøre, Romsdal og Nordmøre. Vi har fylkeskryssande reiser med fly, jernbane, båt og buss.

Fritt skoleval inneber at nokre elevar reiser langt. Dette gjev utfordringar i høve til ventetid og start- og sluttidspunkt ved skolane. Skoleskyss og kollektivtilbod der det ikkje er sett opp eigne skoleruter er planlagt ut frå korresponderande trafikk og ordinære start- og sluttider. Det gir difor ventetid dersom elevar pendlar frå stadar kor det er få oppsette kollektivruter dersom skolane har variable start- og sluttider. Det er også ei utfordring dersom skolane endrar sine start- og sluttider eller at start- og sluttider er avvikande får skole til skole.

Etter skolestart om hausten melder dei vidaregåande skolane inn talet på elevar som har rett på skoleskyss. Skoleskyssen vert dimensjonert etter denne innmeldinga.

YSK elevar i Møre og Romsdal får skyss til og frå lærebedrift dei to første åra av utdanningstilbodet.

Elevane vel å bu i nærleiken av skolen eller sentrum men får ofte lærekontrakt ved bedrifter som ligg langt frå bustadområdet. Dette gjev i mange tilfelle motstrøms reise til og frå lærebedrift. Det er generelt krevjande og kostbart å organisere skyss for den enkelte elev til og frå lærestad i fylket.

Søre Sunnmøre

Ikkje omtalt, sidan endringar i tilbudsstrukturen har vore handsama tidlegare.

Nordre Sunnmøre

Busstilbodet i regionen er oppdelt i 3 rutepakkar/område. Etter anbudskonkurranse er Nettbuss AS operatør i alle tre områda:

Rutepakke 1: Ålesund, Giske og Sula kommunar

Rutepakke 4: Haram, Sandøy, Skodje, Ørskog, Stordal og Norddal kommunar

Rutepakke 5: Sykkylven og Stranda kommunar

Skysstilbodet til og frå dei ulike skolane:

Haram vgs:

Det er dekkjande busstilbod frå heile kommunen til og frå skolen. Det er og tilbod med buss/ferje for elevar frå Sandøy kommune og busstilbod frå Ålesund og Skodje kommune. Det er ferjeavgang frå Fjørtofta 0700 og frå Harøya 0715. Frå Haramsøya er det ferjeavgang 0700 og frå Lepsøya 0720.

Stranda vgs:

Det er dekkjande busstilbod frå Hellesylt og Sykkylven. Det er og tilbod med buss/ferje frå Ørskog, Stordal og Norddal kommune. Det er bussavgang for elevar frå Valldal 0735. Bussen frå Valldal har forbindelse med ferje frå Eidsdal, men det er ikkje busstilbod frå Geiranger.

Sykkylven vgs:

Det er dekkjande busstilbod frå heile kommunen til og frå skolen. Det er og busstilbod for elevar frå Stranda.

Borgund vgs / Spjelkavik vgs

Skulane er plassert nær Moa Trafikkterminal som er knutepunkt for all busstrafikk i fylket. I tillegg til ordinære bussruter er det sett opp ekstrabussar for å ta trafikken til og frå skulane til Sula og Giske kommunar. Det er og sett opp tilbod frå Skateflua til Borgund vgs for elevar som kjem med båt frå Nordøyane.

Fagerlia vgs, samt sentrumsskolane Ålesund vgs (Latinskolen og Voldsdalsberga) og Akademiet vgs:

Det er dekkjande busstilbod frå heile kommunen, og frå Giske kommune. Elevar frå Sula har tilbod med hurtigbåt (for elevar på Fagerlia hurtigbåt og buss).

Reisetid

Elevar som bur langt frå skolen eller som er avhengig av ferje og buss har i regelen meir enn ein time reisetid kvar veg. Ventetid før og etter skolestart kjem i tillegg til reisetida.

Avgangstider for reise med buss til skolane på Moa/ i Ålesund

Avgang frå	Klokken
Brattvåg, Haram kommune	06:50
Søvik, Haram kommune	07:10
Skodje, Skodje kommune	07:05
Sjøholt, Ørskog kommune	06:55
Vaksvik, Ørskog kommune	06:30*
Roald, Giske kommune	07:05
Alnes, Giske kommune	06:55

*) Avg. 0720 til Stranda vg skole via Liabygda.

Endeskyss og tilpassa skyss:

Gjennom anbudskontraktane har fylkeskommunen avtale om transport av skoleelevar med tilpassa skyss. Operatørane (Busselskapa) utfører denne skyssen med eigne kjøretøy eller dei nyttar godkjent undertransportør, oftast lokale drosjer.

Elevar som vel skole utanom nærområdet får lang reisetid dersom dei vel å bu heime. Slike transportar blir kostbare om ikkje reisa kan skje med det oppsette rutetilbodet, men må skje med eige opplegg.

Reisetid til skolane i regionen

Kartet på neste side viser områda i regionen som har reisetid på inntil 1 time til dei ulike skolane/skolestadane. Kartet viser reisetid med bil og ferge (utan venting). Kollektivtransport tek lenger tid og når ikkje like store område innanfor den same reisetida.

Romsdal

Busstilbodet har følgjande operatørar frå 2017:

Rutepakke 3: Molde og Gjemnes, Nettbuss AS

Rutepakke 4: Gjemnes-Molde – Fram Ekspress, Nettbuss AS

Rutepakke 6: Nettet-Molde, Nettbuss AS

Rutepakke 7: Rauma, Vestnes og Skålahalvøya i Molde, Vøøy Buss AS

Rutepakke 8: Eide, Fræna, Aukra og Midsund, Boreal Trafikk Midt-Norge AS

Skysstilbodet til og frå dei ulike skolane:

Fræna vgs:

Det er ordinære skysstilbod med buss til og frå skolen frå Fræna, kommune, Eide kommune, Aukra kommune og Molde kommune.

Gjermundnes vgs:

Skolen har internat, men det er og skoleskysstilbod samordna med ekspressbusstilbodet som betener kommunen, samt skysstilbod med hurtigbåt. Frå januar 2017 vil hurtigbåten berre betene Helland kai, og skyssen for elevar som kjem frå Molde blir samordna med skoleskyss til/frå Helland og Fiksdal.

Rauma vgs:

Det er dekkjande busstilbod frå heile Rauma kommune til og frå skolen. Tresfjordbrua har og opna for eit tilbod til og frå Vestnes sentrum, og det er busstilbod til og frå Molde. Reisetida frå Molde til Åndalsnes er 1 time og 25 minutt.

Romsdal vgs, avd. Nesjestranda:

Det er dekkjande busstilbod frå Åndalsnes og Molde. (Skolen har og internattilbod)

Skolane i Molde by: (Molde vgs og Fannefjord vgs)

Det er busstilbod tilpassa skoledagen frå dei kringliggande kommunane. Frå Aukra og Midsund er det gjennomgåande bussar på ferje. Elevar som pendlar frå Vestnes har tilbod med buss/ferje til Molde.

Romsdal vgs:

Skolen ligg om lag to kilometer frå Molde Trafikkterminal. Skoleelevar frå Vestnes kommune får tilbod med hurtigbåt til Molde og buss frå sentrum til skolen. Bussar frå Aukra, Midsund, Nettet og frå Kleive-området fortsett via sentrum til skolen, medan bussar frå Fræna, Eide og Skålahalvøya/Rauma køyrer via skolen til sentrum. Etter skoletid er det ulike tilbod for returreisa.

Tøndergård skole:

Det er internattilbod på skolen, men det er og elevar som har dagleg skyss til og frå heimkommunen. Skyss av elevar frå grunnskole og vidaregåande skole blir samordna. Det er dekkjande busstilbod, og fleire elevar nyttar buss til og frå skolen. Det er haldeplass for bybussen ved skolen, medan distriktbussane har haldeplass på E39, der skolen møter elevane.

Reisetid

Elevar som bur langt frå skolen eller som er avhengig av ferje og buss må rekne med meir enn ein time reisetid kvar veg. Ventetid før og etter undervisninga kjem i tillegg til reisetida.

Døme på avgangstider for reise med buss til skolane i Molde:

Avgang frå	Klokken
Angvik, Gjemnes kommune	06:35
Batnfjord, Gjemnes kommune	06:55
Botterli (kommunegrense Molde Gjemnes)	06:50
Falkhytten, Aukra	06:55
Midsund, Midsund kommune	06:45
Vevang, Eide kommune	07:00
Tornes, Fræna kommune	07:07
Tomrefjord, Vestnes kommune	06:55

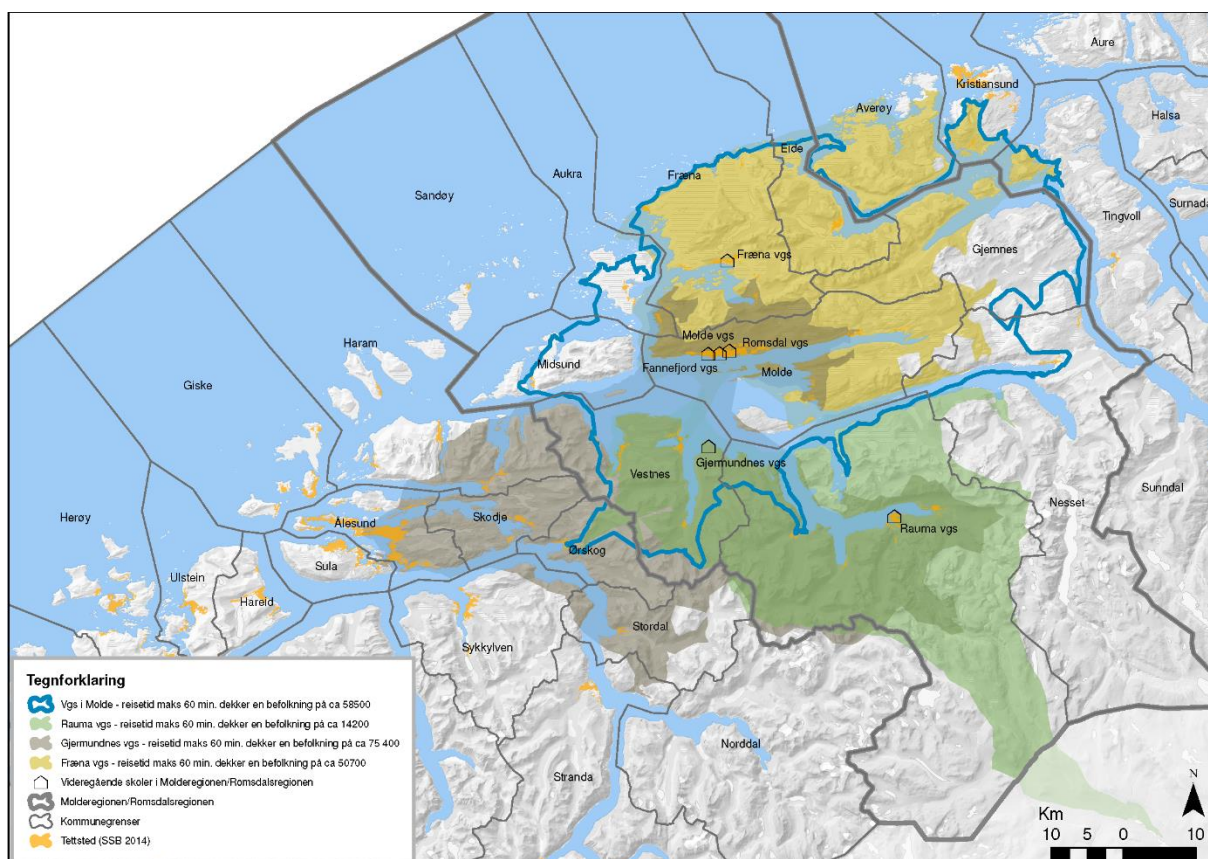
Endeskyss og tilpassa skyss:

Gjennom anbudskontraktane har fylkeskommunen avtale om transport av skoleelevar med tilpassa skyss. Operatørane (Busselskapa) utfører denne skyssen med eigne kjørety eller dei nyttar godkjent undertransportør, oftast lokale drosjer.

Elevar som vel skole utanom nærområdet får lang reisetid dersom dei vel å bu heime. Slike transportar blir kostbare om ikkje reisa kan skje med det oppsette rutetilbodet, men må skje med eige opplegg.

Reisetid til skolane

Kartet nedanfor viser områda i regionen som har reisetid på inntil 1 time til dei ulike skolane/skolestadane. Kartet viser reisetid med bil og ferje (utan venting). Kollektivtransport tek lenger tid og når ikkje like store område innafor den same reisetida.

Nordmøre

Busstilbodedet har følgjande operatørar frå 2017

Rutepakke 2: Kristiansund, Averøy, Smøla og Aure, Tide Buss AS

Rutepakke 6: Rindal, Surnadal, Halså, Tingvoll, Sunndal og Neset, Nettbuss AS

Skysstilbodedet til og frå dei ulike skolane:

Kristiansund vgs/Atlanten vgs:

Det er busstilbod til og frå skolen frå Averøy, frå nordre del av Tingvoll kommune. Det er og eit busstilbod frå Leira i Aure kommune og ekspressbuss til/frå Molde og Gjemnes. Elevar med lengre avstand til skole vel å bu på hybel.

Tingvoll vgs:

Det er skolebuss frå/til Kristiansund og frå/til alle bygdelaga i Tingvoll kommune. I tillegg er det eit godt tilpassa rutetilbod til Sunndalsøra, Halsanaustan og Batnfjordsøra. Elevar som bur utanfor desse områda vel å bu på hybel.

Sunndal vgs:

Det er busstilbod til skolen frå Tingvoll, Surnadal, Neset og frå bygdene i Sunndal.

Surnadal vgs:

Det er busstilbod til skolen frå Rindal, Sunndalsøra og frå bygdene i Surnadal kommune.

Elevar som bur langt frå skolen eller som er avhengig av ferje og buss må rekne med meir enn ein time reisetid kvar veg. Ventetid før og etter undervisninga kjem i tillegg til reisetida.

Døme på avgangstider for reise med buss til skolane i Kristiansund:

Batnfjord, Gjemnes kommune	06:55
Kårvåg, Averøy	06:55
Meek, Averøy	06:50
Kvisvik, Tingvoll	07:15
Kanestraum, Tingvoll	07:05
Leira, Aure	06:45

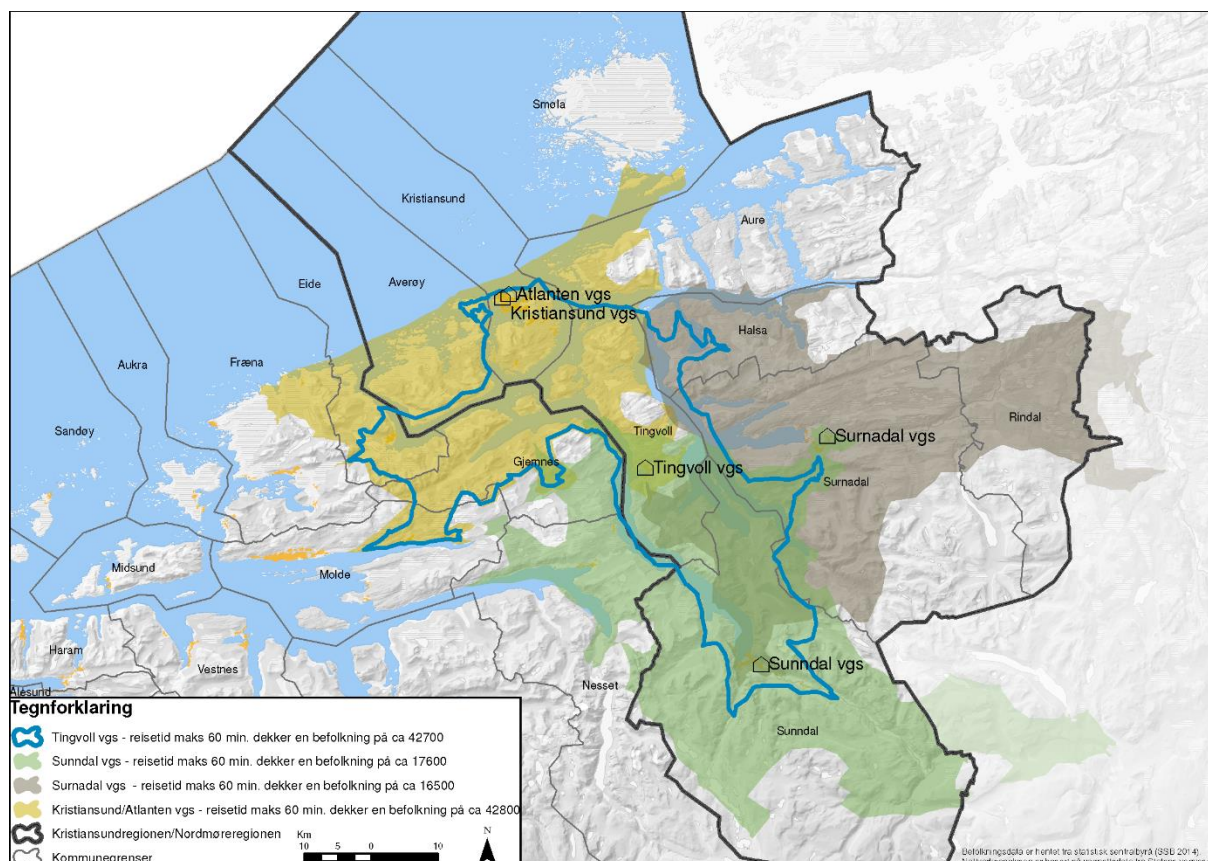
Endeskyss og tilpassa skyss:

Gjennom anbudskontraktane har fylkeskommunen avtale om transport av skoleelevar med tilpassa skyss. Operatørane (Busselskapa) utfører denne skyssen med eigne kjøretøy eller dei nyttar godkjent undertransportør, oftast lokale drosjer.

Elevar som vel skole utanom nærområdet får lang reisetid dersom dei vel å bu heime. Slike transportar blir kostbare om ikkje reisa kan skje med det oppsette rutetilbodedet, men må skje med eige opplegg.

Reisetid til skolane i regionen

Kartet nedanfor viser områda i regionen som har reisetid på inntil 1 time til dei ulike skolane/skolestadane. Kartet viser reisetid med bil og ferje (utan venting). Kollektivtransport tek lenger tid og når ikkje like store områda innafor den same reisetida.

2.8 Hybelbuarar

Oversikt over hybelbuarar byggjer på informasjon innhenta frå skolane hausten 2016 og rapporten «Utviklingsplanar for dei vidaregåande skolane i Eikesundregionen» (2014). Utgangpunktet var å samle inn tal for skoleåret 2015/16. Nokre av skolane hadde ikkje desse tala tilgjengeleg og har levert tal for 2016/17, andre har berre levert grove anslag. Sjølv om talmaterialet ikkje gjev eit korrekt augneblinksbilete av situasjonen slik den var i 2015/16 har ein likevel valt å bruke dei for å få ein peikepinn på andelen elevlar som bur på hybel.

Informasjon om elevtal og hybelbuarar ved dei private skolane er ikkje med i oversikta.

SKOLE	Elevtal 2015/16	Hybel- buarar	Prosent andel
Søre Sunnmøre	1645	182	11,1 %
Nordre Sunnmøre	3624	285	7,9 %
Romsdal. eksl. Romsdal vgs	1504	226	15,0 %
Nordmøre	2011	328	16,3 %
Sum Møre og Romsdal	8784	1021	11,6 %

Av dei om lag 8800 registrerte elevane i fylkeskommunale skolar (ekskl. Romsdal vgs), er rundt rekna 1000 av dei registrert som hybelbuarar, noko som utgjer knapt 12%. Prosentvis er det flest elevlar på skolar i Nordmøre som bur på hybel, og det er hybelbuarane ved Kristiansund vgs som utgjer den største delen av dei. Tala på hybelbuarar skoleåret 15/16 ved Romsdal er ikkje registrert.

Søre Sunnmøre

	SKOLE	Elevtal 2015/16	Hybel- buarar	Prosent andel
Søre Sunnmøre	Herøy vgs	300	23	7,7 %
	Ulstein vgs	489	31	6,3 %
	Volda vgs	541	76	14,0 %
	Ørsta vgs	315	52	16,5 %
	Søre Sunnmøre	1645	182	11,1 %

Tala for hybelbuarar er henta frå skoleåret 13/14, medan elevtalet er frå 15/16. Dette gjev sjølvstalt ikkje eit heilt korrekt bilete av kor stor prosentdel elevar som er hybelbuarar i 2015/16, men informasjon frå MRFK seier at talet på elevar og hybelbuarar har vore relativt stabilt dei siste åra, så tala er nok ikkje heilt feile.

I region Søre Sunnmøre er det skolane Volda og Ørsta som har flest elevar på hybel. Av hybelbuarane ved Volda vgs kjem 42% frå Vanylven og 25% frå Volda, 18% frå Herøy og dei resterande frå Ørsta, Sande, Ulstein eller utanfrå regionen. Av hybelbuarane ved Ørsta vgs kjem 44% frå Volda, 17% frå Vanylven, 17% frå Ørsta og 17% utanfrå regionen. Ved Ulstein vgs kjem 71% av hybelbuarane frå Vanylven, dei resterande fordel seg mellom Ørsta, Sande og utanfrå regionen.

Nordre Sunnmøre

	SKOLE	Elevtal 2015/16	Hybel- buarar	Prosent andel
Nordre Sunnmøre	Borgund vgs	881	70	7,9 %
	Fagerlia vgs	757	70	9,2 %
	Haram vgs	291	56	19,2 %
	Spjelkavik vgs	483	40	8,3 %
	Stranda vgs	163	18	11,0 %
	Sykkylven vgs	284	3	1,1 %
	Ålesund vgs	765	28	3,7 %
	Nordre Sunnmøre	3624	285	7,9 %

I region Nordre Sunnmøre er det skolane Borgund og Fagerlia som har flest elevar som bur på hybel, men det Haram vgs som har størst prosentdel av elevane på hybel. I tala frå Haram vgs og Fagerlia vgs kan ein ikkje lese ut i kva for kommune hybelbuarane kjem frå. Ved Borgund vgs kjem 25% frå region Søre Sunnmøre, 28,5% frå Nordre Sunnmøre utanom Ålesund og 27% frå region Romsdal. Ved Stranda vgs kjem 11 av 18 hybelbuarar frå Stranda.

Romsdal

	SKOLE	Elevtal 2015/16	Hybel- buarar	Prosent andel
Romsdal Romsdal vgs. ikkje inkludert	Fannefjord vgs	80	33	41,3 %
	Fræna vgs	375	30	8,0 %
	Gjermundnes vgs	117	83	70,9 %
	Molde vgs	751	54	7,2 %
	Rauma vgs	181	26	14,4 %
	Romsdal vgs	Tal ikkje tilgjengeleg		
	Romsdal. eksl. Romsdal vgs	1504	226	15,0 %

Fannefjord vgs og Gjermundnes vgs er skolar med fylkesdekkjande tilbod, og mange av elevane kjem då naturlegvis frå andre stader i fylket, og ikkje overraskande bur ein stor del av elevane på hybel (eller internat på Gjermundnes). I talgrunnlaget frå desse to skolane kan ein ikkje lese ut i kva for kommune elevane er heimehøyrande i. Hybelelevane ved Rauma vgs kjem i hovudsak frå Romsdal (61%) eller utanfor fylket (23% er frå Lesja kommune i Oppland).

Talet på hybelbuarar ved Romsdal skoleåret 15/16 er ikkje registrert.

Nordmøre

	SKOLE	Elevtal 2015/16	Hybel- buarar	Prosent andel
Nordmøre	Atlanten vgs	526	67	12,7 %
	Kristiansund vgs	791	200	25,3 %
	Sunndal vgs	292	14	4,8 %
	Surnadal vgs	299	31	10,4 %
	Tingvoll vgs	103	16	15,5 %
	Nordmøre	2011	328	16,3 %

I region Nordmøre er det Kristiansund vgs som har dei fleste og den høgaste andelen hybelbuarar. I talgrunnlaget er det ikkje mogeleg å finne kva for kommune hybelelevane ved Atlanten vgs og Kristiansund vgs er heimehørande i. Ved Surnadal vgs kjem om lag halvparten av hybelbuarane frå Halså kommune, og om lag 20% kjem utanfrå fylket. 57% av hybelbuarane ved Sunndal vgs kjem frå kommunar i region Nordmøre utanom Sunndal, og 36% har heimkommune i region Romsdal eller Nordre Sunnmøre.

2.9 Næringsliv, sysselsetting og lære plassar

Omtale av næringsliv og utdanningssystem i utkast til fylkesplan

Internasjonalt konkurransedyktig næringsliv

Næringslivet i fylket har basis i ressursbaserte næringar og industriell produksjon bygd på erfaringsbasert kunnskap. Bedriftene er i global konkurranse og må i stadig sterkare grad levere kunnskapsbasert produksjon og tenesteyting, og klimaendringar og digitalisering gjer at bedriftene vert utfordra på både omstillingshastigheit, nye produksjonsmåtar og forretningsmodellar. I tett samarbeid med næringsliv og academia er det ved inngangen til fylkesplanperioden laga ein forskning og innovasjonsstrategi som gir retning for kva vi skal prioritere for å utløyse utviklingspotensialet framover.

Fleksibelt utdanningssystem og betre gjennomføring

Dynamiske regionar er prega av sterke kompetansemiljø, nyskaping og entreprenørskap. Oppvekst og utdanningssystemet i Møre og Romsdal skal opplevast som attraktivt og godt tilrettelagt for brukarane, og skulane skal levere kompetanse som arbeidslivet har bruk for.

Krav til kompetanse i arbeidslivet har endra seg mykje dei siste tiåra, og dette gjer arbeidet med betre gjennomføring i den vidaregåande opplæringa svært viktig. I betre gjennomføring ligg både at fleire skal fullføre vidaregåande opplæring, men og at elevane fullfører med høgare kunnskapsnivå.

Ein viktig føresetnad for å auke gjennomføringa er god tilgang til lære- og opplæringsplassar i privat og offentlege sektor. God karrierettleiing og rådgiving skal gi målgruppa innsikt i dei mulegheitene som finst i arbeidslivet i fylket.

Entreprenørskap – for omstilling og nyskaping

Entreprenørskap er for å stimulere til nyskaping og omstilling i bedrifter og samfunnet i Møre og Romsdal. Forsking viser at sjansen for å starte eiga bedrift er større for dei som har vore gjennom entreprenørskapsundervisning i skulen. I Møre og Romsdal bør alle elevar og studentar ha tilgang til praktisk entreprenørskapsutdanning.

Ny strategi skal møte utfordringane til næringslivet

Møre og Romsdal er inne i ei tid med omstilling. For å møte utfordringane som næringslivet står overfor, har fylkeskommunen saman med representantar frå næringslivet og academia, utarbeidd ein forskings- og innovasjonsstrategi.

Strategidokumentet pekar på kvar vi må rette innsatsen for å sikre eit konkurransedyktig næringsliv i framtida og tar utgangspunkt i følgjande forhold:

- Generelt behov for omstilling og høgare innovasjonstakt i næringslivet.
- Reduksjon i petroleumsaktiviteten med ringverknader i store delar av den maritime næringa.
- Det grønne skiftet som stiller krav om berekraft og mindre påverknad på miljøet.

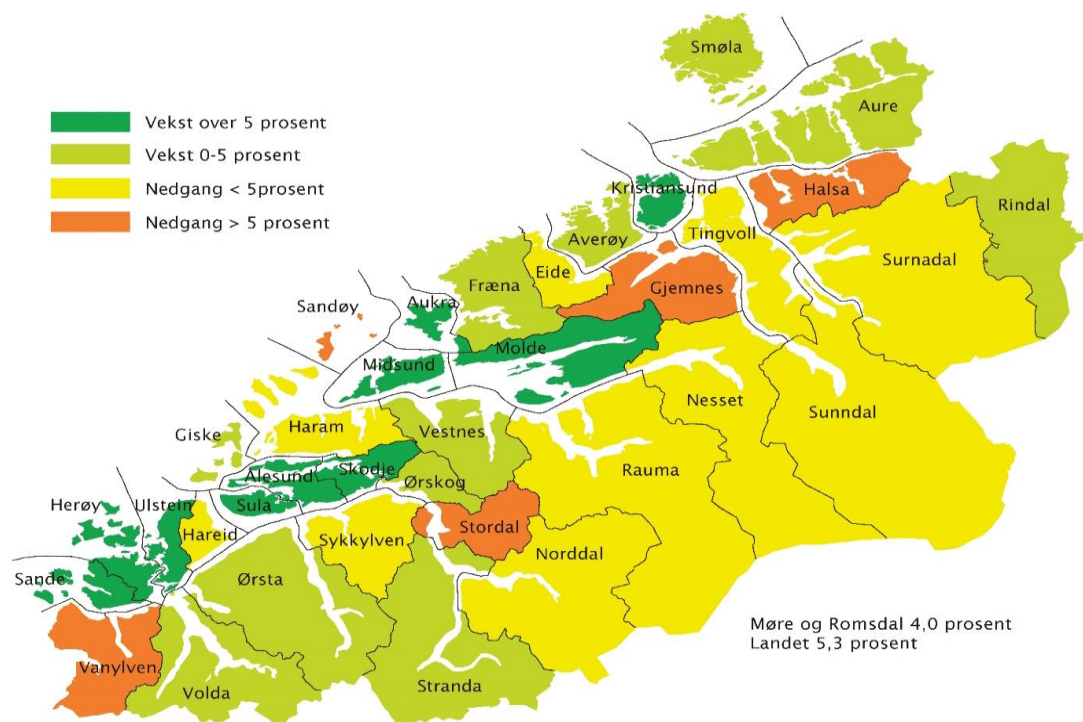
Den nye strategien vart vedteken av fylkestinget juni 2016, og skal erstatte den førre FoU-strategien, som var gjeldane frå 2012 -2016.

Den nye strategien rettar seg ikkje mot ei bestemt næring eller bransje, men mot å sikre fylket tilgang til relevant kunnskap, der fylket vårt har konkurransemessige fortrinn. Likevel er det ei tydeleg satsing på havrommet, fordi det er her vi har våre største konkurransefortrinn.

Implementering av strategien vil skje gjennom «Handlingsprogram for verdiskaping og kompetanse». Her vil det bli utforma relevante tiltak i det einskilde år. Strategien er godt forankra i næringsliv, forskingsmiljø og i verkemiddelapparatet. Det ligg difor godt til rette for at vi gjennom forskning og innovasjon saman fornyar, utviklar og skaper eit konkurransedyktig næringsliv.

Sysseissettinga i fylket

Det er ei sterk kopling mellom vekst i arbeidsmarknaden og befolkninga i fylket, og det gjer det interessant å sjå nærare på utvikling i sysselsettinga. På same måte som for befolkningsutviklinga er det store geografiske skilnader mellom ulike delar av fylket, og tidspunktet ein måler endringa frå har og stor betydning. Kartet nedanfor syner prosentvis vekst i sysselsetting frå 2010 til 2014.

Samla i regionen var veksten på om lag 2200 arbeidsplassar, kor av veksten i Ålesund utgjorde 1600 arbeidsplassar eller 73 prosent av arbeidsplassveksten.

Ei grunn til uro er konsekvensane av dei utfordrande tidene som næringane innan maritim og petroleumsretta næringar opplev grunna låg oljepris. Samstundes gjev dette negative ringverknader i andre næringar. Allereie no ser vi at arbeidsløysa aukar i fylket, og særleg i ein rekke kommunar på Sunnmøre. Det usikkert kva konsekvensane blir på sikt, og kor lenge oljeprisen vil halde seg lav, og i kor stor grad dette vil ha konsekvensar i regionen.

I samband med revidering av fylkesplanen er det utarbeidd eit notat om sysselsetting og næringsutvikling i Møre og Romsdal. Notatet ser på utvikling i sysselsettinga frå 4. kvartal 2010 til 4. kvartal 2015. Ein konklusjon er at mykje av veksten fylket opplevde frå 2010 til 2014 forsvann i 2015.

Sekundærnæringane hadde frå 2010 til 2014 ein vekst på om lag 2 200 sysselsette, frå 2014 til 2015 forsvann nær 1 900 sysselsette i næringa. I sørvisnæringane var tala enno verre, veksten frå 2010 til 2014 var på om lag 1 500 sysselsette, medan nedgangen frå 2014 til 2015 var på om lag 2 800 sysselsette. I sum var sysselsettinga i 2015 berre 0,7 prosent høgare enn kva den var i 2010.

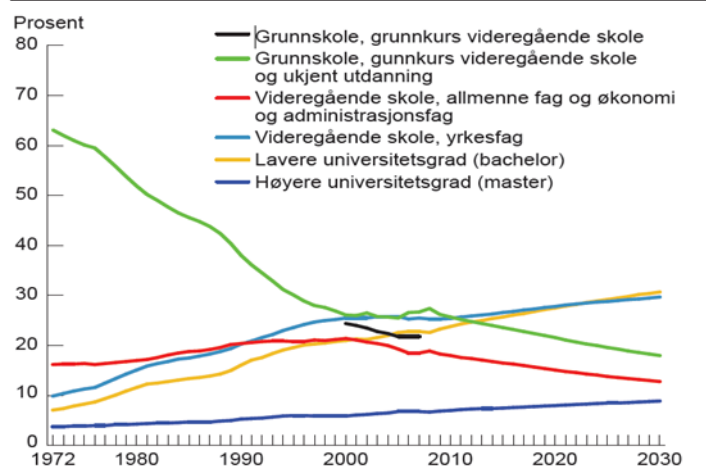
I samband med revidering av fylkesplanen er det og utarbeida eit notat om innvandrar og integrering i Møre og Romsdal. Eit av temaa her er innvandrarane si deltaking i arbeidslivet. Samla for begge kjønn var delen sysselsette blant innvandrarane i fylket 63,4 prosent, det er tredje høgast i landet etter Akershus og Sogn og Fjordane, som har 69,3 prosent.

Det verkar ikkje som om nedgangen i oljeindustrien og relaterte næringar har ført til at færre utlendingar flyttar til fylket eller at fleire innvandrarar vel å flytte frå fylket. Innvandrarbefolkninga i Møre og Romsdal, inkludert norskfødde med to innvandrarforeldre, utgjorde ved siste årsskiftet 31 490 personar – 11,9 prosent av befolkninga i fylket. Til samanlikning talte denne gruppa 29 579 personar 1.1.2015. Det inneber ein auke på 1 911 personar i løpet av 2015. Året før auka innvandrarbefolkninga med 2 240 personar. Veksten har med andre ord flata noko ut, men er framleis historisk høg.

Rett kompetanse for framtida

Figuren nedanfor viser prognose for utvikling av behovet for kompetanse fram mot 2030 (frå SSB sine Økonomiske analyser 3/2012 – «Utdannes det riktig kompetanse for fremtiden?»)

Figur 2. Sysselsetting etter utdanning, andel av total sysselsetting, 1986-2030

I rapporten frå SSB oppsummerast utfordringane med m.a.

«Ved hjelp av demografiske og økonomiske modeller finner Statistisk sentralbyrå at det norske utdanningssystemet er godt tilpasset fremtidens etterspørsel etter utdannet arbeidskraft. Men det utdannes trolig for få personer med vidaregåande fagutdanning rettet inn mot industri og bygge- og anleggsvirksomhet, ingeniører, andre med realfagsbakgrunn, helsepersonell og lærere. På den andre siden kan utdanningen av personer med økonomi og administrasjon, samfunnsfag, sosialfag og humanistiske og estetiske fag være i overkant av den forventede veksten i etterspørselen.»

«I tillegg til endring i utdanningspolitikken og påvirkning av ungdoms utdanningsvalg, vil ubalansene (relatert til dagens utdanningsetterspørsel) bli motvirket ved at arbeidsgiverne fyller behovene for en gruppe de ser knapphet på med en nærliggende gruppe. I de siste årene har knapphet på arbeidere med vidaregåande fagutdanning rettet inn mot industri og bygge- og anleggsvirksomhet, ingeniører og andre med realfagsbakgrunn og helsepersonell også blitt motvirket gjennom økt innvandring. Men det er likevel et bekymringsfullt trekk at underdekningen for disse gruppene ser ut til å vedvare samtidig som det utdannes for mange innenfor økonomi og administrasjon, samfunnsfag og humanistiske og estetiske fag.»

Desse problemstillingane vart og omtalt i Stortingsmelding 44 – Utdanningslinja – og behandla i sak Ud-34/12 (Yn-11/12) – Evaluerer av Kunnskapsløftet - der ein peikte på hovudutfordringa for rekruttering til arbeidslivet;

«Medan berekningar av arbeidskraftbehovet framover viser at ein i 2025 vil ha behov for at 50 prosent av arbeidsstyrken har utdanning på vidaregåande nivå, er det berre 17 prosent av ungdomskullet som går ut av vidaregåande med slik kompetanse. At berre vel 70 % gjennomfører vidaregåande opplæring, viser at ein etter kvart vil risikere å få ei stor gruppe på arbeidsmarknaden som konkurrerer om stadig færre ufaglærte jobbar. Når nesten 50 prosent av ungdomskullet går vidare til høgare utdanning, tyder det på at mange nok vel den vegen. På den andre sida viser gjennomføringsstatistikk for høgare utdanning at 41 prosent av dei som begynte i 2001, ikkje hadde fullført med ein akademisk grad ti år etter».

Det er difor viktig at ein har gjennomgåande tilbod innafor yrkesfag med ei utvikling som gjer at fleire vel læreplass som fullføring av si opplæring. Dette krev godt samarbeid med næringslivet for å sikre nok læreplassar, spesielt på fag der det er mogleg for dei som utdannar seg å få jobb.

I SSB sin Økonomiske analyse 3/2012 – «Utdannes det riktig kompetanse for fremtiden?» - og i NAV sine bedriftsundersøkningsrapporter vert det understreka at ein vil få knappheit på ingeniørar og sivilingeniørar dersom ikkje fleire vel realfag. I SSB sin Økonomiske analyse seier ein;

«Etterspørselskurvene for både ingeniørar, sivilingeniørar og andre personer med realfagsbakgrunn burde trolig også ha vært hevet for å ta hensyn til det udekkede behovet i utgangspunktet. For ingeniørane utdannes det dessuten færre enn det som er nødvendig for opprettholde bestanden. En vesentlig årsak til dette er at gruppen har et stort innslag av eldre arbeidstakere som snart går av med pensjon. Sivilingeniørane består i større grad av yngre arbeidstakere sammenlignet med ingeniørane. Både for ingeniørar og sivilingeniørar er etterspørselen frem mot 2030 påvirket av en forutsetning om en mogleg nedtrapping av petroleumsvirksomheten. Det er imidlertid stor usikkerhet forbundet med når og hvor raskt dette vil gjøre seg gjeldende, og betydningen av alternative forutsetninger om utviklingen i denne næringen er drøftet av Gjelsvik (2011). Forutsetninger om økende bruk av ingeniørar og sivilingeniørar i alle andre næringer som følge av den teknologiske utviklingen trekker etterspørselen opp.»

Det er viktig å motivere elevar til å velje realfag og sikre at skolane kan gi tilbod om fordjuping innafor dei ulike realfaga, gjerne som samarbeid mellom fleire skolar gjennom nett- og fjernundervisningsressursar, jf. pkt.16 i målsettingane for tilbudsutgreiinga.

For at fylket og regionane skal ha tilgang til relevant arbeidskraft med høgare utdanning, må nasjonale prognosar for trong for arbeidskraft brytast ned til vårt eige fylke.

Nett no er det realfaga som er i fokus, men skal vi nå måla i fylkesplanen treng vi også kompetanse innanfor humanistiske fag som språk og estetiske fag, samfunnsfag og profesjonsutdanningar.

3 Tilbudsstruktur for framtida

Til grunn for arbeidet med forslag til ny struktur låg det mellom anna ei styrande føring om at dagens skolar skulle bestå. Dermed er arbeidet med strukturen avgrensa til å sjå på tilboda ved dei einskilte skolestadane og i kva grad ei flytting eller justering av tilboda kan oppfylle målsetjingane i kap.1.2 . Når ei slik avgrensing ligg til grunn, vil det naturlegvis ikkje vere enkelt å kunne oppnå alle målsettingar. Ein klarer då ikkje samtidig å etablere store skolar, gje elevane kort reiseveg, ha eit breitt tilbod på VG2 og VG3 nivå ved alle skolar, innfri 90% av elevane sine primærønske, og ha ein økonomisk fordelaktig struktur.

Ein annan premiss som ligg til grunn for gjennomgangen er at distriktsskolar bør ha tilbod om helse og oppvekstfag, teknikk og industriell produksjon og studiespesialiserande utdanningsprogram.

Når ein må forhalde seg til desse premissane står ein igjen med at det viktigaste grepet ein kan få til er å etablere større fagmiljø på dei ulike utdanningsprogramma ved nokre av skolane. I dei tilfella kor det er kort reisetid mellom skolane vil dei ikkje konkurrere med kvarandre om elevane, og ein kan då redusere talet på elevgrupper ved å samle ulike tilbod på ein av skolane.

Som døme på avgrensingar desse føringane gjev kan det nemnast at det på Nordmøre ville vore naturleg å vurdere om det er grunnlag for tre skolar i indre delar av regionen. Med ny bru over fjorden mellom Sunndal og Surnadal og gode kollektivtilbod, ville reiseavstanden mellom Tingvoll, Surnadal og Sunndal bli kortare, og ein kunne vurdert om to skolar med 300 elevar eller ein skole for 600 elevar ville vore meir tenleg enn dagens struktur.

I dagens tilbudsstruktur er det ulik praksis for storleiken på ei elevgruppe. Nokre skolar nyttar 12 elevar på yrkesfag og 25-27 elevar på studieførebuande program som maksimalt elevtal i ei gruppe. Dette kan hengje saman med dei fysiske rammene til skolen, utstyrsparken, vurdering av sikkerheit, eller rett og slett vere resultat av historisk praksis. I forslag til ny struktur har vi ikkje teke omsyn til dagens praksis, men konsekvent nytta 30 elevar i ein heil klasse på studieførebuande program og 15 elevar i ein heil klasse på yrkesfag. Det vil og vere hovudregelen om skolane skal byggast til eller om, noko som vil vere aktuelt for mange av skolane fram mot 2030 eller 2040. I nokre høve er det og sett opp halve klassar med høvesvis 15 og 8 elevar på studieførebuande og yrkesfag, men då er det fordi elevgrunnet vert vurdert å ikkje vere større.

Mange næringar som rekrutterer frå dei yrkesfaglege studieprogramma er konjunkturutsatt og opplever for tida nedgangstider. Fylkeskommunen opplever at dette også får konsekvensar for elevar som søker lærlingplass. Forslaget til ny struktur har eit perspektiv fram mot 2040 og legg mindre vekt på kortsiktige svingingar i arbeidsmarknaden, enn på det historiske perspektivet som seier at etterspurnaden etter lærlingar og faglærde personell truleg vil ta seg opp igjen. Dette gjeld spesielt EL og TIP. Vi har tru på at behovet for elektrofag snarare vil auke enn minke i åra framover, men det kan og hende at det på sikt kan bli ei sterkare kobling mellom elektrofaga og enkelte TIP-fag.

I helsevesenet er det framleis et aukande behov for fleire hender og det er klare indikasjonar på at behovet for utdanning innan HO kjem til å auke ytterlegare i framtida

Når det gjeld omfang og plassering av YSK-tilboda, vert vedtaket i Utdanningsutvalet 12.05.2016 lagt til grunn, jfr. kap. 2.3.15.

Summert opp er følgjande moment tillagt vekt i vurderinga:

- Talet på elevplassar ved eit utdanningsprogram bør ikkje vere under ein halv klasse
- Ein skole bør ha både VG1 og VG2 tilbod på yrkesfaglege utdanningsprogram

- Tilbodet bør spegle elevanes ynsker og gje flest mogleg plass på primærønsket
- Flest mogleg kan bu heime når dei er elevar på VG1
- Styrking av HO
- Unngå reduksjon av EL, TIP og ST

Gjennomføring av forslaga til endringar i tilbudsstrukturen er ikkje tidfesta. Dette vil m.a. avhenge av framdrifta i pågåande og framtidige byggjeprojekt og søkinga til elevane i åra framover. Forslaga som vert vedtekne vil vere styrande for årlege skolebruksplanar og kunne implementerast etter kvart som dei respektive skoleanlegga har plass til å ta i mot endringane.

3.1 Dimensjonering av utdanningsprogram på fylkesnivå

Tabellen nedanfor viser fordelinga av elevar på ulike utdanningsprogram i fylket for skoleåret 2015/16, samt fordelinga av elevplassar på ulike utdanningsprogram fram mot 2040 i heile fylket og dei 4 regionane, slik forslag om endringar i tilbudsstrukturen er presentert i resten av kapittelet.

Tabellen viser stor auke i andelen elevplassar på HO, framleis høge tal for TIP og ein liten samla auke for studieførebuande fag, EL, BA og NA.

(Elevar på Fannefjord vgs er ikkje med i tabellen fordi vi ikkje veit kva utdanningsprogram dei vil søkje seg til. Tala fram mot 2040 inneheld av same grunn heller ikkje planlagde elevplassar i TPO-basar på dei einskilte skolane).

Elevar og elevplassar i vidaregåande opplæring, %-vis fordelt på utdanningsprogram. Elevar i 2015/16 og elevplassar fram mot 2040						
	Elevtal Møre og Romsdal (2015/16)	Elevplassar Møre og Romsdal (-->2040)	Elevplassar Søre Sunnmøre (-->2040)	Elevplassar Nordre Sunnmøre (-->2040)	Elevplassar Romsdal (-->2040)	Elevplassar Nordmøre (-->2040)
Alle utdanningsprogram	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Studieførebuande	56,2	58,9	56,4	61,5	59,4	54,8
Idrettsfag	6,0	6,3	7,5	5,5	6,7	6,6
Musikk, dans og drama	3,3	3,6	5,0	3,9	3,4	2,2
Påbygging til generell studiekompetanse	6,3	6,3	6,6	5,9	6,5	6,6
Medium og kommunikasjon	1,0	4,5	4,1	3,9	6,0	4,4
Studieførebuande Vg3 naturbruk	0,1	0,1	0,0	0,0	0,3	0,0
Studiespesialisering	38,7	37,0	33,2	41,5	34,8	32,8
STFO/ Kunst Design og Arkitektur	0,8	1,2	0,0	1,0	1,7	2,2
Yrkesfaglig	43,8	41,1	43,6	38,5	40,6	45,2
Bygg- og anleggsteknikk	3,8	4,0	3,3	3,9	4,1	4,8
Design og handverk	2,3	2,2	1,7	2,6	2,8	1,1
Elektrofag	6,9	7,0	6,6	6,8	5,7	9,5
Helse- og oppvekstfag	8,8	10,0	11,6	10,0	7,9	11,3
Medium og kommunikasjon	3,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Naturbruk	1,7	1,9	1,7	1,3	4,7	0,0
Restaurant- og matfag	2,5	2,2	3,3	1,9	1,7	2,6
Service og samferdsel	3,8	3,6	3,3	3,6	3,9	3,6
Teknikk og industriell produksjon	10,5	10,0	12,1	8,4	9,7	12,3

Tala for 2015/16 omfattar ikkje elevar på Fannefjord vgs

I tala fram mot 2040 er verken elevplassar på Fannefjord vgs eller i TPO basar medrekna (dei utgjør ca 2,8% av elevplassane)

I dei følgjande kapitla vert tilbudsstrukturen i regionane handsama kvar for seg.

3.2 Tilbudsstruktur - Søre Sunnmøre

I region Søre Sunnmøre inngår kommunane Hareid, Herøy, Sande, Ulstein, Vanylven, Volda og Ørsta. Regionen har 4 fylkeskommunale vidaregåande skular; Herøy vgs og Ulstein vgs i ytre del og Volda vgs og Ørsta vgs i indre del av regionen. Regionen har i ingen private skoletilbod.

Herøy vgs har i tillegg til hovudskolen ei avdeling i Vanylven.

Regionen har etter opninga av Eiksundsambandet utvikla seg som ein stadig meir integrert bu- og arbeidsmarknad. Alle skolane i regionen rekrutterer i hovudsak frå same inntaksområde, men på tross av betra kommunikasjon er det lite utveksling av elevar mellom indre og ytre delar av regionen. Dette heng naturleg nok saman med at elevane har eit relativt breitt studietilbod å velje mellom i sin del av regionen. Kollektivtransporttilbodet er ikkje godt nok til at det er tilstrekkeleg attraktivt å dagpendle mellom indre og ytre delar av regionen.

Tilbudsstrukturen på Søre Sunnmøre vart utgreia i samband med utarbeiding av utviklingsplanar for alle skolane i 2013-2014 og handsama politisk i desember 2014.

Vedteke endringar:

Vedtak i Fylkestinget desember 2014 i sak T-69/14 «Utviklingsplanar for dei vidaregåande skolane i Eiksundregionen»

1. Fylkestinget vedtek å vidareføre dagens skolestruktur i Eiksundregionen med føreslegne endringar i tilbudsstrukturen. Endringane skal gjennomførast når det er gjort nødvendige bygningsmessige endringar, eller om ein får ei utvikling i søkartalet som gjer at ein kan samle utdanningsprogramma utan tiltak. Endringane gjeld følgjande utdanningsprogram:
 - a. Service og samferdsel samla ved Ulstein vgs
 - b. Bygg og anleggsteknikk samla ved Ørsta vgs
 - c. Restaurant og matfag samla ved Herøy vgs
2. Fylkestinget godkjenner framlagde utviklingsplanar datert oktober 2014 som grunnlag for vidare opprustingsarbeid/nybygg ved Herøy vgs, Ulstein vgs, Volda vgs og Ørsta vgs. Planane justerast i henhold til vedtak i pkt. 1.
3. Framdrift for vedtekne byggesteg må tilpassast løyvingar i budsjett og økonomiplan.

Ingen av dei vedtekne endringane for BA, SS og RM er til no gjennomført. Når dei vedtekne endringane er gjennomført vert følgjande tilbod gjeve ved berre ein skole i regionen:

BA og DH (Ørsta), NA og RM (Herøy), SS og ID (Ulstein), MDD og MK (Volda).

Sjølve tilbudsstrukturen har ikkje vore vurdert på nytt no, men det vert i denne utgreiinga lagt fram forslag om å skalere ned talet på elevplassar på enkelte skolar og utdanningsprogram som følgje av lågare elevtalsprognosar og endring i søkemønsteret til enkelte tilbod. Alle føreslegne endringar er kommentert i det følgjande.

3.2.1 Dimensjonering og fordeling av utdanningsprogram mellom skolane i regionen

Region Søre Sunnmøre

Elevtal 2015/16:

SKOLE		SAMLA ELEV TAL 2015/16	YRKESFAG											STUDIEFØREBUANDE								
			TPO	BA	DH	EL	HO	MK	NA	RM	SS	TIP	SUM YRK	PB	MK	MD	NA	ID	KDA (STFO)	ST	SUM SFØ	
Herøy vgs	272	20				75		25	25		99	244	28							28		
Herøy vgs avd. Vanylven	28					12					13	25							3	3		
Ulstein vgs	489				41					36	21	98		1				141	249	391		
Volda vgs	541						50			17		67	78	5	83				308	474		
Ørsta vgs	315	35	26	71	79				22		82	315								-		
Sum Søre Sunnmøre	1 645	-	55	26	112	166	50	25	47	53	215	749	107	5	83	-	141	-	560	896		
		0,0 %	3,3 %	1,6 %	6,8 %	10,1 %	3,0 %	1,5 %	2,9 %	3,2 %	13,1 %	45,5 %	6,5 %	0,3 %	5,0 %	0,0 %	8,6 %	0,0 %	34,0 %	54,5 %		

Elevplassar fram mot 2030:

SKOLE	SUM ELEV PLASSAR	YRKESFAG											STUDIEFØREBUANDE									
		TPO	BA	DH	EL	HO	MK	NA	RM	SS	TIP	SUM YRK	PB	MK	MD	NA	ID	KDA (STFO)	ST	SUM SFØ		
Herøy vgs	297	12				75		30	60		90	255	30							30		
Herøy vgs avd. Vanylven	47	2				15					15	30							15	15		
Ulstein vgs	529	10			45					60	24	129	30				135		225	390		
Volda vgs	591	6										-	60	75	90				360	585		
Ørsta vgs	385	10	60	30	75	120					90	375								-		
Sum Søre Sunnmøre	1 849	40	60	30	120	210	-	30	60	60	219	789	120	75	90	-	135	-	600	1 020		
		2,2 %	3,2 %	1,6 %	6,5 %	11,4 %	0,0 %	1,6 %	3,2 %	3,2 %	11,8 %	42,7 %	6,5 %	4,1 %	4,9 %	0,0 %	7,3 %	0,0 %	32,4 %	55,2 %		

Elevplassar fram mot 2040:

SKOLE	SUM ELEV PLASSAR	YRKESFAG										STUDIEFØREBUANDE									
		TPO	BA	DH	EL	HO	MK	NA	RM	SS	TIP	SUM YRK	PB	MK	MD	NA	ID	KDA (STFO)	ST	SUM SFØ	
Herøy vgs	297	12				75		30	60		90	255	30							30	
Herøy vgs avd. Vanylven	47	2				15					15	30							15	15	
Ulstein vgs	529	10			45					60	24	129	30				135		225	390	
Volda vgs	591	6										-	60	75	90				360	585	
Ørsta vgs	385	10	60	30	75	120					90	375								-	
Sum Søre Sunnmøre	1 849	40	60	30	120	210	-	30	60	60	219	789	120	75	90	-	135	-	600	1 020	
		2,2 %	3,2 %	1,6 %	6,5 %	11,4 %	0,0 %	1,6 %	3,2 %	3,2 %	11,8 %	42,7 %	6,5 %	4,1 %	4,9 %	0,0 %	7,3 %	0,0 %	32,4 %	55,2 %	

Den første tabellen over inneheld opplysningar om offisielle elevtal ved skulane skoleåret 2015/16 slik dei er å finne i offisiell statistikk frå Utdanningsdirektoratet. Elevane fordelte seg mellom yrkesfaglege og studieførebuande utdanningsprogram med høvesvis 45,5% og 54,5%. I desse tala er TPO-elevar fordelt på dei utdanningsprogramma som dei er tatt inn på.

Dei to neste tabellane inneheld oversikt over forslag til ny tilbudsstruktur i 2030 og 2040. Desse tabellane er identiske sidan det på noverande tidspunkt ikkje er grunn til å endre dimensjoneringa etter 2030. Det er viktig å merke seg at tala i desse to tabellane er elevplassar og ikkje det forventa talet på elevar kvart år. Talet på elevplassar ligg 10-20% over forventa elevtal i heile perioden. Samanhengen mellom elevplassar og forventa elevtal er omtalt i kap. 2.6. Tilboda som allereie er vedteke overført til andre skolar er markert med raud farge i dei to siste tabellane.

I tillegg til at elevplasstala er høgare enn elevtalet er utdanningsprogrammet Medium og kommunikasjon omgjort frå eit yrkesfagleg til eit studieførebuande program og elevplassar til TPO (2,2 % av elevplassane) er spesifisert utanom dei «ordinære» elevplassane. Andelen og fordelinga mellom yrkesfaglege og studieførebuande utdanningsprogram i den første og dei to siste tabellane er difor ikkje direkte samanliknbare.

Forslag til tal på elevplassar i regionen er redusert med ca 225 plassar; frå ca 2075 i vedtekte utviklingsplanar til ca. 1850 i denne utgreiinga. Det er spesielt Ulstein vgs som på bakgrunn av analyse av elevgrunnlaget har fått reduksjon i talet på elevplassar.

Samanlikna med vedteke utviklingsplanar er talet på HO-plassar auka (som i dei andre regionane), mens talet på elevplassar på EL, SS, TIP, MK, ID og ST er noko redusert. Tala for BA, DH, NA, RM, MD og påbygg er ikkje endra. Endringane er kommentert i neste kapittel.

Sjølv om skolestrukturen ikkje er oppe til vurdering i denne omgang, er det naturleg å ta med at elevgrunnlaget for ei avdeling av Herøy vgs på Vanylven ifølgje elevtalsprognosen er i tilnærma fritt fall. Forventa nedgang i talet på 16-18 åringer, med eit stabilt lågare tal i heile perioden, medfører at talet på primærsøkjarar til avdelinga i Vanylven vert redusert frå litt over 50 i skoleåret 2016/17 til ca 30 i åra framover. Dette er ikkje eit stort nok grunnlag for å oppretthalde gode tilbod i Vanylven i åra framover, sjølv om elevane frå Vanylven på grunn av dårlege kollektivtilbod då ikkje kan bu heime.

3.2.2 Vurdering av tilbudsstruktur, sortert på utdanningsprogram

I det følgjande er stort sett berre endringar i høve til det som tidlegare er vedteke kommentert.

3.2.2.1 Yrkesfaglege utdanningsprogram

Bygg- og anleggsteknikk

Bygg- og anleggsteknikk	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Herøy vgs										
VG1 Bygg- og anleggsteknikk	6	14	8	10	11	14	15	14	0	0
Vg2 Byggteknikk	7	7	9	7	7	7	5	0	0	0
Sum	13	21	17	17	18	21	20	14	0	0
Ørsta vgs										
VG1 Bygg- og anleggsteknikk	10	12	14	12	20	18	16	24	30	30
Vg2 Byggteknikk	9	6	9	7	9	8	13	13	30	30
Sum	19	18	23	19	29	26	29	37	60	60
Totalsum	32	39	40	36	47	47	49	51	60	60

Samling av BA-tilbudet på Ørsta vgs vart vedteke i 2014. Tilbudet er som i utviklingsplanen.

Design og handverk

Design og handverk	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Ørsta vgs										
VG1 Design og håndverk	12	14	19	21	13	14	14	15	15	15
VG2 Blomsterdekoratør	10	11	6	10	13	12	7	9	15	15
Sum	22	25	25	31	26	26	21	24	30	30
Totalsum	22	25	25	31	26	26	21	24	30	30

Tilbudet er som i utviklingsplanen. Tilbudet på VG2 Blomsterdekoratør er det einaste tilbudet på dette programområdet i fylket, men det vil nok likevel bli utfordrande å fylle opp ei heil klasse kvart år.

Elektrofag (EL)

Elektrofag	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Ulstein vgs										
VG1 Elektrofag	41	28	44	28	28	28	40	28	30	30
VG2 Elenergi	21	14	19	14	21	14	19	14	15	15
Sum	62	42	63	42	49	42	59	42	45	45
Ørsta vgs										
VG1 Elektrofag	62	36	50	36	43	36	48	24	30	30
VG2 Elenergi	18	12	18	12	16	12	26	12	15	15
VG2 Automatisering	16	12	18	12	12	12	9	12	15	15
VG3 Automatiseringsfaget	8	6	12	12	10	11	12	12	15	15
Sum	104	66	98	72	81	71	95	60	75	75
Totalsum	166	108	161	114	130	113	154	102	120	120

Tilbudet på Ørsta vgs er redusert med ei klasse i tabellen over i høve til utviklingsplanen. Tilbudet på Ulstein vgs er uendra. Dersom tilbudet skulle vore auka måtte det ha vore med ei klasse til på VG1 (men samstundes burde då eit anna utdanningsprogram vore redusert tilsvarande)

Helse- og oppvekstfag (HO)

Helse- og oppvekstfag	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Herøy vgs										
VG1 Helse- og oppvekstfag	31	30	40	30	51	45	57	45	45	45
VG2 Barne- og ungdomsarbeiderfag	19	14	10	7	19	15	17	14	15	15
VG2 Helsearbeiderfag	17	15	10	12	16	16	15	15	15	15
Sum	67	59	60	49	86	76	89	74	75	75
Herøy vgs avd. Vanylven										
VG1 Helse- og oppvekstfag	7	8	12	12	9	9	15	12	15	15
VG2 Barne- og ungdomsarbeiderfag										
VG2 Helsearbeiderfag	5	5	6	5	1	0	3	0		
Sum	12	13	18	17	10	9	18	12	15	15
Ørsta vgs										
VG1 Helse- og oppvekstfag	38	30	30	29	57	45	65	60	60	60
VG2 Barne- og ungdomsarbeiderfag	16	14	18	14	19	21	20	16	30	30
VG2 Helsearbeiderfag	9	14	12	14	10	12	22	28	30	30
Sum	63	58	60	57	86	78	107	104	120	120
Totalsum	142	130	138	123	182	163	214	190	210	210

Tilbudet på Herøy vgs er auka med ei klasse på VG1 og tilbudet på Ørsta er auka med to klassar på VG1 og ei klasse på kvar av dei to VG2 tilboda samanlikna med utviklingsplanane. Det er bra søking til HO i regionen og behova for fagarbeidarar, spesielt helsearbeidarar, er store og aukande.

Naturbruk (NA)

Naturbruk	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Herøy vgs										
VG1 Naturbruk	17	14	12	14	14	14	12	14	15	15
VG2 Fiske og fangst	13	14	16	14	11	12	14	14	15	15
Sum	30	28	28	28	25	26	26	28	30	30

Tilbudet er som i utviklingsplanen.

Restaurant og matfag (RM)

Restaurant og matfag	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Herøy vgs										
VG1 Restaurant- og matfag	11	14	10	9	8	11	12	14	30	30
VG2 Kokk- og servitørfag	13	12	8	7	11	9	14	12	30	30
Sum	24	26	18	16	19	20	26	26	60	60
Ørsta vgs										
VG1 Restaurant- og matfag	10	12	7	6	15	12	11	14	0	0
VG2 Kokk- og servitørfag	13	12	10	11	6	6	8	7	0	0
Sum	23	24	17	17	21	18	19	21	0	0
Totalsum	47	50	35	33	40	38	45	47	60	60

Samling av RM-tilbudet på Herøy vgs vart vedteke i 2014. Tilbudet er som i utviklingsplanen, men det er nok knytt mykje usikkerheit til om det vert nok søkjarar til 2 fulle klassar på Herøy vgs, spesielt på VG2 Kokk- og servitørfag. Søkinga til RM er så langt vi har erfart andre stader i landet ikkje spesielt høg for tida. Dessutan er det færre potensielle elevar som har kort reisetid til Herøy enn til Ørsta. Spørsmålet er om elevar som ville ha søkt RM på Ørsta no vil søke til Herøy (men dei same spørsmåla kunne og ha vore stilt motsett veg). Samling av tilbudet på ein skole verkar uansett å vere rett for å sikre minst ein full klasse på sikt.

Service og samferdsel (SS)

Service og samferdsel	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Ulstein vgs										
VG1 Service og samferdsel	11	20	12	14	15	15	16	15	30	30
VG2 IKT-servicefag	15	14	18	15	21	15	13	15	15	15
VG2 Salg, service og tryggleik	3	0	12	14	12	12	7	6	15	15
Sum	29	34	42	43	48	42	36	36	60	60
Volda vgs										
VG1 Service og samferdsel	8	15	9	12	11	15	8	15	0	0
VG2 Salg, service og tryggleik	11	15	13	12	9	8	9	10	0	0
Sum	19	30	22	24	20	23	17	25	0	0
Totalsum	48	64	64	67	68	65	53	61	60	60

Samling av SS-tilbudet på Ulstein vgs vart vedteke i 2014. Tilbudet er redusert med ein klasse i høve til utviklingsplanen. Slik søkinga har vore dei siste åra er det ikkje grunnlag for fleire klassar slik tilboda i utdanningsprogrammet er i dag, men i og med at utdanningsprogrammet står framfor ei omorganisering kor dagens tilbud trulig vert mykje endra, vil det vere naturleg å gjere ei ny vurdering av tilbudsstrukturen når endringane vert kjent og søkinga til ny ordning har stabilisert seg.

Teknikk og industriell produksjon (TIP)

Teknikk og industriell produksjon	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Herøy vgs										
VG1 Teknikk og industriell produksjon	44	48	54	48	58	48	50	48	45	45
VG2 Maritime fag	61	28	39	28	59	28	31	28	30	30
VG2 Industriteknologi	11	26	15	28	7	24	8	14	15	15
Sum	116	102	108	104	124	100	89	90	90	90
Herøy vgs avd Vanylven										
VG1 Teknikk og industriell produksjon	14	15	21	23	12	12	23	24	15	15
VG2 Industriteknologi	5	5			2	0				
Sum	19	20	21	23	14	12	23	24	15	15
Ulstein vgs										
YSK VG1 - TIP	25	12	31	12	17	10	19	10	6	6
YSK VG2 - TIP	11	11	10	10	12	12	8	7	6	6
YSK VG3 - TIP	9	9	11	11	11	11	12	12	6	6
YSK VG4 - TIP	12	12	9	9	10	10	11	11	6	6
Sum	57	44	61	42	50	43	50	40	24	24
Ørsta vgs										
VG1 Teknikk og industriell produksjon	41	48	26	35	33	36	44	36	45	45
VG2 Arbeidsmaskiner	7	12	12	12	5	12	10	12	15	15
VG2 Kjøretøy	11	12	9	12	16	12	14	12	15	15
VG2 Industriteknologi	17	24	20	24	10	17	14	12	15	15
Sum	76	96	67	83	64	77	82	72	90	90
Totalsum	268	262	257	252	252	232	244	226	219	219

TIP er eit stort og viktig utdanningsprogram på Søre Sunnmøre. Det er framleis god søking til utdanningsprogrammet, men omstillingar i næringane som rekrutterer frå TIP gjer framtida litt usikker.

I utviklingsplanen var det lagt opp til 60 fleire elevplassar enn det vi har funne plass til når talet på elevplassar for alle utdanningsprogram er redusert med ca 200 plassar. I høve til utviklingsplanen er det tatt ned 2 klassar på Herøy vgs og 2 klassar på Ørsta vgs. TIP vil likevel vere det største yrkesfaglege utdanningsprogrammet i regionen, med like mange elevplassar som det er elevar på TIP i dag.

3.2.2.2 Studieførebuande utdanningsprogram

Idrettsfag (ID)

Idrettsfag	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Ulstein vgs										
VG1	48	54	42	44	57	54	52	54	45	45
VG2	40	39	50	49	43	43	51	51	45	45
VG3	42	41	34	33	47	46	40	39	45	45
Sum	130	134	126	126	147	143	143	144	135	135
Totalsum	130	134	126	126	147	143	143	144	135	135

Idrettsfag er eit populært tilbod med god søking. I tabellen er tilbodet likevel redusert med ein halv klasse på kvart årssteg i høve til utviklingsplanen. Til tross for denne reduksjonen vil andelen elevplassar på idrettsfag framleis vere høgare i denne regionen enn i dei andre regionane. Reduksjonen skuldast den samla reduksjonen i talet på elevplassar og må sjåast i samanheng med tilsvarende reduksjon på studiespesialisering.

Til saman ser det ikkje ut til å vere behov for meir enn 360 elevplassar (4 parallelle klassar) på studiespesialisering og idrettsfag på Ulstein. I praksis vil det truleg bety at det enkelte år vil opprettast 3 parallelle klassar på ST og ein klasse på ID, mens det andre år vil vere 2 parallelle klassar på begge tilboda.

Kunst, design og arkitektur (KDA)

Det er ingen KDA-tilbod i regionen. Lite søking til KDA-tilboda i fylket gjer det lite aktuelt å starte tilbodet i Søre Sunnmøre. Alternativet måtte i så fall vere å tilby programfag frå utdanningsprogrammet til elevar på ST.

Medium og kommunikasjon (MK)

Medium og kommunikasjon	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Volda vgs										
VG1	41	29	44	28	23	28	20	20	25	25
VG2	23	22	24	24	23	24	24	25	25	25
VG3	19	22	20	20	8	7	13	12	25	25
Sum	83	73	88	72	54	59	57	57	75	75
Totalsum	83	73	88	72	54	59	57	57	75	75

Utdanningsprogrammet er gjort om til eit studieførebuande program frå hausten 2016. I utviklingsplanen er det sett av 90 elevplassar (3 fulle klassar), men elevtalsgrunnlaget og utvikling i søkartal tyder på at det truleg vil bli vanskeleg å fylle opp ein heil klasse. Historiske tal (rett nok for det yrkesfaglige programmet) viser at ein relativt stor del av elevane på VG1 ikkje søker seg til VG2 tilbodet. Talet på elevplassar er her difor sett til 25 i kvar klasse, men om «avskalninga» held fram vil klassane som startar på VG1 kunne bli større og klassane på VG3 bli mindre.....

Musikk, dans og drama (MD)

Musikk, dans og drama	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Volda vgs										
VG1, Musikk	35	27	38	27	42	28	26	27	30	30
VG2, Musikk	27	27	27	27	28	29	27	27	30	30
VG3, Musikk	21	21	27	27	24	24	28	29	30	30
Sum	83	75	92	81	94	81	81	83	90	90
Totalsum	83	75	92	81	94	81	81	83	90	90

Tilbodet er som i utviklingsplanen.

Studiespesialisering (ST)

Studiespesialisering	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Herøy vgs avd. Vanylven										
VG1	17	18	20	23	6	3	15	17	15	15
Sum	17	18	20	23	6	3	15	17	15	15
Ulstein vgs										
VG1	88	87	117	120	80	81	99	87	75	75
VG2	91	90	70	76	88	92	70	72	75	75
VG3	123	122	108	107	68	73	95	94	75	75
Sum	302	299	295	303	236	246	264	253	225	225
Volda vgs										
VG1	106	115	79	85	90	98	88	93	120	120
VG2	98	100	114	111	84	85	90	89	120	120
VG3	86	84	97	97	113	112	92	91	120	120
Sum	290	299	290	293	287	295	270	273	360	360
Totalsum	609	616	605	619	529	544	549	543	600	600

Tilbudet er redusert med 150 elevplassar i høve til utviklingsplanen. Dette skuldast lågare elevgrunnlag som har ført til ein samla reduksjon i elevplassar.

På Ulstein vgs tilseier elevtalsprognosane ein reduksjon i tilbudet. Søkinga dei siste åra har vore til 3-4 parallelle klassar, men i framtida vil det truleg ikkje vere behov for meir enn 3 parallelle. I tabellen er det berre elevar til 2,5 parallelle klassar, men med elevar til 1,5 parallelle klassar på idrettsfag vil det vere elevar til 4 parallelle til saman (sjå kommentar under idrettsfag lenger oppe).

Stor forventa reduksjon i søkartalet til Herøy vgs si avdeling på Vanylven tilseier maksimalt 15 elevar her, mot 30 i utviklingsplanen. Dette er svært lite for å kunne ha eit forsvarleg fagmiljø.

For Volda vgs er tala uendra. Her ser tilstrøminga av elevar ut til å bli god.

Påbygg (PÅ)

Påbygg til generell studiekompetanse	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Herøy vgs										
Påb.gsk e yrkeskompetanse	5	6			6	0	10	7	8	8
Påbygg. gen. studiekompetanse	35	21	36	27	32	21	28	21	22	22
Sum	40	27	36	27	38	21	38	28	30	30
Ulstein vgs										
Påb.gsk e yrkeskompetanse					10	10	4	7	8	8
Påbygg. gen. studiekompetanse	34	27	14	26	3	0	21	21	22	22
Sum	34	27	14	26	13	10	25	28	30	30
Volda vgs										
Påb.gsk e yrkeskompetanse	8	8	18	26	11	14	15	28	30	30
Påbygg. gen. studiekompetanse	42	28	38	28	67	60	49	39	30	30
Sum	50	36	56	54	78	74	64	67	60	60
Totalsum	124	90	106	107	129	105	127	123	120	120

Tilbudet er som i utviklingsplanen.

3.2.2.3 Andre utdanningstilbod

TPO

Tilpasset opplæring	Forslag ny struktur	
	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Herøy vgs	12	12
Herøy vgs avd. Vanylven	2	2
Ulstein vgs	10	10
Volda vgs	6	6
Ørsta vgs	10	10
Totalsum	40	40

Tala er som i utviklingsplanen.

3.3 Tilbudsstruktur - Nordre Sunnmøre

I region Nordre Sunnmøre inngår kommunane nord og aust for Hjørundfjorden; Haram, Sandøy, Skodje, Ørskog, Stordal, Norddal, Stranda, Sykkylven, Ålesund, Sula og Giske. Til saman er det 7 fylkeskommunale og 2 private vidaregåande skular i regionen; Borgund, Fagerlia, Spjelkavik og Ålesund, Sykkylven og Stranda i indre del av regionen og Haram vgs i ytre del av regionen. Dei private skolane er Akademiet i Ålesund og Vestborg i Stranda

Ålesund vidaregåande skole er i dag delt på 2 skolestader: Latinskolen og Voldsdalsberga, men skolen skal etter planen samlast på ny tomt på sørsida i Ålesund. Spjelkavik er under utviding til 9 parallellar. Ved Fagerlia er det planlagt utviding med tilbygg/nybygg og ombygging av eksisterande bygg.

3.3.1 Dimensjonering og fordeling av utdanningsprogram mellom skolane i regionen

Region Nordre - Sunnmøre

Elevtal 2015/16:

Elevtal 2015/16.

SKOLE	SAMLA ELEV TAL 2015/16	YRKESFAG											STUDIEFØREBUANDE								
		TPO	BA	DH	EL	HO	MK	NA	RM	SS	TIP	SUM YRK	PB	MK	MD	NA	ID	KDA (STFO)	ST	SUM SFØ	
Borgund vgs	881	155	114	153	180	-	-	84	-	141	827	54	-	-	-	-	-	-	54		
Fagerlia vgs	757	-	-	-	99	-	-	-	-	-	99	70	-	126	-	-	34	428	658		
Haram vgs	291	-	-	45	33	-	-	-	-	63	141	14	-	-	-	-	-	136	150		
Spjelkavik vgs	483	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	483	483		
Stranda vgs	163	-	-	-	5	-	-	16	-	5	26	1	-	-	-	51	-	85	137		
Sykkylven vgs	284	-	-	43	30	-	-	-	-	38	111	28	-	-	-	-	-	145	173		
Ålesund vgs	765	-	-	-	-	59	41	-	-	118	104	49	20	-	-	146	-	228	443		
Akademiet vgs (Privat)	345	-	-	-	-	83	-	-	-	49	-	132	30	13	-	-	-	170	213		
Vestborg vgs (Privat)	79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	71	79		
Sum Nordre Sunnmøre	4 048	-	155	114	241	347	142	41	100	167	351	1 658	254	33	126	-	197	34	1 746	2 390	
		0,0 %	3,8 %	2,8 %	6,0 %	8,6 %	3,5 %	1,0 %	2,5 %	4,1 %	8,7 %	41,0 %	6,3 %	0,8 %	3,1 %	0,0 %	4,9 %	0,8 %	43,1 %	59,0 %	

Elevplassar fram mot 2030:

SKOLE		SUM ELEV- PLASSAR	YRKESFAG											STUDIEFØREBUANDE									
TPO	BA	DH	EL	HO	MK	NA	RM	SS	TIP	SUM YRK	PB	MK	MD	NA	ID	KDA (STFO)	ST	SUM SFØ					
Borgund vgs	1 107	40	180	120	180	188	-	90	46	173	977	90	-	-	-	-	-	90					
Fagerlia vgs	1 050	30	-	-	180	-	60	-	-	120	360	90	-	-	-	-	-	570					
Haram vgs	317	5	-	-	69	31	-	-	-	62	162	30	-	-	-	-	-	120					
Spjelkavik vgs	815	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	180	-	-	630					
Stranda vgs	184	3	-	-	-	8	-	-	-	8	16	-	-	-	-	75	-	90					
Sykkylven vgs	282	5	-	-	38	31	-	-	-	30	99	23	-	-	-	-	-	135					
Ålesund vgs	485	5	-	-	-	-	-	-	-	75	30	-	90	180	-	-	45	90					
Akademiet vgs (Privat)	345	-	-	-	-	-	-	-	45	-	45	30	90	-	-	-	-	180					
Vestborg vgs (Privat)	85	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	75					
Sum Nordre Sunnmøre	4 650	93	180	120	287	438	-	60	90	166	393	1 734	273	180	180	-	255	45					
		2,0 %	3,9 %	2,6 %	6,2 %	9,4 %	0,0 %	1,3 %	1,9 %	3,6 %	8,5 %	37,3 %	5,9 %	3,9 %	3,9 %	0,0 %	5,5 %	1,0 %					
																		40,6 %					

Elevplassar fram mot 2040:

Elevplassar fram mot 2040																				
SKOLE	SUM ELEV- PLASSAR	YRKESFAG											STUDIEFØREBUANDE							
		TPO	BA	DH	EL	HO	MK	NA	RM	SS	TIP	SUM YRK	PB	MK	MD	NA	ID	KDA (STFO)	ST	SUM SFØ
Borgund vgs	1 137	40	180	120	210	188	-	-	90	46	173	1 007	90	-	-	-	-	-	-	90
Fagerlia vgs	1 170	30	-	-	-	210	-	60	-	-	120	390	90	-	-	-	-	-	660	750
Haram vgs	317	5	-	-	69	31	-	-	-	-	62	162	30	-	-	-	-	-	120	150
Spjelkavik vgs	815	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	180	-	630	810
Stranda vgs	184	3	-	-	-	8	-	-	-	-	8	16	-	-	-	-	75	-	90	165
Sykkylven vgs	217	5	-	-	38	31	-	-	-	-	30	99	23	-	-	-	-	-	90	113
Ålesund vgs	485	5	-	-	-	-	-	-	-	-	75	30	90	180	-	-	45	-	90	405
Akademiet vgs (Privat)	345	-	-	-	-	-	-	-	-	45	-	45	30	90	-	-	-	-	180	300
Vestborg vgs (Privat)	85	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	75	85
Sum Nordre Sunnmøre	4 755	93	180	120	317	468	-	60	90	166	393	1 794	273	180	180	-	255	45	1 935	2 868
		2,0 %	3,8 %	2,5 %	6,7 %	9,8 %	0,0 %	1,3 %	1,9 %	3,5 %	8,3 %	37,7 %	5,7 %	3,8 %	3,8 %	0,0 %	5,4 %	0,9 %	40,7 %	60,3 %

Den første tabellen over inneheld opplysningar om offisielle elevtal ved skulane skoleåret 2015/16 slik dei er å finne i offisiell statistikk frå Utdanningsdirektoratet. Elevane fordelte seg mellom yrkesfaglege og studieførebuande utdanningsprogram med høvesvis 41% og 59%. I desse tala er TPO-elevlar fordelt på dei utdanningsprogramma som dei er tatt inn på.

Dei to neste tabellane inneheld oversikt over forslag til ny tilbudsstruktur i 2030 og 2040. Her er 2% av elevplassane sett av for elevlar i TPO-avdelingar. I tillegg er utdanningsprogrammet Medium og kommunikasjon omgjort frå eit yrkesfagleg til eit studieførebuande program, noko som gjer at andelen og fordelinga mellom yrkesfaglege og studieførebuande utdanningsprogram i den første og dei to siste tabellane ikkje er direkte samanliknbare.

Fordelinga mellom dei einskilde utdanningsprogramma er i liten grad endra, med unntak av studieførebuande (ST) som er redusert med 2,5 prosentpoeng og helse og oppvekstfag (HO) som er auka med 1,3 prosentpoeng i 2040.

Det er viktig å merke seg at tala i dei to siste tabellane er elevplassar og ikkje det forventta talet på elevar kvart år. Talet på elevplassar ligg 10-20% over forventta elevtal i heile perioden. Samanhengen mellom elevplassar og forventta elevtal er omtalt i kap. 2.6. Tilboda som allereie er vedteke overført til andre skolar er markert med raud farge i dei to siste tabellane.

Samanlikna med elevtalet i 2015/16 er det planlagt for om lag 600 fleire skoleplassar i 2030 og 700 i 2040. Denne veksten er i hovudsak knytt til utdanningsprogramma EL, HO og TIP. Endringa i elevplassar på ST er knytt til utvidinga ved Spjelkavik og at tilbodet er foreslått fjerna frå Ålesund. Andre mindre endringar er konsekvens av at yrkesfagklassar og studieførebuande klassar vert planlagt med høvesvis 15 eller 30 elevar, mot dagens praksis kor det ved nokre skolar er 12 og 27 elevar.

Sjølv om skolestrukturen ikkje er oppe til vurdering i denne omgang, er det viktig å ha i mente at dersom ein ikkje klarer å fylle opp elevplassane ved Sykkylven og Stranda, så bør grunnlaget for å oppretthalde begge skolane tas opp til vurdering. Desse skolane har delvis dei same utdanningstilboda og konkurrerer og i nokon grad om dei same elevane. Begge desse skolane kan forvente stor nedgang i elevgrunnlaget i åra framover. Stranda kunne hatt eit potensiale for å få fleire elevar frå nordsida av fjorden (Norrdal), men også i denne kommunen er det venta nedgang i elevtalet og dei fleste av elevane i Norrdal søker i dag primært skoletilbod på skolar i Ålesund.

3.3.2 Vurdering av tilbudsstruktur, sortert på utdanningsprogram

3.3.2.1 Yrkesfaglege utdanningsprogram

Bygg- og anleggsteknikk

Bygg- og anleggsteknikk	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Borgund vidaregåande skole										
VG1 Bygg- og anleggsteknikk	67	90	61	75	64	74	77	75	90	90
VG2 Anleggsteknikk	29	26	26	26	39	28	41	26	30	30
VG2 Byggteknikk	33	30	41	45	29	39	29	30	30	30
VG2 Klima-, energi- og miljøtek.	13	14	19	14	18	14	18	14	30	30
Totalsum	142	160	147	160	150	155	165	145	180	180

Historisk har det vore god søking til bygg- og anleggsfaga både på VG1 og VG2 tilboda. Dei siste åra har søkinga til klima-, energi- og miljøteknikk vore aukande og i forslag til ny struktur er tilbodet auka til 2 klassar. Det er grunn til å meine at behovet for fleire fagarbeidarar innan klima, energi og miljøteknikk vil kunne auke i åra framover. Utanom endringa på KEM er det ikkje lagt fram forslag om å redusere eller endre på tilbudsstrukturen for bygg- og anleggsteknikk.

Design og handverk

Design og handverk	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Borgund vidaregåande skole										
VG1 Design og håndverk	61	59	45	54	38	45	51	45	45	45
VG2 Design og tekstil	22	12	14	13	10	11	10	11	15	15
VG2 Frisør	28	30	22	24	25	27	18	16	30	30
VG2 Interiør og utstillingsdesign	10	12	18	16	18	13	15	14	15	15
VG3 Interiør	10	10	10	10	12	12	11	10	15	15
Sum	131	123	109	117	103	108	105	96	120	120
Sykkylven vidaregåande skule										
VG1 Design og håndverk	10	12	5	6	1	0	4	7	0	0
VG2 Interiør og utstillingsdesign	4	4	4	4	1	0	0	0	0	0
Sum	14	16	9	10	2	0	4	7	0	0
Totalsum	145	139	118	127	105	108	109	103	120	120

Ved Borgund har søkinga til design og handverk heldt seg stabilt i perioden frå 2013, noko som tilseier at tilbodet bør oppretthaldast som i dag. Talet på private skoleplassar i frisørfaget i Ålesund er på vei

til å bli redusert, samstundes som søkinga til faget er god. I forslag til ny struktur er det difor lagt inn ein auke i elevplassar på VG2 Frisør med ein klasse med 15 plassar.

Ved Sykkylven har det dei siste åra vore få primær-søkjarar til både VG1 og VG2 tilbodet, noko som har resultert i at det ikkje har vore gitt VG2 tilbod ved skolen sidan 2014/15. På bakgrunn av dette og for heller å satse og styrkje tilbodet på ein skole i regionen, er det i forslaget valt å to bort design- og handverkstilbodet ved Sykkylven vgs.

Elektrofag (EL)

Elektrofag	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Borgund vidaregåande skole										
VG1 Elektrofag	106	75	129	76	128	75	104	75	90	105
VG2 Automatisering	25	12	32	12	29	12	38	12	15	30
VG2 Data og elektronikk	14	15	15	15	10	15	17	15	15	15
VG2 Elenergi	41	30	42	30	41	30	26	30	30	30
VG3 Automatiseringsfaget	12	12	14	12	13	13	15	12	15	15
VG3 Dataelektronikerfaget	11	10	14	12	9	8	12	11	15	15
Sum	209	154	246	157	230	153	212	155	180	210
Haram vidaregåande skule										
VG1 Elektrofag	12	14	14	14	12	14	18	14	15	15
VG2 Elenergi	6	13	8	14	12	14	10	12	15	15
VG2 Kulde- og varmepumpeteknikk	5	7	5	8	6	6	10	11	15	15
YSK VG1 - elektro	12	6	25	7	12	4	12	4	6	6
YSK VG2 - elektro	5	4	6	6	7	7	6	4	6	6
YSK VG3 - elektro	6 *	6 *	4 *	4 *	6 *	6 *	7 *	7 *	6	6
YSK VG4 - elektro	6 *	6 *	5 *	5 *	4 *	4 *	6 *	6 *	6	6
Sum	52	56	67	58	59	55	69	58	69	69
Sykkylven vidaregåande skule										
VG1 Elektrofag	9	11	18	12	20	23	21	24	15	15
VG2 Automatisering	10	14	6	14	8	12	11	12	15	15
VG3 Automatiseringsfaget	9	7	9	7	7	7	6	7	8	8
Sum	28	32	33	33	35	42	38	43	38	38
Totalsum	289	242	346	248	324	250	319	256	287	317

Det har vore god søking til VG1 Elektrofag ved alle skolane som har dette tilbodet, og utdanningsprogrammet vil av den årsak bli oppretthaldt ved alle dei tre skulane. Det vert lagt opp til vidareføring av ein VG1 klasse på Haram og Sykkylven, og aukast til 6 ved Borgund innan 2030 og 7 innan 2040. Talet på elevplassar ved dei ulike VG2 tilboda er i liten grad justert i forslag til ny struktur, men så langt som det er elevgrunnlag til det er det sett opp fulle klassar og det er konkret forslag om å auke VG2-Automatisering ved Borgund med 15 plassar innan 2040.

VG2 Kulde- og varmepumpeteknikk er ei landsline som tek inn elevar frå heile landet. Tilbodet dimensjonerast for ein klasse med 15 elevar.

Dagens YSK-tilbod ved Haram er foreslått vidareført som i dag. Dei historiske tala på søkjarar og elevar ved YSK VG3 og VG4 er ikkje eksakte tal for elektro. Tala er komne fram ved å fordele det samla søkjar- og elevtal ved YSK-tilbodet på EL og TIP ved skolen.

Helse- og oppvekstfag (HO)

Helse- og oppvekstfag	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Borgund vidaregåande skole										
VG1 Helse- og oppvekstfag	102	75	94	78	99	80	103	75	75	75
VG2 Helsearbeiderfag	28	29	13	21	27	30	27	30	30	30
VG2 Helsestudiesfag	25	29	28	29	20	22	23	24	30	30
VG2 Hudpleie	25	15	22	17	20	15	23	15	15	15
VG3 Apotekteknikk	9	10	13	8	3	3	9	8	8	8
VG3 Helsesekretær	10	9	11	10	12	12	6	5	15	15
VG3 Tannhelsesekretær	2	0							0	0
VG3 Hudpleier	18	18	12	11	11	11	10	7	15	15
Sum	201	167	193	174	181	162	191	164	188	188
Fagerlia vidaregåande skule										
VG1 Helse- og oppvekstfag	21	47	34	47	36	44	43	49	90	105
VG2 Ambulansefag	31	10	66	15	40	15	33	15	15	15
VG2 Barne- og ungdomsarbeiderfag	26	29	27	28	21	26	24	28	30	45
VG2 Helsearbeiderfag	7	11	12	14	12	14	21	21	45	45
Sum	85	97	139	104	109	99	121	113	180	210
Haram vidaregåande skule										
VG1 Helse- og oppvekstfag	11	15	17	16	14	14	15	15	15	15
VG2 Barne- og ungdomsarbeiderfag	5	6	12	12	6	6	11	12	8	8
VG2 Helsearbeiderfag	6	6	2	2	13	12	6	6	8	8
Sum	22	27	31	30	33	32	32	33	31	31
Stranda vidaregåande skule										
VG1 Helse- og oppvekstfag	4	4	4	5	3	5	8	8	8	8
VG2 Barne- og ungdomsarbeiderfag	5	5	2	0	2	0	0	0	0	0
VG2 Helsearbeiderfag	2	2	2	0	1	0	0	0	0	0
Sum	11	11	8	5	6	5	8	8	8	8
Sykkylven vidaregåande skule										
VG1 Helse- og oppvekstfag	12	15	11	7	15	16	9	15	15	15
VG2 Barne- og ungdomsarbeiderfag	12	13	5	6	5	6	5	7	8	8
VG2 Helsearbeiderfag	10	10	5	5	1	2	9	7	8	8
Sum	34	38	21	18	21	24	23	29	31	31
Totalsum	353	340	392	331	350	322	375	347	438	468

Talet på primær-søkjarar til VG1 tilbodet har dei tre siste åra vore høgare enn talet på elevplassar, og behovet for faglært arbeidskraft er venta å auke i åra som kjem. Ein auke i elevplassar ved Borgund og Fagerlia er dermed i tråd med forventa utvikling.

Tilbodet ved Stranda har hatt få primær-søkjarar dei siste åra, men VG1 tilbodet er valt å vidareførast av omsyn til det samla elevtalet ved skolen og føringa om at skolar i distriktet skal ha HO tilbod. Det er viktig å vere merksam på at elev- og fagmiljøet blir lite, og at det kan vere aktuelt å flytte heile tilbodet til Sykkylven. Eit slikt grep vil kunne styrke fagmiljøet ved Sykkylven, som i utgangspunktet ikkje er foreslått endra, sjølv om elevgrunnlaget frå eigen kommune vert mindre.

Tilbodet ved Haram er uendra.

HO er eit aktuelt utdanningsprogram for søkjarar utan ungdomsrett og tala her tek ikkje omsyn til behovet deira. Mange av søkjarane/elevane i denne gruppa er heimehøyrande og etablerte med familie og jobb, og har i mindre grad høve til å nytte tilbod ved skolar som ligg langt vekk. Ledig kapasitet i klassane på Stranda og Sykkylven vil eventuelt kunne nyttast til denne gruppa.

Naturbruk (NA)

Naturbruk	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Ålesund vidaregåande skule										
VG1 Naturbruk	20	20	20	21	19	21	22	21	30	30
VG2 Akvakultur					7	6	8	8	15	15
VG2 Fiske og fangst	18	14	19	21	16	14	15	14	15	15
Totalsum	38	34	39	42	42	41	45	43	60	60
Fagerlia vgs										

Forslag til ny struktur er i tråd med det som er dimensjonert for på Fagerlia (tilbodet er vedteke flytta frå Ålesund vgs).

Restaurant og matfag (RM)

	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Borgund vidaregåande skole										
VG1 Restaurant- og matfag	31	47	45	45	40	43	37	45	45	45
VG2 Kokk- og servitørfag	14	16	27	28	18	22	23	22	23	23
VG2 Matfag	16	16	19	15	16	15	19	15	22	22
Sum	61	79	91	88	74	80	79	82	90	90
Stranda vidaregåande skule										
VG1 Restaurant- og matfag	6	9	6	5	7	8	1	0	0	0
VG2 Kokk- og servitørfag	6	5	11	12	3	3	2	2	0	0
VG2 Matfag					0	0	7	7	0	0
Sum	12	14	17	17	10	11	10	9	0	0
Totalsum	73	93	108	105	84	91	89	91	90	90

Talet på primær-søkjarar til VG1 har dei siste 4 åra vore noko lågare enn talet på elevar som er tilbydd plass frå skolestart. Særleg har søkjartala vore låge ved Stranda. I forslag til ny struktur har ein difor valt å samle RM tilboda ved Borgund og leggje ned tilbodet ved Stranda. Om det i framtida er behov for å auke talet på elevplassar på RM er det kapasitet i eksisterande kjøken ved Borgund for ytterlegare ein parallell. Å flytte RM bort frå Stranda vil kunne føre til om lag 10 færre elevar ved skolen om dei nye potensielle elevane då ikkje vel å søkje seg til andre utdanningsprogram slik at desse vert styrka. Så lenge Borgund har god kapasitet er det viktigare å utnytte denne kapasiteten godt til eit stort fagmiljø framfor å oppretthalde eit marginalt tilbod i Stranda.

På VG2 vert det lagt opp til 3 klassar på Borgund, som vil kunne fordele seg ulikt mellom dei 2 programområda frå år til år.

Service og samferdsel (SS)

	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Ålesund vidaregåande skole										
VG1 Service og samferdsel	35	35	36	47	28	33	30	36	45	45
VG2 IKT-servicefag	22	23	25	24	32	24	18	21	15	15
VG2 Reiseliv	10	11	14	12	10	9	7	5	15	15
VG2 Salg, service og tryggleik	17	15	15	15	9	9	7	10	15	15
VG2 Transport og logistikk	16	23	18	14	22	26	23	23		
YSK VG1 - Service og samferdsel					15	12	11	12		
YSK VG2 - Service og samferdsel							11	11		
YSK VG3 - Service og samferdsel							8	8		
YSK VG4 - Service og samferdsel										
Sum	100	107	108	112	116	113	115	126	75	75
Borgund vgs										
VG2 IKT-servicefag									23	23
VG2 Transport og logistikk									23	23
Sum									46	46
Akademiet (privat)										
VG1 Service og samferdsel		21		14		20			15	15
VG2 Salg, service og tryggleik		7		13		11			15	15
VG2 IKT-servicefag		19		20		19			15	15
Sum	0	47	0	47	50	50	0	0	45	45
Totalsum	100	154	108	159	116	163	115	126	166	166

Utdanningsprogrammet service og samferdsel står framfor ei stor omorganisering kor dagens tilbod vert endra. I lys av dette er det gjort få endringar i talet på elevplassar i denne omgang. Dei siste åra har talet på primær-søkjarar til VG1 vore lågare enn talet på elevar som har vore tilbydd plass frå skolestart.

Eit grep som er foreslått er å flytte to av VG2 tilboda som i noverande og vedteken struktur er lagt til Ålesund, til Borgund. Dette gjeld IKT-servicefag og transport og logistikk. Ved å gjere dette kan transport og logistikk få eit utandørs øvingsområde på eigen tomt, og IKT-servicefag kan gjere seg nytte av naturleg kopling til kompetansen på elektrofag. Tanken er at dei SS-tilboda som grensar meir opp til studieførebuande fag og kanskje og vert omgjort til dette, bør plasserast på Ålesund vgs.

Grunna den usikre framtida til dagens utdanningsprogram, vert YSK-tilbodet ikkje tilrådd vidareført (jfr. omtale i kap. 2.3.15)

Teknikk og industriell produksjon (TIP)

	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Borgund vidaregåande skole										
VG1 Teknikk og ind. produksjon	93	75	67	75	60	75	54	75	90	90
VG2 Bilsfade, lakk og karosseri	11	10	6	10	3	8	9	8	8	8
VG2 Industriteknologi	38	30	31	30	29	30	22	30	45	45
VG2 Kjøretøy	21	28	27	30	28	29	24	20	30	30
Sum	163	143	131	145	120	142	109	133	173	173
Haram vidaregåande skule										
VG1 Teknikk og ind. produksjon	24	36	21	35	17	21	13	24	23	23
VG2 Industriteknologi	9	12	13	24	10	15	10	24	15	15
YSK VG1 - TIP	4	3	8	8	13	9	8	7	6	6
YSK VG2 - TIP	6	6	5	5	8	8	10	8	6	6
YSK VG3 - TIP	6 *	6 *	5 *	5 *	4 *	4 *	8 *	8 *	6	6
YSK VG4 - TIP	9 *	8 *	5 *	5 *	4 *	4 *	4 *	4 *	6	6
Sum	58	71	57	82	56	61	53	75	62	62
Stranda vidaregåande skule										
VG1 Teknikk og ind. produksjon	7	6	7	7	5	6	9	12	8	8
YSK VG1 - TIP					3	0				
Sum	7	6	7	7	8	6	9	12	8	8
Sykkylven vidaregåande skule										
VG1 Teknikk og ind. produksjon	18	21	18	21	19	23	15	12	15	15
VG2 Industriteknologi	4	7	10	13	15	13	23	27	15	15
Sum	22	28	28	34	34	36	38	39	30	30
Ålesund vidaregåande skule										
VG1 Teknikk og ind. produksjon	28	42	27	42	31	39	15	28		
VG2 Kjemiprosess	3	12	9	15	1	0	1	0		
VG2 Maritime fag	81	60	114	60	78	61	85	60		
Sum	112	114	150	117	110	100	101	88		
Totalsum	362	362	373	385	328	345	310	347	393	393
									Fagerlia vgs	
									60	60
									0	0
									60	60
									120	120

Store deler av industrien som rekrutterer frå TIP-faga har vore, og er, inne i ein lågkonjunktur, noko som truleg er årsaka til nedgangen i talet på primær-søkjarar til VG1. Fylkeskommunen meiner at ein utifrå erfaring kan anta dette er forbigåande og at sysselsettinga igjen vil ta seg opp. Når ein og tek omsyn til prinsippet om at distriktsskolar skal ha TIP tilbod, er det ikkje forslag om å redusere talet på elevplassar på TIP, men heller auke det litt for å oppretthalde andelen.

Dagens tilbod ved Ålesund skal flyttast til Fagerlia, men i forslag til ny struktur er VG2 kjemiprosess foreslått avvika. Årsaka til dette er at faget har hatt få primær-søkjarar og at det ikkje har vore opprette dei to siste åra. Kjemiprosess er eit meir populært tilbod på Nordmøre, der to skolar har tilbodet. Ved Borgund er det foreslått auka kapasitet på VG1, VG2-Industriteknologi og VG2- Kjøretøy.

Dagens YSK-tilbod ved Haram er foreslått vidareført som i dag. Dei historiske tala på søkjarar og elevar ved YSK VG3 og VG4 er ikkje eksakte tal for TIP. Tala er framkomne ved å fordele det samla søkjar- og elevtalet ved TIP-tilbodet på TIP og EL ved skolen.

Dersom søkartala til TIP ved Stranda blir låge, vil det vere naturleg å vurdere å flytte tilbodet til Sykkylven, men i så fall er det truleg heller ikkje grunnlag for vidareføring av skolen i Stranda i det heile.

3.3.2.2 Studieførebuande utdanningsprogram

Idrettsfag (ID)

Idrettsfag	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Stranda vidaregåande skule										
VG1	15	21	16	20	16	22	22	29	25	25
VG2	18	19	16	16	15	15	24	26	25	25
VG3	16	16	17	17	14	15	13	13	25	25
Sum	49	56	49	53	45	52	59	68	75	75
Ålesund vidaregåande skule										
VG1	65	51	39	50	54	50	87	50		
VG2	48	49	48	49	46	46	48	48		
VG3	43	44	50	50	49	49	44	44		
Sum	156	144	137	149	149	145	179	142	0	0
Spjelkavik vidaregåande skule										
VG1									60	60
VG2									60	60
VG3									60	60
Sum	0	0	0	0	0	0	0	0	180	180
Totalsum	205	200	186	202	194	197	238	210	255	255

I forslag til ny struktur vert det ikkje gjort endringar for idrettsfag utover allereie vedtatt flytting av tilbodet frå Ålesund til Spjelkavik.

Idrettsfag ved Stranda er nok det tilbodet som i størst grad held liv i skolen. Slik vi ser det vil sjølv 25 elevar, som her er lagt inn, vere eit optimistisk anslag når det nye tilbodet i Spjelkavik startar opp med 2 fulle klassar. Framtida vil vise om det er ei rett vurdering.

Kunst, design og arkitektur (KDA)

Kunst design og arkitektur	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Fagerlia vidaregåande skule										
VG1 KDA							23	14	15	15
VG2 KDA									15	15
VG3 KDA									15	15
VG1 STFO	15	21	14	17	16	14				
VG2 STFO	8	8	15	14	13	12	13	12		
VG3 STFO	10	10	9	8	11	11	10	10		
Totalsum	33	39	38	39	40	37	46	36	45	45

Historisk har det vore få primær-søkjarar til STFO VG1, og søkjartala syner at få søkjer seg vidare på VG2 og VG3. Av dei 21 elevane som fekk tilbod om VG1 ved skolestart 2013, var det berre 11 som søkte seg til VG3 i 2015.

I tabellen er Fagerlia oppgitt som skolestad for KDA, men i ny struktur er utdanningsprogrammet lagt til Ålesund. På bakgrunn av dei historisk låge tala for primær-søkjarar er det i forslag til ny struktur planlagt for 15 elevar pr. årsteg. Dersom elevane veljer seg bort frå utdanningsprogrammet på VG2 og VG3 kan tilbodet omgjørast til eit ordinært ST-tilbod med programfag frå KDA. Om det samla elevtalet ved Ålesund då skal reduserast, vert å komme att ende til dersom det blir aktuelt. Det kan og vere ei løysing å samkjøra den halve KDA-klassen med eventuelle halve klassar på MK, MD eller eventuelt nye studieførebuande tilbod på SS.

Medium og kommunikasjon (MK)

Medium og kommunikasjon	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Ålesund vidaregåande skole										
VG1	32	45	42	57	18	31	27	28	30	30
VG2	44	49	36	39	34	32	26	28	30	30
VG3	15	16	21	22	12	18	24	25	30	30
Sum	91	110	99	118	64	81	77	81	90	90
Akademiet (privat)										
VG1	?	49	?	42	?	52	?	?	30	30
VG2	?	33	?	30	?	31	?	?	30	30
VG3	?	24	?	29	?	13	?	?	30	30
Sum	?	106	?	101	?	96	?	?	90	90
Totalsum	91	216	99	219	64	177	77	81	180	180

Utdanningsprogrammet er gjort om til eit studieførebuande program frå hausten 2016. Historisk har det vore ujamt med primær-søkjarar til MK, og i kva grad søkjarmønsteret vil endra seg er for tidleg å seie noko om. I denne omgang er det valt å planleggje for ein klasse med 30 elevar på MK, til endring frå to parallelle klassar som ligg i dei førebels planane for nye Ålesund vgs. Det er og tatt høgde for ein klasse på Akademiet. Dersom tilbodet ved nye Ålesund vgs vert eit populært tilbod er det truleg potensiale for å auke søkartalet til 2 parallelle klassar, på bekostning av Akademiet.

Det er viktig å merka seg at det kan sjå ut som om elevane veljer seg bort frå utdanningsprogrammet etter VG1 og VG2. Dette ser ut til å vere tilfelle både ved den offentlege og den private skolen. Årsakene til dette bør ein sjå nærare på.

Musikk, dans og drama (MD)

Musikk, dans og drama	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjar	Tatt inn	Primær-søkjar	Tatt inn	Primær-søkjar	Tatt inn	Primær-søkjar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Fagerlia vidaregåande skule										
Dans										
VG1	16	14	6	8	15	14	19	14	15	15
VG2	12	12	10	10	5	5	14	13	15	15
VG3	6	6	9	9	10	10	5	5	15	15
Sum	34	32	25	27	30	29	38	32	45	45
Drama										
VG1	24	15	20	14	16	14	17	14	15	15
VG2	11	11	11	11	13	13	11	12	15	15
VG3	13	13	12	12	7	7	12	12	15	15
Sum	48	39	43	37	36	34	40	38	45	45
Musikk										
VG1	48	27	22	24	24	28	26	28	30	30
VG2	23	23	24	24	13	14	27	25	30	30
VG3	26	25	22	22	21	22	13	13	30	30
Sum	97	75	68	70	58	64	66	66	90	90
Totalsum	179	146	136	134	124	127	144	136	180	180

Tilbodet er planlagt flytta til Ålesund når ny skole står ferdig. Historisk har talet på primær-søkjarar vore høgare enn talet på elevplassar, og det har vore oppretta ein klasse for musikk og ein fellesklasse for dans og drama. I forslag til ny struktur er denne fordelinga vidareført.

Studiespesialisering (ST)

Studiespesialisering	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Pimær-søkjarar	Tatt inn	Pimær-søkjarar	Tatt inn	Pimær-søkjarar	Tatt inn	Pimær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Fagerlia vidaregåande skule										
VG1	159	141	206	166	160	144	181	162	180	210
VG2	110	123	125	124	137	137	122	124	180	210
VG3	110	110	116	117	146	133	166	167	180	210
4. år for idrettselevar	20	20	17	17	14	13	26	26	30	30
Sum	399	394	464	424	457	427	495	479	570	660
Haram vidaregåande skule										
VG1	31	38	32	36	40	49	28	32	30	30
VG2	53	51	58	54	62	57	59	59	60	60
VG3	33	33	31	32	28	29	36	36	30	30
Sum	117	122	121	122	130	135	123	127	120	120
Spjelkavik videregående skole										
VG1	169	167	183	167	174	166	190	167	210	210
VG2	156	141	160	152	170	156	161	154	210	210
VG3	146	145	147	139	153	152	152	158	210	210
Sum	471	453	490	458	497	474	503	479	630	630
Stranda vidaregåande skule										
VG1	31	30	25	26	31	32	21	30	30	30
VG2	25	26	21	21	24	25	30	27	30	30
VG3	28	27	25	25	23	23	26	26	30	30
Sum	84	83	71	72	78	80	77	83	90	90
Sykkylven vidaregåande skule										
VG1	47	54	46	53	45	46	51	54	45	30
VG2	40	40	44	40	45	48	46	48	45	30
VG3	36	36	41	42	44	47	46	49	45	30
Sum	123	130	131	135	134	141	143	151	135	90
Ålesund vidaregåande skole										
VG1	95	81	77	79	65	67	67	81	30	30
VG2	80	79	79	75	79	75	72	69	30	30
VG3	81	78	82	78	86	80	107	79	30	30
Sum	256	238	238	232	230	222	246	229	90	90
Akademiet (privat)										
VG1	?	30	?	65	?	83	?	?	60	60
VG2	?	47	?	41	?	62	?	?	60	60
VG3	?	27	?	48	?	31	?	?	60	60
Sum	?	104	?	154	?	176	?	?	180	180
Vestborg (privat) *										
VG1	?	23	?	51	?	37	?	?	25	25
VG2	?	42	?	20	?	50	?	?	25	25
VG3	?	32	?	30	?	32	?	?	25	25
Sum	?	97	?	101	?	119	?	?	75	75
Totalsum	1450	1420	1515	1698	1526	1774	1587	1548	1890	1935

I forslag til ny struktur er ST tilbudet vidareført som i dag. Det betyr at dei skolane som har tilbudet i dag også vil ha det i framtida. Prognosetala antyder at den planlagde kapasiteten på ST-plassar i regionen er for høg, og det er dermed behov for å redusere denne. Sidan utvidinga ved Spjelkavik er i gang, er det gjort endringar ved nokre av dei andre skolane.

Ved Fagerlia er forslaget å redusere den planlagde utvidinga frå 7 til 6 parallellar i perioden fram mot 2030, for så eventuelt utvide til 7 parallellar mot 2040. Ein av parallellane er toppidrettsklassa, som er eit fireårig utdanningsløp.

Ved Sykkylven er forslaget å redusere frå dagens 2 parallellar til 1,5 parallell innan 2030 og 1 parallell innan 2040. Dette heng saman med den forventta reduksjonen i elevgrunnlaget til skolen. Så lenge Stranda skole ikkje skal leggjast ned, er det viktigare å oppretthalde ein tilnærma full ST-klasse på denne skolen.

Tilbudet ved Ålesund er foreslått til ein parallell, som då bør vere CREO-klassen som er viktig for å oppretthalde skolens kreative profil. Utfordringa med berre ein rein ST-klasse er at programfagtilboda på VG2 og VG3 kan bli for få, men dersom ein ser denne klassen saman med klassane på MD, MK, KDA og eventuelt nye SS-klassar, vil eit godt tilbod kunne oppretthaldast. Elevar som ønskjer full fordjuping i realfag bør nok likevel søkje til ein av dei to andre skolane med ST i Ålesund.

Haram er dimensjonert med 2 parallellar på VG2. Årsaka til dette er at elevar som tek utdanning i Skottland er registrert som elevar ved skolen.

Påbygg (PÅ)

Påbygg til generell studiekompetanse	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Borgund vidaregåande skole										
Påb.gsk e yrkeskompetanse	28	28	48	26	45	28	71	28	30	30
Påbygg. gen. studiekompetanse	59	28	35	28	51	28	56	28	60	60
Sum	87	56	83	54	96	56	127	56	90	90
Fagerlia vidaregåande skule										
Påb.gsk e yrkeskompetanse	15	17	11	27	9	24	24	28	30	30
Påbygg. gen. studiekompetanse	55	56	41	53	42	58	34	58	60	60
Sum	70	73	52	80	51	82	58	86	90	90
Haram vidaregåande skule										
Påb.gsk e yrkeskompetanse	2	2			3	3	2	9	15	15
Påbygg. gen. studiekompetanse	16	14	4	0	5	5	13	17	15	15
Sum	18	16	4	0	8	8	15	26	30	30
Sykkylven vidaregåande skule										
Påb.gsk e yrkeskompetanse	2	0			2	3	2	7	8	8
Påbygg. gen. studiekompetanse	12	27	24	26	24	25	18	21	15	15
Sum	14	27	24	26	26	28	20	28	23	23
Ålesund vidaregåande skole										
Påb.gsk e yrkeskompetanse										
Påbygg. gen. studiekompetanse	35	54	44	46	22	35	22	35	0	0
Sum	35	54	44	46	22	35	22	35	0	0
Akademiet (privat)										
Påbygg. gen. studiekompetanse		31		15		30			30	30
Vestborg (privat)										
Påbygg. gen. studiekompetanse		18		9		8			10	10
Totalsum	224	275	207	230	203	247	242	231	273	273

Frå Fylkeskommunen si side er det ynskjeleg at flest mogleg av dei elevane som startar på eit yrkesfagleg utdanningsløp fullførar fram til fagbrev, og talet på påbyggklassar vert difor ikkje auka i forslaget over

Som ein konsekvens av at Ålesund får færre yrkesfaglege utdanningsprogram er tilbodet om påbygg flytta til Borgund. For dei andre skolane er tilbodet nær uendra.

Elevtala frå Akademiet for skoleåret 2016/17 var ikkje tilgjengelege, men skolen har etter alt å dømme også elevar til ein klasse dette året og)

3.3.2.3 Andre utdanningstilbod

TPO

Tilpasset opplæring (TPO)	Forslag ny struktur	
	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Borgund vgs	40	40
Fagerlia vgs	30	30
Haram vgs	5	5
Spjelkavik vgs	5	5
Stranda vgs	3	3
Sykkylven vgs	5	5
Ålesund vgs	5	5
Totalsum	93	93

I dei historiske tala er elevplassane for TPO inkludert i tala for dei respektive utdanningsprogramma som elevane har søkt seg inn på.

Men så lenge elevane søker ulike program frå år til år er ca 2% av elevplassane i regionen sett av som TPO-plassar. Plassane på dei einskilde skolane går fram av tabellen over.

3.4 Tilbudsstruktur – Romsdal

Med Romsdalsregionen meinast her kommunane Gjemnes, Eide, Fræna, Aukra, Midsund, Molde, Vestnes, Rauma og Nesset. Romsdalskommunen Sandøy har skysstilbod til Haram vgs. Nær 90 % av elevane frå Sandøy søker seg til difor skoletilbod på Nordre Sunnmøre, og Sandøy er dermed plassert i region Nordre Sunnmøre i utgreiinga.

I 2016 er det 6 fylkeskommunale vidaregåande skular i regionen; Fræna, Molde, Romsdal og Fannefjord i ytre del (Molde og omegn) og Gjermundnes og Rauma i indre del. Regionen har i tillegg eitt privat skoletilbod; Akademiet vgs i Molde.

Romsdal vgs har i tillegg til hovudskolen ei avdeling på Nesjestranda, som er planlagt avvikla i skoleåret 2018/19, når byggeprosjektet på Romsdal vgs er ferdigstilt.

Fannefjord vgs er ein skole for elevar med psykiske, sosiale og emosjonelle vanskar som slit med å gå på ein vanleg vidaregåande skole. Skolen er eit fylkestilbod med plass til 60 elevar, kor dei fleste elevane kjem frå Romsdalsregionen, nokre elevar frå Nordmøre og nokre få elevar frå Nordre Sunnmøre. I framlegg til framtidig dimensjonering av skoletilbodet vert elevtalet ved skolen sett til dagens nivå.

Fylkeskommunen kjøper i dag og tenester til vidaregåande opplæring frå Tøndergård skole og ressurscenter, som er ein interkommunal grunnskole for Romsdalsregionen. Gjeldande avtale omfattar 17 plassar. I framlegg til framtidig dimensjonering er tilbodet ved Tøndergård ikkje vurdert (vil avhenge av det totale behovet i framtida og kompetansen i skolane sine TPO-tilbod).

3.4.1 Dimensjonering av utdanningstilbod

Region Romsdal

Elevtal 2015/16:

SKOLE	SAMLA ELEV TAL 2015/16	YRKESFAG											STUDIEFØREBUANDE								
		TPO	BA	DH	EL	HO	MK	NA	RM	SS	TIP	SUM YRK	PB	MK	MD	NA	ID	KDA (STFO)	ST	SUM SFØ	
Fannefjord vgs	80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Fræna vgs	375	23	-	-	-	62	-	35	25	-	69	214	27	-	-	-	-	-	134	161	
Gjermundnes vgs	117	-	-	-	-	-	-	71	-	-	25	96	14	-	-	7	-	-	-	21	
Molde vgs	751	-	-	-	-	-	73	-	-	-	-	73	-	28	70	-	-	38	542	678	
Rauma vgs	181	-	-	-	24	23	-	-	24	-	18	69	16	-	-	-	-	-	76	92	
Romsdal vgs	707	-	56	47	118	73	-	-	-	78	123	495	62	-	-	-	150	-	-	212	
Akademiet vgs (Privat)	152	-	-	-	-	-	32	-	-	-	-	32	24	4	-	-	-	-	92	120	
Sum Romsdal	2 363	*)	79	47	142	158	105	106	49	78	235	999	143	32	70	7	150	38	844	1 284	
			3.3 %	2.0 %	6.0 %	6.7 %	4.4 %	4.5 %	2.1 %	3.3 %	9.9 %	42.3 %	6.1 %	1.4 %	3.0 %	0.3 %	6.3 %	1.6 %	35.7 %	54.3 %	

*) Elevene er fordelt på utdanningsprogram

Elevplassar fram mot 2030:

SKOLE		SUM ELEV-PLASSAR	YRKESFAG										STUDIEFØREBUANDE									
			TPO	BA	DH	EL	HO	MK	NA	RM	SS	TIP	SUM YRK	PB	MK	MD	NA	ID	KDA (STFO)	ST	SUM SFØ	
Fannefjord vgs	60																				-	
Fræna vgs	487	15	20				90		42			110	262	30							180	
Gjermundnes vgs	165	20							84			30	114	23				8			210	
Molde vgs	845	5													135		90			45	570	
Rauma vgs	201	4	-			31				45			107								90	
Romsdal vgs	911	40	90		76	120					105	120	601	90				180			270	
Akademiet vgs (Privat)	144													30	24					90	144	
Sum Romsdal	2 813	84	110	76	151	211	-	126	45	105	260	1 084	173	159	90	8	180	45	930	1 585		
		3.0 %	3.9 %	2.7 %	5.4 %	7.5 %	0.0 %	4.5 %	1.6 %	3.7 %	9.2 %	38.5 %	6.2 %	5.7 %	3.2 %	0.3 %	6.4 %	1.6 %	33.1 %	56.3 %		

Elevplassar fram mot 2040:

SKOLE		SUM ELEV- PLASSAR	YRKESFAG										STUDIEFØREBUANDE									
			TPO	BA	DH	EL	HO	MK	NA	RM	SS	TIP	SUM YRK	PB	MK	MD	NA	ID	KDA (STFO)	ST	SUM SFØ	
Fannefjord vgs	60												-								-	
Fræna vgs	487	15	20				90		42			110	262	30						180	210	
Gjermundnes vgs	165	20							84			30	114	23				8			31	
Molde vgs	845	5											-			135		90		45	570	
Rauma vgs	201	4	-			31	31			45			107								90	
Romsdal vgs	911	40	90	76	120	90					105	120	601	90				180			270	
Akademiet vgs (Privat)	144												30		24					90	144	
Sum Romsdal	2 813	84	110	76	151	211	-	-	126	45	105	260	1 084	173	159	90	8	180	45	930	1 585	
		3.0 %	3.9 %	2.7 %	5.4 %	7.5 %	0.0 %	4.5 %	1.6 %	3.7 %	9.2 %	38.5 %	6.2 %	5.7 %	3.2 %	0.3 %	6.4 %	1.6 %	33.1 %	56.3 %		

Den første tabellen over innhald opplysningar om offisielle elevtal ved skulane i skoleåret 2015/16, slik dei er å finne i offisiell statistikk frå Utdanningsdirektoratet. Elevane fordelte seg mellom yrkesfaglege og studieførebuande utdanningsprogram med høvesvis 42,3% og 54,3%, dei resterande 3,4 % av elevane var elevar ved Fannefjord vgs. I tala for studieførebuande og yrkesfaglege utdanningsprogram er dei som går i skolane sine TPO-tilbod inkludert.

Dei to neste tabellane inneheld oversikt over forslag til ny tilbudsstruktur i 2030 og 2040. Desse tabellane er identiske sidan det på noverande tidspunkt ikkje er grunn til å endre dimensjoneringa etter 2030. Her er 2,2% av elevplassane sett av til tilpassa opplæring (TPO).

Fordelinga mellom dei einsskildede utdanningsprogramma er i lita grad endra i denne regionen, med unntak ST som vert redusert med om lag 2,5 prosentpoeng. Sidan utdanningsprogrammet Medium og kommunikasjon er omgjort frå eit yrkesfagleg til eit studieførebuande program og elevar ved Fannefjord vgs og dei andre skolane sine TPO-basar ikkje er fordelt på utdanningsprogram, inneber at andelen og fordelinga mellom yrkesfaglege og studieførebuande utdanningsprogram i den første og dei to siste tabellane ikkje er direkte samanliknbare.

Det er viktig å merke seg at tala i desse to tabellane er elevplassar og ikkje det forventa talet på elevar kvart år. Talet på elevplassar ligg i utgangspunktet 10-20% over forventa elevtal i heile perioden, men i denne regionen er det og lagt til 60 elevplassar ved Fannefjord vgs på toppen av dei ordinært utrekna elevplassane. Samanhengen mellom elevplassar og forventa elevtal er omtalt i kap. 2.6. Tilboda som allereie er vedteke overført til andre skolar er markert med raud farge i dei to siste tabellane.

Samanlikna med elevtalet i 2015/16 er det planlagt for om lag 450 fleire skoleplassar i 2030 og 2040. Denne veksten er i hovudsak knytt til utdanningsprogramma BA, EL, HO, SS, TIP og ST. Andre mindre endringar er konsekvens av at yrkesfagklassar og studieførebuande klassar vert planlagd med høvesvis 15 eller 30 elevar, mot dagens praksis kor det ved einsskilde skular er 12 og 27 elevar.

3.4.2 Vurdering av tilbudsstruktur, sortert på utdanningsprogram

3.4.2.1 Yrkesfaglege utdanningsprogram

Bygg- og anleggsteknikk

Bygg- og anleggsteknikk	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Fræna vgs										
VG1 Bygg- og anleggsteknikk	8	14	7	7	5	8	16	14		
VG2 Byggtekniikk	8	7	8	9	8	6	5	6		
YSK VG1 - Bygg- og anlegg	5	6			4	4			5	5
YSK VG2 - Bygg- og anlegg			6	6			5	5	5	5
YSK VG3 - Bygg- og anlegg	11 *	11 *			12 *	12 *			5	5
YSK VG4 - Bygg- og anlegg			11 *	11 *			12 *	12 *	5	5
Sum	32	38	32	33	29	30	38	37	20	20
Rauma vgs										
YSK VG3 - Bygg- og anlegg	7 *	7 *								
YSK VG4 - Bygg- og anlegg			7 *	7 *						
Sum	7	7	7	7	0	0	0	0	0	0
Romsdal vgs										
VG1 Bygg- og anleggsteknikk	25	36	25	30	31	36	30	36	45	45
VG2 Byggtekniikk	34	36	21	23	16	16	21	23	30	30
VG2 Klima- energi- og miljøtekn.									15	15
YSK VG1 - Bygg- og anlegg			7	6			6	6		
YSK VG2 - Bygg- og anlegg	6	6			5	5				
YSK VG3 - Bygg- og anlegg			12 *	12 *			11 *	11 *		
YSK VG4 - Bygg- og anlegg	8 *	8 *			11 *	11 *				
Sum	73	86	65	71	63	68	68	76	90	90
Totalsum	112	131	104	111	92	98	106	113	110	110

Vg1 Bygg- og anleggsteknikk har hatt lågt, men relativt stabile søkjartal dei siste fire åra. Det er berre skolane Fræna og Romsdal som har tilbodet i dag. Rauma vgs har tidlegare forsøkt å etablere Vg1 Bygg og anleggsteknikk som eit småskaltilbod, men tilbodet har hatt så låge søkjartal at det ikkje har kome i gang dei siste åra. I forslag til ny struktur er tilbodet foreslått avvikla.

Ved Fræna kan det sjå ut som om søkjargrunnlaget er til om lag ein halv klasse. Med få søkjarar til utdanningsprogrammet vil fagmiljøa bli små når det skal fordelast til fleire skolar. Det bør difor vurderast

om tilbodet berre skal ligge ved ein skole i regionen, slik det her er foreslått. Då vil ein sikre gode fagmiljø både på Vg1 og Vg2-nivå i regionen.

Det er allereie planar om å starte opp ein klasse med Vg2 klima, energi og miljøteknikk ved Romsdal vgs frå og med skoleåret 2018/2019, og dette tilbodet er lagt inn som eit permanent tilbod i forslag til ny struktur der det berre er Romsdal som er foreslått å ha ordinære BA-tilbod i regionen. Med nedlegging av tilbodet ved Fræna vert tilbodet på Romsdal litt større enn det som er planlagt i byggeprosjektet.

YSK tilbodet på BA og TIP, som fram til no har vore fordelt mellom Fræna og Romsdal, med oppstart på skolane annakvart år, er i forslaget foreslått lagt til Fræna. Dette er gjort fordi ein av skolane skal kunne ha fullt fokus på YSK-tilbodet (slik vi forstår det har skolane avtalar med dei same bedriftene) samtidig som tilbodet då vil vere lokalisert på ein skole med studiespesialiserande utdanningsprogram. Ei slik plassering vil kunne vere eit føremon for å etablere eit godt fagmiljø for elevar som har og lærarar som underviser i realfag. Det er til saman sett av 10 YSK-plassar kvart år, fordelt mellom BA og TIP (sjå og tabell under TIP)

Det kan vere ei utfordring at skulen som har YSK-tilbodet ikkje har begge utdanningsprogramma, men her må det være mogleg å finne gode løysingar skolane i mellom. YSK-elevane skal ha det meste av fagopplæringa si i bedrift.

Design og handverk

Design og handverk	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Romsdal vgs										
VG1 Design og håndverk	22	30	28	26	25	27	27	30	30	30
VG2 Aktivitør	1	0							8	8
VG2 Frisør	18	16	18	16	12	11	13	13	15	15
VG2 Interiør og utstillingsdesign	8	7	5	5	7	7	6	5	15	15
VG3 Utstillingsdesign	8	6	1	0					8	8
Totalsum	57	59	52	47	44	45	46	48	76	76

Dei siste fire åra har talet på primær-søkjarar til VG1 design og handverk vore litt under to klassar. Det er likevell funne grunnlag til å oppretthalde to klassar med til saman 30 elevplassar på VG1.

Vg2 aktivtør har ikkje vore oppretta i Møre og Romsdal dei siste tre åra, og er i dag eit regionalt tilbod i Opplæringsregion Nord, kor dei seks nordlegaste fylka har samarbeid om tilbudsstruktur. Dersom det er tilstrekkeleg søkjarar til faget vil det kunne oppretthaldast i framtida. Det er difor lagt inn 8 plassar på VG2 aktivtør, sjølv om det er stor sjanse for at søkartala blir for låge.

VG2 frisør har dei siste åra hatt søkjargrunnlag til rundt rekna ein full klasse, og i forslag til ny struktur er dette ført vidare.

VG2 interiør og utstillingsdesign har hatt lave søkartal gjennom fleire år. Ved både Romsdal og Kristiansund har ein dei siste åra gitt tilbod i halve klassar, og dette er ikkje god driftsøkonomi. Frå skoleåret 2016/2017 er dette programområdet tatt ut Nordmøre-regionen og berre vore gitt som tilbod ved Romsdal vgs. Dette vert vidareført i forslag til framtidig struktur.

Det har ikkje vore nok søkarar til å setje i gang VG3 utstillingsdesign dei siste åra, og tilbodet vart teke ut av strukturen i Romsdal frå og med skoleåret 2014/2015. I dag er det ingen skolar i Møre og Romsdal som har dette tilbodet, men Møre og Romsdal stiller gjesteelevgaranti til andre fylke dersom elevar ønskjer tilbodet. Ingen skolar i Opplæringsregion Nord tilbyr programområdet så det er ikkje definert som eit regionalt tilbod. I framtidig struktur er det dimensjonert med 8 elevplassar på Utstillingsdesign, i fall det skulle bli tilstrekkeleg med søkjarar.

Tilbodet på DH er samla sett litt mindre enn det som er planlagt i byggeprosjektet.

Elektrofag (EL)

Elektrofag	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Rauma vgs										
VG1 Elektrofag	16	12	16	13	14	13	17	13	15	15
VG2 Automatisering	7	6	5	5	2	4	5	7	8	8
VG2 Elenergi	3	5	8	5	8	7	7	6	8	8
Sum	26	23	29	23	24	24	29	26	31	31
Romsdal vgs										
VG1 Elektrofag	77	60	70	60	76	60	90 *	60	60	60
VG2 Elenergi	17	12	27	12	21	24	20	12	15	15
VG2 Automatisering	41	12	20	12	20	12	23	13	15	15
VG2 Data og elektronikk	10	12	13	12	20	12	14	12	15	15
VG3 Automatiseringsfaget	13	12	13	12	12	12	12	12	15	15
Sum	158	108	143	108	149	120	159	109	120	120
Totalsum	184	131	172	131	173	144	188	135	151	151

Historisk har det vore mange primær-søkjarar til VG1 elektrofag, og det er ikkje gjort forslag om å redusere eller auke talet på elevplassar i forslag til ny struktur. Det er valt å oppretthalde talet på elevplassar sjølv om det den seinare tida har vore vanskeleg å finne læreplass for alle elevane. Fylket er kjent med at næringa er utsett for konjunktursvingingar, og det er grunn til å tru at etterspurnaden etter lærlingar til ein viss grad følgjer svingingane.

For skoleåret 2016/17 er talet på primær-søkjarar til VG1 ved Romsdal høgare enn dei tre føregåande åra. Årsaka til dette er at talet inkluderer søkjarar til eit 3-årig utdanningsløp for eit teknologifag på EL/TIP med spesiell studiekompetanse. Tilbodet er ikkje lagt inn i forslaget, men vil eventuelt komme til erstatning for ordinære klassar på EL og TIP.

Tilboda ved Romsdal vert vidareført, men med fulle klassar – sjølv om vi kjenner til at det berre vert tatt inn 12 elevar i klassane no.

Tilbodet ved Rauma vgs vert og vidareført. Søkinga til tilboda har vore relativt jamt og så lenge skolen kan samkjøre to VG2 klassar i fellesfaga er tilboda stort og breitt nok til å kunne oppretthaldast på ein distriktsskole. Det framtidige elevgrunnlaget til Rauma er heller ikkje like negativt som for mange andre av distriktsskolane i fylket.

Helse- og oppvekstfag (HO)

Helse- og oppvekstfag	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Fræna vgs										
VG1 Helse- og oppvekstfag	19	28	16	23	43	36	23	28	45	45
VG2 Barne- og ungdomsarbeiderfag	9	9	8	9	10	14	21	15	15	15
VG2 Helsearbeiderfag	11	13	6	4	16	15	17	15	30	30
Sum	39	50	30	36	69	65	61	58	90	90
Rauma vgs										
VG1 Helse- og oppvekstfag	9	8	9	8	12	12	15	20	15	15
VG2 Barne- og ungdomsarbeiderfag	2	0	4	3	5	5	2	0	8	8
VG2 Helsearbeiderfag	9	11	3	4	4	3	6	7	8	8
Sum	20	19	16	15	21	20	23	27	31	31
Romsdal vgs										
VG1 Helse- og oppvekstfag	45	45	37	37	45	40	48	45	45	45
VG2 Barne- og ungdomsarbeiderfag	12	14	13	15	18	15	18	15	15	15
VG2 Helsearbeiderfag	10	12	13	15	20	14	13	15	30	30
Sum	67	71	63	67	83	69	79	75	90	90
Totalsum	126	140	109	118	173	154	163	160	211	211

Det kan sjå ut som at tala på primær-søkjarar til VG1 har auka dei siste par åra, og at det ikkje er søkargrunnlag for å gjere noko anna enn å oppretthalde dagens tilboda. Samstundes vil det i framtida bli stor etterspurnad etter fagpersonar med HO-kompetanse, og då særleg helsearbeidarar. I forslag til ny struktur er tilboda auka ved Fræna, medan det ved dei to andre skolane er vidareført som i dag.

VG2 barne- og ungdomsarbeidarfag er tilbod ved alle tre skolane i regionen, og søkjartalet til Romsdal og Fræna vgs har vore høg, medan talet på primær-søkjarar til Rauma vgs har vore noko lågare. I 2016/17 er det ikkje oppretta tilbod om barne- og ungdomsarbeidarfag ved Rauma. I forslag til ny struktur er det likevellt valt å vidareføre tilbod om ein halv klasse ved Rauma, fordi dei to halve klassane kan samlast i fellesfaga. Ho er og eit tilbod som ein ynskjer å oppretthalde på dei mindre skolane. Om søkartalet vert lågare enn i dag bør ein likevel sjå på dette på nytt.

Behovet for helsearbeidarar er aukande, og talet på elevplassar på VG2 Helsearbeidarfag er difor dimensjonert opp både på Fræna og Romsdal.

Naturbruk (NA)

Naturbruk	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Fræna vgs										
VG1 Naturbruk	13	20	15	18	16	17	30	22	21	21
VG2 Akvakultur	4	10	5	6	9	7	7	7	7	7
VG2 Fiske og fangst	16	12	13	12	6	7	14	12	14	14
Sum	33	42	33	36	31	31	51	41	42	42
Gjermundnes vgs										
VG1 Naturbruk	31	34	30	22	39	39	45	54	45	45
VG2 Heste- og hovslagerfag	13	12	17	15	11	9	12	11	15	15
VG2 Landbruk og gartneri	8	7	12	12	13	11	10	10	8	8
VG2 Anleggsgartner	9	9	4	4	4	4	4	5	8	8
VG3 Landbruk	5	4	4	3	10	8	4	4	8	8
VG3 Studieføreb. innan naturbruk	4	4	10	8	7	4	4	1	8	8
Sum	70	70	77	64	84	75	79	85	92	92
Totalsum NA	99	108	100	92	108	102	126	125	126	126
Totalsum Studieføreb. innan NA	4	4	10	8	7	4	4	1	8	8

Det er i forslag til ny struktur ikkje gjort forslag om å endre på dimensjoneringa innan naturbruk. Fleire av VG2 og VG3 programområda ved Gjermundnes er tilbod som ikkje vert gitt ved andre skolar i regionen. Sjølv om det har vore få primær-søkjarar til desse VG2 og VG3 tilboda er det valt å oppretthalde ein halv klasse på alle tilboda. Samkjøring av små klassar vil vere nødvendig om tilboda ikkje skal bli for dyre.

Tilbodet ved Fræna (blått naturbruk) er uendra. Her er dimensjoneringa i samsvar med oppgitt kapasitet, bl.a. i forhold til avtaler med samarbeidande oppdrettsbedrifter.

Restaurant og matfag (RM)

	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Fræna vgs										
VG1 Restaurant- og matfag	18	15	13	14	13	14	16	15		
VG2 Kokk- og servitørfag	11	9	9	9	9	7	8	6		
VG2 Matfag										
Sum	29	24	22	23	22	21	24	21	0	0
Rauma vgs										
VG1 Restaurant- og matfag	11	14	10	14	9	7	12	15	30	30
VG2 Kokk- og servitørfag	16	15	11	11	16	11	6	6	15	15
VG2 Matfag										
Sum	27	29	21	25	25	18	18	21	45	45
Totalsum	56	53	43	48	47	39	42	42	45	45

Det har dei siste fire åra vore eit stabilt, men lågt tal på primær-søkjarar til restaurant og matfag ved begge skolane som har tilbodet, spesielt på VG2. For å styrke fagmiljøet og gjere det mogleg å tilby VG2 matfag, er det i forslag til ny struktur valt å avvike tilbodet ved Fræna og auke talet på skoleplassar ved Rauma.

Rauma har nye lokalar til RM, medan fylkeskommunen leiger lokalar til RM på Fræna. Desse lokalane er ikkje tilfredsstillande. Å etablere eit regiontilbod på Rauma vil kunne vere positivt for skolen og oppretthalde den høge statusen som skolen tradisjonelt har hatt på dette faget.

Service og samferdsel (SS)

Service og samferdsel	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Romsdal vgs										
VG1 Service og samferdsel	41	30	27	30	27	34	26	34	30	30
VG1 Service og samferdsel, innovasjon	6	10	10	14	3	0	20	15	15	15
VG2 IKT-servicefag	24	24	9	24	14	12	17	12	15	15
VG2 Reiseliv	8	11	13	13	12	14	11	11	15	15
VG2 Salg, service og tryggleik	22	15	9	9	11	12	17	15	15	15
VG2 Service og samferdsel, innovasjon	13	13	12	12	15	14			15	15
Sum	114	103	80	102	82	86	91	87	105	105
Totalsum	114	103	80	102	82	86	91	87	105	105

Utdanningsprogrammet service og samferdsel står truleg framfor ei omorganisering kor dagens tilbod vert endra. Dei siste åra har talet på primær-søkjjarar til VG1 vore lågare enn talet på elevar som har vore tilbydd plass ved skolestart. I lys av dette er det gjort få endringar i talet på elevplassar ved service og samferdsel. Det var ikkje oppretta tilbod om VG1 service og samferdsel, innovasjon i 2015/16, og av den årsak er det heller ikkje tilbod om VG2 i 2016/17.

Tilbodet på SS er samla sett litt mindre enn det som er planlagt i byggeprosjektet, men tilboda bør gjennomgåast på ny når eventuelle endringar i utdanningsprogrammet vert vedteke. Dette er same problemstilling som ein har på andre skolar med SS-tilbod i fylket, t.d. Ålesund vgs.

Teknikk og industriell produksjon (TIP)

	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Fræna vgs										
VG1 Teknikk og ind. produksjon	47	36	43	36	34	36	24	36	45	45
VG2 Kjemiprosess	17	12	20	12	21	12	9	12	15	15
VG2 Arbeidsmaskiner	15	12	8	10	9	12	14	12	15	15
VG3 Anleggsmaskinmekanikerfaget	5	5	9	11	10	10	6	5	15	15
YSK VG1 - TIP	19	6			18	8			5	5
YSK VG2 - TIP			7	7			6	6	5	5
YSK VG3 - TIP									5	5
YSK VG4 - TIP									5	5
Sum	103	71	87	76	92	78	59	71	110	110
Gjermundnes vgs										
VG1 Teknikk og ind. produksjon	19	21	26	24	11	14	17	14	15	15
VG2 Industriell teknologi	7	11	12	14	9	13	8	14	15	15
Sum	26	32	38	38	20	27	25	28	30	30
Rauma vgs										
VG1 Teknikk og ind. produksjon	13	13	14	14	13	13	10	13		
VG2 Kjøretøy	4	5	1	0	6	5				
Sum	17	18	15	14	19	18	10	13	0	0
Romsdal vgs										
VG1 Teknikk og ind. produksjon	74	60	57	60	55	60	45	48	60	60
VG2 Industriell teknologi	20	36	32	36	34	36	16	36	30	30
VG2 Kjøretøy	15	20	12	24	14	24	28	24	30	30
YSK VG1 - TIP			26	6			8	6		
YSK VG2 - TIP	6	6			6	6				
YSK VG3 - TIP										
YSK VG4 - TIP										
Sum	115	122	127	126	109	126	97	114	120	120
Totalsum	261	243	267	254	240	249	191	226	260	260

Store delar av industrien som rekrutterer frå TIP faga har vore, og er, inne i ein lågkonjunktur, noko som truleg er årsaka til nedgangen i talet på primær-søkjjarar til VG1. Fylkeskommunen meiner at ein utifrå erfaring kan anta dette er forbigåande og at sysselsettinga igjen vil ta seg opp. Sjølv om det er

eit prinsipp i Møre og Romsdal at distriktsskolar skal ha TIP tilbod, er det gjort forslag om å avvike tilbodet ved Rauma. Om ein skulle oppretthaldt tilbodet ville fagmiljøet vorte svært lite. Då er det langt betre for Rauma å satse på eit godt EL tilbod, samt HO og eit regionalt tilbod på RM.

VG1 tilbodet er foreslått auka ved Romsdal og Fræna. På VG2 er det ikkje lagt inn auke i talet på elevplassar.

YSK tilbodet på BA og TIP, som fram til no har vore fordelt mellom Fræna og Romsdal, med oppstart på skolane annakvart år, er i forslaget foreslått lagt til Fræna. Det er til saman sett av 10 nye YSK-plassar kvart år, fordelt mellom BA og TIP (sjå og tekst og tabell for BA lenger oppe).

Dersom det ordinære BA tilbodet vert lagt ned på Fræna, vil bygghallen, som fylkeskommunen leiger frå kommunen, kunne nyttast til verkstadareal for det auka klassetalet på TIP.

3.4.2.2 Studieførebuande utdanningsprogram

Idrettsfag (ID)

Idrettsfag	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Romsdal vgs										
VG1	49	54	72	54	57	54	74	54	60	60
VG2	44	45	48	49	52	52	58	54	60	60
VG3	49	49	47	46	48	48	51	50	60	60
Sum	142	148	167	149	157	154	183	158	180	180
Totalsum	142	148	167	149	157	154	183	158	180	180

Det er jamn søking til utdanningsprogrammet, men ikkje tilrådeleg at fleire skolar skal ha tilbodet. I forslag til ny struktur vert det difor ikkje lagt fram endringar for idrettsfag.

Kunst, design og arkitektur (KDA)

Kunst desig og arkitektur	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Molde vgs										
VG1 KDA							20	26	15	15
VG2 KDA									15	15
VG3 KDA									15	15
VG1 STFO	14	14	10	13	13	13				
VG2 STFO	12	13	14	14	11	11	13	12		
VG3 STFO	6	5	12	12	14	13	11	11		
Totalsum	32	32	36	39	38	37	44	49	45	45

Historisk har det vore få primær-søkjarar til STFO VG1, men tala syner at det er like mange som søker seg vidare på VG2 og VG3 som fekk tilbod om plass ved VG1. På bakgrunn av dei historiske tala for primær-søkjarar er det i forslag til ny struktur planlagt for 15 elevar pr. årssteg. Dei halve klassane må helst samkjørast med andre studieførebuande klassar i fellesfag for å få økonomien til å gå rundt.

Medium og kommunikasjon (MK)

Medium og kommunikasjon	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Molde vgs										
VG1	42	45	42	45	37	45	60	54	45	45
VG2	43	43	43	43	32	30	38	39	45	45
VG3	23	23	23	23	28	28	29	28	45	45
Sum	108	111	108	111	97	103	127	121	135	135
Akademiet vgs Molde (privat)										
VG1	?	26	?	18	?	21	?	5	8	8
VG2	?	33	?	19	?	14	?	9	8	8
VG3	?	18	?	25	?	4	?	10	8	8
Sum	?	77	?	62	?	39	?	24	24	24
Totalsum	108	188	108	173	97	142	127	145	159	159

Utdanningsprogrammet er gjort om til eit studieførebuande program frå hausten 2016. Historisk har det vore ujamt med primær-søkjarar til MK, og i kva grad søkjarmønsteret vil endra seg er for tidleg å seie noko om. Difor er det valt å planleggje for 45 elevar på MK, men det er ikkje nok søkarar til at fleire skolar i regionene kan få tilbodet. Det er viktig å merka seg at det kan sjå ut som om elevane veljar seg bort frå studieprogrammet etter VG1 og VG2, og at dette er tilfelle både ved den offentlege og den private skolen, på same måte som i Ålesund.

Den siste halve klassen bør samkjørast med den halve KDA-klassen i fellesfaga. Om tilbodet ved Akademiet vert lagt ned kan det kanskje bli rom for 2 parallelle klassar på Molde, kanskje og i samband med at KDA ikkje vert så høg? Det må framtida vise.

Musikk, dans og drama (MD)

Musikk, dans og drama	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Molde vgs										
VG1 (musikk)	35	27	28	27	24	24	17	20	30	30
VG2 (musikk)	26	25	21	19	24	24	22	23	30	30
VG3 (musikk)	16	16	25	25	20	20	26	25	30	30
Sum	77	68	74	71	68	68	65	68	90	90
Totalsum	77	68	74	71	68	68	65	68	90	90

Det har vore ein nedgang i søkinga til dette utdanningsprogrammet dei siste fire åra, og dersom denne utviklinga held fram vil det snart ikkje vere grunnlag for å oppretthalde forslaget om 30 elevplassar pr. årssteg ved Molde vgs.

Skolen har berre tilbod om musikk. Det er ikkje grunnlag for å opprette tilbod i dans eller drama. Dei tilboda vert gjeve i Ålesund (der det er ein halv klasse av kvart tilbod)

Studiespesialisering (ST)

Studiespesialisering	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Fræna vgs										
VG1	38	59	53	58	45	40	34	38	60	60
VG2	43	42	46	46	42	39	34	33	60	60
VG3	45	45	38	37	42	43	43	42	60	60
Sum	126	146	137	141	129	122	111	113	180	180
Molde vgs										
VG1	202	176	189	170	182	166	209	190	180	180
VG2	170	180	172	178	170	176	154	155	180	180
VG3	195	193	185	188	185	188	183	182	180	180
4. år for idrettselevar	23	23	16	16	12	12	19	19	30	30
Sum	590	572	562	552	549	542	565	546	570	570
Rauma vgs										
VG1	30	32	25	25	29	30	9	12	30	30
VG2	20	20	25	25	17	17	23	23	30	30
VG3	21	20	24	23	28	28	19	19	30	30
Sum	71	72	74	73	74	75	51	54	90	90
Akademiet vgs Molde (privat)										
VG1		30		55		43		12	30	30
VG2		28		22		41		28	30	30
VG3		25		28		31		38	30	30
Sum	0	83	0	105	0	115	0	78	90	90
Totalsum	787	873	773	871	752	854	727	791	930	930

Søkinga til VG1 har vore relativt stabil dei seinare åra. Til VG1 søker dei fleste seg til den skolen som er nærast der dei bur, men ein ser at val av språkfag og valfrie programfag kan få somme søkarar til å søkje andre skolar i regionen. Det er eit mål at tilboda vert dimensjonert slik at søkarane kan få gå alle tre åra ved den same skolen. Klassetalet ved dei einskilde skolane er difor oppretthalde i forslag til ny struktur.

Før det eventuelt vert oppretta 7 parallelle klassar ved Molde vgs bør det opprettast 2 parallelle klassar ved Fræna. Fræna bør vurdere å legge ned det internasjonale tilbodet som skolen har, for heller å satse på å ha 2 fulle ordinære ST klassar.

Påbygg (PÅ)

Påbygg til generell studiekompetanse	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Fræna vgs										
Påb.gsk e yrkeskompetanse	7	7			11	7	11	7	7	7
Påbygg. gen. studiekompetanse	28	20	26	27	13	13	20	19	23	23
Sum	35	27	26	27	24	20	31	26	30	30
Gjermundnes vgs										
Påb.gsk e yrkeskompetanse	2	2			0	0	1	4	8	8
Påbygg. gen. studiekompetanse	16	15	10	10	12	10	9	12	15	15
Sum	18	17	10	10	12	10	10	16	23	23
Rauma vgs										
Påb.gsk e yrkeskompetanse	4	4			4	6	1	7		
Påbygg. gen. studiekompetanse	6	11	13	11	6	5	6	8		
Sum	10	15	13	11	10	11	7	15	0	0
Romsdal vgs										
Påb.gsk e yrkeskompetanse	17	17	19	20	2	0	18	27	30	30
Påbygg. gen. studiekompetanse	60	54	75	66	59	61	56	67	60	60
Sum	77	71	94	86	61	61	74	94	90	90
Akademiet vgs Molde										
Påb.gsk e yrkeskompetanse										
Påbygg. gen. studiekompetanse		25		23		27	7		30	30
Sum	0	25	0	23	0	27	7	0	30	30
Totalsum	140	155	143	157	107	129	129	151	173	173

Frå Fylkeskommunen si side er det ynskjeleg at flest mogleg av dei elevane som startar på eit yrkesfagleg utdanningsløp fullfører fram til fagbrev, og talet på påbyggsplassar er difor ikkje auka (men klassar er forsøkt fylt opp).

Det er ikkje rom for å oppretthalde tilbodet ved 2 skolar i indre del av fylket. Tilbodet er foreslått avvikla ved Rauma, men kunne like gjerne vorte avvikla ved Gjermundnes. Årsaka til at foreslått dimensjonering fram mot 2030 er høgare enn totalsum av tatt inn i 2016/17 er at talet på elevar ved Akademiet ikkje er med i summen.

3.4.2.3 Andre utdanningstilbod

TPO

TPO	Forslag ny struktur	
	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Fræna	15	15
Gjermundnes	20	20
Molde	5	5
Rauma	4	4
Romsdal	40	40
Totalsum	84	84

I dei historiske tala er elevplassane for TPO inkludert i tala for dei respektive utdanningsprogramma som elevane har søkt seg inn på.

Men så lenge elevane søker ulike program frå år til år er ca 2% av elevplassane i regionen sett av som TPO-plassar. Plassane på dei einskilde skolane går fram av tabellen over. Talet på planlagde TPO-plassar i Romsdal utgjør ein noko høgare andel av elevane enn i dei andre regionane. Dette heng saman med at det i denne regionen er gjort ei samla utgreiing av behova som har resultert i litt høgare tal som allereie er lagt inn i planlagde byggeprosjekt og i utviklingsplanar for skolane.

3.5 Tilbudsstruktur – Nordmøre

I region Nordmøre inngår kommunane Kristiansund, Averøy, Aure, Smøla, Halså, Rindal, Surnadal, Sunndal og Tingvoll. Regionen har 5 fylkeskommunale vidaregåande skular; Atlanten og Kristiansund i Kristiansund, samt Sunndal, Surnadal og Tingvoll i midtre og indre del av regionen. Regionen har i ingen private skoletilbod.

Den største utfordringa med skole- og tilbudsstrukturen på Nordmøre er å finne en god og stabil skole- og tilbudsstruktur for midtre og indre delar av regionen. Dei 3 skolane som er her i dag har allereie relativt små utdanningstilbod, som til dels er i konkurranse med kvarandre, og dei vil samla sett få eit betydeleg redusert elevgrunnlag i åra framover.

I denne utgreiinga er det ikkje gjort vurderingar om endring av skolestruktur, men slike vurderingar vil truleg tvinge seg fram i åra som kjem. Tingvoll har for mange små tilbod til å kunne skape eit godt og levedyktig fagmiljø på tilboda og på skolen. Dei få elevane som går på fleire av desse tilboda har ikkje fagopplæringa på skolen (sjå småskalatilbod i kap. 2.3.15) og ville i mange tilfelle ha fått plass i eksisterande klassar på andre skolar i regionen, ikkje minst når elevtalet vert lågare samla sett. Avstanden frå Tingvoll til dei andre skolane i regionen er heller ikkje avskrekkande lang samanlikna med andre stader i fylket.

Slik vi ser det vil det mest naturlege vore berre å hatt skolar i ytre og indre del av regionen der mesteparten av elevane bur. Då ville ein og kunne fått fagmiljø av ein viss storleik.

I denne utgreiinga er dei minste tilboda på Tingvoll tatt bort og det er søkt å fordele halvstore tilbod mellom Sunndal og Surnadal slik at skolane får større fagmiljø og ikkje konkurrerer om dei same

elevane. Dersom det på sikt kjem bru over fjorden mellom dei to skolane vil det og kunne vere aktuelt å vurdere ein større skole i indre del i staden for to.

Ein del av elevane i Aure kommune og Rindal kommune bur så nær grensa til Sør-Trøndelag at reiseavstanden til skolar i nabo-fylket er kortare enn til skolar i Møre og Romsdal. Gjennom ein samarbeidsavtale mellom Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag om gjesteelevsgaranti kan desse elevane bu heime eller ha kortare reiseavstand til heimen i helger. Elevar får Aure kommune kan søke seg til Hemne vgs. Elever frå Rindal kommune kan søke seg til Orkdal vgs og Meldal vgs, dersom tilbodet ikkje finnest ved Surnadal vgs. Denne praksisen er og i tråd med dei siste endringane i opplæringslova om rett til skoleplass på tvers av fylkesgrensene (så lenge skolane har plass).

3.5.1 Dimensjonering og fordeling av utdanningsprogram mellom skolane i regionen

Region Nordmøre

Elevtal 2015/16:

Elevtal 2015/16:																				
SKOLE	SAMLA ELEV TAL 2015/16	YRKESFAG											STUDIEFØREBUANDE							
		TPO	BA	DH	EL	HO	MK	NA	RM	SS	TIP	SUM YRK	PB	MK	MD	NA	ID	KDA (STFO)	ST	SUM SFØ
Atlanten vgs	526	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	48	-	79	-	398	526	
Kristiansund vgs	791	43	42	128	111	52	-	49	83	174	682	75	26	-	-	8	-	109		
Sunnadal vgs	292	26	-	27	34	-	-	-	-	-	38	125	27	-	-	-	-	140	167	
Surnadal vgs	299	14	-	33	49	-	-	-	-	-	40	136	24	-	-	-	-	139	163	
Tingvoll vgs	103	6	-	5	10	8	-	-	-	-	29	-	-	-	-	37	-	37	74	
Sum Nordmøre	2 011	-	89	42	193	204	60	-	49	83	252	972	127	26	48	-	116	8	714	1 039
		0,0 %	4,4 %	2,1 %	9,6 %	10,1 %	3,0 %	0,0 %	2,4 %	4,1 %	12,5 %	48,3 %	6,3 %	1,3 %	2,4 %	0,0 %	5,8 %	0,4 %	35,5 %	51,7 %

Elevplassar fram mot 2030:

Elevplassar fram mot 2030:																				
SKOLE	SUM ELEV PLASSAR	YRKESFAG										STUDIEFØREBUANDE								
		TPO	BA	DH	EL	HO	MK	NA	RM	SS	TIP	SUM YRK	PB	MK	MD	NA	ID	KDA	ST	SUM SFØ
Atlanten vgs	590	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	45	-	90	-	450	585
Kristiansund vgs	952	25	60	31	120	165	-	53	90	183	702	90	90	-	-	-	-	45	-	225
Sunnadal vgs	254	5	-	-	75	30	-	-	-	-	31	136	23	-	-	-	-	-	90	113
Surnadal vgs	254	5	38	-	-	60	8	-	-	-	38	136	23	-	-	-	-	-	90	113
Tingvoll vgs	100	2	-	-	-	8	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	45	-	45	90
Sum Nordmøre	2 150	42	98	31	195	263	-	-	53	90	252	982	136	90	45	-	135	45	675	1 126
		2,0 %	4,6 %	1,4 %	9,1 %	12,2 %	0,0 %	0,0 %	2,5 %	4,2 %	11,7 %	45,7 %	6,3 %	4,2 %	2,1 %	0,0 %	6,3 %	2,1 %	31,4 %	52,4 %

Elevplassar fram mot 2040:

SKOLE		SUM ELEV PLASSAR	YRKESFAG										STUDIEFØREBUANDE								
			TPO	BA	DH	EL	HO	MK	NA	RM	SS	TIP	SUM YRK	PB	MK	MD	NA	ID	KDA	ST	SUM SFØ
Atlanten vgs	590	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	45	-	90	-	450	585	
Kristiansund vgs	899	25	60	23	120	135	-	53	75	183	649	90	90	-	-	-	-	45	-	225	
Sunnadal vgs	254	5	-	-	75	30	-	-	-	31	136	23	-	-	-	-	-	-	90	113	
Surnadal vgs	254	5	38	-	-	60	8	-	-	38	136	23	-	-	-	-	-	-	90	113	
Tingvoll vgs	100	2	-	-	-	8	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	45	-	45	90	
Sum Nordmøre	2 097	42	98	23	195	233	-	-	53	75	252	929	136	90	45	-	135	45	675	1 126	
		2,0 %	4,7 %	1,1 %	9,3 %	11,1 %	0,0 %	0,0 %	2,5 %	3,6 %	12,0 %	44,3 %	6,5 %	4,3 %	2,1 %	0,0 %	6,4 %	2,1 %	32,2 %	53,7 %	

Den første tabellen over inneheld opplysningar om offisielle elevtal ved skulane skoleåret 2015/16 slik dei er å finne i offisiell statistikk frå Utdanningsdirektoratet. Elevane fordelte seg mellom yrkesfaglege og studieførebuande utdanningsprogram med høvesvis 48,3% og 51,7%. I desse tala er TPO-elevar fordelt på dei utdanningsprogramma som dei er tatt inn på.

Dei to neste tabellane inneheld oversikta over forslag til ny tilbudsstruktur i 2030 og 2040. Det er viktig å merke seg at tala i desse to tabellane er elevplassar og ikkje det forventa talet på elevar kvart år. Talet på elevplassar ligg 10-20% over forventa elevtal i heile perioden. Samanhengen mellom elevplassar og forventa elevtal er omtalt i kap. 2.6. Tilboda som allereie er vedteke overført til andre skolar er markert med raud farge i dei to siste tabellane.

Utdanningsprogrammet Medium og kommunikasjon er frå skoleåret 2016/17 omgjort frå eit yrkesfagleg til eit studieførebuande program og elevplassar til TPO (2,0 % av elevplassane) er spesifisert utanom dei «ordinære» elevplassane. Andelen og fordelinga mellom yrkesfaglege og studieførebuande utdanningsprogram i den første og dei to siste tabellane er difor ikkje direkte samanliknbare.

I utgreiinga er det planlagt for om lag 140 fleire skoleplassar i 2030 og 80 fleire i 2040 enn talet på elevar i 2015/16. Elevtalet er venta å gå ned, og auken i talet på elevplassar skuldast at det vert planlagt for 10-20% fleire plassar enn elevprognosane visar, mellom anna fordi ikkje alle klassar vert fylt opp. Auken er i hovudsak knytt til utdanningsprogramma HO, ID og KDA. Andre mindre endringar er konsekvens av at yrkesfagklassar og studieførebuande klassar vert planlagt med høvesvis 15 eller 30 elevar, mot dagens praksis kor det ved einskilde skular er 12 og 27 elevar.

3.5.2 Vurdering av tilbudsstruktur, sortert på utdanningsprogram

3.5.2.1 Yrkesfaglege utdanningsprogram

Bygg- og anleggsteknikk

Bygg- og anleggsteknikk	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Kristiansund vgs										
VG1 Bygg- og anleggsteknikk	24	41	10	15	12	28	39	29	30	30
Vg2 Byggteknikk	11	12	17	14	12	11	16	14	15	15
VG2 Klima-, energi- og miljøteknikk	5	6	13	16	1	0	12	14	15	15
Sum	40	59	40	45	25	39	67	57	60	60
Sunnadal vgs										
VG1 Bygg- og anleggsteknikk	11	13	14	13	12	10	9	14		
Vg2 Byggteknikk	4	0	9	10	10	9	7	8		
Sum	15	13	23	23	22	19	16	22	0	0
Surnadal vgs										
VG1 Bygg- og anleggsteknikk	3	0	5	6	12	13	10	7	23	23
Vg2 Byggteknikk	12	14			2	0	13	13	15	15
Sum	15	14	5	6	14	13	23	20	38	38
Tingvoll vgs										
VG1 Bygg- og anleggsteknikk	2	1	4	4	2	0	6	6		
Vg2 Byggteknikk	5	5			6	6				
Sum	7	6	4	4	8	6	6	6	0	0
Totalsum	77	92	72	78	69	77	112	105	98	98

VG1 bygg og anleggsteknikk har hatt færre primær-søkjarar dei siste fire åra enn dei som har fått tilbod om plass ved skolestart. Ved Tingvoll kan det sjå ut som om søkjargrunnlaget er under ein halv klasse, og tilbodet har enkelte år ikkje vore oppretta. Ved Surnadal har det vore ein oppgang i søkjartalet til VG1 dei siste åra. I sum er søkinga til BA i regionen på eit nivå som gjer det naturleg å samla tilbodet ved færre skolar enn i dag. Då vil ein og kunne sikre stabile fagmiljø på VG2-nivå på skolane som har tilbodet.

VG2 klima, energi og miljøteknikk er det berre tilbod om på Kristiansund. Tilbodet har hatt låge søkjartal og tilbodet kom ikkje i gang i skoleåret 2015/2016. Sjølv om dette er det einaste tilbodet i regionen, må vi vurdere å legge ned tilbodet om ikkje søkinga tek seg opp. Tilbodet vert starta opp på Romsdal vgs i 2017/18.

I forslag til ny struktur er tilbodet samla ved Kristiansund og Surnadal. Dette er gjort for å sikre eit godt tilbod både på VG1 og VG2 nivå. Det er og ei økonomisk vinning på å ha færre og større elevgrupper.

Design og handverk

Design og handverk	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Kristiansund vgs										
VG1 Design og håndverk	29	24	19	19	17	21	27	28	23	15
VG2 Design og trearbeid	4	4	2	3	1	0				
VG2 Frisør	13	13	16	14	10	10	8	7	8	8
VG2 Interiør og utstillingsdesign	5	6	2	2	5	7	4	0		
Sum	51	47	39	38	33	38	39	35	31	23
Totalsum	51	47	39	38	33	38	39	35	31	23

Ut i frå talet på primær-søkjarar til VG1 dei siste åra kan det sjå ut som om det er grunnlag for mellom ein og to klassar. På VG2 er søkinga til frisør nedgåande og på sikt er det truleg berre grunnlag for ein halv klasse. I forslag til ny struktur er dette lagt til grunn når det er dimensjonert for 1,5 klassar på VG1 mot 2030 og 1 klasse mot 2040, og ein halv klasse VG2 frisør i heile perioden. VG1 har kryssløp til VG2 Barne og ungdomsarbeidar, og elevar som ikkje ønskjer vidare utdanningsløp innan DH kan endre til HO.

Elektrofag (EL)

Elektrofag	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Kristiansund vgs										
VG1 Elektrofag	77	67	57	60	60	60	54	45	45	45
VG2 Elenergi	8	15	24	15	31	15	23	15	15	15
VG2 Automatisering	21	15	24	15	20	15	19	15	15	15
VG2 Data og elektronikk	21	15	11	15	6	15	14	15	15	15
VG3 Automatiseringsfaget	16	15	17	15	20	15	15	15	15	15
VG3 Dataelektronikerfaget	11	11	10	11	11	11	8	10	15	15
Sum	154	138	143	131	148	131	133	115	120	120
Sunndal vgs										
VG1 Elektrofag	16	14	13	14	13	14	22	14	30	30
VG2 Elenergi	8	14	11	14	9	14	16	14	15	15
VG2 Automatisering									15	15
VG3 Automatiseringsfaget									15	15
Sum	24	28	24	28	22	28	38	28	75	75
Surnadal vgs										
VG1 Elektrofag	6	14	19	14	20	14	14	14		
VG2 Automatisering	8	14	7	14	13	14	7	14		
VG3 Automatiseringsfaget	7	8	8	9	5	5	12	12		
Sum	21	36	34	37	38	33	33	40	0	0
Tingvoll vgs										
VG1 Elektrofag	5	6	7	4	3	0	5	6		
VG2 Elenergi			7	6	5	5				
Sum	5	6	14	10	8	5	5	6	0	0
Totalsum	204	208	215	206	216	197	209	189	195	195

Det har vore god søking til VG1 Elektrofag ved alle skolane som har dette tilbodet, mens søkinga til VG2 tilbodet ved dei minste skolane tidvis har vore låg. Av den grunn er det i forslag til ny struktur lagt fram forslag om å samle alle elektrotilboda ved Kristiansund og Sunndal. Sunndal får då Elektrofag i byte mot å flytte Bygg- og anleggsfag til Surnadal. Talet på elevplassar ved dei ulike VG2 tilboda er i liten grad endra i forslag til ny struktur.

Helse- og oppvekstfag (HO)

Helse- og oppvekstfag	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Primær-søkjjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Kristiansund vgs										
VG1 Helse- og oppvekstfag	66	70	68	72	76	60	83	68	90	75
VG2 Barne- og ungdomsarbeiderfag	28	22	20	16	26	23	28	26	30	30
VG2 Helsearbeiderfag	25	30	27	30	13	15	23	29	45	30
VG2 Helsearbeiderfag, vekstl.m.			13	13	13	13	12	12		
Sum	119	122	128	131	128	111	146	135	165	135
Sunndal vgs										
VG1 Helse- og oppvekstfag	21	14	28	18	25	15	24	25	15	15
VG2 Barne- og ungdomsarbeiderfag	15	15	9	10	8	6	9	13	15	15
VG2 Helsearbeiderfag	18	14	10	10	13	9	7	7	15	15
Sum	54	43	47	38	46	30	40	45	30	30
Surnadal vgs										
VG1 Helse- og oppvekstfag	23	22	20	15	26	30	36	30	30	30
VG2 Barne- og ungdomsarbeiderfag	7	6	11	7	8	6	13	15	15	15
VG2 Helsearbeiderfag	9	7	11	12	6	4	9	7	15	15
Sum	39	35	42	34	40	40	58	52	60	60
Tingvoll vgs										
VG1 Helse- og oppvekstfag	2	0	1	0	11	8	6	4	8	8
VG2 Barne- og ungdomsarbeiderfag	0	0								
VG2 Helsearbeiderfag	6	5					2	0		
Sum	8	5	1	0	11	8	8	4	8	8
Totalsum	220	205	218	203	225	189	252	236	263	233

Dette utdanningsprogrammet har så god rekruttering og er så viktig for samfunnet at det i forslag til ny struktur er anbefalt å behalde tilbodet ved alle skolane i regionen. Særleg er det viktig å ha nok helsefagarbeidarar, og det samla talet på HA-plassar er dimensjonert opp. I midtre og indre del av regionen er barne- og ungdomsarbeiderfaget anbefalt samla ved ein av skolane, i forslaget er dette på Surnadal vgs.

Vekslingsmodellen på Vg2 helsearbeidarfag ved Kristiansund vart sett i gang skoleåret 2015/2016 som eit prosjekt, men er ikkje vidareført i forslag til ny struktur.

Naturbruk (NA)

Det er ikkje tilbod om naturbruk i denne regionen.

Restaurant og matfag (RM)

Restaurant- og matfag	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Kristiansund vgs										
VG1 Restaurant- og matfag	27	26	25	26	35	31	32	32	30	30
VG2 Kokk- og servitørfag	22	21	26	25	16	17	27	23	23	23
VG2 Matfag										
Sum	49	47	51	51	51	48	59	55	53	53
Totalsum	49	47	51	51	51	48	59	55	53	53

Søkinga til RM har vore stabil dei siste 4 åra, og i forslag til ny struktur er det ikkje gjort endringar i talet på elevplassar. Dei 2 halvfulle klassane på VG2 kan samkjørast i mange fag.

Service og samferdsel (SS)

Service og samferdsel	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Kristiansund vgs										
VG1 Service og samferdsel	18	15	17	20	33	30	23	15	45	30
VG2 IKT-servicefag	9	10	7	15	11	15	7	14	15	15
VG2 Reiseliv	6	7	1	0						
VG2 Salg, service og tryggleik	13	14	6	7	10	7	16	9	15	15
VG2 Transport og logistikk	19	15	11	14	14	16	18	14	15	15
YSK VG1 - SS					25	16	7	6		
YSK VG2 - SS							12	12		
Sum	65	61	42	56	93	84	83	70	90	75
Totalsum	65	61	42	56	93	84	83	70	90	75

Utdanningsprogrammet service og samferdsel står truleg framfor ei omorganisering kor dagens tilbod vert endra. I lys av dette er det gjort få endringar i talet på elevplassar på SS. Dei siste åra har talet på primær-søkjarar til VG1 vore høgare enn talet på elevar som har fått tilbod om plass frå skolestart, og difor er talet på VG1 plassar auka frå 15 til 45 i 2030, for så å verte redusert til 30 i 2040.

Grunna den usikre framtida til dagens utdanningsprogram service og samferdsel, er YSK tilbodet ikkje vidareført. Desse elevane vil då og gå inn i dei ordinære SS-tilboda (som etter alt å dømme vert endra) om dei ikkje vel andre tilbod.

Kristiansund vgs har tilbod om kurs for lærlingar i yrkessjåførfaget og et 19-ukers yrkessjåførkurs for vaksne (over 21 år). Det siste kurset er eit landslinjetilbod. Elevar på desse kursa er ikkje med i tabellen, men kursa vert administrert av Service og samferdsel.

Teknikk og industriell produksjon (TIP)

Teknikk og industriell produksjon	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkarar	Tatt inn	Primær-søkarar	Tatt inn	Primær-søkarar	Tatt inn	Primær-søkarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Kristiansund vgs										
VG1 Teknikk og industriell produksjon	74	60	95	66	98	60	58	61	60	60
VG2 Brønnteknikk	58	14	63	14	20	14	7	0	8	8
VG2 Kjemiprosess	21	14	17	12	14	12	12	12	15	15
VG2 Kjøretøy	11	12	8	12	16	12	37	12	15	15
VG2 Maritime fag	41	10	46	30	39	30	47	30	30	30
VG2 Industriell teknologi	18	12	16	12	21	26	7	28	15	15
YSK VG1 - TIP	30	12	40	10	24	8	18	8	10	10
YSK VG2 - TIP	10	10	11	11	10	10	8	8	10	10
YSK VG3 - TIP	10	10	10	10	8	8	9	9	10	10
YSK VG4 - TIP	12	12	10	10	7	7	10	10	10	10
Sum	285	166	316	187	257	187	213	178	183	183
Sunnal vgs										
VG1 Teknikk og industriell produksjon	17	28	14	13	35	28	28	28	15	15
VG2 Kjemiprosess	7	13	9	13	4	0	18	14	8	8
VG2 Industriell teknologi	12	14	9	12	10	12	6	12	8	8
Sum	36	55	32	38	49	40	52	54	31	31
Surnadal vgs										
VG1 Teknikk og industriell produksjon	27	28	18	18	20	28	30	28	23	23
VG2 Industriell teknologi	12	12	18	12	12	12	14	12	15	15
Sum	39	40	36	30	32	40	44	40	38	38
Totalsum	360	261	384	255	338	267	309	272	252	252

Utdanningsprogrammet har hatt store søkental i Møre og Romsdal dei siste åra. Det er såleis nok søkarar til å ha solide fagmiljø på fleire skolar også i Nordmøre-regionen.

Industrien som rekrutterer frå TIP-faga har vore, og er, inne i ein lågkonjunktur, noko som truleg er årsaka til nedgangen i talet på primær-søkarar til VG1 siste året. Fylkeskommunen meiner at ein utifrå erfaring kan anta dette er forbigåande og at sysselsettinga igjen vil ta seg opp. Saman med prinsippet om at distriktskolar skal ha TIP tilbod er det difor ikkje forslag om å avvike tilbodet ved nokon av skolane i regionen, men det er gjort ein reduksjon av tilbodet ved Sunndal. Dette er gjort for å avstemme det totale tilbodet med elevtalsprognosen og for å kunne oppretthalde tilbodet på Surnadal.

VG2 Brønnteknikk har i mange år vore eit populært fag på Kristiansund vgs, med mange fleire primær-søkarar (og frå andre regionar i fylket og andre fylkeskommunar) enn elevplassar. Tilbodet er konjunkturutsatt og vart ikkje oppretta i skoleåret 2016/17, men er lagt inn igjen som søkbart tilbod i skolebruksplana i 2018/19 og er lagt inn i forslag til ny struktur med ein halv klasse.

YSK tilbodet på Kristiansund vert vidareført i den nye strukturen med 10 elevar kvart år, men fordeling på ulike YSK-tilbod vil avhenge av søking og tilgang på samarbeidande bedrifter, og er difor ikkje spesifisert.

3.5.2.2 Studieførebuande utdanningsprogram

Idrettsfag (ID)

Idrettsfag	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkarar	Tatt inn	Primær-søkarar	Tatt inn	Primær-søkarar	Tatt inn	Primær-søkarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Atlanten vgs										
VG1	22	22	38	27	44	27	43	28	30	30
VG2	25	25	22	22	28	28	25	26	30	30
VG3	27	27	23	23	24	24	28	27	30	30
Sum	74	74	83	72	96	79	96	81	90	90
Tingvoll vgs										
VG1	7	11	16	19	11	12	14	16	15	15
VG2	15	15	9	9	17	17	10	10	15	15
VG3	5	5	14	14	9	9	15	15	15	15
Sum	27	31	39	42	37	38	39	41	45	45
Totalsum	101	105	122	114	133	117	135	122	135	135

I forslag til ny struktur vert det ikkje gjort endringar for idrettsfag.

Kunst, design og arkitektur (KDA)

Kunst desig og arkitektur	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Kristiansund vgs										
VG1 KDA							10	10	15	15
VG2 KDA									15	15
VG3 KDA									15	15
VG1 STFO	8	9	5	8	1	0				
VG2 STFO	14	14	5	5	5	5				
VG3 STFO			10	10	3	3	3	3		
Sum	22	23	20	23	9	8	13	13	45	45
Totalsum	22	23	20	23	9	8	13	13	45	45

Historisk har det vore få primær-søklarar til STFO VG1, og tala syner at få søker seg vidare på VG2 og VG3. Av dei 9 elevane som fekk tilbod om VG1 ved skolestart 2013, var det berre 9 som søkte seg til VG3 i 2015.

På bakgrunn av dei historiske tala for primær-søklarar er det i forslag til ny struktur berre planlagt for ein halv klasse med 15 elevar pr. årssteg på det nye tilbodet. Dersom elevane i framtida veljer seg bort frå utdanningsprogrammet på VG2 og VG3, eller ikkje søker seg til utdanninga i det heile, kan ein endre tilbodet til et studieførebuande program med KDA som programfag.

Medium og kommunikasjon (MK)

Medium og kommunikasjon	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Kristiansund vgs										
VG1	30	30	34	30	23	30	42	45	30	30
VG2	25	25	26	26	25	24	25	25	30	30
VG3	18	18	19	23	27	26	17	17	30	30
Sum	73	73	79	79	75	80	84	87	90	90
Tingvoll vgs										
VG1	2	0	9	13	2	0	6	6		
VG2	9	10			8	8				
VG3	6	5	1	2	0	0				
Sum	17	15	10	15	10	8	6	6	0	0
Totalsum	90	88	89	94	85	88	90	93	90	90

Til utdanningsprogrammet medium og kommunikasjon har søkinga i Kristiansund halde seg stabil, medan søkinga til Tingvoll har gått ned. Utdanningsprogrammet er gjort om til eit studieførebuande program frå hausten 2016, og i kva grad søkjarmønsteret vil endre seg er for tidleg å seie noko om. Her er det viktig å merke seg at det kan sjå ut som om elevane veljer seg bort frå utdanningsprogrammet etter VG1 og VG2. Det er difor valt å planleggje for berre ein klasse med 30 elevar pr. årssteg på MK.

Søkinga ved Tingvoll har vore varierende og tilbodet vert foreslått avvikla.

Musikk, dans og drama (MD)

Musikk, dans og drama	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Primær-søklarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Atlanten vgs										
VG1, Musikk	17	19	8	9	22	26	18	18	15	15
VG2, Musikk	17	19	11	11	11	10	22	22	15	15
VG3, Musikk	16	16	12	12	10	10	12	11	15	15
Sum	50	54	31	32	43	46	52	51	45	45
VG1, Dans			4	4	1	0	2	0		
VG2, Dans					4	4				
VG3, Dans							4	4		
Sum	0	0	4	4	5	4	6	4	0	0
Totalsum	50	54	35	36	48	50	58	55	45	45

Historisk har talet på primær-søkjarar vore lågare enn talet på elevar som har fått tilbod ved skolestart. I forslag til ny struktur er det planlagt for ein halv klasse med 15 elevar ved Atlanten vgs. Det er ikkje nok elevar til å ha tilbod i dans eller drama. Elevar som vil ta desse programområda kan søke seg til Ålesund.

Studiespesialisering (ST)

Studiespesialisering	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Atlanten vgs										
VG1	137	132	113	133	119	135	104	120	150	150
VG2	115	117	123	124	125	127	118	117	150	150
VG3	105	100	118	118	139	136	126	124	150	150
Sum	357	349	354	375	383	398	348	361	450	450
Sunnadal vgs										
VG1	50	50	41	40	57	58	38	40	30	30
VG2	57	57	66	68	33	34	56	56	30	30
VG3	43	43	57	56	45	5	36	36	30	30
Sum	150	150	164	164	135	97	130	132	90	90
Surnadal vgs										
VG1	54	57	45	46	48	49	41	41	30	30
VG2	57	57	46	47	39	39	34	35	30	30
VG3	51	50	59	59	44	44	37	37	30	30
Sum	162	164	150	152	131	132	112	113	90	90
Tingvoll vgs										
VG1	11	11	7	7	7	7	7	7	15	15
VG2	8	8	10	9	9	10	8	6	15	15
VG3	5	6	9	9	9	8	7	7	15	15
Sum	24	25	26	25	25	25	22	20	45	45
Totalsum	693		694	716	674	652	612	626	675	675

I forslag til ny struktur er tilbodet på ST vidareført som i dag. Det betyr at dei skolane som har tilbodet i dag også vil ha det i framtida. Talet på elevplassar ved dei minste skolane er justert slik at det er heile eller halve klassar.

Historisk har søkinga til Tingvoll vore låg. Nedlegging av andre tilbod ved Tingvoll vil kanskje kunne gje fleire søkjarar til ST. To halve klassar på idrettsfag og ST kan samkjørast i mange fag.

Påbygg (PÅ)

Påbygg til generell studiekompetanse	2013 - 14		2014 - 15		2015 - 16		2016 - 17		Forslag ny struktur	
	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Primær-søkjarar	Tatt inn	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Kristiansund vgs										
Påb.gsk e yrkeskompetanse	10	9	11	12	13	15	29	27	30	30
Påbygg. gen. studiekompetanse	57	65	52	54	59	54	58	54	60	60
Sum	67	74	63	66	72	69	87	81	90	90
Sunnadal vgs										
Påb.gsk e yrkeskompetanse	4	4			3	8	3	7	8	8
Påbygg. gen. studiekompetanse	15	16	30	20	17	18	15	15	15	15
Sum	19	20	30	20	20	26	18	22	23	23
Surnadal vgs										
Påb.gsk e yrkeskompetanse	6	5			7	7	3	5	8	8
Påbygg. gen. studiekompetanse	15	14	18	17	11	12	8	11	15	15
Sum	21	19	18	17	18	19	11	16	23	23
Tingvoll vgs										
Påb.gsk e yrkeskompetanse	0	0								
Påbygg. gen. studiekompetanse	5	6	7	7						
Sum	5	6	7	7	0	0	0	0	0	0
Totalsum	112	119	118	110	110	114	116	119	136	136

Frå Fylkeskommunen si side er det ynskjeleg at flest mogleg av dei elevane som startar på eit yrkesfagleg utdanningsløp fullførar fram til fagbrev, og talet på påbyggsplassar før fagbrev, er difor ikkje auka i fylket sett under eitt.

I regionen er dagens nivå på elevplassar ved påbygg vidareført.

3.5.2.3 Andre utdanningstilbod

TPO

Tilpasset opplæring	Forslag ny struktur	
	Fram mot 2030	Fram mot 2040
Atlanten vgs	5	5
Kristiansund vgs	25	25
Sunnal vgs	5	5
Surnadal vgs	5	5
Tingvoll vgs	2	2
Totalsum	42	42

I dei historiske tala er elevplassane for TPO inkludert i tala for dei respektive utdanningsprogramma som elevane har søkt seg inn på.

Men så lenge elevane søker ulike program frå år til år er ca 2% av elevplassane i regionen sett av som TPO-plassar. Plassane på dei einskilde skolane går fram av tabellen over.

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Asbjørn Moltudal

Arkivsak nr.: 2016/29

Arkivkode: 034

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

157/16

Formannskapet
Kommunestyret

20.09.2016

ORGANISERING AV PROSESSAR FOR FRIGJERING AV RESSURSAR- BUDSJETT OG ØKONOMIPLANPROSESS.

Administrasjonen si tilråding:

- 1. Kommunestyret tek Prosessnotat økonomi d.s. 09.09.2016 til vitande.**
- 2. Prosessnotatet vert å legge til grunn i det pågåande budsjett og økonomiplanarbeidet.**

Vedleggsliste:

- 1. Prosessnotat økonomi d.s. 09.09.2016**
- 2. Melding om vedtak - Oppfølging vedtak punkt 22 i Budsjett 2016 m.m.**

Uprenta Vedlegg:

- Kortversjon av KOSTRA-analyse frå KS Konsulent (mai 2016)
- Utgreiing frå sektorane
- Utgreiing av førebyggjande tiltak frå folkehelsekoordinatoren
- Kommuneplanen sin samfunnsdel

Samandrag av saka:

I samband med budsjetthandsaminga i K-sak 152/15 vedtok kommunestyret følgjande:

"Kommunestyret ber rådmannen leggje fram sak om organisering av prosessar og mandat for å konkretisere frigjering av ressursar, slik det skissert behov for i 2017 - 19."

Rådmannen fremja eiga sak på dette der kommunestyret overlot til formannskapet å setje ned arbeidsgruppa og fastsetje mandat.

Arbeidsgruppa har hatt fleire møte og administrasjonen har arbeidd med eit prosessnotat som etter siste møte i arbeidsgruppa 09.09.16 er ferdigstilt som offentleg dokument. Prosessnotatet vert no

prosessnotatet fram frå arbeidsgruppa til formannskap og kommunestyre for drøfting og signal i samband med det pågåande budsjett og økonomiplanarbeidet.

Saksopplysningar:

I samband med budsjetthandsaminga i K-sak 152/15 vedtok kommunestyret følgjande:

"Kommunestyret ber rådmannen leggje fram sak om organisering av prosessar og mandat for å konkretisere frigjering av ressursar, slik det skissert behov for i 2017 - 19."

I budsjettdokumentet er behovet skissert med kr 11 mill i 2017, 19,8 mill i 2018 og 25,4 mill i 2019. Desse tiltaka er ikkje konkretisert, og intensjonen med å be om ei sak om organisering av prosessar var å finne løysingar på korleis dette skal realiserast, og at dette skal vere eit grunnlag for komande budsjett- og økonomiplanhandsaming.

I tillegg har kommunestyret som intensjon å avvikle eigedomsskatten i 2019, jfr K-sak 112/13 og sist i ovannemnde sak i punkt 34 a i vedtaket:

"Innføring av eigedomsskatt i Volda vart gjort gjennom vedtak i kommunestyret 29/8 2013, sak ps 112/13. I pkt 3 i dette vedtaket heiter det: "Ein føreset at det vert sett i verk tiltak i kommunen som bringer økonomien i balanse utan eigedomsskatt slik at eigedomsskatten vert søkt avvikla i år 2019."

Kommunestyret gjorde vidare slikt vedtak i 28.01.2016:

Kommunestyret gir formannskapet fullmakt til å godkjenne prosessen med organisering, mandat og framdriftsplan med grunnlag i saksutgreiinga, forslag frå Krf og debatten

Framlegget frå Krf;

Kommunestyret ber rådmannen om å starte opp arbeidet med budsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020 så raskt som råd.

- a) *Rådmannen skal identifisere strategiar og tiltak som frigjer ressursar etter dei føringar og målsettingar som er i gjeldande økonomiplan. Utgreiingsarbeidet ligg til administrasjonen.*
- b) *Det står sentralt å realisere kortsiktige tiltak og langsiktige strategiar for å nå dei mål, strategiar og handlingsprogram som er vedtatt i kommuneplanen.*
- c) *Utfallet av kommunereforma skal prege arbeidet når kommunale vedtak er klare.*
- d) *Ingen strategiar, tiltak eller etablerte arbeidsmåtar er skjerma for utgreiing.*
- e) *Rådmannen skal ha ein kontinuerlig dialog med Driftsstyret fram til og med august 2016, for å orientere og drøfte ulike tiltak og strategiar som er formålstenleg for arbeidet.*
 - a. *Det skal først møtebok frå dialogmøta med Driftsstyret.*
 - b. *Medlemmane i Driftsstyret kan få tilbod om særleg opplæring i samband med dette arbeidet.*
- f) *Frå august 2016 blir den politiske forankringa overført til Formannskapet, som vidarefører arbeidet også i lys av utfallet i kommunereforma.*
- g) *Det etablerte trepartssamarbeidet vert gruppa som får ansvar for gjennomgang av strategiar og tiltak for utvikling av arbeidsmiljø.*

Kommunestyret ber om å få referatsaker frå framdrifta i arbeidet, og elles orientert som ved ein normal budsjettprosess.

Formannskapet vedtok i møte 15.03.2016, sak PS 55/16 å oppnemne arbeidsgruppe:

Arbeidsgruppa vert organisert med fem personar som fylgjer:

1 frå Høgre, Sindre Rotevatn

1 frå SP, Rebecca Bjercknes, leiar i driftsstyret

1 frå A, Jørgen Amdam, ordførar

1 frå Venstre, Fride Sortehaug

1 frå SV, Gunnar Strøm

I tillegg har rådmann, økonomisjef, økonomikonsulent og rådgjevar vore med i gruppa. Leiargruppa eller deler av denne har vore innkalla på fleire av møta.

Arbeidsgruppa har hatt 5 møter før notatet no vert lagt fram for formannskapet.

Notatet inneheld;

- 1 Kommuneplan og strategiar i økonomiplan og budsjett
- 2 Prinsipp for drifta
- 3 Korleis Volda kommune prioriterer tenestene
- 4 Vurdering av framtidig behov for tenester
- 5 Korleis utviklar inntektene seg
- 6 Økonomiske mål
- 7 Kva skjer dersom ein fjernar eigedomsskatten i 2019
- 8 Folkehelse som overordna og førande prinsipp
- 9 Utgreiing av problemstillingar innanfor tenestoområda
- 10 Strategiar
- 11 Framdriftsplan/prosess i økonomigruppa
- 12 Framdriftsplan budsjett og økonomiplan

Vurdering og konklusjon:

Notatet syner at utfordringsbiletet til Volda kommune er rimelig klart:

ÅR	2017	2018	2019
Uspesifisert innsparing i vedtatt økonomiplan (Føresett 4 %0 eigedomsskatt)	11 000 000	19 800 000	25 400 000
Ikkje auke eigedomsskatten i 2017 2 %0 eigedomsskatt	16 000 000	16 000 000	16 000 000
Resultatgrad 1,75 %	15 000 000	15 000 000	15 000 000
Utgifter med rentebinding	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Fjerne eigedomsskatten			16 000 000
Endring i kommuneloven (auka avdrag)	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Nytt inntektssystem	2 000 000	2 000 000	2 000 000
SALDERINGSBEHOV	52 000 000	60 800 000	82 400 000

Sjølv om den økonomiske situasjonen framover er utfordrande, må kommunen vere med i arbeidet med å utvikle samfunnet for å halde på attraktivitet i konkurransen med storsamfunnet. I eit slikt perspektiv er det avgjerande også å vere klar over dei behova kommunen og Volda sentrum står overfor. I den samanheng er det nok å nemne; Volda ungdomsskule , Barnehagebygg, Auka press på omsorgstenestene (særleg yngre brukarar og effekten av samhandlingsreforma) og Sentrums-utvikling, idrettshall, Mediebygg/kultursal, Rotset næringsområde, bustadutbygging.

For å møte denne utfordringa kan kommunestyret legge ulike strategiar . Det kan m.a. handle om;

- Utgiftsnivå som så langt råd er tilpassa statleg inntektssystem
- Nedbemanningsplan 10 mill
- Kompetanseutvikling og smarte løysingar
- Bruk av fond i ein overgangsperiode
- Vidareføre eigedomsskatten
- Auke folketalet
- Utnytte dei komparative fordelane ved etablering av ny kommune

Arbeidsgruppa har drøfta m.a. desse utfordringane og ein har gjennom økonominotatet forsøkt å konkretisere og danne grunnlag for ei felles situasjonsforståing.

Helse og miljøkonsekvensar:

Drøfta i notatet

Økonomiske konsekvensar:

Drøfta i notatet

Beredskapsmessige konsekvensar:

Indirekte drøfta i notatet.

Rune Sjurgard
Rådmann

Asbjørn Moltudal
Rådgjevar

Utskrift av endeleg vedtak:

Økonomiseksjonen

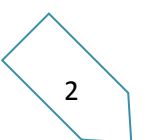
Leiargruppa

Partigruppene i samband med budsjett og økonomiplan

Volda kommune

PROSESSNOTAT ØKONOMI

Innhaldsoversikt

- 1 Kommuneplan og strategiar i økonomiplan og budsjett
- 2 Prinsipp for drifta
- 3 Korleis Volda kommune prioriterer tenestene
- 4 Vurdering av framtidig behov for tenester
- 5 Korleis utviklar inntektene seg
- 6 Økonomiske mål
- 7 Kva skjer dersom ein fjernar eigedomsskatten i 2019
- 8 Folkehelse som overordna og førande prinsipp
- 9 Utgreiing av problemstillingar innanfor tenesteområda
- 10 Strategiar
- 11 Framdriftsplan/prosess i økonomigruppa
- 12 Framdriftsplan budsjett og økonomiplan

Vedlegg:

Kortversjon av KOSTRA-analyse frå KS Konsulent (mai 2016)

Utgreiing frå sektorane

Utgreiing av førebyggjande tiltak frå folkehelsekoordinatoren

Kommuneplanen sin samfunnsdel

Prosessnotat nr 5

NOTAT FOR FØREBUING AV GRUNNLAG FOR BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN

Dette er eit prosessnotat som er redigert og fylt med innhald før og etter møta i arbeidsgruppa. Første utkast vart presentert for arbeidsgruppa i møte den 25. mai. Utkast nr. 2 vart presentert for arbeidsgruppa i møte den 23. juni. Utkast nr. 3 vart presentert for arbeidsgruppa i møte den 16. august. Utkast nr. 4 vart presentert for arbeidsgruppa i møte den 9. september

1 KOMMUNEPLAN OG STRATEGIAR I ØKONOMIPLAN OG BUDSJETT

Det vert synt til kommuneplanen sin samfunnsdel som er godkjent av kommunestyret. Planen inneheld mål og strategiar for fylgjande åtte hovudtema:

- Attraktivitet (folk, næring, trivsel)
- Busetting
- Volda i regionen
- Volda sentrum
- Folkehelse
- Klima og miljø
- Tenester
- Samfunnstryggleik

I tillegg til å vere eit hovudtema er folkehelse eit overordna og førande prinsipp for heile planen, og alle strategiar tek utgangspunkt i eit folkehelseperspektiv. Det vert synt til mål og strategiar for kvart hovudtema.

Kommunestyret har i samband med 2016-budsjettet vedteke følgjande strategiar :

Strategi	Tiltak	Effekt
Omsorgstrengande leve lenger i eige liv	Kvardagsrehabilitering	Tidleg oppdaging/innsats og teneste på rett nivå skal gir betre livskvalitet for brukar og reduserte utgifter i helse og omsorgstenesta
Lønsressursane i pleie og omsorgstenesta brukast rett	Styrka grunnbemanning som tidsavgrensa prosjekt	Redusert bruk av overtid og ekstrahjelp Redusert sjukefråvær Stabil drift Sikre kompetanse i turnusen
Trygg og tydeleg leiing som stiller krav og gir støtte	Leiarutvikling for alle leiarane i kommunen	Utløyse energi og få meir ut av drifta Redusert sjukefråvær Auka innovasjon
Økonomistyring	Controller Utvikle betre rapportering Utvikle betre rutinar for internkontroll	Sjå årsakssamanhengar tidlegare og setje inn rette tiltak Analysere drift og setje inn tiltak som aukar produktiviteten

		Meir effektive innkjøp
Investere i smarte digitale løysingar	Knyte kommunale lokasjonar i fibernettverk Eitt sentralbord for kommunen Sentralisere serverdrifta i interkommunalt samarbeid Investere i integrerte programvarer og utvikle interaktive tenester	Redusert utgifter med lineleige Reduserte utgifter drift av sentralbord Reduserte utgifter datadrift Auka service for innbyggjarane og frigjorte ressursar i administrasjonen
Optimal utnytting av ressursane	Slå saman tenester og dra nytte av stordriftsfordelar	Styrke kompetanse og stabil drift Reduserte driftsutgifter
Intern forretningsmessig forvaltning av eigedomsmassen	Bruke ressursane og kompetansen hos driftspersonalet rett. Gå opp grensegang for ansvar mellom eigedomssektoren som huseigar og tenesteytande eining som leigetakar	Arealeffektiv bruk av bygningsmassen. Brukaren betale for bruken av bygningen og kunne ta ut gevinst ved tiltak som reduserer driftsutgiftene
Konkurranseeksponere drift	Organisere tenesta som om tenesta skulle konkurranseutsetjast	Dokumentere kostnader og eigenskapar ved tenesta samanlikna med andre kommunar og privat drift. Auka produktivitet og gi økonomisk gevinst.
Utløyse privat investering i Volda kommune	Regulere og opparbeide bustadfelt og næringsområde Delta i utvikling av sentrum Arealforvaltning som utløyser utbygging	Auka folketal Auka inntekter gjennom inntektssystemet Kommunen og næringslivet sikra rekruttering av kompetanse

2 PRINSIPP FOR DRIFTA

Kommunestyret har i samband med handsaminga av 2016-budsjettet vedteke følgjande prinsipp:

- Fokus på kjerneoppgåvene
- Standard som er god nok
- Optimalisere ressursbruken
- Smarte løysingar
- Budsjettoverskridingar som er konstaterte eller prognostiserte skal etter framlegg frå rådmannen dekkast inn ved tilsvarende kostnadsreduksjonar i same eining eller i anna eining slik at budsjettet ikkje vert svekka.
-

3 KORLEIS VOLDA KOMMUNE PRIORITERER TENESTENE

Kortversjon av KOSTRA-analyse for Volda kommune følgjer som vedlegg til denne rapporten. Rekneskapet for 2015 (etter første rapportering 15. mars) er grunnlaget for analysen. KOSTRA-analysen viser utgiftsbehov, kva som påverkar utgiftsnivået, prioritering og korleis Volda brukar ressursar på desse tenestene samanlikna med andre kommunar.

Nokre hovudfunn frå analysen:

Grunnskule

- Objektivt utgiftsbehov som er 9,7 % høgare enn landssnitt.
- Ressursbruk som er 1,4 mill over landssnittet korrigert for utgiftsbehov.
- Desentralisert skulestruktur og litt låge elevgrupper som trekkjer opp samla ressursbruk.
- Høgare utgifter til spesialundervisning i høve til samanliknbare kommunar.
- Litt høge grunnskuleutgifter pr elev (middels/låg produktivitet)
- Litt høge skyssutgifter pr elev, og få elever som mottok skyss.
- Høge resultat målt ved gjennomsittleg grunnskulepoeng.
- Høg andel lærarar med høgskule/universitetsutdanning og pedagogisk utdanning.
- Svært høg prioritering/ressursbruk til SFO (ville ha vore kr 2,1 mill. lågare dersom same nivå som gjennomsnittleg nivå i kommunegruppe 11.
- Middels høg andel elevar i SFO.
- Høge utgifter pr SFO-elev (låg produktivitet)

Barnehage

- Objektivt utgiftsbehov som er 12 % lågare enn landssnitt.
- Lågare andel "barn 2-5 år og "barn 1 år uten kontantstøtte" som dreg ned utgiftsbehovet.
- Ressursbruk som er 1,6 mill over landssnittet korrigert for utgiftsbehov.
- Høg dekningsgrad og full behovsdekning.
- Opphold og stimulering har særleg høg prioritering. Tilretteleggjande tiltak og bygg har lågare prioritet.
- Mange små barnehagar gir noko låg produktivitet.
- Høg andel tilsette med barnehagelærarutdanning.

Pleie- og omsorgstenesta samla sett

- Høgare utgiftsbehov enn landssnittet (9,3 %)
- Andel innb. over 80-89 og 90+ som dreg opp utgiftsbehovet
- Etter korrigering for utgiftsbehov og inntektsnivå brukar Volda kommune ca 2,5 mill mindre på pleie og omsorg enn landsgjennomsnittet. *
- Låg prioritering og middels dekningsgrad.
- Heimebasert tenesteprofil.
- Litt høg andel tenestemottakarar som har lågt bistandsbehov.

* Når det gjeld prioritering til pleie- og omsorg er det viktig å vere klar over at denne tenesta fekk ei vesentleg styring i 2016-budsjettet, slik at i dag så vil truleg Volda kommune bruke meir enn landsgjennomsnittet på dette tenestområdet.

Helse inkl helsestasjon/skulehelsetenesta

- Utgiftsbehov på 7,6 % over landssnittet.
- Brukar 4,6 mill mindre på helsetenester enn landssnittet etter korrigering for utgiftsbehov og inntektsnivå.
- Samla sett låg prioritering av helsetenester samanlikna med landssnittet.

Rus og psykisk helse

- Høg prioritet på rus. Dersom same nivå som landssnittet ville bruken vore 0,7 mill lågare.
- God dekning av psykiatriske sjukepleiarar.

Sosialtenesta

- Utgiftsbehov på ca 37 % lågare enn landssnittet.
- Etter korrigering for utgiftsbehov og inntektsnivå brukar Volda 2,3 mill mindre på sosialtenester enn landssnittet.
- Gjennomsnittleg stønadslengde er litt høg.
- Gjennomsnittleg utbetaling pr stønadsmånad er litt låg.
- Høg andel langtidsmottatarar.

Barneverntenesta

- 21 % lågare objektivt utgiftsbehov enn landet.
- Brukar 0,9 mill meir enn landssnittet korrigert for utgiftsbehov og inntektsnivå.
- Mange barn på barnevernstiltak samanlikna med landssnittet.
- Låge utgifter pr barn med tiltak.
- Andel meldingar litt under landssnitt, men litt fleire meldingar går til undersøking.
- Årsverkstettheit på landssnittet.

Kultur

- Totalt sett er tenesta lågt prioritert. *

* Kommunale subsidier til grendehusdrift på bygdene vert i dag ført på skulebygg og dels på eigedom og kjem ikkje fram på KOSTRA-tala for kultur.

Teknisk

- Eigedom litt litt under prioriteringa på landssnittet.
- Brann har litt høg prioritering, og ville ha vore 2,3 mill lågare dersom same nivå som landet.
- Samferdsel har litt høg prioritering, og ville ha vore 2,9 mill lågare dersom same nivå som landet.

Utvikling

- Noko høgt ressursbruk til fysisk planlegging, 0,9 mill over landssnittet.
- Under 50 % av utgiftene vert dekt av gebyrinntekter.

Administrasjon

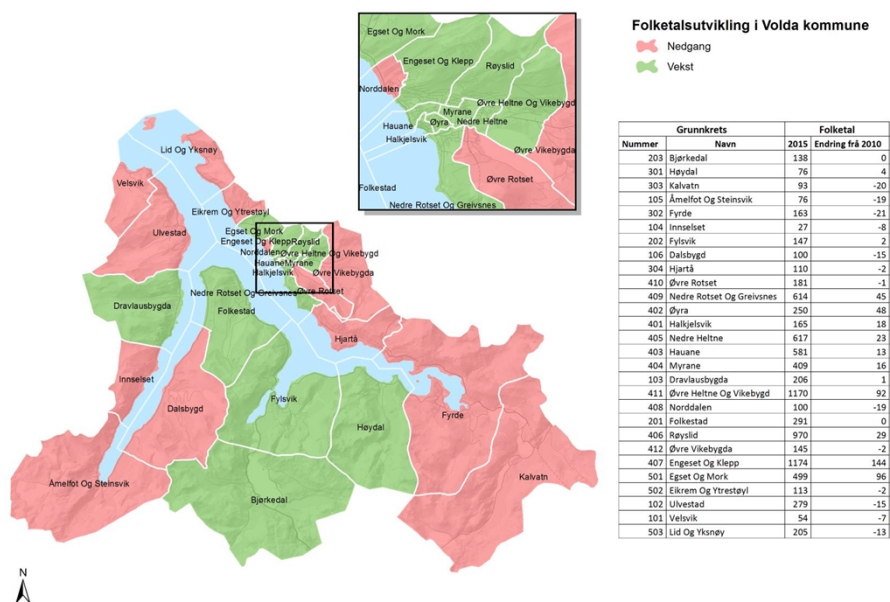
- Litt høgare utgiftsbehov enn landssnittet, og tala for ressursbruk viser at kommunen ligg tilsvarande litt over landssnittet.

4 VURDERING AV FRAMTIDIG BEHOV FOR TENESTER

Framskreven utvikling for 6 ulike aldersgrupper. Framskrivinga er basert på SSB sitt mellomalternativ.

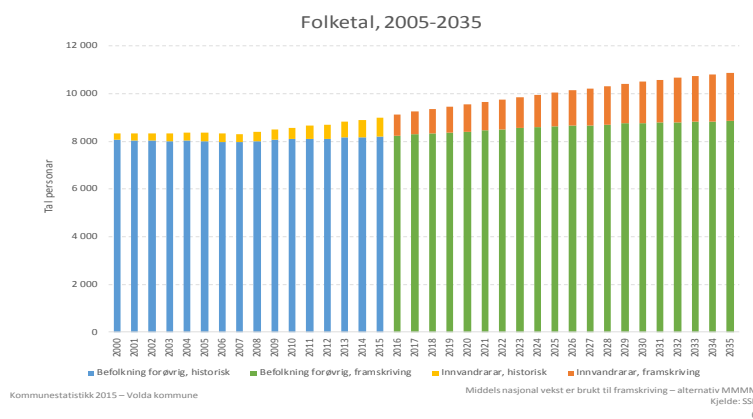
2015						
Kommune	0 - 5 år	6 - 15 år	16 - 19 år	20 - 66 år	67 - 79 år	80 år og eldre
Samla	1366	2466	1098	11497	2034	1105
Volda	584	1131	542	5314	933	473
Ørsta	782	1335	556	6183	1101	632
2040						
Kommune	0 - 5 år	6 - 15 år	16 - 19 år	20 - 66 år	67 - 79 år	80 år og eldre
Samla	1583	2843	1187	12712	2968	1938
Volda	750	1374	582	6274	1363	861
Ørsta	833	1469	605	6438	1605	1077

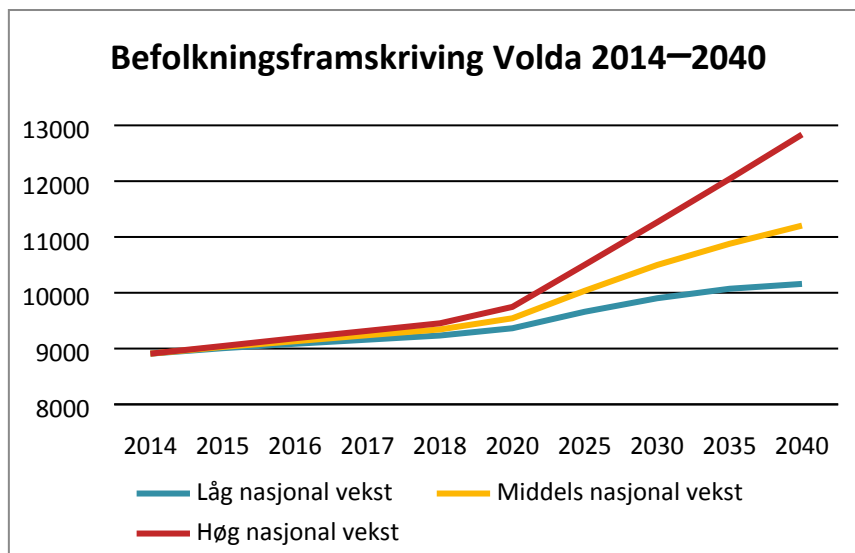
Fylkesstatistikk - demografi

Møre og Romsdal fylkeskommune
-Ein tydeleg medspelar

Demografi

Framskriving av folketalet fram mot 2040, basert på låg nasjonal vekst (LLML):

	2014	2015	2016	2017	2018	2020	2025	2030	2035	2040	Auke (%)
0 år	87	98	99	99	99	101	102	100	98	96	10,3
1-5 år	517	495	493	503	518	544	563	558	549	533	3,1
6-12 år	776	796	827	823	805	791	788	827	826	812	4,6
13-15 år	332	333	323	330	338	356	347	357	364	361	8,7
16-19 år	538	531	508	488	472	464	507	464	491	502	-6,7
20-44 år	2909	2938	2984	3030	3077	3114	3254	3319	3249	3155	8,5
45-66 år	2399	2423	2427	2435	2448	2465	2439	2488	2634	2751	14,7
67-79 år	880	927	980	1012	1045	1100	1187	1211	1227	1278	45,2
80-89 år	369	360	337	334	332	335	393	506	544	557	50,9
> 90 år	102	106	108	106	100	94	80	72	90	114	11,8
Totalt	8909	9007	9086	9160	9234	9364	9660	9902	10072	10159	14,0

Framskriving av folketalet for Volda kommune fram mot 2040, basert på middels nasjonal vekst (MMMM):

	2014	2015	2016	2017	2018	2020	2025	2030	2035	2040	Auke (%)
0 år	87	101	104	108	112	117	118	117	115	115	32,2
1-5 år	517	495	496	512	535	592	646	650	642	635	22,8
6-12 år	776	797	829	826	809	797	847	949	960	951	22,6
13-15 år	332	333	323	330	340	356	349	380	420	423	27,4
16-19 år	538	532	508	489	476	468	514	473	549	582	8,2
20-44 år	2909	2948	2999	3057	3108	3163	3339	3445	3408	3387	16,4
45-66 år	2399	2424	2434	2443	2456	2484	2472	2546	2721	2887	20,3
67-79 år	880	927	986	1021	1055	1111	1221	1266	1290	1363	54,9
80-89 år	369	362	342	341	343	348	429	570	636	668	81,0
> 90 år	102	110	111	113	109	107	101	102	137	193	89,2
Totalt	8909	9029	9132	9240	9343	9543	10036	10498	10878	11204	25,8

Demografien gir eit grunnlag for å vurdere andel innbyggjarar i produktiv alder og andel innbyggjarar i aldersgrupper som kan ha eit tenestebehov.

Tabellen ovanfor er basert på SSB sitt MMMM-alternativ (middels nasjonal vekst), som føreset at fruktbarheit, levealder, innanlandsk flytting og nettoinnvandring held seg på eit mellomnivå. Etter MMMM-alternativet vil vi få ein relativt stor auke i folketalet fram mot 2040. Samla sett vil folketalet auke med 25,8 prosent (2295 innbyggjarar). Vi ser ein dramatisk auke i gruppa 67–79 år, 80–89 år og > 90 fram mot 2040, noko som i åra framover vil gi oss store utfordringar i pleie- og omsorgssektoren. Det er positivt at talet på barn i alderen 0–12 år aukar med i gjennomsnitt om lag 25,9 prosent og at vi har ei rimeleg stabil utvikling i aldersgruppene 20–66 år. Dette er imidlertid utviklinga i eit langt perspektiv og situasjonen vil variere i perioden.

Innbyggjarar 20-66 år - eldre innbyggjarar

Tabellen viser tal personar i arbeidsfør alder samanlikna med to ulike grupper av eldre i 2015, 2020 og 2040. Arbeidsfør alder er 20-66 år, medan eldre aldersgrupper er 67 år og over, og 80 år og over. Ein reduksjon i forholdstalet mellom dei to aldersgruppene betyr at det er færre innbyggjarar i yrkesaktiv alder per innbyggjar i den eldre aldersgruppa. Framskrivingane er basert på SSB sitt mellomalternativ.

67 år og over			
Kommune	2015	2020	2040
Samla	3,7	3,4	2,6
Volda	3,8	3,6	2,8
Ørsta	3,6	3,3	2,4

80 år og over			
Kommune	2015	2020	2040
Samlet	10,4	11,3	6,6
Volda	11,2	12,4	7,3
Ørsta	9,8	10,5	6

Pleie og omsorg

Estimert framtidig tenestebehov i årsverk per 1000 innbyggjarar 20-66 år.

Kommune	2014	2020	2040
Samlet	49,8	48,9	67,8
Volda	44,8	43,4	57,5
Ørsta	54,2	53,8	77,8

Årsverkbehova i **barnehage og grunnskule** per 1000 innbyggjar vil i 2040 vere om lag som i dag.

VOLDA KOMMUNE																									
Opplæring og oppvekst																									
BARNE/ELEVVAL I VOLDASKULANE PR. 04.02.16																									
A: Førskuleborn etter fødselsår							B: Elevtal i årsskulla 2016/2017							C: Elev- og klassetal barneskulane 2017/18 - 21/22											
	15	14	13	12	11	Sum	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7	Sum	KI	1718.	1819.	1920.	2021.	2122.					
Mork	8	10	11	10	11	50	12	13	11	14	9	7	12	78	4	77	4	80	4	82	4	78	4	75	4
Øyra							46	49	56	45	47	47	49	339	14										
Bratteberg	68	60	75	69	79	351	26	22	25	27	39	40	37	216	10	611	28	593	28	582	28	556	28	528	28
Vikebygda							16	18	15	14				63	4										
Volda u..	76	70	86	79	90	401	100	102	107	100	95	94	98	696		688		673		664		634		603	
Austefjord	2	1	3	4	0	10	3	2	2	5	4	1	6	23		17		20		19		15		15	
Bjørke	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	2	0	1	4		3		3		3		3		3	
Austefjord U	2	1	5	4	0	12	3	3	2	5	6	1	7	27	2	20	2	23	2	22	2	18	2	18	2
Bjørkedal						0	0	1	4	1	0	1	5	12	2	7	2	6	2	6	2	5	2	1	2
Folkestad B	6	3	6	2	4	21	5	5	9	4	5	5	8	41	3	37	3	34	3	35	3	34	3	31	3
Folkestad u.	6	3	6	2	4	21	5	6	13	5	5	6	13	53		44		40		41		39		32	
Dalsfjord B	4	4	5	1	2	16	6	4	4	4	8	10	5	41	3	38	3	29	3	26	3	26	3	26	3
Ulvestad bs							1	1	2	1	4	5	4	18											
Møre b og u							0		0	0	0	0	1	1											
Sum	88	78	102	86	96	434	114	114	122	113	114	110	118	801	40	783	40	759	40	747	40	712	40	678	40
Elevane frå Bjørke er med. Elevane frå Bjørkedal, Ulvestad og Møre b og u er ikkje med i summen for barnesteget.																									
Ungdomssteget					16/17.	8.	9.	10.	Sum	KI				1718.		1819.		1920.		2021.		2122.		2223.	
Volda ungdomsskule						100	80	99	279	11				278	11	292	12	287	12	289	12	302	12	309	12
Austefjord skule						2	1	4	7	1				10	1	10	1	14	1	12	1	13	1	10	1
Dalsfjord skule						8	6	5	19	1				23	2	32	2	36	2	32	2	23	2	16	1
Folkestad skule						5	9	9	23	2				27	2	24	2	24	2	16	1	23	2	24	2
Møre b & u							0	0																	
Sum						115	96	117	328	15				338	16	358	17	361	17	349	16	361	17	359	16
Samla elevtal grunnskulen::									1129	55				1121	56	1117	57	1108	57	1061	56	1039	57	X	X

Flyttemønster

Utviklinga held fram mot ei sentralisering nasjonalt, regionalt og lokalt i Volda kommune. I følge tal frå SSB bur 71,5 % av alle innbyggjarane i Volda, i område definert som tettbygd strøk. Tilflyttare til Volda ynskjer primært å busette seg sentralt; i gangavstand til barnehage, skule, jobb, handelsområde og fritidsaktivitetar. Nærheit til natur- og friluftsområde er også ein kvalitet i Volda tettstad. I bygdene går folketalet jamt nedover, sjå Tabell 1.

	2004	2014	Endring 2004–2014	Endring % 2004–2014
Volda tettstad*	5565	6368	803	14,4
Velsvik	61	54	-7	-11,5
Ulvestad	325	286	-39	-12,0
Dravlausbygda	221	200	-21	-9,5
Innselset	38	29	-9	-23,7
Åmelfot og Steinsvik	91	80	-11	-12,1
Dalsbygd	136	102	-34	-25,0
Folkestad	327	279	-48	-14,7
Fylsvik	168	140	-28	-16,7
Bjørkedal	146	137	-9	-6,2
Høydal	77	69	-8	-10,4
Fyrde	205	170	-35	-17,1
Kalvatn	125	97	-28	-22,4
Hjartåbygda	115	115	0	0,0
Egset og Mork	421	462	41	9,7
Eikrem og Ytrestøyl	125	117	-8	-6,4
Lid og Yksnøy	228	181	-47	-20,6
Uoppgitt grunnkrets	3	23	20	

Heile kommunen	8377	8909	532	6,4
-----------------------	-------------	-------------	------------	------------

Tabell 1: Folkemengde etter grunnkrins, Volda kommune 2004–2014 (SSB tabell 04317).

* Volda tettstad inkluderar grunnkrinsane: Halkjelsvik, Øyra, Hauane, Myrane, Nedre Heltne, Røyslid, Engeset og Klepp, Norddalen, Nedre Rotset og Greivsnæs, Øvre Rotset, Øvre Heltne og Vikebygd, og Øvre Vikebygda.

Busetting av flyktningar

Kvartalsvis busetjing og familiesameining i 2015

2015	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	SUM	<i>Barn</i>	<i>Kvinner</i>	<i>Menn</i>
<i>Vaksen</i>		1	4		5		3	2
<i>Barn u/18 år</i>		3	2		5	5	3	2
<i>Einsleg vaksen</i>	3	3	13	3	22		1	21
<i>Einsleg mindreårig</i>	1	1	4	2	8		4	4
SUM	4	8	23	5	40	5	11	29
<i>Familiesameint</i>	3	3	3		9	5	4	1
<i>Alternativ mottaksplassering</i>	1				1			1
SUM	8	11	26	5	50	10	15	31

Resultatmålet i INTRO i 2016 er sett til det same som i 2015, 60%. Tidlegare år var det sett til 70%. I 2014 var Volda sitt resultat 55%. I 2015 var resultatet auka til 67%. Inkluderer vi dei som har hatt overgang til grunnskule for vaksne i resultatmålinga, har Volda dei siste ni åra eit snitt på 70% overgang til arbeid og utdanning.

Status for 2013-kohorten - tre år etter avslutta INTRO, pr. januar 2016

2016	78% er i arbeid/utdanning/sjølvberga økonomisk tre år etter avslutta INTRO - Sju har flytta for å gå vidaregåande skule i andre kommunar
2015	88% er i arbeid/utdanning - er sjølvberga økonomisk to år etter INTRO
2013	19 deltakarar avslutta INTRO: 11 kvinner (K) og 8 menn (M) - Sju deltok mindre enn to år. Ingen fekk utviding av programtida 53% hadde overgang til arbeid/utdanning (36% K, 75% M)
Konklusjon	7 av 9 som framleis bur i Volda er sjølvberga økonomisk, to og tre år etter avslutta INTRO. Dette utgjer eit resultat på 78%.

Status for 2014-kohorten - to år etter avslutta INTRO, pr. januar 2016

2016	79% er i arbeid/utdanning/sjølvsberga økonomisk to år etter avslutta INTRO
2015	79 % er i arbeid/utdanning/sjølvsberga økonomisk to år etter INTRO
2014	20 deltakarar avslutta INTRO: 5 kvinner (K), 15 menn (M) 1 flytta. 7 deltok mindre enn to år. 4 fekk utviding av programtida. 2 fekk utviding for å fullføre grunnskule før overgang til vidaregåande skule. Ein i to månader, ein i fire. Ein fekk fire månader utviding før overgang til høgskule, og ein fekk utviding tre månader utviding for å fullføre yrkesretta kurs som del av INTRO. 55% hadde overgang til arbeid/utdanning (0% K, 74% M)
Konklusjon	11 av 14 som framleis bur i Volda er sjølvsberga økonomisk, eitt og to år etter avslutta INTRO. Dette utgjer eit resultat på 79%.

2016	80% er i arbeid/utdanning/sjølvsberga økonomisk kort tid etter avslutta INTRO
2015	67% hadde overgang til arbeid/utdanning (0% K, 67% M) 15 deltakarar avslutta INTRO: 4 kvinner (K) og 11 menn (M) 1 flytta. 6 deltok mindre enn to år, derav 2 i ett år og 1 i 9 mnd. Ingen fekk utvida programtid.
Konklusjon	12 av 14 som framleis bur i Volda er sjølvsberga økonomisk kort tid etter avslutta INTRO. Dette utgjer eit resultat på 80%.

5 KORLEIS UTVIKLAR INNTEKTENE SEG

Revidert nasjonal budsjett (RNB) og Kommuneproposisjonen vart lagt fram av regjeringa den 11. mai. Vi gjer på bakgrunn av dette eit overslag på inntektsrammene for inneverande økonomiplanperiode (2016-2019).

RNB

RNB gjeld inneverande år. Skatteanslaget på landsbasis er auka med 700 mill kr. Dette er positivt for Volda kommune. Jo større skatteinntektene er på landsbasis, jo meir får Volda kommune i inntektsutjamning (der ein tar frå kommunar med store skatteinntekter og overfører til kommunar med låge skatteinntekter).

Kommuneproposisjonen

Kommuneproposisjonen gjeld 2017 og framover. Det vert lagt opp til ein vekst i frie inntekter på 3,75-4 mrd kroner. Ein stor del av denne veksten er bunde opp i auka utgifter:

- Meirkostnader til demografi, 2,1 mrd kroner
- Meirkostnader til pensjon, 900 mill kr
- Auka satsing på rusomsorg, 300 mill kr

Justert for dette, vert det auka handlingsrommet for kommunesektoren 450-700 mill kr i 2017, i følge regjeringa.

Kommunenenes Sentralforbund (KS) har analysert tala i Kommuneproposisjonen nærmare:

- 300 mill av veksten går til Fylkeskommunane.
- Primærkommunane får ei auke på ca 400 mill kr i utgifter i produksjonen av kostnadstunge tenester.

Vi får dermed ingen reell vekst i dei frie inntektene for primærkommunane dersom ein tar utgangspunkt i utgreiinga frå KS.

Regjeringa meiner elles det er eit potensiale i kommunesektoren for å effektivisere tenesteproduksjonen. Ei effektivisering på 0,5% skal utgjere 1,2 mrd kr. for kommunesektoren samla. Dette kan nyttast til å styrke tenestene.

Nytt inntektssystem

Nytt inntektssystem vert gjeldande frå og med 2017. Volda kommune er estimert til å tape 5 mill kr i 2017 som følgje av det nye inntektssystemet. Tapet på 5 mill kr er sett saman slik:

- Endring i kostnadsnøklar, 2 mill kr
- Tap av basistilskot, 3 mill kr.

Her er føresetnaden at Volda kommune vert ståande åleine. Ettersom det er gjort vedtak om samanslåing av Volda og Hornindal, så får vi ikkje avkorta basistilskot med 3 mill kr pr år. I så tilfelle så vert tapet dermed på 2 mill kr som følgje av det nye inntektssystemet.

Prognose frie inntekter

Tabellen under viser dei frie inntektene i gjeldande økonomiplanperiode (vedtatt av kommunestyre 15 desember 2015:

Tekst	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Skatt på inntekt og formue	-212 524 000	-212 524 000	-212 524 000	-212 524 000
Ordinært rammetilskudd	-244 498 000	-240 235 000	-240 144 000	-240 053 000
SUM SKATT OG RAMMETILSKUDD	-457 022 000	-452 759 000	-452 668 000	-452 577 000

Neste tabell viser prognoser for dei frie inntektene etter regjeringa la fram RNB og Kommuneproposisjonen den 11 mai. Effekten av forslag til det nye inntektssystemet er med i tala.

Tekst	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Prognose Skatt på inntekt og formue	-208 643 000	-210 802 000	-210 802 000	-210 802 000
Prognose ordinært rammetilskudd	-249 693 000	-245 316 000	-245 051 000	-244 958 000
SUM SKATT OG RAMMETILSKUDD	-458 336 000	-456 118 000	-455 853 000	-455 760 000

Vi ser av tabellen at sum inntekter har gått ned med ca 2,2 mill kr frå 2016 til 2017. Dette kan synast ulogisk i og med at kommunesektoren kan få ei auke i dei frie inntektene på opptil 4 mrd kroner i 2017. Nedgangen til Volda kommune har 2 forklaringar:

- Volda kommune 6 mill kr mindre i utgiftsutjamning i 2016 enn vi fekk i 2015. Vi får som eit resultat av dette netto kompensert 3,5 mill kr i eit element i inntektssystemet som heiter Inntektsgarantiordninga (INGAR). Denne kompensasjonen får vi imidlertid kun i eit år (2016), og vert dermed ikkje ført vidare i 2017.
- Forslag til nytt inntektssystem inneber eit tap på 2 mill kr i 2017 og framover.

Status 2016-2019

Tabellen under viser årsbudsjett 2016 og økonomiplan 2016-2019 slik det vart vedtatt 24 desember 2015:

	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Skatt på inntekt og formue	-212 524 000	-212 524 000	-212 524 000	-212 524 000
Ordinært rammetilskudd	-244 498 000	-240 235 000	-240 144 000	-240 053 000
Sun skatt og rammetilskot	-457 022 000	-452 759 000	-452 668 000	-452 577 000
Eigedomsskatt annan fast eigedom	-16 000 000	-32 000 000	-32 000 000	-32 000 000
Andre direkte og indirekte skatter	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
Andre generelle statstilskudd	-30 346 220	-29 612 431	-27 952 251	-27 259 858
Sum freie disponible inntekter	-504 068 220	-515 071 431	-513 320 251	-512 536 858
Renteinntekter og utbytte	-5 100 000	-7 100 000	-7 100 000	-7 100 000
Gevinst finansielle instrument	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Renteutgifter	18 073 000	20 132 000	24 151 000	27 320 000
Avdrag på lån	25 000 000	28 000 000	30 000 000	30 000 000
Netto finansutgifter	36 473 000	39 532 000	45 551 000	48 720 000
Til bundne avsetninger	700 000	700 000	700 000	700 000
Bruk av ubundne avsetninger	-9 187 683	0	0	0
Netto avsetninger	-8 487 683	700 000	700 000	700 000
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0	0
Til fordeling drift	-476 082 903	-474 839 431	-467 069 251	-463 116 858
Sum fordelt til drift	476 082 903	474 839 431	467 069 251	463 116 858
Resultat	0	0	0	0

I gjeldande økonomiplan er det lagt inn uspesifiserte krav til reduserte utgifter/auka inntekter på (jmfr nest siste linje i tabellen under) :

- 11 mill kr i 2017
- 19,8 mill kr i 2018
- 25,4 mill kr i 2019

	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Skatt på inntekt og formue	-212 524 000	-212 524 000	-212 524 000	-212 524 000
Ordinært rammetilskudd	-244 498 000	-240 235 000	-240 144 000	-240 053 000
Sun skatt og rammetilskot	-457 022 000	-452 759 000	-452 668 000	-452 577 000
Eigedomsskatt	-16 000 000	-32 000 000	-32 000 000	-32 000 000
Andre direkte og indirekte skatter	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
Andre generelle statstilskudd	-30 346 220	-29 612 431	-27 952 251	-27 259 858
Sum freie disponible inntekter	-504 068 220	-515 071 431	-513 320 251	-512 536 858
Renteinntekter og utbytte	-5 100 000	-7 100 000	-7 100 000	-7 100 000
Gevinst finansielle instrument	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Renteutgifter	18 073 000	20 132 000	24 151 000	27 320 000
Avdrag på lån	25 000 000	28 000 000	30 000 000	30 000 000

Netto finansutgifter	36 473 000	39 532 000	45 551 000	48 720 000
Til bundne avsetninger	700 000	700 000	700 000	700 000
Bruk av ubundne avsetninger	-9 187 683	0	0	0
Netto avsetninger	-8 487 683	700 000	700 000	700 000
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0	0
Til fordeling drift	-476 082 903	-474 839 431	-467 069 251	-463 116 858
Sum fordelt til drift	476 082 903	474 839 431	467 069 251	463 116 858
Vedtatt innsparing		11 000 000	19 800 000	25 400 000
Underskot (salderingsbehov)	0	11 000 000	19 800 000	25 400 000

NB! Det er viktig å vere merksam på at salderingsbehovet vert redusert med 3 mill kr pr år dersom det vert gjort vedtak om at Volda kommune skal slåast saman med ein annan kommune (samla 9 mill kr for dei 3 åra). Forklaringa til det er at vi da **ikkje** får redusert basistilskotet med 3 mill kr pr år. Volda og Hornindal har gjort gjensidig vedtak om samanslåing av kommunane og korrigert salderingsbehov vil difor bli nytta vidare i tabellane.

Til slutt så er det viktig å vere merksam på at vi pr dato har rentesikring på 100 mill kr. Vår ordinære lånegjeld vil være over 1 milliard kroner når bygging av ny Øyra skule er ferdig. Rentesikringa vil dermed på dette tidspunktet være under 10% av den totale låneporteføljen, med mindre det vert inngått nye avtalar på rentesikring før skulen er ferdig.

Utfordringsbildet

Grovt skissert og basert på føringane i gjeldande økonomiplan og politiske føringar om å fjerne eigedomsskatten, kan ein setje opp slik oversikt for det økonomiske utfordringsbildet i komande økonomiplanperiode (i høve til føresetnadene i gjeldande økonomiplan):

ÅR	2017	2018	2019
Uspesifisert innsparing i vedtatt økonomiplan (Føreset 4 ‰ eigedomsskatt)	11 000 000	19 800 000	25 400 000
Ikkje auke eigedomsskatten i 2017 2 ‰ eigedomsskatt	16 000 000	16 000 000	16 000 000
Resultatgrad 1,75 %	15 000 000	15 000 000	15 000 000
Utgifter med rentebinding	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Fjerne eigedomsskatten			16 000 000
Endring i kommuneloven (auka avdrag)	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Nytt inntektssystem	2 000 000	2 000 000	2 000 000
SALDERINGSBEHOV	52 000 000	60 800 000	82 400 000

Kommentarar til tabellen ovanfor:

- Forslag til nytt inntektssystem inneber eit tap på 5 mill.kr. Ettersom Volda kommune har vedteke å slå seg saman med Hornindal kommune vert tapet redusert til 2 mill. kr (fordi basistilskotet ikkje vert avkorta med 3 mill kr ved samanslåing).
- Volda kommune nyttar vektingsmodellen ved utrekning av minimumsavdrag. Forslag til ny kommunelov er sendt på høyring. I forslag til ny kommunelov vert det lagt opp til at det ikkje lenger er lov å nytte denne modellen. Dette vil føre til fleire mill kr i auka årlege avdrag for Volda kommune. I tabellen ovanfor er dette estimert til å utgjere 5 mill kr pr år.

- Dersom det ikkje vert underskot på Volda kommune sin rekneskap for 2016, så vil disposisjonsfondet vere på over 50 mill kr ved årsskiftet.
- *Helse og omorg* (mindreforbruk på kr. 2.573.000 i 2015), *Opplæring og oppvekst* (mindreforbruk på kr. 4.254.000 i 2015) og *Teknisk* (meirforbruk på kr. 1.253.000 i 2015) er dei 3 store sektorane i Volda kommune. I prosessen med å utarbeide budsjettet for 2017 vert det særskilt fokus på budsjetttrammene til desse 3 sektorane.

6 ØKONOMISKE MÅL

Forslag til ny kommunelov

Kommunestyret har ansvar for å forvalte økonomien slik at kommunen sin økonomiske handleevne vert ivareta i eit langsiktig perspektiv. Forslag til ny kommunelov regulerer ei innskjerping av økonomiforvaltninga i kommunane, jfr. NOU 2016:4. Lovforslaget er ute til høyring.

Viktige forslag fra utvalet:

1. *Lovfeste en ny og mer omfattende bestemmelse om internkontroll til erstatning for internkontrollregulering i særlovgivningen*
2. *Lovfeste krav om rapportering om internkontroll og tilsyn til kommunestyret*
3. *Legge grunnlag for bedre styring og kontroll med selskaper mv. ved å innføre krav om at kommunen skal utarbeide eierskapsmelding, og ved å lovfeste at revisor og kontrollutvalget har rett til innsyn i den delen av ekstern virksomhet som utfører tjenester for kommunen*
4. *Tydeliggjøre og styrke kontrollutvalgets og revisjonens oppgaver, blant annet ved at eierskapskontroll defineres som revisjon, og ved at revisjonsmandatet til regnskapsrevisor utvides ved at noe av det som i dag ligger under kontrollutvalgets «bestilleransvar», overføres til regnskapsrevisor for fast kontroll*
5. *Øke minimumskravet til antall medlemmer i kontrollutvalget fra tre til fem, videreføre de strenge valgbarhetsreglene for valg til kontrollutvalget samt utelukke personer med sentrale verv eller stillinger i kommunale selskaper fra valg til kontrollutvalget*
6. *Etablere en nasjonal ordning for kvalitetskontroll med revisorer i kommunesektoren*
7. *Styrke fylkesmannens rolle ved samordning av tilsyn ved at fylkesmannen gis mer myndighet overfor øvrige statlige tilsynsmyndigheter til å hindre at omfang og detaljeringsgrad ved tilsyn mot den enkelte kommune blir for stort posisjoner i strid med reglene om garantier, lån mv.*

Omsynet bak forslaga er at det er ei felles utfordring for både staten og kommane at offentlege utgifter forventast å auke. Folketalsvekst, auka tal eldre og fleire asylsøkjjarar og flyktningar vil krevje offentlege resursar i åra framover. Det same vil auka krav og forventingar til betre tenester og meir omfattande individuelle rettar.

Lovutvalet peikar på behovet for eit forsvarleg gjeldsnivå som tryggar grunnlaget for rolla som velferdsprodusent og for tilliten til den kommunale forvaltninga og økonomien. Låneopptaka må ikkje verte så store at dei fråtek komande kommunestyre nødvendig økonomisk handlingsrom for lokal politikk og nye initiativ. Dette vil svekke det kommunale sjølvstyret over tid.

Kommunen skal byggje si verksemd på planlegging. Kommunestyret kan påverke handlingsrommet ved å redusere utgiftene og/eller auke inntektene. I praksis handlar dette om å skaffe seg oversikt over kva handlingsrom ein har i dag, kva utfordringar ein står overfor og korleis ein vil bruke dei tilgjengelege økonomiske ressursane for å realisere politiske målsettingar i eit heilskapleg og langsiktig perspektiv.

Finansielle mål

Utgiftsbehov

Drifta på tenestoområda skal søkjast tilpassa innanfor normert nivå for Volda kommune (jfr det staten har rekna som utgiftsbehov for tenestoområdet)

Resultatgrad

Netto driftsresultat er den beste (og mest brukte) resultatindikatoren når ein skal vurdere den økonomiske situasjonen til ei kommune. Dette gjeld både å sjå den økonomiske utviklinga i same kommune over tid, samt å samanlikne med andre kommunar (KOSTRA).

Netto driftsresultat er definert slik:

$\begin{aligned} & \text{Alle driftsinntekter (inkludert finansinntekter)} \\ & \text{Minus} \\ & \text{Alle driftsutgifter (inkludert finansutgifter som renter og avdrag)} \\ & = \text{Netto driftsresultat} \end{aligned}$
--

Teknisk beregningsutvalg for kommunal økonomi sitt mål for netto driftsresultat i høve til samla inntekter er på 1,75 %. Kommuneplanen for Volda kommune har same målsetting.

Gjeldsgrad

Gjeldsgrad er eit måltal for kor mykje gjelda utgjer i høve til inntektene (dvs den gjelda som skal dekkjast inn over kommunen si drift) I forpliktande plan er det uttrykt følgjande mål:

2020 Lån som belastar kommunen sin økonomi skal ikkje overstige 90% av sum driftsinntekter
2025 Lån som belastar kommunen sin økonomi skal ikkje overstige 70% av sum driftsinntekter
Som eit referansemål er det eit siktemål at langsiktig gjeld ikkje skal overstige 40 % samanliknbare kommunar (gruppe 10 i KOSTRA) i år 2025.

7 **KVA SKJER DERSOM EIN FJERNAR EIGEDOMSSKATTEN I 2019**

Volda kommune har hatt ein nedgang i utgiftsutjamnande tilskot på ca 15 mill i nominelle kroner frå 2011 til 2016. Ut frå opplegget for 2017 vert utgiftsutjamninga frå 2016 til 2017 ytterlegare redusert med om lag 2 mill

Utviklinga i utgiftsutjamninga i inntektssystemet - Kostnadsindeks i kroner i heile 1 000

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1,0752	1,0636	1,0502	1,0380	1,0415	1,0254	Ca 1,015
26 401	23 847	20 688	16 844	17 365	11 293	9 000

Volda er snart ein gjennomsnittskommune når det gjeld utgiftsbehov.

Ein at Volda kommune utgiftsutjamninga vert redusert med 17,4 mill i perioden 2011 – 2017.

Vedtak om samanslåing av kommunane Hornindal og Volda medfører at reduksjon etter strukturkriteriet ikkje vil slå inn dei neste 15 åra. Dersom Volda skulle halde fram som eiga kommune ville Volda kommune årleg i desse åra fått 3 millionar mindre over utgiftsutjamninga.

Eigedomsskatten er i 2016 budsjettert med kr 16 mill og vert korrigert opp til 17 mill. Reduksjonen i utgiftsutjamninga har samanheng med at utgiftsbehovet til Volda kommune er redusert ut frå staten sitt opplegg i inntektssystemet. Hovudforklaringa ligg i at Volda kommune har lågare vekst blant barn i barnehage- og skulealder samanlikna med veksten på landet.

Det er viktig å merke seg at eigedomsskatten kompenserer for inntektstapet ved reduksjon i utgiftsutjamninga frå staten. Dette samanhalde med dei økonomiske utfordringane til kommunen elles gjer at det vil ha svært store konsekvensar for tenestene og utviklinga i Volda kommune dersom ein skal fjerne eigedomsskatten. Kommunen må ha ein langsiktig strategi for ev ein slik inntektsreduksjon. Aktuelle strategiar for dette vil vere:

- *lovpålagte tenester på eit minimum etter lova*
- *rasjonalisere drifta ved å samlokalisere og slå saman tenester som ikkje utløyser nybygging (skular, barnehagar mv)*
- *ingen nye investeringar*
- *leggje ned og ikkje påta seg oppgåver som er frivillige og ikkje lovfesta*

Dersom inntektene frå eigedomsskatten skal takast vekk må desse strategiane følgjast fullt ut med konkrete tiltak. Nokre av desse strategiane vil nok vere aktuelle sjølv med vidareføring av eigedomsskatten.

I NHO sitt årlege Kommune-NM 2016 vert kommunane rangert etter attraktivitet og lokal vekstkraft basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarked, demografi, kompetanse, og kommunal økonomi.

Volda kjem relativt bra ut i den kåringa (97 mellom kommunane i landet), men på eitt punkt skil vi oss spesielt dårleg ut og det gjeld gjeld inntekter frå eigedomsskatt, inntekt-og formue, andre salgs- og leigeinntekter i pst. av driftsutgifter der Volda kommune ligg på botn (nr. 35) i fylket og nr. 327 på landsbasis.

Med bakgrunn i oversikta over situasjonen og samanhengen i økonomien i Volda kommune så konkluderer ein med at det ikkje er realistisk å ta vekk eigedomsskatten.

8 FOLKEHELSE SOM OVERORDNA OG FØRANDE PRINSIPP

Førebyggande tiltak og satsingsområde med grunnlag i kommuneplanen sin samfunnsdel som kan ha langsiktig effekt på kommuneøkonomien (sjå figur og utfyllande grunngjeving i tidlegare notat) [Prosessnotat folkehelse.docx](#)

I tillegg til å vere eit hovudtema, er folkehelse eit gjennomgåande, overordna og førande prinsipp i kommuneplanen sin samfunnsdel. Alle strategiar tek utgangspunkt i eit folkehelseperspektiv.

Førebyggjande tiltak og satsingsområde må ta utgangspunkt i hovudutfordringane i *Statusrapport: Oversikt over helsetilstand og påverknadsfaktorar i Volda 2014*:

- Einsemd, angst, rus og livsstilssjukdomar
- Spesielt unge jenter som slit med den psykiske helsa
- Aukande del barn og unge med overvekt over landsgjennomsnittet
- ROP-personar (personar med rus og psykiske lidingar) med injeksjonsbruk
- Personar med dyssosiale personlegdomstrekk/forstyringar med valdsfare
- Aukande alkoholbruk blant vaksnebefolkninga (nasjonal trend. Folkehelse rapporten 2014)

Primærførebygging sikte mot å hindre at problem, skade eller sykdom "X" oppstår i befolkninga. Vellukka primærførebyggjande innsats vil føre til ein reduksjon i tal nye tilfeller av "X". Dette er såleis det vi vanlegvis meiner når vi nyttar ordet "førebygging". Caplan peikar på tre område for primærførebyggjande innsats:

- Forhold i miljøet som har skadeleg innverknad på folk
- Krefter i miljøet som støttar eller aukar folk si meistring av skadelege forhold
- Krefter i miljøet som kan auke befolkninga si motstandskraft overfor framtidige skadelege påverknadar

Alle hovudtema i kommuneplanen sin samfunnsdel er viktige område og verdiar som bidreg til betre helse i befolkninga. Mål og strategiar i planen vil ikkje gi synleg økonomisk effekt på kort sikt, men legg grunnlaget for god helse og framtidig innsparing.

- *Et forebyggende tiltak er virksomt bare hvis antall nye tilfeller blir lavere enn om vi ikke satte inn tiltak*, seier Arne Holte. I Tidsskrift for norsk psykologiforening, Psykologi, omtalte Arne Holte i 2012 Ti prinsipper for forebygging av psykiske lidelser. Førebygging er difor svært vanskeleg å måle og talfeste i kroner og øre.

9 UTGREIING AV PROBLEMSTILLINGAR INNANFOR TENESTEOMRÅDA

Mandatet til arbeidsgruppa gir stort rom for å utgreie alle sider ved drifta, og at ikkje noko skal skjermast i utgreiingsfasen. Sektorane har fått problemstillingane nedanfor til utgreiing. Utgreiingane ligg ved som vedlegg.

Eigedom

Kva er årlige driftsutgifter med drifta av symjebassenga ved Dalsfjord, Folkestad og Austefjord skule. Kva står føre av rehabiliteringsbehov på desse anlegga og eventuelt kostnadsoverslag.

1 KWh = 1 Kr i kostnad, dette er ca tall som blant anna Mørenett/Tussa brukar i sine berekningar.

Austefjord skule

Forbruk oppvarming bassengvann	18 816 kWh
Energi pumpedrift	19 200 kWh
Forbruk ventilasjonsvarme	48 000 kWh
Forbruk viftedrift	3 900 kWh
Oppvarming dusjvann	5 500 kWh
Totalt forbruk svømmehall	95 416 kWh
Effektforbruk	2 8 kW

Dalsfjord skule

Forbruk oppvarming bassengvann	19 085 kWh
Energi pumpedrift	15 120 kWh
Forbruk ventilasjonsvarme	20 646 kWh
Forbruk viftedrift	12 000 kWh
Oppvarming dusjvann	9 374 kWh
Totalt forbruk svømmehall	76 225 kWh
Effektforbruk	5.5 kW

Folkestad skule

Forbruk oppvarming bassengvann	22 500 kWh
Energi pumpedrift	12 960 kWh
Varme som forsvinner	7 071 kWh
Forbruk viftedrift	876 kWh
Oppvarming dusjvann	7 812 kWh
Totalt forbruk svømmehall	51 219 kWh
Effektforbruk	3.0 kW

Samla

Samlet energiforbruk 3 basseng	222 860 kWh
Samlet effektforbruk 3 basseng	113 kW
Energikostnad	222.860 kr/år
Effektkostnad	300 kr/kW/år 33 900 kr/år
Samlet energi og effektkostnad	256.760 kr/år

Rehabilitering basseng på Folkestad skule.

- Det blir installert nytt avfuktingsanlegg i EPC-prosjektet.	601.700,-
- Skifte vindu og dører som har fuktskader	100.000,-
- Øvrig flikking og oppgradering	50.000,-
- Sum investering:	751.700,-

Rehabilitering basseng på Austefjord skule.

- Etablere rampe rømningsveg mot sør.	100.000,-
- Etablere ny tilkomst til basseng *	50.000,-
- Etablere handikapp toalett i tilknytning til garderobeanlegg	500.000,-
- Oppgradere avfuktingsanlegg	530.400,-
- Sum investering:**	1.180.400,-

*Det er usikkert kva krav ein vil få til tilkomst når det gjeld å entre sjølve bassenget det er difor knytt stor usikkerheit til denne kostnaden.

***Det er liten golv plass rundt bassenget og det er dermed usikkert om ein stettar ”forskrift for badeanlegg, bassengbad og badstu m.v.” §7. c)
Badeanlegget skal ha et tilstrekkelig areal rundt bassengbad som er utforma slik at livredning kan gjennomføres utan hindring.
Dersom dette kravet ikkje er stetta slik bassengromet er utforma i dag vil dette generere store ombyggingskostnader.*

Kva brukar kommunen til vedlikehald pr m² i høve tilrådd norm?

Det kan være krevjande å skilje mellom kva som er vedlikehald og det som er oppgraderingar/standardhevingar og dermed investering, dette spesielt når vedlikehald og rehabilitering skjer samstundes.

Erfaringsmessig frå KS sin side, så ser ein også ulik praksis for kva utgifter som rekneskapsførast som ordinære driftsutgifter og kva som registrerast som vedlikehaldsutgifter. Regneskapsføringa skal i all hovudsak følgje Norsk standard for livssykluskostnader (NS3454).

For å plukke ut rett tal i VK har vi valt å sjå på kostnader ført i konto 12500 (material til vedlikehald) og konto 12300 (vedlikehald byggtenester). Konto 12400 har vi haldd utanfor då denne konto dreiar seg om driftsutgifter som straum, serviceavtalar mm.

VK har i dag brutto 66115 m² byggareal som vi har ansvaret for. Bygg som står for avhending, som eksempel gamle skulen i Austefjorden er då ikkje teke med.

I 2013 var det brukt Kr 67,42 pr. m², i 2014 var det brukt Kr 86,89 pr. m² og i 2015 var det brukt kr 97,11 pr. m². Når det gjeld vedlikehald ser ein gjerne på snitt forbruk over ei viss periode. I dette "caset" har vi valt ut dei 3 siste åra, dette utvalet med bakgrunn i omorganiseringsprosessen vi har vore igjennom. I prosessen har vi retta fokus mot kjerneoppgåvene til eigedom (FDV – forvaltning, drift og vedlikehald). Dette styrka fokus viser at vi har gått i rett retning med auke på Kr 29,69 kr pr. m² på 3 år. Snittforbruk på vedlikehald i kommunen dei siste 3 år er då på Kr 83,80 pr. m².

Tilrådd norm tal på vedlikehald er på Kr 200 pr. m², for å oppretthalde god tilstand. (Midlar via investeringsbudsjettet vil som tidligare nemnt avhjelpe litt på konsekvensen ved å ikkje setje av tilstrekkeleg med vedlikehaldsmidlar).

Dersom ein ser på tilrådd norm på Kr 200 pr m² bygg og snitt forbruk i VK på Kr 83,80 pr. m², vil ein ha eit vedlikehaldsetterslep på Kr 116,20 pr. m² * 66115 m² = Kr 7.682.563 pr. år. (det er her ikkje tatt omsyn til oppgradering via investering som i enkelte tilfeller ordnar vedlikehalds oppgåver). Det er viktig å presisere at vedlikehald er driftsutgift som kommunen må ta omsyn til ved fastsetting av driftsbudsjettet. Mangel på tilstrekkelig driftsmidlar til vedlikehald vil på lang sikt føre til auka behov for låneopptakk og oppgradering via investering.

Er det eigedomar som har høge FDV-kostnader der det er lønsamt med tiltak eventuelt kvitte seg med eigedomen?

Volda kommune (VK) saman med svært mange andre kommunar i Norge har eit stort vedlikehaldsetterslep, det er vanskelig å skulle plukke ut bygg som er verre en andre. Ved å sjå på område framfor enkelt bygg, så ser vi at barnehagar i VK har gamle lite funksjonelle bygg med store krav til vedlikehald. Eksempelvis manglar fleire barnehagar arbeidsplassar til pedagogisk personell og har gamle kjøkken som ikkje tilfredsstiller dagens krav. Utforminga som er i dei fleste barnehagane i dag er lite rom effektive og legg ikkje opp til effektiv drift.

Til saman har VK ca 2430 m² til barnehagebygg (då har vi tatt med ca tall for areal Austefjord barnehage som ligg inne i skulen og Folkestad barnehage som ligg inne i bygget Folkestadtun). Tal m² er fordelt på 7 barnehagar, der 4 av barnehagane ligg i Volda sentrum. 2 av barnehagane ligg vegg i vegg (Sollia og Oppigarden barnehage). Dei 4 sentrumsbarnehagane har til saman 1948 m².

I staden for renovering av barnehagane i dag, kan ein sjå på moglegheit for endring i barnehagestrukturen. Engeset barnehage har ei plassering i området der helse og omsorg har behov for nye areal (bustader som er tilrettelagt for pasientgrupper med definerte behov), kunne dette området nyttast? Kan Sollia og Oppigarden barnehage rivast og bygge ein ny moderne arealeffektiv barnehage som kan ta borna for alle 4 sentrumsbarnehagane? Mork skule har behov for større kapasitet, Mork barnehage kan nyttast med litt ombygging til skulelokale dersom barnehagen går inn i større moderne bygg i sentrum eller annan stad på Mork (td ombygging av Mork bustader/Nilletun når det vert frigjort). Kapitalkostnad med riving og bygging av ein ny stor barnehage vil truleg være mindre sett mot rehabilitering av dei 4 vi har i dag. Å samle drifta i eit moderne og tilpassa barnehagebygg vil effektivisere drifta, slik at dette gir framtidige innsparingar. Dersom ein ynskjer ei slik vurdering må ein setje av ressursar til å gjennomføre ei utgreiing av dette.

I forbindelse med svar på miljøretta helsevern på skulebygg held eigedomsavdelinga i dag på med førebuing av politisk sak, der ein vil sjå på faktorar som også kjem under dette punkt. Når arbeidet blir

sluttført vil ein sjå kva anbefalingar ein vil komme med til det politiske miljø basert på det vi har funne ut. Dei bygg som kjem med i denne saka er Vikebygda skule, Austefjord skule og Mork gamle skule.

På Volda omsorgsenter står lokala i 4 et. uinnreidd, dersom ein flyttar psykiatrisk dagsenter til denne etasjen, vil ein kunne frigjere dagens lokale i legesenter bygget til anna utleige. Dette kan vere ved behov for utviding av legesenter (flytte møterom, pause rom mm. opp i dagens dagsenter) eller annen utleige i form av leilegheiter eller liknande.

Administrasjon arbeider i dag med å sjå på bygg som kommunen kan/bør avhende, dette gjeld blant anna Lid skule, Folkestad gamle skule, Bjørkedal gamle skule, Austefjord gamle skule mm. Nokre bygg har gamle avtalar som må vurderast juridisk før avhending. Arbeidet er planlagt avslutta fram mot . sommar/haust 2017.

Kva betalar kommunen i leige til Coop for lokala i Hamna 20? Vurdere alternativ for å få ned leigeutgiftene (t.d reforhandling av avtale eller eventuelt kommunale erstatningslokale.

Volda kommune har leigekontrakt for om lag Kr 3.400.000 eks. mva på Hamna 20. Dette gjeld både helse og omsorg og oppvekst. Kontrakt er utvida fleire gongar etter første gang signering.

Kapitalkostnad på eit beløp lik leigeutgifter VK har til Hamna 20 tilsvarar eit låneopptak på ca Kr 67 mill. Dette gir store moglegheiter for utvikling av kommunal eigedom. Eigedom er blitt bedt om å greie ut for 3 et. i Ivar Aasen bygget i løpet av haust 2016. Vi ser føre oss at eventuell kulturnæringshage kan halde til i 1 et. og at VK kan disponere 2 og 3 et. til aktivitetar vi i dag leiger hjå Coop på Hamna 20. Reduserte leigeutgifter vil truleg dekke inn kapitalkostnad med tilordning av Ivar Aasen bygget. Dette lagt fram i PS.

Grunnskule

Aktuelle problemstillingar:

Korleis prioriterer Volda kommune grunnskule: Oversikt over årstimar pr elev fordelt på skulane. Oversikt over bemannings- og ressurs situasjonen ved Øyra skule og Volda ungdomsskule samanlikna med tilsvarande skular i samanliknbare kommunar.

Er ressursbruken til spesialpedagogiske tiltak for høg, og kan det gjerast kompensierende tiltak som kan redusere denne utgiftsposten?

Vurder alternative tiltak for å redusere utgiftene til SFO?

Gitt at ressursrammene til drifta av grunnskulen vil verte redusert i framtida: Vurder framtidig skulestruktur med grunnlag i barneutvikling og utvikling i behov? Kva vil det ev utløyse av bygningsmessige tiltak? Vurderinga bør også vurderast i lys av kommunereforma.

Kor mykje utgifter går til skuleskyss utover dei utgiftene som er relatert til rett til skuleskyss?

Med bakgrunn i utgreiinga frå eigedomsavdelinga for symjeanlegg gjere ei vurdering av organisering av symjeundervisninga.

Mogelege grep for å redusere kostnader i barnehage- og skuledrift inkl SFO

Dette notatet er utarbeidd på oppdrag frå rådmannen, og skal vere eit innspel til den politiske arbeidsgruppa som har fått som mandat å arbeide med eit grunnlag for komande økonomiplan og budsjett. Rådmannen har bede om at det vert gjort vurderingar på fritt grunnlag.

Barnehage

Aktuelle problemstillingar:

Med bakgrunn i redusert barnetal i gruppa 0 - 5 år er utgiftsbehovet i barnehagane etter staten si utrekning 11,7 mill lågare i 2016 enn i 2011. Isolert for 2016 viser utgiftsutjamninga at behovet er 8,2 mill lågare. Kva tiltak kan Volda kommune gjere for å redusere netto driftsutgiftene på barnehagedrifta for å nærme seg normert nivå og samtidig behalde kvalitativt godt barnehagetilbod med fokus på tidleg innsats.

I Volda kommune er det full barnehagedekning og eit desentralisert tenestetilbod. Kommunen oppfyller ikkje berre lovkrava, men kan gje plass også til barn utan lovfesta rett. Målet om 50 % pedagogtettleik ser ein på som nådd ved oppstart av nytt barnehageår hausten 2016, og det er stor aktivitet og målretta utviklingsarbeid på gang i Voldabarnhagen.

Går ein attende til 1973 var det plass til 5 % av alle førskulebarn i barnehage i Noreg, og i mange kommunar var det mest ikkje plassar. I tråd med samfunnsutviklinga vart det eit aukande behov for barnehageplassar mot slutten av 1970-talet og utetter på 1980-talet. Mange barnehagar såg dagens lys etter private initiativ, så også i Volda.

Kommunane fann stundom å kunne gje noko støtte til private initiativ. I Volda har barnehagar til dømes fått gratis tomt av kommunen, eller kommunen betalar bygsleavgift for grunnen. Fleire private barnehagar hat fått kommunal bankgaranti i samband med bygging og/eller utviding av barnehagen.

Strengt teke er det berre Sollia og Engeset barnehage som er bygde i kommunal regi og formålstenleg geografisk plasserte etter kommunen sine vurderingar då dei vart bygde.

Skulle kommunen starte barnehagedrift i dag, er det lite truleg at strukturen hadde vore slik den er no, med mange små einingar.

Volda kommune har 7 kommunale og 6 private barnehagar. I tillegg har kommunen ein open barnehage. Tabellen under viser talet på barnehagar i Volda og samanliknbare kommunar.

Samla tal på barnehagar, kommunale og private		Talet på barn pr barnehage pr 15.12.2015	
Volda	14	Volda	33,5
Ørsta	11	Ørsta	54,7
Ulstein	8	Ulstein	55,1
Herøy	9	Herøy	54,7

Bygdebarnehagane i Volda er vesentleg mindre enn bygdebarnehagane i Ørsta, noko som medverkar til den relativt store differansen i tabellen over.

Volda kommune har eit godt barnehage tilbud, men grunna talet på barnehagar er det rom for effektivisering. Dei private barnehagane har kommunen avgrensa innverknad på, og dei vil halde fram drifta så lenge det er behov for dei plassane dei kan tilby og at dei finn det økonomisk berekraftig.

Innanfor den strukturen ein har i dag, er det vanskeleg å peike på faktorar som kan redusere kostnadene til barnehagedrifta utover dei grepa som vart gjort for få år sidan. Skal barnehagedrifta kunne bidra til meir økonomisk drift i Volda kommune, er det naudsynt å planlegge for ein annan struktur enn det ein har i dag.

Forslag til tiltak:

1. I eit økonomisk perspektiv, finn oppvekstsjefen finn det vanskeleg å sjå føre seg barnehagedrift i Austefjorden i framtida. Då må elev- og folketalsutviklinga ta ei anna retning enn det prognosane viser i dag. I dag er det 11 barn i barnehagen.

Det teiknar til at Hornindal og Volda blir ein kommune, og med dei kommunikasjonslinene som er bygde er både Volda sentrum og Hornindal realistiske alternativ for barn og elevar i Austefjorden.

Det er først ved nedlegging av både barnehage- og skuletilbodet kommunen vil få full økonomisk effekt av tiltaket. Så lenge det er drift i bygningane, vil det utløyse drifts- og vedlikehaldskostnader.

2. Folkestad barnehage vert integrert i Folkestad skule.

Det bør greiast ut om Folkestad skule har kapasitet til å integrere Folkestad barnehage i skulebygningen. Lokala til barnehagen er ikkje godt eigna til barnehagedrift, og dei har behov for oppgradering. Også pedagogiske argument støttar ein tanke om samlokalisering av barnehage og skule.

3. Vidare lanserer oppvekstsjefen følgjande strategi:

Det kommunale barnehage tilbudet vert planlagt i tråd med ”nærskuleprinsippet”. Dvs at barn ikkje har lovfesta rett til plass på den næraste barnehagen, men kommunen legg prinsippet til grunn i planlegginga av nye barnehagar.

Konkret kan ein sjå føre seg:

Mork barnehage hovudsakleg for barn i Lid/Mork skulekrins.

Ein ny 8-avdeling barnehage på tomtene der Oppigarden og Sollia barnehagar står i dag. Ein ny barnehage avløyer Oppigarden og Sollia barnehagar, og gir saman med Engeset barnehage plass hovudsakleg for barn som har Øyra skule som sin nærskule.

Bratteberg barnehage vil kunne vere barnehage hovudsakleg for barn som har Vikebygda og Bratteberg skular som sine nærskular. Frå oppvekstsjefen sin synsstad er det eit ønske for framtida å kunne overta og inkludere Bratteberg barnehage i den kommunale drifta.

Dei andre private barnehagane i sentrum vil verte å sjå på som eit supplement til dei kommunale barnehagane. Dette gjeld Øyra, Trollsetta, Røysmarka, Hjelbakkane og Rotset barnehagar.

Med desse grepa vil Volda kommune på barnehageområdet ha ein struktur som er godt tilpassa framtida både med tanke på økonomi, kapasitet og fagleg innhald. Når større barnehagar er gode kan dei tilby borna meir mangfald og høgare fagleg nivå enn mindre barnehagar. Dei kan vere meir fleksible og har betre mogelegheit for å tilpasse seg borna og foreldra. Dei tilsette kan også i større grad ha ansvar for eigne spesialområde.¹

Skule

Som i dei fleste kommunar har skulestrukturen i Volda endra seg mykje dei siste 50 åra. Går ein attende til 1960 var det i Volda og Dalsfjord kommunar drift i 20 skulebygningar, inkludert statsøvingsskulen.

I 1958 sette skulestyret ned ei nemnd som skulle greie ut og innstille om utbygging av barne- og ungdomsskulen i Volda. I innstillinga, som nemnda la fram i 1960, gjekk ein inn for ein ungdomsskule for heile kommunen (Volda og Dalsfjord) trass i at ein i nokon grad ville måtte innlosjere nokre av elevane grunna lang skyssveg.

Nemnda si innstilling vart ikkje teke til følgje, og i 1970 starta dei første elevane på ungdomsstega ved Austefjord, Folkestad og Dalsfjord skular.

I kommuneplanen for 1996 – 2008 vart Fyrde, Folkestad og Lauvstad/Dravlaus peika ut som lokalsentra i kommunen, og det har sidan vore politisk oppslutnad om å drive 1. – 10. skular i desse lokalsentera.

Med verknad frå 01.08.2013 vart det gjort reduksjonar i tildelinga av rammetimar til grunnskulane i Volda tilsvarande 8 heile stillingar. Administrasjonen har vanskar med å finne det forsvarleg å redusere rammetimetallet utover dette.

Skal grunnskuledrifta kunne bidra til meir effektiv økonomisk drift i Volda kommune, er det naudsynt å redusere talet på grupper ved å gjere strukturelle endringar.

Tabellen under viser KOSTRA-tala for Volda samanlikna med Ørsta, Ulstein, Herøy og kommunegruppe 11.

Økonomital	Volda	Ørsta	Ulstein	Herøy	Kommgr 11
	2015	2015	2015	2015	2015
Netto driftsutg til grunnskule pr. innb 6-15 år					
Fordelt på:					
Grunnskuleundervisning	85 363	80 075	86 051	97 417	8 9330
Skuleskyss	1 662	2 839	2 653	3 217	3 104
Skulelokale	16 782	13 632	13 679	13 808	15 986
Skulefritidstilbod	8 888	Ikkje tal	4 004	1 125	4 382

¹ Barnehagespeilet 2016

På den eine sida kan ein ut i frå desse tala seie at Volda kommune har prioritert grunnskuledrifta og skulefritidsordningane. På den andre sida er det slik at Volda kommune brukar mindre på den ordinære grunnskuledrifta enn Ørsta kommune. I KOSTRA-tala ligg også timar til spesialundervisning. I Volda går 22,5 % av timane til spesialundervisning, medan Ørsta brukar 14 % til det same. Det vil seie at det i Volda går mindre til ordinær undervisning som alle elevar dreg nytte av enn i Ørsta. Når vi i tillegg veit at ressursbruken i Volda ikkje er likeverdig, sidan elevane på dei minste skulane er langt meir kostnadskrevjande enn på dei største, kan det med tanke på elevane på dei største skulane våre gi grunn til uro.

Med bakgrunn i KOSTRA-tala over, kan det også vere rett å seie at Volda kommune har prioritert ei desentralisert grunnskuledrift og skulefritidsordning. Det er eigne skulefritidsordningar ved Austefjord, Folkestad og Dalsfjord skular. Til saman er det 29 elevar ved desse tre ordningane. Til samanlikning er det kring 100 elevar på SFO ved Øyra skule.

Berre drifta av skulebygningane kostar kr 3150,- meir pr elev i Volda samanlikna med Ørsta, noko som utgjer ein differanse på om lag kr 3 400 000,- pr år.

Det er ”stordriftsfordelar” ved å ha større skular, og det optimale synest å ligge kring 300 elevar pr skule.² Skulestorleik er vesentleg sidan lærartettleiken er større på små skular enn på større skular. Det vil seie at sjølv om det er få elevar på eit klasseteg er det likevel trong for ein lærar på klassesteget. Slik sett er det dei store skulane som bidreg med kostnadseffektiv drift sidan kvar lærar underviser fleire elevar. Viss høg lærartettleik er eit gode i seg sjølv, er dette godet ulikt fordelt i Voldaskulen. Dei minste skulane med få elevar får størst utteljing i høve til talet på lærar pr elev.

TILDELT ÅRSLÆRARTIME PR ELEV SKULEÅRET 2016/2017

	Elevtal	Lærart pr veke	Veket pr elev	Årstime pr elev
Mork	82	135	1,65	62,6
Øyra	340	484	1,42	54,1
Bratteberg	214	340	1,59	60,4
Vikebygda	63	125	1,98	75,4
Austefk bs	25	65	2,60	98,8
Folkestad bs	53	119	2,25	85,3
Dalsfjord bs	41	94	2,29	87,1
Austefj us	5	37	7,40	281,2
Folkestad us	23	79	3,43	130,5
Dalsfj us	19	54	2,84	108,0
Volda u	281	431	1,53	58,3

² Henta frå Norconsult si utgreiing av alternativ organisering av barneskulane i Osterøy kommune, januar 2013.

Samanlikna med annan kommune på Sunnmøre med tilsvarande stor barnskule og ungdomsskule, viser samanlikninga følgjande:

Skule	Årstime pr elev 16/17
Øyra skule	54,1
Tilsvarande barneskule	68,4
Volda ungdomsskule	58,3
Tilsvarande u. skule	68,4

Tala kan indikere at dei største skulane i Volda kommune ikkje blir prioritert på same måte som på andre samanliknbare skular i samanliknbare kommunar.

Når elevtalet på ein skule har mykje å seie for ressursbruken på skulen, er skulestrukturen viktig for kommunen sine utgifter. Kommunar med spreidd busetnad og lange avstandar har eit vanskelegare utgangspunkt enn kommunar med fleire innbyggjarar og korte avstandar. Det er lenger oppe gjort greie for at effektiv drift ligg til grunn når Staten overfører midlar til kommunane. Med andre ord legg inntektssystemet opp til ein meir sentralisert skulestruktur enn det dei fleste kommunar ynskjer.

Ser ein på den samla elevgruppa i Volda kommune skuleåret 2016/2017, er det 328 elevar på ungdomssteget og 801 elevar på barnesteget.

Viss ein berre tok økonomiske omsyn i høve til struktur, ville ein kunne samle alle ungdomsskuleelevane på ein sentral ungdomsskule, og fordele dei 801 barneskuleelevane på tre barneskular. Ved maksimal utnytting av kapasiteten ville ein då kunne fordele alle elevane i kommunen på 45 grupper.

Optimal fordeling av elevane ut i frå eit økonomisk perspektiv utan omsyn til struktur:

Skuleåret 2016/2017 pr 01.06.16

	Elevlar i kommunen	Tal grupper
1. klasse	114	5
2. klasse	113	5
3. klasse	122	5
4. klasse	113	5
5. klasse	112	4
6. klasse	110	4

7. klasse	117	5
8. klasse	115	4
9. klasse	96	4
10. klasse	117	4
Sum	1129	45

Til samanlikning vil det vere 55 grupper i Voldaskulen skuleåret 2016/2017. Reknar ein 1,3 lærarårsverk pr gruppe, er det ein differanse på 13 lærarårsverk mellom ei økonomisk optimal drift og den desentraliserte skuledrifta Volda kommune har i dag. Grovt rekna utgjer det om lag kr 8 100 000,- pr år. Lenger opp er det vist at Volda kommune i tillegg til dette brukar kr 3 400 000,- på skulebygningar enn det Ørsta kommune gjer.

Det er ikkje realistisk å drive skule i Volda kommune slik tabellen over viser, men den er med på å illustrere at den desentraliserte skuledrifta i Volda kommune er kostnadskrevjande.

Det er fleire grunnar til at kommunar endrar skulestrukturen sin. Endringar i elevtal, betre kommunikasjon, pedagogiske omsyn og ikkje minst økonomiske omsyn.

Trass relativ stor nedgang i elevtalet ved nokre skular, betre kommunikasjon og trong kommuneøkonomi, er det grunnlag for å seie at det har vore politisk tradisjon for å verne om skulestrukturen i Volda kommune. Økonomiske omsyn saman med mogeleg vidare nedgang i elevtalet ved nokre skular vil utfordre kommunepolitikarane i framtida. Det vert i det vidare skissert teoretiske løysingar på endringar i skulestrukturen i Volda kommune

1. Sentralisering av ungdomssteget i kommunen.

Komande skuleår er det 328 ungdomsskuleelevar i kommunen. 115 på 8. årsteg, 96 på 9. årsteg og 117 på 10. årsteg.

Desse elevane ville ein fått plass til på ein sentral ungdomsskule med fire parallellar (les: Volda ungdomsskule). Økonomisk sett vil sentralisering av ungdomssteget i kommunen gje stor økonomisk gevinst driftsmessig, men det føreset at bygningsmassen til Volda ungdomsskule vert sett i stand slik at den stettar dagens krav til standard. Ein ville også måtte vere budde på at elevtalet på nokre årsteg i framtida vil krevje femdeling, noko som krev fleire klasserom.

Å få samle ressursane kring ein ungdomsskule gir mange fordelar. Ulempene i kommunen vår er reiseavstand og reisetid. Det vil vere krevjande å få elevar frå Bjørkedalen, Osdalen og Dalsfjorden frå heimen til skulen innanfor akseptabel reisetid. Det er her viktig å presisere at det er eit fylkeskommunalt ansvar.

2. Nedlegging av Austefjord skule, og oppretting av sams skulekrins med Hornindal kommune.

Stortinget vedtok 17.06.13 ny lovtekst i opplæringslova § 8-1, som opnar opp for at kommunar kan opprette felles skulekrinsar over kommunegrensene. Fosnes og Nærøy er to

kommunar som har gjort vedtak om oppretting av slik felles skulekrins med følgjande grunngjeving:

- Eit større og betre sosialt miljø for elevane
- Eit personale med fleire pedagogar som vil utgjere eit breiare kompetansemiljø og kvalitetsmessig betre undervisning for elevane
- Eit oppdatert skulebygg som gir eit godt fysisk skulemiljø og gode rammer for læring
- Høvesvis liten belastning for elevane med skuleskyss. Avstand Lund-Salsnes er ca 14 km med god vegstandard og antatt reisetid 15-20 min
- Ein region som kan tilby eit godt barnehage-, skule og skulefritidsmiljø utan alt for store reiseavstandar

Liknande geografiske tilhøve finn vi i Austefjorden og Hornindal, og ein felles skulekrins kan vere eit realistisk framtidsbilete. Teoretisk er det ikkje noko til hinder for at Ørsta kan delta i ein slik skulekrins, slik at elevane på Bjørke får same tilbod.

3. Nedlegging av Austefjord skule

Spørsmålet om Austefjord skule har tidlegare vore handsama av kommunestyret. Grunna lågt elevtal er det økonomisk sett vanskeleg å forsvare drift av Austefjord skule. Sosialt og fagleg vil elevane kunne få eit godt tilbod på ein sentrumsskule.

Ulempen er også her reiseavstand og reisetid for elevane, særleg dei i Osdalen og Høydalen.

4. Nedlegging av Mork skule og oppretting av felles skulekrins med Ørsta kommune (Hovden skule).

Mork og Hovdebygda har etablert samarbeid innanfor idrett. Med den utbygginga som har vore dei seinare åra, veks desse områda på mange måtar saman.

Både Mork og Hovden skular har behov for utbetringar. Mork skule har no kapasitetsutfordringar som på kortare sikt må løysast ved bruk av skulemodular. Med vidare elevtalsauke vil behovet for nybygg auke i styrke på Mork.

Administrasjonen i Ørsta kommune har lagt fram forslag om nybygg ved Hovden skule i 2019 samt renovering av attverande bygningsmasse i 2020.

Som eit alternativ til dette kan ein kan ein sjå føre seg ein felles skulekring med eit nytt felles skulebygg for elevane i Hovdebygda og Lid/Mork skulekrins.

5. Vikebygda skule

Vikebygda skule er ein av dei eldste og ein av dei skulane med størst behov for utbetringar.

Ved utviding av kapasiteten ved Bratteberg skule vil ein kunne samlokalisere desse skulane. Over tid vil reduserte driftsutgifter, reduserte vedlikehalds- og rehabiliteringskostnader samt realisering av ein gevinst ved sal av bygningsmasse kunne finansiere eit nybygg.

I dag flyttar elevar over frå Vikebygda til Bratteberg skule når dei skal ta til i 5. klasse. Ei samlokalisering av skulane vil ta vekk denne overgangen. Alle overgangar er kritiske fasar for

mange elevar, og ut i frå ein pedagogisk synsstad er det positivt å redusere talet på overgangar i utdanningsløpet.

Spesialundervisning

Bruken av ressursar til spesialpedagogiske tiltak er for høg i Voldaskulen.

Skuleåra 2012/2013 og 2013/2014 var det positiv utvikling, men dei siste skuleåra har timetalet til spesialundervisning auka på ny.

Slik oppvekstsjefen ser det er det samanheng mellom utfordringane i PPT og at ei positiv utvikling stoppa opp og har reversert. Fokus på systemarbeid framfor individperspektivet har ikkje halde seg oppe. Samarbeidet lengst ute, mellom lærar, pp-konsulent og foreldre har i stor grad fortsett som før.

På det noverande tidspunkt har vi ei PP-teneste som har vanskar med å støtte opp om førebyggjande og/eller systemretta tiltak. På kommunalt nivå vert det framleis arbeidd mot ei haldningsendring der målet er å styrke den ordinære undervisninga for at fleire elevar får utbyte av undervisninga og på den måten reduserer behovet for spesialundervisning. Oppvekstsjefen har for komande skuleår utfordra rektorane på følgjande måte:

Sjå særskild på sakkunnige vurderingar med 5t SPU og mindre (uavhengig av assistentressurs, då dette ikkje er spesialundervisning). Gjere vedtak der ein meiner ein kan med "ikkje rett til spesialundervisning" men gje eleven tiltaka som trengs innanfor tilpassa undervisning og i samband med det ordinære opplæringstilbodet.

Oppvekstsjefen meiner det er grunn for å flytte dei aktuelle SPU-ressursane over til ordinær undervisning og slik kan rektorane ha eit fornuftig handlingsrom til å organisere dette.

I mange år har spesialundervisning vorte organisert som gruppeundervisning med enkelte økter åleine med vaksen der eleven får evt særtraining. Dette er skulane til ei kvar tid oppmoda om. Enkelte elevar har store både hjelpebehov og pedagogiske behov som gjer at dei treng støtte ein til ein. Desse får sjølvstøtt dekt sine behov. Dette er ei gruppe på mellom 3 og 3,5 % av elevane i Voldaskulen.

Å endre tradisjonar for ordinær-, tilpassa- og spesialundervisning krev både kløkt, visdom og tolmod. Dialog er ein viktig faktor. Ein må ha med elevar, føresette, lærarane, kontaktlærarane og spesialpedagogane på dette endringsarbeidet. Ein må skape rom for samhandling i planlegginga av undervisninga, både i forkant og etterkant av ein periode.

I ein overgang eller i ein initierings- og forankringsperiode vil ein nytte like mykje ressursar som før. Det kan ta tid før verknadane vi ynskjer (som vi kan forvente ut frå fleire prosjekt og forskning) gjev effekt.

SFO

Volda kommune har eit godt skulefritidstilbod. Det er eit særskilt fleksibelt tilbod, men det er kostnadskreivjande. Kommunen har SFO på alle barneskulane i kommunen, og det er naturleg nok stort sprik i storleiken. Austefjord skule har SFO for 6-7 elevar, medan SFO ved Øyra skule har kring 100 elevar.

Tilbodet i kommunen er fleksibelt på den måten at foreldre kan velje mellom 1-3 dagar, 4 dagar eller 5 dagar. Dette gjer at det varierer kor mange barn som nyttar tilbodet dei enkelte vekedagane, og det gjer

det krevjande å tilpasse personalressursen med tanke på effektiv ressursbruk. Viss det er eit mål å redusere kostnadene til SFO, vil overgang til berre heile plassar vere eit effektivt grep. Truleg vil det redusere talet på elevar som nyttar tilbodet og ein vil kunne planlegge med ein meir kostnadseffektiv og konstant personalressurs. På same tid kan ein positiv effekt vere at tilbodet vert opplevd som betre ved at talet på elevar er meir stabilt frå dag til dag, og ein vil i større grad få kontinuitet i arbeidet.

Liknande innstramming i barnehagetilbodet for nokre år sidan ga stor økonomisk effekt.

Den ordninga kommunen har i dag har gitt rom for ei alternativ privat ordning gjennom VTI Fotball si fotballfritidsordning. Mange elevar har si skulefritidsordning begge stader sidan det kommunale tilbodet sin fleksibilitet gir rom for det. Kva konsekvensar ei innstramming i det kommunale tilbodet kan få å seie for private tilbod er ikkje utgreidd.

Skuleskyss

Grunna strukturen har Volda kommune, samanlikna med andre kommunar, låge utgifter til skuleskyss. Ein del av desse utgiftene er reine kommunale utgifter, som til dømes skyss grunna farleg skuleveg eller skyss som går utover den lovfesta skyssretten som fylkeskommunen har ansvaret for.

Etter nedlegging av Lid skule, vart skyssen ei stor sak i etterkant. Skyssen eine vegen vart sett opp gjennom Alida, noko foreldra ikkje godtok. Dei meinte at vegen var for farleg. Det enda med at kommunen tok på seg kostnadene med minibuss eine vegen. Denne ordninga har ein kostnad på om lag kr 200 000,-

Sidan vegen er open for allmenn ferdsel, kan det stillast spørsmål ved om kommunen bør ta på seg denne kostnaden.

Avtalen med Ørsta kommune om undervisning for elevar frå Bjørke ved Austefjord skule

Ørsta kommune sine elevar busette på Bjørke, får grunnskuleopplæring ved Austefjord skule. I samarbeidsavtalen mellom kommunane frå juni 2008, heiter det at Ørsta kommune skal dekke utgiftene til undervisninga av sine elevar med utgangspunkt i Volda kommune sine KOSTRA-tal, og at kostnaden vert sett til 70 % av netto driftsutgifter til grunnskuleundervisning pr elev.

I 2015 var det 40 elevar ved skulen, av desse fem heimehøyrande i Ørsta kommune, noko som utgjorde 12,5 % av det samla elevtalet.

I 2015 var driftsbudsjettet ved Austefjord skule kr 5 365 380. I tillegg kjem utgifter mellom anna knytt til bygg, basseng og skulehelseteneste. Ørsta kommune betalte i 2015 kr 295 214 for sine fem elevar. Det utgjorde 5,5 % av driftsbudsjettet.

Volda kommune kan også kome i den situasjonen at elevar heimehøyrande i Ørsta utløyser ekstra gruppedeling. Det er ein vesentleg meirkostnad som samarbeidsavtalen ikkje tek høgd for.

I lys av dette kan ein argumentere med at Ørsta kommune betalar ein prosentvis liten del av kostnadene med drifta av skulen i høve den prosentvise delen dei har av elevane, og at Volda kommune av den grunn bør seie opp avtalen i si noverande form.

På den andre sida kan ein argumentere med at det er positivt for Volda kommune å få inntekter, sidan det likevel er drift ved skulen.

Helse og omsorg

Vurder tenesteprofilen rett i høve til framtidig behov?

Er tenestenivået rett i høve til ressurstilgangen for dei ulike gruppene?

Oversikt over årsverk pr brukar i heimebaserte tenester (spesifisert på omsorgsbustader med heildøgnsbemanning og andre) samanlikna med Ørsta kommune og ein kommune i KOSTRA-gruppe 11.

Kva tiltak vert gjennomført for å vedlikehalde og utvikle kompetanse i sektoren?

Gitt at helse- og omsorgssektoren må tilpasse seg eit utgiftsnivå om lag 4 millionar lågare enn dagens nivå (2016): Kva tiltak vil ein foreslå der ein samtidig sikrar framtidsretta tenester med rett bruk av kompetanse, på rett nivå og til rett pris?

I nasjonal samanheng står helse- og omsorgstenestene framfor store oppgåver dei komande 15 åra. Volda kommune er ikkje noko unntak i utfordringsbiletet. Så langt har kommunane sidan sjukeheimsreforma i 1988 fått stadig nye oppgåver å løyse. HVPU reforma, ansvar knytt til rus- og psykisk helseteneste, samhandlingsreforma og øyeblikkeleg hjelp, for å nemne nokre store kostnadsdrivarar. Mange av desse oppgåvene har blitt fylgt av delvis statleg finansiering, men har samstundes heile tida skjerpa kommunen og tenestekområda til nye prioriteringar og utbyggingar.

Fleire sjuke og eldre

Slik status er no og ikkje minst det vi veit om komande år, er at fleire vert sjuke, det vert fleire eldre, fleire innbyggjarar er meir bevisste på å krevje sin rett til teneste og dei forventar gode tenester og mange unge treng omfattande tenester som dei treng lenge. Kommunen vil få fleire unge brukarar som treng omfattande tenester. Framskrivningar av folketal viser ein vekst på om lag 40% i tal eldre over 67år. Vi veit og at demografien endrar seg. Flyttemønsteret er at unge vel å busette seg i tettbygde strøk, medan ei stadig eldre befolkning vert buande i utkantane. Slik er biletet også i Volda.

Sentralt vert det signalisert at kommunane ikkje lenger kan løyse utfordringane ved å tilsette fleire personar og bruke meir pengar. Vi må altså gi teneste til alle dei som har rett til teneste, på ein slik måte at brukarane føler seg trygge og ivaretekne og har tillit til at når dei treng hjelp så får dei hjelp, utan at ramma vert auka. Denne tryggleiken må pårørande også føle. For å få dette til må ein utarbeide strategiar og klare retningar for korleis Volda kommune skal kunne løyse denne formidable utfordringa.

I staden for at vi held fram med ei massiv utbygging og tilset tilsvarande nye medarbeidarar, vert vi mellom anna utfordra til å måtte tenke fleksibilitet og ha endringsvilje og evne. Fram mot 2030 er det signalisert at kommunane truleg vil ha behov for meir enn 25% vekst av tilsette innanfor helsesektoren, men at ein slik auke er ikkje bærekraftig. Det gir nokre perspektiv når ein skal løyse framtidens utfordringar med nye, smarte løysingane som skal erstatte det som tradisjonelt hadde kunne blitt erstatta med ca. 70 årsverk for Volda sin del.

Korleis gjer vi det? Er det mogleg?

Kommunen skal løyse sine utfordringar utan ein slik vekst. For å få dette til er ein avhengig av mange forhold:

- ein må vere meir bevisst på å prioritere ressursinnsatsen
- ein må tenke andre/ fleire måtar å løyse utfordringar på
- ein må målretta bygge kompetanse på alle innsatsområda vi har ansvar for
- ein må opparbeide god kompetanse på velferdsteknologi, og ta i bruk det på ein slik måte at den gir tryggleiken innbyggjarar har behov for, til tross for redusert fysisk oppmøte av heimesjukepleie hjå brukar
- ein må sikre naudsynt kapasitet på sentrale funksjonar som avlastingsteneste og korttidsplassar
- ein må satse på tidleg innsats for mest mogleg førebygging. Førebygging er rimelegare enn reparasjon
- kommunen må etablere ein open dialog mot innbyggjarane, der tema som forventningar, frivillig innsats, førebyggjande fokus, pårørandeforeiningar m.m blir belyst. I ei tid der privatliva vert stadig meir hektisk, er det store utfordringar i å hente ut privat innsats til oppgåver som vert forventa løyst av det offentlege.
- ein må sette fokus på rehabiliteringskompetansen og kapasiteten
- ein må kvalitetssikre ei ergoterapiteneste som fungerer optimalt oppimot heimebuande
- distribusjon, opplæring og tilrettelegging for raskast og best mogleg nytte av hjelpemiddel må kvalitetssikrast
- ein må ha ei tilstrekkeleg dimensjonert legeteneste

Det er mange og ulike behov kommunen har eit tenesteansvar for, så kommunen må ha differensierte tenester å tilby innbyggjarane. Ein vil for eksempel unngå unødvendig institusjonsplassering, noko vi opplever er i tråd med kva dei eldre sjølv ønskjer. Ein veit som eit utgangspunkt at folk flest ønskjer å bu heime lengst mogleg.

På eit overordna og langsiktig plan vil det vere viktig å jobbe målretta for å **førebygge helseproblem** og å tilrettelegge for at eldre kan bu i eigen bustad lenge som råd. Ein har allereie innført tilbod til alle 80 åringar om eit ”førebyggjande heimebesøk”. Fleire år på rad har ein hatt slike heimebesøk, der 95% av dei som får tilbodet takkar ja til besøket.

Men førebyggjande helsetiltak må starte langt før ein har fylt 80! Eit overordna mål i kommunen er at alle bustader er/ blir lagt til rette for at folk lengst mogleg skal kunne bu der dei har levd livet sitt, og på den måten utsette i det lengste å måtte flytte til omsorgsbustad eller institusjon når helsa skrantar og bustaden ikkje er tilrettelagt. Dette er ein viktig strategi som er mykje omtalt i gjeldande omsorgsplan.

Frivillig innsats

Administrasjonen ser viktigheita av frivilleheit. Engasjement frå frivillege er eit viktig supplement til den offentlege tenesteytinga. Ein viktig nøkkel til å løyse både noverande og framtidige utfordringar er frivilliginnsats. Alt frå underhaldning, hjelp til med turar, ein person å snakke med, hjelp til å kome seg ut, praktisk hjelp til småting, eit lite transportoppdrag, nokon å gjere noko saman med. Ein av desse tinga kan vere det som skal til for at ein person klarer bu heime endå ei stund.

Kommunen vil organisere tenestetilbodet slik at ein sikrar innbyggjarane eit individuelt tilrettelagt og fagleg forsvarleg tilbod.

For å sikre kvalitative gode tenester til alle, må kommunen legge ein struktur på korleis ein skal forvalte ressursane ein har til rådvelde. Det vert stilt krav til tenesteytarar om å ha **fokus på å hjelpe pasientane og fokusere på pasientens ressursar** for å betre eigen kvardag og i nokre tilfeller utsette å måtte flytte.

Ein ser at dersom mange hevdar sin rett til å bu heime, uansett om hjelpebehovet kvalifiserer til institusjonsplass, vil det vere svært ressurskrevjande. Spesielt dersom personen bur slik til at det er lang reiseveg frå sentrum. Klarer vi då å gi forsvarlege tenester eller vert det slik at folk flytter dit kommunen kan tilby fagleg forsvarlege tenester. Dette kan vere eit dilemma og ofte er dette ein prosess som undervegs kan vere vanskeleg både for brukar, pårørande og tenesteapparat.

I skriveet er det skissert eit utkast til korleis den differensierte tenesteoppbygginga skal vere.

Kvar skal kommunen ha det høgste omsorgstilbodet?

Kvar skal vi ha tilbod om døgntilsyn/ teneste?

Kva tid er det aktuelt å auke bemanning/ teneste utover den ordinære turnusen?

Kommentarar til KOSTRA- analysen.

Som framskriven statistikk for demografi viser(s.7), vil talet voldingar i aldersgruppa 67 – 79 år auke med 46% frå 2015 til 2040. Dette er framskrivne tal basert på SSB sitt mellomalternativ. I same tidsrom vil auken i aldersgruppa 80+ vere på 82%. Aldersgruppa 80+ er storbrukarar av helse- og omsorgstenester. Det er derfor svært viktig å ha ein god strategi for korleis Volda kommune skal kunne takle denne auken.

KOSTRA analysen viser vidare at av dei kommunane vi vert samanlikna med, har vi høg andel omsorgsbustader og vi er høgast på det som heiter ”aktivisering og servicetenester”. Dette er resultat av bevisst satsing. Kommunen nyttar støttekontakt og evt. dagtilbod målretta for å utsette behov for andre tenester. Dette må og vere del av framtidig strategi for å møte den store auken. Vidare har det blitt bygd mange omsorgsbustader med døgnbemanning, og relativt få institusjonsplassar. Volda har lav dekningsgrad plassar i institusjon(plassar i % av innbyggjarar 80+). Volda har 15,8%, Ørsta har 18,8%, Kostragr.11 har 17,4% og landet har 18,2%.

Over tid har vi erfart at dette medfører at stadig fleire institusjonsbrukarar vert stadig tyngre og meir krevjande og at fleire bebuarar i omsorgsbustad også vert meir ressurskrevjande, då omsorgsbustadane vert ei erstatning for brukarar som tidlegare vart institusjonsplassert. Denne trenden vil verte meir og meir påfallande etter kvart som tida går og talet eldre vert høgare. Terskelen for å få plass vert altså høgare og høgare. Dette kan ikkje løysast med å bygge meir, men det set utfordringane i heimebasert omsorg i perspektiv. Framtida for heimebaserte tenester vil vere spennande, fagleg utfordrande og kapasitetsmessig utfordrande.

Kostratal fortel at Volda har lav dekningsgrad på institusjonsplassar, men middels utgifter pr. plass. Ei viktig forklaring på utgiftsnivå er at statistikken bygger på at all utgift til sentralkjøkkenet belastar rekneskapen for institusjonsdrifta. Kjøkkenet vil frå 2016 bli delt 50/50 mellom institusjon og heimebaserte tenester.

I Kostraanalysen skil Volda seg ut med å ha planlagt veldig høg andel institusjonsplassar til ”Skjerma eining”. Over 50% av institusjonsplassane er definert som plassar for personar med demens.

I Kostrarapporten går det fram at snitt liggedøgn pr. pasient på korttidsopphald er 12,1 døgn. Ørsta har 12,5 døgn, kostragruppe 11 har 18,2 døgn og landet 19,5 døgn. Gjennomstrøyminga er altså god. Beleggsprosenten er på 99,5%, så senger vert knapt kalde før ny pasient kjem inn.

Når det gjeld heimebaserte tenester viser Kostraanalysen at Volda har middels dekningsgrad(innb 80+) og middels utgifter pr. heimetenestemottakar. Samanlikna med Kostragruppe 11 ligg vi under i dekningsgrad i alle tre aldregruppene, u67år, 67 – 79år og 80+. Ser ein på landet ligg vi over på u67år, under på 67 – 79år og over på 80+. At vi har såpass mange unge innan rus- og psykisk helseteneste påverkar tala i gruppa u67år. Dette kan vere ei forklaring for at Volda har relativt mange personar med rus- og eller psykisk sjukdom som bur i døgnbemanna bustad, samt vi har mange eldre som bur i døgnbemanna bustad. Når det gjeld fordelinga av timar knytt til gruppene 0-66 år og 67år+, ligg Volda nesten heilt likt med både kostragruppe og landet, som viser at 69% av timane i heimetenestene går til personar under 67år. Det er altså yngre brukarar som brukar mest av ressursane til heimebaserte tenester. Det er utviklingshemma, unge funksjonshemma, folk med rusdiagnosar og personar med psykiske vanskar. Desse gruppene er ikkje i same grad påverka av dei framskrivne demografiske tala, men ein må likevel ta høgde for at dette representerer grupper som har vokse mykje siste åra og at kommunen stadig får nye oppgåver knytt mot desse målgruppene. Eit anna forhold Kostrarapporten syner, er at NAV Volda/ Ørsta har 37% lavare utgiftsbehov i sosialtenesta samanlikna med landet forøvrig. Indirekte påverkar dette heilt klart mengda arbeidsoppgåver knytt til einskilde brukargrupper i heimetenestene.

Kostrarapporten konkluderer også med at kommunen har relativt god dekning av fysioterapeutar og legeårverk, men har ekstra brukarar frå asylmottak og studentar. Det siste er ikkje uvesentleg.

Tenesteprofil, slik ein kjenner tenestene pr. dato og utfordringar framover

Eldreomsorg

Institusjonsteneste

Bakgrunnen for sektoren sine vurderingar er det som er tenestestatus pr dags dato. Kva rår vi over og korleis er tenestebiletet i Volda samanlikna med to kommunar vi kjenner godt til, Ørsta og Herøy?

Institusjonsteneste

	Plassar institusjon totalt	Korttids- lassar + maxtal i ()	Demens- plassar	Langtids plassar	Dedikerte avlastings- plassar	Natte vakter
Volda	74 + 3	9(12)	38	46	*	5
Ørsta	105	16(20)	16		*	6
Herøy	103		36		*	6

- Til avlasting vert brukt bebuarrom om det er ledig på aktuelt tidspunkt

Omsorgssenteret

Det einaste institusjonstilbodet i kommunen si helse- og omsorgsteneste:

Det er 74 pasientrom + eit omgjort velvererom som vert nytta til kortare opphald.

2 etg: 38 rom spesielt tilrettelagde for personar med demensdiagnose. 18 av desse plassane er i såkalla skjerma eining.

3etg. Klokkearstova, korttidsavdeling for utskrivingsklare og øyeblikkeleg hjelp har 9 rom, der 3 kan vere dobbeltrom. Dei øvrige romma i 3 etg. er for somatiske pasientar.

Utfordringar:

Korttidsplassar

Korttidsplassar skal nyttast ved forbigåande tenestebehov og til aktiv opptrening for å heve funksjonsevne på viktige områder for fortsatt å kunne bu heime. Dei 9 romma +3 senger v/ dobbeltrom på korttidsavdelinga inkluderer også ei seng til øyeblikkeleg hjelp (ØH) samt eit palliativt rom. Det palliative rommet vert i hovudsak nytta til personar i ei siste fase som treng spesiell omsorg og smertelindring.

Kapasiteten er marginal, spesielt er dette knytt til det å ta imot utskrivingsklare pasientar frå sjukehuset. Dette er eit sårbart punkt. I periodar er det heilt fullt. Korttidsavdelinga vert ytterlegare pressa no når det er definert at kommunane frå 01.01.17 må ha ØH tilbod for pasientar med diagnosar innan rus- og psykisk helse. Frå 01.01.18 vert personar i denne målgruppa melde utskrivingsklare frå helseføretaket. Det vil gjere oss endå meir sårbare. Eit ØH tilbod kan maksimalt vare tre døgn. Er pasienten ikkje utskrivingsklar må pasienten over på eit korttidsvedtak.

Avlastingstilbod

Vi har ikkje dedikerte plassar til avlasting. Det vert tatt der det er ledig, vere seg ein døgnbemanna omsorgsbustad eller ein ledig plass på institusjon. I forhold til framtidig utviklingsbilette, må kommunen ha fleire dedikerte avlastingsplassar med utvida kapasitet, samanlikna med i dag. Dette er ein naturleg konsekvens av at ein ynskjer folk skal bu heime så lenge som råd. Familie og pårørende strekker seg for å få dette til, men utan å få ”fri” no og då, vil dette i mange tilfelle ikkje fungere. Vi har mange som i dag har store pleieoppgåver heime, som seier klart at hadde det ikkje vore for avlastingsperiodane hadde dei ikkje klart å hatt vedkomande heime.

Når behovet er der kan det ikkje vere tilfeldig om noko er ledig. Det må vere ein plan på forvaltninga av desse plassane i nært samråd med aktuelle pårørende.

Spesielt tilrettelagde tilbod til eldre med utfordrande åtferd.

Bugruppene på omsorgssenteret er dimensjonerte utifrå prinsippet om mest mogleg effektiv drift/fagleg og kvalitativt tilbod. Utviklinga med at kommunen har ansvar for ”alle med behov for å bu”, er det oftare og oftare personar som passar dårleg i dei store bugruppene. Kvar skal desse bu? Desse pasientane treng særskilt tilrettelagt tilbod, kanskje eit tilbod der ein slepp å forholde seg til andre bebuarar eller mindre bugrupper. Kommunen må etablere slikt tilbod. Brukarar med behov for særskilt tilrettelagt butilbod vil ikkje bli færre då det vert fleire eldre og fleire som lever lengre.

Langtidsplassar

Desse skal berre nyttast til dei ein ikkje kan yte forsvarlege tenester til andre stadar. I tillegg til personar med demenstilstandar vil langtidsplassane vere for personar med ulike somatiske plager, sjukdomar og tilstandar som krev tett tilsyn/oppfølging. Talet korttidsplassar er tidlegare omtalt med sårbar kapasitet. Skal kapasiteten aukast ser ein ikkje anna moglegheit enn at det går utover talet

langtidsplassar. Pr. dato er det unntaksvís ledig kapasitet på langtidsplassar. Ein kraftig auke av eldre som lever lengre samt evt. redusert tal plassar, vil gje eit svært vanskeleg utfordringsbilete.

Grunnbemanning og kompetanse

Over tid har ein sett ei gradvis endring med at dei som får plass i institusjon har kortare butid der enn tilfelle var tidlegare. Tendensen er allereie at ein har klart å utsetje innlegging ei lang stund, og at når dei først får plass er opphaldet kortare før behovet er opphøyr. Med den er erfaringar tolkar vi det som vi er på rett veg. Denne tendensen må faktisk ytterlegare tilspisse seg skal ein kunne takle dei komande utfordringane. Men det betyr også at bebuarane vil vere endå meir pleietrengande og kanskje ha endå fleire komplekse sjukdomsbileter. Det betyr også at ein må vere opne for å diskutere grunnbemanninga med jamne mellomrom og at ein uansett må skaffe og sikre den kompetanse som kan handtere denne situasjonen på ein fagleg forsvarleg måte.

Å sikre seg naudsynt kompetanse er ein konkurransesituasjon, ikkje minst med helseføretaket, men og med andre kommunar. Kommunen må vere i posisjon til å sikre seg naudsynt kompetanse.

Omsorgsbustader

Administrasjonen meiner at alle døgnbemanna bustader må ligge sentrumsnært. Grunngevinga for dette er samansett:

- utfordringar knytt til drift, fagkompetanse og rekruttering
- utnytting av merkantile og bygningsmessige ressursar
- tilgang og kostnader til eit allsidig kulturtilbod
- logistikk på matforsyning
- forflytning til servicetenester, det meste ligg i sentrum

Tildeling av omsorgsbustad vert gjort av inntaksnemnda. Det må ligge til grunn ei fagleg tilråding om slik tildeling. Så langt råd er det brukarmedverknad på kvar ein ønsker bu, men ofte er det få valmuligheiter og personar vert plassert der det er fagleg forsvarleg og der det er ledig plass.

Erfaringsmessig opplever vi ofte at personar ikkje vil flytte til ein omsorgsbustad dei ikkje ønsker. For omsorgsbustader i sentrum er dette ikkje eit problem, men blir ein boden ein bustad utanfor sentrum opplever ein dette ofte. For helse- og omsorgssektoren er det viktig å oppfølgje lovkrava og uheldig å måtte bruke tid på å finne rette plassen å bu.

For nokre vil behovet for døgntenester medføre å måtte gi slepp på det kjende nærmiljøet. Samstundes er funksjonsfriske/ pårørande betre i stand til å forflytte seg til tenestetilbodet enn bebuaren er til å forflytte seg ut av bustaden.

Kommunen bygde Barstadtun i 2004 og renoverte Fjordsyn i 2007. Det vart lagt vinn på å bygge slik at ein kunne ha bebuarar på institusjonsnivå buande. Utover at det er ulike betalingsmodellar, er det i hovudsak bemanninga som utgjer forskjellen på institusjon og desse to døgnbemanna tilboda.

Når nye omsorgsbustader for særleg utfordrande brukarar/ grupper(i budsjettvedtak er desse omtalte som ”erstatningsbustader for Mork bustader”, men dette er misvisande i høve behovet) bustader skal byggast, ser vi muligheitene både for å plassere desse bustadane sentrumsnært, men også å kunne spesialtilpasse nokre bustader til særskilde utfordringar. Mellom anna bør kommunen ha mindre døgnbemanna bueningar for eldre personar med psykiske vanskar og eining for yngre, aktive

demente. Å knytte eit slikt bygg til området kring omsorgssenteret vil ha store driftsmessige fordelar og ein vil nyte godt av all aktivitet kring senteret og sentrumstilknyttinga.

Både Folkestadtun og Mork bustader nyter godt av bygdefolket som på mange vis bidreg for å både skape trivsel og engasjement for tilbodet. Dette engasjementet har vi ikkje sett på same grad i sentrumsområdet. For å skape eit endå betre tilbod er det både viktig og naudsynt å spele på lag med privat og organisert engasjement.

Omsorgsbustader for eldre med høgast bemanning:

Barstادتun, Fjordsyn og Mork bustader. Har fast bemanning heile døgeret, men mindre grunnbemanning enn institusjonstilbodet. Organisert i mindre bukollektiv, noko grad av diagnoseplassering/- samling men ofte plassering i høve ledig plass. Forbigåande auka tenestetilbod knytt til åtferd, smittesituasjonar, terminalpleie eller somatisk sjukdom kan medføre innleige utover grunnturnus. Dersom auka tenestebehov viser seg vedvarande, kan bebuar vurderast for institusjonsplassering.

Ved høve har ein nytta omsorgsbustader i denne kategorien til avlastingsføremål og korttidsplassar.

Omsorgsbustader med bemanning:

Folkestadtun: Har fast bemanning heile døgeret, men lågare enn omsorgsbustadane med høg bemanning. Forbigåande auka tenestetilbod knytt til åtferd, smittesituasjonar, terminalpleie eller somatisk sjukdom kan medføre innleige utover grunnturnus. Dersom auka tenestebehov viser seg vedvarande, kan bebuar vurderast for høgare omsorgsnivå/ evt. institusjonsplassering.

Omsorgsbustader utan fast bemanning:

Stormyra 6 (Legeloftet), Seljebakken. Omsorgsbustadane vert tildelte personar som ved å flytte vert meir sentrumsnære/ auka sjølvstende og kan betre eigenomsorga si ved auka tryggleik og fellesskap. Nærleiken til tenesteapparatet medfører at tenesteyting lettare kan utførast og dermed mindre ressurskrevjande enn om tenesta skulle ytast i "utkant- Volda". Tenesteytinga vert utført av ambulerande heimeteneste.

Tabell som viser omfang på heimetenester i og utanfor omsorgsbustader for eldre, og bemanningsfaktorar.

	Døgnbemanna omsorgsbustad, tal plassar / tal årsverk	Delvis bemanna bustadar tal plassar/ tal årsverk	Tal brukarar av heimetenester utanom bem.bustad/ tal årsverk
Volda	83*/ 50	0	220 / 15,5
Ørsta –manglar info	Vartdal 12 / 7 Hjørundfjordheimen 18 / 8,2 + praktisk bistand kjem i tillegg Bakk-Ola: ukjent		Ukjent tal brukarar/ 30 årsverk i sentrum + ukjent tal i distrikta
Herøy	1 bustad m/12 plassar under bygging, årsverk ikkje avklara	16 plassar/11,32 årsverk heimehjelp	321 / 31,4

*For at fleire kan bu lengst mogleg i eigen heim vart det gjort ei dreining i tenestetilbodet i januar 2016. Talet vart redusert frå 91 til 83 med reduksjon av plassar som stod ledige på Mork bustadar. Ressursar vart flytta til m.a. Kvardagsrehabilitering og heimetenester.

Tal omsorgsbustadar må sjåast i samanheng med tal institusjonsplassar. Volda har færre institusjonsplassar enn dei to andre kommunane, men vi har fleire og betre bemanna omsorgsbustader enn dei to, noko som kan forklare forskjellane. For kommunen er det rimelegare å drifte omsorgsbustader enn institusjonsplassar.

Ut frå opplysningar så langt er det ikkje lett å samanlikne oss med Ørsta, då vi er veldig ulikt organisert. Heimesjukepleia på Bakk-Ola-marka t.d yter tenester til både dei eldre, sjuke og funksjonshemma på bygget, og drifta av bufellesskap med omsorgsbustadar på Vartdal og Hjørundfjordheimen er tett knytt opp mot drift av institusjonsplassane.

Heimetenester til dei som bur i privat bustad:

Å ha ei velfungerande heimeteneste er ein nøkkel til at ein skal lukkast i å handtere folketalsauken og strategien om at folk skal kunne bu heime så lenge som råd. Det krev god styring, kompetente medarbeidarar og trygge faglege vurderingar for å nytte ressursane på best måte samstundes som ein skal produsere gode helsetenester, og gi naudsynt tryggleik og tillit til brukarane. Heimesjukepleien vil strekke seg langt for at folk skal kunne fortsette å bu der ein er vand med å bu, sjølv om helsesituasjonen skrantar. Tenesteapparatet skal jobbe for at pasienten skal fortsette å ta ansvar for eigen situasjon så langt det er fagleg forsvarleg.

Det har allereie vore jobba mykje med effektivisering og best mogleg utnytting av ressursane.

- omfang av tilsynsbesøk har vorte redusert. Ein oppfordrar pårørande til å ta eit ”tilsynsbesøk” eller ein telefon
- jobbar mykje med å redusere utgifter til medisinsk forbruksmateriell
- ein må vurdere korleis ordninga med heimehjelp (praktisk bistand) skal vere organisert i framtida. Standard for praktisk bistand har vorte revidert, men ein må vurdere om noko av teneste kan settast vekk til eksterne aktørar
- kompetanseheving, omgjerding av stillingar til fleire sjukepleieheimlar. Oppgåvene vert meir og meir fagleg utfordrande, og det krev rett kompetanse til rett tid

Ei utfordring for god ressursutnytting vil vere vanskeleg om ein person ynskjer døy heime, litt avhengig av kvar vedkomande bur. Når målsetjinga er at folk skal kunne bu heime så lenge som råd, kan dette føre til at ei siste tid vil krevje mykje ressursar. I framtida ventar ein at fleire vel å ville døy heime. Dersom utfordringane til å gi forsvarlege tenester på grunn av avstand og helsetilstand blir store, må tenesteapparatet i dialog med pasienten ta opp spørsmålet om flytting til meir sentrumsnært område eller høgare omsorgsnivå.

Uansett vil denne tenesta heilt sikkert merke godt den store auken av eldre som kjem. Då må ein nytte seg av nye og endå smartare løysingar.

Kvardagsrehabilitering er eit tilbod ein har etablert og sett nytte av.

Dette tilbodet er for dei som ynskjer:

- å være aktive og bu heime lengst mogleg
- er motivert til å klare seg sjølv
- som opplever ein reduksjon i funksjonsnivå eller har risiko for å miste funksjon
- som søker helse- og omsorgsteneste for første gong eller meir teneste
- opplever utfordringar i kvardagen eller sjukdom/skade

Å vere aktiv deltakande styrker både livskvalitet og helse, og mange eldre ynskjer å vere aktive og kunne bu heime lengst mogleg. Dei einsklide sine ressursar, interesser og mål står sentralt i kvardagsrehabilitering. Tenesta vert er samansett i eit tverrfagleg team med ergoterapeut, fysioterapeut, sjukepleiar og heimetrenarar som ynskjer å bidra til at brukarar oppnår måla sine. Det skal jobbast aktivt og målretta for å hente fram ressursar i pasientane som gjer at dei både får trua og lysta til å fortsette bu der dei har budd.

Velferdsteknologi

Det er i dette tenesteområdet ein ventar at det er mest å hente på å nyttiggjere seg av ny velferdsteknologien. Kommunen er gjennom ALV-samarbeidet (Arena for Læring om Velferdsteknologi) med i anskaffingsprosess for nye digitale tryggleiksalarmer. Kommunen har bevilga 400.000,- til innkjøp av slike, men dette er ei viktig anskaffing det er nyttig å spele på lag med andre lokale kommunar på. Ein vil ha eit produkt som kan kommunisere med ulike typar medisinske apparat, hjelpemiddel, overvåkingsutstyr, brannmeldarar mm, og som kan sende meldingar til ein mottakssentral som igjen handterer meldinga som er komen. Kanskje skal kommunane samarbeide om ein felles mottakssentral? Det vert sett på ulike løysingar korleis dette skal/kan organiserast.

Til tross for nye og smarte løysingar, ser ein vanskeleg føre seg at heimebaserte tenester kan klare å handtere eldrebølga utan styrka bemanning. Strategien bør vere at dei eldre bur heime lengst mogleg, og det vil medføre auka behov/trykk på heimetenestene. Ei velfungerande heimeteneste er ei føresetnad for å ikkje gi teneste på eit høgare omsorgsnivå, som og vil gi ei større økonomisk utfordring for kommunen.

I tillegg til dei døgnbemanna tenestene og heimebaserte tenestene, har kommunen andre tilbod som kan sikre tilbod på lågast mogleg nivå. Dagtilbod, brukarstyrt personleg assistanse, omsorgsløn, støttekontakt og tryggleiksalarm er verkemiddel som kan nyttast.

Rus – og psykisk helseteneste

	Samla årsverk	Samla brukartal	Dagsenter tal brukarar, årsverk i ()	Arbeidstilbod, tal brukarar, årsverk i ()	
Volda	23,3	237	35 (3)	15 (2)	
Ørsta	14,57	194	35 (1,5)	6 (0,6)	
Herøy	11	81(-rustenesta)	13 (2)	Har ikkje	

Som ein ser av tabellen har Volda fleire tilsette i denne tenesta enn både Ørsta og Herøy. Noko av forklaringa i høve Herøy, er at i Herøy deler heimebasert omsorg ut medikament til desse brukarane også. I Volda ligg dette til tenesta sjølv, med utlegging i dosett, kontrollering, oppfølging i høve fastlege m.m.

Andre kommentarar:

- asylmottaket har vore ein vesentleg faktor for auka etterspurnad etter desse tenestene
- volda er vertskommune for eit DPS (distriktpsikiatrisk senter). Dette har vore medverkande til mange busettingar av personar som ikkje opprinneleg er heimehøyrande i Volda. Volda kommune har ingen rettigheter lenger, knytt til at folk frå andre kommune busett seg i Volda etter å ha blitt utskreven frå DPS
Fleire svært ressurskrevjande personar har busett seg her på denne måten
- samanlikna med fleire kommunar i vårt distrikt, er her allereie etablert eit miljø som kan virke tiltrekkande, som igjen fører til at fleire personar busett seg her

- Volda er store deler av året prega av at her er mange studentar. Dette er eit trekkplaster for personar som vil vere del av miljøet eller som nyttar miljøet
- Ørsta oppgir å ikkje kunne gi fleire tilbod i småjobbsentralen pga. manglande kapasitet/årsverk
- Herøy sitt samla brukartal er utan deltakarar frå rustenesta. Dette pga anna organisering
- talet deltakarar på dagsenteret(Gnisten) i Volda er lågare enn behovet tilseier og talet tilsette. Siste året har talet deltakarar der auka med 10 stk., men dagens lokaler på Legeloftet er små og gir ikkje rom for noko aktivitetsauke. Det er behov for større lokaler og auka aktivitet. Det er tenkt at 4 etg. på omsorgssenteret skal romme dei nye lokala
- det er stort behov for eit lågterskeltilbod. Det er stor forskjell på å ha eit uforpliktande miljø å etablere kontakt med, enn å stå utan noko tilbod

Rus og psykisk helseteneste har etter Samhandlingsreforma fått ei dreining av tenestene der hovudvekta av tenestene vert ytt til alvorleg og kronisk sjuke. Dette ser ein tydelegast i auken på brukarar buande i omsorgsbustad der det er behov for heildøgns bemanning. Vanskeleg å seie kvifor Volda kommune har så mange brukarar i behov av heildøgns bemanning. Sevrinhaugen 7 starta i 2007 med 5 omsorgsbustader, der det p.t. er 20 brukarar som får tilbod om heildøgns-tenester, 16 i omsorgsbustad og 3 heimebuande. Noko av forklaringa er sannsynlegvis at Volda kommune er vertskap for eit DPS. Ein god del av dei som har vore innlagt på DPS vel å busette seg i Volda etter utskriving, for å vere nær DPS'et som tilbyr både poliklinisk behandling og brukarstyrte sengar. Ein har inntrykk av at andre kommunar i regionen hjelper særleg ressurskrevjande brukarar til å busette seg i Volda nær DPS'et. Styrk-arbeid og dagsenteret Gnisten har dei siste to åra opplevd ei dreining der deltakarane er sjukare, og treng tettare oppfølging av personale for å kunne delta i meningsfylte aktivitetar.

Etter etablering av asylmottak i Volda har psykisk helseteneste hatt ein jamn straum med tilvising av brukara frå asylmottaket. Volda kommune har og busett mange flyktningar dei seinare åra, og ein ser ein auke i brukargruppa. Dei utgjer no 11% av brukargruppa til tenesta.

Vanskeleg å spå framtida, sidan ein ikkje veit konsekvensen av oppretting av ø-hjelp for denne brukargruppe. Trenden er uansett meir og meir heimebehandling. Ein ser allereie at brukarane vert sjeldnare innlagt, opphalda som er i institusjon vert kortare og fokuset frå spesialisthelsetenesta er mest mogleg heimebehandling. Dette krev mykje meir frå oss som kommune.

Samanlikna med andre kommunar i same kostragruppe er ein godt bemanna. Ein har gjennom opptrappingsplanen innafor psykisk helse, og under opptrappingsplan på rusfeltet hatt fokus på kompetanseheving av tilsette. Vi har ei solid faggruppe til å møte utfordringane. Ein ser likevel at som vertskap for eit DPS, Asylmottak, busetting av så mange flyktningar, eit sjukehus, ein høgskule, ein vidaregåande skule og med nye oppgåver overført frå staten/tydeleg fokus på heimebehandling, at kommunen ikkje har overdimensjonert tenestene. Ein er midt inne i opptrappingsplanen for Rusfeltet. Sektoren trur at ein der vil trenge ytterlegare styrking av rustenestene i kommunen, for å møte utfordringane og kunne jobbe førebyggjande. Elles meiner ein psykisk helsetenestene og døgntenestene er dimensjonert til å ta på seg oppgåva om ØH, dersom omfanget blir som beskrive i den nye vegleiaren.

Teneste for funksjonshemma

Generelt kan ein seie at denne tenesta er relativt lite påverka av folketalsauke og samhandlingsreform. Talet utviklingshemma er relativt stabilt, og ein kan planlegge og forutsjå kva tid dei unge går frå å vere unge til dei vert vaksne og klare for utflytting frå foreldreheimen.

Undervegs i denne prosessen er det viktig å ha eit solid avlastingstilbod. Pårørande med krevjande born har ofte behov for avlasting. For at det skal opplevast som avlasting, må det også vere ei kvalitativ god teneste. Manglar tillit og ein er redd for at eige born ikkje vert godt ivaretatt, vil ein ikkje nytte tenesta og ein går på akkord med slitasjen ein kjenner i det daglege.

Når det gjeld dagtilbod/ arbeidstilbod/ sysselsetjingstilbod, er det viktig for kommunen å vere proaktiv, for å ha tilstrekkeleg kapasitet og tilbod. Meir og meir vert sysselsetjing for denne brukargruppa eit kommunalt ansvar, seinast omtalt i riksmidia siste veke. Det ligg i korta at dette gir kommunen større utfordringar framover. Kommunen sjølv må skape mangfaldet av oppgåver, då det er svært ulike dag- og arbeidstilbod som skal stettast.

Kompetanse

Sektoren har ein kompetanseplan som no skal reviderast. Kvar einskild eining skal utarbeide eigen kompetanseplan og sektoren skal utarbeide ein samla kompetanseplan. Denne må og gjenspegle dei utfordringane desse tenestene står overfor både no, men ikkje minst inn i framtida. Vi må ha generelt høg fagkompetanse for å sikre korrekt handtering av brukarbehov ytt i ein travel kvardag. Vi må og sørge for å ha god kompetanse og løysingar på respons og bruk av velferdsteknologi.

Prosess på dei ulike arbeidsplassane omkring vurderingar på omgjerung av stillingar med krav om høgre kompetanse.

Fagdag. Sektoren er no i ein prosess med innføring av fagdag. Slik skissa er no, er målet å sette av ein dag i løpet av ein 6-vekers turnus, slik at alle tilsette med stilling over 50% brukar arbeidsdagen til fagleg utvikling. På denne måte kan ein lage ein arena for felles utvikling og kompetanseheving.

Frivilligkoordinatorar. Sektoren har omdisponert 40% stillingsressurs for å tilsette to frivilligkoordinatorar. Det er behov for å styrke dette ytterlegare, men målsetjinga med stillingane er å satse meir på samspelet med frivillege ressursar som kan bidra til å skape mangfald og betre kvardagar for brukarar av tenestene våre.

Endring siste året med frigjerung av ressursar på Mork, både til demensteam, kvardagsrehabilitering, styrka kompetanse og kapasitet i heimebasert omsorg

Kompetanseheving, kompetansemidlar og innovasjonsmidlar frå fylkesmannen. I 2016 har ein fått pengar til kompetanseheving for 44 personar i helse- og omsorg. I tillegg har ein fått innvilga tre innovasjonsprosjekt med samla tilskot på kr. 285.000,-.

Revidert kompetanseplan må definere retning og satsing på alle område i sektoren, ikkje minst med tanke på dei skisserte utfordringane som ligg i nær framtid.

Kultur og service

Driftsutgifter til grendahusa på bygdene bør førast på kulturfunksjonen

Kor mykje representerer dette i årlege utgifter pr bygg?

Dette gjeld grendahusa på Lid, Mork, Bratteberg, Folkestad, Hjartå og Dalsfjord/Fyrlykta. Desse grendahusa er "samdrift" mellom kommunen og grendahuslaga, og det er derfor vanskeleg å skilje ut kor store utgifter som eigentleg høyrer til grendahusa og deira drift, og kor store utgifter som høyrer heime hos kommunen som huseigar. Mork, Bratteberg, Folkestad og Dalsfjord/Fyrlykta er skulebygg som er i aktiv drift, medan Lid og Hjartå har minimal kommunal drift (hovedsakeleg som lager).

Grendahuslaga har inntektene på evt. utleige utanom skuletid. Kommunen har med andre ord ikkje moglegheit til å ha leigeinntekter på desse bygga, det er det grendahuslaga som har rett til, iflg avtalene.

Etter avtale mellom kommune og grendahusa, skal grendahusa betale 5% av kostnadene ved dei totale straumutgiftene, forsikringskostnadene, kommunale avgifter, renovasjonsutgifter og utgiftene til driftsteknikarar.

Utgiftene til driftsteknikar blir også fordelt: Ei gjennomsnittsløn til driftsteknikar (inkl. arbeidsgivaravgift m.m.) er på 560.000 kr pr år. Volda kommune får refusjon for 5% av desse utgiftene - med utgangspunkt i kor stor driftsteknikarressurs det enkelte grendahuset er berekna å ha: 10% driftsteknikarressurs på Lid og Hjartå, 50% på Mork, 60% på Bratteberg og Folkestad og 70 % på Fyrlykta/Dalsfjord.

I 2015 utgjorde dette:

Straumutgifter, forsikringskostnader, kommunale avgifter, renovasjonsutgifter og utgiftene til driftsteknikarar	Refusjon frå grendahusa til kommunen	Total kostnad
Lid	5 097,08	101 941,61
Mork	22 250,17	445 003,30
Bratteberg	31 438,27	628 765,31
Hjartå	6 841,10	136 822,00
Dalsfjord/Fyrlykta	34 801,63	696 032,56
Folkestad	28 046,24	560 924,88
Totalt	128 474,49	2 569 489,66

I denne summen som det blir kravd refusjon av, er ikkje utgifter til vedlikehald og investeringar inkludert. Desse kontoane finn vi under konto 12300 (vedlikehald, byggtenester), 12400 (serviceavtalar, reparasjonar og vaktmeistertjenester (eks. løn og sosiale utgifter)) og 12500 (materialar til vedlikehald) i rekneskapet.

I 2015 fordelte desse utgiftene seg slik:

	12300	12400	12500	Totalt
Lid	29 310,66	0,00	271,60	29 582,26
Mork	14 851,17	15 595,72	293 079,79	323 526,68
Bratteberg	282 730,34	26 586,76	8 738,03	318 055,13
Hjartå	335,00	0,00	3 932,00	4 267,00
Dalsfjord/Fyrlykta	100 084,54	30 463,65	14 875,85	145 424,04
Folkestad	120 305,29	46 841,77	34 461,96	201 609,02
Totalt				1 022 464,13

Det er vanskeleg å berekne kor store dei totale driftsutgiftene er pr grendahus, og avtalene som kommunen har inngått med grendahusa gir heller ikkje dekning for å krevje meir enn 5 % refusjon av utgiftene til straum, forsikring, kommunale avgifter, renovasjon og til driftsteknikarar. Utgifter til

vedlikehald og investeringar blir det som sagt ikkje krevd refusjon for og det er heller ikkje gjort ei fordeling av desse utgiftene mellom Volda kommune og grendahusa.

Utvikling

Korleis kjem Volda ut på sakshandsamingstid på gebyrrelaterte saker (byggjesaker og private reguleringsplanar)?

Dei tre tabellane under er KOSTRA-tal frå Statistisk sentralbyrå (SSB).

Gjennomsnittleg sakshandsamingstid for byggjesaker med 3 vekers frist (kalenderdagar)

	2013	2014	2015
1519 Volda	12	21	18*
1520 Ørsta	4	5	5
1444 Hornindal	..	20	14
1449 Stryn	20	18	19
1515 Herøy	..	20	..
1516 Ulstein	14	12	20

*Vi har ikkje KOSTRA-tal på sakshandsamingstid frå oss på byggjesaker i 2015 så dette talet er frå intern berekning no.

Gjennomsnittleg sakshandsamingstid for byggjesaker med 12 vekers frist (kalenderdagar)

	2013	2014	2015
1519 Volda	18	25	20*
1520 Ørsta	0	11	7
1444 Hornindal	..	60	69
1449 Stryn	40	45	42
1515 Herøy	..	20	19
1516 Ulstein	19	13	13
Heile landet	36	38	40

*Vi har ikkje KOSTRA-tal på sakshandsamingstid frå oss på byggjesaker i 2015 så dette talet er frå intern berekning no.

Gjennomsnittleg sakshandsamingstid for private reguleringsplanar (kalenderdagar)

	2013	2014	2015
1519 Volda	253	145	194
1520 Ørsta	162	191	116
1444 Hornindal	181	150	210
1449 Stryn	240	210	190
1515 Herøy	..	..	109
1516 Ulstein	108	268	150
Heile landet	264	245	234

Kommunen har ikkje tapt gebyrinntekter på verken byggesak eller i reguleringssaker dei siste åra.

Kva tiltak kan gjerast for å få ca 50 % inntektsdekning på utgiftene til sektoren?

Tabellen under viser tal for budsjettet i 2016:

Netto budsjett	6 009 130 kr
Budsjetterte inntekter	3 196 100 kr
Brutto budsjett (altså utgifter i 2016)	9 205 230 kr

Budsjettet for i år viser altså at vi har ca 9,2 mill. kr i utgifter og ca 3,2 mill. kr i inntekter. Det gir ein inntektsdekning på ca 35 %. Viss vi skal klare ein inntektsdeking på 50 % betyr det at inntektene må auke og/eller utgiftene verte redusert til saman med ca 1,4 mill. kr. Viss ein først ser på utgiftene kan desse grovt verte delt opp slik;

Lønsutgifter	6,4 mill. kr
Felles landbrukskontor med Ørsta kommune	1,3 mill. kr
Kjøp av varer/tenester	1,5 mill. kr
Sum utgifter	9,2 mill. kr

Lønsutgifter er det ikkje mykje å gjøre med. Det same gjeld for utgiftene til felles landbrukskontor der vi kjøper tenesta av Ørsta kommune etter ein fast fordelingsnøkkel. Viss ein skal redusere utgiftene må ein i tilfelle sjå på den tredje kategorien ”Kjøp av varer/tenester”. Her kan det igjen delast opp i to hovudutgifter;

- Lisensar til dataverktøy
- Innkjøp av konsulenttenester

Når det gjeld utgifter til dataverktøy så er vi helt avhengig av dette for å utføre ein jobb med god kvalitet og innafor lovbestemte tidsfristar. Det går heller an å sjå på om ein kunne ha redusert utgiftene til innkjøp av konsulenttenester noko. På planseksjonen er det satt av ca 600 000 kr til konsulenthjelp. Desse midlane har dei siste åra ikkje vert brukt fullt ut. Vi har no fått bra med ressursar på planseksjonen så behovet for innkjøp av konsulenttenester er noko mindre enn tidlegare og denne utgifta kunne vore redusert tilsvarande. Auka ressursar på planseksjon er samtidig noko av forklaringa til at vi ligg lågare enn 50 % inntektsdekning. Ressursane er i stor grad satt av til å arbeide med rulleringa av kommuneplanen som ikkje gir direkte inntekt i form av gebyr.

Det er også satt av ca 150 000 kr til konsulenttenester på kart, oppmåling og byggesak. Dette er til årleg eigedomsskattetaksering av nye bygg så denne er vi avhengig så lenge det er utbygging i Volda.

For å auke inntektene må ein sjå på storleiken på gebyra våre. Tabellane på neste side viser utviklinga av gebyr dei siste åra og korleis vi ligg an i forhold til andre kommunar rundt oss;

Gebyr byggesak (einebustad 200 kvm)

	2013	2014	2015
1519 Volda	8 000	12 000	12 500
1520 Ørsta	9 000	9 000	13 500
1444 Hornindal	5 800	5 980	6 160
1449 Stryn	5 955	6 120	6 340
1515 Herøy	6 643	6 900	10 700
1516 Ulstein	7 774	9 242	9 796
Heile landet	10 305	11 085	12 101

Gebyr for reguleringsplan, privat forslag

	2013	2014	2015
1519 Volda	29 320	37 550	40 200
1520 Ørsta	38 400	31 300	32 225
1444 Hornindal	16 620	20 550	21 260
1449 Stryn	21 135	21 565	22 020
1515 Herøy	18 200	18 200	32 817
1516 Ulstein	25 561	28 117	29 804
Heile landet	51 893	51 893	58 721

Gebyr for oppmåling av eigedom (750 kvm)

	2013	2014	2015
1519 Volda	14 700	14 800	15 300
1520 Ørsta	11 900	13 900	14 317
1444 Hornindal	13 601	15 000	15 000
1449 Stryn	16 190	17 000	17 800
1515 Herøy	12 417	12 913	15 000
1516 Ulstein	14 280	15 708	16 650
Heile landet	14 746	15 462	16 019

Som ein ser så ligg vi ganske likt som kommunane rundt oss. På regulering og byggjesak så ligg vi i øvste sjiktet. Vi har auka gebyra dei siste åra grunna kutt i budsjetttramma. Oppmålingsgebyret har vi auka med 10 % frå 2015 til 2016 sidan vi ser at dette er tidkrevjande saker og for å nærme oss dei kommunane som har høgare gebyr enn oss. Vi har også hatt ein kraftig auke i gebyret for dispensasjonssaker dei siste åra da dette har vore lågt i forhold til arbeidsmengd og andre kommunar sine gebyr i tilsvarende saker. Viss vi ikkje skal ligge på eit altfor høgt gebyrnivå i forhold til våre nabokommunar, kan ein ikkje ha ein kraftig auke i gebyrnivået. Der vi derimot kan få ekstra inntekter er på handsaming av søknader etter lov om motorferdsel i utmark. Her er det per dags dato ingen gebyr for slik handsaming og dette tenker vi å få inn i gebyrregulativet til neste år. Det er ikkje mange søknadar i løpet av eit år, men ein viss ekstra inntekt vil det bli.

Oppsummering

Eg ser at vi kan kutte noko i utgiftene til innkjøp av konsulenttenester på plan. Elles så bør vi vere forsiktig med å auke gebyra for mykje, men vi kan få inn litt ekstra inntekter på sakshandsaming der vi ikkje har gebyr i dag.

Teknisk (veg, vatn og avløp)

Kva er driftsutgitene pr kilometer veg i 2015 spesifisert på brøyting og vedlikehald samanlikna med Ørsta og kommunar innanfor kommunegruppe 11.

		Bto. Dr.utgifter i kr. Km kommunal veg og gate	Andel kommunale veier og gater uten fast dekke
		2015	2015
1514	Sande	kr 95 421	7,9
1515	Herøy	kr 135 489	-3,3
1516	Ulstein	kr 183 086	23,5
1517	Hareid	kr 70 567	13,3
1519	Volda	kr 82 939	18,9
1520	Ørsta	kr 88 609	46,8

Kommentar: Pga av redusert kapasitet har ikkje teknisk sektor fått gjort denne utgreiinga. Dette vert å kome attende til seinare i samband med budsjettarbeidet i haust. Rådmannen vil og ta initiativ til å få gjort eit forvaltningsrevisjonsprosjekt der fleire kommunar vert samanlikna med omsyn effektiv ressursbruk innanfor området.

Barnevern

Det er nedsett eit mandat til ei arbeidsgruppe som vurderer behov og organisering av tenestene for einslege mindreårige flyktningar. Gruppa sin konklusjon vert å vurdere av økonomigruppa.

Kommentar: Rapporten vert lagt ved eiga sak for formannskap og kommunestyret etter ferien.

Sosialtenesta

Sosialhjelpmottakarar frå Volda har gjennomsnittleg lang stønads lengde. Kva er forklaringa til dette, og kva tiltak kan redusere stønads lengda?

Kommentar: Nav Volda og Ørsta vert utfordra på denne problemstillinga i samband med utarbeiding av budsjett og økonomiplan etter ferien.

Administrasjon

Løns- og personalstaben brukar i dag mykje tid på registreringsarbeid. Dette handlar om timelister, sjukmeldingar, permisjonar osv. Berre på løn vurderar vi å bruke omlag 0.5 årsverk på registrering av timelister. Ei tillegg utfordring er at det finnest fleire versjonar av timelistene slik at feil versjon blir brukt, dei blir utrekna feil og dei blir kontert feil. Dette gjev en del meirarbeid, og ved verste høve førar det til feil utbetalt løn.

Det finnest fleire leverandørar som har modular for web-baserte timelister, og som kan koplast direkte til økonomisystemet. Slike modular kan settast opp slik at dei passar for den enkelte avdeling, med dei rette tillegg og riktige koder. Helse- og omsorg har dette allereie, i sitt system som er spesialdesigna for turnusarbeid.

Det finnest også modular for registrering og oppfølging av sjukefråvær, der kvar enkelt leiar i dag må ha eit eige skyggearkiv for å halde oversikt over kven som er sjukemeldt og kvar i oppfølgingsløypa den enkelte er. Dette vil kvalitetssikre oppfølginga og frigjere tid for leiarane.

Personal vil i haust kartlegge kva behov som er ute i avdelingane (t.d veit vi at teknisk og eigedom har behov for eit timelistesystem som kan vere knytta til prosjekt dei jobbar med) og innhente tilbod fra ulike leverandørar.

Innanfor økonomifunksjonen er det planlagt å hente inn effektiviseringsgevinst ved å gå over til Elektronisk handelsformat der dette er mogleg. Elektronisk handelsformat (EHF) inneber vesentleg mindre manuell handtering av leverandørfaktura. I dag utgjør EHF ca 25-30 % av den totale fakturamengda i Volda kommune.

Kommentar: Sjølv om ca 2/3 av drifta går til oppvekst og helse- og omsorg, så er det eit visst potensial i effektivisering gjennom digitalisering. I Danmark har ein kome lenger på dette enn i norsk kommunesektor, og norske kommunar må samarbeide om å utvikle strategiar for konkrete satsingar og gevinstrealisering. Volda kommune er avhengig av å delta i eit større IKT-miljø gjennom vidare utvikling av IKT-samarbeidet på Søre Sunnmøre.

10 STRATEGIAR

Det vert synt til samfunnsdelen i kommuneplanen med folkehelse som førande prinsipp. Kva vil ein politisk gjere av endringar når det gjeld prioritering på tenestedområda. Kva kvalitet skal tenestene ha? Kva vil ein gjere av satsingar i drifta og på investeringssida? Korleis skal samfunnet utviklast? Volda har ikkje økonomisk handlingsrom til satsingar, slik at dette må skapast gjennom strategiar og klare hovudgrep. Det er derfor nødvendig med tydeleg politisk retning både på korleis ein vil skape handlingsrom, og kva ein vil bruke dette til.

Dette er politikk og arbeidsgruppa vert utfordra på kva ein politisk vil prioritere i 2017 - 2020 (jfr kommuneplanen sin handlingsdel/økonomiplanen).

Prognosene viser eit veksande folketal i kommunen. Trenden siste åra er at Volda sentrum og Mork har vekt medan bygdene har nedgang i folketalet. Dette er i samsvar med trendane i andre delar av landet. Dersom denne trenden held fram, og berre i løpet av dei komande 5 - 10 åra vil det verte lagt til rette for 250 - 300 nye bueiningar i Volda sentrum. Presset presset på barnehagar, skular og kommunal service vert dermed auka i sentrum. I eit heilskapleg og langsiktig perspektiv må kommunen vurdere korleis ein skal organisere tenestene og planleggje for utbygging for å tilpasse framtidige tenester til behova og kommunen sitt økonomiske handlingsrom.

Å møte auka behov med auka ressursar er ikkje berekraftig. Sjølv i helse- og omsorgstenestene der utfordringane ut frå den demografiske utviklinga vil vere størst, så kan vi ikkje møte utfordringane med å tilsette fleire folk og bruke meir pengar. Vi må organisere tenestetilbodet og arbeidet annleis enn før.

Utviklinga framover vil krevje vesentleg større grad av samordning av tenestetilbodet både i sentrum og på bygdene. Områdeorganisering har vore drøfta og kan vere eit aktuelt alternativ til sektororganisering dersom ein gjennom slik organisering utnyttar ressursane meir effektiv enn i dag. Ein bør samtidig vurdere dette opp mot kvar kommunen vel å drive dei ulike tenestene.

Satsingar betyr endring i prioritering

Volda kommune har høg gjeld med lang nedbetalingstid. I dag bind dette opp 43 mill av drifta til renter og avdrag. I slutten av gjeldande økonomiplanperiode er dette forventa å auke til 57 mill i året.

Dersom renta aukar med 1 prosentpoeng vil samla kapitalutgifter etter desse føresetnadene kome opp i om lag 65 mill.

Dagens utgiftsstruktur og kommunen si finansielle stilling viser at det må gjerast klare retningsval dersom Volda kommune skal prioritere større satsingsområde. Dette betyr i praksis at Volda kommune som eit hovudgrep må velje mellom å halde fram med dagens tenesteprofil eller slå saman skular og barnehagar for å utnytte det økonomiske handlingsrommet. I tillegg må det innfor alle tenestekområde ha fokus på kostnadsnivå og produktivitetsfaktorar. Tidleg innsats og førebygging må vere tungtvegande for å redusere framtidig ressursbehov.

Det er behov for nye investeringar i infrastruktur, rehabilitering av skulebygg og heildøgns omsorgsbustader. Det må skapast økonomisk handlingsrom for dette, og primært bør det skje innanfor tenestekområda ved å byggje slik at ein på lang sikt kan redusere driftskostnadene. Dersom Volda kommune i tillegg skal delta i samfunnutviklingsprosjekt som ny idrettshall og kultur-/kinosal i eit mediehus saman med Høgskulen, så er dette berre realistisk ved at Volda kommune utnyttar alle moglegheitene for å redusere driftskostnadene og kompenserer med auka eigedomsskatt når grensa for driftsreduksjon er nådd.

Forslag til strategi og prosessar (i uprioritert rekkefylgje):

Generellt:

- a) **Det skal utarbeidast ein nedbemanningsplan for komande 4 årsperiode med siktemål om å redusere lønsutgiftene med kr 10 mill i 2020. Nedbemanningsplanen skal sjåast i samanheng med prosessar på uttak av effekt på samanslåing av driftseiningar der ein opprettheld tenestetilbodet.**
- b) **I prinsippet skal kvaliteten på det samla tenestetilbodet skjermast, men dersom resultatet vert at ein avstår frå å ta ut effekt av samanslåing av einingar, så skal ein også redusere standarden på lovfesta tenester og redusere eller ta bort frivillige tenester.**
- c) **I ein overgangsfase til ein får effekt av utgiftsreducerande tiltak, og for prioritere tiltak som skal gi effekt på drifta, kan det budsjetterast med bruk av fondsmidlar i drifta.**
- d) **Identifisere førebyggjande tiltak og tidleg innsats som kan redusere vekst i utgiftene på tenestekområda og prioritere slike tiltak.**
- e) **Drifta av tenestene skal som hovudregel ikkje overstige normert nivå. Unntak må vurderast dersom det er særlege forhold som dokumenterer det, og da må ev tillegg over tid dekkjast inn ved reduksjon på andre tenestekområde.**

Oppvekst:

- f) **Utgjeie plan for bygging av ein ny barnehage i Volda sentrum som erstattar alle dei kommunale barnehagane i Volda sentrum.**
- g) **Utgjeie om ein kan nytte arealet der Nilletun ligg i dag til barnehage, anten ved nybygg eller rehabilitering av eksisterande bygningsmasse. På lengre sikt innleie samarbeid med Ørsta kommune om mogleg tenestesamarbeid på skuledrift for krinsane i Hovden og Furene.**
- h) **Rehabiliter og byggje ut Volda ungdomsskule og utgjeie å samle alle ungdomsskulane i denne skulen.**
- i) **Avklare løysing for kroppssøving og symjetrening for elevane i Volda sentrum. Kroppssøvingsslokale kan vere aktuelt å vurdere i samla anbod for rehabilitering og utbygging av Volda ungdomsskule. Når det gjeld symjeanlegg er det naturleg å tenkje eit**

langsiktig samarbeid med Høgskulen i Volda, da dette er dyre anlegg å byggje og drive, og eit samarbeid kan gi ein vinn-vinn situasjon for begge partar.

- j) Planleggje for å byggje ut Bratteberg skule og leggje ned Vikebygda skule. Bygningsmassen og arealet ved Vikebygda vert å utgreie kva det kan nyttast til.
- k) Utgifter til skuleskyss i kommunen skal dekkje dei utgiftene Volda kommune er pålagt og innanfor fylkeskommunen si ordning for skuleskyss.
- l) Vurdere tiltak som kan redusere behovet for spesialpedagogiske tiltak, slik at vi kjem på nivå med samanliknbare kommunar.
- m) Gjennomføre ein prosess saman med Hornindal kommune for å utgreie organisering av skule- og barnehage tilbudet for Austefjord og Hornindal basert på optimal utnytting av ressursane. Ørsta kommune bør også inviterast med i prosessen for Bjørkeområdet.
- n) Snarast råd reforhandle avtalen med Ørsta kommune om refusjon for Bjørkeelevane ved Austefjord skule.
- o) Vurdere tiltak for å redusere nettoutgifter til skulefritidsordninga (SFO) for å nærme oss nivået til samanliknbare kommunar.

Helse- og omsorg:

- p) Rett teneste på rett nivå og effektiv bruk av ressursane i helse- og omsorgssektoren. Dette skal takast omsyn til både organisatorisk og bygningsmessig og ved bruk av teknologi. Samarbeidet med frivillige og pårørande skal vidareførast og setjast i system i utvikling av tenestene i sektoren.
- q) Fagdag vert å innføre som eit tiltak for å prioritere kompetanseutvikling og arbeidsmiljøutvikling i omsorgstenestene.

Utvikling:

- r) Prioritere infrastrukturtiltak for å utløyse nye bustadfelt i sentrale delar av Volda, der
- s) det er press på bustadmarknaden, og som gir auka innbyggjartal og auka innbyggjartilskot til kommunen.

Kultur og idrett:

- t) I samarbeid med Møre og Romsdal fylkeskommune og idretten planleggje med sikte på å byggje ny idrettshall med to speleflater i ein eller to byggjesteg. Ein føresetnad for å arbeide vidare med prosjektet er at det er politisk tilslutning til å frigjere økonomisk handlingsrom til det.
- u) I samarbeid med Høgskulen i Volda og Statsbygg planleggje med sikte på å realisere kultursal og kino som fleirbruksrom der Volda kommune inngår leigeavtale. Ein føresetnad for å arbeide vidare med prosjektet er at det er politisk tilslutning til å frigjere økonomisk handlingsrom til det.

Økonomi:

- v) Eigedomsskatten vert vidareført. Skattesatsen skal haldast på eit nøkternt nivå og vert vurdert i samband med økonomiplanhandsaminga kvart år og i høve til kommunen sitt finansieringsbehov og nivået på samla skatt og kommunale avgifter samanlikna med andre kommunar.

Framlegga vert lagt frå rådmannen ut frå kva behov og utfodringar ein fagleg meiner kommunen står overfor, og på grunnlag av dokumentasjon av fakta og trendar, samt utgreiingane frå sektorane. Den politiske arbeidsgruppa skal drøfte dette vidare og ta stilling til kva strategiar og satsingar som skal vere førande for budsjett- og økonomiplanarbeidet vidare.

11 FRAMDRIFTSPLAN/PROSESS I ØKONOMIGRUPPA

26. mai	Møte i gruppa for å drøfte problemstillingar, føringar og framdrift
23. juni	Møte i gruppa for å vurdere innkomne innspel og drøfte strategiar og prioriteringar
1. august	Administrasjonen leverer utgreiingar til gruppa
16. august	Arbeidsmøte i økonomigruppa - gjennomgang av utgreiingane frå sektorane
1. september	Gruppa kjem med framlegg/rapport
September	Rapporten vert lagt fram for formannskapet og kommunestyret

12 FRAMDRIFTSPLAN OG PROSESS FOR BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN

Prosessen er lagt opp slik:

<i>August</i>	<i>Overvelting av lønsdata (augustløna) til Arena</i>
<i>August/september</i>	<i>Kvalitetssikring av lønsdata i Arena (sektorane og lønsavdelinga)</i>
<i>September</i>	<i>Utarbeiding av endeleg investeringsbudsjett (2017-2020)</i>
<i>1. september- 15. oktober</i>	<i>Budsjettering i Arena på detaljnivå</i>
<i>26.september</i>	<i>Budsjettsamling – Rådmannen si leiargruppe</i>
<i>1. oktober.</i>	<i>Frist for verbaldel til sektorane</i>
<i>10. november</i>	<i>Administrasjonen presenterer budsjett og økonomiplan for kommunestyret</i>
<i>15. november</i>	<i>Formannskapet drøftar rådmannen si innstilling til budsjett og økonomiplan</i>
<i>29. november</i>	<i>Formannskapet handsamar innstilling til kommunestyret og legg budsjett og økonomiplan ut til offentleg ettersyn</i>
<i>15. desember</i>	<i>Kommunestyret handsamar budsjett og økonomiplan</i>

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Rune Sjurgard

Arkivsak nr.: 2014/1913

Arkivkode: A60

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

158/16

Formannskapet
Kommunestyret

20.09.2016

INTENSJONSAVTALE MELLOM HØGSKULEN I VOLDA OG VOLDA KOMMUNE OM KINO/KULTURSAL I NYTT MEDIEHUS

Administrasjonen si tilråding:

- 1. Kommunestyret vedtek vedlagte forslag til intensjonsavtale mellom Høgskulen i Volda og Volda kommune, datert 10.09.16.**
- 2. Kommunestyret er innforstått med at intensjonsavtalen i alle høve innebære eit økonomisk ansvar innanfor ei ramme på kr 800 000. Nærare beløp vert å avklare med HVO og Statsbygg før ordføraren signerer avtalen. Det vert innarbeidd dekning for kommunen sin andel av planleggingskostnadene i komande budsjett og økonomiplan.**
- 3. Den politiske arbeidsgruppa som vart oppnemnt i K-sak 122/15 følgjer arbeidet med skisseprosjektet for kino/kultursal/fleirbrukssal som del av planlegging av nytt mediebygg på Campus - Høgskulen i Volda. Gruppa vert utvida med inntil 3 representantar frå kulturlivet i Volda. Arbeidsgruppa får ansvar for å definere kommunen sitt behov i prosjektet og krav til funksjonalitet. Dette må balansere med ambisjonar som gjeld for liknande referanseprosjekt som har vore realistiske å gjennomføre. Gruppa rapporterer til kommunestyret via formannskapet.**

Vedleggsliste:

1. Framlegg til intensjonsavtale mellom Høgskulen i Volda og Volda kommune
2. Notat frå rådmannen til kommunestyret, datert 13.06.16.

Uprenta saksvedlegg:

K-sak 122/15; Oppfølging av Campusprosjektet og prosjekt Voldahall.
K-sak 82/15; Campusutviklingsprosjektet ved Høgskulen i Volda.

SAMANDRAG

Styret for Høgskulen i Volda (HVO) har vedteke å forskottere kostnadene med skisseprosjekt for nytt mediebygg der kino/kultursal/fleirbrukslokale inngår. Kommunen er invitert til å ta del i dette planleggingsarbeidet. Dersom kommunen seier nei til dette, så vil kino/kultursalen/fleirbrukslokalet gå ut av planane. HVO vurderer nytt mediebygg som avgjerande for framtida til medieutdanninga i Volda. HVO har eit svært stramt tidsløp, og må ha eit nytt bygg ferdigstilt og innflyttingsklart til 1. januar 2021.

Kommunen står overfor større utfordringar på investeringssida dei komande åra. Kommunestyret må ta stilling til korleis ei deltaking i Campusutbygginga med kino og kultursal får for utvikling av Voldasamfunnet i det regionale perspektivet, og samtidig vere budde på å skaffe økonomisk handlerom for ei slik satsing.

SAKSOPPLYSNINGAR

I januar 2016 fekk HVO utarbeidd eit programprosjekt med utgangspunkt i Campusrapporten der det vart trekt opp strategiar for utvikling av Campus i Volda. Programprosjektet vart presentert for kommunestyret 25.02.16 og ligg ute på HVO sine heimesider; <http://www.hivolda.no/neted/services/file/?hash=14230b794f2156256cc13d229d28968b>

Kommunestyret har vedteke at kommunen ynskjer å vere aktiv deltakar for oppfølging av strategien med å få bygt ut Campus med nytt mediebygg, jfr K-sak 82/15.

HVO har arbeidd vidare med planane og styret har gjort vedtak på å forskottere kostnadene med planlegging av dette nye bygget. Det er vurdert som avgjerande for medieutdanninga si framtid at ein får tidsmessige lokale for å vere ein attraktiv utdanningsinstitusjon og kunne konkurrere med dei andre medieutdanningane i landet.

Statsbygg har vore ein positiv aktør i Campusutviklingsprosjektet, og HVO har no sendt oppdragsbrev for å iverksetje arbeidet med skisseprosjekt. Prosjektet har også vore drøfta med Kunnskapsdepartementet som har gitt positive signal til planane.

Det vert synt til vedlagte notat til kommunestyret av 13.06.16.

HVO skal reforhandle alle leigeavtalene med Statsbygg med ny kontraktsperiode frå 01.01.21. Dette er ein kritisk frist for å kunne ha eit nybygg realisert og teke i bruk. Dette inneber at arbeidet med skisseprosjekt må starte opp i haust. Legevilkåra for bygningsmassen vil verte vesentleg lågare enn i dag, og HVO vil kunne skaffe seg økonomisk handlingsrom for å utvide leigearealet med eit nybygg. Toget for dette går no, og det må vere framdrift i planlegginga for at ein kan vere i posisjon til å gjere dette no. Staten har gitt positive signal. Korleis dette stiller seg etter 2021 og i lys av strukturreformene for høgskulane er høgst usikkert.

Intensjonsavtale

Som kjent så inneheld den nemnde programskissa fleirbrukslokale der ein kan kombinere kino og kultursal med HVO sine bruksbehov. Leiinga ved HVO og kommunen har hatt drøftingar om intensjonsavtale der ein går vidare i samarbeid om planlegging av skisseprosjekt som eit grunnlag for seinare å ta endeleg avgjerd om realisering. Det vert synt til vedlagte utkast til intensjonsavtale. Sentrale hovudpunkt i avtalen er m.a:

- HVO er den dominerande parten i fleirbrukslokalet/kino og kultursal (over 50 %) Kvar prosentdelinga skal gå er noko partane må forhandle seg fram til. For kommunen er det nødvendig at det er føreseieleg at det ikkje overstig 50 %.
- Kommunen må garantere for ein rimeleg andel av planleggingskostnadene for fleirbrukslokalet/kino og kultursal. Dette vert utløyst dersom kommunen trekkjer seg frå prosjektet. Vert det realisert går dei samla planleggingskostnadene inn økonomien for totalprosjektet. I utkastet er dette grovt vurdert til inntil 20 % avgrensa oppover til kr 800 000. Dette må avklarast nærare med Statsbygg ved nærare utrekning av kommunen sin andel og lokalet sin del av det totale bygget.
- Det er ein intensjon å etablere eit eige driftsselskap som skal ha ansvar for den samla drifta av fleirbrukssalen/kino og kultursalen. Her har det vore dialog med Studentsamskipnaden der dei har signalisert positiv interesse i å delta i etablering av eit slikt driftsselskap.
- Avtalen ivaretek samordning i høve til andre prosessar som Ivar Aasen-bygget og planlegging av idrettshall.

Konseptet er basert på at Statsbygg byggjer. HVO leiger bygget av Statsbygg og skriv framleigeavtale med Volda kommune for den bruksdelen/-tida kommunen skal ha. Etter innkjøpsregelverket så vil slikt offentleg-offentleg samarbeid kunne gjerast utan konkurranse. Derimot må Statsbygg leggje det samla byggjeprojektet ut på konkurranse.

Skisseprosjektet skal avklare romprogram, funksjonalitet og investeringskostnad som grunnlag for leigekostnad overfor partane. I dag er det vanskeleg å skissere noko utover det som HVO grovt har gitt overslag på og referert til i nemnde notat til kommunestyret i juni, jfr notat datert 13.06.16.

Propellhallen

Ei interessegruppe har vore i kontakt med kommunen om planar for å utvikle den tidlegare industrihallen (Propellhallen) i Volda sentrum til konsertsal. Hallen har ein unik klang og er særleg godt eigna til ulike type konsertar. Dette vil ikkje dekkje behovet for eit kulturhuskonsept. Interessegruppa har i møte med ordførar og rådmann uttrykt at dei ikkje vurderer dette som ei konkurranse til kultursalplanane på Campus, men som eit supplement. Interessegruppa arbeider vidare med sine planar overfor eigarane av Propellhallen og vil kome attende til kommunen for å drøfte ev sambruksgevinstar med kommunen. Frå kommunen har det vore signalisert at ein vil vere open for å vurdere om kommunen kan flytte aktivitet og frigjere økonomi ved å flytte eksisterande aktivitet til dette lokalet dersom dette er tenleg og realiserbart. I praksis vil det da innebære å flytte leigeutgifter frå ein stad til ein annan. Administrasjonen har signalisert at ein ikkje ser det som realistisk at kommunen driv fleire kulturbygg, og at kommunestyret må velje kva prosjekt ein vil satse på i kommunal regi.

Samfunnshuset

Kommunestyret har vedteke at Volda samfunnshus går inn i EPC-programmet (energispareprogrammet) Dette inneber noko rehabilitering av lokalet både utvendig og innvendig, samt å gjere bygget meir energieffektivt og miljøvennleg. Bygget vil dermed framleis ha eit nostalgisk uttrykk frå 50-talet og samtidig kunne dekkje eit bruksformål for ein del grupper og vere eit lågterskeltilbod for organisasjonar som ikkje har økonomi til å leige dyrare lokale som t.d ein ev ny kultursal i nytt mediebygg på Campus.

VURDERING OG KONKLUSJON

Sentralisering til byane - kva bør Volda sin strategi vere i ein slik situasjon?

Høgskulen er svært viktig for regionen og for Voldasamfunnet. I nyare tid er det særleg medieutdanninga som har gitt HVO nasjonal merksemd. Denne utdanninga har fått liten plass og lokale som er svært utilfredsstillande. Dei konkurrerande utdanningsinstitusjonane har satsa på tidsmessig lokale og infrastruktur for å stå sterkt i konkurransen om studentane og dei beste lærekreftene. Dersom ein ikkje nyttar høvet til å satse på tidsmessige lokale og tilrettelegging for denne utdanninga i Volda, så vil HVO tape i konkurransen. Midt opp i staten sin strukturpolitikk for høgskulane, så utset ein seg for større risiko dersom ein ikkje er med i kampen om statlege investeringskroner til å utvikle tidsmessige rammevilkår.

Rådmannen synest å sjå at landet er inne i eit svært viktig tidsskilje. Det vert større kamp mellom byane og distrikta. Dei lokalsamfunna som greier å omstille seg og frigjere handlingsrom til å ta større grep om samfunnsutviklinga vil truleg vere dei som står seg og får positiv utvikling med tilflot av kompetanse og innbyggjarvekst. Voldasamfunnet står midt oppe i dette no, og ei kvar prioritering som kommunen gjer får konsekvensar for fleire tiår framover i tid. Det er viktig å tenkje seg nøye om kva som er dei viktige grepa. Dei investeringane som kommunen gjorde for 10 - 15 år attende bind opp kommuneøkonomien i 25 - 30 år, og slik vil det alltid vere. Kommunen sitt økonomiske handlingsrom er i stor grad oppbunde i desentralisert tenestestruktur. Dersom kommunen skal gå tungt inn i kultursatsing som kino/kultursal og/eller idrettshall, så må det planleggjast for å frigjere økonomisk handlingsrom. Dette må sjåast i samanheng med økonomiprosessen der partigruppene gjennom ei politisk arbeidsgruppe gjennom analyser og dokumentasjon skal kome med forslag til strategiar og retning for utviklinga av kommunen i åra framover. Dette vert eit grunnlag for det vidare arbeidet med budsjett og økonomiplanen. Analysane viser at mykje av kommunen si drift er oppbunden i struktur som ikkje vert kompensert gjennom inntektssystemet. I prinsippet må kommunen derfor bruke eigedomsskatt for å oppretthalde tenestestrukturen. Dersom kommunestyret skal skaffe økonomisk handlingsrom og kunne bruke eigedomsskatten til samfunnssatsingar, så må ein om ca 4 år ha gjort noko med skule- og barnehagestrukturen. Dette er naturlegvis eit politisk val, og politisk er det naturleg gjenstand for å diskutere kva som er rett og ikkje. Frå rådmannen sin ståstad er det viktig å peike på kva konsekvensane vil verte dersom ein vel det eine eller det andre. I den sentraliseringa som no skjer, så må kommunestyret vurdere "kvar ein vil setje demninga", som ein journalist i Sunnmørsposten skreiv i ein kronikk frå nokre månader sidan. Med ein oppbunden økonomi er det krevjande for Volda kommune å gå tungt inn i samfunnsutviklingstiltak. Samtidig er vi no inne i eit tidsskifte der det vert viktigare enn nokon gong å vere tilretteleggjar for å auke attraktiviteten til Volda sentrum for å sikre arbeidsplassar og tilflytting. Det er viktig å spørje seg kva posisjon Volda skal ta i denne samanheng.

Volda ungdomsskule, idrettshall og svømmehall som dei tre store utfordringane

Det er viktig å vere merksam på at Volda ungdomsskule må rehabiliterast, og i den samanheng bør ein også sjå utbyggingsplanen i samanheng med kva ein ser for seg som framtidsretta organisering av ungdomssteget i kommunen.

Voldahallen må det også gjerast noko med. Det er nedsett ei arbeidsgruppe for å vurdere ulike alternativ. Dette kjem som eiga sak.

Volda kommune baserer symjeundervisninga på leigde lokale i Idrettsbygget. Statsbygg har levert ein teknisk rapport til HVO der det går fram at Idrettsbygget treng oppgradering i storleiken 50 - 80 millionar. HVO ynskjer dialog med kommunen om løysingar på dette.

Rådmannen ser det som viktig at HVO, kommunen og idretten samarbeider om smarte løysingar på kort og lang sikt. Det vil alltid vere gevinstar ved sambruk. Idrettsbygget er eit gammalt bygg, og staten må vurdere investeringsnivået i dette bygget opp mot levetid og kor formålstenleg bygget vil vere. Det bør også vurderast om ein kan velje utbyggingsmodellar som t.d EPC for å redusere driftskostnadene slik at reduserte energiutgifter kan gå inn i finansieringa av ei ev rehabilitering. Den nye situasjonen aktualiserer i større grad at HVO bør inviterast inn i prosessen med idrettshall saman med idretten, fylkeskommunen og Volda kommune, iallfall med sikte på korleis ein kan sjå framtidige planløysingar i fleire byggjesteg for å ivareta behova på lang sikt for alle partar.

Sjølv om kommunen har svært store utfordringar framover, så er det også viktig å nytte dei sjansane som oppstår. Rådmannen vurderer det som unikt dersom ein kan få realisert ein kino- og kultursal der ein statleg institusjon tek halve kostnaden. Rådmannen vurderer dette som eit tog som går no, og stiller spørsmål ved om ein slik sjanse nokon gong kan kome att. Det vil både ha konsekvensar å ikkje vere med på ei slik satsing, samtidig som det har konsekvensar å for både tenestestruktur og kanskje også eigedomsskattenivået ved å gjere ei slik satsing. Rådmannen meiner det er viktig for utviklinga av Volda at kommunen nyttar dette høvet, og at ein i første omgang får utgreia innhaldet og kostnadene gjennom deltaking i skisseprosjektet.

Rådmannen vil rå til at planlegginga vert basert på ei balansering mellom eit lokale som har tilfredsstillande funksjonsnivå og økonomisk realisme. Rådmannen rår til at kulturlivet i Volda vert invitert inn i samarbeidet og tiltrer den politiske arbeidsgruppa som vart oppnemnt i K-sak 122/15, og som vert omdefinert som referansegruppe inn mot skisseprosjektarbeidet. Det har oppstått nye føresetnader sidan gruppa vart oppnemnt, slik at opprinneleg mandat ikkje lenger er like aktuelt, og gruppa sin funksjon kan dermed omdefinert.

I høve samfunnsdelen i kommuneplanen, så kan ein referere til følgjande mål og strategiar:

ATTRAKTIVITET (FOLK, NÆRING OG TRIVSEL)

MÅL:

Vidareutvikle dei gode oppvekst- og utdanningsmoglegheitene i Volda.

STRATEGIAR:

☐

☐ Styrke samarbeidet mellom kommunen, høgskulen og næringslivet.

MÅL:

Volda skal kunne tilby ein variert arbeidsmarknad.

STRATEGIAR:

☐ Sikre høgskulen og sjukehuset som viktige arbeidsplassar og institusjonar for framtida.

☐

☐ Styrke Volda sentrum som regionalt handels-, bu-og næringssentrum.

MÅL:

Volda sentrum skal vere eit levande midtpunkt i kommunen med attraktive møteplassar.

STRATEGIAR:

☐ Utvikle samarbeid med Volda Næringsforum, høgskulen, lag og organisasjonar om felles strategi for marknadsføring og aktivitetar gjennom året.

☐

☐ Arbeide for at "Campus HVO" vert ein integrert del av Volda sentrum.

BUSETTING

MÅL:

Volda kommune skal ha positiv befolkningsvekst lik gjennomsnittet for landet.

STRATEGIAR:

☐

☐ *Legge til rette for næringsutvikling og vidareutvikle kompetansearbeidsplassar innanfor privat og offentleg sektor.*

☐ *Legge til rette for at innbyggjarar skal oppleve trivsel og tryggleik i kvardagen.*

☐ *Styrke Volda sitt omdøme som attraktiv bukommune i regionen.*

☐

MÅL:

Fleire unge skal flytte til og bli verande i Volda, og nettoinnflytting i alderen 18–30 år skal vere positivt.

STRATEGIAR:

☐

☐ *Ha eit variert utdanningstilbod og tilstrekkeleg med lærlingplassar.*

☐ *Utvikle Volda til den beste studiebygda i landet, med stor kulturaktivitet og gode møteplassar med urbane kvalitetar i Volda sentrum.*

☐ *Vidareutvikle Volda som ein attraktiv bukommune, i ein mangfaldig arbeidsregion.*

☐

MÅL:

Volda og Ørsta skal vere eit tydeleg regionsenter med bymessige kvalitetar.

STRATEGIAR:

☐ *Vidareutvikle og styrke regionale funksjonar i området, og utvikle sentrum med urbane kvalitetar.*

☐ *Legge til rette for at Volda og Ørsta skal vere Noregs fremste senter for medieutdanning og nynorsk.*

☐ *Styrke og vidareutvikle bu- og arbeidsregionen, og vidareutvikle samarbeidet med Ørsta.*

☐ *Styrke næringslivet med vekt på innovasjon og gründerverksemd, og vidareutvikle utdanningstilbodet i Volda-Ørsta.*

☐ *Styrke samarbeidet mellom kommunen, høgskulen, sjukehuset og andre regionale funksjonar.*

MÅL:

Bruke Volda-Ørsta sin kulturarv og identitet bevisst i arbeidet med å bygge regionsenteret.

STRATEGIAR:

☐

☐ *Nytte skulestaden Volda og Studiebygda i omdømebygging og marknadsføring i arbeidet med å vidareutvikle Volda-Ørsta som regionsenter.*

Rådmannen finn ikkje at prosjektet vil vere særleg relatert til dei andre temaområda i kommuneplanen. Når det gjeld tenester og økonomimål, så vil ei satsing på kultur gi ei enda større utfordring i høve målsettinga om resultatgrad på 1,75 % (netto driftsresultat i høve til samla inntekter).

Økonomiske konsekvensar:

Ved å godkjenne intensjonsavtalen vil kommunen verte ansvarleg for å dekkje sin del av planleggingskostnadene, stipulert til ei ramme innanfor kr 800 000. Dette kan dekkjast av ubunde driftsfond, men dekninga vert å kome attende til i budsjett- og økonomiplan.

Arbeidet med skisseprosjektet skal avklare innhald og kostnader og verte ein dokumentasjon for å ta avgjerd om ev deltaking for realisering. Pr tidspunkt veit ein ikkje meir enn dei grove kostnadsoverslaga som administrasjonen ved HVO gjorde til styret i juni i år der ein leigekostnad på kommunen er stipulert til ca kr 2,7 mill. Ein må rekne med at drifta av kultursalen ikkje går med overskot og kanskje må subsidierast. Vidare er det avgjerande om tapt husleige ved Ivar Aasenbygget vert kompensert ved annan bruk når HVO flyttar ut den aktiviteten dei har der i dag inn i nye lokale.

Kommunen har pressa drift og høg gjeld. Dersom kommunestyret ikkje opphevar vedtaket om å fjerne eigedomsskatten i 2019, så vil det ikkje vere rom for nye investeringar. Det gjeld alle investeringar. For å realisere nødvendige investeringar innanfor dei primære

tenestekområda og ev deltaking i kino/kultursal og idrettshall, så må kommunen utnytte inntekspotensialet innanfor forsvarlege grenser og utnytte stordriftsfordelar i drifta.

Beredskapsmessige konsekvensar:

Ingen spesielle.

Rune Sjurgard

Rådmann

Utskrift av endeleg vedtak:

Høgskulen i Volda

Studentsamskipnaden i Volda

Økonomisjefen

Servicesjefen

Rådmannen

Intensjonsavtale

mellom

Høgskulen i Volda

og

Volda kommune

1. Partar

Avtalen blir inngått mellom Høgskulen i Volda (HVO) og Volda kommune

Kontaktperson hos Høgskulen i Volda høgskuledirektør Jacob Kjøde jr

Kontaktperson hos Volda kommune rådmann Rune Sjurgard/ordfører Jørgen Amdam

2. Hensikta med avtalen

Høgskulen i Volda skal bygge eit hus for mediefaga. I det nye huset er det planlagt ein kino og kultursal/fleirbruksrom som skal kunne nyttast til m.a. førelesingar, framsyning av film og anna audiovisuelt materiale, konsertar, teaterøving/teaterframsyning, fleirkameraproduksjon, konferansar og mottakingar.

Høgskulen sin andel er den dominerande i kino og kultursal/fleirbrukssalen (over 50 %).

Avtalen skal leggje til rette for samarbeid mellom partane når det gjeld bruken og drifta av kino og kultursal/fleirbrukssalen. Målsettinga er at Volda kommune skal vere ein stabil og langsiktig leigetakar av brukstid i kino og kultursal/fleirbrukssalen. Partane vil arbeide for å etablere eit driftsselskap som får ansvaret for drifta av salen. Studentsamskipnaden på Sunnmøre kan vere ein interessant samarbeidspart i eit slikt selskap.

Planlegginga av nybygget vil starte med eit skisseprosjekt i regi av Statsbygg hausten 2016. Målet er at bygget skal stå ferdig ved utgangen av 2020.

Intensjonsavtalen er eit mellombels dokument som vil bli avløyst av ein bindande avtale dersom bygget blir realisert.

3. Skisseprosjektfasen

Skisseprosjektet skal avklare nærare rom-/funksjonsprogram samt investeringskostnad og driftskostnader for grunnlag for utrekning av leiepris i kino og kultursal/fleirbrukssalen. Partane er samde om utgreie nærare drift og fordeling av bruken av kino og kultursal/fleirbrukssalen. Studentsamskipnaden og evt andre potensielle samarbeidspartar vert invitert til å delta i utgreiinga.

HVO dekkjer kostnadene med utarbeiding av skisseprosjektet. Volda kommune påtek seg å dekkje inntil 20 % avgrensa opp til kr 800 000 dersom Volda kommune etter skisseprosjektfasen vel å ikkje ville forplikte seg med leigeavtale i bygget. Ved realisering vil planleggingskostnad gå inn i det samla kostnad ved utbygging av prosjektet.

4. Informasjon

Partane forpliktar seg til å utveksle gjensidig informasjon om planar og tiltak som kan påverke realiseringa av nybygget. For å sikre god kommunikasjon blir Volda kommune invitert inn i relevante arbeidsgrupper i samband med nybygget.

5. Samordning mot andre prosessar

Realisering av mediehus vil frigjere kapasitet i Ivar-Aasen huset som HVO leier av Volda kommune. Volda kommune har planar om oppgradering av bygget i samband med eit energispareprogram (EPC-prosjekt). Investeringa baserer seg på at bygget vert utleigd til HVO til undervisning og kontor fram til realisering av nytt mediehus. Partane har som intensjon å samarbeide med andre aktørar om å få etablert ein kunnskapspark i bygget. Det vert inngått ein eigen intensjonsavtale mellom partane for eit slikt prosjekt.

Volda kommune arbeider saman med fylkeskommunen og idretten om planar for ny idrettshall. HVO stiller seg open på å vurdere mogleg lokalisering på HVO sitt område dersom dette samla sett kan gi best samfunnsmessig gevinst og ikkje legg avgjerande hindring for utvikling av Campus.

6. Avgjerd

Partane tek sikte på å ta stilling til vidare samarbeid i styrande organ og inngå ev forpliktande avtale når økonomiske og driftsmessige forhold er avklart etter skisseprosjektfasen.

7. Signering

Denne avtalen er underteikna i to eksemplar. Kvar av partane har sitt eksemplar.

Volda xxxx 2016

Volda xxxx 2016

For HVO

For Volda kommune

Forslag, datert 10.09.16

NOTAT

Interne mottakarar:
Rådmann Rune Sjurgard

Sak: Campusutvikling på høgskulen i Volda

Arkivsak nr.	Løpenr.	Arkivkode	Avd/Sakshandsamar	Dato
2014/1913	7073/2016	A60	ADM/RUNSJU	13.06.2016

CAMPUSUTVIKLING - STATUS I PROSESSEN

Kort historikk

Høgskulen i Volda (HVO) fekk i samarbeid med Statsbygg utarbeidd ein utviklingsplan for høgskuleområdet i 2015. Volda kommune vart invitert med og deltok også i prosessen. Kommunestyret fekk framlagt Campusutviklingsplanen i møte 27.08.15 (K-sak 82/15) og gjorde slikt vedtak:

- 1. Kommunestyret tek Campusutviklingsplan for Høgskulen i Volda-sluttrapport- til vitende.*
- 2. Kommunestyret viser til høgskulestyret sitt vedtak i sak 43/15, møte 4.6.15, og signaliserer medverknad frå kommunen i prosessar i dei strategiar der dette er føresett. Kommunen ynskjer vidare å vere ein aktiv deltakar i høve strategi 1 og 4.*
- 3. Kommunestyret ser det som ynskeleg at Høgskulen inviterer kommunen og andre samarbeidspartar til dialog omkring organisering og prosess for planlegging av utbygging. Kommunen må parallelt med ein slik prosess avklare strategi rundt si deltaking og kva som ev kan lokalisast til campusområdet. Eventuelle skisse til prosess med organisering og framdrift skal leggjast fram for kommunestyret som godkjenner kommunen si vidare deltaking i prosessen.*
- 4. Eventuelle planar om tiltak som vil krevje økonomisk deltaking frå kommunen si side må godkjennast av kommunestyret.*

Strategiane det er vist til i vedtaket handlar om planlegging av «medieringsbygg» og kunnskapspark.

Kommunestyret sette ned ei politisk arbeidsgruppe med ordføraren som leiar for å avklare kommunen sine behov og muligheiter i ei oppfølging av Campusplanen når det gjeld punkt 4 om «medieringsbygget», jfr K-sak 122/15 i møte 26.11.15. Sitat av punkt 3 – 5 i vedtaket:

- 1. I mandatet inngår m.a vurdering og framlegg om:*
 - Framtidig lokalisering av kino og type kinokonsept*
 - Kva formål Volda samfunnshus skal ha i framtida*

- *Definere behovet for og aktuell sambrukslysing av lokale saman med Høgskulen og ev andre partar.*
- 2. *Utvalet skal vurdere om utbyggingsplanane på Campusområdet kan gripe inn i utgreiingsarbeidet for ny Voldahall. Arbeidsgruppa for hallprosjektet fr derfor utsett frist til 1. mai 2016 til  leggje fram sin rapport.*
- 3. *Utvalet skal vurdere tiltak på kort sikt og tiltak på lang sikt, innanfor berekraftige og realistiske økonomiske rammer. Utvalet skal i si vurdering konsekvensutgreie tiltaka det kjem med framlegg om, m.a kva konsekvensar det kan ha på kommunen sine prioriteringar i konomiplansamanheng. Frist for utvalet sitt arbeid: 15.2.16.*

Arbeidsgruppa har hatt eitt mte, 05.01.16. Rektor og direktør for HVO mtte også. Moglege sambrukslysingar for fleirbrukssal vart drøfta. Samtidig vart planlegginga av ny idrettshall i Volda trekt inn i prosessen med ynske om avklaring av lokalisering der ein i den samanheng også kunne vurdere Campusområdet.

Møtet konkluderte med at det vart arbeidd vidare med tre prosjekt; ny Voldahall, utvikling av Samfunnshuset og ny kino i sambrukslysing med Høgskulen. Det skulle lagast skisse for plassering av idrettshall på området opp fr yra skule, og HVO skulle vurdere løysingar for sambruk av auditorium for kino.

Nye moment

Sidan dette møtet har det skjedd ein del. Samfunnshuset inngår i EPC-programmet (energispareprogrammet) og vil verte oppgradert til  verte meir funksjonelt innanfor eksisterande arealrammer. Kommunen må avklare nrre kva ein vil bruke huset til framover.

Proessen med idrettshall går framover. HVO har avklart at dei er negative til  plassere hallen på Statsbygg sin eigedom ovanfor yra skule. Derimot er dei positive til andre plasseringar på Campusområdet. Eit eige arbeidsutval samansett av partane; Volda kommune (v/ administrasjonen), Volda idrettsråd, Volda handball, Volda volleyball og Møre og Romsdal fylkeskommune arbeider med idrettshallprosjektet. Lokaliseringssprsmlet har vore eit sentralt tema. For idretten spelar det mindre rolle kvar hallen vert lokalisert i Volda sentrum. For kommunen har det betydning at den ikkje ligg for langt frå skulane dersom den også skal fungere som kroppsvingslokale for elevane. Fylkeskommunen stiller vilkår om at hallen ikkje vert lagt for langt frå den vidaregåande skulen (VGS). Steinrøysa vest for VGS vert no drøfta som det mest relevante alternativet, da det kan utløyse sambruksfunksjonar og ei planlegging som også stettar behova for utviding av undervisningslokale for VGS. Desse planane ligg i utviklingsplanen for VGS. Lokalisering av hall med tilbygg til VGS vil kunne forsere utbyggingsplanane ved VGS og vere eit samfunnsmessig større prosjekt enn berre ein idrettshall. Ei bygging på Steinrøysa er av skulesektoren vurdert som for lang avstand til yra skule. Alternativ som bør vurderast for skulane ved ei slik lokalisering kan ver ein eigen kroppsvingsal på området til yra skule. HVO opplyser også at Idrettsbygget deira står ledig store delar av tida, og at kommunen kan få leige der for kroppsøving for elevane. Eg finn det rett  orientere litt om hallsaka i notatet ettersom denne saka også har gripe inn i campusutviklingssaka. Det vert lagt fram ei eiga sak om idrettshall etter ferien. Idretten har lagt fram sitt behov gjennom eit romprogram. Det er avtalt mte med rsta kommune for  avklare funksjonane for hallane som er under planlegging både i Volda og rsta, samt også for  drøfte samarbeid med sikte på høgare andel av spelemidlar. Vidare er det avtalt ekskursjon

til Ulsteinhallen. Intensjonen er å få lagt grunnlag for å få utarbeidd eit forprosjekt til ein ny idrettshall der ein kan få fram løysing og kostnader. Spørsmålet om prioritering vert noko partane deretter må ta stilling til i sine styrande organ.

HVO fekk utarbeidd eit programprosjekt for nytt mediabygg i januar i år. HVO presenterte prosjektet for kommunestyret den 25.02.16. Programprosjektet viser nybygg for mediafag lokalisert på området mellom Berte Kanutte-bygget og Strøm-bygget. I programprosjektet er det i ein førebels funksjonsanalyse og romprogram vist mogleg sambrukslokale mellom HVO og kommunen, jfr:

Storsal/fleirbruksrom

- *«Bruksområde: Dette store rommet skal kunne bli brukt til førelesingar, framvising av film og anna audiovisuelt materiale, konsertar, teaterøving/framsynsingar og fleirkamera-produksjon. Det skal ha kapaistet til å huse store konferansar og mottakingar, og kan vere egna til temporære utstillingar.*
- *Setekapasitet: ca 500 plassar. Om lag dobbel så stor publikumskapasitet ved bruk av flatt golv (Operahuset på Eid har 540 plassar, Storsalen i Førdehuset 590 plassar)»*

Fleirbruksrom/mindre sal

- *«Bruksområde: Dette rommet vil bli bruk til undervisning og framvisning av film og anna audiovisuelt materiale i høg kvalitet, noko som er viktig for den audiovisuelle undervisninga ved skulen.*
- *Brukarar: Undervisning fyrst og fremst for mediefag (AMF + dagens MID) og kulturfag. Det vil også vere godt eigna til bruk under Dokfilmfestivalen, animasjons-festivalen og liknande arrangement. Det vil også vere in stad for kinoframsyningar med høg kvalitet. Dersom det blir etablert ein ny kunnskapspark Aasen-huset vil det vere ein aktuelle leigetakar.»*

Framdrifta i Campusutviklingsprosjektet

Det er eit stramt tidsløp for realisering av nybygg på Campusområdet. Husleigeavtalane med Statsbygg skal reforhandlast, og eit nytt bygg vil inngå i framtidige husleigeavtale og må stå ferdig innan utgangen av 2020. Nytt grunnlag for husleigeutrekning vil gi vesentleg lågare husleige i dei eksisterande lokala, og frigjere økonomi for HVO til delfinansiering av auka husleige i eit nybygg.

HVO legg opp til å føre opp eit nybygg gjennom såkalla «kurantprosjekt». Dette er prosjekt av eit visst avgrensa omfang der godkjenning må skje gjennom regjeringsnotat frå Kunnskapsdepartementet.

HVO og Statsbygg har tett dialog om planlegging av nytt bygg på Campus. Kommunen vert halden løpande orientert og vert invitert til samarbeidsmøte, seinast i Skypemøte mellom HVO og Statsbygg 09.06.16.

Det skal vere eit møte med Kunnskapsdepartementet 24.06.16 der HVO skal presentere behov og planar for nybygg. Intensjonane om samarbeid med Volda kommune om fleirbrukslokale i bygget vil også verte tematisert i møtet.

Statsbygg som er ansvarleg for byggjeprojektet tek sikte på å kome i gang med skisseprosjekt etter ferien. Styret for HVO har i møte 28.04.16 vedteke å dekkje kostnadene med

skisseprosjektet. Volda kommune vert utfordra av HVO til å ta stilling til om kommunen vil delta i sambruksløyising i nybygget.

Kommunen si rolle

Kommunen bør etter rådmannen sitt syn vurdere to hovudomsyn når det gjeld dette prosjektet. Det eine er rolla som vertskommune og interessa for at HVO er framtidsretta og konkurransedyktig. I kommuneplanen er det vedteke slik målsetting under temaet Volda i regionen: «*Volda og Ørsta skal vere eit tydeleg regionsenter med bymessige kvalitetar*». Til dette målet er det vedteke slike strategiar:

- *Vidareutvikle og styrke regionale funksjonar i området, og utvikle sentrum med urbane kvalitetar.*
- *Legge til rette for at Volda og Ørsta skal vere Noregs fremste senter for medieutdanning og nynorsk.*
- *Styrke og vidareutvikle bu- og arbeidsregionen, og vidareutvikle samarbeidet med Ørsta.*
- *Styrke næringslivet med vekt på innovasjon og grunderverksemd, og vidareutvikle utdanningstilbodet i Volda-Ørsta.*
- *Styrka samarbeidet mellom kommunen, høgskulen og andre regionale funksjonar.*

Det andre omsynet er om kommunen skal nytte høvet til å inngå i eit partnerskap og løyse eigne behov for kulturell infrastruktur. Det går eit tog no, og truleg kan det verte lenge til neste gong, om det i det heile teke vil oppstå ei slik sjanse seinare.

Inntil det ligg føre eit skisseprosjekt har ein ikkje klare tal på kva ei slik deltaking vil innebere økonomisk for Volda kommune. Statsbygg er ubbyggjar og HVO leigetakar. Statsbygg rår til at dersom kommunen deltek, så er det mest tenleg med framleigeavtale der HVO leiger ut ein andel ut frå timebruk til Volda kommune. Føresetnaden for å få gjennom ein slik modell hos Kunnskapsdepartementet er at det er HVO sin bruk av sambrukslokalet er det dominerande. Bakgrunnen er at statlege bygg i hovudsak skal førast opp til statleg formål. Det er likevel opning for eit samarbeid med andre partar når den andre parten sitt behov ikkje er det primære.

HVO har gjort ei grovkalkyle på husleige i to alternativ basert på arealmåla i programprosjektet frå januar 2016, jfr styresak den 28.04.16:

I Med fleirbrukssal	Husleige	II Utan fleirbrukssal	Husleige
Redusert huslege	6,00 mill	Redusert huslege	6,00 mill
Innsparing Ivar Aasen	1,00 mill	Innsparing Ivar Aasen	1,00 mill
Innsparing SfS	0,20 mill	Innsparing SfS	0,20 mill
Husleige kino	0,30 mill	Husleige kino	0,30 mill
Volda kommune husleige 910 m2	2,43 mill		
Sum	9,93 mill	Sum	7,50 mill
Auka husleige HVO	2,07 mill	Auka husleige HVO	2,70 mill
Totalt	12,00 mill		10,20 mill

Dette er førebelse kalkyler og basert på HVO sine skjønsmessige føresetnader om kommunal bruk/leige av fleirbrukssal og kino. Dette er forhold som må vurderast nærare etter forhandlingar, og der ein må leggje til grunn at HVO har den dominerande bruken. Ein kan førebels berre bruke desse tala som ein indikasjon på kva det kan dreie seg om av årlege

husleigeutgifter dersom Volda kommune skal gå inn i prosjektet. Vidare må Volda kommune ta høgde for utgifter med drifta. Erfaringar viser at mange kommunar som regel har netto driftsutgifter med kinodrift og kulturelle arrangement. Det kan vere aktuelt å organisere kulturelle arrangement gjennom eit driftsselskap, og at td Volda kommune og Studentsamskipnaden kunne etablere eit slikt selskap i lag. Det er ikkje usannsynleg at ei satsing saman med HVO på Campus kan representere ei årleg utgift for kommunen i storleiken 3 – 4 millionar i leige og drift. Dette er sjølvsagt heilt grove anslag, og nærare kostnadskalkyle må kome fram gjennom skisseprosjekt og planlegging av driftsopplegg. Basert på at HVO skal ha ferdig nybygg innan 2020, så er dette utgifter som ev vil verte utløyst frå og med 2021.

Dersom Volda kommune skal ha ei rolle i regionen slik intensjonen er kommuneplanen, så krevst det ei satsing. Dette føreset omprioriteringar i drifta, effektivisering av tenestestrukturen og ein svært bevisst investeringsplan i åra framover. For å kunne ivareta eit tilfredsstillande nivå på tenestene, så meiner rådmannen at Volda kommune er avhengig av eigedomsskatt. Dersom Volda kommune skal delta i kultursatsing og leige seg inn i eit fleirbruksbygg/nytt mediebygg på Høgskuleområdet, så må slike planar byggje på føresetnadene om at kommunen ikkje fjernar eigedomsskatten i 2019 slik intensjonen er frå kommunestyret. Det same gjeld også dersom ein skal arbeide fram ein ny idrettshall i Volda kommune. Dette må sjåast i lys av andre større investeringsbehov i Volda kommune, som t.d Volda ungdomsskule.

Rådmannen meiner at det er viktig for Volda som vertsstad for Høgskulen, samt for kommunen si rolle i regionen, at Volda kommune deltek vidare i samarbeidet med sikte på å få realisert eit mediebygg med fleirbruksfunksjonar som kan dekkje kommunen sitt behov for kino og kulturelle arrangement. Kommuneplanen peikar på Volda og Ørsta som eitt samfunn i strategiane som tilretteleggjar for urbane kvalitetar og høgskulesenter. Ideelt sett burde Volda og Ørsta gått saman om ei felles kultursatsing lokalisert til Campusområdet. Dette burde ein gjere uavhengig av om Volda og Ørsta ikkje vert samanslått dei første åra. Rådmannen meiner ein bør føre dialog med Ørsta kommune om ei slik felles utvikling.

Notatet vert lagt fram for formannskapet til orientering og ev politiske signal til administrasjonen og HVO for kva haldning Volda kommune skal ha til saka vidare. Elles kjem rådmannen attende til prosjektet i eigne saker og i samband med komande budsjett og økonomiplan.

Med helsing

Rune Sjurgard
Rådmann

Kopi:
Høgskulen i Volda
Studentsamskipnaden

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Siri Birkeland Solheim	Arkivsak nr.:	2015/443
		Arkivkode:	614

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
159/16	Formannskapet Kommunestyret	20.09.2016

VOLDAHALLEN – UTGREIING NY VOLDAHALL/REHABILITERING

Administrasjonen si tilråding:

1. Kommunestyret godkjenner at det vert gjennomført eit forprosjekt for ny idrettshall i Volda sentrum med slikt innhald:

- Utgreiing av plassering av ein hall med to speleflater på følgjande plasseringar:
 - Steinrøysa
 - Området syd for Berte-Kanutte
 - Området nord for Øyra skule
- Avklare kven som er partar i høve dei ulike plasseringane og med sannsynleggjering av kva nivå på økonomisk finansiering og driftsøkonomi partane kan bidra med. I den samanheng må ein også avklare Høgskulen i Volda sine behov og ev deltaking sett i høve til ei ev framtidig fullrealisering gjennom fleire byggjesteg, der ein har ein samla hallkapasitet som også dekkjer HVO sitt behov og ein ny symjehall
- Utgreiing av bygging i to byggjesteg. Ev riving av Voldahallen eller ev rehabilitering for mellombels drift inngår i utgreiinga.
- Synleggjere ulike samfunnsmessige konsekvensar ved dei ulike plasseringane
- Utarbeiding av romprogram
- Vurdering av trafikale høve, parkering og ev. annan infrastruktur
- Vurdering av utbyggingsmodell og finansieringsløysingar
- Utarbeiding av kostnadskalkyle basert på realistisk gjennomføring

2. Forprosjektet vil ha ein fase 1 der tomtevalet skal avklarast og ein fase 2 der ein utarbeider forprosjekt for idrettshall med grunnlag i den tomte som vert valt. Val av tomt vert å avklare i samarbeid mellom partane og for kommunen sin del etter godkjenning i kommunestyret. Partane skal i fase 1 sannsynleggjere sitt økonomiske engasjement da dette vil vere avgjerande for vidare vegval.

3. Arbeidsgruppa held fram for gjennomføring av mandatet etter punkt 1. Høgskulen i Volda vert invitert med i arbeidsgruppa.

4. Kostnaden med forprosjektet vert å dekkje gjennom eiga sak eller i samband med komande budsjett og økonomiplan basert på anbudsprisar.

Vedleggsliste:

1. Kart over tomtealternativ som er vurdert
2. Utkast til romprogram utarbeidd av Møre og Romsdal fylkeskommune
3. Utkast til romprogram utarbeidd av Idretten

Uprenta saksvedlegg:

Samandrag av saka:

Kommunestyret ynskjer å avklare nærare forhold rundt bygging av ein ny hall som erstatning for dagens Voldahall. Dagens hall har ikkje hatt systematisk vedlikehald, og ein tilstandsrapport på bygget som vart henta inn, syner eit kostnadsoverslag på kr. 25 000 000 eks. mva. for renovering av bygget. Med tillegg av ulike andre kostnadar vil kalkylen kunne kome over kr 30 000 000 eks. mva.

Gjennom arbeidet med å avklare forholda rundt bygging av ein ny hall har arbeidsgruppa som vart nedsett diskutert ulike alternativ for plassering og utforming, som vil ha ulik innverknad på økonomi og framdrift.

Det synast å vere eit stort engasjement i lokalsamfunnet for idrettshall, og det har i fleire omgangar vore jobba med hallplanar utan at det har kome til noko realisering. Prosjektet er no starta opp med bakgrunn i dialog mellom fylkeskommunen og kommunen med intensjon om bygging av ein erstatningshall for Voldahallen og med same storleik. Fylkeskommunen opplyste i desse samtalane at dei kunne vere med på ein modell der dei dekte 44 % av kostnadene med investering og drift til bygging av ein hall med ei speleflate. Kommunen har bygt inn sin del av ei slik investering i gjeldande økonomiplan. Idretten har teke del i prosessen og meldt inn sine behov. Med bakgrunn i dette behovet har arbeidsgruppa også diskutert løysingar for investering og drift av ein hall med 2 speleflater. Det vert no aktuelt å ta stilling til om ein skal gå vidare med eit forprosjekt for å utgreie nærare infrastruktur, tekniske løysingar, kostnader og investerings-/driftsmodell.

Føresetnadene har vorte noko endra under vegg og prosessen vert derfor også noko meir omfattande og krevjande. Partane har i dialogen lagt til grunn at eit større prosjekt er avhengig av kreativt samarbeid der alle går tungt inn.

Idretten har signalisert eit sterkt ynske om at ein ikkje låser tomtevalet for tidleg, og at dette spørsmålet vert nærare utgreidd og avklart i eit forprosjekt.

Saksopplysningar:

Prosess og mandat

I K-sak 38/15 står det i punkt 3 og 4: "Kommunestyret godkjenner å setje ned ei arbeidsgruppe samansett av:

- Volda kommune med 2 frå administrasjonen
- Møre og Romsdal fylkeskommune med 1 representant
- Volda idrettsråd med 1 representant
- Volda handball med 1 representant
- KFUM Volleyball med 1 representant

Dei eksterne partane vert invitert inn i prosjektet.

Arbeidsgruppa får følgjande mandat:

- Kome med forslag til plassering av ny hall og avklare parkeringsbehov/-løysing. Trafikale konsekvensar og tilhøve i nærområdet skal vurderast.
- Avklare arealbehov, utarbeide romprogram og utgreie investerings- og driftskostnadar ved alternativ med kommunen og fylkeskommunen sine behov som minimumsløysing og andre alternativ der idretten sine behov også er ivareteke.
- Utgreie finansiering og modell for dei ulike partane si deltaking i investering og drift
- Kartleggje ev private næringslivsaktørar som kan ha interesse i å delta i utvikling av hallprosjekt.
- Gjere ei vurdering av kor vidt eksisterande Voldahall skal rivast eller avhendast til andre.
- Kartleggje og ev ivareta andre forhold for å sikre at prosjektet kan byggast på realistiske føresetnader for gjennomføring.”

Ved ei ev. bygging av ein ny Voldahall har deltakarane inn i arbeidsgruppa ulike ynskjer og behov. Utgangspunktet for dei ulike representantane er:

- Fylkeskommunen har behov for å oppretthalde det tilbodet til hall som Volda vidaregåande skule har i dag. Det vil seie at det er tilstrekkeleg med bygging av ein ny hall i same storleik som dagens hall, med plassering i nær tilknyting til skulen.
- Kommunen har behov for betre og meir areal for kroppsøving for sentrumsskulane som ligg i nær tilknyting til skulane. Kommunen har også eit samfunnsansvar for å tilretteleggje for idrett og fysisk aktivitet i lokalsamfunnet.
- Idretten har stort behov for meir hallkapasitet. Dagens kapasitet i Voldahallen er sprengt, og det er mange grupper som ynskjer treningstid i hallen som i dag ikkje får plass. Idretten ynskjer difor ein hall med større areal enn dagens Voldahall, samt ein hall med tilfredsstillande høgde for volleyball.

Høgskulen i Volda (HVO) har også vore spurt om dei har interesser i hallprosjektet. Høgskuleleiinga har vore tydelege på at dei ikkje ser noko interesse i å delta i utbygging eller vere brukarar av hallen. I ettertid har Statsbygg lagt fram ein rapport om store rehabiliteringsbehov på 50 - 80 millionar i Idrettsbygget. Kor vidt dette kan endre HVO sitt syn på å ta med deira interesser i ei framtidig planlegging av idrettsbygg i Volda er ukjent.

Plassering

Ved vurdering av ulike plasseringar av hallen, er det tatt utgangspunkt i ynske og føresetnader frå dei ulike partane.

- Idretten stiller ingen andre krav til plasseringa enn at den bør ligge i Volda sentrum, slik at hallen er lett tilgjengeleg for flest mogleg born og unge utan tilgang på bil. Med bakgrunn i manglande hallkapasitet i Volda, og det store presset som er på Voldahallen i dag, ynskjer idretten at dagens Voldahall vert ståande så lenge som mogleg under bygging.

- Møre og Romsdal fylkeskommune har sett som føresetnad for å vere med inn i prosjektet, at den nye hallen vert plassert i nærleiken av Volda vidaregåande skule (VGS), slik at elevar og lærarar brukar minst mogleg tid på å kome seg mellom skulen og hallen. Fylkeskommunen ynskjer at eksisterande hall vert ståande så lenge som mogleg i byggeperioden.
- Volda kommune ynskjer ei plassering av hallen i nærleiken av sentrumsskulane, slik at skulane kan nytte hallen til kroppsøving.

Med bakgrunn i desse ynskja og føresetnadane, har arbeidsgruppa sett på ulike plasseringar av hallen rundt VGS og rundt sentrumsskulane. Det er spesielt to plasseringar som har vore vurdert som aktuelle. Den eine er ei plassering på Steinrøysa ved Volda vidaregåande skule (i området der dagens Voldahall ligg), og den andre er ei plassering på Statsbygg sitt areal nord for dagens Øyra skule. Isolert sett har den sistnemnde plasseringa vore sett på som totalt sett den mest gunstige ved at den har akseptabel gangavstand både frå VGS og sentrumsskulane.

Det er gjennomført fleire møte med Høgskulen og Statsbygg for å avklare om det er mogleg med ei plassering på denne tomte. I tilbakemelding datert 02.06.2016, uttrykker Høgskulen med at dei er negative til denne plasseringa, blant anna fordi dei fryktar at hallen vert for høg og dominerande sett i samband med signalbygget deira, Kaarstabygget. I same tilbakemelding har Høgskulen presentert tre andre forslag til plassering av hallen i området, som Høgskulen er villig til å sjå nærare på. Det eine forslaget er ei plassering syd for Berte Kanutte-huset, medan dei to andre forslaga viser plasseringar som er inne på området som i dag er planlagt brukt til uteområdet for nye Øyra skule. Frå Volda kommune si side, er det ikkje ynskeleg med ei plassering som reduserer utearealet til den nye skulen. Det vil kome i strid med planane for utforming og behov for uteareal for skulen som er under bygging. Arbeidet i dette området er allereie i gong, då Kvennavegen er under oppgradering i forbindelse med arbeidet med vasstilføring til den nye skulen. Øvrig arbeid i området vert satt i gong når rivinga av den gamle skulen startar. Etter Volda kommune si vurdering vil det ikkje vere anledning til å gjennomføre ei god vurdering av ei ev. plassering av ein hall i området, samt gjere vurderingar av erstatningsareal for skulen utan å hindre framdrifta i Øyra-prosjektet.

Høgskulen skisserer ev. mogleg plassering på området sør for Berte-Kanutte huset. For Øyra skule og Volda ungdomsskule hadde ei plassering på denne tomte vore gunstig med tanke på gangavstand. Denne tomte er også så stor at den kan gi moglegheit for å planleggje eit større bygg som kan byggjast i fleire byggjesteg. Med bakgrunn i rapporten om tilstanden til Idrettsbygget til Statsbygg, bør ein avklare nærare kva behov HVO kan sjå for seg i nokre tiårsperspektiv. Bør ein t.d planleggje for eit framtidig bygg som rommer både svømmehall, tre speleflater og med 2 - 3 byggjesteg mot full realisering. Fylkeskommunen har uttalt at denne plasseringa av hallen er lite gunstig då elevar og lærar vil bruke meir tid enn ynskeleg på transport mellom hallen og skulen. Fylkeskommunen vil difor vurdere andre alternativ for kroppsøvingslokale på skulen sitt område dersom ein vel å gå for denne plasseringa.

Ved ei plassering på Steinrøysa vil ein kunne dra nytte av nærleiken til VGS. Dette kan gje fordelar både for utforminga av hallen, og for skulen. Det gir høve til å inkludere areal i hallen som kan vere av verdi for skulen, samt at areal på skulen kan brukast i forbindelse med bruk av hallen utanfor skuletida. Det er også diskutert moglegheit for å inkludere areal for dans i hallen, eit areal den vidaregåande skulen har behov for i si undervisning, samt å legge til rette for areal som gjer at skulen kan tilby gode fasilitetar for toppidrett innanfor volleyball. For å få til dei beste synergieffektane for samfunnet og skulen er det avgjerande at Fylkeskommunen er villig til å investere meir enn eit minimum i hallen.

Oppvekstsjefen vurderer plasseringa på Steinrøysa som for lang avstand frå Øyra skule for at elevane skal kunne bruke hallen til kroppssøving. Det er heller ikkje ynskeleg at elevane på ungdomsskulen må gå denne distansen for å kome til kroppssøvingsslokale.

Dersom ein vel å gå for plassering på Steinrøysa bør kommunen difor sjå på andre løysingar for kroppssøvingsslokale for sentrumsskulane. Eit aktuelt alternativ kan vere å bygge eigne gymlokale for skulane på grusbana nord for ungdomsskulen. Her er det i dag plassert undervisningsmodular som er vurdert flytta til Mork skule. Det kan byggjast eit bygg med ein eller to kroppssøvingssalar. Dette bør sjåast i samanheng med utbyggingsplanar for Volda ungdomsskule der ein kan byggje om gymsalane ved ungdomsskulen til undervisningslokale.

I ei overgangsperiode fram til nye kroppssøvingsslokale er på plass kan ein vurdere følgjande løysingar:

- Elevane ved Volda ungdomsskule har kroppssøving i ny Voldahall ev nyttar ledig kapasitet i Idrettsbygget (ved leigeavtale med HVO).
- Elevane ved Øyra skule har kroppssøving i salane på ungdomsskulen.

Prosjektet starta med utgangspunkt i fylkeskommunen og kommunen sitt behov, der fylkeskommunen sitt bidrag har vore vurdert som avgjerande for økonomien i prosjektet. Det ideelle hadde vore å realisere ein felles hall der både den vidaregåande skulen, grunnskulen og idretten fekk dekt sine behov samtidig, og ev også med utbyggingsmoglegheter for Høgskulen seinare. Dersom hallen vert plassert slik at fylkeskommunen trekkjer seg ut, er det viktig at plasseringa kan avløyse behov for å byggje eigne gymsalar ved Øyra skule, samt at idretten greier å dokumentere så stort økonomisk bidrag at prosjektet realistisk let seg gjennomføre (enten i eitt eller fleire byggjesteg).

Utforming av hallen

I forhold til utforminga av hallen er det kome fram til tre aktuelle alternativ.

- Alternativ 1: Eit samarbeidsprosjekt mellom kommunen, fylkeskommunen og idretten der ein byggjer ein dobbelthall med bakgrunn i innspela frå idretten og fylkeskommunen
- Alternativ 2: Utbygging i to/fleire byggjesteg der det kan vere ulike aktørar inne i dei forskjellige fasane.
- Alternativ 3: Avvente bygging av ny hall, og ruste opp dagens Voldahall slik at den kan brukast nokre år til.

Alternativ 1 – Dobbelhall

Under vurderingar av bygging av ein dobbelthall er det skissert inn ein tenkt dobbelthall på dei ulike plasseringane. Ut frå desse skissene ser ein at det ved ei plassering på Steinrøysa vil verte trøgt om ein skal behalde dagens Voldahall under bygging. Plasseringa av hallen vil då mest truleg kome i konflikt med veglova med tanke på nærleiken til Engesetvegen, og det vil vere krevjande å sikre tilkomst og parkeringsplassar som er universelt utforma. Det er difor sannsynleg at ein må rive dagens Voldahall tidleg i prosjektet for å få til ei god plassering av ein ny hall i området, og sikre at ein får ein god trafikkssituasjon ved tilkomst til hallen og gode parkeringsløysingar. Dersom ein riv eksisterande hall tidleg må andre hallar i området nyttast av idretten og skulen i byggeperioden. Alternative hallar kan vere andre kommunale hallar, samt Idrettsbygget og hallen i Hornindal. Ulstein kommune har erfaringar

med å stå utan hall i byggjeperioden da dei bygde Ulsteinhallen. Plassering av ein dobbelthall på Steinrøysa må også vurderast av fylkeskommunen med tanke på om dette hindrar seinare utbygging av VGS.

Dersom ein ser på skissene over ein dobbelthall med plassering på grusbana nord for Øyra skule, ser ein at det også her vil vere knapt med plass til ein hall i denne storleiken. For å få til ei god løysing med tanke på plassering av hallen, vil det vere mest gunstig å rive bygget Nedretun og bruke arealet nord for grusbana. I dette området vil ein også få utfordringar med tanke på dei trafikale tilhøva, og parkeringsareal for hallen må truleg plasserast i noko avstand frå hallen og i parkeringshus.

Området syd for Berte-Kanutte er det romslegast med tanke på bygging av ein dobbelthall. Det vil også vere den plasseringa som sannsynlegvis er enklast å løyse med tanke på trafikale tilhøve og parkering. Lokaliseringa må vurderast nærare i samband om det vil hindre framtidige utviklingsmoglegheiter for HVO.

Tomtevalet kan ha verknad for kven som deltek i samarbeidet. Fylkeskommunen har sagt at dei vil vurdere eiga løysing på tomteområdet til Volda vidaregåande skule dersom hallen vert plassert så langt vekk som sør for Berte Kanutte-huset på høghskuleområdet.

Dersom idretten kan framskaffe dokumentasjon på finansiering for bygging av ein hall med to speleflater, og der det private bidraget vidare er så tungt at det saman med ev noko auka kommunal del kan erstatte bortfall av fylkeskommunen sitt bidrag, kan det vere mogleg å byggje ein hall på td tomte sør for Berte Kanutte-huset. Dersom ein vel å planleggje hall på denne tomte må ein avklare med HVO om ein bør planleggje for ei framtidig fullrealisering gjennom fleire byggjesteg, der ein har ein samla hallkapasitet som også dekkjer HVO sitt behov og ein ny symjehall.

Alternativ 2 – Bygging i to/fleire byggjesteg

Ved å planlegge med bygging i fleire byggjesteg har ein moglegheit for å dele opp finansieringa av ein større hall. Det er ulike modellar for korleis dette kan gjennomførast i forhold til kva plassering som vert valt.

Ved ei aktuell plassering på Steinrøysa eller på området nord for Øyra, kan ein sjå på ein modell der det første byggetrinnet finansierast av kommunen og fylkeskommunen, medan det andre byggetrinnet finansierast av idretten og setjast i gong når denne finansieringa er på plass. Ei slik utbygging vil gjere det mogleg å bygge ein enkelthall som erstatning for Voldahallen, utan å rive dagens hall. Det kan også vurderast i ein kombinasjon med opprusting av den gamle hallen for å ha to enkeltstående hallar inntil ein kan gjennomføre andre byggjesteg. Dette alternativet er avhengig av rask avklaring ettersom det er frist for opsjon på å leggje dagens hall inn i EPC-programmet. Alternativet kan vere å gjennomføre energisparetiltak for Voldahallen, inklusiv nødvendig rehabilitering, utanfor kontrakten med leverandør av EPC-programmet.

Ved ei aktuell plassering på området syd for Berte-Kanutte huset vert utbygginga mest sannsynleg eit samarbeid mellom kommunen og idretten. Dersom ein skal vurdere bygging av ein enkelthall i første byggjesteg vert det opp til kommunen å finansiere denne. Dette må då sjåast i samband med pengane kommunen sparar på å ikkje bygge nye kroppsøvingsslokale for skulane. Størrelsen på denne tomte gjer også at det er mogleg å planleggje for ei utbygging i t.d. tre steg. På denne måten kan ein planlegge for eit framtidig bygg som rommar både svømmehall og tre speleflater, og som dermed inkluderer dekning for HVO sitt behov dersom dei avgjer å avhende Idrettsbygget på sikt.

Alternativ 3 – Avvente bygging av ny hall og ruste opp dagens Voldahall

I dag ligg opprusting av Voldahallen inne som ein opsjon i EPC-prosjektet som kommunen har vedteke. Dersom ein vel å utløyse denne opsjonen og utføre opprustinga, vil hallen truleg vere brukande i eit tidsperspektiv på 10-15 år til. Ved å utsetje bygging av ein ny hall vil ein kunne vurdere løysingar som å kombinere hallen med ei mogleg utbygging på VGS. I utviklingsplanen for VGS ligg det inne ei planlagt utviding av skulen på vestsida, mot Steinrøysa. Denne bygginga kunne vore implementert i ei bygging av ein ny hall. Per i dag ligg ikkje dette arbeidet inne i fylkeskommunen sitt budsjett eller planar for dei neste 10 åra, og det er difor usikkert når denne utbygginga vil finne stad.

Romprogram

I forhold til utarbeiding av innhald og romprogram for ein ny hall, er det gjennomført møte med Ørsta kommune for å sjå på kva funksjonar den planlagde hallen i Ørsta skal ha, med tanke på å få til hallar som utfyller kvarandre. I dette møtet vart det klart at hallen i Ørsta er planlagt ut frå andre behov i idrettsmiljøet enn dei som er lagt til grunn ved planlegginga av ein ny Voldahall. I Ørsta er friidretten større, og hallen er planlagt både med lågare høgde, og med meir tilrettelegging for friidrett. Det er også planlagt med moglegheit for bygging av symjeanlegg i tilknytning til denne hallen.

Både idretten i Volda og fylkeskommunen har kome med innspel i forhold til romprogram for ein ny hall. Romprogrammet som er levert frå fylkeskommunen skildrar ein hall som er relativt lik dagens Voldahall i storleik med eit areal på 1850-1900m². Det er også spesifisert at det er behov for ei fri høgde over heile aktivitetsflata på 7m.

Romprogrammet som er levert frå idretten skildrar ein dobbelhall med eit totalt areal på 3088m². Idretten har påpeika at romprogrammet som er levert frå dei, ikkje vil tilfredsstille det totale behovet til idretten, men det skildrar ynskja frå idretten inn i ein dobbelhall. Handballen krev ei fri høgde over speleflata på 9m, medan Volleyball ynskjer ei fri høgde på 12,5 m. Det er lågare krav til garderober og dusjrom for bruk til idretten enn det som vert stilt for bruk i skulen. Dersom ein skal tilfredsstille skulen sine krav til garderober og dusjar vil dette gje ein hall med minimumsareal på ca. 3300m². Det vil vere fornuftig å byggje delar av ein dobbelhall i to etasjar slik at ein kan ha delar av romma i andre etasje. Arealet for bygging vil dermed kunne reduserast noko, men det er ikkje truleg at ein kjem under eit fotavtrykk på 3000m². Idretten har også skildra eit ynskje om å bygge klatrehall i tilknytning til hallen. Dette kan vere gunstig med tanke på at hallen i seg sjølv har høgda for å kunne innehalde klatring, samt at dette gir ekstra tilskot av tippemidlar.

Kostnadsoverslag og finansiering

Det er gjort eit grovt anslag over kostnadar for ein dobbelhall. Denne er gjort på generelt grunnlag med bakgrunn i generelle krav til ein dobbelthall. Det er ikkje tatt omsyn til plasseringa eller den eksakte utforminga av hallen. Denne kostnadskalkyla viser ein prosjektkostnad på rundt 85 000 000,- inkl. mva for ein dobbelhall. Dette er eit grovt estimat, og det vert stilt spørsmål frå idretten om dette er for høgt. Dette avheng også om kva funksjonar som vert lagt inn i hallen. Det er ikkje gjennomført ei vurdering av kostnadane for ein enkelthall, men med bakgrunn i pris per kvadratmeter kan ein estimere ein prosjektkostnad på rundt 40-45 000 000,- inkl. mva.

Det må gjennomførast eit forprosjekt for å kunne få nærare kostnadskalkyle for prosjektet.

Det er diskutert fleire mogleg løysingar for finansiering. Det er behov for å utrede finansieringa vidare i ei forprosjektfase. Ulike alternativ:

- Idretten står som eigar og utbygger av hallen, og mottok støtte frå kommunen og fylkeskommunen til investering og drift. Dette er liknande modell som for bygging av Mørehallen der kommunen yter årlege tilskot til VTI Fotball. Løysinga vil forenkle finansieringsmodellen med tanke på momskompensasjon.
- Kommunen står som eigar og utbygger av hallen. Fylkeskommunen og idretten bidreg med tilskot til investering og betaler leige for bruk av hallen. Denne modellen er utfordrande ved at Skattemyndigheitene ikkje lenger godkjenner at kommunen får full momskompensasjon dersom idretten overfører midlar frå reklamesal til næringslivet. Næringslivet må yte tilskot direkte til kommunen, men då oppnår ikkje bedriftene skattefordel på den måten som dei gjer gjennom kjøp av reklame.
- Seksjonering der kommunen eig halve hallen og idretten eig den andre halvdel. Ved denne løysinga vil kommunen og fylkeskommunen saman finansiere ein hall på storleik med dagens Voldahall. Idretten står i utgangspunktet for finansieringa av ein tilsvarende hall, og ein ender opp med ein dobbelhall som kan brukast av skulen på dagtid og idretten på kveldstid. Ved denne løysinga vil kommunen behalde momskompensasjonen for sin del, samt at idretten kan søkje om momsrefusjon for den andre delen.

Spelemidlar vil inngå som ein del av finansieringa, uavhengig av kven som eig hallen. Spelemidlar vert utrekna på grunnlag av funksjonar og anleggskostnader.

I samband med møte med Ørsta kommune er det også diskutert moglegheita for å søkje om ekstra tippemidlar til hallane ved å inngå eit interkommunalt samarbeid. Ved å inngå eit slikt samarbeid, kan ein få eit tillegg på 30 % av ordinært tilskot av spelemidlar. Vilkåra for at begge hallane skal kunne få eit slikt tilleggstilskot, er at anlegga vert sett på som så ulike at dei vert kategorisert som forskjellige anleggstypar, samt at det er inngått ein bindande skriftleg avtale mellom kommunane vedrørande investering og drift. Kravet er at kvar av kommunane skytt inn min. 5 % av anleggskostnaden i investeringstilskot og årleg min. 5 % av anlegget sine faktiske driftskostnader i 20 år.

Prosjekta har ulik framdrift og administrasjonen i begge kommunane ser det som svært vanskeleg å få til ei samkøyring som gjer det mogleg å nytte seg av denne ordninga.

Kommuneplanen sin samfunnsdel

Utredning av bygging av ein ny Voldahall i Volda sentrum, vil vere i samsvar med fleire strategiar som er valt for å nå måla innanfor ulike temaområde i kommuneplanen sin samfunnsdel:

Temaområde:	Mål:	Strategi:
Attraktivitet	Alle skal ha mulegheit til å delta i eit breitt, variert og aktivt kultur- og idrettsliv	Styrke samarbeidet, stimulere og legge til rette for frivillige lag og organisasjonar, kultur og fritidsaktivitetar for alle Utvikle nye arenaer for kultur og idrettsliv, og synleggjere tilboda lokalt og regionalt
Busetting	Volda kommune skal ha positiv befolkningsvekst lik gjennomsnittet for landet	Styrke Volda sitt omdømme som attraktiv bukommune i regionen
Volda i	Styrke og bygge opp Volda-	Auke attraktiviteten til Volda sentrum og

regionen	Ørsta som handels-, kultur og opplevingsdestinasjon	realisere tiltak i samsvar med utviklingsplanen for Volda sentrum
Volda sentrum	Fleire skal bu og opphalde seg i Volda sentrum	Legge til rette for auka busetting, aktivitet, trivsel og liv i sentrum
Folkehelse	Barn og unge i Volda skal ha eit oppvekstmiljø som motverkar psykiske vanskar og andre livstilssjukdommar	Legge til rette for meir fysisk aktivitet i barnehage, skule og buområda
Tenester	Volda kommune skal ha eit god omdømme	Tilby gode tenester tilpassa innbyggjarane sine behov

Vurdering og konklusjon:

Rådmannen tilrår at det vert gjennomført eit forprosjekt. Forprosjektet bør innehalde følgjande moment og vurderingar:

- Utgreiing av plassering av ein hall med to speleflater på følgjande plasseringar:
 - Steinrøysa
 - Området syd for Berte-Kanutte
 - Området nord for Øyra skule
- Avklare kven som er partar i høve dei ulike plasseringane og med sannsynleggjering av kva nivå partane kan bidra med. I den samanheng må ein også avklare Høgskulen i Volda sine behov og ev deltaking sett i høve til eit ev framtidig fullrealisering gjennom fleire byggjesteg, der ein har ein samla hallkapasitet som også dekkjer HVO sitt behov og ein ny symjehall
- Utgreiing av bygging i to byggjesteg. Ev riving av Voldahallen eller ev rehabilitering for mellombels drift inngår i utgreiinga.
- Synleggjere ulike samfunnsmessige konsekvensar ved dei ulike plasseringane
- Utarbeiding av romprogram
- Vurdering av trafikale høve, parkering og ev. annan infrastruktur
- Vurdering av utbyggingsmodell og finansieringsløyser
- Utarbeiding av kostnadskalkyle basert på realistisk gjennomføring

Parallelt med at forprosjektet vert utført, bør dei ulike partane inn i prosjektet utarbeide dokumentasjon på kva partane kan bidra med økonomisk inn i prosjektet ved dei ulike plasseringane.

Kommunestyret har løyvd kr 500 000 til planlegging av Voldahallen. Det står att ca. kr. 280 000,-. Rådmannen rår til at det vert innhenta konkurranse på forprosjektet og at ein kjem attende til tilleggsføring i samband med budsjettet for 2017 eller eiga sak.

Forprosjektet vil verte eit grunnlag for å ta avgjerd i saka for alle partane. For kommunen sin del vil politisk prioritering og retningsval for å skape økonomisk handlingsrom vere avgjerande for kva val som vert valt, jfr:

- Avvente bygging av ny idrettshall og rehabilitering Voldahallen gjennom EPC og drive denne 10 - 15 år
- Bygging av ein hall med ei speleflate i første byggjetrinn og full utbygging seinare der dagens hall vert rive

- Bygging av ein hall med ei speleflate i første byggjetrinn og full utbygging seinare der dagens hall vert rehabilitert som EPC-prosjekt og drifta fram til den vert erstatta av andre byggjesteig/full utbygging
- Full utbygging av idrettshall med to speleflater (dobbel hall) og riving av dagens hall

Alternativa med bygging på Steinrøysa baserer seg på at det må byggjast eit bygg med to kroppsovingssalar på grusbana ved Øyra skule, og at dette vert sett i samanheng med rehabilitering og utbygging av Volda ungdomsskule. I ei mellomfase inneber dette at ein leiger kroppsovingslokale i Idrettsbygget eller ev brukar ny hall for ungdomsskuleelevane, og at elevane ved Øyra skule nyttar gymsalane på ungdomsskulen.

Fleire nye føresetnader har kome til under vegs i denne prosessen. Prosessen er komplisert, og så lenge ein har fleire tomtealternativ opne vert kompleksiteten vedvarande. Rådmannen hadde i utgangspunktet tenkt å avgrense tomtealternativa no, men har likevel valt å lytte til det tydelege ynsket frå idretten om å ta ei grundigare runde på avklaring av tomtealternativ, og at dette valet vert landa i eit forprosjekt. Rådmannen ser at det vil verte kostnadskrevjande dersom ein skal ha full utgreiing av alle tre alternativa i forprosjektet, og det vil difor vere tenleg å ha ein fase 1 der tomtevalet vert avklart, slik at ein kan gå vidare med forprosjektarbeidet på ei tomt.

Rådmannen finn grunn til å peike på at administrasjonen er pressa på kapasitet. For å få framdrift i prosjektet er det nødvendig å kjøpe ekstern kapasitet, samt at samarbeidspartane medverkar med eigen kapasitet.

Helse og miljøkonsekvensar:

Helse og miljøkonsekvensane ved dei ulike alternativa vil bli utreda gjennom arbeidet med forprosjektet. Det er ingen helse og miljøkonsekvensar ved utarbeiding av forprosjektet.

Økonomiske konsekvensar:

I økonomiplanen er det planlagt avsett kr. 15 mill i 2017 og 15 mill i 2018 som kommunal del i ein enkel hall (ei speleflate) og der det var føresett at fylkeskommunen skulle dekkje 44 %.

Administrasjonen vil kome tilbake til dei økonomiske konsekvensane etter at det er innhenta pris på forprosjektet. Øvrige økonomiske konsekvensar for dei ulike alternativa for bygging vil bli utreda gjennom forprosjektet.

Beredskapsmessige konsekvensar:

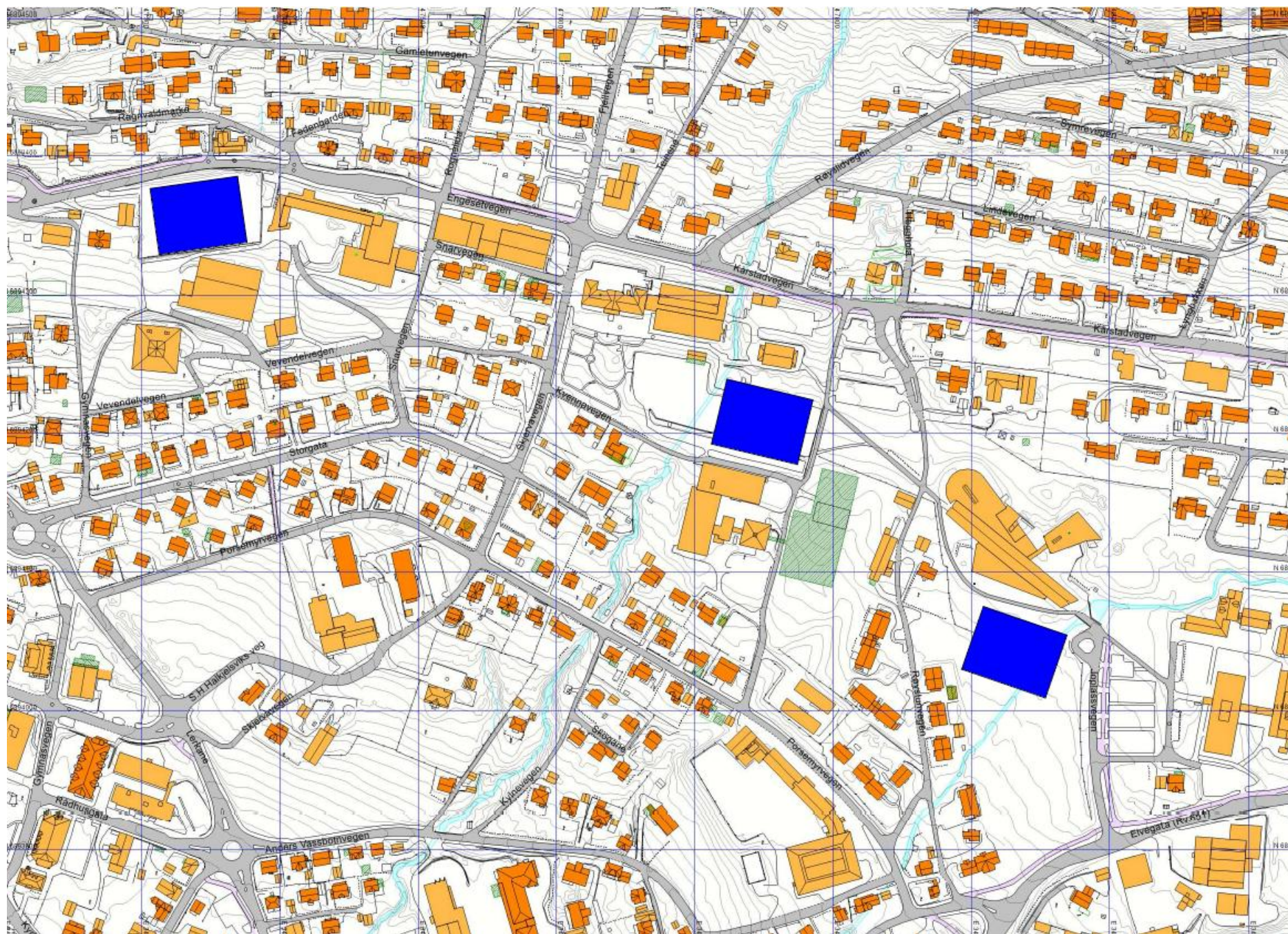
Ingen kjende

Rune Sjurgard
Rådmann

Kjell Magne Rindal
eigedomssjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Klageinstans:

Programmering av nye Voldahallen

Volda vgs sitt arealbehov i en evt. ny (stor?)hall i Volda

AREALPROGRAM PR.13.04.2016

Brukargruppe Volda vgs

	antall	m2	Sum m2	Kommentar	Nettohøyde
Idrettsareal					
Spilleflate i hall inkl sikkerhetssone 23 x 46 m	1	1058	1058	Hall på 23mx46m skal kunne deles i 4 like saler - disse skal ha gode skillevegger med lydisolasjon på min. 28 dB (A). Spilleflaten er forlenget med 2 meter på grunn av skilleveggene.	7m
Gruppetreningsrom/dans	1	150	150	Gruppetreningsrom med spinningsykler. Tilrettelagt for dans i mindre grupper.	3m
Styrkerom	1	150	150	Styrketreningsutstyr - 30-40 personer	
Garderober					
Garderober	6	30	180	2 garderober for 30 elever til hver salenhet. 3 veggkroker og 40 cm benkelengde pr. elev. Evt. låsbare skap. Skohylle ved inngangen til garderobene. Lyddempende tak. Sluk i gulv. Håndvask/speil.	2,5m
Dusjrom til hver garderobe	6	24	144	Min. 6 dusjhoder i hvert rom. Skillevegger mellom dusjene. Direkte inngang fra garderobe	2,5m
HC-toalett i hver garderobe	6	6	36	min. 2,25x1,7	
Separate dusjrom med inngang fra korridor	3	4	12		
Lærer-/dommergarderobe (m/ dusj og toalett)	3	10	30		
Lager/annet					
Skolens hallutstyrslager			0		
			0		
Lager/utstyrslager til hall/saler	4	20	80	Hallutstyr i en sal i hver hall - portinngang fra sal (port minimum 2,2m x 2,5m)	2,75m (minimum 2,5m)
Lager/utstyrslager til hall/saler	0	30	0	Lager for felles hallutstyr - Volda kommune	2,75m (minimum 2,5m)
Lager styrkerom	1	10	10	Direkte tilgang fra styrkerom	
Stol- og bordlager	1	15	15	Ca 200 stk	
Arbeidsrom	1	20	20	Mulighet for korttidsarbeidsplasser for kroppsøvlingslærere og idrettsfagslærere.	
SUM NETTOAREAL IDRETTSHALL			1885		
Brutto/nettofaktor idrettshall	1,25			Tekniske rom og trafikkarealer i brutto/nettofaktor	
SUM BRUTTOAREAL IDRETTSHALL			2356		

Programmering av Volda vidaregåande skule

Beskrivelse av Volda vgs sitt arealbehov i en evt. ny storhall

Volda 13.04.2016

Brukargruppe

- Trond Hjelseth
- Kristin Bakke Sæterås
- Kaisa Holsvik
- Even Rotevatn

1. BAKGRUNN

Volda kommune vurderer å erstatte eksisterende idrettshall og ønsker å ha med Volda vgs (Møre og Romsdal fylkeskommune) som leietaker også i den nye hallen.

2. SKOLENS BEHOV FOR IDRETTSAREALER I EN EVT. NY HALL

Volda vidaregåande skule sitt behov for innendørs idrettsarealer tilsvarer 1 hall med nasjonale håndballbanemål, styrkerom og kombinert rom for gruppetrening/dans, samt tilhørende garderober, toaletter og lagerrom.

Håndballhall

Hallen skal kunne brukes til ulike formål og variert gruppeinndeling. Hallen må derfor kunne deles i fire like store saler (salenheter).

Hallen skal gi plass til følgende godkjente kamparenaer inklusive sikkerhetssone for disse innendørsaktivitetene:

- 1 håndballbane
- 1 innebandybane
- 9 badmintonbaner
- 5 basketballbaner (4 baner på tvers og en hovedbane på langs)
- 5 volleyballbaner (4 baner på tvers og en hovedbane på langs)
- 1 tennisbane

Basketballstativene må være slik at de kan heves og senkes etter behov og/eller mobile enheter.

Skilleveggene mellom salenheter skal gi god lydisolering, samtidig som de må være enkle i bruk. For undervisningsformål bør skilleveggen gi en lydisolasjon på min. 28 dB(A), og da slike vegger tar mer plass, bør hallens lengde økes noe i forhold til gjeldende minimumsmål for tippemidler.

Gangpassasje mellom salenheter utformes slik at det unngås bruk av spilleflate og det skal være mulig å bevege seg fra en del til en annen samtidig som ulike grupper er i aktivitet i hver sin salenhet.

Krav til innhold:

- Ribbevegg, bom, tau og ringer i endevegger
- 2 basketballkurver i alle saler
- Oppmerking og tilrettelegging for basket, volleyball og badminton
- Nærliggende drikkeposter med mulighet for påfylling av vannflasker (Ikke i hall)

Styrkerom

Rommet skal ha en størrelse på 150 m² og ha enkel adkomst til garderobe/dusjrom. Det skal være lydavskjerming mot hallene.

Rommet skal ha plass til 30-40 personer samtidig på styrkeapparater, samt noen instruktører. Arealkrav pr. person er ca. 5 m², som inkluderer plass til treningsapparater, nødvendig friareal, kommunikasjons- og instruksjonsareal. I rommet skal det også være en spesialplattning for vektløfting på 4m x 4m m/speil. I tillegg skal det avsettes plass til uttøying. Tøyeområdet skal innredes med ribbevegger, gummiballer, balansebrett, puter og matter.

Utstyr:

- 2-3 knebøystativ
- 1 benkpresstativ
- nedtrekk i kabelmaskin
- sittende roing i kabelmaskin
- kabelkryss
- hantelrack med hantler fra 1 kg til 45 kg. (1-10 kg med 1 kg intervall, 10 – 45 kg med 2,5 kg intervall)
- slynge
- gulv som tåler øvelsen markløft
- speil på vegger med knebøystativ.
- diverse styrkeapparat for mage og korsrygg (plassavhengig).
- 3-4 tredemøller
- 2 sykler

Optimal plassutnyttelse krever en rombredde på minst 6 m som gir muligheter for å sette apparater i to rekker. Krav til takhøyde er 3m.

Hele gulvet skal ha sklisikkert belegg som tåler punktlaster fra benker og apparater, samt fall fra vekter. Veggene må tåle belastning fra veggfast utstyr (festemuligheter), utsatte steder må sikres spesielt og veggene må tåle innfesting av apparater/utstyr. Det er dessuten behov for festemuligheter i tak (slynger).

Rommet må ha muligheter for bruk av digitale verktøy (pc, prosjektor ol.) og mobilt musikkanlegg med faste høyttalere.

Gruppetreningsrom/dans

Det skal være et eget rom for oppvarming og trening av kondisjon og utholdenhet med forskjellige apparater. I tillegg skal rommet være innredet på en slik måte at det er muligheter for dans i mindre grupper. Dette må tas hensyn til ved valg av gulv.

Rommet skal være på ca. 150 m² med glassvegg/innsyn til styrkerommet. Det skal avsettes

plass til spinningsykler og ev. annet utstyr. Rommet skal ha flatt gulv og være lydavskjermet. Rommet må ha muligheter for bruk av digitale verktøy (pc, prosjektor ol.) og mobilt musikkanlegg med faste høyttalere.

Utstyr:

Klassesett med spinningsykler

Musikkanlegg

En speilvegg

Elevgarderober

Det er for Volda Vgs sin del tilstrekkelig med 3 sett med elevgarderober, totalt 6 garderober med hvert sitt dusjrom og tilhørende HC-toalett. Garderobene skal betjene både innendørs- og utendørs idrettsarenaer. Ett av garderobesettene må ligge nær styrketreningsrom og utholdenhetsrom, mens ett sett må ligge enklere til i forhold til uteanlegget. Med tanke på renhold må det skilles mellom ren og skitten sone. Alle garderober skal dimensjoneres for 30 personer.

Garderobene skal ha skohylle ved inngangen. Garderobene må utformes slik at de som skifter ikke blir eksponert når dører åpnes. Det må være solide kleskroker på veggene, tre kroker pr. omkleddningsplass (40 cm), plass til 30 låsbare skap (bruker tar med hengelås). Taket i garderobene skal være lyddempende og alt utstyr må ha solide veggfester og utformes slik at det er enkelt å komme til for rengjøring (eventuelt montering på sokkel). Det skal etableres en sone med vask og speil på vegg i alle garderober.

Hver garderobe skal ha sitt eget dusjrom på 24 m², med 6 dusjhoder og skillevegger mellom dusjene. En dusj i hvert dusjrom skal tilpasses rullestolbrukere.

Hver garderobe skal ha et HC-toalett på 6m².

Samlet størrelse på en garderobeenhet, med toaletter og dusjrom skal være 60m².

Garderobene skal ha en minstehøyde på 2,50 m og alle dørene skal ha karmmålt 10 M. Tak, vegger og dører må tåle fuktighet og være lettstelte med tanke på rengjøring. Fuktisolering bør trekkes minimum 20 cm opp på veggen, god hulkil, og dørbladene avsluttes minimum 5 cm over gulvet. Gulvet må være sklisikkert og skal fuktisoleres, gulvet må kunne trykkspyles. Minimumsfall mot sluk skal være på 2 %. Dusjene bør være termostatstyrte med vanntemperatur, maks 40 °C ved automatisk regulering ca. 37-40 °C. Rørøpplagg og vannsparende dusjhoder skal være skjulte. Det skal være sluk i gulv. Utvendige hjørner skal beskyttes med hjørnebeslag. I hele garderobeanlegget skal det anvendes gulv som er enkelt å rengjøre, og som ikke tar opp i seg lukt eller urenheter.

Fra den enkelte garderobe skal det være enkel tilgang til alle salenheter. En skal ikke måtte gå i en lang korridor for å komme fra sal til garderobe. Færrest mulig dører for å unngå trengsel og støy.

Separate dusjrom

Det skal være 3 separate dusjrom som kan brukes av elever som ønsker å skifte/dusje alene (f.eks. fremmedkulturelle). Disse garderobene skal ha egen dusj og toalett. Rommene skal ha egen inngangsdør og det bør være enkel tilgang til alle salenheter.

Lærer-/dommergarderobe

Det skal etableres 3 garderober som kan benyttes av dommere og lærere. Disse garderobene skal ha egen dusj og toalett. Garderoben skal gi plass til et lite arbeidsbord, hylle, låsbare høyskap med plass til skiftetøy og personlige eiendeler, stol og førstehjelpsskrin eller låsbart medisinskap, samt tørkeskap. Det skal være egen inngangsdør til hver av disse garderobene. Lærergarderobene bør ligge nær lærerarbeidsrom. Størrelsen på hver av garderobene skal være på 10 m².

Utstyrslager

Det skal være ett lagerrom til hver salenhet til bruk for kroppsøving og idrettsklassene.

Alle lagergulvene skal være i plan med hallen. Dørene skal være garasjeporter som er terskelfrie. Porten plasseres fortrinnsvis mot hallens langside (salens kortsiden) med en åpning på minimum 2,20 m. Høyde bør være minimum 2,5 m

Skolen skal i tillegg ha et lager på 10 m² ved styrkerommet

SKOLENS BEHOV FOR ANDRE AREALER I EN EVT. NY STORHALL

Stol- og bordlager

I forbindelse med større arrangementer og eksamen vil det være behov for stoler og bord. Hallen må derfor ha et lagerrom på 15 m² til sammenleggbare bord og stoler. Til eksamen vil det være mulig å få plass til ca 200 eksamensbord. Det vil være ønskelig med plass ca. 200 stoler for forskjellige møbleringer. (lagerbehov beregnes til 3 m² pr 100 stoler og 2 m² pr 50 bord).

Arbeidsrom

Lærere i kroppsøving eller idrettsfag som har mange undervisningstimer i storhallen skal ha tilgang til et enkelt arbeidsrom med korttidsarbeidsplasser og et evt. møtebord. Lærernes faste arbeidsplasser skal være lokalisert ved hovedbygget på Volda vgs. (Behov kan endres avhengig av plassering av ny idrettshall)

Tribune

Skolen har ikke behov for stor tribunekapasitet til sine basisaktiviteter, men vil være interessert i sambruk i et visst omfang, avhengig av hvor stor kapasitet Volda kommune ønsker å etablere.

Tilleggsareal

Avhengig av den nye idrettshallens plassering, vil det kunne oppstå behov for å legge bedre til rette for undervisning, lærerarbeidsplasser mm.

3. SKOLES BEHOV FOR IDRETTSFUNKSJONER UTMOMHUS

Utomhus idrettsarenaer som ønskes ved idrettshallen:

- Aktivitetsområde (enkle utendørs stativ til styrketrening)
- fotballbane (kunstgress)/ballbinge
- areal egnet for friidrettsøvelser

4. TILLEGGSINFORMASJON OM UTSTYR OG KRAV TIL UTFORMING

Utstyr til hallen

Hallene må inneholde det utstyr som kreves for å drive de ulike idrettsaktiviteter som hallen er bygget for. Med utgangspunkt i kroppsøving og de ulike idretters behov for generelt utstyr til oppvarming, grunntrening og ressurstrening, anbefales følgende fellesutstyr:

Utstyr	Antall
Håndballmål	2
Volleyballstenger og nett	til 4 baner
Badmintonstativ og nett	til 7 baner
Tennisstativ og nett	1
Mål til innebandy	6
Høydehoppstativ m/list	1
Bordtennisbord	4
Dommerstol til volleyball	1
Lette hekker for spensttrening	10
Gymnastikkbenker (spensttrening etc.)	6
Matter (1,2 x 2m)	12
Dynematter/tjukkaser *)	1
Mattetralle	1
Markører, f.eks. trafikksoner	20
Medisinballer	6
Minimål (til oppvarmingsbruk)	6
Kasser	3
Skumkasse	1
Myk trampett	1
Stiv trampett	1
Mykt springbrett	1
Stivt springbrett	1

*) Kan vurdere vegghengt lagring for å spare plass i utstyrlager

Krav til oppmerking

Hallene skal ha oppmerking i gulv og utstyr for ulike ballspill.

Oppmerkingen må gi kontrast, både mellom gulvets egen farge og linjene, og mellom de forskjellige linjene. Oppmerking må følge angitt norm for flerbrukshaller, jfr. veileder fra Kultur- og Kirkedepartementet.

Tak

Tak av god kvalitet, utformet slik at snø ikke samler seg, men fjernes naturlig, og tåle klimamessige belastninger (snø, vind etc.) i henhold til krav i byggeforskriftene. Himling skal være akustisk dempende og tåle ballspill. Plater, himlinger skal være fastmontert, ikke løse.

Ha en lysrefleksjonsfaktor mellom 0,6-0,65. Gi god varmeisolasjon og være sikret mot kondensproblemer. Taket skal gi gode akustiske forhold og etterklangstiden (absorpsjon) bør ikke være større enn 1,5 sekunder. Forskrift om krav til byggverk og produkter til byggverk (FOR

1997-01-22 nr. 33) setter krav til lydisolasjon, trinnlydnivå og etterklangstid for bygninger. Det skal ikke være lysåpninger, og lysrefleksjonsfaktoren skal følge gjeldende anbefalinger.

Takhøyde

Den frie takhøyden (under dragere, lysarmatur osv.) skal være minst 7 m over hele aktivitetsflaten.

Vegger

Alle vegger skal tåle belastninger fra ballspill og veggfast utstyr for kroppsøving og andre aktiviteter. Overflater som tåler ballspill, ikke vegger i gips. Deler av veggene bør være plane og fri for enhver hindring slik at de kan brukes som treningsapparat for balløvelser etter behov. Opp til 3 m over gulvet bør veggen være glatt uten framspring og den skal virke dempende på ballspill.

Bærende konstruksjoner som eventuelt stikker inn i hallen må sikres spesielt. Veggene skal være mest mulig vedlikeholdsfrie og skal gi gode akustiske forhold. Fargene på veggene skal helst være ensfargede og matte. Refleksjonsfaktoren (ro) skal være lavere enn 0,5. Hallen skal ikke eksponeres for direkte sollys.

Vinduer

Eventuelle vinduer må kunne blendes og tåle samme påkjenninger som veggene.

Dører

Dørene må tilfredsstille ovennevnte krav til vegger, og helst ligge i plan med vegg, eller tilbaketrukket. Alle dører skal slå ut fra hallen. Dører må ha lav eller ingen terskel.

Dører plasseres med omtanke ut fra hensynet til aktiviteten i hallen, og skal ta hensyn til rullestolbrukere bl.a. ved å unngå terskler. Det er viktig at dørene er store nok til å få inn utstyr til aktivitetene og utstyr og maskiner til reparasjoner og vedlikehold (ca. 2,2 x 2,5 m). Dørene skal tilfredsstille brannforskriftene når de fungerer som rømningsvei. En kjøreport er aktuell i forhold til drift og utenomidrettslig aktivitet.

Garasjeporter/dører til lager må være terskelfrie.

Gulv

Det skal være sportsgulv i flerbrukshallen tilpasset rullestolbrukere. Overflater må være lette å rengjøre og tåle slitasjebruk ved eksamensavvikling.

Gulvflaten skal være av typen flateelastiske gulv med forholdsvis liten friksjon, type parkett. Glidfriksjonskoeffisienten bør være 0,50 - 0,60 og støtdempingen ca. 50 %.

Lyskilde

Lysanlegg skal dimensjoneres i henhold til norsk standard for idrettsbelysning (NS-EN 12193), og det henvises til denne og Veilederen (utarbeidet av Lyskultur, Idrettsbelysning), for nærmere detaljer. Det skal kunne differensiere på trenings- og konkurranselys. Løsningen må utformes på en slik måte at konkurranselyset ikke brukes unødig.

Det må brukes solide lysarmaturer som gir god lysfarge, og er beregnet for idrettshaller, og drifts- og vedlikeholdsinstruks for lysanlegget skal medfølge. Lysarmatur skal ikke gi ugunstige skyggeeffekter av bevegelige elementer i hallen. Det er viktig at det dimensjoneres etter bruken og det skal kunne reguleres trinnvis etter behov. Lysarmatur skal være innfelt i tak (garderober) eller mellom eventuelle bjelker.

Lyskildene må tilfredsstille kravet til lys for avvikling av skriftlig eksamen, over hele spilleflaten.

Innslipp av dagslys vil gi gode estetiske og trivselsmessige kvaliteter i anlegget. Direkte sollys inn i hallen vil imidlertid være svært sjenerende for mange idrettsaktiviteter, og plassering av eventuelle vindusflater må derfor planlegges nøye. Vinduene må være blendingsfritt i begge retninger.

Lydisolasjon og akustikk

Forskrift om krav til byggverk og produkter til byggverk (FOR 1997-01-22 nr 33) setter krav til lydisolasjon, trinnydning og etterklangtid (absorpsjon) for bygninger.

Hvis mulig bør etterklangstiden for flerbrukshaller, som skal benyttes til instruksjon, møter og forsamlingslokale, ikke være større enn 1,5 sekunder. Trommelyder kan oppstå i hulrommet mellom oppbygde gulv og konstruksjoner under. Trommelyden kan reduseres ved å fylle hulrommet mellom lagene med mineralull, ved å benytte myke gulvbelegg eller ved andre bygningsmessige tiltak.

Veggene må lydisoleres slik at ikke støy fra tekniske anlegg eller utenfra overstiger 40dB(A). Etterklangtid for frekvensområdet 250-4000 Hz mindre enn 2 sek i tom hall.

Der hvor salen kan deles i flere seksjoner ved foldevegger eller lignende skal hver enhet tilfredsstille dette kravet.

Rømningsveier

Rømningssituasjon og brannkrav tilpasses 1100 personer (fra den ene hallen), og oppfylle gjeldende krav. En av rømningsveiene skal også fungere som kjøreport.

Trafikksystem

Trafikksystemet må skille mellom "skitten" og "ren" trafikk (skogang - barfotgang),

Estetikk og miljøhensyn

Idrettsanleggene er viktige kulturbærere. De har ofte en sentral plass i landskapet og lokalmiljøet. Flerbrukshaller er store bygg som har spesielle estetiske utfordringer og det anbefales sterkt at man engasjerer arkitekt til å formgi anlegget. Idrettshallene er sterkt fokuserte signalbygg og tjener som samlingssteder for mange aktiviteter og grupper av mennesker. Det er viktig at man trives der. En idrettshall er en stor bygning som ikke kan deles i mindre enheter - den skal kunne tre frem, selv om det også er behov for å skape variasjon i de store dimensjonene og flatene. Og den må tilpasses omgivelsene og landskapsrommet på stedet. I departementets veileder "Idrettsanlegg og estetikk", V-0896, er det vist en del eksempler på gode, funksjonelle og vakre idrettsanlegg, herunder også en rekke idrettshaller, og veilederen angir noen prinsipper for god estetisk utforming.

Utstyr i skolens egne utstyrlager

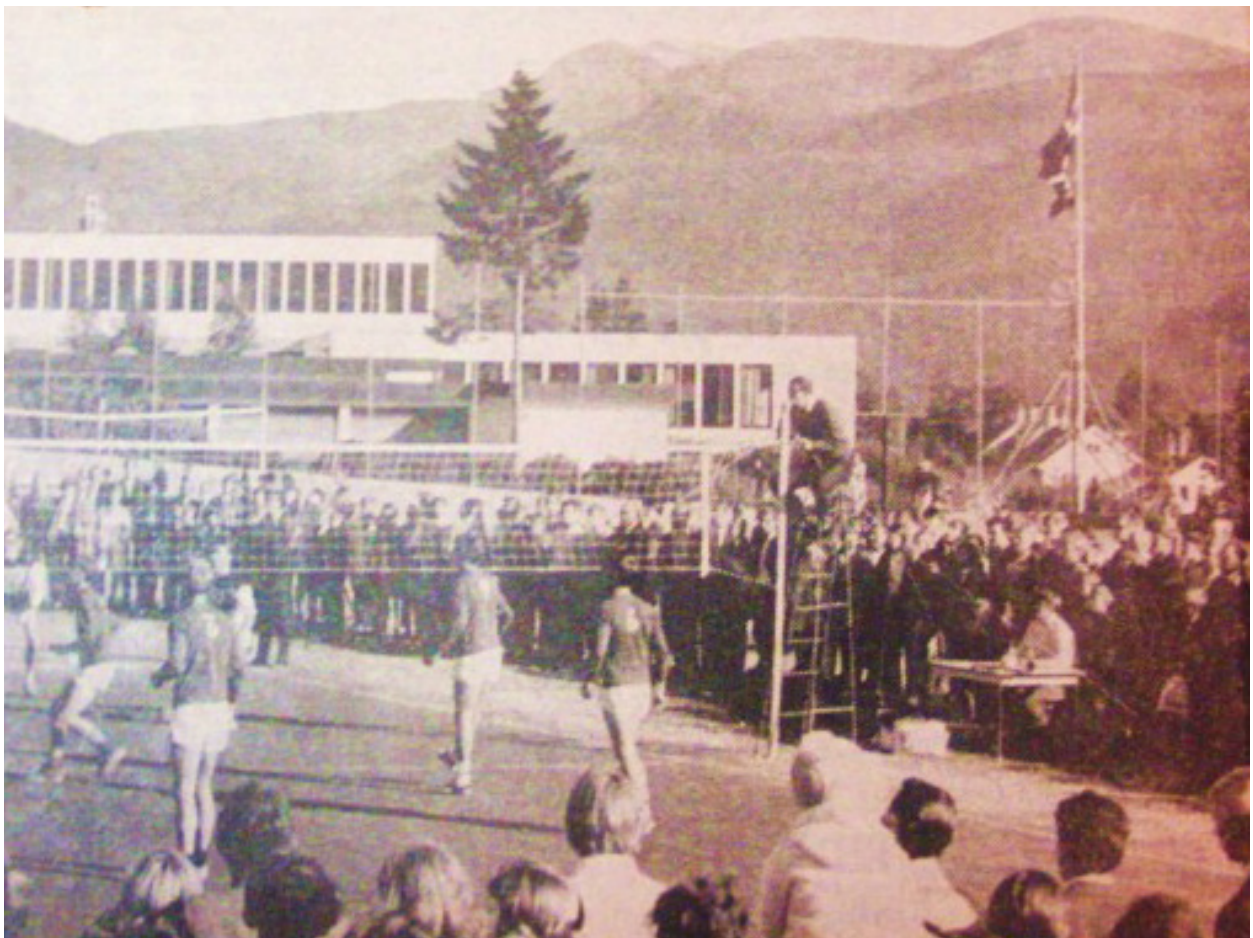
1. Til Hall/saler:

Utstyr	Antall
Basketball	35
Volleyball	35
Fotball (inne)	15
Fotball (ute)	30
Håndball	30
Badmintonracket	30
Vektball 3 kg	15
Vektball 5 kg	15
Ballskap på hjul 4 rom til baller	6
Oppheng til badmintonracketer	3
Oppheng til røde vester	1
Oppheng til gule vester	1
Oppheng til grønne vester	1
Oppheng til blå vester	1
Røde vester	20
Blå vester	20
Gule vester	20
Grønne vester	20
Judo-Matter små	30
Tralle til matter	1
Volleyballnett som deler salen på langs	1
Badmintonnett som deler salen på langs	1
Feste i hver ende + evet i gulv i alle saler	4
Hoppetau	30
Innebandykøller med oppbevaringstralle	60

2. Lager på 10 m² ved styrkerommet, skal bl.a. ha plass til følgende utstyr:

- pulsklokker
- matte til spenst test
- stativ til bevegelsestrening
- PC og datautstyr
- musikkanlegg
- diverse testutstyr og annet utstyr som ønskes innelåst (og tilsvarende utstyr til utholdenhetsrommet)
- førstehjelpsutstyr
- 2 Anne-dukke

ROMPROGRAM NY VOLDAHALL

*Glede, helse, ærlighet og
fellesskap er viktige verdier.
Det er et ideal at idretten fremmer dem.
Og det er et faktum.
Idretten – ikke minst lagidretten –
bidrar også til å utvikle evnen til
samarbeid for å nå felles mål.
Idretten bidrar også til å
bekrefte vår evne til
mestring av vanskelige oppgaver,
troen på at vi duger og
evnen til å mestre tap og tilbakeslag.
Det er viktig for mennesker flest.*

*(Kilde: Tidligere Statsminister Kjell Magne
Bondevik - Idrett og verdier).*

NY VOLDAHALL

Idrettarrangement er blitt en viktig sosial arena og det er en realitet at gode fasiliteter trekker folk. Det gjelder både utøvere og publikum. Idretten i Volda gleder seg over at det nå foreligger konkrete planer om en ny hall. Vi ønsker at antall tilskuerplasser, publikumsinnganger til arenaen, toaletter kiosk-/kafeområde skal bli så bra at publikum strømmer til Volda for å se idrett på alle nivåer og at arenaen er utformet slik at utøverne får de gode forhold. Med en flott idrettshall vil flere ønske å være gjester, sponsorer og bidragsytere.

Vi som er lidenskapelig opptatt av sport, ville nok også tilføye en annen opplevelsverdi ved sportsarrangementer. Det er spenningen. Den intense spenningen vi opplever når det ligger an til uavgjort men målsjansen byr seg like før slutt. Gledesrusen som følger målet og seieren eller skuffelsen som følger bomskuddet og tapet er med og gir spenningsopplevelser og en følelsesutladning i en travel og gjennomregulert hverdag full av alvor. Slik er det for både tenåringer og femtiåringer.

(Kilde: Tidligere Statsminister Kjell Magne Bondevik - Idrett og verdier).

STORT BEHOV FOR TRENINGSTID I HALL MELLOM KL 17 - 21

MANGE HALLIDRETTER MED TRENINGSBEHOV/ØNSKER I VOLDA

Det er viktig at en ny hall har et størst mulig brukspotensial i forhold til nåværende og framtidige behov. Volda har i dag aktive innenfor flere ulike hallidretter som håndball, volleyball, basketball, innebandy, klatring, judo og bordtennis. Et nytt anlegg kan og gi mulighet for nye aktiviteter, eller blåse liv i “gamle” aktiviteter, eks. turn. Idrettslaget Volda Turn og idrett er i dag uten et tilbud innenfor turn. De som ønsker å drive med dette må til Stryn eller Ulsteinvik.

IDRETTE REKRUTTERER SKOLEELEVER OG STUDENTER

Volda er ledende i regionen innenfor flere av hallidrettene (håndball, volleyball, bordtennis). Idrettene rekrutterer studenter og skoleelever fra hele landet til skolemiljøet i Volda (jmf. Volleyball - Terje Kolsvik som 17-åring avbildet av Næravisa i 1989). Et nytt anlegg vil være positivt for skolemiljøet i Volda. Sogndal er et godt eksempel på hva satsning og tilrettelegging for idrett kan gjøre for omdømme og rekruttering.

FORDELING AV TRENINGSTIDER I HALL - ET KNAPPHETSGODE

De ulike idrettene har ulikt behov for tilrettelegging for trening og konkurranser. Felles for idrettens treningsbehov er at tidsrommet mellom kl. 17.00 og 21.00 er den beste treningstiden. Det er vanskelig å finne trenere som har mulighet for å kjøre treninger mellom kl. 15.00 - 17.00.

Yngre spillere kan ikke ha treningstider før kl. 17.00 fordi de er avhengig av transport til/fra trening og fordi de har skole/lekser/SFO å ta hensyn til. Barn yngre enn 15 år kan ikke ha treningstid etter kl. 21. Det vil si at tilgjengelig treningstid i Voldahallen pr uke er 20 timer for barn yngre enn 15 år (mand - fred kl. 17-21). Det er også viktig at hallen blir plassert i Volda slik at en legger til rette for at barn og unge selv kan ta seg til idrettshallen. Det stimulerer til aktivitet og egenutvikling. Også for barn med minoritetsbakgrunn er det viktig at en idrettshall blir plassert i nærmiljøet.

FÅ LAG FÅR TRENINGSTID I HALL

En spilleflate a 20 timer (Voldahallen mand-fred kl. 17-21) gir plass til alle jentene i Volda handballklubb (tom J 16). Damelaget er ikke hensyntatt ettersom de kan trene etter kl. 21.00. Guttelagene til Volda Handballklubb er utelatt og alle de andre hallidrettene er utelatt; Volleyball, basketball, innebandy, klatring, judo og bordtennis.

Disse forholdene gjør at det er vanskelig å fordele treningstider og en av hovedgrunnene for at idretten i Volda mener at det er behov for en hall med to eller flere spilleflater.

En idrettshall med minimum to spilleflater vil gi dobbelt halltid og sikre et godt og allsidig aktivitetstilbud. Hallidrettene vil fortsatt være avhengig av treningstid i gymsaler rundt om i Volda Kommune for at alle idrettene skal få dekket sitt behov.

Klatring - mosjonsform, lek, konkurranseidrett og basis for nødredning: Norges klatreforbund er det raskest voksende særforbundet i NIF. Volda Klatreklubb har medlemmer som bidrar i Sunnmøre Alpine Redningsgruppe. Treningsarena: Siloen i Røysløda, radius 3 meter.

JENTELAGENE TIL VOLDA HANDBALLKLUBB FYLLER HELE HALLKAPASITETEN TIL VOLDAHALLEN I DAG

LAG	ANTALL SPILLERE	ANTALL LAG	BEHOV FOR ANTALL TRENINGSDAGER	BEHOV FOR TRENINGSTID I MINUTT PR GANG	TOTAL TRENINGSTID MANDAG - FREDAG
J 16/15	16	1	3	90	270
J 14/13	29	3	3	90	270
J 12	14	1	2	90	180
J 11	17	2	2	90	180
J 10	26	1	2	60	120
J 9	15	1	2	60	120
J 8	17	1	1	60	60
J 7	18	1	1	60	60
J 6	20	1	1	60	60
					1320 minutt
Samlet behov for treningstid for jentene (J 6 til J 16) i Volda handballklubb					= 22 treningstimer

Slik hallkapasiteten er i dag har hallidrettene i Volda dårlige rammebetingelser for å gi et godt og variert tilbud.

BEDRE RAMMEBETINGELSER FOR LOKALIDRETTE - REKORDSTORE SUMMER

Regjeringen vil styrke rammebetingelsene for lokalidretten og fordeler et rekordbeløp til norsk idrett. Regjeringen har i dag fordelt 2 422 millioner kroner i spillemidler til idrettsformål for 2016. Beløpet er 159 millioner kroner høyere enn i 2015. Aldri før har idretten fått mer penger, sier kulturminister Linda Hofstad Helleland. - Årets fordeling av spillemidler til idrettsformål innebærer en betydelig styrking av rammebetingelsene for lokalidretten i Norge. Den fremste prioriteringen i 2016 er økningen av tilskuddet til bygging av idrettsanlegg. (Kilde: Regjeringen.no Pressemelding | Dato: 29.04.2016 | Nr: 29/16)

OM ROMPLAN

Med bakgrunn i dagens aktivitet i Voldahallen og ønsker om tilrettelegging for ulike aktiviteter, har vi utarbeidet et grovt romprogram for anlegget. Det er mange forhold, ikke minst av økonomisk art, som må vurderes nøye før det vil være aktuelt å komme inn på et mer detaljert romprogram. Det vil være nødvendig med arkitektbistand på dette stadiet.

I de påfølgende punkter omtales først og fremst de primære arealene for idrettsaktivitet og de viktigste service- og driftsarealer knyttet til disse. Det omtales også i noen grad andre arealer som kan inngå i et hallprosjekt.

Kilde:

Regjeringen/Veilederen Idrettshaller - Planlegging og bygging” (V-0989B) - Brosjyre/Veiledning | Dato: 17.03.2016

Regjeringen/Veilederen Universell utforming av idretts- og nærmiljøanlegg - (V0511)

Norges Håndballforbund/Arenakrav topphåndball

Idrett og fysisk aktivitet har positive effekter både for hver enkelt og for samfunnet. Det går ikke noe klart skille mellom egenverdien ved fysisk aktivitet og den samfunnsmessige betydning idrettsarbeidet har. Idrett er viktig på alle nivåer, for alle som driver med det, og for mange rundt dem, og verdiene og effektene knyttet til utøvelse av idrett er hovedbegrunnelsen for den statlige støtten til idrettsformål. (Kilde: [Regjeringen.no/Tema/Kultur](https://regjeringen.no/Tema/Kultur), idrett og frivillighet/Idrettspolitikken).

Foto: Johnny Syversen

Idrett gir sosial tilhørighet. Tusenvis av foreldre stiller opp; kjører barna til trening og kamper, vasker deres tøy. Bidrar til; ja blir ofte en del av et fellesskap. Gode fellesskaps-opplevelser i trening og på kamp er med på å opprettholde motivasjonen. I et samfunn preget av sosial fragmentering, trenger vi arenaer for fellesskapsopplevelser. (Kilde: Tidligere Statsminister Kjell Magne Bondevik - Idrett og verdier).

55X65M STANDARD FLERBRUKSHALL

Flere entreprenører tilbyr i dag standard flerbrukshall. Vi har valgt å ta med et eksempel for illustrasjon. Entreprenøren er tilfeldig valgt og legger ingen bindinger for den videre prosessen.

SMSO Sport/ Hugaas Entreprenør AS har i samarbeid med Norges Håndballforbund/Norges Basketball Forbund & Norges Bandyforbund utviklet en «ny» standard flerbrukshall. Den er bygget på «malen» som de tre overnevnte særforbund har i sin presentasjon/katalog : «Planlegging og bygging av fleridrettshaller i Norge ,okt 2014».

Hallens størrelse er 55X65m= 3575m² grunnflate+ 2.etg 1225m², totalt 4800m²

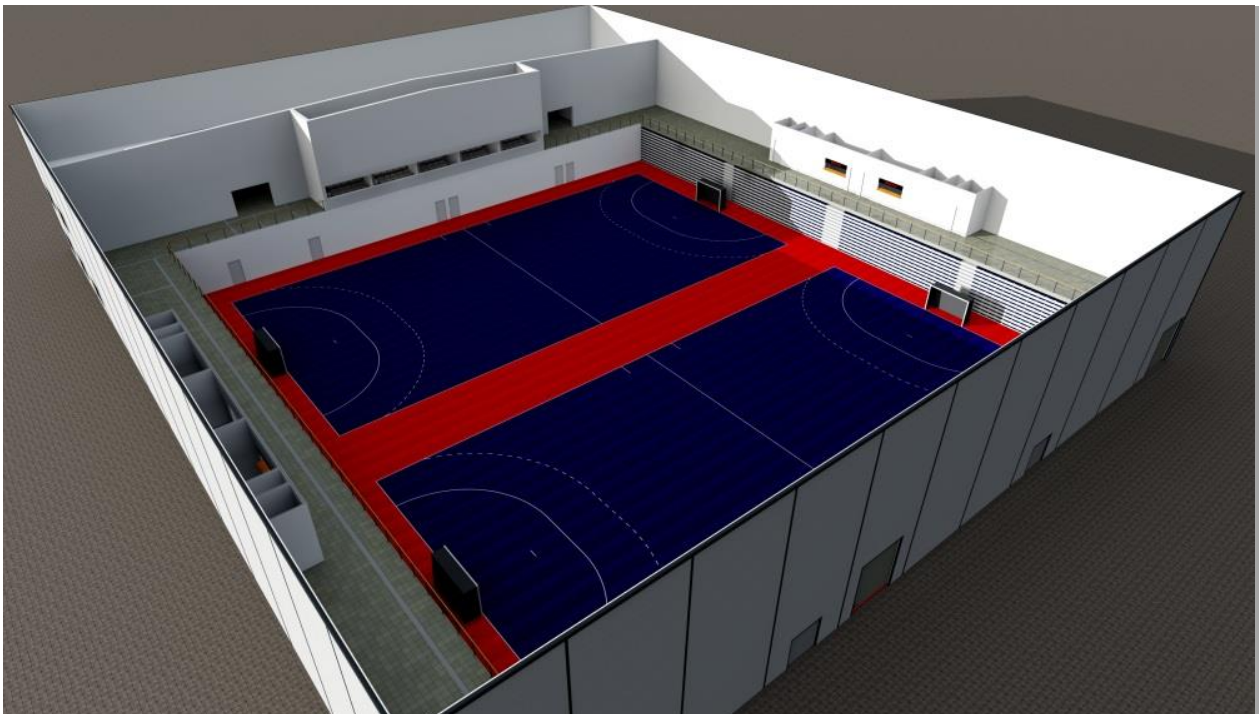
Hallens innhold:

1. ETG INNEHELD:

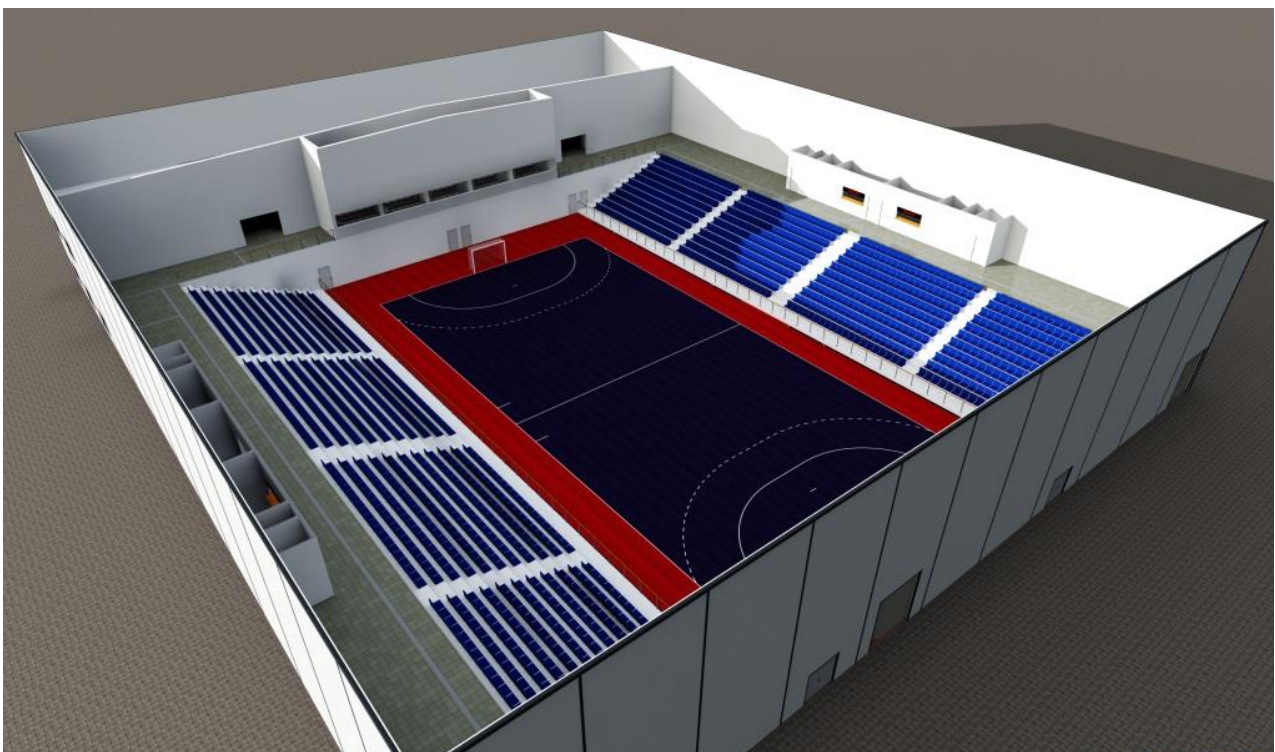
- aktivitetsflate på 45X50m
- inngangsparti/ foaje
- publikums toaletter
- 2 sett garderober
- pluss 2 dommergarderober.
- heis/trapp opp til 2.etg.
- I tillegg et eget treningsrom/oppvarmingsrom på 150 m² m/ garderobe /dusj/WC
- Et areal på 150 m² for utleiemuligheter, eventuelt kafeteria/supporter shop etc
- Innen i selve hallen er det sekretariat, store lager rom, rom for renhold/maskiner, og et disponibelt rom/ klubblokale/møterom på over 50 m².

2. ETG INNEHELD:

- flere møterom
- stort klubb lokale
- hele 7 utsalgssteder/kiosker
- flere WC fasiliteter
- flere lagerrom
- egne VIP-losjer og VIP arealer
- Her er også satt av plass til TV produksjon.

*Standard Flerbrukshall. Ny type standard Flerbrukshall med 2 spilleflater og plass til 2000 personer. Hallens størrelse er 55X65m= 3575m² grunnflate+ 2.etg 1225m², totalt 4800m²
Som treningsarena har vi 2 hele spilleflater på 20X40 m + sikkerhetssoner, med et motorisert skillenett som skiller banene. Teleskoptribunen er trukket inn til vegg (ikke i bruk). (Kilde: MSO Sport/ Hugaas Entreprenør AS)*

Som kamparena trekkes teleskoptribunen ut på begge sider, og banen snus 90 grader ifft treningsbanene. Som kamparena er det plass til 2000 personer. (Kilde: MSO Sport/ Hugaas Entreprenør AS)

HÅNDBALL

Volda Handballklubb. Del av VTI fram til 2005. Frå 2005 eiga klubb.

Har i dag i alt 340 aktive medlemmar.

*Treningsarena: Voldahallen, Gymsalar Volda Ungdomskule, Idrettsbygget,
Treningsstudio*

Kamparena: Voldahallen.

I 2005 starta Volda handballklubb sitt satsningsprosjekt med 120 aktive spillere og eit budsjett på ca. 270.000,- I sesongen 2006/2007 var antallet aktive doblet til 250 aktive og budsjettet mer enn tredoblet med en omsetning som passerte 1 million kroner.

I 2015 var antall aktive 370 og omsetningen passert 4,5 millioner kroner og markert seg som ein av dei største klubbane i Møre og Romsdal.

Volda handballklubb har et uttalt mål å spille håndball i toppserien er det viktig at hallen utformes i henhold til spesielle krav som stilles til en elite-arena. Da er det i utgangspunktet en hall med to spilleflater, hver på 25 x 45 meter hvor man har en elitearena sentralt over de to banene, og teleskoptribuner på begge langsidene. I den videre romplanen er det listet opp NHF's krav til rom og bruken av disse i en elite-arena. Kravene fra håndballforbundet er delt inn i fire kategorier:

A - Ufravikelige

B - Kan justeres

C og D - Veiledende

Krav som ikke krever egne rom er ikke hensyntatt i denne romplanen, f.eks: Krav til belysning, lydanlegg, kampur etc. Her henvises det til NHF's krav til arenaer.

Regjeringer sier i sitt dokument om idrettspolitikk at; "Det er viktig å støtte den frivillige, medlemsbaserte idretten, slik at man kan opprettholde og utvikle et omfattende og godt aktivitetstilbud der folk bor. Og det er viktig med gode idrettsanlegg som gir flest mulig anledning til å drive idrett og fysisk aktivitet, og som spiller aktivitetsprofilen i befolkningen".

HÅNDBALL

SPILLEFLATE

- En hall med **to spilleflater** for håndball skal ha fri gulvflate på 50 x 45 m (A)
- Fritt **gulvareal** ved ferdig rigget arena (inkl. plass for reklame) Minimum 48 x 26 m (A)
- **Spilleflate** inkl sikkerhetssoner: 45 x 24 m, minimum 9 meter fri takhøyde (A)

TAKHØYDE

NHF har krav om minimum 9 m takhøyde for elite-arena. (A)

MERKING AV BANEN

Ifølge NHFs spilleregler. Til TV-kamper skal det benyttes gulv med oppmerking kun for håndball (A)

GULV - KONSTRUKSJON

- Gulvkonstruksjon i henhold til Kulturdepartementets krav: Kombielastisk (B)

Håndball foretrekker kombielastiske gulv. Det foretrekkes gulv med forholdsvis lav friksjon. **Gulvet må ha god støtdemping som tar hensyn til at det i håndball er mange barn og unge som skal ha gode forhold på samme gulv som forholdsvis tunge seniorspillere.** Lineær friksjon målt med pendeltest (målt i henhold til NS-EN 16837) bør ha verdier på mellom 90 og 100 (tilsvarer ca. 0,46–0,57 i tidligere brukt test for glidefriksjon). Støtdempingen for kombielastiske gulv må være på minimum 55 %. For punktelastiske gulv bør støtdempingen være ca. 40 %. Målfeltet kan merkes med egen farge som skiller seg fra gulvfargen dersom håndball skal gis spesiell prioritet.)

(Kilde: Regjeringen/Veilederen "Idrettshaller - Planlegging og bygging" (V-0989B) - Brosjyre/Veiledning | Dato: 17.03.2016)

GARDEROBER

Som en hovedregel bør det være to garderober med dusjrom til hver stor salenhet. Fire garderober for en normalhall vil være hensiktsmessig for en typisk ballspillhall, hvor to lag er på banen og to lag gjør seg klare til neste kamp. For en vanlig lags-garderober bør det beregnes 1–1,2 m² pr. person, minimum 20 m². Minimum to garderober, én for hvert kjønn, skal være tilpasset brukere i rullestol. Det skal være direkte tilgang til toalett fra hver gar-derobe. Toalet bør ha tilknytning til garderobens inneskoareal.

I tillegg skal det normalt være to garderober med dusj og toalett som er beregnet på instruktører, dommere og lærere. Dette vil normalt dekke behovet for en hall med størrelse på en håndball-flate. Behovet må imidlertid vurderes i hvert enkelt tilfelle, og det understrekes at idrett og skole ofte vil ha ulike behov for kapasitet og inndeling av garde-rober. Minimum én av disse garderobene skal være tilpasset brukere i rullestol.

(Kilde: Regjeringen/Veilederen "Idrettshaller - Planlegging og bygging" (V-0989B) - Brosjyre/Veiledning | Dato: 17.03.2016)

HÅNDBALL

GARDEROBER SPILLENDEN LAG:

Følgende rom og fasiliteter skal stilles til rådighet for hvert lag (B):

1. Sitteplasser og klesoppheng/skap for minimum 20 personer.
2. Tilgang til massasjebenk i eller i umiddelbar nærhet av omkleddningsrommet
3. 2 toaletter med direkte adkomst fra omkleddningsrommet eller i umiddelbar nærhet.
4. 1 garderobe reservert trenere/lagledelse

GARDEROBER FOR DOMMERE:

Det skal finnes egne, separate omkleddningsrom for dommerne som minimum skal inneholde (A):

- 2 dusjer
- 2 omkleddningsplasser
- WC

DUSJROM

Håndballforbundet stiller ingen krav til antall garderober utover de ovenfor nevnte. I veilederen for idrettshaller står det;

“Det bør være separate dusjrom til hver garderobe. For idrettsbruk bør det beregnes ett dusjhode pr. 4 aktive, og det må legges inn noe tørkeplass med håndkleknagger ved gjennomgang til garderobe. For en vanlig lagsgarderobe bør det beregnes 0,8 m² pr. person, noe som gir et areal på 10–12 m². For skolebruk kan det være ønskelig med flere dusj-hoder og dermed større areal.”

Antall garderober og størrelsen på dusjrom vil måtte beregnes utifra antatt bruk (idrett og skole).

(Kilde: Regjeringen/Veilederen “Idrettshaller - Planlegging og bygging” (V-0989B) - Brosjyre/Veiledning | Dato: 17.03.2016)

INNGANG TIL ARENA FOR DOMMERE OG SPILLERE

Det skal være en egen, separat inngang til arenaen for dommere/spillere. Her skal verken publikum eller presse ha adgang. (A)

INNGANG TIL SPILLEFLATE FOR DOMMERE OG SPILLERE

Arenaen må ha direkte, beskyttet tilgang fra garderober til spilleflaten. (A)

SEKRETERIATSKONTOR/KONTROLLROM

Rom på minimum 15 m² med plass til minimum 1 bord og 8 stoler. (C)

Jeg var selv håndballjente. I flere år tilbragte jeg mange kvelder i uka i den nye, fine idrettshallen vi hadde fått i Klæbu, ei lita bygd i Sør-Trøndelag, på 90-tallet. I den hallen opplevde jeg mange lykkelige øyeblikk - og mange skuffelser.

Hvorfor brukte jeg dag etter dag, uke etter uke og år etter år så store deler av livet mitt i den hallen?

Det var ikke fordi Klæbu hadde så stor glede av meg. Det var fordi jeg opplevde samhold, konkurranse, jentefellskap og gode trenere. Hele min identitet var knyttet til Klæbu håndball. I ettertid vil jeg si at dette er noen av de opplevelsene av mestring som virkelig betydde noe i min oppvekst. Det var en opplevelse av å være en del av noe som var større enn meg selv. Jeg er takknemlig for livsgleden som idretten er i stand til å gi oss.

(Utdrag fra Kulturminister Linda Catherine Hofstad Helleland tale til Tale til Idrettsgallaseminaret 2016)

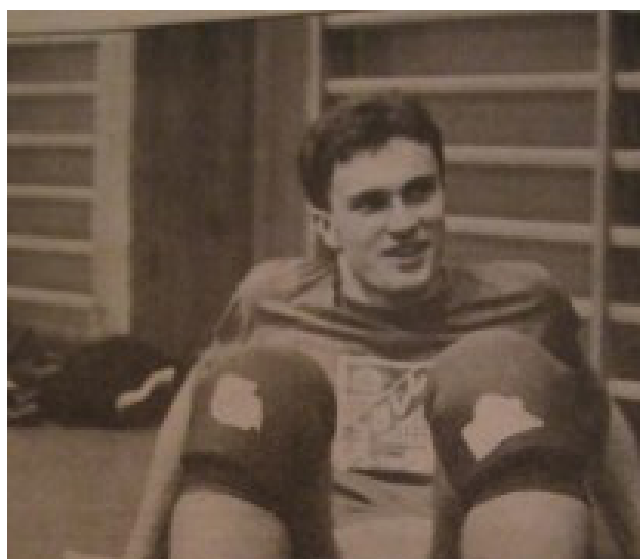
VOLLEYBALL

KFUM Volda Volleyball og Sandvolleyball vart stifta i 1964.

Har i dag i alt 113 aktive medlemmar.

Treningsarena: Årneset, Voldahallen, Idrettsbygget, Austeffjord Skule, Hornindalshallen og Bratteberg skule.

Kamparena er: Voldahallen, Hornindalshallen og Årneset.

Terje Kolsvik som 17-åring avbilda av Næravisa i 1989

Ungguten frå Steinkjer som kom til Volda for å gå gymnas og spele volleyball. I åra 1987 til 1990 var KFUM Volda framleis eit storlag i norsk volleyball. På dette laget var storspelarar som Rune Humberstet, Dag Tore Hagen, Magne Vågen, Oddbjørn Dalen, og fersk til klubben kom Terje Kolsvik frå Steinkjer i ein alder av 15 år. Terje vart seinare ein bauta i norsk volleyball med fleire år i eliteserien og fekk fleire noregsmeisterskap i beltet.

SNM i volleyball utandørs på Steinrøysa i 1969! Denne parkeringsplassen var ein gang heim for NM-finalen i både herre- og dameklassa, og med det med 1000 tilskodarar. Det må ha vore ei oppleving av dei sjeldne.

VOLLEYBALL

SPILLEFLATE

Arealkrav Netto spilleflate for volleyball er 9 m x 18 m. Det internasjonale regelverk fastsetter krav om 5 m friområde fra sidelinjene og 8 m bak baklinjene. Det totale arealet fri for hindringer er i henhold til de internasjonale krav 19 m x 34 m. Dette arealet skal innrammes av vant. Dette krav gjelder også for kamper i norsk eliteserie og 1. divisjon.

TAKHØGDE

Fri takhøyde over hele friområdet er i det internasjonale regelverk 12,5 m. Nasjonalt og til innledende kamper i E-cup aksepteres fri takhøyde over hele friområdet på 7 m. Til kamper under eliteserie og 1. divisjon i Norge er det krav om minimum 2 m friområde rundt hele banen. Det er sterkt ønskelig at det også til kamper på dette nivå er mulig å få et lengre servefelt enn 2 m bak baklinjen. Minimum anbefales ikke under 3 m.

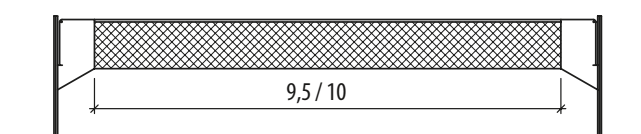
MERKING AV BANEN

Banene merkes opp i henhold til paragraf 1.1 i de internasjonale spilleregler for volleyball. Netto spilleflate for hovedbane (området innenfor side- og baklinjer) skal ha annen farge enn gulvet for øvrig. Fargevalg er avhengig av øvrige fargevalg i hallen.

ANBEFALINGER TIL FLERBRUKSHALL

Norges Volleyballforbund anbefaler at en flerbrukshall har en minimum fri spilleflate på 25 m bredde og minimum 42 m lengde. På dette arealet kan merkes opp hovedbane med internasjonale mål og tre baner på tvers til trening og spill i aldersbestemte klasser og lavere divisjoner. For å kunne anbefale 4 baner på tvers må hallens lengde økes til 51 - 52 m, avhengig av hvor mye skilleveggene bygger (friområde på sidene fra sidelinje til skillevegg må være minimum 2 m. I en slik hall kan hovedbane legges slik at den dekker kun 3 av de 4 halldelene. I haller med tribune på kun en langside anbefales hovedbanen merket slik at avstanden til tribunen blir kun 5 m + plass til vant.

Belysning Volleyball stiller store krav til belysning, men ikke fra få og sterke lyskilder (lysrør er å foretrekke). Jevnhet, både horisontal og vertikal, er i realiteten viktigere for utøvelsen av volleyball enn lysstyrke. Til konkurranser ønskes (og kreves av det internasjonale forbund) 600 lux, jevnhet 0,7 og blending redusert til et minimum over nettområdet. Til trening kan kravet til lysstyrke reduseres til 300 lux. Krav til jevnhet og blending kan ikke reduseres.

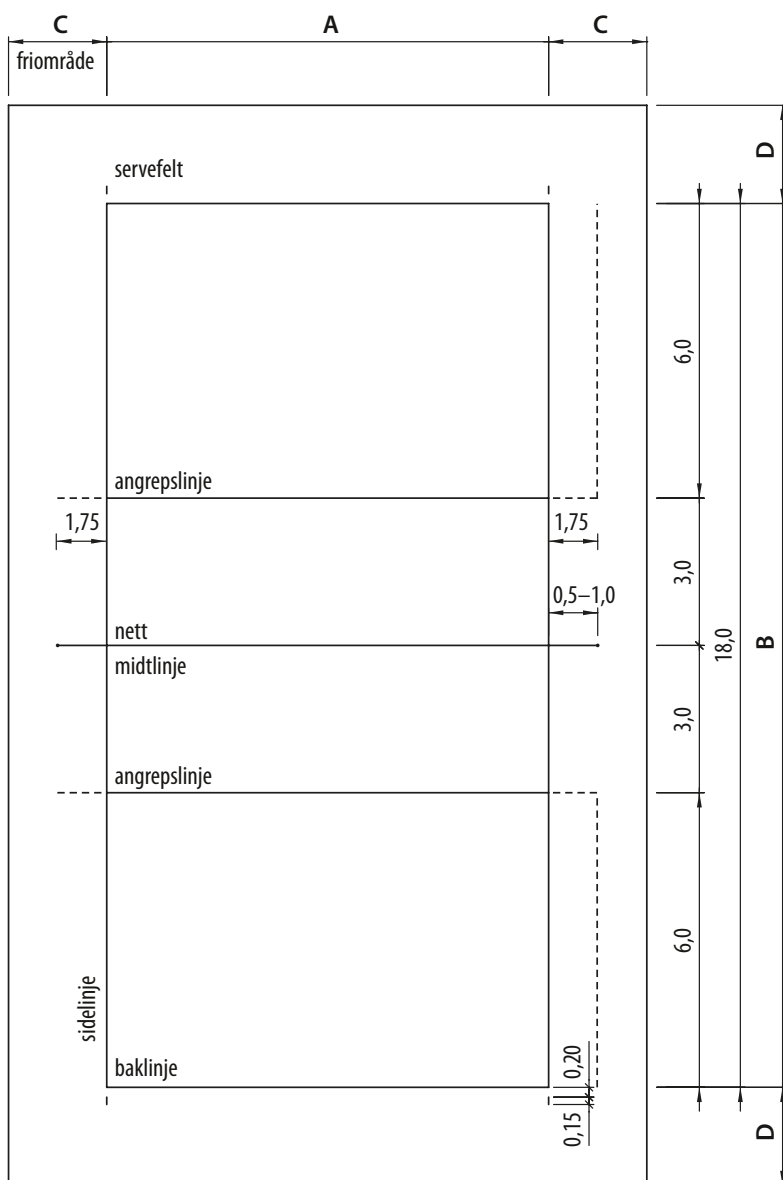

NETTHØYDE (på midten):

Herrer: 2,43m

Damer: 2,24m

Ulike netthøyder til ulike aldersklasser

PLAN

BELYSNINGSTYRKE:

- i.h.t. NS-EN 12193

Min. kl. 2

OL., VM o.l. – Lysstyrke målt 1m over banen og friområdet skal være 1000–1500 lux.

I eliteserien og 1.div. skal lysstyrken være min. 500 lux målt 1m over banen og friområdet.

OPPMERKING:

- linjebredde: 50mm
- linjefarge: Lys og god kontrast (Internasj. hvit)

MÅLTOLERANSER FOR OPPMERKING:

For mål <4,0m, tillatt avvik maks. 10mm

For mål $\geq 4,0\text{m}$, maks. $5 \times \sqrt{L}$ mm, hvor L = målet i m.

Type spill	A	B	C	D	høyde
OL, VM, o.l.	9,0	18,0	Min. 5,0	Min. 8,0	12,5
Nasjonale; elite/1. div.	9,0	18,0	3–5,0	5–8,0	Min. 7,0
Nasjonale, øvrige	9,0	18,0	Min. 3,0	Min. 3,0	Min. 7,0

ubenevnte mål i er i meter

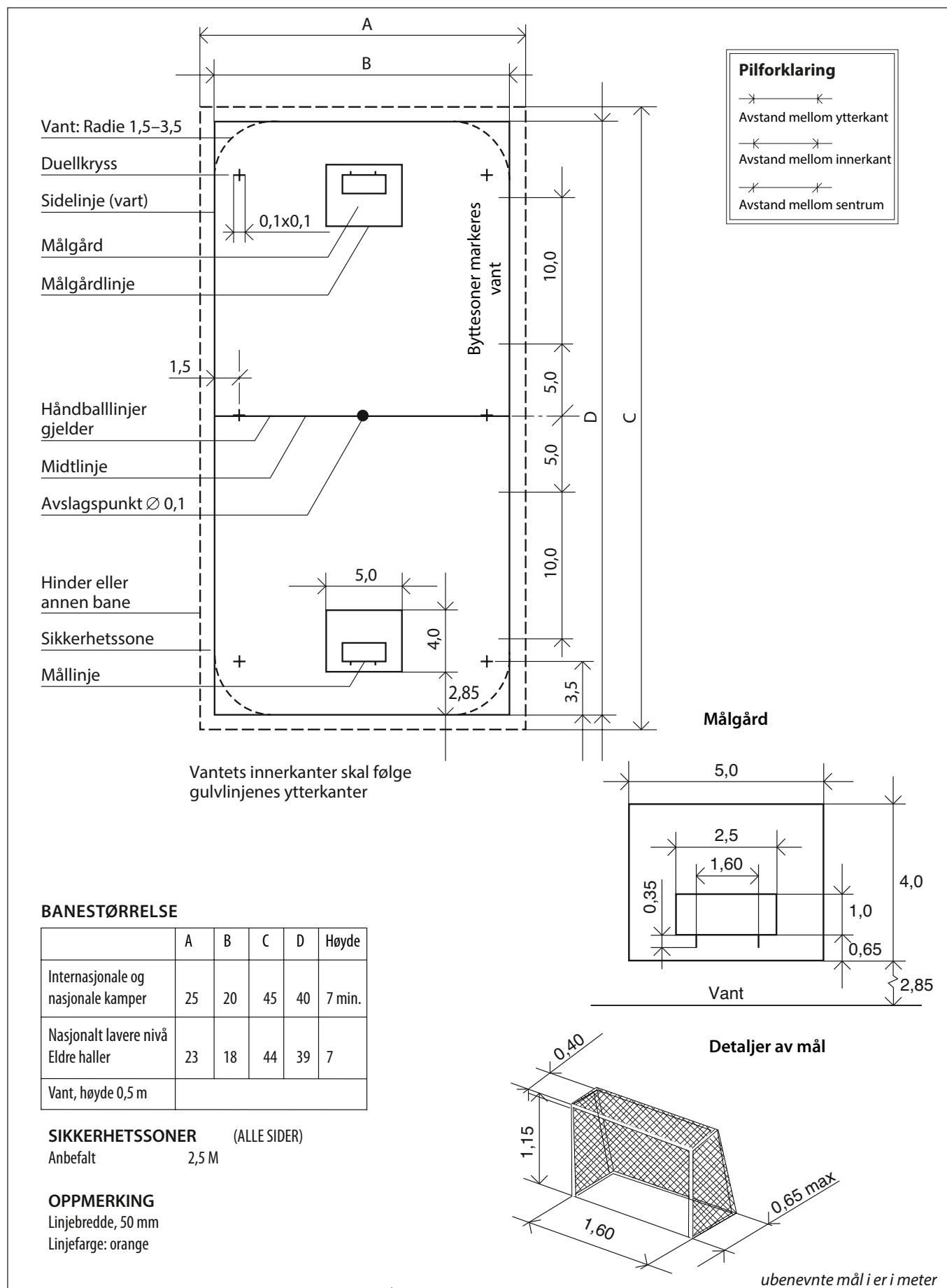
INNEBANDY

Volda innebandyklubb vart stifta i 2013 og er en ny hallidrett i Volda. Har i dag i alt 65 aktive medlemmar men ser et potensiale til å få 120-150 medlemmer dersom de får tildelt mer halltid.

SPILLEFLATE

Spilleflate for innebandy er tilsvarende spilleflate for handball.

KLATRING

Klatreanlegg deles inn i buldre- og tauanlegg. Tau-anlegg kan gjerne ha buldring. Anleggene deles i til-legg inn i størrelseskategorier med krav til bl.a. areal, veggflate og bratthet. Det anbefales å ha klatreanlegg i egne rom, heller enn f.eks. på en vegg i en idretts-hall. Klatring er visuelt spektakulært og må gjerne være plassert godt synlig for andre brukere.

Anbefalte seksjoner i et klatreanlegg:

1. Tauvegg
 - Fra LODDRETT til overheng
2. Buldreseksjon
3. Kursvegg
 - ofte over buldredelen
4. Tilrettelagt område for barn
5. Tilkomstteknikk, rapell område, evt. el-stolpefester, Redningsteknikk / trening

1) Klatring med tau:

-Ledklatring -Topptau

2) Buldring

Egen konkurranseidrett og treningsform

3) Kursvegg og 4) Barneklatring

NKF og Kulturdepartementets veilder for klatrehaller:

PLASSERING I IDRETTSHALLER:

- I flerbrukshaller bør det være et fysisk skille mellom klatreveggen og resten av hallen
- Det beste er en vegg som også skjermer for støy, men i noen tilfeller kan det brukes nett
- Hvis veggen har overheng må avstanden være stor nok til at klatrere ikke kan pendle ut i nettet

ANG SIKKERHET OG STØY:

- Viktig at det ikke er for høyt støynivå (ball-idrett) til at det ikke forstyrrer kommunikasjonen mellom klatrer og sikrer
- Hvis det spilles musikk må volumet holdes lavt

Anleggskrav konkurranser:

Norgescup tau:

- Minst 4 konkurranseruter
- og 2 klatrere på veggen samtidig
- Plass til minst 100 tilskuere
- Garderobe og oppvarmingsmuligheter til 40 deltagere
- Veggen minimum 13 m høy og 8 m overhengende
- Rutene skal kunne lages minimum 15 m lange

Norgescup buldring:

- 14 parallelle bulder
- Plass til 100 tilskuere

5) Sunnmøre Alpine redningsgruppe

Brannvesen
Røde Kors
Elektromontører, redning
Kameratredning tilkomstteknikk

FELLESAREAL

FØRSTEHJELP OG DOPINGKONTROLL

Arenaen skal ha et eget rom som er avsatt til og klargjort for bruk ved dopingkontroll. Utforming i henhold til krav fra Antidoping Norge. (A)

I veilederen for idrettshaller står det; I idrettshaller som benyttes hovedsakelig til bredde-idrett vil det normalt ikke være behov for eget rom for førstehjelp og dopingkontroll. I en HMS-plan for anlegget skal det imidlertid beskrives hvordan disse funksjonene skal ivaretas. Plass for førstehjelpsutstyr må være tydelig merket og lett tilgjengelig.

Hjertestarter bør finnes lett tilgjengelig i alle idrettshaller.

(Kilde: Regjeringen/Veilederen "Idrettshaller - Planlegging og bygging" (V-0989B))

I et stillesittende samfunn, hvor ungdom sitter på skolebenken på dagtid, sitter med leksene på ettermiddagen og sitter foran PC og TV på kveldstid, så er det viktig for folkehelsen at de kommer seg opp av stolen og får trimmet kroppen. Masseidretten bidrar til at ungdommen bruker kroppen, kommer i bedre form. Det gjelder oss voksne også. (Kilde: Tidligere Statsminister Kjell Magne Bondevik - Idrett og verdier).

PUBLIKUMSFASILITETER TRIBUNER

Antall tilskuerplasser: 2 000 plasser (Kan dispenseres i kommuner med lite befolkningsgrunnlag) (A)

ANDEL SITTEPLASSER:

Minimum 1 500 nummererte plasser, og ikke under 50% av total tilskuerkapasitet. Sitteplasser skal være i form av "tip-up seats" og skal tilfredsstille CEN-NORM 13200 – 1:2010. Setedybde: min. 40 cm Setebredde: min. 45 cm målt fra midt sete a til midt sete b Seterygg: min. 30 cm Gangpassasje med nedslått sete: 40 cm Gangpassasje med oppslått sete: min 60 cm Alle sitteplasser skal være nummererte. (A)W

TRIBUNE PÅ BEGGE LANGSIDER:

Arenaen skal ha tribuner på begge langsider av matchbanen. (A)

ANTALL PUBLIKUMSINNGANGER TIL ARENAEN:

Minimum to med mulighet for å skille borte- og hjemmelagets supportere. (A)

ANTALL INNGANGER TIL TRIBUNE:

Minimum to med mulighet for å skille borte- og hjemmelagets supportere. (A)

SEKSJON FOR BORTESUPPORTERE:

Arenaen skal ha en separat seksjon for bortelagets supportere med plasser tilsvarende minimum 5 % av arenaens totale kapasitet. Det skal være mulig å sette opp en fysisk adskillelse mellom bortesupporternes seksjon og de øvrige deler av tribunen. (A)

ANTALL NØDUTGANGER:

I følge offentlige krav. (A)

15. VIP-FASILITETER

INNGANG:

Arenaen skal ha en egen inngang til VIP. (B)

RESTAURANT/-KAFETERIA:

Det skal finnes muligheter for bevertning av VIP i eget lukket lokale. VIP-området skal kunne beverte 50 mennesker sittende/stående ved bord. Restauranten/kafeteriaens areal skal være på minimum 100 m². (B)

TOALETTER:

Det skal være toaletter tilgjengelig i umiddelbar nærhet av VIP-området. (C)

VIP-TRIBUNE I ARENA:

Inne i arenaen skal det være avsatt et eget område til minimum 50 personer. Plassene skal være sitteplasser (ihht definisjonen "sitteplass" under punktet "publikumsfasiliteter") og være plassert i umiddelbar nærhet av de øvrige VIP-fasilitetene.

Når barn begynner å være med på et håndballag eller et fotballag, er det ofte fordi noen av vennene også er med. (Kilde: Tidligere Statsminister Kjell Magne Bondevik - Idrett og verdier).

16. PRESSE-FASILITETER:

PRESSEROM/-MØTEROM:

Et rom på minimum 20 m² skal være tilgjengelig. (C)

PRESSETRIBUNE:

Pressetribunen skal ha tilstrekkelig antall plasser reservert skrivende presse på eget avsatt område. Hver plass skal ha bordflate med plass til bærbar PC og notisblokk, stol med rygg, 2 uttak for strøm og tilgang til bredbåndsoppkobling

SEKRETERIATS-KONTOR/KONTROLLROM

Sekretariats-kontor/-kontrollrom.

LAGERROM FOR IDRETTSMATRIELL

Det bør være et materialrom på minimum 30 m² pr.salenhet. Ett av materialrommene bør være på 40 m² med en dybde på minimum 5 m. Dette material rommet skal plasseres i den delen av hallen hvor det største utstyret er planlagt benyttet. Skolenes og idrettslagenes behov for separate materialrom må vurderes nøye. Samlet areal for materialrom til en normalhall skal ikke være mindre enn 100 m².

Spesielle behov, som for eksempel plass for lagring og lading av elektriske rullestoler for ballspill, eller spesielt stort behov for lagerplass for bord og stoler, må vurderes å komme i tillegg.

FELLESAREALER OG ANDRE BRUKSROM

Arealer til andre aktiviteter og funksjoner skal framgå av behovsanalysene og grad av flerfunksjon. Dette må vurderes i forbindelse med utredning av behov og konsept. I det følgende er noen av de mest vanlige funksjonene i en vanlig idretts-hall omtalt.

Vestibyle med resepsjon som har en service-funksjon for brukere som kommer til anlegget. *Resepsjonen kan ha ulike funksjoner som f. eks. informasjonssenter, billettsalg, kiosksalg, vaktrom og kontrollrom.* Størrelse må vurderes ut fra hvor mange mennesker som forventes å besøke anlegget på en vanlig dag, og hvor mange som ventes å besøke anlegget ved maksimalt store arrangementer.

I regjeringens veileder til idrettshaller står det; Det anbefales et areal i vestibyle på 0,2 m² pr. tilskuerplass ved arrangementer. Det bør ikke være mindre enn ca. 50 m² fri gulvflate. Det anbefales å innrede noen sittegrupper, men ved større arrangementer er «ståbord» mer effektiv utnyttelse av arealene. Det anbefales også å ha et vindfang på ca. 10 m² i inngangspartiet. (Kilde: Regjeringen/Veilederen "Idrettshaller - Planlegging og bygging" (V-0989B) - Brosjyre/Veiledning | Dato: 17.03.2016)

Også i mindre anlegg vil det være behov for å ha en funksjon for kiosksalg. Denne kan gjerne kombi-neres med vaktfunksjonen. Det må vurderes om det skal være en atskilt resepsjon.

For publikum i en idrettshall anbefales følgende antall toaletter i forhold til antall personer som forventes å oppholde seg i anlegget:

FOR MENN:

- 1 WC pr. 200 menn;
- 1 urinal pr. 150 menn;
- 1 vaskeservant pr. 200 menn.

FOR KVINNER:

- 1 WC pr. 75 kvinner;
- 1 vaskeservant pr. 200 kvinner.

For bevegelseshemmede i rullestol:
1 tosidig toalett, ca. 5 m², pr. 15 rullestolbrukere.

Det skal være minimum to toaletter, og ett for bevegelseshemmede i rullestol, alle med vaskeservant.

Spillemidler til bygging og rehabilitering av idrettsanlegg skal bidra til en infrastruktur som gir befolkningen mulighet til å drive både egenorganisert aktivitet og aktivitet i regi av den frivillige medlemsbaserte idretten.

MØTEROM

Etter behov anbefales det å sette av plass for møterom, ett med størrelse på f.eks. 30–40 m² og ett på 15–20 m² til lagsmøter, styremøter og lignende. Møterommene bør planlegges for å kunne fungere som sekretariat i forbindelse med arrange-menter i anlegget.

Dersom hallen brukes i skolesammenheng, bør man vurdere om det er hensiktsmessig at ett rom er på størrelse med et klasserom, ca. 60 m², eventuelt med mulighet for oppdeling med mobile skillevegger.

Møterom bør ligge i tilknytning til vestibyleområdet.

SOSIALT ROM

Det anbefales å etablere et sosialt rom i tilknytning til idrettshaller. Rommet bør være beregnet for åpen sosial aktivitet som ikke nødvendigvis er knyttet opp mot idrettsaktivitetene. Rommet bør ligge i tilknytning til, men adskilt fra, vestibyleområdet, og ha mulighet for servering. Av mulige aktiviteter som rommet bør beregnes på nevnes lagskvelder, skolefritidsordning med mulighet for lekselesing og servering, kursvirksomhet og ungdomsklubb.

PERSONALROM

Dersom det planlegges for at det skal være fast personell knyttet til driften må arbeidsmiljølovens bestemmelser for slike rom følges.

Rommene må dimensjoneres etter driftsopplegget for hallen.

Aktuelle arealer kan være:

administrasjon og kontor, 10–12 m²;

- pauserom, spiserom med minikjøkken, ca. 10 m²
- personalgarderobe med dusj og WC ca. 10 m²

***Idrett gir sosial tilhørighet.** Tusenvis av foreldre stiller opp; kjører barna til trening og kamper, vasker deres tøy. Bidrar til; ja blir ofte en del av et fellesskap. Gode fellesskapsopplevelser i trening og på kamp er med på å opprettholde motivasjonen. I et samfunn preget av sosial fragmentering, trenger vi arenaer for fellesskapsopplevelser. (Kilde: Tidligere Statsminister Kjell Magne Bondevik - Idrett og verdier).*

Hjertestarter bør være en selvfølge i idrettshallen. Foto: Gry Brodshaug

RENHOLDSSENTRAL

Renholdssentralen bør ligge i direkte tilknytningen til hallen. Størrelse på rommet bør ikke være mindre enn 10 m², med minimum bredde 2 m og takhøyde minimum 2,5 m.

TEKNISKE ROM

Det må planlegges med tilstrekkelig plass for tek-niske anlegg. Særlig ventilasjonsanlegg er areal-krevende, men det må planlegges plass også for elektrotavle, styringssystemer og vannsentral. Til en idrettshall kan det antydes et areal på 100 - 200 kvm, men fagkonsulenter må vurdere areal og plassering av tekniske rom. Driftspersonell med erfaring fra drift av idrettshaller bør konsulteres.

FELLES AKTIVITETSFLATER

Egne arealer for aktiviteter som nevnt under bør vurderes når et anlegg skal planlegges. Listen er ikke utfyllende, og hvilke aktiviteter som er aktuelle må vurderes ut fra de behovene man kjenner i lokal-miljøet, og eventuelle andre aktiviteter det måtte være ønske om å legge til rette for.

Felles for flere av disse aktivitetene er at krav til rom kan være ganske like. Typisk størrelse på rom kan variere mellom 250 og 500 m², og med tak-høyde 4 m. Rom kan innredes for vekselvis bruk, eller innredes spesielt for én aktivitet. Poenget er at dette kan være rom som kan ominnredes fra en aktivitet til en annen med forholdsvis enkle midler. Eksempelvis kan en dansesal og et bordtennisanlegg fungere godt i vekselvis bruk, eller ominnredes fra det ene til det andre formålet.

SPINNING

Rom for spinning kan være forholdsvis lite (50–70 m²). Takhøyde på 4 m er gunstig. Ventilasjon må vurderes spesielt.

STYRKETRENINGSROM

Idrettshaller skal normalt ha rom for styrketrening. Størrelse og utstyr bør behovsvurderes, men rom bør ikke være mindre enn 60 m². Rom på 150–250 m² gir gode muligheter for mye aktivitet.

17 ÅR SIDEN VOLDAHALLEN BLE TILDELT MIDLER

Anleggsenhet:	Voldahallen
Anleggsnummer:	1519001301
Tilhører anleggssted:	Voldahallen
Kommune:	VOLDA (Møre og Romsdal)
Anleggskategori:	Flerbrukshall
Anleggstype:	Flerbrukshall, normalhall
Lengde:	44.00
Bredde:	22.00
Anleggsklasse:	Kommuneanlegg
Kartkoordinater:	6922944(N), 35672(Ø)
Byggeår:	1978
Siste ombygging:	
Anleggsstatus:	Eksisterende
Eier:	Volda kommune

Tildelte midler:

Søknadsår	Beløp
1978	150 000,00
1979	500 000,00
1998	321 000,00
1999	115 000,00

Inndratte midler:

Søknadsår	Beløp
1998	9 000,00

(Kilde: Regjeringen.no/Idrettsanleggsregisteret)

Tallene over viser at det er 17 år siden Voldahallen sist ble tildelt spillemidler. Data er hentet fra idrettsanleggsregisteret som ble opprettet i 1992 for å kartlegge og holde løpende oversikt over idrettsanlegg i Norge samt for oversikt over tildelinger av spillemidler til idrettsanlegg.

Statens overordnede mål kan sammenfattes i visjonen idrett og fysisk aktivitet for alle. Idrett og fysisk aktivitet for alle innebærer at staten gjennom sin virkemiddelbruk skal legge til rette for at alle som ønsker det, skal ha mulighet til å delta i idrett eller drive egenorganisert fysisk aktivitet. Den viktigste forutsetningen for dette er satsing på anlegg for idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv. (Kilde: [Regjeringen.no/Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet 2015 \(V-0732B\)](http://Regjeringen.no/Bestemmelser%20om%20tilskudd%20til%20anlegg%20for%20idrett%20og%20fysisk%20aktivitet%202015%20(V-0732B))).

I Norge deltar 8 av 10 barn i alderen 6–12 år i én eller flere idrettsaktiviteter.

Deltagelse i barneidretten har en viktig egenverdi. I tillegg gir det mange et grunnlag for livslang idrettsglede.

IDRETTENS BARNERETTIGHETER

1. TRYGGHET

Barn har rett til å delta i et trygt treningsmiljø, fritt for press og utnyttelse. Barn under 6 år skal ha med seg en voksen på aktivitetene. Skader skal forebygges.

2. VENNSKAP OG TRIVSEL

Barn har rett til å delta i trenings- og konkurranseaktiviteter der det er lagt til rette for at de skal utvikle vennskap og solidaritet.

3. MESTRING

Barn har rett til å oppleve mestring og lære mange ulike ferdigheter. De skal også ha muligheter for variasjon, øving og samspill med andre.

4. PÅVIRKNING

Barn har rett til å si sin mening og bli hørt. De skal ha mulighet til å være med på planlegging og gjennomføring av egen idrettsaktivitet sammen med trenere og foresatte.

5. FRIHET TIL Å VELGE

Barn har rett til å velge hvilken idrett, eller hvor mange idretter de vil delta i. De bestemmer selv hvor mye de vil trene.

6. KONKURRANSER FOR ALLE

Barn har rett til å velge om de vil delta i konkurranser eller ikke. Barn som melder overgang fra en klubb, innen samme idrett, skal ha full rett til å delta i konkurranser for en ny klubb straks overgangen er registrert.

7. PÅ BARNAS PREMISSE

Barn har rett til å delta i trenings- og konkurranseaktiviteter som er tilpasset deres alder, fysiske utvikling og modningsnivå.

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Pål Are Vadstein

Arkivsak nr.: 2014/1745

Arkivkode: Q14

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

160/16

Formannskapet

20.09.2016

Kommunestyret

TILLEGGSØYVING, UTBETRING AV BOTNAVEGEN

Administrasjonen si tilråding:

1. For å gjennomføre komplett utbetring av Botnavegen, godkjenner kommunestyret tilleggsøyving på minimum kr 18 830 000,- inkl. mva. til prosjekt 701102.

Tilleggsøyvinga vert finansiert slik:

Auka låneopptak kr 15 314 000,-

Momskompensasjon kr 3 516 000,-

SUM kr 18 830 000,-

2. Volda kommune tek utbetring av ridebanevegen inn i prosjektet for Botnavegen, og tek kostnaden for dette tiltaket. Veg til ridebana ligg innanfor tilleggsøyvinga i punkt 1, og utgjør:

Auka låneopptak kr 1 029 464,-

Momskompensasjon kr 257 366,-

SUM kr 1 286 830,-

Renter og avdrag vert å innarbeide i komande årsbudsjett (2017) og økonomiplan (2017-2020).

3. Kommunestyret føreset at grunneigar og rideklubben gjennom ein avtale avklarar kven som tek ansvaret for drifta av ridebanevegen.

Vedlegg til saka:

- Brev frå Bjørn Magnar Rotevatn ang. vegtilkomst til ridebane, datert 09.05.15.
- Vedtak frå kommunestyret 27.08.15.

Samandrag av saka:

Utbetring av Botnavegen har vore ute på anbod, og innkomne tilbod er pr. i dag under evaluering. Anbudet er todelt, med éin hovuddel som omhandlar Botnavegen, og éin opsjonsdel som omhandlar etablering av ny vegtrasé til ridebanen til Volda rideklubb.

Rimelegaste innkomne tilbod for komplett utbetring i samsvar med reguleringsplan, er *før kontraktsinngåing*, på kr 17 522 367,- eks. mva. Opsjonsdelen som gjeld veg til ridebana er inklusiv i denne summen, og utgjer kr 1 029 464,- eks. mva.

Til prosjektet er det pr. i dag løyvd kr 6 700 000,- inkl. mva., der kr 3 500 000,- er løyving frå 2016, og kr 3 200 000,- er ubrukte midlar frå tidlegare år. Skal ein kunne gjennomføre tiltaket slik som det er regulert, er det behov for tilleggsfinansiering.

Saksopplysningar:

I april 2016 starta prosjektering av prosjekt 701102, "Botnavegen utbetring". Prosjektering vart gjennomført med utgangspunkt i tilhøyrande reguleringsplan datert 10.04.2014, godkjend 22.05.2014. Prosjektet tiltak er i tråd med dei føringar som er lagde i planomtalen. Prosjektet har nyleg vore ute som offentleg anbodskonkurranse for utførande del.

Anbudet er todelt, med éin hovuddel som omhandlar Botnavegen, og éin opsjonsdel som omhandlar etablering av ny vegtrasé til ridebanen til Volda rideklubb. Bakgrunnen for at veg til ridebanen var med i detaljprosjektering og komplett tilbodsførespurnad, er at kommunestyret 27.08.15 gjorde vedtak om at Volda kommune vil vurdere å ta på seg å bygge denne vegen i samband med prosjekt Botnavegen.

Tre lokale entreprenørar ga inn tilbod på prosjektet. Tilboda er kontrollrekna, og det lågaste tilbodet er på totalt kr 17 522 367,- eks. mva. Denne summen omfattar både Botnavegen og veg til ridebana. Kostnad for opparbeiding av veg til ridebana utgjer kr 1 029 464,- eks. mva.

Kostnader og finansiering:

Tabell nedanfor er ei samanstilling av pr. tid kalkulerte totale kostnader til prosjektet.

Prosjekt: BOTNAVEGEN			
Delkostnader	Kostnader		
	Eks. mva.	Mva.	Tot.
Innleigde prosjekteringstenester	400 000,-	100 000,-	500 000,-
Utførande del, Botnavegen	16 492 904,-	4 123 226,-	20 616 130,-
Utførande del, veg til Ridebane	1 029 464,-	257 366,-	1 286 830,-
Grunnerverv (ikkje mva. på grunnkjøp)	1 250 000,-	0,-	1 250 000,-
Interne administrative kostnader	500 000,-	125 000,-	625 000,-
Uføresette kostnader	1 000 000,-	250 000,-	1 250 000,-
SUM	20 672 368,-	4 855 592,-	25 527 960,-
Hittil finansiert			6 700 000,-
Manglande finansiering			18 827 960,-

Merk! Tabell overfor er med utg.pkt. i at rimelegaste tilbod vert innstilt som vinnar av anbudskonkurransen. Kostnaden med grunnnerverv vil verte fastsett ved frivillig skjøn.

Utgifter så langt i prosjektet:

• Interne administrative kostnader (prosjektleiar):	Kr 128 172,45,-
• Innleigde konsulenttenester til prosjektering og advokatutgifter til grunnavståing:	Kr 388 845,00,-
• Mva-utgifter:	Kr 97 211,25,-
Hittil brukt:	<u>Kr 614 228,70,-</u>

Avvik, stipulerte og faktiske kostnader:

Prosjektet vert ein god del dyrare enn det som opprinneleg er stipulert. Dette avviket kan skuldast fleire årsaker. Kostnadane vart stipulert ved ein grov kalkulasjon, med utg.pkt. i mal for berekning av meter-pris på utbetring av tilsvarande vegar. På generelt grunnlag kan det seiast at det er svært vanskeleg å kalkulere kostnader på eit veganlegg *før* ein har starta detaljprosjektering av anlegget. Å kalkulere eit prosjekt med utg.pkt. i ein reguleringsplan, vert rett og slett for tynt grunnlag. Særskild når ein har med å gjere prosjekt i denne storleiken. Dess større prosjektet er, dess større vert gjerne avviket.

Botnavegen er eit omfattande prosjekt som på fleire måtar skil seg ut i høve tilsvarande vegar som er å vurdere som utbetningsprosjekt. Det er på det reine at Botnavegen i dag består av svært dårleg masse i vegggrunn. Dette medfører store kostnader til masseutskifting. Masseutskifting i dette omfanget vart kanskje ikkje teke høgde for ved fyrste kostnadsstipulering. Gatelyst, fortau, grunnnerverv m.m. var heller ikkje med. Sjølv om nemnde deltiltak er med i reguleringsplanen, kom dette utanom malen for meter-pris pr. veg som vart brukt ved vurdering av kostnader,

Utbetring av ein veg i så dårleg stand som Botnavegen er, medfører store kostnader. Når det er sagt så vurderer vi det til at innkomne prisar faktisk er rimelege, då prosjektet har vore ute på anbod i ei tid der prisane er nokså pressa.

Saka relatert til samfunnsdelen i kommuneplanen:

Tabell under viser at prosjektet samsvarer med samfunnsdelen på ei rekkje punkt.

Kapittel	Mål, strategiar og føringar (relevans til denne saka)	Sjekkliste for dette prosjektet
4.3 Attraktivitet	• Alle skal ha tilgang til natur- og friluftsliv i kvaradagen • Vidareutvikle gang- og stinettverket, og sikre gode tilkomst til natur- og friluftsområde. • Stimulere landbruksnæringa til å halde i hevd kultur- og naturlandskapet. • Sikre områder for grønstruktur, natur og friluftsliv. • Sikre areal til utvikling av kultur-	Fortau frå Vikebygdvegen til Vassbotn, vil vere svært positivt mtp. tilrettelegging for god tilkomst til flotte rekreasjonsområder med utg.pkt. i Vassbotnen. Fortau vil også ha mykje å seie for trafikktryggleiken i området. Betring av veg og infrastruktur, vil gjere det enklare for grunneigarar å vedlikehalde/drifte innmark og

	og idrettsliv. • Vidareutvikle gang- og sykkelvegnettet, og sikre trygge barnehage- og skuleveggar.	utmark. Veg til ridebana vil legge til rette for vidare utvikling av hestesporten i Volda kommune.
4.4 Busetting	• Volda kommune skal kunne tilby nok og varierte byggeklare tomter og bustader, og attraktive bumiljø • Sikre gode trafikale forhold i bustadområda, med vekt på trygg ferdsel for barn og unge.	Utbetring av Botnavegen vil gjere eigedomane meir attraktive, då trafikkmiljøet vert monaleg forbetra, med fortau, fast dekke og betre lyssetjing av vegtraséen.
4.7 Folkehelse	• Sikre nære friluftsområde og areal for idrettsaktivitetar. • Sikre moglegheit for å gå eller sykle til kvardagsaktivitetar (til dømes barnehage, skule, arbeid og fritidstilbod).	Med fortau og ny lyssetjing av vegen, vil dette gjere det tryggare for skuleborn på veg til og frå skule. Prosjektet betrar tilkomsten til golfbane, Rotevatnet og andre turstiar/turvegar i området. Med opparbeiding av ny veg til ridebana, vil dette også vere svært positivt mtp. å sikre at eit godt tilbod for hestesportinteresserte vert oppretthalde.
4.8 Klima og miljø	• Sikre gode gang- og sykkelvegsløysingar.	Nemnd over.
4.10 Samfunnstryggleik	• Sikre optimal kommunikasjonsdekning og straumforsyning i heile kommunen. • Sikre bygningar og infrastruktur som ligg i flaum- og skredutsette område.	I prosjektet inngår omlegging av straumforsyning frå luftlinjer til jordkablar. Dette vil gi ei meir sikker forsyning til abonnentane. Oppgradering av overvassnettet vert ein viktig del av vegutbetringa. Nytt overvassanlegg, ny bru over Rotevasselva og ny bru over Høgedalselva er dimensjonert mtp. 200-årsflaum. Dette medfører at området er godt rusta mot eventuelle flaumar/store nedbørmengder i framtida.

Ny veg til ridebana:

Det vart gjort vedtak i kommunestyret 27.08.15, at Volda kommune vil vurdere å ta på seg å bygge tilkomstveg til ridebana frå Botnavegen i samband med prosjekt Botnavegen.

Volda rideklubb leiger i dag arealet til ridebana. Grunneigar er Bjørn Magnar Rotevatn (27/1). Ein føresetnad for denne leigeavtalen, er at vegtilkomst skulle endrast i samsvar med det som no er prosjektert.

Grunneigar er klar på at ny veg til ridebana må etablerast. Grunneigar har fylgjande vilkår som må gjelde for ev. ny veg til ridebana: *"Vegen kan nyttast av ålmenta, men når det gjeld motorisert ferdsel skal vegen berre nyttast av brukarar av ridebana og kommunen. Grunneigar har fri rett til å nytte vegen slik det høver. Vegen må skiltast i samsvar med dette"* (utdrag frå vedlagt brev datert 09.05.15).

Viss kommunen skal ta på seg å bygge denne vegen, så vurderer vi det som viktig at vegen må vere open for alminneleg ferdsel, slik som grunneigar også skriv. Dette bør eventuelt også gjelde motorisert ferdsel, all den dag det skal byggast ein køyreveg med offentlege midlar. Kven som skal ha ansvar for vedlikehald av vegen, er så langt ikkje avklart, men ei løysing kan kanskje vere at rideklubben tek på seg dette. Det bør setjast som ein føresetnad at rideklubben og grunneigaren avklarar dette gjennom ei eiga avtale.

Vurdering og konklusjon:

Det bør løyvast naudsynt tilleggsfinansiering, slik at prosjektet kan gjennomførast etter reguleringsplan. Botnavegen bør gjennomførast som ei samla utbygging. Vi veit at det på søre Sunnmøre pr. tid er god konkurranse på anleggsoppdrag. Såleis er vi inne i ei gunstig periode for oppdragsgjevarar, då prisane frå entreprenørar er pressa. Innkomne tilbod på Botnavegen er trass alt rimelege, sjølv om dei er godt over det som tidlegare er stipulert. Samanliknar ein prisane med tilsvarande prosjekt som nyleg har vore ute på anbod, så indikerer dette at motteke pristilbod på Botnavegen er gunstige.

Det er ikkje mogleg å gjennomføre komplett tiltak utan at tilleggsøyving kjem på plass. Utan tilleggsøyving er alternativet då å redusere prosjektomfanget slik at ein ikkje gjennomfører meir enn ein pr. i dag har midlar til. Dette medfører å skjære kraftig ned på opphavleg plan. I praksis kan dette t.d. medføre:

- Utbetre berre ein del av Botnavegen, medan store delar av vegen vert oppretthalden som den er i dag.
- Ny gateløys-plan utgår.
- Behalde eksisterande bruer.
- Behalde luftlinjer framfor å legge kabelnettet i jord.
- Ikkje legge fast dekke på ny veg.
- Fortau utgår.
- Med meir.

Grunna den store skilnaden som er på løyvd beløp og det som utbetringa faktisk kostar, så seier det seg sjølv at ein i realiteten snakkar om to forskjellige prosjekt i høve hittil løyvd sum, og faktisk naudsynt sum til prosjektet. Dette er eit relativt stort prosjekt å godkjenne gjennom ei tilleggsøyving, og ideelt skulle ei stor ekstraløyving på investeringsbudsjettet ha vore handsama som ei budsjettsak for å sjå tiltaket opp mot ei samla prioritering. Konsekvensen av ei slik tilleggsfinansiering kan verte at andre prosjekt kan verte utsett eller prioritert ned i komande budsjett og økonomiplan. Kommunestyret bør såleis ta stilling til om ein vil gjennomføre anlegget med full utbygging med den kostnadsramma som no ligg føre.

Det har vore jobba med Botnavegen over lang tid, og standarden på vegen er dårleg. Stor reduksjon i omfanget av det som no er planlagt vil føre til at ein må pårekne noko ekstra tid

til omprosjektering av tiltaket. Oppsummert kan dette fort føre til 2-4 månader utsetjing av oppstart anleggsarbeid.

Som offentlig byggherre, er vi forplikta til å følge lovverket kring offentlege anskaffingar. Vert vi, grunna manglande finansiering, nøydde til å redusere omfanget som skissert ovanfor, betyr dette stor reduksjon av det anbudet som no har vore ute på konkurranse. Reglane om offentlege innkjøp byggjer på bl.a. ein grunnleggjande føresetnad om at det som faktisk skal innkjøpast samsvarar med det som er førespurd om i anbodskunngjeringa. Det er mogleg å gjere mindre justeringar ut i frå dette, men er det tale om *vesentlege* endringar må dette vurderast som ei ny anskaffing.

I samsvar med desse reglane, *kan* dette bety at vi vert tvinga til å gjennomføre ny anbodskonkurranse, då prosjektet vert monaleg endra enn det som i utg.pkt. er innhenta tilbod på. Grunnen til *kan* og ikkje *må*, er at denne regelen fyrst og fremst er mynta på eventuell *utviding* av anbud. Når det gjeld reduksjon av anbud, så er det noko uklart kor sterkt regelen gjeld for ei slik type endring.

Det er i anbodsbeskrivelsen teke atterhald om at byggherre står fritt til å redusere/auke mengdene som er beskrive. Likevel, same korleis regelverket tolkast og atterhald i konkurranseutlysinga er formulert, så må utgangspunktet vere at regelverket ikkje utan vidare tillet store endringar av opphavleg anbud, utan at det gjennomførast ny anskaffing. Ein må vere førebudd på at det vil verte kravd utlysing av ny anbodskonkurranse, om naudsynt tilleggsløyving ikkje vert innvilga.

Å redusere prosjektomfanget er også uheldig mtp. at dette medfører eit heilt anna tiltak enn det som innbyggjarane har hatt forventningar om. Alle deltiltak av prosjektet har samanheng med kvarandre og utgjer ei heilskapleg og framtidsretta utbetring for vegen og tilkomsten til området.

Eit anna alternativ kan vere at ein avgjer at komplett prosjekt skal gjennomførast på sikt, men at det vil skje delvis gjennom fleire år. I dette inngår at utarbeidd anbud splittast opp, og det vert gjennomført nye anbodskonkurransar for kvart deltiltak etterkvart som det vert løyvd midlar. Dette inneber fleire anbodskonkurransar over eit tidsrom som kan verte langvarig. Dette er ei dårleg løysing, både tidsmessig og økonomisk. Det vil t.d. vere atskilleg dyrare å gjennomføre tilstrekkeleg lyssetjing av Botnavegen *etter* at vegen er utbetra. Det same gjeld for utbetring av bruer, auke kapasiteten på overvass-nettet, bygge fortau osv. Det er *no* ein har moglegheit til å få med alt dette for ein rimeleg kostnad, då der allereie skal gjennomførast anleggsarbeid.

Ei eventuell delvis utbygging av Botnavegen vil etter all sannsyn medføre monaleg større sluttkostnad for prosjektet, med mange kontrakter å forhalde seg til. Ordresituasjonen og etterspurnad varierer mykje i anleggsbransjen, og om eit år kan situasjonen vere heilt annleis enn i dag, som medfører at entreprenørane opererer med større einingsprisar. Dette er eit vesentleg argument for at kommunen bør utnytte situasjonen som er i bransjen no, all den dag det er "kjøpars marknad".

Ei delvis utbygging vil også medføre at brukarar av Botnavegen vil opphalde seg i eit langvarig anleggsområde, med alle dei ulempene det medfører.

Økonomiske konsekvensar:

Auka lånebyrde for Volda kommune.

Med det historisk låge rentenivået vi har i dag, så vil dei samla finansutgiftene med ei slik tilleggsløyving utover det som ligg i budsjettet (inkludert avdrag), auke med ca. kr 750 000,- årleg dei komande åra.

Ei eventuell frigrunnsavtale kunne ha redusert kostnadane noko. Det er inngått avtale om at grunnprisen skal fastsetjast av skjønnsretten, så eit ev slikt initiativ bør kome frå grunneigarane.

Prosjektet kan verte både rimelegare og dyrare enn det som er opplyst om i denne saksutgreiinga. Faktiske kostnader veit ein ikkje endeleg før prosjektet er ferdig utført.

Beredskapsmessige konsekvensar:

Komplett utbetring av Botnavegen vil ha mykje å bety for beredskap. Tiltaket vil vere svært positivt for vegvedlikehald og snøbrøyting. Oppgradering av overvass-nettet, nye bruer og kulvertar, medfører auka kapasitet i høve flaumtilstandar.

Auka vegbreidd, betre vegkurvatur, etablering av fortau og betre lyssetjing langs vegen, er positivt for trafikktryggleiken. Omlegging av el- og telenettet frå luft til jord medfører sikrare og meir stabil forsyning.

Rune Sjurgard
Rådmann

Rune Totland
teknisk sjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Klageinstans:

Bjørn Magnar Rotevatn
Botnavegen 16
6104 VOLDA

VOLDA KOMMUNE	
Saksnr. 2014/2170	Ans. RÅD
Løpenr.	Shs PEL
11 MAI 2015	
Arkivdel:	Emne 2
Klassering P:	223
Klassering S:	

Volda kommune
Ordfører
6100 VOLDA

Volda 9. mai 2015

VEGTILKOMST TIL RIDEBANE

Vi viser til møte med ordfører Arild Iversen og Per Ernst Lundberg 7. mai ang. spørsmål om vegtilkomst til Volda rideklubb si ridebane.

Ein føresetnad for den langsiktige leigeavtalen har heile tida vore at vegtilkomst skulle endrast slik det går fram av avtalen. Dette har partane vore samde om, og vegtilkomst er også godkjend. Vi valde ved inngåing av avtalen å tillate midlertidig bruk av anleggsveg slik at rideklubben raskt skulle få ny aktivitet etter at klubben stod utan ridebane.

Leigeavtalen er på 45 år med høve til forlenging på 10 år om gongen – og vil såleis påverke fleire generasjonar i familien. Med bakgrunn i vår velvilje med tanke på lengda på avtalen har det også blitt mogleg for rideklubben å søkje spelemidlar i samband med utbygging av anlegget. Dette har vore avgjerande for drifta dei har hatt til no.

Det er ikkje aktuelt å endre innhaldet i punktet om vegtilkomst i avtale datert 21. desember 2009. Ny vegtilkomst er ein føresetnad for avtalen.

I møtet vart det også drøfta utvida tilgang for motorisert ferdsel på ny vegtilkomst. Vi viser til vår fråsegn der det går fram at:

- Vegen kan nyttast av ålmenta, men når det gjeld motorisert ferdsel skal vegen berre nyttast av brukarar av ridebana og kommunen. Grunneigar har fri rett til å nytte vegen slik det høver. Vegen må skiltast i samsvar med dette.*

Innhald i fråsegn datert 23. februar 2015 vert ikkje endra.

Mvh
Bjørn Magnar Rotevatn

VOLDA KOMMUNE

Servicekontoret

Volda rideklubb v/leiar Edle Holmin

Arkivsak nr.	Løpenr.	Arkivkode	Avd/Sakshandsamar	Dato
2014/2170	9113/2015	223	SVK/ US	01.09.2015

MELDING OM POLITISK VEDTAK - VOLDA RIDEKLUBB - VARIG DRIFTSTILSKOT

Vi melder med dette frå at kommunestyret den 27.08.15, hadde føre ovannemnde som sak PS 80/15, der det vart gjort slikt vedtak:

- 1. Volda kommune tek på seg å dekkje Volda Rideklubb sine auka kostnader med leige av grunn til ridebaneanlegg ved Rotevatnet frå og med 2019 og årleg i den avtalte leigeperioden, då slik at kommunen dekkjer differansen mellom noverande leige (kr. 12.000,-) og ny leige (kr. 50.000,-), dvs. kr. 38.000,- pr. år. Kostnaden vert å innarbeide i budsjett og økonomiplan.*
- 2. Volda kommune vil vurdere å ta på seg å bygge tilkomstveg til ridebana frå Botnavegen i samband med prosjekt Botnavegen. Kostnadskalkyle og finansiering av dette anlegget og Botnavegen vert å kome attende til i budsjett og økonomiplan for 2016-2019 når kostnadane er kjende.*
- 3. Volda kommune kjem attende til spørsmålet om inntreding i avtalen mellom grunneigar og rideklubben på punktet som vedkjem "vegtilkomst" når pkt 2 er avklara.*

Sakutgreiinga følgjer vedlagt.

Volda kommune, servicekontoret

Unni Strand
sekretær

Kopi til:
Teknisk sjef Rune Totland
Økonomisjef Henrik Skovly
Leiar rekneskap Gunnar L. Lillebø
Økonomikons. Janne Semb
Rådgjevar Per Ernst Lundberg

Postadresse:	postmottak@volda.kommune.no	www.volda.kommune.no
Stormyra 2	Telefon:	Telefaks:
6100 Volda	70058886	7005870170058701
		Org. nr:
		Bankgiro:
		939 760 946
		3991.07.81727

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Per Ernst Lundberg

Arkivsak nr.: 2014/2170

Arkivkode: 223

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
32/15	Formannskapet	03.03.2015
114/15	Formannskapet	23.06.2015
80/15	Kommunestyret	27.08.2015

VOLDA RIDEKLUBB - VARIG DRIFTSTILSKOT

Handsaming i kommunestyret 27.08.15:

Brev av 24.08.15 frå Volda rideklubb var lagt ut på lesebretta møtedagen.

Sindre Rotevatn reiste spørsmål om han var ugild. Han er medlem i grunneigarlaget, kan vere ein mogleg part i høve parkeringsplassen og ein potensiell utleigar. Han er dessutan part i turveg rundt Rotevatnet. Kl. § 40, fvl. § 6, 1. ledd, bokst. a.

Egil Arne Standal reiste spørsmål om han var ugild. Han har ei dotter som er styremedlem i rideklubben, og han er revisor for klubben. Kl. § 40, fvl. § 6, 2. ledd.

Rotevatn og Standal tok ikkje del i handsaminga og røystinga over spørsmålet om deira ugildskap.

Røysting vedk. ugildskap.

Sindre Rotevatn vart samrøystes kjend ugild.

Egil Arne Standal vart samrøystes kjend gild. Han tok sete.

Det var 24 medlemer til stades ved handsaming av saka.

Det vart avsett tid til lesing av brevet frå Volda rideklubb.

Røysting:

Tilrådinga frå formannskapet vart samrøystes vedteken.

Sindre Rotevatn tok sete.

Vedtak i Kommunestyret - 27.08.2015

- 1. Volda kommune tek på seg å dekkje Volda Rideklubb sine auka kostnader med leige av grunn til ridebaneanlegg ved Rotevatnet frå og med 2019 og årleg i den***

avtalte leigeperioden, då slik at kommunen dekkjer differansen mellom noverande leige (kr. 12.000,-) og ny leige (kr. 50.000,-), dvs. kr. 38.000,- pr. år. Kostnaden vert å innarbeide i budsjett og økonomiplan.

- 2. Volda kommune vil vurdere å ta på seg å bygge tilkomstveg til ridebana frå Botnavegen i samband med prosjekt Botnavegen. Kostnadskalkyle og finansiering av dette anlegget og Botnavegen vert å kome attende til i budsjett og økonomiplan for 2016-2019 når kostnadane er kjende.*
- 3. Volda kommune kjem attende til spørsmålet om inntreding i avtalen mellom grunneigar og rideklubben på punktet som vedkjem "vegtilkomst" når pkt 2 er avklara.*

Handsaming i formannskapet 23.06.15:

Sakshandsamar Per Ernst Lundberg møtte under handsaminga av saka og svara på spørsmål frå formannskapet.

Brev frå styret i Rotevatn og Hoggen grunneigarlag. Ang. deponering av masse, datert 16.06.15, vart sendt til formannskapet på møtedagen.

Formannskapet kom med slikt fellesframlegg, alternativt punkt 2 og 3:

- 2. Volda kommune vil vurdere å ta på seg å bygge tilkomstveg til ridebana frå Botnavegen i samband med prosjekt Botnavegen. Kostnadskalkyle og finansiering av dette anlegget og Botnavegen vert å kome attende til i budsjett og økonomiplan for 2016-2019 når kostnadane er kjende.*
- 3. Volda kommune kjem attende til spørsmålet om inntreding i avtalen mellom grunneigar og rideklubben på punktet som vedkjem "vegtilkomst" når pkt 2 er avklara.*

Røysting:

Tilrådinga frå administrasjonen pkt. 1 vart samrøystes vedteken.

Det vart røysta alternativt mellom framlegget til administrasjonen pkt. 2 og 3 og fellesframlegget. Fellesframlegget vart samrøystes vedteke.

Tilråding i formannskapet - 23.06.2015 til kommunestyret:

- 1. Volda kommune tek på seg å dekkje Volda Rideklubb sine auka kostnader med leige av grunn til ridebaneanlegg ved Rotevatnet frå og med 2019 og årleg i den avtalte leigeperioden, då slik at kommunen dekkjer differansen mellom noverande leige (kr. 12.000,-) og ny leige (kr. 50.000,-), dvs. kr. 38.000,- pr. år. Kostnaden vert å innarbeide i budsjett og økonomiplan.*

2. *Volda kommune vil vurdere å ta på seg å bygge tilkomstveg til ridebana frå Botnavegen i samband med prosjekt Botnavegen. Kostnads kalkyle og finansiering av dette anlegget og Botnavegen vert å kome attende til i budsjett og økonomiplan for 2016-2019 når kostnadane er kjende.*
3. *Volda kommune kjem attende til spørsmålet om inntreding i avtalen mellom grunneigar og rideklubben på punktet som vedkjem "vegtilkomst" når pkt 2 er avklara.*

Handsaming i formannskapet 03.03.15:

Gunnar Strøm kom med fylgjande framlegg:

Volda kommune er positiv til å støtte Volda Rideklubb økonomisk.

Korleis denne støtta skal gjevast skal vi kome tilbake til etter ei vidare utgreing av kostnader og ulike måter å støtte laget på.

Saka vert utsett.

Røysting over utsettingsframlegget:

Framlegget frå Gunnar Strøm vart samrøystes vedteke

Vedtak i Formannskapet - 03.03.2015

Volda kommune er positiv til å støtte Volda Rideklubb økonomisk.

Korleis denne støtta skal gjevast skal vi kome tilbake til etter ei vidare utgreing av kostnader og ulike måter å støtte laget på.

Saka vert utsett.

Administrasjonen si tilråding:

1. *Volda kommune tek på seg å dekkje Volda Rideklubb sine auka kostnader med leige av grunn til ridebaneanlegg ved Rotevatnet frå og med 2019 og årleg i den avtalte leigeperioden, då slik at kommunen dekkjer differansen mellom noverande leige (kr. 12.000,-) og ny leige (kr. 50.000,-), dvs. kr. 38.000,- pr. år. Kostnaden vert å innarbeide i budsjett og økonomiplan.*
2. *Volda kommune tek på seg å bygge tilkomstveg til ridebana frå Botnavegen i samband med prosjekt Botnavegen. Tilleggsfinansiering av dette anlegget vert å kome attende til og innarbeide i budsjett og økonomiplanen for perioden 2016 - 2019 når kostnadane er kjende.*

3. *Volda kommune trer inn i avtalen mellom grunneigar og rideklubben for det punktet som vedkjem "Vegtilkomst", jfr. vedlegg 6 i denne saka.*

Vedleggsliste:

1. Søknad av 17.11.14
2. Orientering om historia til klubben m.m.
3. Avtale om leige av grunn
4. Resultatrekneskap/balanse pr. 30.10.14
5. Skisse tilkomstveg 20.10.11
6. Fråsegn grunneigar dat 23.2.15
7. Fråsegn grunneigar da. 9.5.15

Uprenta saksvedlegg:**Samandrag av saka:**

Volda Rideklubb søker kommunen om fast tilskot til leige av grunn til ridebaneanlegg, og at kommunen tek kostnad med bygging av tilkomstveg til anlegget.

Saksopplysningar:

Denne saka var føre i formannskapet sitt møte 3.3.15, sak 32/15. I rådmannen si saksutgreiing gjekk då følgjande fram:

"Volda Rideklubb, orgnr. 988778117, søker i brev av 17.11.14 om at kommunen dekkjer laget sine kostnader til leige av grunn til ridebaneanlegg og tek på seg kostnaden med bygging av ny veg til anlegget, jfr. **vedlegg 1**.

I brevet og vedlegg vert det gjort greie for situasjonen laget har kome opp i, der det også er vist til historia frå laget vart oppretta i 1996 og fram til i dag, med hovudvekt på situasjonen i høve ridebane. Det vert her vist til nærare orientering i **vedlegg 2**.

Det går fram av søknaden at laget i 2009 gjorde avtale med eigar av gnr. 27 bnr. 1 om leige av grunn til baneanlegg ved Rotevatnet, jfr. **vedlegg 3**. I samband med denne etableringa fekk laget kommunal garanti for eit lån stort kr. 850.000,-. Ein del av dette vart nedbetalt ved spelemidlar og momskompensasjon, slik at laget i dag har eit lån på om lag kr. 300.000,-.

Laget sin økonomiske stode går fram av **vedlegg 4**.

Vurdering og konklusjon:

Laget har fram til i dag klart å dekkje sine faste kostnader. Men i søknaden vert det gjort klart at laget framover vil ha problem med å dekkje kostnader som vil kome på. Dette gjeld i første rekkje kostnader med grunnleige, som vil auke frå 2019, og at det i leigeavtalen går det fram at dei pliktar å bygge ny tilkomstveg frå Botnavegen alt i løpet av 2015

Det er gjeve dispensasjon frå plankrav i Pbl. til dette anlegget i sak 124/11, møte 31.10.11. I denne saka går det fram at *"Ridebaneanlegget og tilkomstvegen er isolert sett eit enkelt anlegg med liten kostnad, små terrenginngrep og små konflikter med andre*

interesser.....Den tekniske løysinga er vurdert i samråd med kommunalteknisk avdeling og vi finn å kunne tilrå denne som tilfredstillande.

*Det er gjennomført synfaring av traseen saman med ansvarlig søkjar/prosjekterande, representant for Rideklubben og grunneigar. Gjennom denne er detaljar i vegen drøfta og omsynet til Rotevasselva særleg vurdert. Det er etter dette gjennomført ny innmåling-, konstruksjon og profilering av veglinja....” Planlagt vegline er vist i **vedlegg 5**.*

Det er i søknaden frå rideklubben vist til dei viljeserklæringar formannskap og kommunestyre tidlegare har kome med i høve klubben sine aktivitetar. Rådmannen vil elles vise til at kommunen aktivt har lagt til rette for andre idrottsaktivitetar ved å t.d. stille gratis grunn til disposisjon til t.d. VTI-fotball, skateparken, dirt-park, og ikkje minst kommunen sitt engasjement i høve skianlegga på Reset.

Sett i høve til den vanskelege stoda Rideklubben har vore sett i fram gjennom tida med omsyn til banefasilitetar, vil rådmannen rå til at kommunen kjem søknaden i møte, og at det i budsjetta framover vert sett av midlar til Rideklubben til leige av bane. Vidare vert det rådd til at kommunen tek på seg kostnaden med opparbeiding av ny tilkomstveg, og at denne vert lagt inn ved prosjektering og gjennomføring av Botnavegen. Dette er drøfta med grunneigaren, og det ligg føre fråsegn frå han om at han aksepterer at kommunen trer inn i avtalen vedk. punktet ”Vegtilkomst”, jfr. **vedlegg 6**. Det er føresett at kommunen held vegen vedlike, og at den kan nyttast av ålementa, unnateke motorisert ferdsel, som berre skal gjelde brukarar av ridebana, grunneigar og kommunen. Vegen må skiltast i samsvar med dette.

Helse og miljøkonsekvensar:

Ridebaneanlegg er eit aktivum for Volda og regionen, og hestesport er ei godt folkehelsetiltak.

Økonomiske konsekvensar:

-Årleg støtte til grunnleige: kr. 12.000,- med justering i høve konsumprisindeksen, fram til 2018 . Frå 2019 kr. 50.000,-.

-Kostnad bygging av tilkomstveg vert å sjå i samanheng med prosjektering og gjennomføring av opprusting Botnavegen. I og med at dette er ein avtale på over 40 år, har kommunen rett til mva. refusjon i høve investeringa.

Beredskapsmessige konsekvensar:

Ingen. ”

Formannskapet gjorde i sak 32/15 følgjande vedtak:

”Volda kommune er positiv til å støtte Volda Rideklubb økonomisk. Korleis denne støtta skal gjevast skal vi kome tilbake til etter ei vidare utgreiing av kostnader og ulike måter å støtte laget på. Saka vert utsett.”

Ordførar og administrasjon har i ettertid drøfta saka med grunneigar, der m.a. dette med vegtilkomst (alternativ trasé) og ev. open ferdsel vart teke opp. I fråsegn av 9.5. 15 (**vedlegg 7**) står grunneigar fast på kravet om at det må byggast ved i samsvar med inngått avtale, og at vegen kan nyttast av ålmenta, men når det gjeld motorisert ferdsel skal vege berre nyttast av brukarar av ridebana, kommunen og grunneigar.

Ut formannskapet sitt vedtak og tilbakemelding frå grunneigar vil rådmannen rå til at kommunen tek på seg å dekkje Volda Rideklubb sine auka kostnader med leige av grunn til ridebaneanlegg ved Rotevatnet frå og med 2019, då slik at kommunen dekkjer differansen mellom noverande leige (kr. 12.000,-) og ny leige (kr. 50.000,-), dvs. kr. 38.000,- pr. år. Denne kostnaden vert då å innarbeide i budsjett og økonomiplan. Vidare at kommunen tek på seg å bygge tilkomstveg til ridebana frå Botnavegen i samband med prosjekt Botnavegen. Tilleggsfinansiering av dette anlegget vert å kome attende til og innarbeide i budsjett og økonomiplanen for perioden 2016 – 2019, når kostnadane er kjende. Dette inneber at Volda kommune trer inn i avtalen mellom grunneigar og rideklubben for det punktet som vedkjem ”Vegtilkomst”, jfr. *vedlegg 6*.

Rune Sjurgard
Rådmann

Utskrift av endeleg vedtak:

Volda rideklubb
v/leiar Edle Holmin
edleelisabet@gmail.com

Teknisk sjef, her
Økonomisjefen, her

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Asbjørn J. Aasebø

Arkivsak nr.: 2016/981

Arkivkode: L81

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

161/16

Formannskapet

20.09.2016

Kommunestyret

AVTALE OM ANLEGGSBIDRAG OG FINANSIERING AV UTBYGGING AV SAMBINDINGSVEG OVER HÅMYRA

Administrasjonen si tilråding:

- 1. Kommunestyret godkjenner utbyggingsavtale mellom Volda kommune og Din Bolig AS for bygging av 290 meter ny sambindingsveg over Håmyra.**
- 2. Kommunestyret godkjenner at bygging av 530m ny sambindingsveg over Håmyra med overføringskulvert for avlastning av Orrgylelva vert lyst på tilbod.**

Vedleggsliste:

1. Forslag til utbyggingsavtale datert 13.06.2016 for området "Detaljregulering for Håmyra" planID 1519-201103.
2. Vegplan med arealfordeling av kostnader mellom Volda kommune og Din Bustad AS.
3. Reguleringplan for Håmyra m/ planbestemmelsar

Uprenta saksvedlegg:

1. Kommuneplan for Volda sentrum.
2. PS 119/16 Avtale om anleggsbidrag – Utbygging av sambindingsveg over Håmyra / Utlegging til offentlig ettersyn.

Samandrag av saka:

Forslag til avtale om bruk av anleggsbidragsmodellen ved bygging av 290m ny sambindingsveg over Håmyra var utlagt til offentlig ettersyn i tidsromet 12. juli til 12. august 2016. Det kom ikkje inn merknader til avtalen.

Volda kommunestyret må før arbeidet vert lyst ut på tilbod godkjenne:

- utbyggingsavtale etter anleggsbidragsmodellen mellom Volda kommune som utbygger og Din Bolig AS for bygging av 290m ny sambindingsveg over Håmyra
- finansiering av kommunen sin del av veganlegget frå kryss Raudemyrvegen/ Solhøgda til og med bru over Gjølrelva vidareført som i gjeldande økonomiplan 2016-2019. Over Håmyra vil det i sambindingsvegen verte lagt kulvert for framtidig avlasting av Orrgylelva.

Rådmann tilrår at avtalen godkjend. Det er sannsynleg at kostnadsramma vil ligge innanfor planlagt finansiering. Rådmannen rår til at arbeidet vert lyst ut på anbod. Det vil verte lagt fram eiga sak om endeleg kostnader og finansiering når leverandør er valt.

Saksopplysningar:

Forslag til avtale om bruk av anleggsbidragsmodellen ved bygging av 290m ny sambindingsveg over Håmyra var utlagt til offentleg ettersyn i tidsromet 12. juli til 12. august 2016. Det kom ikkje inn merknader til avtalen.

Volda kommunestyret må før arbeidet vert lyst ut på tilbod godkjenne:

- utbyggingsavtale etter anleggsbidragsmodellen mellom Volda kommune som utbygger og Din Bolig AS for bygging av 290m ny sambindingsveg over Håmyra
- finansiering av kommunen sin del av veganlegget frå kryss Raudemyrvegen/ Solhøgda til og med bru over Gjølrelva kjem som eiga sak når leverandør er valt og prisen er kjend. Over Håmyra vil det i sambindingsvegen verte lagt kulvert for framtidig avlasting av Orrgylelva.

Med bakgrunn i at det er sannsynleg at kommunen sine kostnader ser ut til å ligge innanfor planlagt finansiering, tilrår rådmann at avtalen vert godkjend og at anlegget vert lyst ut på anbod. Ved utlysing av arbeidet må det takast klart atterhald om finansiering av prosjektet.

Vurdering og konklusjon:

Rådmann tilrår at forslag til utbyggingsavtale datert 13.06 etter anleggsbidragsmodellen mellom Volda kommune som utbygger og Din Bolig AS for bygging av 290m ny sambindingsveg over Håmyra vert godkjend slik den ligg føre.

Finansiering av kommunen sin del av veganlegget frå kryss Raudemyrvegen/ Solhøgda til og med bru over Gjølrelva kjem som eiga sak når leverandør er valt og prisen er kjend.

Kommuneplanen:

Saka handlar om kommunal tilrettelegging for auka busetting i Volda.

Helse og miljøkonsekvensar:

Vurdert i prosess for reguleringsplan for Håmyra.

Økonomiske konsekvensar:

Tiltaket vil auke kommunen sine kapitalkostnader.

Beredskapsmessige konsekvensar:

Vurdert i prosess for reguleringsplan for Håmyra.

Rune Sjurgard
Rådmann

Rune Totland
teknisk sjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Teknisk sektor, økonomisjef, revisor

Klageinstans:

Ingen

FORSLAG TIL UTBYGGINGSAVTALE DATERT 13.06.2016 ETTER ANLEGGSBIDRAGSMODELLEN

MELLOM

VOLDA KOMMUNE OG DIN BOLIG AS

1. PARTER

Denne utbyggingsavtalen gjeld mellom

Volda kommune - org.nr. **939 760 946** heretter kalla VK

Utbyggjar Din Bolig AS org.nr. **988 973 424** heretter kalla DB

2. GEOGRAFISK OMRÅDE

Utbyggingsområdet etter denne avtalen omfattar "Detaljregulering for Håmyra", datert 18.06.15. Anlegget omfattar opparbeiding av bustadgate oppgradert til samleveg i samsvar med ovanfor nemnde tekniske planar.

3. HEIMEL

Denne avtale inngåast med heimel i pbl kapittel 17 om utbyggingsavtaler, og Volda Kommunestyre sitt vedtak den 18.6.2009 om overordna prinsipp for bruk av utbyggingsavtalar i Volda kommune, jf pbl § 17-2.

4.FORMÅL

Avtalen har til formål å regulere partane sine rettar og plikter overfor kvarandre ved utbygging av samleveg gjennom "Håmyra bustadfelt".

Ved utbygging i planområdet skal det opparbeidast ny kommunal tilførselsveg. Utbyggingsavtalen regulerer ansvar for finansiering og opparbeiding av veg, vatn- og avløpstiltak frå kryss Raudemyrvegen/Solhøgda til og med bru over Gjølrelva. DB skal betale 49% av nettokostnadene ved opparbeiding av vegstrekning o_V1, pel 290 – 580. i form av eit anleggsbidrag til VK, jf pkt. 6 i avtalen. VK skal være byggherre for tiltaka i o_V1. , jf pkt. 7. DB oppnår gjennom avtalen ein kostnadsinnsparing fordi VK som byggherre får kompensert alle kostnader til meirverdiavgift.

Denne form for utbyggingsavtale vert kalla «anleggsbidragsmodellen», og er ein tilpassing til avgiftssystemet som er godkjend av Skattedirektoratet på nærare vilkår.

5. INFRASTRUKTURTILTAK OMFATTA AV AVTALEN

Utbyggingsavtalen gjeld opparbeiding av Samleveg inkludert parsell av skogsveg, flomkulvert og bru over Gjølrelva. Nærmare avgrensing er vist på kart datert 14. 04.2016, sjå vedlegg 1.

Vidare omfattar avtalen vass- og avløpsleidningar som skal plasserast i veg o_V1, pel 290 – 580.

6. UTBYGGAR SINE PLIKTER ETTER AVTALEN

6.1. Anleggsbidrag

DB skal yte eit anleggsbidrag som tilsvarer 49% av VK sine kostnader med opparbeiding av tiltaka med vegbygging o_V1, pel 290 – 580, som omtalt i pkt. 5. Deltakinga gjeld ikkje for flomkulvert som skal skiljast ut som eige prosjekt. I den grad VK har rett til å krevje frådrag eller kompensasjon for inngåande meirverdiavgift, omfattar anleggsbidraget kommunens kostnader eksklusivt meirverdiavgift. Når prosjektet er ferdigstilt, vert 49% av VK sine kostnader med opparbeiding av tiltaka med vegbygging o_1, pel 290– 580, inklusive medgått tid til administrasjon, prosjektering og prosjektleiing for denne parsellen fakturert DB.

6.2. Forfall og oppgjør

DB skal yte sitt anleggsbidrag fortløpande tilsvarande størrelsen på fakturaer som VK mottek frå entreprenør eksklusivt meirverdiavgift.

DB sin frist for betaling er 21 dagar frå motteke krav om betaling av anleggsbidraget frå VK, slik at anleggsbidraget er motteke før forfall av VK sin betalingsforpliktelse overfor entreprenør.

6.3. Sikkerhetstillelse

Som sikkerhet for DB sine økonomiske forpliktelser etter avtalen er det stilt en påkravs

bankgaranti på storleik med DB sin andel av kostnadene i anlegget med tillegg av 25 %, jfr. Pkt. 6.1., sjå vedlegg 2 til denne avtalen. Denne garantien skal være stilt før entreprisarbeida vert sett i gang.

6.4. Grunnerverv og overføring av eigedomsrett til grunn

Det skal inngåast avtaler om grunnerverv, og eigedomsretten til vegarealet skal overførast frå DB til VK. 49% av vegarealet skal overførast til VK vederlagsfritt, medan resten av vegarealet til samleveg o_V1 vert overdrege til kostpris.

Utbyggingsavtalen trer ikkje i kraft før nærmare vilkår knytta til grunnerverv er oppfylt, sjå pkt 8.1 i avtalen.

6.5. Gjennomføring av anleggsarbeida

- VK leier prosjektet og gjennomføring av utbygginga av samleveg.
- For å unngå unødig transport av masser til og frå området, skal overskuddsmasser deponerast på arealet til DB på tilvist stad.
- DB får tilgong til sitt areal for oppstart av sin utbyggjing og klargering for mottak av overskotsmasser frå VK si vegbygging. Tilgong og forbitransport kan verte stogga/begrensa i kortare og lengre tidsrom grunna anleggsarbeidet si art på gitt tidspunkt. Desse stengingane og avgrensingane skal varslast utan unødig opphald, så snart VK får kjennskap til desse tilhøva.

6.6. Avbøtande tiltak

Med bakgrunn i reguleringsbestemmelsane til reguleringsplanen for utbyggingsområdet skal det gjennomførast avbøtande tiltak før anleggsarbeid i tilknytning til feltet kan starte opp. Tiltaka er nødvendige for utbygginga av bustadfeltet, og skal stå i rimeleg forhold til utbygginga sin art og omfang (160 bueiningar) og kommunen sitt bidrag til gjennomføring av planen og etter denne

avtalen. Utifrå dette yter DB eit tilskot på kr 250.000,- til VK, som gjennomfører tiltaka.

7. VOLDA KOMMUNE SINE PLIKTER ETTER AVTALEN

7.1. Byggherre

VK er byggherre for tiltaka beskrive i pkt. 5., og inngår avtale med entreprenør og øvrige tredjeparter. VK skal være fakturamottakar.

7.2. Drift og vedlikehald

VK vil drifte og vedlikehalde dei ferdige tiltaka i henhold til kommunal standard og budsjett.

8. AVTALENS VARIGHET

8.1. Ikraftttredelse

Partane sine forpliktingar etter avtalen trer i kraft når fylgjande forføresetnader er på plass:

- Når denne avtalen er vedteken av kommunestyret
- Når finansiering av VK sin andel er vedteken i kommunestyre.
- Regulert veigrunn som DB er heimelshaver til er overført VK som beskrive i pkt. 6.4 på eige målebrev med heftefritt skøyte.
- Bankgaranti er stilt i samsvar med pkt. 6.3 i avtalen.
- Betaling for avbøtande tiltak er overført til VK jf. Pkt 6.6 i avtalen.

8.2. Bortfall

Denne utbyggingsavtalen gjeld til partane sine forpliktingar etter utbyggingsavtalen er oppfylt.

Avtalen fell likevel bort dersom VK ikkje har inngått avtale med entreprenør innan 31.05.2017

9. TRANSPORT AV AVTALEN

DB kan ikkje videretransportere denne avtalen utan skriftleg samtykke frå VK. VK kan ikke nekte samtykke uten saklig grunn. En saklig grunn kan være svekking av kommunen si sikkerhet og ny bidragsyter sin betalingsevne.

10. MISLIGHOLD

10.1. Reklamasjon

Den part som vil gjere gjeldande misleghaldsverknader, må reklamere skriftleg innan rimelig tid etter at han oppdaga eller burde oppdaga misleghaldet.

10.2. Heving

Begge parter har rett til å heve denne utbyggingsavtalen dersom det ligg føre vesentleg misleghald, og den andre part har fått ein rimeleg frist til å rette forholdet. Ved heving skal DB ha rett til å tre inn i VK sine avtaler med entreprenør og eventuelle Underleverandørar.

10.3 Erstatning

Dersom ein part mislegheld sine plikter etter avtalen, kan den andre part krevje erstatning for direkte økonomisk tap som parten påførast som fylgje av misleghaldet. Partane har plikt til å begrense eventuelle tap. Erstatning for indirekte tap kan ikkje krevjast.

10.4. Forsinka betaling

Ved for sein innbetaling av kontantbidrag iht avtalens punkt 6.1 betalast rente iht lov av 17. desember 1976 nr. 100.

11. Risiko for VK sin rett til kompensasjon for mva

VK skal sende inn kompensasjon og/eller avgiftsoppgåver iht. gjeldande regelverk. Denne avtale føreset at VK får 100 % kompensasjon/frådragsrett for inngåande mva for dei arbeida VK skal utføre iht. denne avtale. For det tilfelle at VK ikkje skulle få 100 % kompensasjon/frådrag, uavhengig av årsak, herunder lovendringar, skal DB halde VK skadeslaus. Dette inneber at DB er forplikta til å erstatte VK et beløp tilsvarande det beløp VK ikkje får kompensasjon/frådragsrett for med tillegg av eventuelle tilleggsavgift og gebyr. Denne erstatninga forfell til betaling seinast 5 dagar etter at VK mottar påkrav om tilbakebetaling frå myndighetene eller seinast 5 dagar frå det tidspunktet VK får beskjed om at kompensasjon/frådrag ikkje vert gitt. Dersom DB ynskjer å klage på overnemnde vedtak, aksepterer VK at DB kan gjere dette på vegne av VK, for DB's egen regning og risiko. Dersom VK/DB får medhold og kompensasjon/frådrag likevel vert gitt, skal VK seinast 5 dagar etter at nemnde beløp er motteke tilbakebetale til DB det erstatningsbeløp DB har ytt VK.

12 TVIST

Rettstvistar vedrørande inngåing av denne avtale eller oppfylling, skal løysast etter norsk rett for dei ordinære domstolane med Søre Sunnmøre tingrett som vernetting.

13 VEDTAK AV KOMPETENT MYNDIGHET

Denne avtalen er ikkje bindande for VK før den er godkjent av kommunestyret.

Sak om godkjenning vil bli førelagt kommunestyret etter at avtale er underskriven av utbyggjar og har vore utlagt til offentlig ettersyn, jf pbl § 17-4, 2. ledd.

14 EKSEMPLARER AV AVTALEN

Denne avtale underteknast i 2 likelydande originaleksemplar, eit til kvar av partane.

15 MEDDELELSE OG KORRESPONDANSE

Alle medelingar og påkrav i tilknytning til utbyggingsavtalen skal vera skriftleg og sendast til

partane på følgjande adresser:

- Volda Kommune

Teknisk sektor

Rådhuset Stormyra

6100 Volda

- Din Bolig AS

v/ Roar Eiken

Vikegeila

6150 Ørsta

- Fakturaadresse DB

Din Bolig AS

v/ Roar Eiken

Vikegeila

6150 Ørsta

15. VEDLEGG TIL AVTALEN

1. Kart avgrensning veianlegg dat. 14.04.2016

2. Bankgaranti (vert vedlegg på eit seinare tidspunkt)

3. Firmaattest som viser signatur(kan verte eit vedlegg på eit seinare tidspunkt)

16. PARTENE SINE UNDERSKRIFTER

Ørsta,

Volda,

For utbyggjar Din Bolig A/S

For Volda kommune

.....

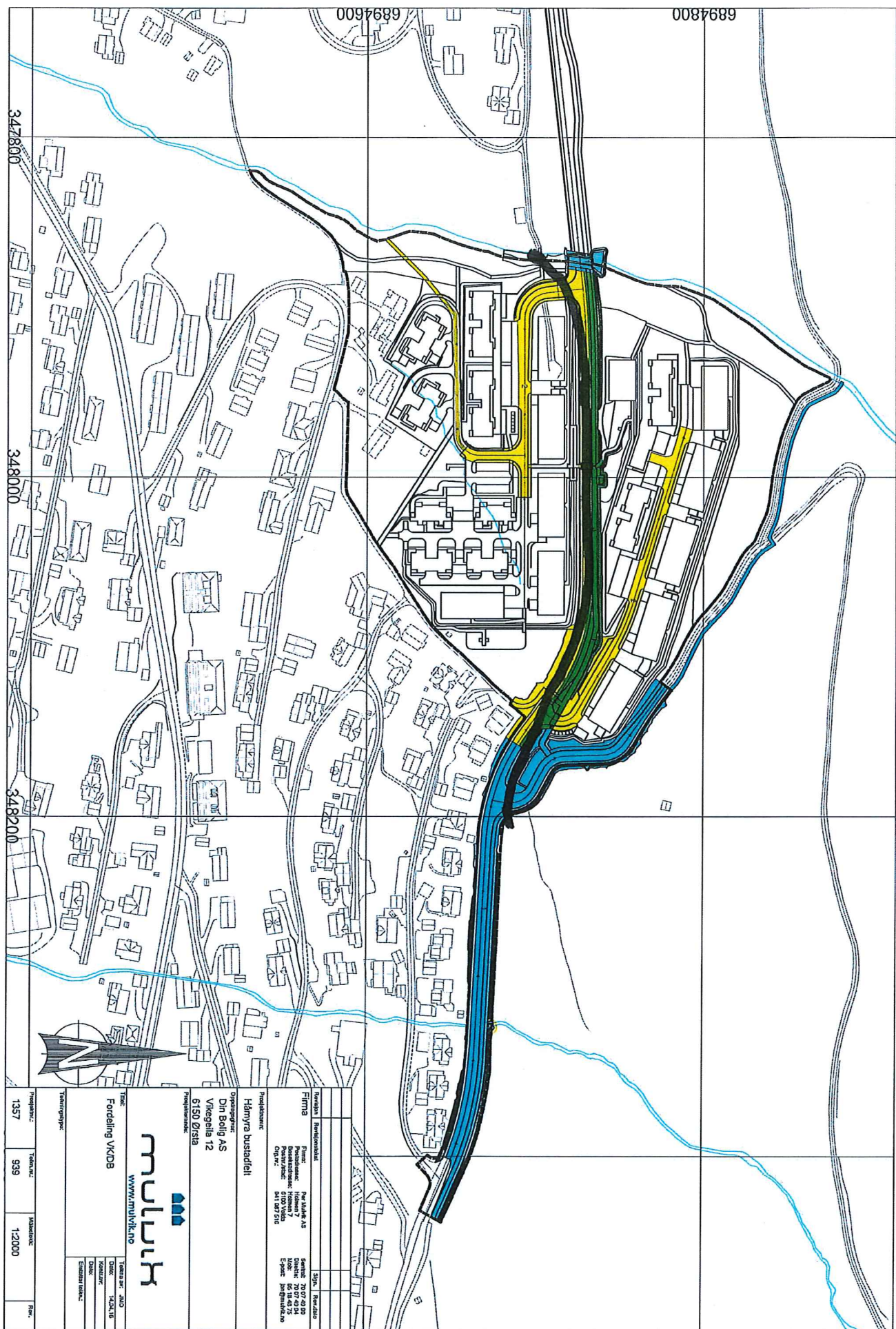
.....

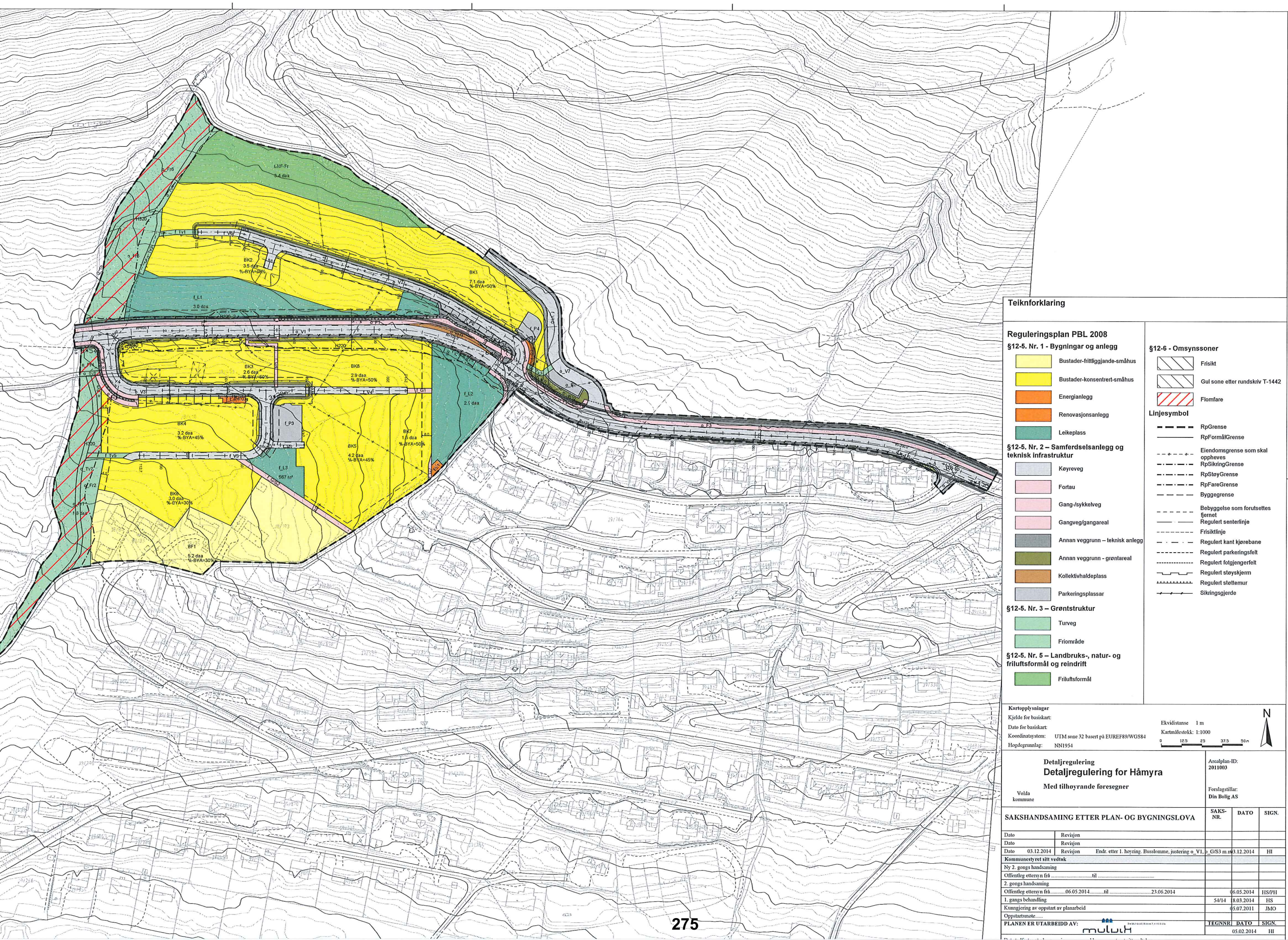
Roar Eiken

Jørgen Amdam

dagleg leiar

Ordførar

Teiknforklaring

Reguleringsplan PBL 2008

§12-5. Nr. 1 - Bygninger og anlegg

- Bustader-frittliggende-småhus
- Bustader-konsentrert-småhus
- Energianlegg
- Renovasjonsanlegg
- Leikeplass

§12-5. Nr. 2 - Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

- Køyreveg
- Fortau
- Gang-/sykkelveg
- Gangveg/gangareal
- Annan veggrunn - teknisk anlegg
- Annan veggrunn - grøntareal
- Kollektivhaldeplass
- Parkeringsplassar

§12-5. Nr. 3 - Grøntstruktur

- Turveg
- Frømråde

§12-5. Nr. 5 - Landbruks-, natur- og friluftsmål og reindrift

- Friluftsmål

§12-6 - Omsynssoner

- Friskt
- Gul sone etter rundskriv T-1442
- Flomfare

Linjesymbol

- RpGrense
- RpFormålGrense
- Eiendomsgrense som skal oppheves
- RpSikringGrense
- RpStøyGrense
- RpFareGrense
- Byggegrense
- Bebyggelse som forutsettes fjernet
- Regulert senterlinje
- Frisktilinje
- Regulert kant kjørebane
- Regulert parkeringsfelt
- Regulert fotgjengerfelt
- Regulert støyskjerm
- Regulert slottemur
- Sikringsgjerd

Kartopplysninger

Kjelde for basiskart:
Dato for basiskart:
Koordinatsystem: UTM sone 32 basert på EUREF89/WGS84
Høgdegrunnlag: NN1954

Ekvidistanse 1 m
Kartmålestokk: 1:1000
0 12.5 25 37.5 50 m

Detaljregulering
Detaljregulering for Håmyra
Med tilhørende foresigner

Arealplan-ID:
2011003
Forslagstillar:
Din Bolig AS

SAKSHANDSAMING ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVA

Dato	Revisjon				
Dato	Revisjon				
Dato	03.12.2014	Revisjon	Endr. etter 1. høyring. Busslomme, justering o. V1, G/S3 m.m.	3.12.2014	HI
Kommunestyret sitt vedtak					
Ny 2. gangs handsaming					
Offentleg ettersyn frå til					
2. gangs handsaming					
Offentleg ettersyn frå06.05.2014.....til23.06.2014					
1. gangs behandling					
54/14					
8.03.2014					
HS					
Kunngjering av oppstart av planarbeid					
05.07.2011					
JMO					
Oppstartsmøte.....					
PLANEN ER UTARBEID AV:					
					
TEGNAR					
DATO					
SIGN.					
05.02.2014					
HI					

Detaljregulering for Håmyra

PlanID: 1519 -2011003 Godkjenningsdato: 26.02.2015 (sak PS 4/15) Godkjent av: Volda kommunestyre

Plan utarbeidd: 3.02.2014

Revidert: 10.03.2014, 03.02.2015, 27.02.2015.
Etter vedtak i kommunestyret den 18.06.2013

Arkivsaknr.: 2014/280 (2011/1193)

REGULERINGSFØRESEGNER

tilknytt detaljregulering for Håmyra

§1. GENERELT

§1.1. Gyldighetsområde

Desse reguleringsføresegnene gjeld innanfor det området som på plankartet er vist med reguleringsgrense. Føresegnene og plankart og situasjonsplanen kjem i tillegg til krav i plan- og bygningslova.

§1.2. Privatrettslege avtaler

Etter at denne reguleringsplanen med tilhøyrande føresegner er gjort gjeldande, kan det ikkje gjerast privatrettslege avtaler som er i strid med planen.

§1.3. Andre bestemmelsar

Desse føresegnene kjem i tillegg til dei ei kvar tid gjeldande sentrale og kommunale lover og føresegner.

§1.4. Arealbruksføresmål

Arealet innanfor reguleringsgrensene skal nyttast i samsvar med Pbl. §§ 12-5 og 12-6 til følgjande føremål:

Bebyggelse og anlegg (Pbl. § 12-5 nr. 1)

- 1111 Bustader – frittliggande småhus; BF1
- 1112 Bustader – konsentrert småhus; BK1 – BK8
- 1510 Energianlegg
- 1610 Leikeplass – f_L1 – f_L3
- 1550 Renovasjonsanlegg

Samferdsleanlegg og teknisk infrastruktur (Pbl. § 12-5 nr. 2)

- 2011 Køyreveg, offentleg; o_V1, o_V2, o_V3, o_V7 og o_V8
- 2011 Køyreveg, felles; f_V4, f_V5, f_V6, f_V9
- 2012 Fortau, offentleg; o_F1-4
- 2015 Gang- og sykkelveg, felles(f_G/S2) og offentleg(o_G/S3)
- 2016 Gangveg; f_G1, f_G2, o_G3, f_G4 og f_G5,
- 2018 Anna veggrunn, tekniske anl., offentleg
- 2019 Anna veggrunn, grøntareal, felles
- 2082 Parkeringsplassar P1-4

Grøn struktur (Pbl §12-5 nr. 3)

- 3031 Turveg
- 3040 Friområde

Landbruks-, natur- og friluftsområde (Pbl § 12-5 nr. 5)

- 5130 Friluftsmål

Omsynssoner (Pbl §12-6)

- Sikringssone for frisikt H_140
- Gul støysone H_220
- Flaumfaresone H_320

§2. AREALBRUK

§2.1. Fellesføresegner

- Situasjonsplan sist revidert 3.12.2014, er juridisk bindande del av plan, og bygningar skal plasserast innanfor dei byggegrensene som er vist i plankartet. Plan og føresegner er bindande for plassering og utforming av bygningar, vegsystem samt plassering/utforming av leikeplassar og friområde.
- Ved handsaming av søknad om byggjeløyve skal kommunen sjå til at bygningane får god form og materialbruk og at bygningar i same området får ei harmonisk utforming i høve terrenget og i høve eksisterande bebyggelse. Det skal ikkje nyttast reflekterande materialar eller skjemmande fargar på bygningar/anlegg. Det skal leggjast vekt på å nytte/ta vare på eksisterande vegetasjon samt opparbeide gode uteareal.
- Nødvendige terrenginngrep skal utførast mest mulig skånsamt og opne terrengsår skal i nødvendig grad tilsåast/tilplantast. I tilfelle der det førekjem utgravne massar skal desse leggjast på stader der dei ikkje verkar skjemmande. Ved varige opne utgravingar, som vegskjeringar, der høgdeforskjell mellom topp skjering og both utgraving er større enn 1,5 m, bør det etablerast støttemur.
- Der tomt eller leikeareal grensar til fjellskjering med fallhøgde over 1 m skal topp fjellskjering sikrast med gjerde i høgde 1,2m. Gjerde skal vere slik forma at det hindrar klatring, jf. elles krav i TEK10.
- Der terrenget etter opparbeiding gjer det naudsynt med støttemur mot grannetomt eller veg, kan kommunen gje påbod om at planeringshøgder skal løftast eller gjerast lågare, eller at det vert nytta skråningar som gjer høgda på støttemurane lågare. Det tillatast oppført forstøtningsmur i eigedomsgrensa.
- Høgde og utforming av gjerde og støyskjerm mot veg skal godkjennast av kommunen.
- Vegskråningar skal setjast i stand med tilplanting/tilsåing samstundes med ferdigstilling av bustadfeltet. Terreng, gjerde og hekkar langs gater skal ikkje vere høgare enn 0.7m over vegnivået. Ved avkøyrsløse gjeld ovannemnde, men høgda skal ikkje vere over 0.5 m.
- Langs begge sider av o_V1 skal det plantast til med oppstamma tre som kan framstå som ein allè.
- Prinsippa bak universell utforming skal leggjast til grunn i størst mogleg grad, jf. plan- og bygningalova med tekniske forskrifter.

§2.2. Bebyggelse og anlegg, PBL. §§12-5 NR.1 OG 12-7

2.2.1 Frittliggende småhus

- a) Innanfor BF2 og BF3 gjeld reguleringsføresegnene tilhøyrande reguleringsplan for endring av Smalebakken 2 med planID 1994011.
- b) Innan BF1 skal det kunne førast opp frittliggende småhus med utleigedel/sekundærhusvære med tilhørande anlegg som garasje, bud og liknande.
- c) Bebyggelsen skal plasserast innanfor dei byggjegransene som er vist på plankartet. Bygningar tillatast oppført med mønehøgde inntil 9 m og gesimshøgde 6 m.
- d) Grad av utnytting av tomtene er bestemt av "tillete prosent bebygd areal" (%BYA) slik:
Område BF1 Max % BYA = 30% BYA
- e) I område merka BF skal garasjar ikkje byggjast større enn 50 m² BYA og då berre i ei høgde. Garasjar skal ikkje ha større gesimshøgde enn 2,5 m og mønehøgde ikkje over 4,0 m. Det er ikkje tillete med ark på garasje. Garasje oppført vinkelrett på veg skal plasserast min. 5 m frå regulert trafikkareal. Garasje med innkøyring parallelt med veg skal ha avstand 3 m frå regulert trafikkareal.
- f) På kvar einskild tomt skal det opparbeidast 2 parkeringsplassar på eigen grunn.

2.2.2 Konsentrerte småhus og lav blokkbebyggelse

- a. Innan BK1 – BK8 skal det kunne førast opp konsentrerte fleirmannsbustader med tilhørande anlegg som garasje, bod og liknande. BK1 – BK8 skal planleggast under eitt, men kan byggjast ut i trinn.

Område	Type bygg	Bueining pr. bygg	Maks tal bueiningar
BK1	Lågblokk med parkering i underetasje	10	50 bueiningar
BK2	4-mannsbustader	4	16 bueiningar
BK3	Lågblokk med parkering i underetasje	10	20 bueiningar
BK4	4-mannsbustader	4	16 bueiningar
BK5	4-mannsbustader og 2-mannsbustader	4 og 2	16 bueiningar
BK6	2-mannsbustader	2	8 bueiningar
BK7	Lågblokk med parkering i underetasje	10	10 bueiningar
BK8	Lågblokk med parkering i underetasje	10	20 bueiningar

- b. Bygningar med pulttak tillatast oppført med møne-/gesimshøgde inntil 9 m, medan bygningar med flatt tak og parkeringskjellar tillatast oppført med gesimshøgde inntil 10.5 m frå planert terreng ved høgste fasade på bygga.
- c. For bu-einingar med heis kan ev. heis- og trappehus samt ventilasjonsbygg på tak overstige maks gesims og mønehøgde. Storleiken på desse bygningsdelane skal avgrensast til bygget sin funksjon.
- d. Grad av utnytting av tomtene er bestemt av "tillate prosent bebygd areal" (%BYA) slik:

Maks %BYA for BK1, BK3, BK7 og BK8	=	50% BYA
Maks %BYA for BK2, BK4 og BK5	=	45% BYA
Maks %BYA for BK6	=	30% BYA

- e. Garasjar skal ikkje ha større gesimshøgde enn 3 m og mønehøgde ikkje over 4,5 m. Det er ikkje tillete med ark eller takglas på garasje.
- f. Garasje skal som hovudregel og ved utkøyring vinkelrett på veg, plasserast min. 5 m frå regulert trafikkareal. Kommunen kan, om utbygginga på tomte gjer det nødvendig med garasje med innkøyring parallelt med veg, tillate slik oppført inntil 3 m frå regulert trafikkareal.
- g. Innanfor BK2, BK4, BK5 og BK6 skal det minimum opparbeidast 2 parkeringsplassar pr. bustad. For BK1, BK3, BK7 og BK8 skal det minimum opparbeidast 1,5 parkeringsplass. Ein av parkeringsplassane for kvar bueining (BK1 t.o.m. BK8) skal vere overdekt.
- h. Parkering kan dekkjast ved felles parkeringsplass for fleire av BK-områda og skal opparbeidast som vist i situasjonsplanen. Det skal setjast av areal til parkeringsplassar for bilar og elektriske rullestolar/scooterar for forflyttingshemmede personar i tilknytning til områda BK1-BK8. Minimum 1 parkeringsplass for forflyttingshemmede pr. 10 bueining. Disse parkeringsplassene må ligge nær hovudinngangen og i de bygg med heis, nær heis
- i. Uteareal med viste gangtilkomstar skal opparbeidast og ferdigstillast samstundes med bygningane/anlegget elles i samsvar med situasjonsplanen.
- j. Dei fysiske inngrep i terreng skal så langt det let seg gjere gjennomførast på ein slik måte at ein tek vare på eksisterande vegetasjon og unngår sår i terrenget. Skråningar skal plantast til med stadeigen vegetasjon.
- k. Ikkje utbygd del av tomte skal utformast tiltalande. Det er ikkje tillate å ha skjemmande skjeringar og fyllingar. Mur mot offentleg veg skal godkjennast av kommunen.
- l. Ved trinnvis utbygging skal utbyggingsareal som ikkje vert teke i bruk med ein gong opparbeidast førebels med vegetasjon. Uteareal skal opparbeidast og ferdigstillast samstundes med bygningane/anlegget elles.
- m. Innafor kvar tomt må utbyggjer syte for naudsynt drenering for overvatn og grunnvatn, og føre dette til avløp til bekk/vassdrag eller kommunalt ledningsnett etter godkjenning frå kommunen.
- n. Kommunen skal ha rett til å nytte uteareal i samband med naudsynt vedlikehald av kommunaltekniske anlegg som kryssar eller ligg inntil byggeområda.
- o. Innanfor BK1 skal det etablerast minimum to småbarnsleikeplassar, kvar av dei skal vere på minimum 100 m² og minimum utstyrast med sandkasse og sittebenk.

2.2.3 Leikeplass

- a. Leikeplassane f_L1, f_L2 og f_L3 skal opparbeidast slik at dei er eigna for leik og opphald, minimum med reiestativ, sandkasse, benk og noko fast dekke. Leikeplassane kan gjerdast inne. Prinsippa om universell utforming bør, så langt råd, leggjast til grunn slik at leikeplassane heilt eller delvis kan nyttast av alle
- b. Leikeplassane f_L1, f_L2 og f_L3 skal ha eigna beplantning som kan fungere som skjerming mellom dei ulike aktivitetssonene. Beplantning innanfor f_L2 må ikkje redusere mulegheitene for bruk av området til skileik.
- c. Leikeplassen f_L1 skal i tillegg opparbeidast med ballbane, med eigna dekke til føremålet og naudsynt sikringsnett.

- d. Leikeplassane skal opparbeidast i samsvar med forskrift om sikkerheit ved leikeplassutstyr frå Barne- og Familedepartementet
- e. Leikeplassen f_L1 er felles for bueiningane innanfor BK1 og BK2, men skal også kunne fungere som kvartalsleikeplass for tilgrensande bustadområde.
- f. Leik for born i alderen 1-7 år skal prioriterast, dette gjeld særleg for f_L3
- g. Leikeplassane f_L2 og f_L3 er felles for bustadane innanfor BK3, BK4, BK5, BK6, BK7 og BK8. F_L2 er i tillegg felles leikeplass for byggefeltet Smalebakken og Håmyra.

§2.3. Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur, pbl. §§12-5 NR.2 OG 12-7

2.3.1 Trafikkområde

- a) I trafikkområde skal det som vist i situasjonsplanen byggast
 - Køyreveg, - Fortau, - Gang-/sykkelveg
- b) I tillegg til vist trafikkareal kjem nødvendig areal til annan vegg grunn samt vegskjeringar og fyllingar. Vist skråningsutslag på plankart kan endrast som følgje av detaljprosjektering.
- c) O_V1, o_V2, o_V3, o_V7 og o_V8 er offentlege vegar. Lengde- og tverrprofilar som følgjer som illustrasjon til planen er rettleiande jf. teikningane (1357-201, 1357-202, 1357-203, 1357-204, 1357-205, 1357-206, 1357-207 og 1357-208)
- d) F_V4, f_V5, f_V6 og f_V9 er felles vegar for tilgrensande bustadområde. Lengde- og tverrprofilar som følgjer som illustrasjon til planen er rettleiande jf. teikningane (1357-201, 1357-202, 1357-203, 1357-204, 1357-205, 1357-206, 1357-207 og 1357-208)
- e) F_V10 er felles skogsbilveg for skogeigarane i området.
- f) Fortau langs offentlege vegar skal vere oppheva.

2.3.2 Gang- og sykkelveg.

- a) Gang- og sykkelveg skal opparbeidast med viste breidder og utformast som vist i situasjonsplanen.
- b) F_G/S2 skal vere felles for tilstøytande bustadområde.
- c) O_G/S3 er offentlig gang-/sykkelveg.

2.3.3 Gangveg.

- a) F_G1, f_G2, f_G4 og f_G5 er felles for tilstøytande bustadområde.
- b) O_G3 er offentlig gangveg.

2.3.4 Parkeringsplassar.

- a) O_P1 er offentlig og kan nyttast i forbindelse med bruk av friluftsområdet nord for planområdet
- b) F_P3 er felles parkeringsplass for BK3, BK4, BK5, BK7 og BK8.
- c) F_P2 og f_P4 er felles parkeringsplass for BK1 og BK2.

§2.4. Grønstruktur, pbl. §§12-5 NR.3 OG 12-7

2.4.1 Turveg

- a) Offentleg turveg o_Tv3, o_Tv4, o_Tv6 og o_Tv7 er del av eksisterande turstinett i grøntkorridoren langs Håmyrelva. Stiane skal haldast vedlike og utbedrast i utbyggingsperioden.

b) Det skal opparbeidast tursti frå o_Fr1 – o_Fr6 og til anna regulert formål.

2.4.2 Friområde

a. Friområde o_Fr1 - o_Fr6 er offentlig friområde.

b. Innanfor o_Fr1 - o_Fr6 er det ikkje tillate å drive verksemd eller føre opp bygg eller anlegg som etter kommunen sitt skjønn er til hinder for bruken av friluftsområdet. Nødvendig skjøtsel av skog og ev. førebygging av elva vil vere tilate.

§2.5. Landbruks-, natur- og friluftsområde, pbl § 12-5 nr. 5

2.5.1 Friluftsmål

a) Innafor område for friluftsmål skal det vere høve til å drive friluftsliv i tillegg til at det kan drivast landbruksdrift, dvs. beite for husdyr, vedhogst/vedlikehaldshogst.

§3. Hensynssoner, pbl. §12-6

§3.1. Sikringssoner

3.1.1 Frisikt

Frisiktsonene merka «H140» i vegkryssa må ikkje utnyttast slik at det på noko tidspunkt hindrar fri sikt. Areal innafor frisiktsonene skal planerast ned til 0,5 meter over tilgrensande vegars nivå.

§3.2. Støysoner

3.2.1 Gul støysone

Innanfor områda merka H220_1-2 er det ikkje høve til å føre opp bustad eller etablere hovuduteplass utan at det er etablert nødvendig støyskjerming.

§3.3. Faresoner

3.3.1 Flaumfare

Innanfor område merka H320_1 og 2 er det ikkje høve til oppføring av bygg før det er gjort undersøkingar om muleg flaumfare og nødvendige tiltak er etablert.

3.3.2 Jord og Flaumskred avklaring

Det skal som del av teknisk plan gjennomførast naudsynt utgreiing av jord- og flaumskredfaren for nedre del av planområdet i samarbeid med NVE.

§4. Fellesføresegner

§4.1. Rekkefølge, Pbl. §12-7 nr.10

a) Behov for sikringstiltak langs Håmyrelva må avklarast og i nødvendig grad etablerast før tilgrensande bustadområde kan takast i bruk. Plan for sikring/handtering av overvatn i planområdet må utarbeidast som del av teknisk plan og skal gje grunnlag for dimensjonering av tekniske anlegg i planområdet.

Det skal som del av teknisk plan gjennomførast naudsynt utgreiing av jord- og flaumskredfaren for nedre del av planområdet i samarbeid med NVE.

Naudsynte tiltak som fylgjer av slik utgreiing skal vere på plass før bustader i området kan takast i bruk.

b) Vegar skal utbyggast samtidig med, eller i forkant av utbygging av tomtene.

c) Nødvendig støyskjerming må etablerast i samsvar med vedlagte støyrapport før o_V1 kan ferdigstillast.

d) F_L1 skal opparbeidast, utstyrast med leikeplassutstyr, beplantast og ev. sikringsbehov skal vere etablert og ferdigstilt før bustader innanfor BK1 og BK2 kan takast i bruk.

- e) Tilkomst f_G4 og f_G5 til f_L1 skal vere ferdig før BK3, BK5, BK7 og BK8 kan takast i bruk.
- f) Tilkomst f_G1 til f_L2 skal vere ferdig før BK3, BK7 og BK8 kan takast i bruk.
- g) F_L2 skal opparbeidast, utstyrast med leikeplassutstyr, beplantast og sikringstiltak skal vere etablert og ferdigstilt før bustader innanfor BK 3, BK5 og BK7 kan takast i bruk.
- h) F_L3 skal opparbeidast, utstyrast med leikeplassutstyr, beplantast og sikringstiltak skal vere etablert og ferdigstilt før bustader innanfor BK 4 og BK6 kan takast i bruk.
- i) Oppstamma tre langs på sørsiden av o_V1 skal vere planta før BK3 og BK8 kan takast i bruk. Oppstamma tre på nordsiden av o_V1 skal vere planta før BK1 og BK2 kan takast i bruk.
- j) Uteareal skal opparbeidast og ferdigstillast samstundes med bygningane/anlegget og elles i samsvar med situasjonsplan godkjent av kommunen.
- k) Før utbygging vert sett i verk skal kommunen godkjenne tekniske anlegg og vedta utbyggingsavtale mellom kommunen og tiltakshavar vedkomande dei tekniske anlegga som er naudsynt for utbygginga. Dette gjeld mellom anna vegar, gatelys, stiar, VA og EL-/tele- og kabelnett, drengroftar og ev. sikringstiltak langs Håmyrelva. Samleveggen frå enden av Raudemyrvegen og forbi eksisterande busetnad i Solhøgda skal utbyggast med fortau, fast dekke (AP el tilsv) før utbygging av bustadane i Håmyrområdet vert sett i gang. Oppføring av støyskjerm /og eller naudsynt avskjerming mot bustadane i Solhøgda skal gjerast som del av opparbeiding av veg o_v1. Omlegging av skogsbilveg og etablering av parkeringsplass skal gjennomførast samtidig med utbygging av veg o_v1 og før utbygging av områda BK1 og Bk2. Plan for skilting i området skal vere del av teknisk plan.
- l) For området skal det nyttast fellesrenovasjon med oppsamling av avfall i nedgravde konteinrar. Det skal vere etablert avtale om slik ordning med VØR, jf Renovasjonsforskriftene §2, før utbygging kan setjast i gang. Ordninga skal vere etablert før bygningar i området vert tekne i bruk.
- m) Før utbygging av Håmyrafeltet med tilhøyrande samleveg kan settast i gang skal det etablerast følgjande strakstiltak i Raudemyrvegen:
1. Vegen skal skiltast med fartsgrense 40km/t.
 2. Fartshumpar/oppheva gangfelt skal etablerast ved gangveg mot Sjukehuset (vest for gnr 19 bnr 410)-, ved kryss mot Brenslene-, mot gangveg aust for Steingardsvegen og ved overgang til Heltnevegen/Uravegen.
 3. Gatestrekninga skal ha prioritet i høve komande plan for utskifting/oppgradering av kommunale gatelys.
 4. Dersom Raudemyrvegen på strekninga Lisjenakkvegen til Solhøgda ikkje er opparbeidd til samlevegstandard før utbygging av Håmyrfeltet startar, skal det i anleggsfasen etablerast ordning med vikeplikt for møtande køyrety (skilt 212/214) eller lysregulering.
- n) Før Raudemyrvegen skal få status som samleveg og gjennomgangstrafikk og bussløysing gjennom Håmyra /Urbakkfoten kan iverksettast, skal vegen på strekninga Lisjenakkvegen til Solhøgda vere opprusta til samleveg standard. Spørsmål om forkøyrsvegskilting av vegen skal då også vere avklara.
- Før Kleppevegen skal få status som samleveg og gjennomgangstrafikk og bussløysing gjennom Håmyra/Urbakkfoten kan iverksettast, skal vegen vere opprusta til samleveg-standard. Tilsvarende må Engesetvegen opprustast. Andre byggetrinn i Håmyra skal ikkje iverksettast før desse tiltaka er iverksett. Spørsmål om forkøyrsvegskilting av vegen skal då også vere avklara.

§4.2. Automatisk freda kulturminne

Dersom det viser seg at tiltak innanfor planen kan skade, øydeleggje, grave ut, flytte, forandre, tildekke, skjule eller på annan måte utilbørleg skjemme automatisk freda kulturminne eller framkalle fare for at dette kan skje, må arbeida straks stansast og kulturminneforvaltninga varslast umiddelbart. Ansvar ligg hjå tiltakshavar og/eller ansvarshavande leiar på plassen. Kulturminneforvaltninga avgjer snarast mogleg – og seinast innan 3 veker – om arbeidet kan fortsette og vilkåra for det. Fristen kan under gitte forhold forlengast.

§ 5 Generelt.

Det er ikkje høve til, med private servituttar, å skipe tilhøve som er i strid med desse føresegnene. Ved sida av desse reguleringsføresegnene gjeld vedtekter i Plan- og bygningslova og bygningsvedtektene for Volda kommune. Når særlege grunnar talar for det kan kommunen tillate mindre vesentlege endringar frå reguleringsplanen innanfor ramma av bygningslovgjevinga og dei kommunale vedtektene.

Volda kommune, 22.06.2015

For rådmannen

 VOLDA KOMMUNE
UTVIKLING
Per Heltnes
planleggar

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Rune Sjurgard

Arkivsak nr.: 2016/1176

Arkivkode: 056

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

162/16

Formannskapet

20.09.2016

Kommunestyret

ORGANISERING AV INTERKOMMUNALT IKT-SAMARBEID

Administrasjonen si tilråding:

1. Kommunestyret sluttar seg til at IKT-drifta vert organisert under felles leiing i eit interkommunalt selskap. Volda kommune stiller til disposisjon 3 stillingar til selskapet frå 1. januar 2017 ved at to av stillingane/IKT-konsulentane som går i stillingane) vert leigd ut og den tredje som er vakant vert overført til selskapet.
2. Kommunestyret kjem attende til godkjenning av avtale og vedtekter i samband med etablering av selskapet.
3. Kommunestyret viser til prosessen med samanslåing av kommunane Hornindal og Volda, og at det må takast høgde for at denne prosessen vert ivareteke gjennom IKT-selskapet dersom Hornindal og Volda ser det som mest tenleg. Vidare må IKT-funksjonen i kommunen si kriseleiing ivaretakast i avtalen.

Vedleggsliste:

Notat frå rådmannen av 11.07.16

Saksutgreiing til rådmannsgruppa

Rapport til rådmannsgruppa om IKT-organisering for kommunane på Søre Sunnmøre

Uprenta saksvedlegg:

Tenesteskildring/tenesteleveranseavtale

Samandrag av saka:

Det er foreslått å samle IKT-drifta for kommunane på Søre Sunnmøre i eit interkommunalt selskap som skal avløyse Hareid som vertskommune.

Saksopplysningar:

Det vert vist til utgreiinga i vedlagte notat frå rådmannen av 11.07.16.

Notatet er sendt på høyring internt og til rådmannen i Hornindal kommune for ev uttale innan 19. august. Det er ikkje kome innspel til notatet. Rådmannen har etter høyringsrunden hatt ein gjennomgang med IKT-konsulentane i Volda kommune. Dei er positive til å delta i gjennomføring av modellen som er foreslått.

Stadig fleire av databasene og applikasjonane vert drifta frå felles IKT driftssenter for dei 7 kommunane på Søre Sunnmøre. Forslaget som no ligg føre er ei vidareføring av den driftsmodellen som er etablert. Det nye er i hovudsak at ein samordnar drifta under felles leiding og organiserer dette under eit selskap som avløyser Hareid som vertskommune. Det er utarbeidd ein tenesteleveranseavtale som sikrar ansvar og oppfølging av datadrifta frå dette senteret i den enkelte kommune. Modellen skal sikre stordriftsfordelar på både investering og drift, og det skal i tillegg til tilsette på sentralen vere IKT-personell ute i den enkelte kommune.

Modellen byggjer på at kommunane overfører sine IKT-stillingar til det interkommunale selskapet som syt for IKT-drifta i alle kommunane. Det er i dag 19 stillingar til saman. Behovet i den nye organisasjonen er kalkulert til 18 stillingar inklusive dagleg leiar. Det er forventa at ein etter ein etter etablering og implementeringsfase på 2 - 3 år kan ta ut effekt ved reduksjon i bemanning. Dette vil i så fall skje etter ein plan og ved naturleg avgang eller overføring til andre ledige stillingar i kommunane.

Stillingane/drifta i IKT-selskapet vert fordelt på kommunane etter ein fastsett utrekningsnøkkel.

I modellen er det lagt opp til eit skilje mellom strategi (bestilling) og drift (utføring). Samtidig vil det vere behov for nært samarbeid mellom desse funksjonane.

Vurdering og konklusjon:

Det digitale samfunnet vil berre utvikle seg vidare på stadig fleire område. Dette gir moglegheit til å utvikle tenestene overfor innbyggjarane, samtidig som det opnar for smartare og rimelegare måtar å administrere oppgåvene på. For å kome dit må ein sikre den grunnleggjande drifta. Rådmannen meiner at den interkommunale driftsmodellen som er etablert på Søre Sunnmøre er nødvendig for at vi skal greie å vere operative og ha sikker drift på IKT-sida. Dette gir også grunnlag for eit fagleg miljø der vi kan få til utvikling i lag. Kommunane leverer dei same tenestene, og det er mykje å hente på å drive felles utviklingsarbeid og samarbeide om dei same programvarene og korleis ein skal organisere arbeidet for å få effekten ut av dei i drift og tenesteyting.

Rådmannen hadde i utgangspunktet tenkt at Volda overfører to stillingar til selskapet og held fast ved den tredje IKT-stillinga som strategisk ressurs. Dei andre kommunane, bortsett frå kanskje Ørsta, vil overføre alle IKT-stillingane i selskapet. I rådmannsgruppa vart det drøfta at ei heil stilling for IKT-strategisk arbeid kan vere for høgt dimensjonert for ein kommune, og at dette er ein ressurs ein bør samarbeide om. Rådmannen foreslår derfor at alle dei tre IKT-stillingane i Volda kommune inngår i felles drift. Den fjerde som er eit engasjement i oppvekstsektoren vert å avvente kva vi gjer med vidare før engasjementperioden går ut 1. juli 2017.

Kommunane bør utvikle felles strategi på korleis ein skal møte det digitale samfunnet, og korleis ein skal møte innbyggjarane for å få tidsmessige tenester og gjennom digitale vaner forenkle tenesteytinga og sakshandsaminga i kommunane. IKT er ein innsatsfaktor for å utvikle tenesteytinga og redusere driftskostnadene til kommunane. I land som t.d Danmark, men også i større byar her i landet, har ein kome lenger i denne utviklinga. Erfaringa viser at ein må auke utgiftene til IKT for å ta ut effekten i administrasjon og tenesteyting. Slik rådmannen ser det vert Volda kommune nødt til å auke ressursane på IKT-området i åra framover. Saman med dei andre kommunane ser rådmannen det som viktig å byggje opp kapasitet også på strategisk utvikling for å analysere, ta rette val og sikre gevinstrealisering. Den strategiske IKT-ressursen bør koplust til tenestemiljøa på tvers av kommunegrensene og setje utviklingsarbeidet i system og sikre kontinuitet.

Rådmannen innser at skal ein fullt og heilt med i det interkommunale samarbeidet, så må alle dei tre faste stillingane innanfor IKT stillast til disposisjon for felles drift. På den andre sida ser rådmannen behov for at kommunane i samarbeid byggjer opp strategisk IKT-kapasitet. I ei mellomfase meiner rådmannen dette må løysast gjennom pragmatisk ved ikkje for sterkt skilje mellom drift og strategisk arbeid. Det må uansett vere bruer i mellom. Med det behovet som vil kome framover for å ta i bruk IKT-verkty i den strategiske utviklinga, så vil det i dei komande åra verte behov for å byggje opp utviklingskapasitet på IKT-sida. Slik sett burde vi kanskje alleie no ha reservert ei eiga stilling til dette, men det handlar om kva vi kan prioritere no og om vi ev kan samarbeide med dei andre kommunane om ein slik kapasitet. I alle høve vil vi måtte kome attende til dette i samband med kommunesamanslåingsprosessen.

Rådmannen rår til at Volda kommune deltek i den vidare utviklinga av SSIKT (Søre Sunnmøre IKT-samarbeid) og sluttar seg til endring av selskapsstruktur der ein avløyser vertskommune til fordel for eit interkommunalt selskap som får ansvar for drifta av IKT i alle 7 kommunane under ei samla leiing. Volda kommune leiger ut tre IKT-stillingar til det interkommunale selskapet frå 1. januar 2017.

Volda og Hornindal må i samband med samanslåingsprosessen gjere avklaringar på korleis ein skal byggje opp IKT i ny kommune. Rådmannen ser det som opplagt at den nye kommunen må inngå interkommunalt samarbeid om IKT-drift og IKT-utvikling. Det kan vere naturleg at dette samarbeidet går i retning der den nye kommunen har hovudtyngda av samarbeid på andre tenestekområde (jfr felles IKT-plattform). Rådmannen vil sikre tett oppfølging av dette i samanslåingsprosessen. Det kan også vere aktuelt å kjøpe kapasitet i det interkommunale IKT-miljøet som vert dedikert til å følge opp prosessen med etablering av felles IKT i den nye kommunen. Dette bør avklarast i reformprosessen og i ev takast høgde for avtalen med etablering av nytt selskap for SSIKT.

IKT sin funksjon opp mot beredsskapsarbeidet i kommunen må også ivaretakast gjennom avtalen med SSIKT

Kommunestyret vil få denne saka i to omgangar. I denne saka får kommunestyret orientering om organiseringa og gjer prinsippvedtak om deltaking. I den seinare sak vil det verte lagt fram sak om godkjenning av avtale og vedtekter i samband med etablering av det interkommunale selskapet og oppheving av vertskommuneavtalen med Hareid kommune.

Følgjande mål og strategiar i kommuneplanen kan koplust til IKT som viktige verkty for å lykkast:

MÅL:

Volda kommune skal ha ein økonomi i balanse og driftsresultat på 1,75 % av inntektene.

STRATEGIAR:

- ☐ Arbeide for samsvar mellom oppgåver og ressursar.
- ☐ Sikre realistisk budsjettering.
- ☐ Arbeide for ein sterkare kopling mellom prioriteringar i kommuneplanen, budsjett, økonomiplan og arbeidsoppgåver.
- ☐ Legge til rette for at administrasjonen, politikarane og innbyggjarane skal ha felles kunnskap om situasjon og utfordringar.
- ☐ Bruke moglegheiter som ligg i digital tenesteproduksjon og legge til rette for innovasjon og nyskaping i tenesteproduksjon.

MÅL:

Volda kommune skal ha eit godt omdøme.

STRATEGIAR:

- ☐ Sikre eit godt arbeidsmiljø i organisasjonen.
- ☐ Tilby gode tenester tilpassa innbyggjarane sine behov.
- ☐ Gi innbyggjarane god informasjon, gi raske tilbakemeldingar og ha oppdaterte, framtidsretta og brukarvennlege kommunikasjonsløysingar.
- ☐ Legge til rette for involverande prosessar.

Helse og miljøkonsekvensar:

IKT er ein viktig innsatsfaktor for utvikling av velferdsteknologi i helsetenestene. IKT er eit dagleg arbeidsverktøy for neste alle tilsette i kommunen. Det er viktig for arbeidsmiljøet og effektiviteten i organisasjonen at drifta av IKT fungerer godt.

Økonomiske konsekvensar:

Samling av driftspersonellet under felles leiing i eit interkommunalt selskap vert gjennomført med ei stilling færre samla sett for dei 7 kommunane. For dei kommunane som går inn med sine IKT-stillingar skal endringa i prinsippet ikkje medføre vesentleg auka utgifter. IKT som innsatsfaktor vil måtte prioriterast for å kunne ta ut effekt i administrasjon og tenesteproduksjon. Det vil verte utarbeidd budsjett for den interkommunale drifta seinare i haust.

Beredskapsmessige konsekvensar:

IKT- funksjonen er representert i kommunen si kriseleiing. Dette må iveratakast vidare gjennom det interkommunale samarbeidet.

Rune Sjurgard
Rådmann

Utskrift av endeleg vedtak:

IKT-konsulentane, her
Personalsjefen, her
Økonomisjefen, her
Sektorsjefane, her
Arbeidstakarorganisasjonane, her
Hovudverneombodet, her
Vanylven kommune
Sande kommune

Herøy kommune
Ulstein kommune
Hareid kommune
Ørsta kommune
Hornindal kommune

NOTAT

Hovudtillitsvalte

Sak: SSIKT- teneste og organisering

Arkivsak nr.	Løpenr.	Arkivkode	Avd/Sakshandsamar	Dato
2016/1176	8463/2016	056	ADM/RUNSJU	11.07.2016

ORGANISERING AV INTERKOMMUNALT IKT-SAMARBEID

Forslag til ny organisering

Gjennom IKT-samarbeidet for Søre Sunnmøre er det utarbeidd eit forslag til ny organisering:

Hovudinnhaldet i denne kan visast ved slik oppstilling:

Forslag til IKT-organisering for kommunane på Søre Sunnmøre			
Strategi / bestillar		Drift / utførar	
Ansvar	Strategigruppe (samansett av ein tilsett frå kvar kommune)	Ansvar	Int.k selskap (Kl §27 med rådm som styre)
Formål	Definere behov og drive planlegging for bruk av IKT i utvikling av administrative oppgåver og kommunal tenesteyting. Sikre gevinstrealisering av IKT-investeringar/-satsingar.	Formål	Syte for drift av all IKT-infrastruktur og nettverk i alle 7 kommunane. Implementere nye system og drive prosjekt. Brukarstøtte og vaktordning.
Arbeidsgjevar	Den enkelte kommune sjølv el i samarbeid har IKT-strategisk medarbeidar	Arbeidsgjevar	Interkommunalt selskap der alt IKT-driftspersonell er tilsett
Lokalisering	I den enkelte kommune	Lokalisering	Desentralisert i den enkelte kommune i tillegg til sentralt driftssenter
Forankring	Overordna IKT-strategi som skal vedtakast av kvart kommunestyre	Leveringsoppdrag	Tenesteskildring og tenesteleveranseavtale som er forpliktande på kva som skal leverast, til kva tid og på kva nivå.

Modellen for organisering samsvarar med dei råda som er gitt av KS, jfr forskingsrapport utarbeidd av konsulentselskapet PWC (KS FoU- prosjektnr 144016 – 30.10.15)

Eg viser til utgreiinga frå strategigruppa og forslaget til tenesteskildring/tenesteleveranseavtale som følgjer vedlagt.

Dagens organisering

Volda kommune har 3 IKT-stillingar og eitt års engasjement for IKT-fagarbeidar i oppvekstsektoren. Den siste ressursen er frigjort tidsressurs som pedagogisk personale ved Øyra skule og Volda ungdomskule har brukt til IKT-arbeid. IKT-leiarstillinga er vakant etter at Arnfinn Hovde slutta. Det er inne vikar for å dekkje opp den samla bemanningskabal. IKT-leiaren er med i kommunen si kriseleiing.

Vi er med i det interkommunale samarbeidet på Søre Sunnmøre. Siste åra har fleire av databasene vorte flytta ut til felles driftssenter på Hareid og drifta derfrå. Dette resulterer i at drifta dels vert organisert frå driftssenteret på Hareid (SSIKT) og dels frå eigne tilsette IKT-konsulentar.

Driftssenteret er organisert som vertskommunesamarbeid med Hareid som vertskommune (jfr Kl § 28 b) Det er også etablert eit interkommunalt selskap med rådmennene som styre. Tanken var at dette selskapet skulle ha ein tilsett med strategisk funksjon. Dette har ikkje vorte realisert, og med dagens organisering så har det strategiske arbeidet vore organisert gjennom ei strategigruppe samansett av IKT-konsulentar og administrative leiarar for dei 7 kommunane. Det har ikkje vore reservert ressursar til førebuingar til strategigruppa, og medlemmene har måtta prioritere dette arbeidet på toppen av sine primæroppgåver. Ulstein kommune har teke den største belastninga her.

Flytting av fleire databaser til driftssenteret i løpet av kort tid siste tida har vore utfordrande for våre IKT-konsulentar. Dette har kome som ekstra belastning i ein periode der IKT-leiaren hadde permisjon. Enkelte forhold kunne også ha vore betre planlagt og kommunisert frå driftssenteret. Dette er teke opp med driftssenteret. Det er i utfordring i dag at vi har parallelle driftsmiljø, der noko vert drifta av våre IKT-konsulentar, og noko vert drifta frå det interkommunale driftssenteret på Hareid.

Det interkommunale IKT-samarbeidet har vore nødvendig, og den enkelte kommune har ikkje greidd å kome dit vi er i dag i eigen regi. Vi hentar ut stordriftsfordelar på investering og drift, og vi samarbeider om å få meir utvikling ved bruk fagsystema.

IKT har auka formidabelt både i volum og kompleksitet. Samanlikna med berre for nokre få år sidan, så har så å seie alle tilsette i Volda kommune brukarnamn og passord til ei datamaskin. Pleie- og omsorg brukar data i opplæring, administrasjon og pasientoppfølging. I skulane er IKT i praksis integrert i alle fag, og ikkje berre eitt av krava til grunnleggjande ferdigheiter. I nær framtid vert også den digitale kvardagen enda meir aktuell også i føreskulealder.

IKT-konsulentane har eit stort og komplekst område som dei skal følgje opp, og dei tilsette strekkjer seg langt i det daglege for å halde systema operative. Kapasiteten er avgrensa, og sjølv med dei gode haldningane og store innsatsen hos IKT-konsulentane, så meiner rådmannen vi no har kome til eit smertepunkt der vi må gjere noko for å sikre utviklinga framover. Den operative drifta er så krevjande at det vert minimal tid til å drive digitalt utviklingsarbeid. Innanfor fleire tenesteområde aktualiserer det seg eit behov for å avklare retning og satsing for å utvikle tenestene. Vi manglar strategiske planar for digitalisert utvikling i Volda kommune.

Den digitale utviklinga

IKT-teknologien påverkar utviklinga av heile samfunnet. KS har utvikla IKT-strategi for kommunesektoren. Her er nokre utdrag frå KS sin strategi:

«Kommunens og fylkeskommunens egen digitaliseringsstrategi bør bestå av to deler.

Del en bør være av strategisk karakter som definerer hovedlinjene for hvordan IKT skal støtte opp under planlagt tjenesteutvikling og bidra til å løse egne utfordringer. Denne delen bør være langsiktig og ses i sammenheng med overordnede strategier. Den bør også ta hensyn til framtidige behov og peke på hva som er regionens og kommunens felles satsingsområder.

Del to er en handlingsplan med aktiviteter og tiltak for ett år av gangen. Den beskriver hvilke tiltak som må igangsettes per år for at de overordnede målene i strategien skal nås. Denne delen bør oppgraderes og justeres hvert år i forbindelse med budsjettbehandlingen for og sikre at det settes av nok ressurser til at målene i strategien nås. Den bør også følges opp med en kompetanseutviklingsplan for å sikre at ansatte har nødvendig kompetanse.

Satsningsområder i strategiperioden

Digitaliseringsstrategien har følgende visjon, basert på KS' langtidsstrategi:

En samordnet kommunal sektor leverer digitale tjenester som gir innbyggere og næringsliv et reelt digitalt førstevalg.

Digitaliseringsstrategien konkretiserer visjonen i seks tverrgående og tre sektorielle satsningsområder. I arbeidet med egen digitaliseringsstrategi står den enkelte kommune og fylkeskommune fritt å prioritere satsningsområder ut fra eget behov.

Tverrgående satsningsområder

1. Digital dialog
2. Strategisk ledelse og IKT
3. Kompetanse
4. Arkiv og dokumenthåndtering
5. Personvern, taushetsplikt og informasjonssikkerhet
6. Arkitektur og standardisering

Sektorielle satsningsområder:

1. Helse og velferd
2. Oppvekst og utdanning
3. Plan, bygg og geodata»

Sjå elles lenke til KS sin digitaliseringsstrategi for 2013 – 2016.

<http://www.ks.no/contentassets/e7f699792add4068aaedcb25a97ff56a/ks-digitaliseringsstrategi.pdf>

Strategien skal reviderast i haust og gjelde for perioden 2017 – 2020.

Regjeringa har forventingar til at digitalisering i kommunesektoren skal føre til forenkling, fornying og forbedring, jfr Kommuneproposisjonen for 2017 og Stortingsmelding om IKT-politikk (Meld. St. 27 (2015–2016) - Digital agenda for Norge — IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet)

<https://www.regjeringen.no/contentassets/fe3e34b866034b82b9c623c5cec39823/no/pdfs/stm201520160027000dddpdfs.pdf>

Ei hovudprioriteringane til regjeringa i IKT-politikken er å setje brukaren i sentrum og å få ei effektiv digitalisering av offentleg sektor. Ved å ta utgangspunkt i brukarane sine behov, kan det offentlege lage tenester som brukarane har nytte av, og som dekkjer eit reelt behov. Målet er at dei digitale løysingane er så gode at dei fleste vel bort manuelle kanalar. Gjennom informasjons- og kommunikasjonsteknologi vil regjeringa skape eit enklere møte med ein døgnopen offentleg sektor, høgare kvalitet i tenestene, auka verdiskaping og bedre avgjerder. Regjeringa ser på IKT som ein vesentleg innsatsfaktor for innovasjon og produktivitet. Regjeringa har også forventingar til at kommunesektoren skal drive meir kostnadseffektivt. Både i Kommuneøkonomiproposisjonen for 2017 og i nemnde Stortingsmelding for digitalisering er det vist til Produktivitetskommisjonen leia av professor Rattsø, jfr m.a: *«Bruk av teknologi står sentralt for å forbedre og fornye offentlig sektor i Norge, og at det er et stort uutnyttet potensial for effektivisering i forvaltningen gjennom bruk av IKT»*.

I den nemnde stortingsmeldinga varslar regjeringa eit taktskifte og høgare ambisjonsnivå for den digitale satsinga. Tenestene skal opplevast som heilskaplege og samanhengjande. Digitalt førsteval skal styrkast retta mot sjølvbeteningsløysingar og automatisert sakshandsaming. Statlege verksemder skal ta eit større ansvar for å utvikle tenester som kommunesektoren kan nytte.

Utover dei hovudstøttesystema vi har hatt sidan vi tok i bruk data, så har vi dei seinare digitalisert fleire tenester og forenkla administrative oppgåver, som til dømes:

- bruk av sosiale medium i kommunal informasjon
- integrering mellom hovudssystema (økonomi, sak/arkiv) og andre system for bruk av registrerte data mv
- elektronisk søknadshandsaming av barnehageopptak
- elektronisk registrering av timelister
- elektronisk meldingsutveksling mellom primærhelsetenesta og sjukehus
- elektronisk kvalitetsinformasjonssystem og avvikssystem
- elektronisk registrering og databehandlersystem for vedlikehald i kommunale bygg
- elektronisk rapportering og registreringssystem i heimetenesta
- m.v

I løpet av kort tid kjem også elektronisk fakturering og digital post som tillegg i den elektroniske tenesteportefølgja.

Stadig fleire av innbyggjarane brukar digitale verkty, og det ligg eit stort både behov og potensiale for å utvikle dei kommunale tenestene ved bruk av denne teknologien. I Danmark er det kommunar som har svært ambisiøse målsettingar for digitalisering, og København har kome svært langt på dette området.

Kommentarar til forslaget til ny organisering

Med unntak av dei store bykommunane må kommunane samarbeide om drift og utvikling innanfor IKT. Nemnde Stortingsmelding (Digital agenda for Norge) peikar også på at det er stordriftsfordelar å hente ved samarbeid. Det er fleire samarbeid som har organisert seg liknande slik det er gjort framlegg om for kommunane på Søre Sunnmøre.

Med dagens volum og kompleksitet innanfor IKT-området manglar vi kapasitet. Dette må løysast gjennom samarbeid, der ein kan samle det som ein i dag driftar i kvar kommune i eitt driftssenter. Dette frigjer ressursar til investeringar, abonnementutgifter og arbeidskapasitet, der dette kan samlast til ei i staden for 7 uavhengige driftseiningar.

Ved å samordne IKT-kompetansen i dei 7 kommunane får ein eit miljø for både spesialisering, mindre sårbart driftsmiljø og vaktordning. Det er eit viktig mål at drifta av IKT vert så enkel og effektiv som mogleg. Skal ein få til dette må kommunane samarbeide om å standardisere drifta mest mogleg. Dette inneber å investere i same infrastruktur og programvarer for å få dette så strauform som mogleg. Da kan det samla IKT-miljøet byggje opp eigen kompetanse som i stor grad kan erstatte dyre konsulenttimar frå programvareleverandørane. Mindre kommunar må samarbeide for å oppnå same effekt som store bykommunar får til. Vi bør operere som vi er ein felles virtuell kommune. Dette er krevjande ettersom det krev semje om kva som er dei mest tenlege systema.

Optimal effekt ut av ein slik samarbeidsmodell krev vidare at kommunane ikkje har eiga drift med egne tilsette som skal operere parallelt med den sentrale driftsorganisasjonen. Det vil skape gråsoner og situasjonar der det vert uoversiktleg kven som har ansvar når ting ikkje fungerer. Dette er sjølvsagt utfordrande i ein overgangsfase der Volda enda har lokale løysingar som etter kvart skal standardiserast/samordnast i felles drift. Den desentraliserte tenestestrukturen gjer at Volda kommune har ein vesentleg meir komplisert og fordyrande IKT-infrastruktur samanlikna med t.d kommunar som Ulstein og Hareid. I alle høve vil IKT-konsulentane i Volda ha fysisk tilhald i Volda og bruke sin lokalkunnskap og kompetanse på løysingane i Volda.

I botnen for forslaget til ny organisering ligg det ei tenesteskildring og tenesteleveranseavtale som spesifiserer ansvaret til den interkommunale driftsorganisasjonen. Denne skal ivareta alle behova som ligg til drifta av IKT i den enkelte kommune. Ein kritisk nøkkelfaktor er at denne vert følgt opp i praksis. Det er avgjerande at driftsorganisasjonen (det interkommunale selskapet) får god leiding som får det optimale ut av ressursane. Rekruttering av leiar er tenkt å skje ved ekstern utlysing.

Det er vidare viktige føresetnader som må følgjast opp i den enkelte kommune for at modellen skal fungere. Det vil bli eit sterkare skilje mellom det som er IKT-tekniske oppgåver og funksjonar som er knytt til bruken av programvarer og teknisk utstyr. Dette inneber at kommunane må peike ut og skulere opp ansvarlege for dei ulike programvarene (superbrukarar). Vi må også finne fram til ei intern organisering av bruken av AV-utstyret (videokanon mv på møteromma, videoframvising i kommunestyresalen mv).

Vidare er det viktig at vi får behalde kompetansen og får flest mogleg av IKT-medarbeidarane i kommunane med på den nye organiseringa. Medarbeidarane får ulike funksjonar fordelt på driftssenteret og desentralisert lokalisering. Nokre vil arbeide meir spesialisert på ulike nivå. Nokre vil arbeide på eit breiare område som også deltek i turnus på brukarstøtte. IKT er eit fagfelt med så raske endringar at kompetansen meir eller mindre vil vere ferskvare. Det bør derfor vere ein motivasjonsfaktor å kunne tilhøyre eit større fagmiljø.

Andre alternativ

Til tross for dei gode haldningane og den store innsatsen som kommunen sine IKT-medarbeidarar står for, så meiner rådmannen det er nådd ei smertegrense der vi må gjere noko for å sikre framtidig digitalisert utvikling i Volda kommune. Rådmannen meiner det vert for kostbart og lite realistisk å byggje opp eigen kapasitet.

Alternativet til interkommunalt samarbeid er å leie tenester ute i den private marknaden. Slik rådmannen vurderer dette så er det berre på delar av leveransen dette kunne vere aktuelt, dvs

det som går på rein teknisk drift av serverar (lokasjon og straum). Dei fagtekniske tenestene via databasene krev særskilt kommunalfagleg kompetanse i eit breidt samansett miljø. Denne er bygt opp over lang tid gjennom det interkommunale samarbeidet. Dette er eit område som ikkje private selskap berre kan overta utan vidare. Det interkommunale samarbeidet byggjer på at ein må vere med på samarbeidet om basisdrifta. Ein kommune kan derfor ikkje stå delvis utanfor og leie private selskap til å «house» serverane. Rådmannen ser det ikkje som realistisk at Volda kommune åleine kan gå ut i konkurranse på delleveranse, og at dette i så fall må skje samla for alle kommunane i samarbeidet.

Rådmannen si tilråding

Rådmannen rår til at Volda kommune sluttar seg til den nye organiseringa for det interkommunale IKT-samarbeidet for kommunane på Søre Sunnmøre. Det vert foreslått at to av stillingane inngår i den samla kompetanseressursen som vert styrt av leiaren i det interkommunale selskapet ut frå tenesteskildringa og tenesteleveranseavtalen. Rådmannen vil rår til at Volda held fast på arbeidsgjevartilknytninga for desse to tilsette, og at dei vert leigd ut til det interkommunale selskapet ved særskilt avtale. Dersom dette fungerer godt, så kan ein vurdere om arbeidsgjevaransvaret skal overførast til det interkommunale selskapet. Når det gjeld engasjementet som IKT-fagarbeidar i oppveksektoren vert det å avvente å ta stilling til når det er avklart kva som skal skje vidare med denne ressursen innan 01.07.17.

Rådmannen rår til at den ledige IKT-leiarstillinga vert reservert til strategisk IKT-funksjon i Volda kommune, og at denne stillinga ikkje går inn i den interkommunale driftsorganisasjonen. Denne vil også vere med i kommunen si kriseleiing. Stortingsmelding nr 27 (2015 – 2016), Digital Agenda for Norge, definerer strategisk IKT-kompetanse slik:

- *Se muligheter digitalisering gir, og se kva det kan skape av verdier for virksomheten.*
- *Kunnskap om hvordan man styrer og gjennomfører digitaliseringsinitiativer, og henter ut gevinster av disse.*
- *Forstå hva som kreves for å sikre at teknologien utnyttes, og at digitaliseringsinitiativet styre og ledes riktig.*

Rådmennene i Volda og Ørsta har gjort ei vurdering om desse to kommunane kunne samarbeide om felles strategiressurs. Ein ser at dette vert komplisert så lenge vi er sjølvstendige kommunar. Det vert for vanskeleg i høve til prioriteringar og å kunne følgje godt nok opp prosessane i høve til dei ulike tenestene.

Det er ein intensjon at IKT-medarbeidarane i kommunane på Søre Sunnmøre går inn i samla driftsmiljø i det interkommunale selskapet. Drifta vert fordelt på kommunane etter framforhandla fordelingsnøkkel. Etter ferien strategigruppa for SSIKT utgreie kostnadene med drifta og fordelinga på den enkelte kommune.

IKT er ein innsatsfaktor for å kunne ta ut gevinst i form av effektivisering og betre tenester både i administrasjon og tenesteyting. Volda kommune må pårekne å bruke meir ressursar på denne innsatsfaktoren, mellom anna til ei stilling dedikert til strategisk arbeid. Denne funksjonen er sentral for å initiere og identifisere løysingar, koordinere prosessar der ein involverer sektorane i å planleggje, gjennomføre og ta ut effekt av tiltaka. Funksjonen er sentral i det strategiske arbeidet mellom kommunane og som bestillar inn til driftssenteret.

Det er ikkje teke stilling til om Volda kommune har denne strategiske kompetansen i dag eller om ein må rekruttere denne eksternt.

Hornindal og Volda

Med bakgrunn i kommunestyrevedtaka vil kommunane ta fatt på prosessen for å etablere ny felles kommune. Dette vert ei ny juridisk eining som skal ta stilling til tilslutning til interkommunale samarbeid. Inntil vidare held eksisterande kommunar fram med sine samarbeid. Kommunane pliktar å orientere og drøfte endringar i desse samarbeida med kvarandre. Volda kommune er fullt med i det interkommunale IKT-samarbeidet for Søre Sunnmøre. Hornindal har liknande samarbeid saman med dei andre Nordfjordkommunane. Desse kommunane har ulike hovudsystem enn dei vi nyttar på Søre Sunnmøre. Korleis dette skal løysast for den nye kommunen må avklarast i samanslåingsprosessen. Retninga for samarbeidet i den nye kommunen bør vurderast ut frå ei samla vurdering av kostnader, kvalitet, funksjonalitet og regional tilknytning. I den digitale verda går utviklinga raskt, og rådmannen ser det som mest tenleg for Volda kommune no å delta i den utviklinga som vert drive vidare i regi av det interkommunale samarbeidet for Søre Sunnmøre. Rådmannen ser det som naturleg å kople Hornindal på dei strategiske utviklingsprosessane som vil verte sett i gang i tida framover, slik at ein kan dra nytte av dette i samband med etablering av ny kommune.

Rådmannen i Hornindal får utgreiinga til orientering og med høve til å gi uttale før saka vert lagt fram for politisk handsaming.

Proessen

Rådmannen har drøfta forslaget til ny organisering med dei to fast tilsette IKT-konsulentane saman med Ørsta kommune og representant for SSIKT (IKT-samarbeidet på Søre Sunnmøre).

Høyringsnotatet går til arbeidstakarorganisasjonane som formell høyringspart. Notatet saman med vedlegga går også til IKT-konsulentane, sektorsjefane, hovudverneombodet og verneombodet for rådhuset for å kunne ha høve til å kome med innspel.

Oppfølging av dette vil innebere ei omorganisering som utløyser drøfting med arbeidstakarorganisasjonane og tett oppfølging i høve til den det vedkjem.

Etter fristen for høyringa vil saka verte lagt fram for arbeidsmiljøutvalet, formannskapet og kommunestyret.

Frist for å kome med uttale vert sett til fredag 19. august d.å.

Med helsing

Rune Sjurgard
Rådmann

Vedlegg:

Saksutgreiing til rådmannsgruppa for Søre Sunnmøre med framlegg til ny organisering.

Utgreiing av ny organisasjonsmodell.

Tenesteskildring/tenesteleveranseavtale

Kopi:

Formannskapet
Oppvekstsjefen
Helse- og omsorgssjefen
Barnevernssjefen
Kst teknisk sjef
Servicesjefen
Utviklingssjefen
Personalsjefen
Økonomisjefen
Rågjevar i rådmannen sin stab
Hovudverneombodet
Verneombodet for tilsette på rådhuset
IKT-konsulentane
Rådmannen i Hornindal kommune

Dokumenta om omorganisering og tenestebeskrivelse har, den tida prosjektgruppa har arbeidd med det, lagt ope og tilgjengeleg for alle IT tilsette. Det vart og lagt fram for IT tilsette i eit orienteringsmøte i Volda den 31.5. Det er ikkje kome merknader. Strategigruppa hadde dokumenta til handsaming den 31.5 og slutta seg til dokumenta. Ein representant frå dei hovudtillitsvalde har vore med i gruppa.

Organisering er knytt til kva vi skal produsere / levere. Dermed er tenestebeskrivelsen med på å gi rammer rundt organiseringa. Nivå og forventningar vi set i tenestebeskrivelsen er med på å definere behovet for personell og ressursar vi må ha for å kunne levere.

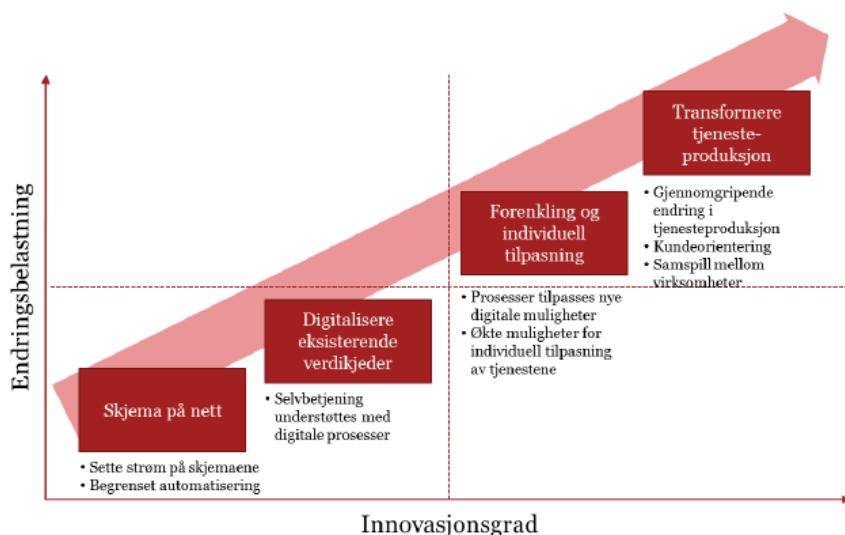
Tenestebeskrivelsen er eit omfattande dokument og mykje av det har form av opplisting. Nokre viktige punkt vi vil trekke fram:

- Utvida brukarstøtte ja / Nei
Dersom utvida brukarstøtte ikkje er tilgjengeleg på programmet vil det sei at der er brukarstøtte i ordinær kontortid måndag til fredag 8 – 16.
Utvida brukarstøtte vil sei at programmet er omfatta av vaktordninga i SSIKT 24/7.
- Kapittel 2 – brukarstøtte. Korleis brukarar vert tatt hand om i SSIKT er kritisk viktig. Brukarane må få hjelp på ein enkel og effektiv måte, på same tid må SSIKT få oversikt over spørsmål og problemstillingar som vert meldt inn. Dette sikrar rask problemløysing og at spørsmåla vert følgt opp til dei er løyste. Det gir og over tid ein oversikt som gjer at vi kan betre leveransane. Viser loggen at der er mange problem med Ephorte i kommune A kan ein til dømes sett inn opplæring.
- Kap 3.1. og 3.2 gir mål for oppetid og leveransar.

Måla i dokumentet er det etter prosjektgruppa si oppfatning realistisk å nå.

IT funksjonen i kommunane er i endring. I nokon grad er dette ei endring vi har skapt sjølve ved etablering av eit felles driftssenter. I nokon grad er det endringar vi er påført utanfrå ved auka krav til dokumentasjon og auka krav til drift eks gjennom Norsk helsenett og elektronisk meldingsutveksling. Utvikling skytt fart og vil halde fram med å utfordre oss.

Krav til rapportering aukar og kravet til effektivisering aukar.

KS / PwC rapporten om IKT samarbeid i kommunal sektor trekker i kapittel 6 inn fleire ulike moment.

- Digitalisering av tenester og kommunikasjon vil føre til at IT investeringar vert flytta frå drift til innovasjon og endring, og stadig meir i retning av gjennomgripande endingar
- Skytenester – dette er eit løysingsalternativt alle må forhalde seg til med dei utfordringane og det potensialet dette har med seg.
- Innbyggerane sine forventningar.
Døgnåpen forvaltning

Bruk av eigen informasjon

Brukartilpassa informasjon

- Bruke og gjenbruk av informasjon
- Mobile løysingar
- Ny teknologi

Omorganiseringa handlar om å utnytte noverande kompetanse effektivt når driftsmiljøa i den enkelte kommune vert trappa ned og flytta til driftssenteret, men det handlar ført og fremst om å bruke den felles kompetansen effektivt til å løyse dei utfordringane alle kommunane står overfor.

Det ligg ei betydeleg utfordring framføre oss i det å gå frå ein modell til ein annan, men prosjektgruppa meiner vi har funne ein god modell for å gå vidare frå noverande løysing til ein ny løysing.

- Modellen ivaretek kopling mellom SSIKT og lokal kommune på fleire måtar. For det første vil lokalt IT personell med få unntak sitte lokalt slik dei gjer i dag. Dei vil handtere lokalt utstyr så lenge det er behov for det. Dei vil gå i gangane, være ein del av det lokale miljøet og være i kontakt med miljøet og kommuneorganisasjonen.
Der vil og være ei formell kopling mellom kommune og SSIKT gjennom strategigruppa.
- IT tilsette, bortsett frå ei lita gruppe på driftssenteret, vil dele tid mellom brukarstøtte og drift / prosjekt. Dette vil gje rom for spesialisering på driftsoppgåver slik at ikkje alle må kunne litt om alt. Det gir og rom for å dele arbeidsdagar mellom arbeid med brukarstøtte og andre oppgåver.
- Modellen skil mellom kommunen si rolle som bestiller og kommune si rolle som driftsoperatør ved at det er Strategigruppa som er bestiller overfor driftssenteret. Modellen føreset at strategigruppa får ei meir aktiv rolle enn det den har i dag. Medlemmene i strategigruppa er tilsett i kommunane og ikkje i SSIKT
- Modellen opnar for at kommunar kan halde att ein strategisk IT kompetanse i kommune og ikkje føre dei over til SSIKT. Denne kompetansen kan så nyttast inn mot strategigruppa.

Kritisk viktige faktorar for å få dett til å fungere:

- Utvida ressurs som dagleg leiar i SSIKT må på plass for å leie arbeidet med omlegging.
- Styret må ta ei klar rolle og skilje mellom rolla som rådmannsgruppe søre Sunnmøre og styret i SSIKT.
- Det må på plass ein klar framdriftsplan og ansvarsfordeling
- Det må utarbeidast ein felles IKT strategi og ein felle strategi for digitalisering.
- SSIKT må utviklast som ein funksjonell, løysingsorientert og fleksibel organisasjon.

KS / PwC rapporten om IKT samarbeid i kommunal sektor er det lista opp nokre suksesskriterier for interkommunalt IKT samarbeid. Dei ligg med som vedlegg 1.

Framlegg til vedtak:

Rådmannsgruppa godkjenner tenestebeskrivelse / SLA SSIKT datert ** og legg den til grunn for vidare arbeid med organisering og drifta av SSIKT.

Rådmannsgruppa sluttar seg til notat frå prosjektgruppa om organisering av SSIKT datert 20160606. Det skal arbeidast vidare med prosessen etter framdriftsplanen i punkt 5.

20160606

Verner Larsen

Vedlegg 1

4.3 Suksesskriterier

Selv om drift av IKT-systemer ikke lenger bør være den sentrale IKT-oppgaven vil det for et interkommunalt IKT-samarbeid som har ansvar for drift være en grunnleggende forutsetning for at samarbeidet skal fungere at driften er stabil.

Ut over denne forutsetningen har vi definert følgende suksesskriterier:

- ☐ **Kvalitet og tilgjengelighet.** Dette handler vel så mye om tjenestene brukerne – både interne brukere, innbyggere, næringsliv, lag og foreninger – opplever, som om selve IKT-systemene. Tjenestene består som regel både av teknologi og ressurser. Kvalitet og tilgjengelighet styres av brukernes forventninger.
- ☐ **Omstillingsevne.** Dette handler ikke bare om at teknologi og ressurser ikke skal være en bremsekloss for endringer, men at teknologi og ressurser kan være en katalysator for endringer i kommunale tjenester.
- ☐ **Økonomi og langsiktige investeringer.** Samarbeidet bør ha mulighet til langsiktige investeringer, for eksempel ved å kunne ta opp lån.
- ☐ **Digitalisering og teknologisk utvikling.** Kommunene må ha mulighet til å drive arbeid med digitalisering basert på den teknologiske utviklingen.
- ☐ **Styringsmulighet på rett nivå for kommunene.** Kommunene må ha kontroll og styre samarbeidet. Samarbeidet er avhengig av beslutningsmyndighet i styringen. Det betyr at samarbeidet må styres gjennom rådmannen.
- ☐ **Gjennomføringsevne (styringsmulighet for samarbeidet).** Det er både forskjeller mellom samarbeid og forskjeller mellom teori (avtaler o.l.) og praksis når det gjelder hvor mye makt man overlater til samarbeidet. Å finne riktig balanse her trekkes frem som en viktig faktor for å lykkes. Samarbeidet må være styringsdyktig, samtidig som kommunen må ha kontroll.
- ☐ **Kompetanse og ressurser.** Kommunene og samarbeidet er avhengig av rett kompetanse.
- ☐ **Styrket makt mot leverandørmarkedet.** Dette er et viktig fortrinn ved å være en større aktør enn hver enkeltkommune. Samarbeidet må bruke dette fortrinnet.
- ☐ **Styrket makt mot offentlige etater, KS, andre kommuner.** Dette kan også være et viktig fortrinn ved å være en større aktør enn hver enkeltkommune. Samarbeidet må bruke dette fortrinnet også.
- ☐ **Samarbeid (mellom samarbeid/kommuner).** Man sørge for at «samarbeidet» består av alle selskap og funksjoner, og at man bygger opp under en holdning om at samarbeidet er en del av kommunene.
- ☐ **Sentral styring.** Det er et ønske fra de fleste, både kommuner, KS, Regjeringen, sentrale direktorater og store deler av næringslivet om mer sentral styring. For hvert enkelt samarbeid er det viktig å bidra til dette der det er mulig, og være oppdatert på det som gjøres sentralt, slik at eventuelle endringer ikke kommer overraskende på.
- ☐ **Ledelse.** God styring av samarbeidet krever mye av lederen for samarbeidet. Det gjelder spesielt for en modell som ikke er basert på et kunde-leverandør-forhold.

4.4 Strategi

Det er en utfordring for samarbeidet dersom eierkommunene har ulike prioriteringer og oppfatninger knyttet til IKT. Eierkommunene bør derfor ha felles strategi for IKT, digitalisering og teknologi

Oppgavene samarbeidene bør prioritere fremover, krever mer og tettere samarbeid med sektorer og ledelse i eierkommunene.

Notat frå prosjektgruppa om organisering av SSIKT.

1. Oppnemning av gruppa

Gruppa er peika ut av rådmannsgruppa og set saman av

Guttorm Rimstad, Vanylven kommune

Per Erik Akerjordet, SSIKT

Guro Norunn Gausemel, Herøy Kommune

Bjørn Ander Heggen, Ørsta kommune

Verner Larsen, Strategigruppa

I tillegg er det peika ut ein representant frå dei hovudtillitsvalte i dei sju kommunen Endre

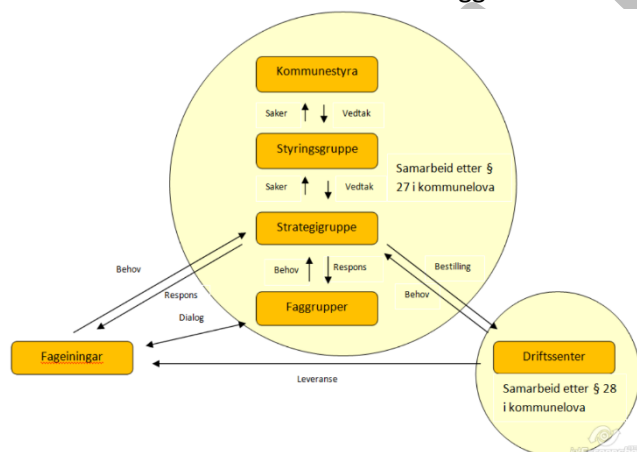
Johan Ose, Fagforbundet / Hareid kommune

2. Noverande organisering

Noverande organisering er delt mellom eit vertskommunesamarbeid etter kommunelova § 28, som omfattar driftssenteret for SSIKT og eit samarbeid etter § 27 for resten av IKT samarbeidet.

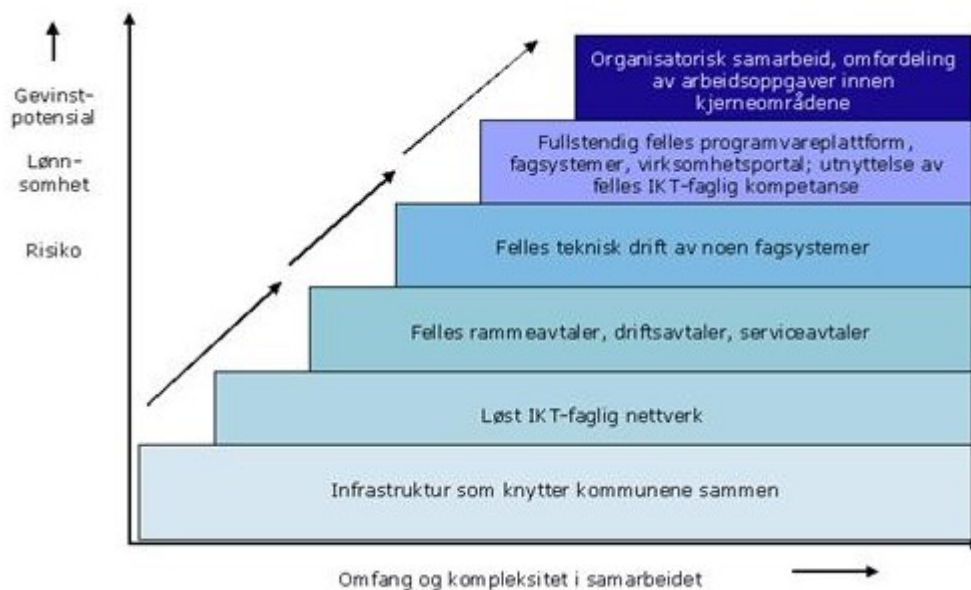
Til grunn for § 27 samarbeidet ligg det utarbeidd vedtekter som samarbeidskommunane har slutta seg til. (vedlegg 1)

Ansaret for vertskommunesamarbeidet ligg til rådmannen i vertskommunen, som er Hareid.

Ansaret for § 27 samarbeidet ligg til styret i samarbeidet som er rådmannen i samarbeidskommunane. 4,3 stillingsheimar er tilsett ved driftssenteret. Driftssenteret ivaretek drift av maskinvare og infrastruktur. Det er også 2,3 stillingar knytt til systemansvar/prosjektansvar for program innanfor pleie og omsorg og økonomi tilsett ved driftssenteret. For andre program som vert køyrt frå driftssenteret ligg ansaret for utvikling

og bruk i fageiningar som ligg i § 27 samarbeidet. Oppgåvefordeling og grensdragning mellom vertskommunesamarbeidet og § 27 samarbeidet er dermed flytande og ikkje eintydige.

I noverande organisering har kvar samarbeidskommune eige IT avdelinga. IKT ressursane i den enkelte kommune varierer frå 1 til 4,8. Erfaringane frå samarbeidskommunane er at IKT ressursane er knappe i høve til behova. Arbeidsoppgåvene spenner frå brukarstøtte til IKT-strategi, frå enkel reperasjon og oppsett av PC / tynnklient til drift av løysingar for tryggleik og komplisert infrastruktur. Kompetanse og kapasitet vert spreidd tynt utover eit stort område. Arbeidsoppgåver på drift vert flytta frå kommunane til driftssenteret. Vi ser og at behovet for å samordne bruken av programvare aukar. Innanfor pleie og omsorg er denne utviklinga kome langt. Alle sju kommunane har felles system og felles rutinar, og utviklinga skjer no parallelt i alle sju kommunane. I nokon grad er dette eit krav på grunn av elektronisk meldingsutveksling med elektronisk flytting av pasientinformasjon. Delvis er det eit krav for å kunne ta ut gevinst ved bruk av programvaren. Det er utarbeidd ein eigen rapport om resultat ved innføring av felles løysing frå prosjektleiinga.

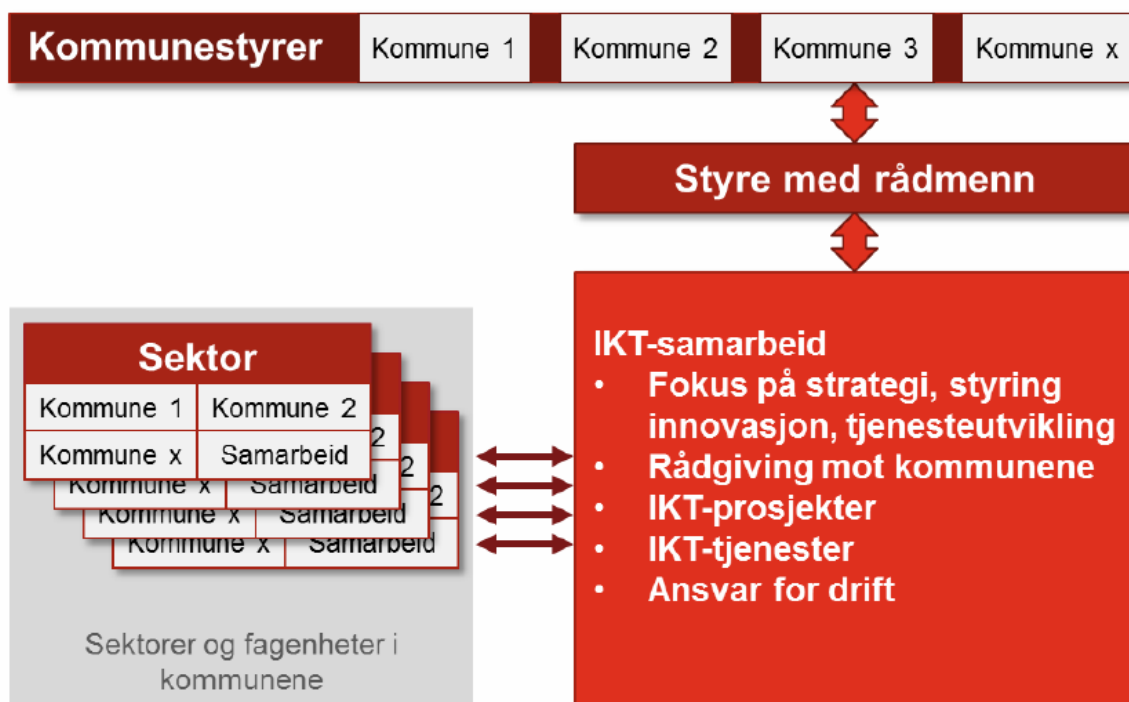
Vi ser den same utviklinga kome innanfor økonomisystem og seinare også innfor andre fagområder. Tettare samarbeid på driftssida og på programvaresida gjer at IKT ressursane i kommunane må samarbeide tettare. Det er og behov for å fordele oppgåvene slik at ikkje alle kan litt om alt, men at IT personalet kan få spesialisere seg på nokre område og utvikle betre kompetanse. Det er behov for å kunne sjå IT ressursane på tvers av kommunane. På same tid er det behov for å ha IT ressursar tilgjengeleg for den enkelte kommune til brukarstøtte, til drift av lokal infrastruktur og maskinpark og til utvikling av IKT strategi og IKT bruk i den enkelte kommuneorganisasjonen.

KS har gjennomført to større utgreiingar om IKT samarbeid. Den eine er ei utgreiing i samarbeid med PWC med tittelen «IKT-samarbeid i kommunal sektor Modeller for organisering, styring og finansiering».

<http://www.ks.no/contentassets/865fecf1adb24126b83ab225991493c6/rapport-pwc.pdf>

Den andre er ei utgreiing frå KS-advokatane om «Interkommunalt samarbeid om IKT – rettslige rammer for organisering»

<http://www.ks.no/contentassets/865fecf1adb24126b83ab225991493c6/interkommunalt-samarbeid-om-ikt---rettslige-rammer-for-organisering.pdf>

KS si anbefaling er klar, ved etablering av eit samarbeid bør organisasjonsforma være eit interkommunalt samarbeid etter kommunelova § 27 med eit styre som er sett saman av rådmenn. Konklusjonen om at rådmenn må sitte i styret vert grunnlagt med at «Framtida sitt IKT-samarbeid strategisk avgjerdsmynde i styringa, koordinering ut frå eit heilskapssyn på kommuneorganisasjon og lokalsamfunn og at den kommunale leiinga har god innsikt i den teknologiske utvikling.

Prosjektgruppa vil rå til at dette vert lagt til grunn i den vidare organiseringa og at § 28 samarbeidet (vertskommunesamarbeidet) vert avvikla. Driftssenteret ved SSIKT vert lagt inn under § 27 samarbeidet. Styret får dermed eit ansvar for den totale utviklinga av IKT funksjonane for alle samarbeidskommunane på driftssida og på strategi og utvikling.

Den noverande samarbeidsavtalen må erstattast av ein ny avtale.

1. Organisering av SSIKT

Det er viktig at den interkommunale eininga vi bygger opp på IKT sida vert oppfatta som fleksibel og effektiv. Ordinære driftsoppgåver vert handtert av driftsorganisasjonen i SSIKT. Spørsmål, avvik og problem vert meldt inn til brukarstøtte, og brukarstøtte har ansvar for intern fordeling av oppgåver i SSIKT og ansvar for å følgje opp saka til den er løyst. Krav og fristar er regulert i eige dokument (SLA).

Styret i SSIKT er sett saman av rådmennene i samarbeidskommunane. Styret utfører sine oppgåver innafor rammene av samarbeidsavtalen og vedtekne strategi- og rammeplaner. Styret har eigne møter med eigen protokoll. Styret vedtek budsjett for SSIKT etter framlegg frå dagleg leiar. Styret har og arbeidsgjevaransvaret for dei som er tilsett i samarbeidet.

Rekneskapstenester og tenester innafor personaladministrasjon vert kjøpt frå kontorkommunen. Rekneskapen for eit § 27 samarbeid skal inn i rekneskapen for den kommunen der samarbeidet

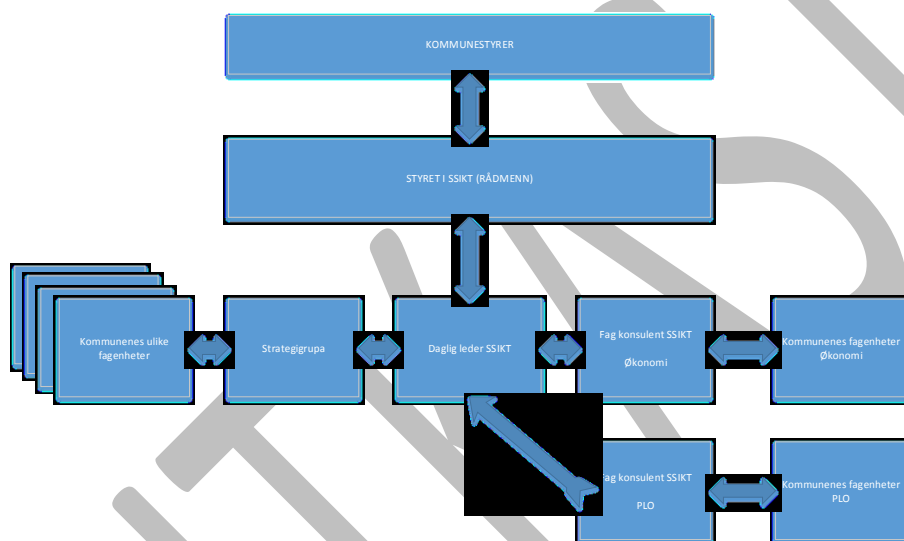
har si kontoradresse. Det vil være naturleg at dette er Hareid kommune i og med at dette arbeidet ligg der i dag.

Dagleg leiar i SSIKT er sekretær for styret og har talerett i styremøta. Leiar i strategigruppa har møterett og talerett i styret.

Strategigruppa:

Strategigruppa er sette saman av eit medlem frå kva kommune. Kommunen sitt medlem i strategigruppa skal ha eit overordna ansvar for koordinering, forankring og utvikling av IKT aktivitet i eigen kommune. Dagleg leiar for SSIKT er sekretær for strategigruppa.

Strategigruppa kan, dersom det er behov for det, peike ut eit arbeidsutval for å auke arbeidskapasiteten i utvalet. Leiar for strategigruppa og leiar for SSIKT skal alltid være representert i dette arbeidsutvalet.

For det enkelte fagprogram som er i bruk, og vert drifta av SSIKT, vert det etablert brukargrupper. Brukargruppa skal sørge for at programvaren vert effektivt utnytta i kommunane. Dei skal koordinere bruken av programvare i den enkelte kommune og være kontaktleddet over mot leverandør av programvaren. Brukargruppene rapporterer drifts- og utviklingsbehov til strategigruppa gjennom leiar i SSIKT. Strategigruppa prioriterer mellom innkomne behov i budsjettframlegget for SSIKT. Brukargruppene vert peika ut av strategigruppa i SSIKT. For fleire program som naturleg høyrer saman kan strategigruppa peike ut ei felles brukargruppe.

Strategigruppa skal:

- Skal fungere som bestillar for kommunane inn mot driftssenteret
- utvikle samarbeidet og strategiske planar for IKT samarbeidet i tråd med vedtekne målsettingar for SSIKT.
- prioritere aktivitet i medlemskommunane i henhald til vedtekne planar.
- utarbeide budsjettframlegg i samarbeid med dagleg leiar
- være ei ressurs for dagleg leiar til å iverksette vedtekne planar for IKT samarbeidet i SSIKT og i kommunane.

- Være bindeleddet mellom SSIKT og den enkelte kommune
- bidra i gjennomføring av utviklingsprosjekt i SSIKT
- Ta avgjerd om kjøp av nye program, utviding av program, utskifting av eksisterande program, oppstart av pilotprosjekt og viktige vegval innanfor vedtekne strategiske planar
- Gjennomføre samlingar for medlemskommunane med fokus på strategisk utvikling innafor IKT området

Ved å etablere strategigruppa som ein bestillar inn mot SSIKT får vi eit skilje mellom kommunen si rolle som brukar og leverandør. Dette er to roller som ofte glir over i kvarandre når kommune sit på begge sider av bordet, men som der viktig å halde frå kvarandre.

Modell for organisering av arbeidet i SSIKT:

Dagleg leiar skal leie drifta av SSIKT og har personalansvar for alle tilsette. I organisasjonsstrukturen er det ein stillingsprosent som brukarstøtteansvarleg med ansvar for koordinering og leiing av brukarstøttefunksjonen. Der er ei tilsvarande stillingsprosent som driftsansvarleg. Saman med dagleg leiar utgjer dei verksemda sitt leiarteam.

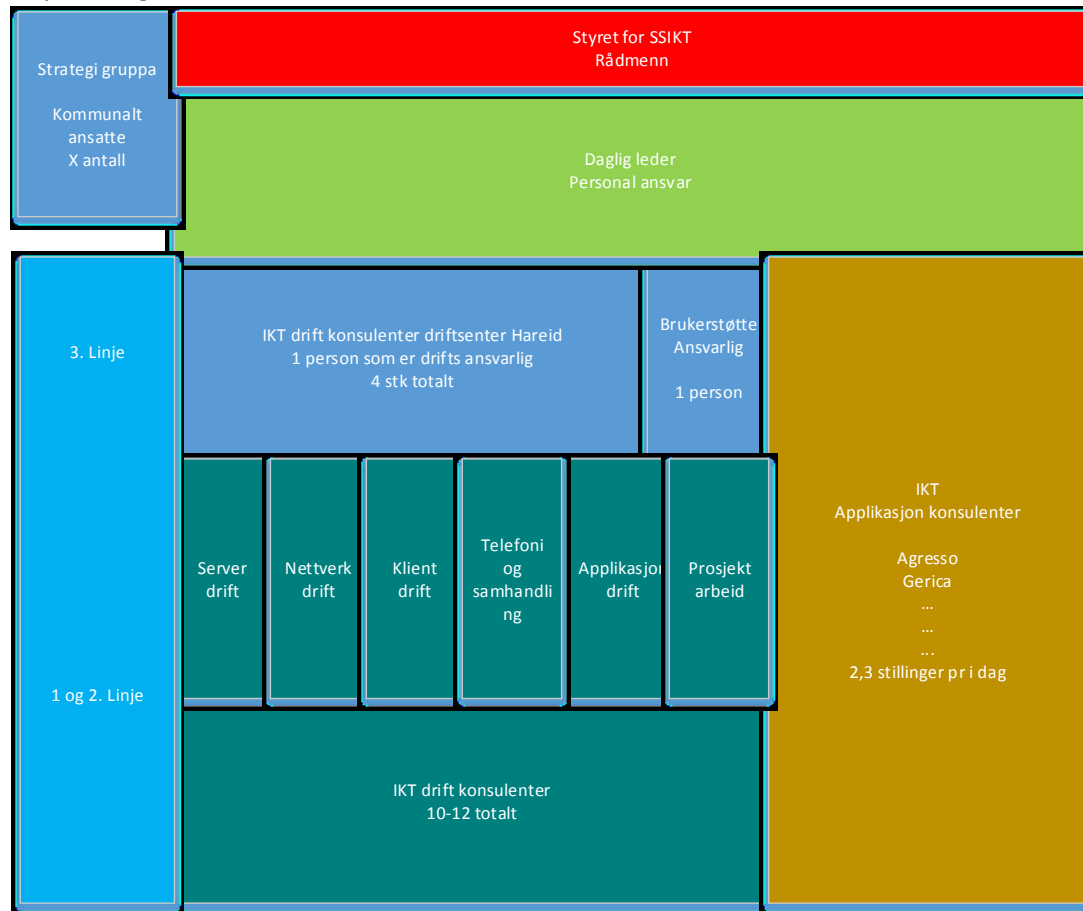
I modellen er første linje nær brukaren og er første instans i problemløysing. I ein struktur der IT ressursane er samla under ei felles leiing vil storparten av dei tilsette arbeide i det området som i figuren er markert med mørk grøn farge som 1. og 2. linje. Det betyr at arbeidstida vert delt mellom arbeid med brukarstøtte og driftsoppgåver.

Dei vil dele arbeidstida mellom arbeidsoppgåver på brukarstøtte og andre oppgåver etter ein oppsett plan. Dei IT tilsette utanom driftssenteret har base lokalt i det enkelte rådhus. Det vert etablert eit samordna system for brukarstøtte og arbeidsdeling jf SLA dokumentet kap 2.

I ein oppstartsperiode under oppbygging av brukarstøttesystema er det viktig at vi får til ei fysisk samlokalisering av brukarstøttefunksjonen. Ein enkel, effektiv og god brukarstøttefunksjon er eit kritisk viktig element i den nye organiseringa. Det er viktig for å gi brukarane tillit til SSIKT men det er og viktig for å skjerme den delen av SSIKT som skal arbeide med andre oppgåver utan avbrot.

I strukturen er det nokre stillingar som er knytt til drift ved driftssenteret og vert plassert på Hareid, på sikt truleg fire stillingar. I dag er dette litt over to stillingar. Overflytting skjer ved om-

disponering.

Om kommunane ønsker å halde på strategisk IKT kompetanse i eigen organisasjon, kan ein la være å overføre ei av stillingane til SSIKT og sette personen inn i strategigruppa. Vedkomande vil då arbeide kontinuerleg med IKT strategi og vere representant for ein eller fleire kommunar i Strategigruppa.

Ved til dømes tre personar som arbeider med IKT strategi og dekkjer dei 7 kommunane så vil ein sikre kontinuerleg arbeid med IKT strategi. Om ein ynskjer ein representant frå kvar kommune i strategigruppa så vil ein kunne supplere med fleire personar slik at alle kommunar har sin representant men då gjerne personar frå andre fagmiljø. Dei 3 som er dedikerte for IKT strategisk arbeid vil leie det IKT strategiske medan dei andre representantane er med for å sikre andre innfallsvinklar mot arbeidet enn det dei IKT faglege har.

For dei prosjekta der det er eigne prosjektersursar tilsett i SSIKT (pr i dag Gerica og Agresso) er det naturleg at desse vert tatt inn i diskusjonar kring utvikling og strategi.

Med ei slik organisering vil vi ha ei klart skilje mellom drift og strategi. Strategigruppa vil då vere meir aktiv enn tidlegare mhp drifta i SSIKT, og ein vil ha ansvar for gjennomføring av IKT-prosjekt. Strategigruppa må peikast ut av styret i SSIKT.

Det er eit omfattande omstillingsprosjekt vi starter opp. Sju kommunale einingar og eit driftssenter skal omformast til ei felles eining. Realistisk sett må vi pårekene at ei slik omstilling tek tre til fem år før den er implementert. I omstillingsperioden må vi være open for at det kan være behov for ulik kompetanse på ulike tidspunkt i strategigruppa.

Arbeidsoppgåver som skal ligge til det IKT strategiske arbeidet:

- Oppdatere SSIKT sin IKT strategi og Digitaliseringsstrategi.
- Vurdere roller til grupper i strukturen til SSIKT i samarbeid med dagleg leiar og foreslå endringar for styret.
- Gevinstrealisering. Arbeide med å dokumentere gevinstar vi oppnår ved implementering av våre IKT prosjekt.
- Fange opp ynskjer om digitalisering av arbeidsprosessar i kommunale organisasjonar
- Identifisere moglege digitaliseringsprosjekt
- Vere kontakt mellom kommunale fagmiljø/faggrupper og SSIKT
- Tett dialog mellom strategi og leiar driftssenter. Dei som arbeider med strategi må ha god kjennskap til teknologisk plattform i driftssenter, for å kunne forstå korleis ein kan realisere ynskja prosjekt.
- Sikre kompetanse blant dei tilsette på IKT løysingane
- Prosjektleiing i implementering av nye digitale tenester
- Orienter seg til ei kvar tid om kva som rører seg i samfunnet angående digitalisering, og kjenne til dei føringar som kjem frå det offentlege sentralt.
- Ha oversikt over kvar kommune sine IKT kostnader og budsjettering av IKT i kvar kommune.

Stillingsbeskrivelser:

Stillingsinnhald:

- **Dagleg leiar**
Leie selskapet
Personalansvar
Budsjettansvar
Mynde til å tilsette innanfor vedteke budsjett
Legg fram saker for styret / strategigruppa
Sekretær for styret/strategigruppa
- **Teknisk drift ansvarleg**
Ansvarleg for vaktordning
Sikre drift/oppetid på kjernefunksjonar iht SLA
Rapportere til dagleg leiar
Skalere lagring/serverkraft/kommunikasjon til ei kvar tid
Melde behov for og implementere utvidelsar av kjernefunksjonar i tide
- **Brukarstøtte ansvarleg**
Implementere brukarstøttesystem
Bemanne brukarstøttefunksjonen og utvikle denne
Rapportere til dagleg leiar
- **IKT driftskonsulent driftssenter**
Arbeider i driftssenteret med kjernefunksjonar
Del av vaktlag
Detaljkkunnskap om grunnleggande infrastruktur i driftssenter

Er del av 3 linje support

- **IKT driftskonsulent**

Arbeid med IKT drift(server, nettverk, applikasjon, klient, print)

Rullere på 1 linje brukarstøtte

Fungere som 2 linje brukarstøtte

Lokalisert i sin noverande kommune

Delta i IKT prosjekt

- **IKT applikasjons konsulent**

Systemansvar for ein applikasjon

Sikre sameint bruk av applikasjon

Implementere ny funksjonalitet i applikasjon

Eventuelt integrere applikasjon mot andre applikasjoner

Ansvarleg for opplæring i bruk av applikasjon

Lokalisert der det høver seg best å vere

Oppsettet er ikkje uttømande men er eksempel på oppgåver som kan leggst til den enkelte stilling. Oppgåver kan og bli lagt til stillingar ut frå den enkelte sin kompetanse.

3. Økonomi

Budsjett og økonomiplan for SSIKT vert fastsett av styret for SSIKT seinast i august året før budsjettåret. Deltakarkommunane innarbeider sine budsjettbeløp på drift og investering i rådmannen sitt framlegg til økonomiplan. Delingsnøkkel for drifts- og investeringskostnader er 50 % delt likt mellom deltakarkommunane og 50 % delt etter folketal pr 1.1. i det året budsjettframlegget vert utarbeidd.

Ved overføring av IT ressursar til SSIKT vil vi overføre:

- Løn inkl sosiale kostnader
- Kurs og reisekostnader
- Telefonkostnader
- Lisenskostnader, datakommunikasjon og konsulentkostnader knytt til programvare som vert drifta av SSIKT

Kostnadane vert samla og fordelt ut på deltakarkommunane etter fordelingsnøkkel. Det må og avklarast om kommunen vil halde tilbake ei stilling som strategisk IKT ressurs jf driftsmodell. Der er også prosjektstillingar inne på IT området som må få ei avklaring med omsyn til overføring.

4. Overføring av personell

I utgreiinga frå KS advokatane om juridiske sider ved IKT samarbeidet side 153 er det rådd til at § 27 samarbeidet vert organisert som ei eiga juridisk eining dersom samarbeidet skal inngå kontraktar og avtaler. Det må SSIKT på vegne av dei sju kommunane når det gjelder lisensar, driftsavtaler og avtaler om programvare. Vi må difor etablere samarbeidet som ei eiga juridisk eining og Arbeidsmiljølova sine krav i kapittel 16 om verksemdsoverdraging vil gjelde.

Der er då gitte krav om informasjon og ein prosess knytt til overføring. Der er og reservasjonsrett for tilsett som vil reservere seg mot at arbeidsavtalen vert flytta. Vi må difor sette av tid for å få gjort dette rett og etablere gode dialogar.

For tilsette i kommunane som skal over til SSIKT kan vi få dette til ved å sette dato for overføring til seinast 1.1 2018. Dette gir oss god tid til å gjennomføre det på rett måte. I perioden 1.1 2017 til overføring finn stad kan vi inngå avtale om at SSIKT disponerer dei tilsette.

Dei tilsette i driftssenteret er i dag tilsett i Hareid kommune det vil og være ei verksemdsoverdraging for dei å bli flytta til eit nytt § 27 samarbeid.

Mogleg løysing:

- Få vedtatt ny samarbeidsavtale med samarbeidskommunane der det er fastsett dato for kor tid avtalen skal tre i kraft og den noverande avtalen skal avsluttast eks 1.1. 2017
- Gjennomføre prosess om verksemdsovertaking for tilsette ved driftssenteret frå same dato (1.1. 2017)
- Etablere § 27 samarbeidet som eigen juridisk organisasjon frå same dato.
- Gjennomføre prosess med verksemdsovertaking frå andre IT avdelingar innan 1.1. 2018

I overføring av personell legg vi til grunn at alle vert overført med dei løns- og arbeidsvilkår dei har ved overføringa.

5. Tidsramme og framdriftsplan

Kommunane har i dag eit godt oppbygd driftssenter i SSIKT og mange driftsoppgåver er flytta over dit. Vi har likevel ein del drift som ligg att lokalt. Der er ulik infrastruktur med nett og kommunikasjonar i den enkelte kommune og der er ein del skilnader i arbeidsmåtar, tenkesett og løysingar. Vi må arbeide systematisk og målsretta for å bygge opp like system, like strukturar og felles strategi, men dette er ei omlegging som vil ta litt tid og vi må ha eit tre til fem års perspektiv på det å få alt til å fungere optimalt.

Hovudpunkter:

1. Sak om organisering til rådmannsgruppa – juni 2016
Tidsplan og avklaring av prosess for tilsetting av dagleg leiar i SSIKT til rådmannsgruppa – juni 2016
2. Orientering om arbeidet med organisering til kommunestyra i september 2016
3. Sak om revidert samarbeidsavtale til vedtak i kommunestyra i samarbeidskommunane innan utgangen av 2016.
4. Førebuing av ny struktur internt i SSIKT hausten 2016
5. Etablere felles supportsystem innan utgangen av 2016
6. Avtale mellom rådmennene om at SSIKT disponerer IT personell i kommunane frå 1.1. 2017 vert utarbeidd og vedtatt i rådmannsgruppa innan utgangen av oktober 2016.
7. SSIKT utarbeider strategiplan og startegi for digitalisering for handsaming i styret innan juni 2017. Vedtak i kommunestyra hausten 2017.
8. Formelle prosessar om overføring av personell ved SSIKT vert oppstarta august 2016 med atterhald om vedtak. Overføring av personell frå driftssenteret SSIKT om mogleg frå 1.1 2017
9. Formelle prosessar om overføring av anne personell vert oppstarta 1.1. 2017 med ferdigstilling seinast 31.12. 2017. Formell overføring av stillingar til SSIKT frå 1.1. 2018

20160606

Prosjektgruppa

UTKAST

VEDLEGG 1: AVTALE OM REGIONALT DRIFTSSENTER

1. Grunnlaget for avtalen

Denne avtalen gjeld regionalt driftssenter IKT Samarbeidet vert å gjennomføre etter reglane i kommunelova § 28-1b – administrativt vertskommunesamarbeid, jfr. også kommunelova §28-1 a-k.

Namnet på samarbeidet er SSIKT Driftssenter. Driftssenteret er knytt til organisasjonsstrukturen Søre Sunnmøre IKT (SSIKT) – eit samarbeid etter kommunelova § 27

2. Deltakarkommunar

Vertskommune er: Hareid

Samarbeidskommune er: Ørsta
Volda
Vanylven
Sande
Herøy
Ulstein

Vertskommune gjer lik, men separat avtale med kvar samarbeidskommune. I tillegg til denne avtalen, regulerer kommunelova kap. 5 vertskommune-samarbeidet.

Andre avtaler som regulerer grenseoppgang mellom SSIKT Driftssenter og dei samarbeidande kommunar sin IKT struktur kan utarbeidast ved behov. Slike avtaler vert godkjend av styringsgruppa i § 27 samarbeid SSIKT.

Vertskommunen skal elles gjennomføre verksemda i samsvar med kommunelova, forvaltningslova og anna regelverk som gjeld for kommunen.

3. Føremål og oppgåver.

Føremålet med samarbeidet er å etablere og utvikle eit felles driftssenter og fagmiljø for felles IKT drift innafor dei rammer som er vedtatt i § 27 samarbeidet SSIKT.

4. Mynde og delegering

Kommunestyret i kommune (samarbeidskommune) delegerer oppgåver og mynde innafor investering, drift og utvikling av felles IKT tenester til rådmannen i kommunen som skal delegere dette myndet vidare til rådmannen i vertskommunen.

Kommunane i samarbeidet innarbeider sjølve sin del av samarbeidet sine drifts- og investeringsmidlar i kommunen sine budsjett og handlingsprogram. Styringsgruppa i SSIKT v/rådmennene i kommunane i samarbeidet, får mynde til å avgjere når og korleis overføringane skal skje.

Kommunestyret i vertskommunen delegerer oppgåver og mynde til rådmannen i vertskommunen.

Delegeringa gjeld avgjerder i enkeltsaker og saker utan prinsipiell verknad.

Rådmannen i vertskommunen kan delegere myndet etter denne avtalen vidare til leiar i SSIKT driftssenter.

5. Lovlegkontroll og kontrollutval

Lovlegkontroll kan skje etter reglane i kommunelova § 28 h, jfr § 59. Kontrollutvalet i vertskommunen har mynde etter kommunelova § 77 nr 1 overfor verksemda, jfr kommunelova § 28 j.

6. Personalet

Stillingar ved driftssenteret vert, så langt råd, lyst ut internt. Driftssenteret kan og leige inn ressursar til fastsette driftsoppgåver frå samarbeidskommunane etter avtale. Det skal inngåast separate avtaler om dette i kvart enkelt tilfelle. Kommunen som avgir ressursar får kompensert dei reelle lønskostnadane frå SSIKT Driftssenteret. SSIKT Driftssenter sine kostnader knytt til innleige vert å dele mellom kommunane, jfr. § 10.2 i vedtektene til §27 –samarbeidet, SSIKT – søre Sunnmøre IKT.

7. Økonomi og rekneskap

Vertskommunen har budsjettansvar, ansvar for rekneskapsføring, ansvar for tilfredsstillande lokale og driftsmidlar.

Budsjett for drift og investering i driftssenteret vert fremja som ein del av budsjettprosessen i § 27 samarbeidet SSIKT. Økonomisk ansvar og eigarskap føl § 10 i vedtektene til §27 – samarbeidet, SSIKT – søre Sunnmøre IKT.

8. Lokalisering og organisering av arbeidet.

Samarbeidet vert organisert med eigen leiar underlagt rådmannen i vertskommunen. Det er leiaren sitt ansvar å syte for god kontakt mellom samarbeidet og alle deltakarkommunane.

Leiar i driftssenteret står for dagleg drift og utvikling av driftssenteret i tråd med vedtekne rammer og retningslinjer.

Leiaren førebur saker til strategigruppa i §27 samarbeidet og er sekretær for gruppa.

9. Iverksetjing og endring

Denne avtalen gjeld fullt ut frå 01.01.2014 fram til 01.01.2017.

For uttrede av samarbeidet vert det vist til vedtekter for SSIKT § 13

10. Tvistemål

Tvistemål om verksemda som måtte kome mellom samarbeidskommunane, skal avgjerast ved valdgift i vertskommunen i samsvar med reglane i Tvistemålslova. Valdgiftsretten skal ha 3 medlemar oppnemnd av tingrettsdommaren på Søre Sunnmøre.

..... den /..... 20...

Vertskommune	Samarbeidskommune

Tenesteskildring og SLA

Mellom

og

1. Skildring av tenester og SLA (teneste leveranse avtale)

Om dette dokumentet

Denne avtalen er inngått mellom SSIKT (Leverandør) og kommunane som har signert avtalen (Kunden).

Leveranse- og SLA avtalen skildrar kva SSIKT skal levere av maskinvare, infrastruktur, tenester og avgrensingar i desse leveransane.

SLA skildrar kva nivå tenestene skal leverast på.

Overordna målsetjing

SSIKT skal ta seg av installasjon, konfigurasjon, overvaking og operasjonell drift av alle IKT tenester, skildra i denne avtalen. Dette for å effektivisere og gi høgare kvalitet på IKT drifta gjennom stordriftsfordelar. SSIKT skal nytte moderne, framtidsretta løysingar for å kunne levere best mogleg tenester ut til brukarane. SSIKT skal levere stabile og kvalitetssikra IKT løysingar til sluttbrukarane i alle kommunane.

Overordna leveransespesifikasjon

SSIKT skal ha ansvaret for planlegging, installering og operasjonell drift av infrastruktur, maskin- og programvare i det interkommunale driftssenteret. I tillegg skal SSIKT drifte nettverk mellom kommunane og det lokale nettverket (LAN, WAN WLAN) i kvar enkelt kommune.

Programvare som er installert lokalt i kommunane er også under SSIKT sitt ansvar so sant dei er definert i denne avtalen.

SSIKT vil legge tekniske føringar på utstyr for dei tilknytte kommunane for å sikre ein god leveranse kvalitet heilt fram til sluttbrukaren. Dette er skildra i utstyrs katalogen, vedlegg 1 (**ikkje klart endå**)

SSIKT skal også levere brukarstøtte til sluttbrukarar samt vidareformidle og følgje opp saker til eksterne leverandørar, på alle sentrale system og programmer som blir beskrive og omfatta av denne avtalen.

1. Definering av tenestene som skal leverast.

Denne delen av avtalen skildrar alle tenestene som SSIKT (leverandør) skal levere til kommunane (kunden). I del 3 av avtalen er dei målbare leveranskriteriene (SLA) skildra.

Alle tenester vert definert slik at kunde (kommunane) og leverandør (SSIKT) skal ha ein sameint forståing av kva som skal leverast og til kva servicenivå (SLA).

1.1 SSIKT Drift - Datasenter

Denne tenesta omfattar drift og overvaking av sentrale serverar i driftssenteret for å kunne gi kundar tilgang til applikasjonar.

Datasenter ligg til grunn for all anna leveranse.

Tenestene omfattar følgjande:

Inkludert i SSIKT Datasenter:

Datarom hos SSIKT:

- Kjøling
- Straum inkl. UPS og aggregat
- Datarack
- Brannvarsling
- Adgangskontroll

Infrastruktur:

- Redundant høgende nettverk for datasentral.
- Redundant vmware løysing for installering av virtuelle serverar.
- Redundante sikkerheitsløysing som ivaretek krav frå Datatilsynet.
- Redundant høg yting lagringsnettverk (SAN).
- Redundant backup løysing adskilt i eigen brannsoner eller lokasjon.

Tenester:

- 24 timers overvaking av sentrale komponentar.
- 24 timers feilmeldingsmottak pr. e-post eller web portal.
- Avtalar som sikrar tilgang til 2./3.linje produkt-spesialistar.
- Sikkerhetskopiering og oppbevaring av media.
- Drift, vedlikehald og administrasjon av datasenteret.
- Service og vedlikehaldstenester.

Lisensar: Alle komponentar i driftssenteret som krev lisens skal være korrekt lisensiert til ei kvar tid.

- Nødvendige lisensar for systemprogramvare.
- Nødvendige lisensar for drift, administrasjon og overvaking.

1.2 SSIKT – Basis pakke

Denne tenesta dekker dei mest tradisjonelle kontorbehova og er basert på programvare frå Citrix/vmware. Tenesta sørgjer også for tilgang til internett, lagringskapasitet, antivirus og støttefunksjonar for å kunne levere ein profesjonell og brukarvennleg teneste.

Tenesta vert levert som eit VDI (virtual Desktop Infrastructure) frå datasenteret til SSIKT.

Følgjande er inkludert i denne tenesta:

SSIKT Basis pakke

Felles infrastruktur:

- 5 GB lagringskapasitet pr. brukar, heimekatalog
- VDI skrivebord med tilgang til Citrix applikasjonar
- Internettaksess for kontorbruk

Fellestenester:

- Feilmelding / brukarstøtte
- Lisensadministrasjon
- Sikkerhetskopiering.

Programvare og lisensar:

- Microsoft office Pro
- Microsoft exchange mailbox, 5 GB lagringskapasitet. (Opsjon!)
- Antivirus-teneste for VDI desktop
- Acrobat reader
- WinZip
- Java

1.3 SSIKT – APP – Gerica, eLink

Denne tenesta dekker leveransen av applikasjonane Gerica og eLink.

Gerica vert nytta innanfor Pleie og Omsorg som EPJ (Elektronisk Pasient Journal), sakshandsaming og eLink vert, saman med Gerica, nytta til elektronisk meldingsutveksling med andre aktørar innanfor PLO og Helse. Gerica har også direkte oppslag mot Folkeregisteret, PPS (Praktiske Prosedyrer Sykepleie) og mot skattedata. Mobil pleie nyttar eigne MDA mot telenettet.

Følgjande er inkludert i denne tenesta:

SSIKT – APP - Gerica
Applikasjon:
• Gerica • eLink
Utvida brukarstøtte:
• Ja
Levert via:
• Citrix terminalserver som en publisert applikasjon.
Kan nåes fra:
• Sikker sone • Alle klienttyper støtta av SSIKT
Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:
• Ja

1.4 SSIKT – APP – Sak/arkiv

Denne tenesta dekker leveransen av applikasjonen sak/arkiv.

Sak / arkiv vert nytta som arkivsystem, i politisk sakshandsaming og administrasjon av politiske møte.

Følgjande er inkludert i denne tenesta:

SSIKT – APP – Sak/arkiv
Applikasjon:
• Ephorte versjon 5 • E-innsyn • Konverterings-server (PDF) • Pixedit
Utvida brukarstøtte:
• Nei
Levert via:
• Citrix terminalserver som en publisert applikasjon til sikker sone • Web applikasjon til opa sone
Kan nåes frå:
• Sikker sone • Opa sone • Alle klienttypar støtta av SSIKT
Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:
• Ja

1.5 SSIKT – APP – Agresso Milestone 5

Denne tenesta dekker leveransen av applikasjonen Agresso Milestone 5.

Agresso Milestone 5 vert nytta som kommunane sitt økonomi- og løn/personal-system.

Følgjande er inkludert i denne tenesta:

SSIKT – APP – Agresso Milestone 5	
Applikasjon:	• Agresso ver 5.5 smart office •
Utvida brukarstøtte:	• Nei • Kan utvides i periodar med krav om høg oppetid, til dømes årsavslutning.
Levert via:	• Citrix terminalserver som en publisert applikasjon til sikker sone • Citrix terminalserver som en publisert applikasjon til open sone
Kan nåes frå:	• Sikker sone • Open sone • Alle klienttypar støtta av SSIKT
Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:	• Ja

1.6 SSIKT – APP – Agresso Milestone 5 WEB

Denne tenesta dekker leveransen av applikasjonen Agresso Milestone 5 WEB.

Agresso Milestone 5 WEB vert nytta som «frontend» mot Agresso økonomi og lønssystem. Gir tilgang på rapportar og funksjonar via web. Eit enklare grensesnitt enn Agresso Milestone 5. Vert nytta av brukarar som ikkje treng full tilgang til all Agresso Milestone 5 funksjonalitet.

Følgjande er inkludert i denne tenesta:

SSIKT – APP – Agresso Milestone 5 WEB
Applikasjon:
• Agresso Milestone 5 WEB
Utvida brukarstøtte:
• Nei • Kan utvides i periodar med krav om høg oppetid, f.eks årsavslutning.
Leverert via:
• Citrix terminalserver som ein publisert applikasjon til sikker sone • Web applikasjon til open sone
Kan nåes frå:
• Sikker sone • Open sone • Alle klienttypar støtta av SSIKT
Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:
• Ja

1.7 SSIKT – APP – HsPro, VismaLink

Denne tenesta leverer Helsestasjonsprogram til 5 av kommunane; Hareid, Ulstein, Vanylven, Ørsta og Volda. Løysinga har eigne modular for fysioterapi, flyktning, smittevern, skulehelsetenesta, ungdomshelsetenesta, utanlandsvaksine og svangerskapskontroll i tillegg til modul for helsestasjonstenester. Har støtte for mottak av elektroniske meldingar via Norsk Helsenett og funksjonalitet for SMS-påminningar på timeavtalar.

VismaLink er «motoren» for meldingsutveksling mellom NHN og Visma sine applikasjonar.

SSIKT – APP – HsPro
Applikasjon:
• HsPro Helsestasjonsprogram • VismaLink meldingsutveksling
Utvida brukarstøtte:
• Nei
Levert via:
• Citrix terminalserver som ein publisert applikasjon til sikker sone
Kan nåes frå:
• Sikker sone • Alle klienttypar støtta av SSIKT
Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:
• Ja

1.8 SSIKT – APP – WinMed

Denne tenesta leverer Helsstasjonsprogram til 2 av kommunane; Herøy og Sande. Løysinga har eigne modular for fysioterapi, flyktning, smittevern, skulehelsetenesta, ungdomshelsetenesta, utanlandsvaksine og svangerskapskontroll i tillegg til modul for helsestasjonstenester. Programmet er pr mai 2016 ikkje godkjent for ordinære meldingar via NHN, men kan registrere vaksiner i Sysvak, samt levere jordmoroppgjer til Helfo. Har SMS-påminningar for timeavtalar.

SSIKT – APP – WinMed

Applikasjon:

- WinMed Helsestasjonsprogram
- Dips Kommunikator, for handtering av meldingstrafikken

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Levert via:

- Citrix terminalserver som en publisert applikasjon til sikker sone

Kan nåes frå:

- Sikker sone
- Alle klienttyper støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.9 SSIKT – APP – GisLine

Løysinga er basis i kommunale tenester som m.a. leveranse av plandata, produksjon av situasjonskart og oppmåling. Koplingar til Matrikkel og andre fagsystem. Inneheld også modul som gir publikum innsyn i kart, eigedomar og planar via eiga web-side, sjå www.sunnmorskart.no

SSIKT – APP – GisLine

Applikasjon:

- GisLine Innsyn, kart, oppmåling, plan, VA

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Levert via:

- Citrix terminalserver som en publisert applikasjon

Kan nåes frå:

- Open sone
- Alle klienttypar støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.10 SSIKT – APP – Gemini VA

Med Gemini VA vert VA-nettet oppdatert med informasjon om tekniske data, geografi og historikk. Gemini VA inneheld standard GIS-funksjonalitet for presentasjon og analyse av VA-faginformatjon og lesar kart og andre datakjelder frå ulike format utan konvertering.

SSIKT – APP – Gemini VA

Applikasjon:

- Gemini VA Fagsystem for forvaltning og administrasjon av Vatn og Avløp

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Leveres via:

- Citrix terminalserver som en publisert applikasjon

Kan nåes fra:

- Open sone
- Alle klienttyper støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.11 SSIKT – APP – Komtek

Komtek utnyttar data frå matrikkelen til å vedlikehalde basisinformasjon i dei kommunale registera. Komtek knyter deretter ulike fagdata saman med digitale kart og geografiske informasjonssystem. Systemet dekkar arbeidsoppgåver som registrering, oppfølging, rapportering og fakturering av feiing og tilsyn.

SSIKT – APP – Komtek

Applikasjon:

- Komtek Administrering av kommunale avgifter

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Leverert via:

- Citrix terminalserver som en publisert applikasjon

Kan nåes frå:

- Open sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.12 SSIKT – APP – Arena

Arena er eit støtteverktøy for budsjettarbeid og budsjettkontroll. Vert nytta til analyse og rapporteringar. Import/eksport funksjon med økonomisystemet Agresso Milestone 5. Vert levert som ei ASP-løysing frå www.arenanorgeas.no

SSIKT – APP – Arena

Applikasjon:

- Arena Støtteverktøy budsjettering og budsjettkontroll

Utvida brukarstøtte:

- Nei, Leverert som ASP web-applikasjon

Leverert via:

- Citrix terminalserver som en publisert applikasjon til sikker sone
- Web applikasjon til open sone

Kan nåes frå:

- Sikker sone
- Open sone

- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Nei, men kan nås direkte frå internett.

1.13 SSIKT – APP – Velferd

Velferd vert (saman med Socio) nytta av kommunane til NAV sine kommunale sosialtenester. Systemet inneheld alle sentrale funksjonar for sakshandsaming av sosialsaker slik at ein oppnår gode og effektive rutinar vedr. journal og postjournal, økonomisk berekning, anvising og remittering, eksport til NAV Personkort, rapportering til SSB og Kostra, Direkteoppslag mot folkeregisteret og integrasjon med Bokart (bustadkartlegging)

SSIKT – APP – Velferd

Applikasjon:

- Velferd Fagprogram for sosialtenesta

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Levert via:

- Citrix terminalserver som en publisert applikasjon til sikker sone

Kan nåes frå:

- Sikker sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.14 SSIKT – APP – Socio

Socio leverer same tenesta som Velferd. Sjå over.

SSIKT – APP – Socio
Applikasjon: • Socio Fagsystem for sosial-tenesta
Utvida brukarstøtte: • Nei
Leverert via: • Citrix terminalserver som en publisert applikasjon til sikker sone
Kan nåes frå: • Sikker sone • Alle klienttype støtta av SSIKT
Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing: • Ja

1.15 SSIKT – APP – Familia

Familia er fagsystemet for barnevernstenesta. Løysinga varetek alle delar av sakshandsamingsprosessen til barnevernstenestene. I tillegg støttar det offentleg rapportering og statistikk og følgjer dei til ei kvar tid gjeldande lover og føreskrifter frå sentrale myndigheiter.

SSIKT – APP – Familia
Applikasjon: • Familia Fagsystem for barnevernstenesta
Utvida brukarstøtte: • Nei
Leverert via: • Citrix terminalserver som en publisert applikasjon til sikker sone

Kan nåes frå:

- Sikker sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.16 SSIKT – APP – ACOS

ACOS leverer kommunane si løysing for intranett-portal og internettportal. Integrasjon mot sak/arkivsystem og skjemaløysinga frå Sem & Stenersen.

SSIKT – APP – ACOS

Applikasjon:

- ACOS Portal Intranettportal og internettportal med integrasjon mot sak/arkiv-system

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Leverert via:

- Citrix terminalserver som en publisert applikasjon til sikker sone
- Web applikasjon til open sone

Kan nåes frå:

- Sikker sone
- Open sone
- Alle klienttypar støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.17 SSIKT – APP – Mikromarc

Mikromarc er biblioteka sitt system for utlån og administrasjon av utlån. Løysinga vert levert som ei ASP-løysing til biblioteka

SSIKT – APP – Mikromarc
Applikasjon:
• Mikromarc Biblioteksystem ASP
Utvida brukarstøtte:
• Nei • ASP løysing levert via web
Levert via:
• Web applikasjon til open sone
Kan nåes frå:
• open sone • Alle klienttype støtta av SSIKT
Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:
• Nei

1.18 SSIKT – APP – Sem & Stenersen skjema

Alle kommunane nyttar den elektroniske skjemaløysinga frå Sem & Stenersen. Desse elektroniske skjema ivaretek tryggleik for innbyggjar og sakshandsamar i hht krav frå Datatilsynet. Sem & Stenersen skjema følgjer ELMER- retningslinene og støttar ELMER2. Støttar integrasjon mot alle NOARK-godkjende sak/arkiv system. Køyraast som ASP-løysing der Sem & Stenersen har ansvar for, og utfører alt naudsynt vedlikehald på løysinga.

SSIKT – APP – Sem & Stenersen
Applikasjon:
• Sem & Stenersen skjemaløysing for elektroniske søknader
Utvida brukarstøtte:

- Nei, ASP

Leverert via:

- Citrix terminalserver som en publisert applikasjon til sikker sone
- Web applikasjon til open sone

Kan nåes frå:

- Sikker sone
- Open sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.19 SSIKT – APP – Microsoft SharePoint

Microsoft SharePoint er ei løysing som kan nyttast til ei mengd forskjellige ting; m.a. portal, men kommunane i samarbeidet nyttar SharePoint først og fremst som eit dokumentdelings-system som tek vare på innhaldsstyring i ymse prosjektgrupper.

SSIKT – APP – Microsoft SharePoint

Applikasjon:

- Microsoft SharePoint System for betre samhandling for dokumentdeling og innhaldsstyring.

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Leverert via:

- Citrix terminalserver som en publisert applikasjon til sikker sone
- Web applikasjon til open sone

Kan nåes frå:

- Sikker sone
- Open sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.20 SSIKT – APP – Heimkok

Internt system for administrering av brukarar, grupper og maskiner i SSIKT.

SSIKT – APP – Heimkok
Applikasjon: • Internt system for administrering av brukarar, maskiner og andre fysiske einingar og rettigheter knytt til desse i Active Directory (AD)
Utvida brukarstøtte: • Nei
Leverert via: • Citrix terminalserver som en publisert applikasjon til sikker sone • Web applikasjon til open sone
Kan nåes frå: • Sikker sone • Open sone • Alle klienttype støtta av SSIKT
Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing: • Ja

1.21 SSIKT – APP – OPPAD

OPPAD er eit oppvekstadministrativt system som Herøy kommune nyttar. Programmet handterer både skule, SFO og barnehage og vert nytta til planlegging av skulerute, utdanningstilbod ved skulen, fordeling av elevar i klasser, oppretting av grupper, fordeling av arbeidsoppgåver til tilsette samt timeplanlegging.

SSIKT – APP – OPPAD
Applikasjon: • OPPAD Oppvekstadministrativt system
Utvida brukarstøtte: • Nei

Leverert via:

- Web applikasjon til open sone

Kan nåes frå:

- Open sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.22 SSIKT – APP – IST Hypernet

IST Hypernet er eit oppvekstadministrativt system som Ørsta kommune nyttar. Leverer tenester til skule, SFO og barnehage i eitt samla system. Leverast som ei ASP-løysing frå IST Norge.

SSIKT – APP – IST Hypernet

Applikasjon:

- IST Hypernet Oppvekstadministrativt system

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Leverert via:

- Web applikasjon til open sone, ASP

Kan nåes frå:

- Open sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.23 SSIKT – APP – WisSkole

Wis Skole er eit administrativt system for grunnskulen som løyer dei mest sentrale oppgåvene knytt til administrering av elevar, føresette, grupper og karakterar.

SSIKT – APP – Wis Skole
Applikasjon:
• Wis Skole Administrativt system for grunnskulen.
Utvida brukarstøtte:
• Nei
Levert via:
• Publisert applikasjon til open sone
Kan nåes frå:
• Open sone • Alle klienttype støtta av SSIKT
Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:
• Ja

1.24 SSIKT – APP – AIVO

Aivo er eit hjelpeprogram for institusjonskjøkken for administrasjon av menyar, bestillingar frå avdelingar og bestilling av varer hjå grossist m.m. Vert nytta av kommunane Hareid, Ulstein og Herøy.

SSIKT – APP – AIVO
Applikasjon:
• AIVO Hjelpesystem for institusjonskjøkken
Utvida brukarstøtte:
• Nei
Levert via:
• Applikasjon til open sone

Kan nåes frå:

- Open sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.25 SSIKT – APP – Visma Flyktning

Visma flyktning er eit administrativt program for dei som arbeider med flyktningar. Programmet leverer tenester både for dagleg drift og rapportering.

SSIKT – APP – Visma Flyktning

Applikasjon:

- Visma Flyktning Administrativt system for flyktninghandtering

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Leverert via:

- Applikasjon til open sone

Kan nåes frå:

- Open sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.26 SSIKT – APP – PA-KIS/ISY

PA-KIS /ISY er eit program for administrering av slamtøming. Nyttå berre i Herøy.

SSIKT – APP – PA-KIS/ISY

Applikasjon:

- PA-KIS/ISY Administrativt program for slamtøming.

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Leverert via:

- Web applikasjon til open sone

Kan nåes frå:

- Open sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.27 SSIKT – APP – ShiftManager

ShiftManager er eit timeregistreringssystem og turnusplanleggar for Pleie- og Omsorgstenesta med integrasjon mot Økonomi- og løn-systemet Agresso Milestone 5.

SSIKT – APP – IST Hypernet

Applikasjon:

- ShiftManager - Timeadministrasjon og turnus for Pleie- og Omsorgsektoren

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Leverert via:

- Publisert applikasjon via Citrix.

Kan nåes frå:

- Open sone
- Sikker sone som publisert applikasjon
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.28 SSIKT – APP – Min Vakt

Min Vakt er et ASP-basert websystem for timeregistrering og turnus-administrasjon for Pleie- og Omsorgstenesta. SMS-varslings om ledige vakter

SSIKT – APP – Min Vakt

Applikasjon:

- Min Vakt Timeregistrering og turnus-system for Pleie og Omsorgssektoren

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Lever via:

- Web applikasjon til open sone, ASP

Kan nåes frå:

- Open sone
- Sikker sone som publisert applikasjon
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja, direkte tilgjengeleg via Internett

1.29 SSIKT – APP – Visma Barnehage

Visma Barnehage er barnehagane sitt administrative program som vert nytta ved barnehageopptak, fakturering og andre administrative oppgåver.

SSIKT – APP – Visma Barnehage

Applikasjon:

- Visma Barnehage Administrativt system for barnehagar.

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Lever via:

- Applikasjon til open sone

Kan nåes frå:

- Open sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.30 SSIKT – APP – HK Oppvekst

HK Oppvekst er PPT-tenesta sitt administrative program.

SSIKT – APP – HK Oppvekst

Applikasjon:

- HK Oppvekst Administrativt program for PPT-tenesta

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Leverd via:

- Web applikasjon til open sone

Kan nåes frå:

- Open sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.31 SSIKT – APP – SystemX

SystemX er eit pasientadministrativt system for legekantor, med EPJ og elektronisk meldingsutveksling med andre system innanfor Helse og PLO.

MediLink er «motoren» i meldingsutvekslinga.

SSIKT – APP – SystemX

Applikasjon:

- SystemX Administrativt og EPJ-system for legekantor
- MediLink Program for meldingsutveksling frå/til SystemX

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Leverd via:

- Applikasjon til legesone

Kan nåes frå:

- Legesone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Nei, men kan nåes via terminalserver og NHN si heimekontorløysing.

1.32 SSIKT – APP – SD-Anlegg

SD-Anlegg vert nytta av FDV-avdelingane til drift og overvaking av varme, lys og ventilasjon i kommunale bygg.

SSIKT – APP – SD-Anlegg

Applikasjon:

- SD-Anlegg Kontroll- og administrasjonsprogram for Varme, lys og ventilasjon i kommunale bygg.

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Leverd via:

- Web applikasjon til open sone

Kan nåes frå:

- Open sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.33 SSIKT – APP – ARX

ARX vert nytta av FDV for adgangsstyring og kontroll i kommunale bygg.

SSIKT – APP – ARX

Applikasjon:

- ARX Adgangsstyring og kontroll

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Lever via:

- Web applikasjon til open sone

Kan nåes frå:

- Open sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.34 SSIKT – APP – DX Billettsal

DX Billettsal vert nytta av Ulstein kommune til sal av billetter til arrangement i Sjøborg Kulturhus

SSIKT – APP – DX Billettsal

Applikasjon:

- DX Billettsal System for sal av billetter til arrangement

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Leverert via:

- Web applikasjon til open sone, ASP

Kan nåes frå:

- Open sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.35 SSIKT – APP – Compilo

Compilo er eit kvalitetsikringssystem for m.a. avvikshandtering, ROS-analyser og vedlikehald av kommunen sine internprosedyre og regelverk. Vert nytta av Sande kommune.

SSIKT – APP – Compilo

Applikasjon:

- Compilo Kvalitetsikringssystem for Sande kommune

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Leverert via:

- Web applikasjon til open sone

Kan nåes frå:

- Open sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.36 SSIKT – APP – CGM Allmenn

CGM Allmenn er Volda og Ørsta Legekontor sitt administrative EPJ-system med meldingsutveksling via NHN mot andre aktørar innan for Helse og PLO.

Vartdal og Sæbø legekontor har per i dag driftsavtale med leverandør CGM.

SSIKT – APP – CGM Allmenn

Applikasjon:

- CGM Allmenn legeprogram, Volda
- Dips Kommunikator, for handtering av meldingstrafikken.

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Leverert via:

- Web applikasjon til legesone

Kan nåes frå:

- legesone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Nei, men kan nåes via terminalserver og NHN si heimekontorløysing.

1.37 SSIKT – APP – Tidbank

Tidbank frå Norsk Tid er eit tidregistreringssystem nytta av Ørsta kommune.

SSIKT – APP – Tidbank

Applikasjon:

- Norsk tid sin applikasjon Tidbank, tidregistreringssystem

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Leverert via:

- Web applikasjon til open sone

Kan nåes frå:

- Open sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Nei

1.38 SSIKT – APP – Tempus

Tempus er eit tidsregistreringssystem nytta i Ulstein kommune

SSIKT – APP Tempus

Applikasjon:

- Tempus tidregistreringsystem

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Leverert via:

- Web applikasjon til open sone

Kan nåes frå:

- Open sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Nei

1.38 SSIKT – APP Novaschem

Novaschem vert nytta til produksjon av timeplanar i nokre av kommunane.

SSIKT – APP – Novaschem

Applikasjon:

- Novaschem System for produksjon av timeplanar i skulen

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Leverert via:

- Web applikasjon til open sone.

Kan nåes frå:

- Open sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.39 SSIKT – APP – ESMI

ESMI er eit adgangskontrollsystem nytta av Ulstein Eigedom i Ulsteinhallen.

SSIKT – APP – ESMI

Applikasjon:

- ESMI Adgangskontrollsystem Ulsteinhallen (Ulstein Eigedom)

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Levert via:

- Web applikasjon til open sone

Kan nåes frå:

- Open sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Nei

1.41 SSIKT – APP – EXO Scada

EXO Scada er eit styrings og administrasjonsprogram for lys, varme og ventilasjon. Vert nytta av Ulstein kommune og Ulstein Fjernvarme.

SSIKT – APP EXO Scada

Applikasjon:

EXO Scada SD-anlegg
Utvida brukarstøtte: Nei
Leverert via: Web applikasjon til open sone
Kan nåes frå: - Open sone - Alle klienttype støtta av SSIKT
Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing: Ja

1.42 SSIKT – APP – WSM

WYSE Streaming Manager. Vert nytta til å administrere strømming av desktopar og vedlikehald/oppdatering av image til tynne klientar, særleg i elevnettet.

SSIKT – APP – WSM
Applikasjon: WSM WYSE Streaming manager
Utvida brukarstøtte: Nei
Leverert via: Web applikasjon til open sone
Kan nåes frå: - Open sone - Alle klienttype støtta av SSIKT
Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing: Nei

1.43 SSIKT – APP – DWG Viewer

SSIKT – APP – DWG Viewer
Applikasjon:
DWG Viewer Program for visning av AutoCad – filer. Ulstein
Utvida brukarstøtte:
Nei
Leverert via:
Applikasjon til open sone
Kan nåes frå:
- Open sone - Alle klienttype støtta av SSIKT
Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:
Nei

1.44 SSIKT – APP – AMX Client

AMX vert nytta til storskjermvisning i Ulstein kulturhus Sjøborg

SSIKT – APP – AMX Client
Applikasjon:
AMX Client Program for storskjermvisning (Ulstein kultur)
Utvida brukarstøtte:
Nei
Leverert via:
Applikasjon til open sone

Kan nåes frå:

- Open sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Nei

1.45 SSIKT – APP – RiskManager

RiskManager er eit kvalitets- og dokumentstyringssystem som administrerer avvik, skade og risiko.

SSIKT – APP – RiskManager

Applikasjon:

- RiskManager Kvalitets- og styringssystem

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Levert via:

- Web applikasjon til open sone

Kan nåes frå:

- Open sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.46 SSIKT – APP – Ressursstyring (RS)

RS er eit system for ressursstyring og turnusarbeid for Pleie og Omsorgsektoren. Vert nytta av Ulstein, Volda og Ørsta

SSIKT – APP – Ressursstyring (RS)

Applikasjon:

- Ressursstyring (RS) Ressurstyring/turnus i Pleie- og Omsorgsektoren

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Leverert via:

- Web applikasjon til open sone

Kan nåes frå:

- Open sone
- Sikker sone som publisert applikasjon
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.47 SSIKT – APP – Kvalitetslosen

Kvalitetslosen er eit kvalitetssikringsystem på linje med RiskManager (sjå 1.45 over)

SSIKT – APP Kvalitetslosen

Applikasjon:

- Kvalitetslosen System for registrering og handsaming av avvik, skade og risiko. Kvalitetsstyring.

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Leverert via:

- Web applikasjon til open sone
- Publisert applikasjon til sikker sone.

Kan nåes frå:

- Open sone
- Sikker sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

1.48 SSIKT – APP – KF-Kvalitet

KF-Kvalitet er eit kvalitetssikrings- og avvikshandteringssystem på linje med RiskManager (sjå 1.45 over) Vert nytta av Ørsta kommune

SSIKT – APP KF-Kvalitet
Applikasjon: • KF-Kvalitet. System for registrering og handsaming av avvik, skade og risiko. Kvalitetsstyring. ASP løysing frå leverandør bortsett frå avviksmodulen som ligg på server i driftssenteret. Utvida brukarstøtte: • Nei Leverert via: • ASP Web applikasjon til open sone • Publisert applikasjon til sikker sone. Kan nåes frå: • Open sone • Sikker sone • Alle klienttype støtta av SSIKT Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing: • Ja

1.49 SSIKT-APP-Extensor

Extensor vert nytta av fysioterapitenesta i Volda som deira fagapplikasjon

SSIKT – APP Extensor
Applikasjon: • Extensor – Fagverktøy for fysioterapitenesta i Volda. Utvida brukarstøtte:

- Nei

Leverert via:

- Publisert applikasjon til sikker sone.

Kan nåes frå:

- Sikker sone
- Alle klienttype støtta av SSIKT

Tilgjengeleg frå SSIKT heimekontor-løysing:

- Ja

Nettverk

Nettverk omhandlar alle former for tilknytning mellom klientar og sentrale komponentar i SSIKT sitt driftssenter, det beskriv også kommunikasjon mot 3 parts leverandørar, som til dømes Norsk Helsenett, skatteetaten og internett.

1.50 SSIKT – NET-Stamnett

Denne tenesta dekker leveransen av stamnett som knytter kommunane sine rådhus saman med SSIKT sitt driftssenter.

Tenesta NET-Stamnett er løysning som knytter kommunane saman med SSIKT sitt driftssenter på Hareid. Løysninga består av fiberkommunikasjon på 10Gb, denne går som ein ring mellom alle kommunane sine rådhus for å bygge redundans. Der det ikkje er mulig å levere ring-struktur, skal kommunen sikras med ei ekstra leigd linje mot driftssenteret for å sikre redundansen.

Eigne avtalar for leige av mørk fiber vert gjort mellom SSIKT og kvar kommune som kan tilby dette.

Følgjande er inkludert i denne tenesta:

SSIKT – NET-Stamnett

Nettverk:

- Fiber mellom rådhus og SSIKT
- Leigde linjer for å sikre redundans

Utvida brukarstøtte:

- Ja

Hardware krav:

- Cisco ASR 920 10Gb router

1.51 SSIKT – NET-Datasenter

Denne tenesta dekker leveransen av datasenter-nettverk som vert nytta i SSIKT driftssenter.

Tenesta NET-Datasenter gir redundant nettverk på serverrom for tilknytning av servere og anna utstyr som vert nytta.

Følgjande er inkludert i denne tenesta:

SSIKT – NET-Datasenter

Nettverk:

- 10 Gb redundant switch infrastruktur
- Sentral styring i hovud-rack
- Distribuerte switchar i kvart server-rack
- Link mot backuplokasjon/rom.

Utvida brukarstøtte:

- Ja

Hardware krav:

- Cisco Nexus switcher
- Cisco Nexus FEX Rack switcher.

1.52 SSIKT – NET- Norsk Helsenett

Aksessen vert nytta av alle EPJ-system i sikker sone for meldingsutveksling, SMS og e-postvarsling ut av sikker sone.

SSIKT – NET-Norsk Helsenett

Nettverk:

- Norsk Helsenett-aksess terminert i driftssenteret
- Redundant tilkopling i en annen kommune. (planlagt)

Utvida brukarstøtte:

- Ja
- Egen SLA med leverandør

Hardware krav:

- Utstyr levert av linje-leverandør.

1.53 SSIKT – NET - Internettaksess

SSIKT – NET-Internettaksess

Nettverk:

- Fiber 1Gbit/s frå ISP terminert i driftssenter
- Fiber 1 Gbit/s i Volda kommune for å sikre redundans

Utvida brukarstøtte:

- Ja
- Egen SLA med leverandør

Hardware krav:

- Utstyr levert av linje-leverandør.

1.54 SSIKT – NET - Skattelinje

SSIKT – NET-Skattelinje (Sofie)

Nettverk:

- Linje til skatteetaten terminert i driftssenteret (Sofie)

Utvida brukarstøtte:

- Nei
- Egen SLA med leverandør

Hardware krav:

- Utstyr levert av linje-leverandør.

1.55 SSIKT – NET – NAV-linje

SSIKT – NET-NAV-linje

Nettverk:

- Terminert linje frå NAV i driftssenteret for leveranse av Velferd/Socio til Sosialtenesta

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Hardware krav:

- Utstyr levert av linje-leverandør.

1.56 SSIKT – NET – Trådløst nettverk (WiFi)

SSIKT – NET – Trådløst nettverk

Nettverk:

- Trådløst nettverk på kommunale bygg for å gi mobile einingar tilkopling til IKT-system og internett.
- Gjestenett for besøkande.

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Hardware krav:

- Cisco basestasjoner
- Redundant kontroller for trådlause basestasjoner på driftsenteret.

Klientar

Klientar er ein samlebetegnelse for einingar som brukarane nyttar for å kople seg opp mot SSIKT sine IKT-løysingar. Dette kan være stasjonære datamaskiner, tynne klientar eller berbare datamaskiner.

Alle modellar som vert levert er standardisert og skal være godkjende av SSIKT. Desse modellane er definert i en eigen utstyrs katalog, **sjå vedlegg 1. (ikkje klart endå)**

Kunden (enkeltbrukar, skule, barnehage, institusjon etc) skal halde maskinparken oppdatert i høve til SSIKT sine anbefalingar for hardware og operativsystem. Om klientar ikkje er i samsvar med anbefalingane, kan ikkje SSIKT garantere at funksjon og SLA for denne eininga vert oppretthalden.

Bestilling av nye klientar skal gjerast gjennom servicedesk for å sikre rett klient-type til den arbeidsoppgåva som skal utføres.

1.70 SSIKT – Klient – Tynne klientar

SSIKT – Klient – Tynne klientar

Beskriving:

- Klientar utan lokalt operativsystem. Får levert desktop via VDI og applikasjonar på desktop via Citrix utifrå definerte behov.

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Hardware krav:

- Leverast etter spesifikasjon i utstyrs katalog; **sjå Vedlegg 1 (ikkje klart endå)**
- Lagerføres ved SSIKT
- Kan ligge på lager ved avtalte lokasjonar ute i kommunane.

1.71 SSIKT – Klient – Laptop

SSIKT – Klient – Laptop

Beskriving:

- Berbar klient med eige operativsystem. Vert sett opp med nettverkstilgang til eit av SSIKT sine trådlause nett alt utifrå kor laptop skal brukast. Publiserte applikasjonar via Citrix etter definerte behov.

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Hardware krav:

- Leverast etter spesifikasjon i utstyrs katalog.
- Lagerføres ved SSIKT.
- Kan ligge på lager ved avtalte lokasjonar ute i kommunane.

1.72 SSIKT – Klient – Desktop

SSIKT – Klient – Desktop

Beskriving:

- Stasjonær klient med eige operativsystem. Kabla oppkopling til eitt av SSIKT sine faste nett utifrå kva sone desktop skal stå i. Publiserte applikasjonar via Citrix etter definerte behov

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Hardware krav:

- Leverast etter spesifikasjon i utstyrs katalog.
- Lagerføres ved SSIKT.
- Kan ligge på lager ved avtalte lokasjonar ute i kommunane.

1.73 SSIKT – Klient – Workstation

SSIKT – Klient – Workstation

Beskriving:

- Stasjonær klient med eige operativsystem berekna på brukarar med spesielle behov for ein spesialtilpassa klient grunna arbeidsoppgåvene som skal køyrast. Forhøga yting på minne ,GPU og prosessor, typisk kart og planarbeid, DAP og DAK. Publiserte applikasjonar via Citrix etter definerte behov

Utvida brukarstøtte:

- Nei

Hardware krav:

- Leverast etter spesifikasjon i utstyrs katalog.
- Lagerføres ikkje ved SSIKT.
- Spesialbestilling.

Print

Print er samleomgrepet for einingar som kan skrive ut frå systema og fagprogram.

1.80 SSIKT – Print – Multifunksjons printer

SSIKT – Print – Multifunksjons printer

Beskriving:

Maskiner som har funksjonalitet for printing, skanning og kopiering. Maskinene skal ha full funksjonalitet for sikker print og sikker skanning (SafeCom). Kan leverast med farge eller svart/kvitt etter kva behov som er definert. Leverast med opp til A3 utskrift og etterbehandlar etter behov.

Utvida brukarstøtte:

- Nei
- Responstid på service definert i avtale med leverandør.

Hardware krav:

- Leverast etter spesifikasjon i utstyrs katalog.
- Lagerføres ikkje ved SSIKT.

- Spesial-bestilling.

1.81 SSIKT – Print –Printer

SSIKT – Print –Printer

Beskriving:

Maskiner med kun print-funksjon. Skal ha full funksjonalitet for sikker print (SafeCom). Kan leverast med farge eller svart/kvitt etter kva behov som er definert. Leverast med opp til A3 utskrift og duplex etter behov.

Utvida brukarstøtte:

- Nei
- Responstid på service definert i avtale med leverandør.

Hardware krav:

- Leverast etter spesifikasjon i utstyrs katalog.
- Lagerføres ikkje ved SSIKT.
- Spesial bestilling.

1.82 SSIKT – Print –Plotter

SSIKT – Print –Plotter

Beskriving:

Maskiner med plote-funksjonalitet, vert nytta til utskrift av kart og andre ting som treng stort format.
Spesialmaskiner som bestillast etter behov.
Opp til A0 utskrift.

Utvida brukarstøtte:

- Nei
- Responstid på service definert i avtale med leverandør.

Hardware krav:

- Leverast etter spesifikasjon i utstyrs katalog, eventuelt med spesial-bestilling om spesielle behov er til stades.
- Lagerføres ikkje ved SSIKT.

Backup teneste beskrivelse.

Restore av enkeltfiler som ikkje er kritiske for driften, utføres innen 24 timer.

Historiske systemer:

SSIKT vil levere data frå historiske system som kommunane gjer oppslag i no. Systema vil bli flytta over til et driftsmiljø som ikkje er tilgjengelig til ein kvar tid. Dei vil bli aktivert ved behov, dette vert gjort for å minske risikoen for sikkerhetsbrudd, då operativsystemet som desse applikasjonene er avhengig av ikkje kan oppgraderes.

Desse vil bli helde tilgjengelige så lenge det er teknisk mulig og forsvarlig i forhold til driftsitmiljøet.

Nye prosjekt som blir oppstarta skal ha en plan for migrering og arkivering av system som skal erstattast. Slik at det gamle driftsmiljøet kan avvikles.

2. Brukarstøtte og programvarestøtte

SSIKT skal yte brukarstøtte for alle sluttbrukarar i sjustjerna (som nyttar tenester via SSIKT).

Kommunane har ansvar for at eigne tilsette har naudsynt basiskunnskap i bruk av PC eller anna relevant utstyr med Microsoft Windows og Office programvare. Arbeidsgjevar skal sjå til at personalet som nyttar fagapplikasjonar har fått opplæring og har naudsynt kompetanse for å utføre dei oppgåver som systemet vert nytta til.

I prosjekt med innføring av nye fagsystem skal opplæring vere ein del av prosjektet.

2.1 Brukarstøtte

IT servicedesk/brukarstøtte er den funksjonen som sluttbrukarane i dei sju kommunane kontaktar og samhandlar med på dagleg basis. Dette er den mest kritiske funksjonen frå eit sluttbrukarperspektiv, då IT-support er den einaste funksjonen innan IT-tenesteleveransen som sluttbrukar kommuniserer med direkte. IT-servicedesk skal fungere som eit enkelt kontaktpunkt mellom tenesteytar (SSIKT) og brukarane. Rolla/funksjonen til brukarstøtte er å styre hendingar (incidents) og teneste førespurnader (service requests), i tillegg til å handtere kommunikasjon med brukarane.

Brukarstøtte er ein kritisk funksjon innan handtering av feilsituasjonar/hendingar/incident-prosessen. Hovudmålet for brukarstøtte (servicedesk) er å gjenopprette normal drift for ei teneste so raskt som mogeleg og dermed minimere den negative effekten på verksemda. Ein sikrar på denne måten at optimale nivå av service, kvalitet og tilgjengelegheit vert opprettheldt. Normal tenesteoperasjon er definert som tenestedrift innanfor dei grenseverdiane som er sett i service level agreement. I tillegg skal IT-servicedesk jobbe pro-aktivt gjennom:

- overvaking av IT-miljøa for å plukke opp eventuelle feilsituasjonar so tidleg som mogeleg.
- justere IKT-aktivitet til organisatoriske prioriteringar
- identifisere potensielle forbetringar til tenestene
- identifisere behov for fleire tenester eller krav til opplæring

Hovudoppgåvene til brukarstøtte (servicedesk) er å samhandle med sluttbrukarar. Det skal vere eit felles kontaktpunkt for brukarane i alle kommunane der henvendingar til IKT-brukarstøtte skal meldast inn uansett karakter. SSIKT skal så forvalte og vidareformidle dette til rette instans dersom det er naudsynt/ved behov.

Problem/feil(incident) eller endringsynskjer (request) skal meldast inn på fylgjande måtar:

1. Via telefon på supportnummer: XXX XX XXX i opningstida ref punkt 3.1 i SLA
2. Via e-post på adresse: support@ssikt.no, heile døgnet (24/7)
3. Via web på adresse: support.ssikt.no, heile døgnet (24/7)

Det er ynskjeleg at supportsaker i størst mogleg grad vert registrert via e-post eller web. Dette er mindre ressurskrevjande enn om alle saker skal meldast inn via telefon.

2.2 Brukarstøttesystem

SSIKT kjem til å ha eit eige brukarstøttesystem der alle saker skal registrerast og klassifiserast slik at ein effektivt kan fylgje opp kvar enkelt sak. Brukaren skal kunne fylgje saksgongen og sjå kva som er forventa rettetid/løysingstid. Det er mogeleg å ta ut statistikkar basert på registrerte saker og sjå kvar ein eventuelt bør setje inn tiltak som t.d. opplæring, nytt utstyr.

Ein ser viktigheita ved å innføre eit felles brukarstøttesystem for alle dei sju kommunane blant anna for å:

- få ei meir optimal fordeling av oppgåver
- unngå at fleire IT-ressursar arbeidar med same sak utan å vite om kvarandre
- få høve til å prioritere blant oppgåvene.

Dette er særskilt viktig å få til når ein har ei stor oppgåvemengde og avgrensa med personressursar.

Brukarstøttesystemet vil i tillegg fungere som ei kunnskapsbase både for IT-personell og sluttbrukarar. Ein vil bygge opp ein FAQ-base som inneheld oversikt over løysingar og rutinar om ein t.d. må sende saka vidare.

2.3 Utvida brukarstøtte

På spesielle applikasjonar og tenester definert i punkt 3 vil det vere utvida support. Dette opnar for at ein kan melde feil på IKT-systema til vakttelefon utanom ordinær supporttid, som er 0800-1600. Dette gjeld berre for applikasjonar/system som er satt opp med utvida support i SLA eller ved særskilde avtalar.

2.4 Definere skilje mellom SSIKT og kommunens ansvar.

SSIKT har ansvar for å levere program på brukaren sitt skrivebord, klart til at brukar kan logge på programmet (påloggings boks). Unntaket er program som SSIKT har egne applikasjons konsulentar på (Agresso, Gerica p.d.d.). Dersom det oppstår feil i sjølve fagapplikasjonen er det programansvarleg/superbrukar i kvar kommune som skal ta saka. *Problem i program/fagapplikasjonar etter innlogging skal meldast til SSIKT sin servicedesk, men vert handsama av den enkelte kommune sin programansvarlig.* SSIKT vil fylgje opp saka og eskalere til ekstern leverandør dersom det er naudsynt.

Kvar kommune må definere kven som skal ha ansvar for dei ulike fagapplikasjonane som vert nytta. Det må setjast opp ei fullstendig oversikt over kven som skal kontaktast og på kva måte ein tek kontakt.

Det skal opprettast ei matrise med oversikt over programansvarlige i kvar enkelt kommune og felles koordinator for alle kommunane, som har same/felles applikasjon.

Det må gjerast avklaringar rundt kven som skal ha ansvar for utstyr som t.d. AV løysingar i den enkelte kommune.

SSIKT skal drifte felles og kommunalt IKT-utstyr og infrastruktur, og stå for naudsynt standardisering. Det vil seie at SSIKT vil inngå rammeavtalar/innkjøpsavtalar for alle sju kommunane. Spesielt på nettverksbiten er det viktig at vi standardiserer på switchar og trådlause aksesspunkt. Driftssenteret vil overvake nettverket heilt ut til endepunkta i kvar kommune so sant dei fyl SSIKT sine standardar.

Det skal utarbeidast felles rutinar for bestilling av konto/tilgangar for tilsette i kommunane, og ikkje minst rutinar rundt stenging av konto/tilgangar når nokon sluttar.

Vidare skal SSIKT ha ansvar for rådgiving og planlegging innan IKT-området, og ha ansvar for alt innkjøp av utstyr og tenester etter avtale med den enkelte kommune.

2.5 Lokalisering av IKT support funksjonen

SSIKT skal ha ein desentralisert struktur på der IKT konsulentar sit lokalt og nærast mogeleg sluttbrukarane. Normalt oppmøtestad vil vere i eiga kommune som i dag.

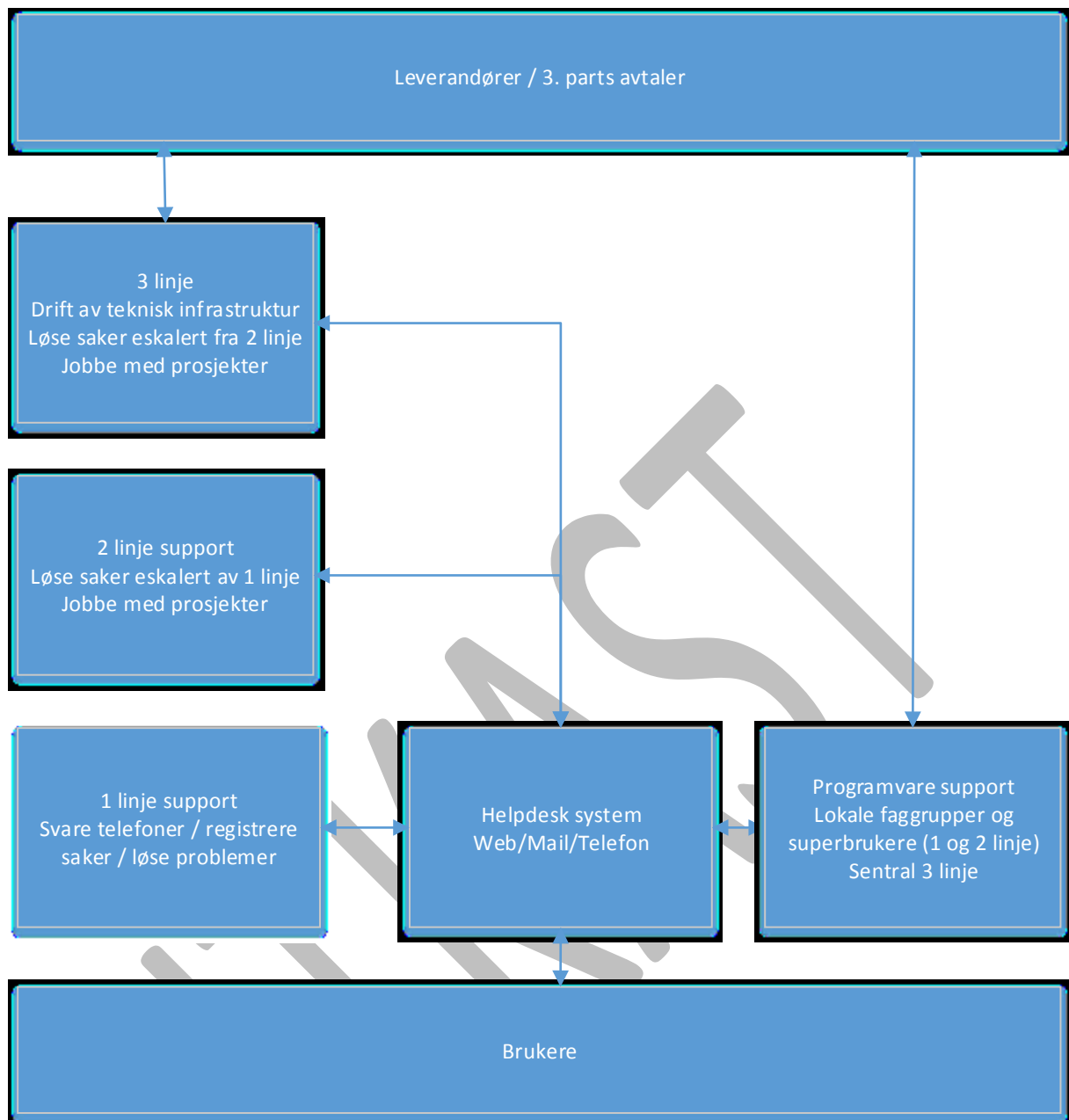
For 1. linje support meiner vi denne skal være samla på ein felles lokasjon, dette for å bygge en sterkare kultur og skjerme dei for «støy» på lokal arbeidsplass.

IKT-konsulentar frå dei ulike kommunane vil rotere på å bemanne 1. linja, slik at dei for eksempel har denne funksjonen 3 dagar i veka anna kvar veke. Desse dagane må dei vere samla på ein felles lokasjon for best mogeleg effektiv support funksjon og samkøying av organisasjonen.

Det er derfor behov for et lokale som vi kan benytte for 1. linje support og andre felles funksjoner. Dette bør ligge geografisk sentralt for alle kommunane og ha min 7-8 kontorplasser, samt møterom.

Det vert utbetalt eit fast reisetillegg på Kr. XXX,- for oppmøte utanfor normal arbeidsstad.

Brukarstøtte prosess flyt:

3. Teneste oversikt med servicegrad / SLA

Service Level Agreement (SLA) eller tenestenivå-avtale vert inngått i forbindelse med drifts- eller vedlikehalds avtaler eller andre løpande tenestekjøps-avtaler som ASP- eller skytjeneste-avtaler

Tenestenivå-avtalen beskriv og regulerer nivået på ytingane for den løpande tenesta.

Servicenivå eller nivå på ytinga, angir forventet eller garantert kvalitet for ein teneste, som enten kan være standardisert på tvers av alle tenester, eller som kan være nivåregulert.

Eksempel på tenester kan være opningstider for brukarstøtte, kor raskt nye brukarar skal opprettast, kor rask respons brukaren skal ha, oppetid for IT-systemet i prosent, kor lang tid det skal ta ved rollback osv. Ofte er både kvalitet og kvantitet definert.

SLA skal være enkel å måle, og som oftast leverer tenesteyter jamnelege rapportar til kunden som viser i tall korleis tenesta har blitt levert. Rapporteringa er som regel grunnlaget for betaling. For eksempel, kan nedetid eller dårleg responstid resultere i prisavslag.

3.1 SLA (Tenestenivåavtalen)

Matrisa nedafor gir en oversikt over dei tenestene som vert levert og som er inkludert i denne avtalen.

Vidare viser matrisa serviceperiode og servicegrad pr. teneste.

Teneste	Avt. pkt.	Serviceperiode	Service-nivå	Måle periode	Utvida brukarst øtte	Kommentarar
Overordna SLA kritiske system	1.1	0-24 alle dagar	99,7%	Månad		
SSIKT - Basis pakke	1.2	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP - Gerica	1.3	0-24 alle dagar	99,7%	Månad	JA	Service vindu 02-04 hver dag, backup?
SSIKT – APP – Sak/arkiv	1.4	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – Agresso smart office	1.5	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	Kan gis utvida support på ved behov
SSIKT – APP – WEB	1.6	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	Kan gis utvida support på ved behov
SSIKT – APP – HsPro	1.7	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – WinMed	1.8	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – GisLine	1.9	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – Gemini VA	1.10	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – Komtek	1.11	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – Arena	1.12	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – Velferd	1.13	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – Socio	1.14	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – Familia	1.15	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – ACOS	1.16	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – Mikromarc	1.17	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – Sem & Stenersen	1.18	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – SharePoint	1.19	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – Heimkok	1.20	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – Oppad	1.21	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	

SSIKT – APP – IST Hypernet	1.22	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – Wis Skole	1.23	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – Aivo	1.24	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – Visma Flyktning	1.25	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – PA-KIS/ISY	1.26	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – ShiftManager	1.27	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	Herøy og Vanylven
SSIKT – APP – Min Vakt	1.28	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – Visma Barnehage	1.29	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – HK Oppvekst	1.30	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	PPT
SSIKT – APP – SystemX	1.31	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	Herøy, Hareid og Sande
SSIKT – APP – SD-Anlegg	1.32	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP – ARX Adgangskontroll	1.33	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	Hareid, Herøy og Ulstein
SSIKT – APP – DX Billettsal	1.34	08-23 man-fre	99,7%	Månad	JA	Herøy og Ulstein
SSIKT – APP - Compilo	1.35	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	Kun Sande
SSIKT – APP – CGM Almenn	1.36	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP - TidBank	1.37	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	Tidregistrering Ørsta
SSIKT-APP-Tempus	1.38	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	Tidsregistrering
SSIKT-APP-Novaschem	1.39	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	Timeplan skule
SSIKT – APP – ESMI	1.40	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	Ulstein – adgangskontroll Ulsteinhallen (UEKF)
SSIKT – APP – EXO Scada	1.41	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	SD-anlegg
SSIKT – APP – Wyse Streaming Manager	1.42	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	Elev-klientar stasjonære
SSIKT – APP – DWG Viewer	1.43	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	Visning av autocad-innhold Ulstein
SSIKT – APP – AMX Client	1.44	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	Storskjermvisning Ulstein (kultur)
SSIKT- APP – RiskManager/Kvalitetssystem	1.45	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	Kvalitets- og styringssystem

SSIKT-APP-Ressursstyring (RS)	1.46	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	Ulstein, Volda og Ørsta Ressursstyring/Turnus
SSIKT – APP - Kvalitetslosen	1.47	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – APP –KF-kvalitet	1.48	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	Kvalitet og avvik for Ørsta
SSIKT – APP – Extensor	1.49	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	Fysioterapi Volda
SSIKT-NET-Stamnett	1.50	0-24 alle dagar	99,7%	Månad	JA	
SSIKT – NET-Datasenter	1.51	0-24 alle dagar	99,7%	Månad	JA	
SSIKT – NET – Norsk Helsenett	1.52	0-24 alle dagar	99,7%	Månad	JA	
SSIKT – NET – Internettaksess	1.53	0-24 alle dagar	99,7%	Månad	JA	
SSIKT – NET - Skattelinje	1.54	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – NET – NAV-linje	1.55	08-16 man-fre	99,7%	Månad	NEI	
SSIKT – Klient – Tynne klientar	1.70	08-16 man-fre	48 timer	Månad	Nei	Leveranse av ny klient, eller utskifte av defekt.
SSIKT – Klient – Laptop	1.71	08-16 man-fre	48 timer	Månad	Nei	Leveranse av ny klient, eller utskifte av defekt.
SSIKT – Klient – Desktop	1.72	08-16 man-fre	48 timer	Månad	Nei	Leveranse av ny klient, eller utskifte av defekt.
SSIKT – Klient – Workstation	1.73	08-16 man-fre	72 timer	Månad	Nei	Leveranse av ny klient, eller utskifte av defekt.
SSIKT – Print – Multifunksjons maskin	1.80	08-16 man-fre	3 dagar	Månad	Nei	SLA med leverandør
SSIKT – Print – Printer	1.81	08-16 man-fre	3 dagar	Månad	Nei	SLA med leverandør

SSIKT – Print – Plotter	1.82	08-16 man-fre	7 dagar	Månad	Nei	SLA med leverandør
Brukarstøtte	2.1	08-16 man-fre	60 sekund	Månad	NEI	Maks svartid på telefon
Brukarstøtte	2.1	08-16 man-fre	20%	Månad	NEI	Løysningsgrad på 1 linje.
Brukarstøtte	2.1	08-16 man-fre	30%	Månad	NEI	Løysning grad web saker, innan 24 timer. (Problem)
Brukarstøtte	2.1	08-16 man-fre	30%	Månad	NEI	Løysning grad e-post saker, innan 24 timer. (Problem)
Brukarstøtte (utvida)	2.2	0-24 alle dagar	1 time	Månad	NEI	Responstid på hendingar

3.2 Oversikt over system med utvida support:

Applikasjon	Ref punkt
Gerica	1.3
Norsk Helsenett	1.52
Internettaksess	1.53
DX Billettsal	1.34
Stamnett	1.50
Datasenter	1.51

Dersom brukarar oppdagar feil i ein av applikasjonane/tenestene opplyst i pkt 3.2 så skal dette meldast via ordnært supportsystem mellom 0800-1600.

Mellom 1600 og 0800 skal feil i desse applikasjonane/tenestene meldast SSIKT vakttelefon på **70095100**.

Dersom driftsenter/vakhavande oppdagar feil i applikasjonar opplista i pkt 3.2 eller i stamnett og datasenter, skal feilen publiserast på support-portalen for SSIKT der ein, om mogleg, informerer om sannsynleg rettetid. Opplysningane skal oppdaterast straks nye er tilgjengeleg.

3.3 Vedlikeholdsvindauge.

Vedlikeholdsvindauge for heile driftsløysninga er tirs dagar mellom 18.00 og 24.00.

Måling av SLA :

Oppetidsmålingar blir utført automatisk av overvakingssystem mot sentralt og lokalt utstyr, minimum kvart 15 minutt.

Responstid på telefon blir tatt ut månadleg basert på statistikk frå SSIKT telefon system.

Responstid på manuelt utførte aktiviteter blir målt via registreringer i SSIKT Helpdesk system (tidstemplar kvart enkelt oppdrag).

Tidsfristar knytt til feilretting:

I tabellen nedanfor er det angitt kva tidsfristar som gjeld for feilretting (meldt via Servicedesk eller vakttelefon) :

Feilkategori	Maksimal Reaksjonstid (timer)	Maksimal Tilkallingstid (timer)	Løysingstid (timer)
Klasse 1 - feil	1	1	4
Klasse 2 - feil	4		12
Klasse 3 - feil	8		36
Klasse 4 - feil	8		48

Definisjon av nivå

Klasse 1 – Kritisk:

Feil i utstyr og/eller programmer som hindrar Kunden i å utføre en vesentlig del av den ordinære funksjon utstyret eller programmet har i sin daglige bruk hos Kunden, der Kunden ikkje sjølv kan rette eller omgå feilen på ein slik måte at Kunden kan nytte utstyr og/eller program utan at feilen er merkbar for Kunden. Klasse 1 feil vil gjelde for alle forretningskritiske system og hovudnettverksutstyr. Klasse 1 feil skal omfatte eit stort antal personar.

Betr at feil rammer meir enn ein person - mange. Heile eller deler av driftsyntelsen manglar.

Klasse 2 – Høg:

Feil i utstyr og/eller programmer som hindrar Kunden i å utføre deler av den ordinære funksjon som utstyr og/eller programmet har i sin daglige bruk hos Kunden, der Kunden ikkje sjølv kan rette eller omgå feilen på en slik måte at Kunden kan nytte utstyr og/eller programmer utan at feilen er merkbar for Kunden. Klasse 2 feil vil gjelde for alle driftskritiske system, nettverksutstyr, arbeidsstasjonar og skrivarar.

Klasse 2 feil gjelder også for enkelt applikasjonar som har med liv og helse å gjere.

Rammar ei avgrensa mengd med brukarar.

Klasse 3 – Normal:

Feil i utstyr og/eller programmer som ikkje direkte hindrar Kunden i å utføre den ordinære funksjon utstyret eller programmet har i sin daglige bruk hos Kunden. Klasse 3 feil vil gjelde for alle rutinemessige henvendelsar.

Rammar typisk ein brukar, men er kritisk for at han/ho får utført sin jobb.

Klasse 4 - Lav :

Mindre feil som rammer typisk en bruker, men er ikkje kritisk for å løyse jobben.

Definisjonar

Feilmottak	Mottak av oppdrag, feilmeldingar eller endringsmeldingar frå Kunden via telefon, faks eller mail
Feilretting	Retting av feil som er meldt til Leverandøren via feilmottak eller gjennom overvaking.
Endringsoppdrag	Eit oppdrag som endrar ei eining eller eit tilhøve som vert omfatta av denne avtalen.
Feilsituasjonar	Oppdrag relatert til utfall av funksjonalitet som er naudsynt for å utføre daglig arbeide.
Løysningstid	Tid frå feil er meldt til SSIKT eller fanget opp gjennom overvaking av infrastrukturen til funksjonalitet er gjenskapt.
Serviceperiode	Perioden kor SSIKT er forplikta å levere dei tenestene som er omfatta av denne avtalen, og der oppetida skal beregnast.
Servicegrad	Dette er kravet til tenesta, anten i form av en oppetidsgaranti eller i form av ei tilkallingstid.
Reaksjonstid	Tida frå Kunden har meldt en feil til SSIKT, til SSIKT har gitt foreløpig tilbakemelding til Kunden på avtalt medium og oppdatert statusen på feilmeldinga i SSIKT sitt loggverktøy.
Tilkallingstid	Tida frå feil er meldt til feilretting eller oppdrag er starta.
Backup	Data flyttas over frå normal lagrings område til ekstern disk eller tape, for å sikre mot datatap.
Restore	Tilbake legging av data fra backup til normal filplassering

Vedlegg 1: Utstyrs katalog

Oversikt over hva slags utstyr som SSIKT vil benytte:

Klient katalog

- Tynne klienter: WYSE
- Laptop: DELL, LENOVO, HP
- Workstation: DELL, LENOVO, HP
- Monitorer: Phillips, Samsung, LG, Dell, HP
- Projektorer: Optoma, Ricoh
- Interaktive skjemer: Ricoh

Nettverks katalog

- Kant switch: Cisco Catalyst med PoE
- Core Switch: Cisco Nexus
- Stamnett switch: Cisco ASR 900
- Wi-Fi: Cisco 1800, 2800 og 3800 seriane

Printer katalog

- Sharp Stor multifunksjon
- Sharp Liten multifunksjon
- Sharp Arbeidsgruppe printer
- HP Plotter

Mobil telefoner

- Merke / type / modell: Samsung, Sony, Microsoft (Lumia), Huawei,
- Tilbehør

VOLDA KOMMUNE

Servicekontoret

Formannskapet

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd/Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2016/1176	10958/2016	056	SVK/ SONHAV	19.09.2016

MELDING OM POLITISK VEDTAK - ORGANISERING AV INTERKOMMUNALT IKT-SAMARBEID

Vi melder med dette frå at Arbeidsmiljøutvalet den 14.09.2016, hadde føre ovannemnde som sak PS 15/16, der det vart gjort slikt vedtak:

Arbeidsmiljøutvalet tek saka om, Organisering av interkommunalt ikt-samarbeid, til vitende.

Sakutgreiinga følgjer vedlagt.

Volda kommune, servicekontoret

Sonja Håvik
konsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Rune Sjurgard

Arkivsak nr.: 2016/1176

Arkivkode: 056

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

15/16

Arbeidsmiljøutvalet

14.09.2016

ORGANISERING AV INTERKOMMUNALT IKT-SAMARBEID

Handsaming:

Røysting:

Tilrådinga frå administrasjonen vart samrøystes vedteken.

Vedtak i Arbeidsmiljøutvalet - 14.09.2016:

Arbeidsmiljøutvalet tek saka om, Organisering av interkommunalt ikt-samarbeid, til vitende.

Administrasjonen si tilråding:

Arbeidsmiljøutvalet tek saka om, Organisering av interkommunalt ikt-samarbeid, til vitende.

Vedleggsliste:

Notat frå rådmannen av 11.07.16

Saksutgreiing til rådmannsgruppa

Rapport til rådmannsgruppa om IKT-organisering for kommunane på Søre Sunnmøre

Uprenta saksvedlegg:

Tenesteskildring/tenesteleveranseavtale

Samandrag av saka:

Det er foreslått å samle IKT-drifta for kommunane på Søre Sunnmøre i eit interkommunalt selskap som skal avløyse Hareid som vertskommune.

Saksopplysningar:

Det vert vist til utgreiinga i vedlagte notat frå rådmannen av 11.07.16.

Notatet er sendt på høyring internt og til rådmannen i Hornindal kommune for ev uttale innan 19. august. Det er ikkje kome innspel til notatet. Rådmannen har etter høyringsrunden hatt ein

gjennomgang med IKT-konsulentane i Volda kommune. Dei er positive til å delta i gjennomføring av modellen som er foreslått.

Stadig fleire av databasene og applikasjonane vert drifta frå felles IKT driftssenter for dei 7 kommunane på Søre Sunnmøre. Forslaget som no ligg føre er ei vidareføring av den driftsmodellen som er etablert. Det nye er i hovudsak at ein samordnar drifta under felles leing og organiserer dette under eit selskap som avløyser Hareid som vertskommune. Det er utarbeidd ein tenesteleveranseavtale som sikrar ansvar og oppfølging av datadrifta frå dette senteret i den enkelte kommune. Modellen skal sikre stordriftsfordelar på både investering og drift, og det skal i tillegg til tilsette på sentralen vere IKT-personell ute i den enkelte kommune.

Modellen byggjer på at kommunane overfører sine IKT-stillingar til det interkommunale selskapet som syt for IKT-drifta i alle kommunane. Det er i dag 19 stillingar til saman. Behovet i den nye organisasjonen er kalkulert til 18 stillingar inklusive dagleg leiar. Det er forventa at ein etter ein etter etablering og implementeringsfase på 2 - 3 år kan ta ut effekt ved reduksjon i bemanning. Dette vil i så fall skje etter ein plan og ved naturleg avgang eller overføring til andre ledige stillingar i kommunane.

Stillingane/drifta i IKT-selskapet vert fordelt på kommunane etter ein fastsett utrekningsnøkkel.

I modellen er det lagt opp til eit skilje mellom strategi (bestilling) og drift (utføring). Samtidig vil det vere behov for nært samarbeid mellom desse funksjonane.

Vurdering og konklusjon:

Det digitale samfunnet vil berre utvikle seg vidare på stadig fleire område. Dette gir moglegheit til å utvikle tenestene overfor innbyggjarane, samtidig som det opnar for smartare og rimelegare måtar å administrere oppgåvene på. For å kome dit må ein sikre den grunnleggjande drifta. Rådmannen meiner at den interkommunale driftsmodellen som er etablert på Søre Sunnmøre er nødvendig for at vi skal greie å vere operative og ha sikker drift på IKT-sida. Dette gir også grunnlag for eit fagleg miljø der vi kan få til utvikling i lag. Kommunane leverer dei same tenestene, og det er mykje å hente på å drive felles utviklingsarbeid og samarbeide om dei same programvarene og korleis ein skal organisere arbeidet for å få effekten ut av dei i drift og tenesteyting.

Rådmannen hadde i utgangspunktet tenkt at Volda overfører to stillingar til selskapet og held fast ved den tredje IKT-stillinga som strategisk ressurs. Dei andre kommunane, bortsett frå kanskje Ørsta, vil overføre alle IKT-stillingane i selskapet. I rådmannsgruppa vart det drøfta at ei heil stilling for IKT-strategisk arbeid kan vere for høgt dimensjonert for ein kommune, og at dette er ein ressurs ein bør samarbeide om. Rådmannen foreslår derfor at alle dei tre IKT-stillingane i Volda kommune inngår i felles drift. Den fjerde som er eit engasjement i oppvekstsektoren vert å avvente kva vi gjer med vidare før engasjementperioden går ut 1. juli 2017.

Kommunane bør utvikle felles strategi på korleis ein skal møte det digitale samfunnet, og korleis ein skal møte innbyggjarane for å få tidsmessige tenester og gjennom digitale vaner forenkle tenesteytinga og sakshandsaminga i kommunane. IKT er ein innsatsfaktor for å utvikle tenesteytinga og redusere driftskostnadene til kommunane. I land som t.d Danmark,

men også i større byar her i landet, har ein kome lenger i denne utviklinga. Erfaringa viser at ein må auke utgiftene til IKT for å ta ut effekten i administrasjon og tenesteyting. Slik rådmannen ser det vert Volda kommune nødt til å auke ressursane på IKT-området i åra framover. Saman med dei andre kommunane ser rådmannen det som viktig å byggje opp kapasitet også på strategisk utvikling for å analysere, ta rette val og sikre gevinstrealisering. Den strategiske IKT-ressursen bør koplust til tenestemiljøa på tvers av kommunegrensene og setje utviklingsarbeidet i system og sikre kontinuitet.

Rådmannen innser at skal ein fullt og heilt med i det interkommunale samarbeidet, så må alle dei tre faste stillingane innanfor IKT stillast til disposisjon for felles drift. På den andre sida ser rådmannen behov for at kommunane i samarbeid byggjer opp strategisk IKT-kapasitet. I ei mellomfase meiner rådmannen dette må løysast gjennom pragmatisk ved ikkje for sterkt skilje mellom drift og strategisk arbeid. Det må uansett vere bruer i mellom. Med det behovet som vil kome framover for å ta i bruk IKT-verkty i den strategiske utviklinga, så vil det i dei komande åra verte behov for å byggje opp utviklingskapasitet på IKT-sida. Slik sett burde vi kanskje alleie no ha reservert ei eiga stilling til dette, men det handlar om kva vi kan prioritere no og om vi ev kan samarbeide med dei andre kommunane om ein slik kapasitet. I alle høve vil vi måtte kome attende til dette i samband med kommunesamanslåingsprosessen.

Rådmannen rår til at Volda kommune deltek i den vidare utviklinga av SSIKT (Søre Sunnmøre IKT-samarbeid) og sluttar seg til endring av selskapsstruktur der ein avløyser vertskommune til fordel for eit interkommunalt selskap som får ansvar for drifta av IKT i alle 7 kommunane under ei samla leing. Volda kommune leiger ut tre IKT-stillingar til det interkommunale selskapet frå 1. januar 2017.

Volda og Hornindal må i samband med samanslåingsprosessen gjere avklaringar på korleis ein skal byggje opp IKT i ny kommune. Rådmannen ser det som opplagt at den nye kommunen må inngå interkommunalt samarbeid om IKT-drift og IKT-utvikling. Det kan vere naturleg at dette samarbeidet går i retning der den nye kommunen har hovudtyngda av samarbeid på andre tenesteområde (jfr felles IKT-plattform). Rådmannen vil sikre tett oppfølging av dette i samanslåingsprosessen. Det kan også vere aktuelt å kjøpe kapasitet i det interkommunale IKT-miljøet som vert dedikert til å følgje opp prosessen med etablering av felles IKT i den nye kommunen. Dette bør avklarast i reformprosessen og i ev takast høgde for avtalen med etablering av nytt selskap for SSIKT.

IKT sin funksjon opp mot beredsskapsarbeidet i kommunen må også ivaretakast gjennom avtalen med SSIKT

Kommunestyret vil få denne saka i to omgangar. I denne saka får kommunestyret orientering om organiseringa og gjer prinsippvedtak om deltaking. I den seinare sak vil det verte lagt fram sak om godkjenning av avtale og vedtekter i samband med etablering av det interkommunale selskapet og oppheving av vertskommuneavtalen med Hareid kommune.

Følgjande mål og strategiar i kommuneplanen kan koplust til IKT som viktige verkty for å lykkast:

MÅL:

Volda kommune skal ha ein økonomi i balanse og driftsresultat på 1,75 % av inntektene.

STRATEGIAR:

☐ *Arbeide for samsvar mellom oppgåver og ressursar.*

- ☐ Sikre realistisk budsjettering.
- ☐ Arbeide for ein sterkare kopling mellom prioriteringar i kommuneplanen, budsjett, økonomiplan og arbeidsoppgåver.
- ☐ Legge til rette for at administrasjonen, politikarane og innbyggjarane skal ha felles kunnskap om situasjon og utfordringar.
- ☐ Bruke moglegheiter som ligg i digital tenesteproduksjon og legge til rette for innovasjon og nyskaping i tenesteproduksjon.

MÅL:

Volda kommune skal ha eit godt omdøme.

STRATEGIAR:

- ☐ Sikre eit godt arbeidsmiljø i organisasjonen.
- ☐ Tilby gode tenester tilpassa innbyggjarane sine behov.
- ☐ Gi innbyggjarane god informasjon, gi raske tilbakemeldingar og ha oppdaterte, framtidsretta og brukarvennlege kommunikasjonsløyisingar.
- ☐ Legge til rette for involverande prosessar.

Helse og miljøkonsekvensar:

IKT er ein viktig innsatsfaktor for utvikling av velferdsteknologi i helsetenestene. IKT er eit dagleg arbeidsverktøy for neste alle tilsette i kommunen. Det er viktig for arbeidsmiljøet og effektiviteten i organisasjonen at drifta av IKT fungerer godt.

Økonomiske konsekvensar:

Samling av driftspersonellet under felles leiging i eit interkommunalt selskap vert gjennomført med ei stilling færre samla sett for dei 7 kommunane. For dei kommunane som går inn med sine IKT-stillingar skal endringa i prinsippet ikkje medføre vesentleg auka utgifter. IKT som innsatsfaktor vil måtte prioriterast for å kunne ta ut effekt i administrasjon og tenesteproduksjon. Det vil verte utarbeidd budsjett for den interkommunale drifta seinare i haust.

Beredskapsmessige konsekvensar:

IKT- funksjonen er representert i kommunen si kriseleiing. Dette må iveratakast vidare gjennom det interkommunale samarbeidet.

Rune Sjurgard
Rådmann

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Henrik Skovly

Arkivsak nr.: 2016/1529

Arkivkode: 037

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

163/16

Formannskapet
Kommunestyret

20.09.2016

RUTINAR FOR EIGARSKAPSTYRING

Administrasjonen si tilråding:

Kommunestyret godkjenner rutinar for eigarskapsstyring slik desse framgår av saka.

Vedleggsliste:

- Rutine for eigarskapsstyring

Saksopplysningar:

Kommunane har eigarinteresser i ei mengde ulike selskap, og det er viktig at kommunane er gode eigarar. Som eigar bør ein vurdere kva ein skal eige, og korleis ein skal eige. Ved å utøve eigarskapet på ein måte som sikrar langsiktighet og forutsigbarheit, skapar ein gode rammevilkår for selskapa.

Oppgåver og tenester som tidlegare vart ytt direkte av kommunane, vert i dag ofte utført av eigne selskap som er eigd av ei kommune, eller er eigd i fellesskap av fleire kommunar og/eller private. At oppgåveløysing/tenesteproduksjon som normalt er eit kommunalt ansvar vert løyst via eigne selskap, skaper utfordringar vedkomande demokratisk kontroll, innsyn, ansvar m.m. for eigarane av desse selskapa. I tillegg til lovmessige krav om at kommunane skal føre kontroll med desse selskapa, vil utføring av godt eigarskap være svært viktig for å sikre den oppgåveløysinga og tenesteproduksjonen som skjer i desse selskapa.

På grunnlag av lovmessige krav om tilsyn og kontroll, tok kontrollutvala i alle sju kommunane på Søre Sunnmøre initiativ til å få utarbeida rutinar for forvaltinga av kommunane sine interesse i ulike selskap. Framlegg til rutinar for eigarskapskontroll vart utarbeidd av økonomisjefane i kommunane Ulstein, Herøy og Vanylven i 2007, og kommunestyra vedtok desse i 2007/2008

Rådmannsgruppa etablerte i 2015 ei arbeidsgruppe for å revidere rutinen, og å kome med eit felles saksframlegg til ny rutine. Arbeidsgruppa har bestått av representantar frå Herøy, Ulstein, Vanylven og Ørsta.

Arbeidsgruppa har vurdert den tidlegare rutinen som god når det gjeld innsyn og kontroll, men at den delen som gjeld eigarskapsstyring bør løftast opp. Administrasjonen si oppfølging av rutinen har ikkje vore god nok i alle kommunane, og det er naudsynt å konkretisere og forenkle rutinen for å sikre oppfølging og utføring.

Utøving av eigarskap

Tradisjonelt har dei politiske rollene til folkevalde vore:

- ombodsrolla
- myndeutøvingsrolla
- samfunnsutviklarrolla

I tillegg kjem to roller som ofte vert utelatne, når folkevalderoller er tema. Desse er eigarrolla og arbeidsgjevarrolla. I denne saka er det eigarrolla som er tema.

Kommunestyret har ei eigarrolle med omsyn til selskap der kommunen er eigar/deleigar. Godt eigarskap betyr at kommunen brukar moglegheita til aktivt å utøve strategisk eigarskap. For å kunne utøve strategisk eigarskap er det naudsynt med ein klar og presis eigarstrategi, der eigar sine forventningar til selskapet er formulert. Er føremålet å skape inntekter til eigarane, eller er føremålet å realisere ulike politiske og samfunnsmessige oppgåver/føremål. Det er viktig med ei tverrpolitisk forståing for kvifor kommunen eig selskapet.

Ein strategisk eigar deltek aktivt i representantskap og generalforsamling i dei aktuelle selskapa. Eigarrepresentanten representerer kommunen som eigar og såleis ikkje seg sjølv eller som representant for noko parti. Sidan eigarrepresentantane i generalforsamling og representantskap skal formidle kommunestyret sitt fleirtal i den enkelte sak, vil eigarrepresentanten måtte undersøke fullmaktene sine og kommunestyret sine føringar før vedkomande møter på vegne av kommunen i desse organa.

Det viktigaste motivet ein kommune har ved å etablere eller engasjere seg i eit sjølvstendig selskap, må vere at selskapet gir eit ekstra bidrag til kommunen sin samla tenesteproduksjon. Så lenge selskapet er med på å realisere kommunen sine målsetjingar, er eigarskapet nyttig og interessant. Dersom selskapet ikkje lenger er naudsynt for å nå kommunale mål, eller kanskje til og med er ein trussel mot kommunal måloppnåing, må engasjementet i selskapet vurderast på nytt.

Mange kommunale selskap er oppretta for å tilby tenester til innbyggjarane i kommunen. I slike selskap vil det vere spesielt krevjande å utøve eigarrolla, då dei folkevalde både skal representere brukarane (ombodsrolla) og eigarrolla i selskapet.

Kommunen sitt eigarskap vert direkte utøvd i føretaket sitt eigarorgan, som er generalforsamlinga i eit AS eller representantskapet i eit IKS. Det er eit viktig selskapsrettsleg skilje mellom dette eigarorganet, og styret. Kommunen kan formelt ikkje utøve direkte eigarskap i styret, eller involvere seg i den daglege drifta. Styret er utnemnt av eigarorganet, og har saman med dagleg leiar, ansvaret for den daglege drifta. Dette er likevel ikkje til hinder for uformelle kontaktar mellom eigar og styre/dagleg leiar, om prinsipielle og

viktige saker. Gjennomføring av eigarmøter mellom eigar og styre/dagleg leiar vil være eit eigna forum for slike saker.

Ein kommunestyrerepresentant har ulike roller og det kan til tider vere vanskeleg å skilje dei. Fleire kommunar har innført reglar eller vurderer å innføre reglar der kommunestyre- eller formannskapsmedlemmer ikkje skal ha styreverv i selskap der kommunen har eigarinteresser. Slike reglar blir ikkje foreslått her, men det vert anbefalt at ikkje same representant sit både i eigarorganet og styret.

Det er viktig at eigarrepresentanten er kjent med si rolle, og det ansvar han har som eigarrepresentant. Det er viktig at eigarrepresentanten kan søke råd i kommunen sin administrasjon, og at han er gjort kjent med kva som er eigaren sine synspunkt i saker som vert teke opp i eigarorganet. Det er viktig at kommunen syt for å lære opp og løpande følgje opp desse representantane.

Eigarrepresentanten har ansvar for å vidareformidle informasjon til eigar, og å aktivt søke å få avklara eigar sine synspunkt inn mot møter i eigarskapsorganet. I viktige saker som vedtektsendringar og kapitalendringar, bør representanten alltid søke slik avklaring før møtet i eigarskapsorganet.

Formål og overordna prinsipp for god eigarstyring

Formål og vedtekter

Kommunen må ha eit definert føremål og strategi med sitt eigarskap. Føremålet kan være finansielt, politisk eller samfunnsmessig. Ofte vil desse føremåla overlappe, og føremålet kan og endrast over tid. Ein eigarstrategi bør definere kvifor kommunen eig selskapet eller har eigarinteresser i det. Dersom formålet med eigarskapet endrar seg, bør kommunen vurdere sitt eigarskap.

Selskapet si verksemd og føremål bør tydeleggjerast i selskapet sine vedtekter. Innan rammene for vedtektene bør selskapet ha klare mål og strategiar for si verksemd. Vedtektene danner ramma for selskapet si verksemd, og desse bør være tilstrekkeleg klare til at verksemda vert drive i samsvar med eigar sitt føremål. Ønskjer eigarane å innskjerpe styret og dagleg leiar sitt handlingsrom, kan dette skje via vedtektsendringar. For kommunen som eigar, er det viktig å ha ei aktiv rolle i samband med vedtektsendringar.

Prinsipp for god eigarstyring

Norsk utval for eigarstyring og selskapsleiing (NUES) har 30.okt 2014 gitt ei anbefaling for eigarstyring og selskapsleiing. Anbefalinga er primært retta mot børsnoterte selskap, men gjev uttrykk for ein «beste praksis» for godt eigarskap og selskapsleiing. Oppstillinga nedanfor er delvis basert på NUES si anbefaling, samt Bergen, Kristiansand og Tromsø sine eigarskapsmeldingar.

Kommunen ønskjer å ha følgjande prinsipp nedfelt for sitt eigarskap:

1. Selskapet si verksemd bør tydeleggjerast i vedtektene
2. Selskapet bør ha ein eigenkapital som er tilpassa mål, strategi og risiko
3. Eigarane skal handssamast likt
4. Eigarskapet vert utøvd i selskapet sine eigarorgan
5. Det skal være openheit knytta til kommunen sitt eigarskap
6. Styresamansetninga skal representere kompetanse og mangfald

7. Kommunen gjev som eigar klare langsiktige mål for selskapet. Styret er ansvarleg for realiseringa av måla.
8. Godtgjersle til styre og leiar skal ligge på eit moderat nivå i selskap der kommunen er ein stor eigar
9. Eigarskapet skal fremme samfunnsansvarleg forretningsdrift
10. Selskapet er ansvarlig for rapportering til eigarane

Representasjon i selskapsorgan

Kriterium for val av representantar til eigarorgan, styre o. l.

Her må ein skilje mellom kommunen sine representantar i eigarorgana representantskap og generalforsamling på den eine sida og styrerepresentantar på den andre sida.

Kommunen utøvar direkte eigarmakt berre i eigarorgana representantskap og generalforsamling. Kommunestyret utpeikar kommunen sine representantar til representantskap og generalforsamling. Det er ikkje nødvendig at desse er medlemmar av kommunestyret eller er folkevalde, men det vert likevel anbefalt at ordførar eller andre sentrale politikarar vert utpeika til kommunen sin representant i eigarorgana.

Den viktigaste oppgåva for generalforsamlinga og representantskapet er å velje styre. Eigarane sine representantar som møter i generalforsamling eller representantskap, må derfor vite kva eigarane ynskjer med selskapet og velje det styret som samla er best til å ivareta selskapet på vegne av alle eigarane. Det er anbefalt å nytte valnemnd ved val av styrerepresentantar.

Eigarorganet (eventuelt valnemnda) må ha ei meining om kva kompetanse ein skal sjå etter når ein skal utpeike styrerepresentantar. Nokre selskap har ei rein kommersiell målsetjing, medan andre kan til dømes vere oppretta for å få gjennomført ei konkret samferdselssak. Det vil derfor vere ulike kriterium som bør vektleggast ved val av styremedlemmar.

Følgjande kriterium bør vektleggast:

- kva kompetanse treng selskapet
- kva erfaring er viktig å få inn i styret
- tid/kapasitet til å utføre styrevervet
- mangfald og kjønnsfordeling
- habilitet

Styret har det overordna ansvaret for forvaltinga av selskapet, og skal ivareta den strategiske leiinga av selskapet innan dei rammene som er gitt av eigaren. Det er kva som er tenleg for selskapet som skal vere det primære fokuset til styremedlemmane i utøvinga av styrevervet. Styremedlemmar kan bli haldne personleg erstatnings- og straffeansvarleg for sine disposisjonar i styret.

Opplæring og oppfølging

Det er eit stort ansvar å skulle representere betydelege samfunnsinteresser gjennom røystefullmakt på generalforsamling/representantskap eller gjennom styreverv i ulike selskap. Eigar bør derfor legge forholda til rette slik at den som blir utpeika til slike verv, får nødvendig kompetanse til å utføre vervet, og naudsynt kunnskap om det ansvaret som ligg til den oppgåva som han/ho blir sett til å utføre.

Kommunen som eigar har eit ansvar for at denne type opplæring blir gitt. I 2012 og 2016 har Vest kontrollutvalssekretariat arrangert kurset «Eigar-, styre-, og kontrollrolla i

kommunale/interkommunale selskap og AS» for kommunale styrerepresentantar, eigarskapsrepresentantar og administrasjonen i kommunane.

Administrasjonen i kommunen må vere tilgjengeleg for rådgjeving overfor kommunalt valde representantar. Ved generalforsamlingar og representantskapsmøte kan kommunen sin representant på førehand drøfte og vurdere selskapet sitt rekneskap og årsmelding med kommunen si økonomiavdeling. Tilsvarande vil det vere naturleg å bruke juridisk eller anna kommunal kompetanse når det er behov for det. I samband med generalforsamlingar og representantskapsmøte kan det vere aktuelt at administrasjonen deltek saman med politisk valde utsendingar for å gje råd i saker som kjem fram under møtet.

Rapportering til eigar

For å kunne ivareta si rolle som ein god og strategisk eigar, er kommunen avhengig av god kommunikasjon med sine eigarrepresentantar, og at informasjon frå selskapet vert arkivert og gjort tilgjengeleg for politikarar, offentlegheit og administrasjon i kommunen.

I Norge har vi eit prinsipp om offentlegheit i forvaltinga, og openheit og forutsigbarheit aukar tillita til det kommunale eigarskapet. Kommunen ønskjer å legge til rette for meiroffentlegheit i kommunalt eigde selskap så langt det er mogleg, og ikkje i strid med teieplikt og forretningsmessige omsyn.

Eigarane skal varslast om møter i representantskapet (IKS) med minst 4 vekers varsel, og om møter i generalforsamling (AS) med minst 1 vekers varsel. Korte fristar gjer det vanskeleg å handsame viktige saker for eigarane politisk innan fristen. Det er derfor viktig at eigarrepresentanten i forkant orienterer kommunen om spesielt viktige saker eller saker som er svært relevante for kommunen sitt engasjement i selskapet, slik at kommunen kan vurdere sitt standpunkt, før saka kjem opp til avgjer i selskapet sine styrande organ.

Det vert anbefalt at ordførar eller andre sentrale politikarar vert utpeika til kommunen sin representant i eigarorgana. Dette for å sikre at kommunikasjon mellom selskapet og eigarkommunen skjer raskt, og at informasjon tilflyt politiske organ.

Kontroll og økonomisk oppfølging

Kommunen sitt eigarskap i selskap, er underlagt kontroll av både kontrollutval, revisor og administrasjon. Kontrollutvalet, revisor og administrasjonen si oppfølging er som følgjer:

Selskapskontroll – Kommuneleva § 80

Kommunen sin revisor og kontrollutvalet har etter § 80 i kommuneleva rett til utvida innsyn i alle interkommunale selskap (IKS) og i aksjeselskap som er 100 % eigde av ei eller fleire kommunar i fellesskap, samt i heileigde dotterselskap av desse.

Kommunestyret vedtek eigne retningslinjer for kontrollutvalet sin selskapskontroll, og det er kontrollutvalet som avgjer omfanget av sin eigen selskapskontroll. Formålet med selskapskontrollen er å kontrollere om den som utøver kommunen si eigarinteresse, utøver denne mynda i samsvar med lovverket og følgjer opp kommunen sine eigarinteresser slik desse er klargjorde i dei vedtak og formål som ligg til grunn for eigarskapet i selskapet. Selskapskontrollen omfattar ikkje ein regelmessig kontroll med forretningsmessige disposisjonar. Dette er ein kontroll som fell inn under styret sitt ansvarsområde.

Kontroll med forvaltninga av kommunen sine interesser i selskap m. m. – Kommuneleva § 77 nr 5

Kontroll / oppfølging med kommunen sine engasjement i selskap som fell utanfor kontrollutvalet sin innsynsrett etter kommunelova § 80, kan gjennomførast utifrå § 77 nr 5:

”Kontrollutvalet skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskapet m. m.”

Omgrepet ”interesser” i kommunelova. § 77 nr 5 vil omfamne dei fleste engasjement, som kommunen har i ulike selskap, foreiningar, stiftingar o. l. Grunnlaget for kontrollen er kommunestyret sitt eige frittstående formål for å engasjere seg i organisasjonen/selskapet.

For at kommunen skal krevje innsyn/kontroll i desse engasjementa, er det naudsynt å krevje rett til innsyn/kontroll i selskapsavtalen eller vedtektene. Krav om innsyn/kontroll kan og setjast som ein føresetnad for kommunale tilskot eller næringsstøtte. Det kan til dømes setjast krav til innsyn/kontroll i samband med kommunale garantiar.

Administrativ oppfølging av selskapa sin økonomi

Den administrative oppfølginga av kommunen sitt eigarskap og interesser, vil bli gjort i ei årleg sak til kommunestyret. Saka skal omfatte ei samla oversikt av kommunen sine eigarinteresser i ulike selskap, samt ei oversikt over næringslån og garantiar.

I selskap der kommunen har vesentlege eigarinteresser, vil det bli gjort ei økonomisk analyse av selskapet si økonomiske utvikling. Det er utarbeida ein oppfølgingsmodell der viktige økonomiske nøkkeltal vert nytta til ei enkel analyse. Nøkkeltala er henta frå offentleg tilgjengeleg informasjon. Dersom det er behov for ytterlegare informasjon, kan selskapet kontaktast for nærare avklaringar.

I selskap der kommunen har mindre eigarinteresser og med låg risiko, vil den årlege rapporteringa berre omfatte balanseverdi og eigarpart.

Eigarskapsmelding

KS anbefalar alle kommunane å utarbeide ei eiga Eigarskapsmelding over kommunen sine eigarinteresser i ulike selskap. Formålet med ei Eigarskapsmelding vil være å skape ei større merksemd kring kommunen sitt eigarskap, og å gjere kommunen til ein tydelegare eigar, ved mellom anna å stille eigarkrav til selskapa basert på nærare definerte formål og mål med eigarskapet.

I NOU 2016:4 ”Ny kommunelov” vert det føreslått å gjere det obligatorisk for kommunane å utarbeide Eigarskapsmelding. Denne rutinen omhandlar dei fleste moment som ei Eigarskapsmelding skal innehalde. Dersom Eigarskapsmelding vert obligatorisk, vil denne rutinen være eit godt grunnlag for å utarbeide ei ordinær Eigarskapsmelding.

Saka har ingen konsekvensar knytt til folkehelse, kommuneplan eller økonomi.

Rune Sjurgard
Rådmann

Henrik Skovly
Økonomisjef

Utskrift av endeleg vedtak:

- Rådmann
- Rådgjevar Asbjørn Moltudal
- Skatteoppkrevjar
- Økonomikonsulent Andreea Beleuta
- Vest kontroll
- Kommunerevisjonen

Klageinstans:

Rutine for eigarskapsstyring

1. Etablering av selskap og nye engasjement.

Bakgrunnen for at kommunen engasjerer seg som eigar i eit selskap skal gå fram av etableringsvedtaket. Ved etablering av selskap skal ein spesielt vurdere dei forholda som går fram av punkta under:

1.1. Strategi for kva ein vil oppnå med eigarskapet/engasjementet

Det skal gå klart fram kva formål og strategi kommunen har for oppretting av selskapet, og om formålet kan oppfyllest innanfor eksisterande organisasjonsstruktur.

1.2. Val av selskapsform

Ved val av selskapsform må det vurderast kva selskapsform som er best egna til å oppnå målsetjingane med eigarskapet. Kva ansvar/risiko tek kommunen ved val av denne selskapsforma, og gir selskapsforma tilstrekkeleg innsynsrett og representasjon i styrande organ for kommunen? Kva behov ligg til grunn for oppretting og drift av selskapet?

Selskap som driv konkurranseutsett verksemd i tillegg til monopolverksemd, bør som hovudregel skilje ut den marknadsretta delen av verksemda for å unngå rolleblanding og kryss-subsidiering.

1.3. Finansiering / eigenkapital til oppretting av selskapet

Kommunen skal budsjettere med midlar til eigenkapital / tilskot til opprettinga. Om behov skal det også budsjetterast med ytterlegare tilskot i økonomiplanperioden. Kostnads- og ansvarsfordeling mellom eigarane skal definerast.

1.4. Krav om innsyn

I IKS, selskap etter § 27 i koml. og heileigde kommunale aksjeselskap har kommunen sitt kontrollutval og revisor rett til innsyn i selskapet, jf. koml. § 80.

Ved oppretting av andre selskapsformer skal kommunestyret vurdere om kommunen skal krevje rett til innsyn i selskapet, jf. koml. § 77, 5. ledd. Slik innsynsrett skal normalt krevjast. Rett til innsyn må takast inn i selskapsavtalen eller i vedtektene.

Ved tilsegn om kommunale garantiar, næringstøtte og andre tilskot skal kommunestyret vurdere om det skal krevjast rett til innsyn i selskapet / organisasjonen, jf. koml. § 77, 5. ledd. Slik innsynsrett skal normalt krevjast.

2. Endringar av kommunen sin eigarandel i selskap og endringar av vedtekter

Ved endringar i vedtekter eller eigarstruktur i selskap der kommunen er inne som eigar, skal ein spesielt vurdere dei forholda som går fram av punkta under:

2.1. Strategi for vidare eigarskap

Det skal vurderast om selskapet framleis oppfyller formålet som ligg til grunn for eigarskapet/engasjementet.

2.2. Økonomisk utvikling

Følgjande forhold skal spesielt vurderast:

- Er innskoten kapital i behald?
- Er det naudsynt med utviding av eigenkapitalen og eventuelt innskot av ny eigenkapital?
- Er drifta økonomisk forsvarleg, og i samsvar med regelverket?
- Representerer dagens drift ein økonomisk risiko for eigarane?
- Gjev den økonomiske analysen etter analysemodellen grunn til særskilt oppfølging, og er trenden i utviklinga positiv / negativ?
- Er tidlegare merknader vedkomande drifta følgd opp?

Ved endring av drifta bør ein som hovudregel skilje ut den marknadsretta delen av verksemda for å unngå rolleblanding og kryss-subsidiering.

2.3. Kommunen sin representasjon i eigarorgan

Er kommunen representert i forhold til eigardel eller selskapsavtale? Har kommunen vore representert på generalforsamling eller representantskap? Er det behov for å endre kommunen sin representasjon?

2.4. Generalforsamling og representantskap

Gjev årsrekneskap, årsmelding eller andre saker på generalforsamlinga eller representantskapet grunnlag for å skifte ut eller gjere endringar i styret?

Er forslag til vedtektsendringar i samsvar med lov og kommunen sine politiske vedtak?

Vert det gitt tilbakemelding til kommunestyret frå generalforsamlinga eller representantskapet?

2.5. Kommunen sin kontroll av eigarskap og økonomiske engasjement

Er kommunen sikra rett til innsyn i selskapet i medhald av koml. § 77, 5. ledd? Er det ønskeleg med eit utvida rett til innsyn?

Er det kravd og gjennomført innsyn i selskapet, og er eventuelle avvik i rapportar følgd opp?

Gjev utført administrativ oppfølging, jf pkt 3, grunn til å vurdere kommunen sitt eigarskap i selskapet?

3. Oppfølging av selskapa

Kommunen skal til ei kvar tid ha oversikt over dei selskapa som kommunen er engasjert i, kven som til ei kvar tid representerer kommunen som eigar i selskapet og kva føremålet med engasjementet er. Det skal gjennomførast ein årleg kontroll. Utgangspunktet for kontrollen er å følgje opp økonomisk utvikling og strategi med eigarskapet.

Det kan skiljast mellom generell rapportering og enkeltrapportering. Alle rapportar skal som utgangspunkt til kommunestyret. Kommunestyret kan pålegge kontrollutvalet å utføre ytterlegare kontroll.

3.1. Generell rapportering

Generell rapportering skal leggst fram for kommunestyret kvart år. Kontrollen med økonomiske nøkkeltal og kommentarar skal vere grunnlaget i rapporten. Dette er ein generell rapport som viser status. Kommunestyret kan med bakgrunn i rapporten be administrasjonen utføre vidare kontrollar, jfr punkt 3.2.

I rapporteringa skal det leggst fram liste over alle selskapa som kommunen har eigardel i. Det vert foretatt ei administrativ vurdering av kva selskap som vert analysert med oppfølgjingsmodellen, jfr vedlegg. Selskap av liten verdi eller med liten risiko inngår normalt ikkje i denne analysen.

Grunnlaget for analysen er den økonomiske situasjonen til selskapa basert på årsmelding og årsrekneskap frå offentleg tilgjenglege rapportering. Dersom det gjennom analysen kjem fram særskilde avvik, kan det vere naturleg å ta kontakt med selskapet for nærare avklaring av situasjonen.

3.2 Enkeltrapportering

Kommunestyret kan på bakgrunn av rapporteringa i punkt 3.1, be om at det vert gjennomført eigen utvida rapport for eit enkelt selskap.

4. Representasjon i styre og generalforsamling/representantskap

Generelt:

Ved innstilling av representantar bør det vurderast om det er eit kommersielt selskap eller eit selskap med eit ideelt eller politisk formål. KS anbefalar at ordførar eller rådmann ikkje bør vere medlem av styre. Vidare vert det anbefalt at styremedlemmar i morselskap ikkje bør sitje i styre til dotterselskap.

For å skilje dei ulike rollene bør ein unngå at same person møter i både styret og eigarorganet (generalforsamling og representantskapet).

Styremedlemmar:

Styremedlemmar vert valt av generalforsamling eller representantskapet. KS anbefalar bruk av valnemnd ved val av styremedlemmar.

Følgjande kriterium bør vektleggast ved val av styremedlemmar:

- a) kva kompetanse treng selskapet
- b) kva erfaring er viktig å få inn i styret
- c) tid/kapasitet til å utføre styrevervet
- d) mangfald og kjønnsfordeling
- e) habilitet

Folkevalde bør registrere alle styreverv i Styrevervregisteret.

Representasjon i generalforsamling/representantskap

KS har i "anbefaling om eigarskap" anbefalt at kommunestyret oppnemner sentrale folkevalde som eigarrepresentantar i generalforsamling/representantskapsmøte.

Oppnemning av sentrale folkevalde til eigarorgan vil bidra til å forenkle samhandling og kommunikasjon mellom kommunestyret og eigarorganet.

Ved val av eigarrepresentantar bør ein vurdere om ein fast folkevald (t.d ordførar) gjennomgåande skal vere kommunen sin representant.

5. Opplæring og oppfølging

5.1 Opplæring

Representantar i styre, representantskap og generalforsamlingar, skal få tilbod om opplæring i starten av ny kommunestyreperiode. I opplæringa skal ein spesielt legge vekt på:

- informere om rettar og plikter representanten tek på seg ved å la seg velje til vervet
- la representanten få innsikt i kva ansvar han/ho kan pådra seg
- orientere om kven ein skal vere lojal overfor som vald representant. I dette ligg å skilje mellom verv der ein skal representere kommunen som eigar og styreverv der ein har ansvar overfor generalforsamlinga/representantskapet og selskapet
- informere om korleis eit selskap er organisert, forskjellen mellom generalforsamling og styre
- få generell opplæring i styrearbeid

Denne opplæringa kan med fordel gjennomførast felles for fleire kommunar.

5.2 Oppfølging

Representantane kan be kommuneadministrasjonen om å få utlevert offentleg dokumentasjon som kommunen har om:

- formålet med kommunen sitt engasjement i selskapet
- eventuelle strategiar for eigarskapet
- vedtak i kommunen om forhold som gjeld selskapet
- økonomiske vurderingar som administrasjonen har gjort mot selskapet
- anna relevant informasjon som kan vere viktig for representanten for å kunne utøve vervet

Dei valde representantane skal gjerast kjende med at dei kan nytte den kommunale administrasjonen som støttespelar i utøvinga av vervet dei er valde til å ivareta.

6. Løpande dialog med eigarrepresentantane

Representantane som møter på representantskap og generalforsamling, skal representere kommunen og følgje dei vedtaka som kommunen har gjort enten dette gjeld:

- eit konkret politisk vedtak som gjeld ei spesiell sak som skal til behandling i selskapet
- generelle føringar som gjeld selskapet eller som framgår av grunngjevinga for at kommunen oppretta eller engasjerte seg i selskapet
- generelle retningslinjer i kommunen sin eigarskapspolitikk.

Representantane må på eige sjølvstendig initiativ løpande vurdere om:

- saker til handsaming skal drøftast med kommunen på førehand.
- saker som gjeld vedtektsendring, bør leggst fram for kommunen på førehand.

- opplysningar som dei blir kjende med ved utøving av vervet, skal tilbakerapporterast eller vurderast av kommunen,
- ein ynskjer å ha med seg representantar frå administrasjonen til generalforsamling/representantskap

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Asbjørn Moltudal

Arkivsak nr.: 2013/821

Arkivkode: 242

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

164/16

Formannskapet

20.09.2016

Kommunestyret

RETNINGSLINJER FOR BRUKEN AV NÆRINGSFOND OG KRAFTFOND.

Administrasjonen si tilråding:

Kommunestyret syner til at retningslinjene for næringsfond og kraftfond vart reviderte så seint som i K.sak 6/14 og held fast ved det vedtaket. Dersom Volda kommune igjen får tildelt midlar til næringsfond frå fylkeskommunen, skal midlane tildelast i samsvar med reviderte lokale retningsliner for bruken av næringsfond fylke/stat slik det går fram av vedlegga til ovannemnde K.sak 6/14.

Vedleggsliste:

1. Vedtekter Næringfond (kraft)
2. Kst sak 6/14 Næringsfonda - Retningslinjer for bruken (m/vedlegg)

Uprenta saksvedlegg:

- <https://regionalforvaltning.no/Startside/VelkommenStotteordning.aspx?Forvalter=Volda+kommune>

Samandrag av saka:

I samband med Budsjettet for 2016 Kst 152/15 vart det gjort følgjande oversendingsvedtak

Pkt. 31.

...

Driftstyret ber administrasjonen fremme ei sak vedrørande tildeling av midlar frå kraftfond og næringsfond i løpet av 2016, i god tid før budsjetthandsaming

...

Med tilvising til ovannemnde vedtak legg rådmannen med dette fram saka.

Saksopplysningar:

Spørsmål om retningslinjer for bruken av Næringsfonda vart sist handsama så seint som i sak 6/14 i Kommunestyret 30.01.2014. Det vart då gjort slikt vedtak:

1. *Kommunestyret godkjenner disponering av næringsfond-kraft for 2014 som går fram i saksutgreiinga under punktet vurdering/konklusjon.*
2. *Kommunestyre godkjenner forslag til reviderte lokale retningslinjer for bruken av næringsfond fylke/stat, jfr. vedlegg 4 i denne saka, og som kjem i tillegg til retningslinjer vedteke av fylkeskommunen.*

Dei nye reviderte lokale retningslinjene er såleis ikkje meir enn vel 2 år gamle.

Då saka i januar 2014 vart handsama hadde kommunen to næringsfond:

1. Kommunalt næringsfond (kraftfond)
2. Næringsfond med midlar frå fylkeskommune (**statsmidlar**)

Frå desse fonda kunne det søkjast om midlar til næringsføremål generelt og vedtektene for næringsfond-kraft vart reviderte, jfr. *vedlegg 1*.

Næringsfondet med midlar frå fylkeskommunen var tidlegare definert som ei eiga ordning som fekk øyremerka midlar frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Dette er det slutt på, men fylkeskommunane står fritt til å å gje kommunane påfyll til dei kommunale næringsfonda, frå ramma for regionale utviklingsmidlar, kap. 551 post 60.

Møre og Romsdal fylkeskommune har vedteke eigne retningslinjer for kommunale næringsfond. I tildelinga frå fylkeskommunen (jfr. skriv d.s. 01.03.2016 går det fram at;

"Kommunar med konsesjonsinntekter frå kraftindustrien kan bruke desse til næringsutviklingsformål. Kommunar med kraftfond får ikkje tildelt næringsfond frå fylkeskommunen. Dette gjeld Volda, Ørsta, Norddal, Rauma, Nesset, Sunndal, SurnadaL og Rindal."

Volda kommune har såleis etter 2013 ikkje fått tilført midlar til næringsfond med midlar frå fylkeskommune (**statsmidlar**). I praksis har vi i dag såleis berre eitt næringsfond-**kraftfondet**. Om det vil kome nye midlar til dette fondet veit ein pr. i dag ikkje.

Kommunen står også noko friare i bruken av midlane frå kraftfondet, då det i dei generelle retningslinjene står at *"Fondet skal i hovudsak nyttast til næringsføremål. Fondet kan og nyttast til kommunale fellestiltak."* I fleire år har det vorte gjeve støtte til marknadsføring av ulike festivalar, då fondstyret har sett på festivalane som del av marknadsføring/ omdømebygging av Volda, noko som også kjem fleire til gode, ikkje minst andre næringsdrivande.

Årleg tilvekst på næringsfond-kraft er no på kr. 735.000,- , med tillegg av renter (stipulert til kr. 25.000)

Det har siste åra vore nytta midlar frå næringsfond-kraft til delfinansering av satsinga Sunnmøre Kulturnæringshage (150.000,- i 6 år frå og med 2010). I sak om avtale med fylkeskommunen om vidare statsing på www.hoppid.no, vart det i f-sak 139/13 signalisert

vidare løyving til Sunnmøre Kulturnæringshage AS på kr. 150.000,- pr. år i avtaleperioden 2014-16. Den avtalen er no prolongert slik at den vert fornya for eitt år om gongen om den ikkje er oppsagt av ein av partane innan 1.oktober i avtaleåret.

Vurdering og konklusjon:

Som eg har skrive innleiingsvis er det ikkje lenge sidan retningslinjene for næringsfonda vart endra (2014) og eg vil difor rå til at det, i tillegg til dei disponeringar kommunestyret alt har gjort, vert sett av årlege beløp frå kraftfondet til festivalane, og at dette beløpet vert disponert administrativt, og knytt då til marknadsføringstiltak. Summane til dei årlege festivalane vil verte handsama i samband med komande årsbudsjett. Dette vil lette sakshandsaminga, og gje føreseielege vilkår å halde seg til. Eg føreset at festivalane på vanleg måte må søkje på midlane med naudsynt dokumentasjon på www.regionalforvaltning.no.

Formannskapet har tidlegare drøfta at ordførar i påkomande tilfelle bør ha fullmakt til å kunne nytte nokre midlar til tiltak som skulle kome på, t.d. td. marknadsføring, arrangement i kommunal regi med fokus på utvikling og etablering, utgreiingstiltak mv. Eg rår til at det vert sett av kr. 100.000,- til dette.

Dersom kommunen igjen får midlar frå fylkeskommune til næringsfond til generelle næringstiltak, vil søkjarar med gode forretningsidear framleis kunne søkje om støtte.

Eg rår elles til at lokale reglar for prioritering når det gjeld bruken av næringsfond vert justert og vidareført i samsvar med *uprenta vedlegg 4* (som vedteke i 2014), i tillegg til dei generelle retningslinjene jfr. *vedlegg 2*. Såleis at det normalt ikkje vert gjeve støtte til: importverksemd, detaljhandel/ butikketableringar, kafé- og restaurantverksemd, tradisjonell konsulentverksemd/ bedriftsrådgiving, helse-/velværetilbod, web-design og nettbutikk og liknande.

Helse og miljøkonsekvensar:

Ingen

Økonomiske konsekvensar:

Med ei disponering av næringsfond-kraft som omtalt ovanfor, vil tidlegare støtta tiltak av eit visst omfang normalt ikkje kunne komast i møte, t.d. kjøp av mjølkevoter, midlar til utgreiing kraftutbygging osv. Men kommunen vil, om ordninga med årleg fylkeskommunalt tilskot til næringsfond held fram, ha midlar til fordeling til søkjarar som fyller kriteria jfr. vedlegg 2 og 4. Vidare har hoppid.no-kontoret midlar til avklaring av forretningsidear.

Beredskapsmessige konsekvensar:

Ingen

Rune Sjurgard
Rådmann

Asbjørn Moltudal
Rådgevar

Utskrift av endeleg vedtak:

Sakshandsamar Asbjørn Moltudal

VEDTEKTER FOR BRUK OG FORVALTNING AV NÆRINGSFOND I VOLDA KOMMUNE (KRAFTFONDET)

Vedtekne av Volda kommunestyre i møte den 26.05.94, sak 89/94, redigert 17.6.09, sak 77/10.

Godkjent av Fylkesmannen i Møre og Romsdal den 5.11.96

§ 1. HEIMEL, KAPITAL OG AVKASTING:

- a) Fondskapitalen er:
Næringsfond på kr. 100.000,- innbetalt av L/L Tussa Kraft i medhald av
konesjonsvilkåra for Åmæla kraftverk, jmfør kgf. resolusjon av 16.06.72.

Fondskapitalen kan berre nyttast til lån, herunder ansvarlege lån, og/eller avsettast til
garantifond.

- b) Avkastinga er:
Årlege konsejnsavgifter som blir innbetalt av L/L Tussa Kraft i medhald av
konesjonsvilkåra for Åmæla kraftverk og Dale Kraftverk.

Andre konsejnsinntekter som blir innbetalt til kommunen.

Renter og annan avkasting på fondskapitalen.

Avkastinga kan nyttast til næringsføremål og lån på vilkår.

§ 2. FØREMÅL:

Fondet skal i hovudsak nyttast til næringsføremål. Fondet kan og nyttast til kommunale
fellestilltak.

Av fondet kan det seijast av midlar til disposisjon for støtte til prosjekt med lågare
kapitaltrong enn det som er aktuelt for finansiering frå distriktpolitiske virkemidlar som vert
forvalta av fylkeskommunen.

Prosjekt som kan føre til auke sysselsetting for kvinner og ungdom bør prioriterast.

Det kan ikkje gjevast støtte til sanering av gjeld eller til den løpande drift av verksemdar eller
kommunen. Det bør heller ikkje gjevast støtte til verksemd som tek i mot store overføringar
over statsbudsjettet.

§ 3. STØTTEFORMER:

Støtte kan gjevast som lån. Vidare kan det stillast garanti for kommunale tiltak i den grad dei
er gyldige garantiføremål etter § 51 i kommunelova; jmfør departementet sine forskrifter om
kommunale garantiar.

Frå avkastinga kan det og gjevast tilskot og lån på vilkår. Midlane bør ikkje nyttast til aksjeteikning i private verksemdar. Dersom det vert teikna kommunale aksjar, kan ikkje dette utgjere meir enn 30 % av aksjekapitalen i verksemda. Denne avgrensinga gjeld ikkje utviklingselskap, utleigebygg o.l. som kommunen etablerer i samarbeid med private interessantar.

§ 4. STØTTEVILKÅR:

Samla støtte frå fondet til private næringsstiltak skal som hovudregel ikkje overstige 50 % av den totale kapitaltrongen for eit prosjekt. Ved prosjekt som er særleg viktige for kvinner og ungdom og ved nytetableringar, kan det gjevast inntil 75 % støtte. Støtta (tilskot og eventuelt subsidielement i lån med nedsett rente) skal vere avgrensa slik:

Maksimal støtte må ligge innanfor ei maksimumsgrense på kr. 400.000,- (50.000,- Euro) til eit og same føremål i ei og same bedrift i ei treårsperiode. Bedrifter som tek i mot støtte pliktar å opplyse om at ein har mottoke støtte frå offentlege midlar innan utløpet av treårsperioden (det vert vist til EØS-avtalen sitt regelverk for offentleg støtte, reglane for bagatellmessig støtte, de minimis).

§ 5. FORHOLDET TIL INTERNASJONALE PLIKTER PÅ STØTTEOMRÅDET:

Bruken av fondet må vere i samsvar med dei internasjonale regelverka Noreg har slutta seg til på statsstøtteområdet.

§ 6. FORVALTNING:

Formannskapet er fondsstyre. Det er høve til å delegere avgjerdsmynde frå fondsstyret til administrasjonen innanfor nærare gjevne fullmaktgrensar.

Fondsmidlane skal plasserast på renteberande konto slik at midlane er disponible til ei kvar tid. Renter og avdrag skal først attende til fondet.

§ 7. KLAGE:

a) Legaltretsklage:

Etter § 59 i kommunelova kan tre eller fleire medlemmer av kommunestyret saman bringe ei avgjerd i eit folkevald organ inn for departementet for å kontrollere at avgjerda er lovleg. Departementet sitt mynde til å avgjere slik klager er delegert til Fylkesmannen, jmfør departementet sitt rundskriv H 25/92 av 1.6.93. Fristen for å krevje legalitetskontroll er ved forskrift av 13.1.93, jff. rundskriv H-4/93, sett til 3 veker frå det tidspunktet vedtaket vart gjort.

b) Forvaltningsklage (partsklage):

Vedtak om avslag på søknad om støtte må sjåast som enkeltvedtak etter § 2 i Forvaltningslova. Etter Forvaltningslova sin § 28 2. lekken kan enkeltvedtak gjort av forvaltningsorgan i medhald av kommunelova klagast til kommunestyret eller til særskilt klagenemnd. Når vedtaket det er klaga på er gjort av kommunestyret, er

departementet klageinstans. Departementet sitt mynde til å avgjere forvaltningsklager er deleget til Fylkesmannen, jmfør rundskriv H-25/92 av 1. juni 1993.

- c) Høve til å klage har den som er part i saka eller annan med rettsleg klageinteresse. Klage over Fylkesmannen si avgjerd om godkjenning av vedtekter for næringsfond:

Etter Industrikonsejnslova sin § 2, 3. lekken nr. 13, 6. lekken og Vassdragsreguleringslova sin § 11 nr. 2, 2. lekken, kan kommunen klage på Fylkesmannen si avgjerd etter nærare reglar fastsett av departementet.

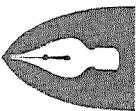
I punkt 1.3 er det bestemt at kommunen kan klage på Fylkesmannen si avgjerd til Kommunal- og regiondepartementet. Med "kommunen" meiner ein kommunestyret.

§ 8. ÅRSMELDING:

Det skal leggst fram ei melding til kommunestyret om bruken av fondet kvart år. Gjenpart av denne meldinga skal sendast Fylkesmannen og fylkeskommunen.

§ 9. GODKJENNING AV VEDTEKTER:

Vedtektene kan endrast etter vedtak i kommunestyret. Vedtaket treng godkjenning av Fylkesmannen. Kopi av godkjende vedtekter skal sendast fylkeskommunen.

VOLDA KOMMUNE

Servicekontoret

Administrasjonen

Arkivsak nr.	Løpnr.	Arkivkode	Avd/Saksbehandlar	Dato
2013/821	1033/2014	242	SVK/ US	03.02.2014

MELDING OM POLITISK VEDTAK - NÆRINGSFONDA - RETNINGSLINER FOR BRUKEN

Vi melder med dette frå at kommunestyret den 30.01.14, hadde føre ovannemnde som sak PS 6/14, der det vart gjort slikt vedtak:

1. *Kommunestyret godkjenner disponering av næringsfond-kraft for 2014 som går fram i saksutgreiinga under punktet vurdering/konklusjon.*
2. *Kommunestyre godkjenner forslag til reviderte lokale retningslinjer for bruken av næringsfond fylke/stat, jfr. vedlegg 4 i denne saka, og som kjem i tillegg til retningslinjer vedteke av fylkeskommunen.*

Sakutgreiinga følger vedlagt.

Volda kommune, servicekontoret

Unni Strand
sekretær

Kopi til:
Saksbehandlar Per Ernst Lundberg

Postadresse:	postmottak@volda.kommune.no	www.volda.kommune.no
Stormyra 2	Telefon:	Org. nr:
6100 Volda	70058886	939 760 946
	Telefaks:	Bank giro:
	70058701 70058701	3991.07.81727

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Per Ernst Lundberg	Arkivsak nr.:	2013/821
		Arkivkode:	242

Utvalsaksnr	Utvål	Møtedato
14/14	Formannskapet	21.01.2014
6/14	Kommunestyret	30.01.2014

NÆRINGSFONDA - RETNINGSLINER FOR BRUKEN

Handsaming i kommunestyret:

Jan Henning Egset reiste spørsmål om han var ugild. Han er adm. dir. i Studentsamskipnaden som er medarrangør for arrangement som har motteke tilskot. K1 §40, jf Fv1 §6, 1. ledd, bokstav e, nr. 2.

Gunnar Strøm reiste spørsmål om han var ugild. Han har ei aktiv rolle for festivalar som er søkjar av tilskot. K1 §40, jf Fv1 §6, 2. ledd.

Dei tok ikkje del i handsaminga av og røystinga over spørsmålet om deira gildskap.

Røysting vedk. ugildskap:

Jan Henning Egset vart samrøystes kjend gild. Han tok sete.

Gunnar Strøm vart samrøystes kjend gild. Han tok sete.

Jan Heltné, H, kom med fylgjande framlegg som alternativ til pkt. 1:

*Kommunestyret godkjenner disponering av næringsfond-kraft for 2014 som det går fram i saksutgreiinga under punktet vurdering/konklusjon med desse endringane:
Rådgjevarstilling kr. 100.000,- går ut og til disposisjon for ordførar vert redusert til kr. 50.000,-*

Seinare under handsaminga trekte Jan Heltné sitt framlegg.

Røysting:

Tilrådinga frå formannskapet vart samrøystes vedteken.

Vedtak i Kommunestyret - 30.01.2014

- 1. Kommunestyret godkjenner disponering av næringsfond-kraft for 2014 som går fram i saksutgreiinga under punktet vurdering/konklusjon.*

2. *Kommunestyre godkjenner forslag til reviderte lokale retningslinjer for bruken av næringsfond fylke/stat, jfr. vedlegg 4 i denne saka, og som kjem i tillegg til retningslinjer vedteke av fylkeskommunen.*

Handsaming i formannskapet:

Jan Henning Egset reiste spørsmål om han var ugild. Janfør forvaltningslova § 6 1. ledd, bokstav e, nr. 2. Han tok ikkje del i handsaming og røysting over spørsmål om ugildskap.

Røysting over ugildskap:

Jan Henning Egset vart samrøystes kjent ugild.

Helge Hamre var ikkje tilstades under røystinga.

Røysting (sju røysteføre):

Tilrådinga frå administrasjonen vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 21.01.2014 til Kommunestyret:

1. *Kommunestyret godkjenner disponering av næringsfond-kraft for 2014 som går fram i sakslutgreiinga under punktet vurdering/konklusjon.*
2. *Kommunestyre godkjenner forslag til reviderte lokale retningslinjer for bruken av næringsfond fylke/stat, jfr. vedlegg 4 i denne saka, og som kjem i tillegg til retningslinjer vedteke av fylkeskommunen.*

Jan Henning Egset tok sete.

Administrasjonen si tilråding:

1. *Kommunestyret godkjenner disponering av næringsfond-kraft for 2014 som går fram i sakslutgreiinga under punktet vurdering/konklusjon.*
2. *Kommunestyre godkjenner forslag til reviderte lokale retningslinjer for bruken av næringsfond fylke/stat, jfr. vedlegg 4 i denne saka, og som kjem i tillegg til retningslinjer vedteke av fylkeskommunen.*

Vedleggsliste:

1. Vedtekter Næringfond (kraft)
2. Retningslinjer kommunalt næringfond (stat/fylke)
3. Gjeldande lokale retningslinjer for bruken
4. Forslag til reviderte lokale retningslinjer
5. Utlysning næringfond fylkeskommune (stat/fylke), publisert i Møre og på heimesidene til kommune, Volda Næringsforum og Sunnmøre Kulturnæringshage i sept. -13.

Uprenta saksvedlegg:

Orienteringar om fonda:

- <http://www.volda.kommune.no/Modules/servicecategory.aspx?ObjectType=Category&Category.ID=860>
- <http://www.sknh.no/dette-far-du-hjelp-til/stonadsordningar-volda/>
- <http://voldaforum.no/stonadsordningar/>
- <https://regionalforvaltnng.no/Startside/VelkommenStotteordning.aspx?Forvalter=Volda+kommune>

Samandrag av saka:

Det vert gjort framlegg om disponering av næringfond-kraft for 2014 og reviderte lokale retningslinjer for bruken av næringfond.

Saksopplysningar:

Kommunestyret tok i møte 20.6.13, sak 79/13, årsrapport for næringfond-kraft 2012, til vitende. I saksutgreiinga skreiv eg m.a. følgjande om bruken av fondet: "Bruken av kraftfondet er regulert av vedtektene for fondet, jfr. vedlegg 3a. Eg viser til at kommunestyret i samband med årsrapport for fondet 2009, sak 77/10, 17.6.10, gjorde slikt vedtak om bruken av fondet: "Kommunestyret held på gjeldande vedtekter og retningslinjer for bruken av fondet....". Formannskapet har i møte 23.4.13 drøfta bruken av fondet i samband med handsaming av ymse løyvingssaker. Eg vil i ei eiga saka kome med forslag til endring av retningslinjene, jfr. også signal om dette i f-sak 74/13 i møtet 23.4.13."

I den nemnde f-sak 74/13, sam gjeld støtte til Dei Nynorske Festspela, skreiv eg m.a. slik: "Eg vil i ei seinare sak kome med framlegg om at det fjå næringfondet(kraft) vert sett av årleg beløp til festivalane, og at dette beløpet vert disponert administrativt, og knytt då til marknadsføringsiltak, jfr. dei ulike sakene i dette møtet. Dette vil lette sakshandsaminga, og gie føreseielege vilkår å halde seg til."

Stoda i dag er altså at kommunen har to næringfond:

1. Kommunalt næringfond (kraftfond)
2. Næringfond med midlar frå fylkeskommune (statsmidlar)

Frå desse fonda kan det søkjust om midlar til næringføremål generelt. For næringfond-kraft er det egne vedtekter, jfr. vedlegg 1. For næringfond med midlar frå fylkeskommunen gjeld egne retningslinjer for bruken, jfr. vedlegg 2. Felles for begge er at lokale prioriteringar kan

leggst til grunn, så lenge dei ligg innafør dei generelle retningslinene. Såleis vert det i Volda normalt ikkje gjeve støtte til: importverksemd, detaljhandel/butikketableringar, kafé- og restaurantverksemd, tradisjonell konsulentverksemd/bedriftsrådgiving, helse-/velveretilbod, web-design, nettbuikk; jf. dei lokale retningslinene vedlegg 3. Bakgrunnen for å avgrense bruken er å hinder konkurransevriding innafør dei nemnde bransjane.

Kommunen står noko friare bruken av midlane frå kraftfondet, då det i dei generelle retningslinene står at "*Fondet skal i hovudsak nyttast til næringsføremål. Fondet kan og nyttast til kommunale fellesiltak.*" I fleire år har det vorte gjeve støtte til marknadsføring av ulike festivalar, då fondstyret har sett på festivalane som del av marknadsføring/omdømebygging av Volda, noko som også kjem fleire til gode, ikkje minst andre næringsdrivande.

Årleg tilvekst på næringsfond-kraft er no på kr. 690.000,-, med tillegg av renter (stipulert til kr. 25.000,-). Med restsaldo utdisponert 2013 på kr. 100.000,-, vil det i 2014 vere til disposisjon kr. 815.000,-. Når det gjeld disponeringa er det nokre faste postar:

- Sidan 2006 har det vore sett av kr. 200.000,- til rådgjevarstilling næring, jfr. k-sak 67/05. I budsjettvedtak for 2014 har kommunestyret vedteke å redusere finansieringa av rådgjevarstillinga frå kraftfondet med kr. 100.000,-.
- Det har siste åra vore nytta midlar frå næringsfond-kraft til delfinansering av satsinga Sunnmøre Kulturnæringshage (150.000,- i 4 år frå og med 2010). I sak om avtale med fylkeskommunen om vidare stasing på www.hoppid.no, vart det i fsak 139/13 signalisert vidare løyving til Sunnmøre Kulturnæringshage AS på kr. 150.000,- pr. år i avtaleperioden 2014-16
- For 2014 har kommunestyret i budsjettvedtaket disponert kr. kr. 219.000,- til kommunal eignedel Studiebygd A-prosjektet.

Når det gjeld næringsfond fylkeskommune (statsmidlane) var det ei lang periode at kommunen ikkje fekk midlar til dette fondet. Men frå 2011 fekk kommunen på nytt midlar. Pr. desember 2013 var det til disposisjon kr. 313.582,-. I tillegg til desse midlane kjem kr. 70.000,- som det lokale hoppid.no-kontoret får frå fylkeskommunen til å yte støtte til avklaring av forretningsidear.

Vurdering og konklusjon:

Som eg har skrive innleiingsvis vil eg rår til at det, i tillegg til dei disponeringar kommunestyret alt har gjort, vert sett av årleg beløp frå kraftfondet til festivalane, og at dette beløpet vert disponert administrativt, og knytt då til marknadsføringstiltak,. Dette vil lette sakshandsaminga, og gje føreseielege vilkår å halde seg til. Eg foreset at festivalane på vanleg måte må søkje på midlane med naudsynt dokumentasjon på www.regionalforvaltning.no. Eg rår til at det vert sett av løyving som i 2013 til kvar festival, med unntak av Dei Nynorske Festspela, der eg rår til kr. 75.000,-, som er den summen Ørsta har avsett.

Formannskapet har tidlegare drøfta at ordførar i påkomande tilfelle bør ha fullmakt til å kunne nytte nokre midlar til tiltak som skulle kome på, t.d. td. marknadsføring, arrangement i kommunal regi med fokus på utvikling og etablering, utgreiingstiltak mv. Eg rår til at det vert sett av kr. 100.000,- til dette.

Disponeringa av næringsfond-kraft for 2014 rår eg då til vert til vert slik:

Ramme 2014: kr. 815.000,-

• Hoppid.no- Summøre Kulturnæringshage	kr. 150.000,-
• Rådgevarstilling	kr. 100.000,-
• StudiebygdA-prosjektet	kr. 219.000,-
• Til disposisjon for ordførar	kr. 100.000,-
• Dei Nynorske Festpela	kr. 75.000,-
• Veka	kr. 20.000,-
• X2	kr. 20.000,-
• Kammermusikkfestivalen	kr. 20.000,-
• DokFilm	kr. 20.000,-
• Animasjonsfestivalen	kr. 20.000,-
• Naturfestivalen	kr. 10.000,-

Rest til disposisjon: kr. 61.000,-

Når kommunen no igjen har fått midlar frå fylkeskommune til næringsfond til generelle næringsstiltak, vil søkjarar med gode forretningsidear framleis kunne søkje om støtte, jfr. *vedlegg 5*

Eg rår elles til at lokale reglar for prioritering når det gjeld bruken av næringsfond vert justert og vidareført i samsvar med *vedlegg 4*, i tillegg til dei generelle retningslinene jfr. *vedlegg 2*. Såleis at det normalt ikkje vert gjeve støtte til: importverksemd, detaljhandel/ butikketableringar, kafé- og restaurantverksemd, tradisjonell konsulentverksemd/ bedriftsrådgiving, helse-/velværetilbod, web-design og nettbuikk og liknande.

Helse og miljøkonsekvensar:

Er vurdert i k-sak 79/13.

Økonomiske konsekvensar:

Med ei disponering av næringsfond-kraft som omtalt ovanfor, vil tidlegare støtta tiltak av eit visst omfang normalt ikkje kunne komast i møte, t.d. kjøp av mjølkevoter, midlar til utgreiing kraftutbygging osv. Men kommunen vil, om ordninga med årleg fylkeskommunalt tilskot til næringsfond held fram, ha midlar til fordeling til søkjarar som fyller kriteria jfr. *vedlegg 2* og 4. Vidare har hoppid.no-kontoret midlar til avklaring av forretningsidéar.

Beredskapsmessige konsekvensar:

Ingen

Rune Sjurgard
rådmann

Utskrift av endeleg vedtak:
Administrasjonen

VEDTEKTER FOR BRUK OG FORVALTNING AV NÆRINGSFOND I VOLDA KOMMUNE (KRAFTFONDET)

Vedtekne av Volda kommunestyre i møte den 26.05.94, sak 89/94, redigert 17.6.09, sak 77/10.

Godkjent av Fylkesmannen i Møre og Romsdal den 5.11.96

§ 1. HEIMEL, KAPITAL OG AVKASTING:

- a) Fondskapitalen er:
Næringsfond på kr. 100.000,- innbetalt av L/L Tussa Kraft i medhald av konsesjonsvilkåra for Åmæla kraftverk, jmfør kgl. resolusjon av 16.06.72.

Fondskapitalen kan berre nyttast til lån, herunder ansvarlege lån, og/eller avsettast til garantifond.

- b) Avkastinga er:
Årlege konsesjonsavgifter som blir innbetalt av L/L Tussa Kraft i medhald av konsesjonsvilkåra for Åmæla kraftverk og Dale Kraftverk.

Andre konsesjonsinntekter som blir innbetalt til kommunen.

Renter og annan avkasting på fondskapitalen.

Avkastinga kan nyttast til næringsføremål og lån på vilkår.

§ 2. FØREMAÅL:

Fondet skal i hovudsak nyttast til næringsføremål. Fondet kan og nyttast til kommunale fellestiltak.

Av fondet kan det seijast av midlar til disposisjon for støtte til prosjekt med lågare kapitaltrøng enn det som er aktuelt for finansiering frå distriktspolitiske virkemidlar som vert forvalta av fylkeskommunen.

Prosjekt som kan føre til auke sysselsetting for kvinner og ungdom bør prioriterast.

Det kan ikkje gjevast støtte til sanering av gjeld eller til den løpande drift av verksemdar eller kommunen. Det bør heller ikkje gjevast støtte til verksemd som tek i mot store overføringar over statsbudsjettet.

§ 3. STØTTEFORMER:

Støtte kan gjevast som lån. Vidare kan det stillast garanti for kommunale tiltak i den grad dei er gyldige garantiføremål etter § 51 i kommunelova; jmfør departementet sine forskrifter om kommunale garantiar.

Frå avkastinga kan det og gjevast tilskot og lån på vilkår. Midlane bør ikkje nyttast til aksjeteikning i private verksemdar. Dersom det vert teikna kommunale aksjar, kan ikkje dette utgjere meir enn 30 % av aksjekapitalen i verksemda. Denne avgrensinga gjeld ikkje utviklingselskap, utleiagebygg o.l. som kommunen etablerer i samarbeid med private interessantar.

§ 4. STØTTEVILKÅR:

Samla støtte frå fondet til private næringsstilar skal som hovudregel ikkje overstige 50 % av den totale kapitaltrongen for eit prosjekt. Ved prosjekt som er særleg viktige for kvinner og ungdom og ved nytetableringar, kan det gjevast inntil 75 % støtte. Støtta (tilskot og eventuelt subsidieelement i lån med nedsett rente) skal vere avgrensa slik:

Maksimal støtte må ligge innanfor ei maksimumsgrense på kr. 400.000,- (50.000,- Euro) til eit og same føremål i ei og same bedrift i ei treårsperiode. Bedrifter som tek i mot støtte pliktar å opplyse om at ein har mottoke støtte frå offentlege midlar innan utløpet av treårsperioden (det vert vist til EØS-avtalen sitt regelverk for offentleg støtte, reglane for bagatellmessig støtte, de minimis).

§ 5. FORHOLDET TIL INTERNASJONALE PLIKTER PÅ STØTTEOMRÅDET:

Bruken av fondet må vere i samsvar med dei internasjonale regelverka Noreg har slutta seg til på statsstøtteområdet.

§ 6. FORVALTNING:

Formannskapet er fondsstyre. Det er høve til å delegere avgjerdsmynde frå fondstyret til administrasjonen innanfor nærare gjevne fullmaktgrensar.

Fondsmidlane skal plasserast på renteberande konto slik at midlane er disponible til ei kvar tid. Renter og avdrag skal først attende til fondet.

§ 7. KLAGGE:

a) Legalitetsklage:

Etter § 59 i kommunelova kan tre eller fleire medlemmer av kommunestyret saman bringe ei avgjerd i eit folkevald organ inn for departementet for å kontrollere at avgjerda er lovleg. Departementet sitt mynde til å avgjere slik klager er delegert til Fylkesmannen, jmfør departementet sitt rundskriv H 25/92 av 1.6.93. Fristen for å kreve legalitetskontroll er ved forskrift av 13.1.93, jfr. rundskriv H-4/93, sett til 3 veker frå det tidspunktet vedtaket vart gjort.

b) Forvaltningsklage (partsklage):

Vedtak om avslag på søknad om støtte må sjåast som enkeltvedtak etter § 2 i Forvaltningslova. Etter Forvaltningslova sin § 28 2. lekken kan enkeltvedtak gjort av forvaltningsorgan i medhald av kommunelova klagast til kommunestyret eller til særskilt klagenemnd. Når vedtaket det er klaga på er gjort av kommunestyret, er

departementet klageinstans. Departementet sitt mynde til å avgjøre forvaltningsklager er delegert til Fylkesmannen, jmfør rundskriv H-25/92 av 1. juni 1993.

- c) Høve til å klage har den som er part i saka eller annan med rettsleg klageinteresse. Klage over Fylkesmannen si avgjerd om godkjenning av vedtekter for næringsfond:

Etter Industrikonsepsjonslova sin § 2, 3. lekken nr. 13, 6. lekken og Vassdragsreguleringslova sin § 11 nr. 2, 2. lekken, kan kommunen klage på Fylkesmannen si avgjerd etter nærare reglar fastsett av departementet.

I punkt 1.3 er det bestemt at kommunen kan klage på Fylkesmannen si avgjerd til Kommunal- og regiondepartementet. Med "kommunen" meiner ein kommunestyret.

§ 8. ÅRSMELDING:

Det skal leggst fram ei melding til kommunestyret om bruken av fondet kvart år. Gjenpart av denne meldinga skal sendast Fylkesmannen og fylkeskommunen.

§ 9. GODKJENNING AV VEDTEKTER:

Vedtektene kan endrast etter vedtak i kommunestyret. Vedtaket treng godkjenning av Fylkesmannen. Kopi av godkjende vedtekter skal sendast fylkeskommunen.

**Kommunale næringsfond – retningslinjer
vedtekne av Regional- og næringsutvalet 05.03.2013**

DEL 1 – Prinsipp og rammer for kommunale næringsfond

1. Kva er kommunale næringsfond?

Fylkeskommunen gjev årlege løyvingar til kommunale næringsfond frå dei statlege midlane til regional utvikling, kap. 551 post 60 i Statsbudsjettet. Beløpet vert fastsett i Handlingsprogram Verdiskaping.

2. Formål og prioriteringar

Kommunale næringsfond skal brukast til å styrke nyskaping, innovasjon og næringsutvikling i Møre og Romsdal. Unge, kvinner og innvandrarar skal prioriterast ved tildeling frå kommunale næringsfond.

Støtte frå kommunalt næringsfond skal ha ein utløysande effekt. Det betyr at midlane skal bidra til at tiltak som elles ikkje ville ha blitt gjennomført, blir realisert. Det er ikkje tilstrekteleg at støtte frå næringsfondet bidrar til å oppretthalde et tilbod.

3. Tildeling til kommunane

Fordeling av ramme til kommunane tek utgangspunkt i eit sett indeksar med grunnlag i statistiske data om demografi, arbeidsmarknad og sentralitet. I tillegg vert ein del av totalbeløpet sett av til skjønnsmessige justeringar. Endringar i indекssettet skal godkjennast av regional og næringsutvalet.

Skjønnsmessige justeringar av tildelt beløp kan gjerast med utgangspunkt i følgjande:

- Lokale strategiar. Reduksjon av tildeling kan vurderast dersom kommunen ikkje kan vise til politisk forankra strategiar for arbeidet med næringsutvikling. Strategiane kan synleggjerast gjennom kommunepplan, sektorplan eller anna politisk vedtak.
- Rapporteringskrav. Reduksjon av tildeling kan vurderast dersom rapport manglar eller er ufullstendig, jfr. pkt. 14, eller dersom det er gjeve støtte til prosjekt som er i strid med retningslinjer for bruk.
- Fondsakkumulering. Reduksjon av tildeling kan vurderast dersom ein kommune over tid, og utan forankring i langsiktige planer, akkumulerer midlar på det kommunale næringsfondet.
- Særskilde satsingar. Auka tildeling kan vurderast dersom dette kan bidra til måloppnåing innan særlege satsingar i fylkesplan/handlingsprogram verdiskaping.
- Andre vurderingar, som t.d. strukturelle problem i industrien og ekstra honoreriing av regionale næringsfond.

Før det vert gjort skjønnsmessige vurderingar skal kommunale kraftfond motreknast krone for krone, etter fråtrekk av et fribeløp på kr.100.000.

Møre og Romsdal fylkeskommune skal innan 31. mars kvart år sende tildelingsbrev til kommunane. Tildelingsbrevet skal gi opplysningar om retningslinjer og vilkår, mål og satsingar i Fylkesplan og om krav og fristar til rapportering.

Kommunar som mottar kommunale næringsfond er:

- Sone I: Giske, Sula, Skodje, Ørskog, Ålesund, Molde
- Sone II: Fræna, Sykkylven, Hareid, Ulstein
- Sone III: Tingvoll, Gjemnes, Averøy, Eide, Sandøy, Midsund, Vestnes, Haram, Stordal, Stranda, Volda, Herøy, Sande, Vanylven, Kristiansund
- Sone IV: Aure, Smøla, Halså,

4. Utbetaling til kommunane

Møre og Romsdal fylkeskommune betaler ut løyving til dei kommunale næringsfonda når KR D har mottatt og godkjent rapport frå føregåande år via forvaltningssystemet RF13.50.

Kommunane skal plassere fondet på rentebærande konto. Renteinntekter skal ikkje brukast til andre formål enn kommunale næringsfond.

DEL 2: Forvaltning av kommunale næringsfond i kommunane

1. Styrande dokument

Lokale strategiar skal ligge til grunn for bruken av det kommunale næringsfondet. Kommunane kan utarbeide lokale retningslinjer for kommunalt næringsfond. Dersom kommunen delegerer forvaltningsansvaret til ein annan forvaltar må kommunen utarbeide oppdragsbrev eller avtale som inneheld vilkår for forvaltning og bruken av midla. Det omfattar blant anna informasjon om ordninga, behandle søknader, gjere vedtak om tildelingar, skrive tildelingsbrev, rapportere om bruken av midlar og føre kontroll.

2. Kunngjering

Høve til å søkje støtte frå kommunalt næringsfond skal kunngjerast. Kunngjeringa må opplyse om målgruppe, formålet med ordninga, tildelingskriterium, kva opplysningar som trengst i søknaden og eventuell søknadsfrist.

3. Søknad

Kommunale næringsfond kan tildelast på grunnlag av søknad. Kommunane kan utarbeide egne søknadsskjema eller bruke elektronisk søknad via www.regionalforvaltning.no

Søknaden skal innehalde bakgrunn for prosjektet, presise og realistiske mål, oversikt over aktivitetar med framdriftsplan, budsjett med kostnadsoverslag samt finansieringsplan og oversikt over mottatt offentlig støtte dei siste tre årane.

4. Satsar for eigeninnsats

Ved utrekning av kapitalbehov inngår normalt reine pengeutlegg. Unntaksvis kan eigen arbeidsinnsats reknast inn i kapitalbehovet. Eigeninnsats for privatpersonar kan prissetast inntil kr.200,- pr. time. Det skal først timeliste for dokumentasjon. Dersom tilskotsmottakaren er eit

regnskapspliktig selskap som bruker egne tilsette i form av eige arbeid, må selskapet kostnadsføre eigeninnsatsen i regnskapet for at det skal kunne vere del av godkjent kostnadsgrunnlag. I slike tilfelle skal eigeninnsatsen prissettast til 1 promille av årsløn, maks kr.500,- pr. time.

Kommunane kan sjølve bestemme om dei godkjenner eigeninnsats som kostnadsgrunnlag.

5. Tiltak som kan støttast frå næringsfondet

Kommunale næringsfond kan brukast både til bedriftsretta tiltak, og til tilretteleggande tiltak i regi av kommunane eller andre organisasjonar. Det kan berre gjevast støtte til tidsavgrensa utviklingsprosjekt.

- Tilretteleggande tiltak: Det kan gjevast støtte til utviklingsprosjekt som legg til rette for auka vekst, verdiskaping og sysselsetting i regi av kommune eller organisasjonar. Det kan vere tiltak som omdømmbygging, marknadsføring, profilering, kompetanseheving, kurs, seminar, konferansar, konsulenthjelp, kommunalt nærings- og tiltaksarbeid, etablering av lokale nettverk og samarbeidstiltak m.m.

- Bedriftsretta tiltak: Det kan gjevast støtte til bedrifter og nyetablerarar. Tiltak kan vere investering i utstyr og maskiner, støtte til profilering/merkevarbygging, produktutvikling, kompetansehevingstiltak, kurs/seminar, marknadsundersøking, bedriftsutvikling, rådgjeving, nettverksbygging, e.l.

Støtte til investeringar i maskiner og utstyr kan berre gjevast i kommunane i some III og IV.

Støtte til bedriftsretta kompetansehevingstiltak, for eksempel, kurs, seminar, nettverksbygging, konferanse, bedriftsutvikling, produktutvikling, konsulenthjelp, e.l. kan gjevast i alle kommunar.

6. Avgrensingar i bruk av kommunale næringsfond

Kommunale næringsfond kan ikkje brukast til følgjande tiltak:

- Renter, avdrag og refinansiering av lån, kausjon og garantier
- Kjøp av aksjar eller investering i egenkapital uavhengig av organisasjonsformer
- Ordinær drift av verksemdar. All støtte som ikkje er knytt til konkrete utviklingsprosjekt vert sett på som driftsstøtte. I bedrifter vil dette til dømes gjelde vedlikehald og utskifting av gammalt utstyr med nytt utstyr av same type.
- Investeringar i, og ordinær drift og vedlikehald av offentlige oppgåver. Det gjeld også kommunen sine ordinær oppgåver i nærings- og samfunnsutviklingsarbeid. Private verksemdar som utfører kommunale oppgåver på vegne av det offentlige skal ikkje tildelast kommunale næringsfond.
- Fysisk infrastrukturtiltak i kommunane, som sentrumsutbygging, utbygging av industri/næringsareal, vegar, havner, vassverk m.m.

7. Andre vilkår

Et prosjekt skal ikkje gjevast støtte over lengre tid enn 3 år.

Bedriftsretta prosjekt med ei kostnadsramme over maksbeløp gitt i tildelingsbrev kan ikkje støttast frå næringsfondet, men bør i staden sendast Innovasjon Norge for vurdering.

Prosjekt med søknadsbeløp over halvparten av siste års tildeling til fondet skal drøftast med Møre og Romsdal fylkeskommune.

Bedriftsretta støtte skal ikkje vere av eit slikt omfang at det kan oppfattast som urettmessig konkurransevidande lokalt.

Både tilretteleggende og bedriftsretta tiltak kan støttast med inntil 50% av totale kostnader. Kommunane kan vurdere ein høgare finansieringsandel (inntil 75 %) til nyetablerarar.

Kommunane, eller den kommunen har gitt forvaltningsansvaret, kan bruke inntil 5 % av årets løyving til å dekke kostnader ved forvaltning av kommunale næringsfond.

Det kan ikkje gjevast tilsegn utover det som til ei kvar tid står på fondet. Det er ikkje lov å gi tilsagn basert på neste års bevilgning fra fylkeskommune. Kommunane kan skyte egne midlar inn fondet.

8. EØS avtalen og reglene om offentlig støtte

EØS-avtalen sin artikkel 61 forbyr som hovudregel offentlig støtte til næringslivet. Det er gitt ei rekke unntak frå dette, for eksempel bagatellmessig støtte. Kommunale næringsfond er bagatellmessig støtte. Det kan gjevast inntil 200.000 euro bagatellmessig støtte over ein rullerande treårs periode. Det er bedrifta sitt ansvar å oppgi tidlegare mottatt bagatellstøtte i søknaden.

Det kan ikkje gjevast støtte som er i strid med internasjonale avtalar der Norge er part. Det kan derfor ikkje gjevast støtte til primær ståproduksjon, til transport eller til direkte eksportkostnader, inkludert etablering og drift av distribusjonsnettverk.

Dersom EFTA's overvakingsorgan ESA finn at støtte er gitt i strid med regelverket om offentlig støtte i EØS avtalen, kan ESA krevje at støtta blir tilbakebetalt.

9. Tildelingar

Tilskot skal tildelast på grunnlag av søknad. Avgjerse om tildeling av tilskot skal vere skriftlig dokumentert. Det gjeld også elektroniske søknader. Tildelingsbrev skal sendast kvar enkelt tilskotsmottakar. Tildelingsbrev skal innehalde:

- Formål, dvs. kva tiltak tilskotet skal brukast til
- Tilskotsbeløp
- Utbetalingsvilkår
- Vilkår for bruken av tilskotet og eventuell frist for mottakar til å akseptere vilkåra
- Krav til rapportering
- Informasjon om kontrolltiltak som kan bli iverksett
- Moglege reaksjonsformer dersom mottakar ikkje opptre i samsvar med forutsetningane for tilskotet
- Klagerett, jfr. kommuneloven §29 og forvaltningsloven §28.

For tilskot over kr. 100 000,- skal tilskotsmottakar skriftleg akseptere at tilskotet er mottatt med dei vilkåra som gjeld. Kommunane kan sjølv avgjere om det skal krevjast skriftleg akseptbrev for tilsegn under kr.100.000,-.

10. Utbetaling

Tilskotsmottakar skal føre separat regnskap for bruken av tilskotet. Sluttutbetaling skal i utgangspunkt skje etterskotsvis mot rapport og regnskap. Kommunane kan vurdere vilkår for delutbetalingar men det skal ikkje betalast ut meir enn 75% av tilskotet før prosjektet er avslutta og sluttapport godkjent.

For tilskot over kr.100.000 vert det krevd revisorattestert regnskap og prosjektrapport.

Tilskotsmottakar som ikkje er revisjonspliktig kan få regnskapet stadfesta av autorisert regnskapsfører. Kommunane kan vurdere om det krevst attest frå revisor/autorisert regnskapsførar for tilsegn under kr.100.000.

11. Oppfølging og kontroll

For å sikre korrekt saksbehandling ved tildeling og utbetaling av tilskot, skal dei som forvaltar tilskot ha etablert system, rutinar og tiltak som skal førebygge, avdekke og korrigere feil og manglar, jfr §14 intern kontroll i Reglement for økonomistyring i staten og kapittel 6 forvaltning av tilskotsordningar i bestemmelser om økonomistyring i staten.

12. Rapportering til fylkeskommune og KRD

Forvaltar av næringsfond skal kvart år rapportere om bruken av næringsfond via KRD sine forvaltningssystem(RF13.50). Rapporteringsfristen står i det årlege tildelingsbrevet frå Møre og Romsdal fylkeskommune. Møre og Romsdal fylkeskommune betaler ut ny løyving til kommunalt næringsfond i den enkelte kommune når KRD har mottatt og godkjent rapport via forvaltningssystem(RF13.50) frå føregåande år.

NÆRINGSFONDA FOR VOLDA.

Kommunen har næringsfond til disposisjon i høve direkte støtte til private nærings tiltak.

Då desse midlane er avgrensa, vert følgjande lagt til grunn for prioriteringa av bruken:

Det vert normalt ikkje gjeve støtte til: importverksemd, detaljhandel/butikketableringar, kafé- og restaurantverksemd, tradisjonell konsulentverksemd/bedriftsrådgiving, helse-/velværetilbod, web-design, nettbuikk.

I dei tilfelle der det er nødvendig med noko form for autorisasjon e.l., blir det ikkje gjeve støtte før slik ligg føre.

Ved etablering av handverksbedrifter skal søkjer ha nødvendig fagbrev.

Det vil i hovudsak ikkje bli gjeve støtte til:

- rullande materiell (bil og tilhenga
- kontorutstyr og -maskiner
- handverktøy
- bygningar (her unntatt produksjonsanlegg)

Det blir ikkje løyvd midlar til tidlegare støtta tiltak før det har gått minst 5 år frå første gong det vart gjeve støtte til tiltaket. Dette hindrar ikkje at eventuelle nye eigarar kan søkje støtte til supplerande investeringar eller bedriftsutviklingstiltak.

Vidare i tilfelle sal/nedlegging:

- Dersom verksemda blir selt eller nedlagt i løpet av 2 år frå tilsegn om støtte vert gjeve, skal næringsutvalet kunne krevje attendebetalt høvesvis del av innvilga tilskot etter nærare vurdering.

Ved nyetableringar vil det etter nærare vurdering også kunne bli sett følgjande vilkår:

- Det er eit vilkår at søkjar vil ta del i etableraropplæring, t.d. Etablerarskulen. Fondsstyret vil dekkje 50 % av kostnadane til denne på vanleg måte.

Utover dette vil søknader bli handsama individuelt og vurdert i kvart einskild tilfelle.

Midlar frå Næringsfondet vert rekna som skattbar inntekt for søkjar.

NB! Alle brev og søknader til kommunen (saksdokument) er etter Offentleglova opne for innsyn. Kommunen vil vurdere evt. unntak frå dette i samsvar med reglane i kap. 3 i nemnde lov i kvart einskild tilfelle (sjå Lov om rett til innsyn i dokument i offentleg verksemd av 19.5.06).

Fondstyret vil elles sjå positivt på søknader om midlar til fellestilltak initiert av næringslaga i kommunen.

NÆRINGSFOND FOR VOLDA.

Kommunen har næringsfond til disposisjon i høve direkte støtte til private nærings tiltak.

Søknad om midlar skal skje via
<https://regionalforvaltning.no/Startside/VelkommenStotteordning.aspx?Forvalter=Volda+komune>

I tillegg til dei generelle retningsline fastsett av fylkeskommunen, vert følgjande lagt til grunn for prioriteringa av bruken:

Det vert normalt ikkje gjeve støtte til: importverksemd, detaljhandel/butikketableringar, kafé- og restaurantverksemd, tradisjonell konsulentverksemd/bedriftsrådgiving, helse-/velværetilbod, webdesign, nettbutikk.

I dei tilfelle der det er nødvendig med noko form for autorisasjon e.l., blir det ikkje gjeve støtte før slik ligg føre. Ved etablering av handverksbedrifter skal søker ha nødvendig fagbrev.

Det vil i hovudsak ikkje bli gjeve støtte til:

- rullande materiell (bil og tilhengar)
- kontorutstyr og -maskiner
- handverktøy
- bygningar (her unntatt produksjonsanlegg)

Det blir ikkje løyvd midlar til tidlegare støtta tiltak før det har gått minst 5 år frå første gong det vart gjeve støtte til tiltaket. Dette hindrar ikkje at eventuelle nye eigarar kan søkje støtte til supplerande investeringar eller bedriftsutviklings tiltak.

Vidare i tilfelle sal/nedlegging:

- Dersom verksemda blir selt eller nedlagt i løpet av 2 år frå tilsegn om støtte vert gjeve, skal fondsstyret kunne krevje attendebetalt høvesvis del av innvilga tilskot etter nærare vurdering.

Utover dette vil søknader bli handsama individuelt og vurdert i kvart einskild tilfelle.

Midlar frå Næringsfond vert rekna som skattpar inntekt for søker.

NB! Alle brev og søknader til kommunen (saksdokument) er etter Offentleglova opne for innsyn. Kommunen vil vurde evt. unntak frå dette i samsvar med reglane i kap. 3 i nemnde lov i kvart einskild tilfelle (sjå Lov om rett til innsyn i dokument i offentleg verksemd av 19.5.06).

08.07.2013

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Asbjørn Moltudal

Arkivsak nr.: 2016/859

Arkivkode: N02

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

165/16

Formannskapet

20.09.2016

RUTEENDRINGSPROSESSEN 2017 - RUTE 08 VOLDA -LAUVSTAD.

Administrasjonen si tilråding:

Formannskapet syner til tidlegare sak om ruteendringsprosess for 2017 jfr. sak PS 124/16. Formannskapet syner vidare til innspel frå grendeutvala d.s. 13.09.2016 og ber om at det vert teke omsyn til desse slik dei kjem fram i saksutgreiinga i denne saka.

Vedleggsliste:

1. Samla oversikt over ruteendringsforslag fra berørte parter på rute 08 Volda-Lauvstad.
2. Gjeldande rute 08 Volda-Lauvstad
3. Innspel til ruteendringsprosessen frå Lauvstad og Velsvik grendautval v/ Solgunn Sæterås, leiar og Innselset og Dravlausbygda vel v/Jorunn Beate Lillebø Lande, leiar d.s. 13.09.2016
4. Innspel til ruteendringsprosessen frå dei same i skriv d.s. 19. juni 2016

Uprenta vedlegg:

- *Sak PS 124/16 RUTEENDRINGSPROSESSEN 2017*

Samandrag av saka:

Frå fylket har vi fått oversendt ei samla oversikt over ruteendringsforslag på rute 08 Volda-Lauvstad. Dei ber om en uttale på denne innan utgangen av veke 38.

Saka vert lagt fram for formannskapet.

Saksopplysningar:

Frå fylket har vi fått oversendt ei samla oversikt over ruteendringsforslag på rute 08 Volda-Lauvstad. Dei ber om en uttale på denne innan utgangen av veke 38.

Endringar i høve til i dag er merka med raudt og kommentert punktvis under rutetabellen.

Framlegget til nye ruter har vore sendt Lauvstad og Velsvik grendautval v/ Solgunn Sæterås og Innselset og Dravlausbygda vel v/Jorunn Beate Lillebø Lande til fråsegn før handsaming i formannskapet.

I sitt svar skriv dei;

"Vi har vore i kontakt med Fylket vedrørende ruteendringane dei foreslo for oss, og vi har fått fleire forslag. Vi har lagt det ut på våre FB-sider slik at bygdefolket kunne få seie kva avganger dei synest er viktige.

Det vi har kome fram til er:

- 1. Vi ønsker ikkje nattferje på laurdagane, vi treng dei avgangane vi har så vi vil ha det slik det er no.*
- 2. Vi ønsker ferje 07.20 på søndager frå Lauvstad, då går 09.20 ut ellers vil vi ha det slik det er no med unntak av 23.20.*
- 3. På kvardagene ønsker vi å ha det slik vi har det no.*
- 4. Andre saker*

Det bør stå i rutene at ferjene 07.20, 09.20, 10.20 osv. korresponderer med Timeekspresen. Det vert mykje stress og farlege situasjonar pga. folk som spring over gata for å rekke bussen

Det bør vere best mulig korrespondanse med Festøyferja for vårt samband også. Slik rutene er no virkar det å vere lagt opp slik at Festøy-ferja korresponderer med sambandet Volda-Folkestad. Her bør ein få til ei lik fordeling. Om ein ikkje får til dette no vil vi gjerne at det vert jobba med dette i framtida. Det burde vere ei felles rutenemnd som planlegg for alle ferjer og busser.

Vi er ellers taknemlege for at nattferje kom opp, men prisen vart altså for høg ved at ein måtte ta bort så mange avganger og vi treng dei vi har. Det virkar å vere ei generell oppfatning at tilboden nattferje går for tidleg i høve kva det er behov for. Vi vil heller «tette att» dei opphalda som er dersom dette vert mulig. Bil og persontrafikkene har auka mykje sidan desse ferjerutene kom så behovet aukar stadig.

Med venleg helsing

Lauvstad og Velsvik grendautval v/ Solgunn Sæterås, leiar

Innselset og Dravlausbygda vel v/Jorunn Beate Lillebø Lande, leiar"

Vurdering og konklusjon:

Samfunnsplan:

Vurdert i PS sak 124/16

Helse og miljøkonsekvensar:

Er omtalt i tidlegare saker om ruteendringsprosessar

Økonomiske konsekvensar:

Ingen for kommunen.

Beredskapsmessige konsekvensar:

Evt. reduksjonar vil svekke beredskapen, betra ruter vil auke beredskapen.

Rådmannen syner til PS sak 124/16 frå formannskapet og tek ikkje opp att dei innspela som kom då.

Dei første reaksjonane på det nye ruteoppsettet for Volda-Lauvstad var positivt og der var mykje bra, men etter å sett nærmare på opplegget ser brukarane m.a. at nattferge laurdag går på bekostning av ruta kl. 07.20 noko som ikkje er ynskjeleg. Det vert også synt til at ein ynskjer ferje 07.20 på søndager frå Lauvstad.

At nattferje kom opp vert sett på som positivt, men prisen vert for høg ved at ein må ta bort så mange avganger og det er ikkje ynskjeleg. Det verkar også å vere ei generell oppfatning at tilboden nattferje

går for tidleg i høve kva det er behov for. Brukarane ynskjer heller å «tette att» dei opphalda som er dersom dette vert mulig.

Det vert og synt til at det bør stå i rutene at ferjene 07.20, 09.20, 10.20 osv. korresponderer med Timeekspresen (jfr. skrivet frå gendalaga).

Rune Sjurgard
Rådmann

Asbjørn Moltudal
Rådgevar

Utskrift av endeleg vedtak:

Møre og Romsdal Fylkeskommune, samferdselsavdelinga v/Atle Ræstad

Vedlegg nr. 1

08 Volda–Lauvstad

M/F Ørtand 50 bilarears 916 81 152

Overfartstid: ca 25 min

Takstzone: 8

Måndag – fredag	Laurdag		Søndag	
	Frå Lauvstad	Frå Volda	Frå Lauvstad	Frå Volda
0600	0625	0620	0650	-
0720	0750	-	-	-
0820	0850	0820	0850	0850
0920	0950	0920	0950	0950
1020	1050	1020	1050	1050
1120	1150	1120	1150	1150
1220	1250	-	-	-
1350	1420	1350	1420	1420
1450	1520	1450	1520	1520
1550	1620	1550	1620	1620
1650	1720	-	-	1650
1750	1820	1750	1820	1820
1850	1920	1850	1920	1920
2050	2120	2050	2120	2120
2150	2220	2150	2220	2220
2250	2320	-	-	2250
-	-	2350	0020	-

1. Utvidet åpningstid på lørdag med en time.
2. Fjernet avganger på lørdag kl. 0720 og 1220 fra Lauvstad.
3. Justering av avgangstider, slik at de stort sett er lik på alle dager.

Vedlegg nr. 2

08 Volda–Lauvstad		M/F Ørland 50 bil/cars 📞 916 81 152			
Overfartstid: ca 25 min		Taksisme: 8			
Frå Lauvstad		Frå Volda		Frå Lauvstad	
Frå Volda		Frå Lauvstad		Frå Volda	
Måndag – fredag		Laurdag		Søndag	
0600	0625	0610	0635	-	-
0720	0750	0720	0750	-	-
0820	0850	0820	0850	0820	0850
0925	0950	0925	0950	0925	0950
1020	1050	1020	1050	1020	1050
1120	1150	1120	1150	1120	1150
1220	1250	1220	1250	-	-
1350	1420	1350	1420	1340	1410
1450	1520	1450	1520	1510	1540
1550	1620	1550	1620	1610	1640
1650	1720	-	-	1710	1740
1750	1820	1750	1820	1810	1840
1910	1950	1910	1950	1910	1940
2025	2125	2025	2125	2015	2125
2150	2220	2145	2220	2150	2220
2250	2320	2245	2310	2250	2310

For rutetider ved jul og nyttår, sjå MR Ferjerute-appen eller frammr.no
Søndagsruter på andre helge- og høgtidsdagar.

Innspel til ruteendringsprosessen.

(13.07.2016)

Vedlegg nr. 3

Vi har vore i kontakt med Fylket vedrørende ruteendringane dei foreslo for oss, og vi har fått fleire forslag. Vi har lagt det ut på våre FB-sider slik at bygdefolket kunne få seie kva avgangar dei synest er viktige.

Det vi har kome fram til er:

1. Vi ønsker ikkje nattferje på laurdagane, vi treng dei avgangane vi har så vi vil ha det slik det er no.
2. Vi ønsker ferje 07.20 på søndager frå Lauvstad, då går 0920 ut ellers vil vi ha det slik det er no med unntak av 23.20.
3. På kvardagene ønsker vi å ha det slik vi har det no.
4. Andre saker

Det bør stå i rutene at ferjene 07.20, 09.20, 10.20 osv. korresponderer med Timeekspresen. Det vert mykje stress og farlege situasjonar pga. folk som spring over gata for å rekke bussen

Det bør vere best mulig korrespondanse med Festøyferja for vårt samband også. Slik rutene er no virkar det å vere lagt opp slik at Festøy-ferja korresponderer med sambandet Volda-Folkestad. Her bør ein få til ei lik fordeling. Om ein ikkje får til dette no vil vi gjerne at det vert jobba med dette i framtida. Det burde vere ei felles rutenemnd som planlegg for alle ferjer og busser.

Vi er ellers takknemlege for at nattferje kom opp, men prisen vart altså for høg ved at ein måtte ta bort så mange avgangar og vi treng dei vi har. Det virkar å vere ei generell oppfatning at tilboden nattferje går for tidleg i høve kva det er behov for. Vi vil heller «tette att» dei opphaldane som er dersom dette vert mulig. Bil og persontrafikkene har auka mykje sidan desse ferjerutene kom så behovet aukar stadig.

Med venleg helsing

Lauvstad og Velsvik grendautval v/ Solgunn Sæterås, leiar

Innselset og Dravlausbygda vel v/Jorunn Beate Lillebø Lande, leiar

Lauvstad og Velsvik Grendautval v/Solgunn Sæterås
og Dravlausbygda og Innselset Grendalag v/ Jorunn Beate Lillebø Lande

Dato: 19. juni 2016

Volda kommune v/Asbjørn Moltudal

INNSPEL TIL RUTEENDRINGSPROSESSEN 2016

Som leiarar i dei respektive grendalaga/-utvala på "Vestsida" har vi forhøyrte oss litt med innbyggjarane i høve ruteendringssprosessen. Formidlar under dei innspela som har kome inn. Innspela gjeld rutetilbodet for ferja på strekninga Lauvstad – Volda.

- Ferja som i dag går kl 09.25 frå Lauvstad (måndag – laurdag) bør endrast til kl 09.20. På denne måten får til dømes dei som arbeider i butikk anledning til å kome seg på jobb til kl 10 i Ørsta.
- Det bør vere nattferje (Folkestad) minimum fredag eller laurdag. Helst begge dagane.
- Første ferje søndag morgon går kl 0820. Sjukepleiarar på omsorgsenteret og sjukehuset startar kl 07.00 på morgonen. Det bør setjast opp ein ferjeavgang tidlegare søndag morgon for å legge til rette for at også personar denne yrkesgruppa kan busette seg på vestsida. Vi foreslår kl 06.20. Avgongen laurdag morgon kl 06.10 kan endrast til 06.20.
- Første fly frå Hovden går kl 06.25, samstundes som første ferje frå Lauvstad legg til kai i Volda. Det hadde vore ønskeleg om ein kunne rekke denne flyavgongen utan å vere avhengig av overnattig i Volda. Dette kunne ein fått til om første ferje vart flytta frå kl 06.00 frå Lauvstad til kl 05.45.
- Ferjetidene bør tilpassast rutetidene til Timeekspresen og Festøy-ferja best mogleg.

Dei foreslåtte ruteendringane knytt til ferjeavgongane vil gi eit smidigare rutetilbod for oss på vestsida.

Venleg helsing

Grendalaga/-utvala på Vestsida v/leiarane

PS 166/16 Orienteringssaker

VOLDA KOMMUNE Ordførar

FORSVARSDEPARTEMENTET
Stortingets forsvarskomite
Postboks 8126 DEP

0032 OSLO

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd/Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2016/1372	10607/2016	X10	ORDF/ JORAMD	09.09.2016

LANGTIDSPLAN FOR FORSVARSSEKTOREN - HØYRING

Volda Kommune er sterkt imot forslag til reduksjonar som er nemnt i regjeringa sitt framlegg til Forsvarets Langtidsplan. Mange av punkta som er lagt fram i LtP vil sterkt redusere den lokale, regionale og nasjonale beredskap både sivilt og militært. I ei tid der trugselbiletet er i endring og våre naboar og allierte i NATO styrkjer sine forsvar, går vi i feil retning. Tilsvarande meiner Volda kommune at mange av forslaga vi vesentleg grad vil redusere den totale beredskapen spesielt i vårt område. I denne samanhengen vil vi spesielt peike på:

HV-11 skal leggst ned som sjølvstendig eining og overtakast av administrasjonar i Bergen og Trondheim. Samstundes skal talet heimevernsoldatar reduserast til 30.000. Volda kommune si vurdering er at dette vil redusere beredskapen på Nordvestlandet i vesentleg grad både knytt til forsvar, men også til sivil beredskap. Nordvestlandet er spesielt utsett for konsekvensar av ekstremver, fjell- og snøras m.m. og heimevernet har ei viktig rolle som hjelpar i slike nødssituasjonar. Lokalkunnskapen til HV-11 sitt mannskap på alle nivå er uerstatteleg og er uhyre viktig. Ikkje berre i militær samheng og i samband med terror og sabotasje, men også i den sivile beredskapen. Heimevernet er den rimelegaste forsikringa vi har mot ei fiendtleg makt, og er og best på responstid. HV er og i stand til å bistå politiet ved behov. (jmf; §13 Heimevernslova). Seinast i 2011 under orkanen Dagmar var HV ei stor ressurs som utgjorde ei viktig innsats i sikrings- og ryddearbeidet og arbeidet for å få infrastrukturen i gang igjen.

Sjøheimevernet skal leggst ned. Dette vil ramme Nordvestlandet spesielt hardt sidan dette er ein del av den sivile beredskapen vi treng i vårt område. Sjøheimevernet gir beredskap langs heile kysten for en kostnad på 2800 kroner pr kilometer. Med tilgang på omlag 150 større og mindre fartøy. Om SHV og også Kystjegerkommandoen blir lagt ned vil beredskapen langs heile kysten bli sterkt redusert. Politiet har ikkje kapasitet til å ivareta sikring av dei sikringsobjekt som SHV og KJK no har ansvar for. ISPS hamnar, skipstrafikken og olje/gass anlegg er blant dei. Volda Kommune stiller seg sterkt kritisk til at der er inga erstatning for den tapte beredskap langs kysten om dette blir vedtatt.

Volda kommune si vurdering er at forsvarsmeldinga i for liten grad tek omsyn til det ansvar forsvaret har for sivil beredskap i fredstid. Vi er oppteken av forsvarsevnen vår, men vil peike på behovet for totalforsvar også mot andre farar enn invasjon. I denne samanhengen vil vi peike på den pågåande regionreforma med reduksjon av tal regionar til om lag 10. For å kunne få best mogleg kontakt og samarbeid mellom sivil og militær beredskap bør heimevernet ha same geografiske inndeling som framtidige regionar.

Postadresse:
Stormyra 2
6100 Volda

postmottak@volda.kommune.no
Telefon:
70058888

www.volda.kommune.no
Org. nr: 939 760 946
Bankgiro: 3991.07.81727

Med helsing

Jørgen Amdam
ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Til Stortinget v/ Forsvarskomiteen og parlamentariske leiarar

HV11 må styrkast, ikkje leggst ned

Stortinget skal hausten 2016 handsame Langtidsplanen for Forsvaret, Prop. 151S (2015-2016)). Regjeringa foreslår i Langtidsplanen ei sterk nedbygging av Heimevernet i Sør-Noreg. Eitt av framlegga er å legge ned HV11 - heimevernsdistriktet som dekker Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane. Vi vil på vegne av våre kommunar på det sterkaste motsetje oss framlegget om nedlegging av HV11.

I motsetnad til alle andre deler av landet, har Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal ingen annan militær tilstadevere enn Heimevernet. Nedlegging av HV11 og nedbygging av Heimevernet vil ha alvorlege følgjer for samfunnstryggleiken i vår del av landet både i krig og fredstid.

Heimevernet er i dag landsdekkande med 11 HV-distrikt, ca 45.000 soldatar og 500 fast tilsette. Heimevernet utgjør omlag 70% av tal soldatar i Forsvaret sin operative struktur - men brukar mindre enn 3% av forsvarsbudsjettet. Heimevernet er eit landsdekkende landforsvar med god reaksjonsevne, evne til å halde ut over tid og lokalkunnskap. Heimevernet opererer også i nært samarbeid med sivilsamfunnet i kommunane i Møre Romsdal og Sogn og Fjordane, med oppimot 3. 200 soldatar disponible i to fylkane. Heimevernet er ei berande søyle i totalforsvaret saman med Politi og Sivilforsvar.

I Regjeringa sitt framlegg til Langtidsplan for Forsvaret er Heimevernet foreslått redusert med 12.000 HV-soldatar på land. Det vesentlege av kuttet skal takast i Sør-Noreg. HV-distrikt 11 (Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane nord for Sognefjorden) er foreslått nedlagt. I tillegg er Sjøheimevernet foreslått nedlagt.

Dette betyr omfattande sentralisering og kraftige kutt i heimevernet på Nordvestlandet. I praksis vil HV si rolle som del av samfunnstryggleiken og Totalforsvaret mellom Trøndelag og Hordaland falle bort med Regjeringa sitt framlegg. Kommunane i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal vil oppleve kraftig reduksjon i Heimevernet si evne til:

- Å verje samfunnskritiske objekt og infrastruktur
- Å vere tilgjengeleg på kort varsel, slik at forsvarseiningar med god lokalkunnskap kan løyse militære oppdrag
- Å samhandle med og støtte det sivile samfunnet ved ulykker og større hendinger.
- Å rekruttere mannskap til Forsvaret i vår del av landet

Kort oppsummert: Blir HV11 nedlagt, har Noreg i praksis ikkje lenger eit landsdekkande forsvar.

Då har Forsvaret trekt seg ut av ein del av landet med 400.000 innbyggjarar, eit areal nesten på storleik med Danmark, krevjande topografi og kommunikasjonar (reisetid nord/sør 10 timar) og som står for ein stor del av nasjonal verdiskaping og samfunnskritisk energiforsyning som store vasskraftanlegg og ilandføringsanlegg for gass.

Ut frå dette vil vi fremje eit krystallklart krav om at Stortinget seier nei til framlegget om nedbygging av Heimevernet i Sør-Noreg og nedlegging av HV11. Noreg må framleis ha eit landsdekkande forsvar. Vi kan ikkje akseptere at storsamfunnet stryk vår del av landet frå forsvarskartet, og svekker vår samfunnstryggleik drastisk både i krig og fred.

Underskrivne ordførarar frå alle 36 kommunar i Møre og Romsdal:

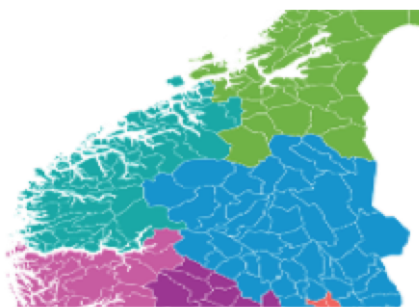
Ingunn O. Golmen Ordfører Aure(Sp)	Ingrid Rangønes Ordfører Averøy(Sp)	Knut Sjømæling Ordfører Gjemnes(Sp)	Kjell Nergaard Ordfører Kristiansund(Ap)
Ola Rognskog Ordfører Halså (Sp)	Ola T. Heggem Ordfører Rindal(Sp)	Roger Osen Ordfører Smøla(Ap)	Ståle Refsli Ordfører Sunndal(Ap)
Lilly Gunn Nyheim Ordfører Tingvoll(Ap)	Milly Bente Nørsett Ordfører Surnadal(Ap)	Bernhard Riksfjord Ordfører Aukra(Ap)	Egil Strand Ordfører Eide(H)
Tove Henøen Ordfører Fræna(Sp)	Odd Helge Gangstad Ordfører Midsund(Sp)	Torgeir Dahl Ordfører Molde(H)	Rolf Jonas Hurlen Ordfører Nesset(H)
Lars Olav Hustad Ordfører Rauma(H)	Geir Inge Lien Ordfører Vestnes(Sp)	Harry Valderhaug Ordfører Giske(KrF)	Vebjørn Krogsæter Ordfører Haram(Sp)
Anders Riise Ordfører Hareid(H)	Arnulf Goksøyr Ordfører Herøy(H)	Arne Sandnes Ordfører Nordal(Sp)	Dag Vaagen Ordfører Sande(H)
Oddvar Myklebust Ordfører Sandøy(Ap)	Dag Olav Tennfjord Ordfører Skodje(H)	Eva Hove Ordfører Stordal(Ap)	Jan Ove Tryggstad Ordfører Stranda(Sp)
Jim Arve Røssevoll Ordfører Sula(Ap)	Jørgen Amdam Ordfører Volda(Ap)	Karen S. Aanes Ordfører Ørskog(Ap)	Odd Jostein Drotninghaug Ordfører Sykkylven(Sp)
Knut Erik Engh Ordfører Ulstein(FrP)	Lena Marie L. Sande Ordfører Vanylven(V)	Stein Aam Ordfører Ørsta(Sp)	Eva Vinje Aurdal Ordfører Ålesund(Ap)

HV-11 vs Danmark

Danmark:

- 43 000 km²
- 10 HV-distrikt
- 25 000 HV-soldatar
- Reisetid nord-sør: 4 timar

HV-11:

- 30 000 km²
- 3 000 soldatar
- Reisetid nord-sør: 10 timar

Eg har sendt tilslutning til dette – Sonja kan du legge det ved som orientering til formannskapet i lag med brevet vi laga?

Ordfører Jørgen Amdam
Volda kommune
95463942 Privat: 41688878
jorgen.amdam@volda.kommune.no

Fra: Vegard Austnes [mailto:Vegard.Austnes@alesund.kommune.no]

Sendt: 13. september 2016 10:06

Til: Anders Riise; Arne Sandnes; Arnulf Goksøyr; Dag Olav Tennfjord; Dag Vaagen; Eva Hove; Eva Mariann Vinje Aurdal; Geir Inge Lien (ordforar@vestnes.kommune.no); Valderhaug Harry; Jan-Ove Tryggestad (jantry@stranda.kommune.no); Jim Arve Røssevoll; Jørgen Amdam; Karen Simonnes Aanes; Knut Erik Engh; Lena Landsverk Sande; Odd Jostein Drotninghaug; Oddvar Myklebust; Stein Aam; Krogsæter Vebjørn

Kopi: Jan Kåre Aurdal

Emne: Opprop HV 11 frå Møre og Romsdal

Viktighet: Høy

Til ordførarane i deltakarkommunane i Sunnmøre Regionråd

Dette er ei sak som regionrådet og styret har arbeidd med sidan i fjor. Saka er «varm» i media om dagen. Alle tre regionråda har blitt einige om ein felles uttale som vi meiner alle 36 kommunane i Møre og Romsdal kan einast om. Vi får også god støtte frå Sogn og Fjordane. Det er viktig at vi får ut dette oppropet i dag. Derfor ber vi om at alle ordførarar gir ei tilbakemelding **innan kl. 14.00 i dag**. Dette er veldig kort frist, men det er ei hastesak som forsvarskomiteen arbeider med no. Derfor sender vi brevet til forsvarskomiteen på Stortinget og til dei parlamentariske leiarane i kvart parti.

Vennleg helsing

Vegard Austnes

Rådgivar

Sunnmøre Regionråd IKS

Tlf. 70 16 23 96 Mob. 415 44 328

vegard.austnes@sunnmoreregionrad.no

www.sunnmoreregionrad.no

Ordførere og rådmenn

Deres ref

Vår ref

16/3698-1

Dato

06.09.2016

Invitasjon til seminarrekke for kommuner som har gjort gjensidige vedtak om sammenslåing

I samarbeid med Kommunal- og moderniseringsdepartementet har KS, Unio Kommune, YS Kommune, LO Kommune og Akademikerne Kommune inngått en avtale som gir tilbud om utviklingsarbeid for kommuner som skal slå seg sammen.

Å slå sammen to eller flere kommuner er en omfattende prosess. Det er flere større og mindre temaer, mange aktører involvert, og mange detaljer som skal på plass. Noen har gjort seg erfaringer med dette, som kan være til hjelp for andre som nå skal i gang. Derfor inviteres dere nå til et oppstartsseminar som er det første tilbudet i en lengre seminarrekke som planlegges høsten 2016 og våren 2017.

Hvor: Thon Hotel Oslo Airport

Når: 31. oktober kl. 10.00 – 1. november 2016 kl. 15.00

Nasjonale vedtak våren 2017

Postadresse
Postboks 8112 Dep
NO-0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
<http://www.kmd.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 858

Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Ina Kathrine Ruud
22246868

Invitasjonen går til kommuner som har gjort lokale og gjensidig sammenfallende vedtak om sammenslåing i hovedløpet av reformen. Disse sammenslåingene skal behandles av Stortinget våren 2017. Den formelle prosessen med å bygge den nye kommunen starter først etter at Stortinget har gjort sitt vedtak.

I perioden mellom lokalt vedtak i kommunestyrene og nasjonalt vedtak i Stortinget, er det viktig at kommunene likevel arbeider med prosessene så langt det er hensiktsmessig. Fellesnemnda som skal gjennomføre sammenslåingen kan ikke formelt nedsettes før sammenslåingen er vedtatt av Stortinget. I mange tilfeller vil kommunene likevel ønske å starte arbeidet så snart det er fattet gjensidige lokale vedtak. Erfaring viser at det er viktig å komme i gang, og at mye bør være på plass så tidlig som mulig. Det er mye som kan planlegges og påbegynnes, slik at eventuelle beslutninger kan fattes allerede i de første møtene for den formelle fellesnemnda. Partene tror derfor at det vil være nyttig å delta i et slikt oppfølgingstilbud.

Temaer i seminarene

Første samling legger vekt på overordnet organisering og styring av sammenslåingsprosessen og vil gi nyttig kunnskap om gode grep og milepæler fram mot sammenslåing. Det blir blant annet mulighet for å diskutere:

- Hva er lurt å gjøre når?
- Hvordan bør arbeidet organiseres, og hvilke styringsdokumenter er lurt å ha?
- Hvem skal med, og når?
- Hvilket lovverk gjelder, og hva sier det?

På oppstartsseminaret vil det også legges opp til prosess for å sikre innspill til de foreslåtte temaer videre i seminarrekken.

Følgende temaer er aktuelle for den videre seminarrekken:

- *Seminar 2: Arbeidsgiveransvar i omstillingsprosesser*
- *Seminar 3: Hvordan bygge felles kultur og identitet?*
- *Seminar 4: Hvordan ta ut gevinstene i ny kommune?*
- *Seminar 5: Administrativ organisering og drift i ny kommune (IKT, arkiv osv)*
- *Seminar 6: Eierskap, kommunale foretak og interkommunale selskaper*

Foreslåtte tema for samlingene er basert på erfaringer og dokumentasjon fra tidligere kommunesammenslåinger. Alle innspill fra kommunene om behovene i prosessen videre er viktig for å sikre et best mulig tilbud. Seminarene gir mulighet til å dele erfaringer med andre kommuner i samme prosess. Oppstartsseminaret er en felles møteplass for alle kommunene i målgruppa og går over to dager. Seminarene videre vil være parallelle dagssamlinger som arrangeres på to steder i landet.

I tillegg til seminarrekken vil det også komme et tilbud knyttet til fornyelse og utvikling av lokaldemokratiet i sammenslåtte kommuner.

Målgruppe

Målgruppen for tilbudet er folkevalgte, representanter blant topplederne og hovedtillitsvalgte, hovedverneombud, samt prosjektledere for sammenslåingsprosessen der disse er på plass.

Det legges vekt på lokale løsninger og kommunal forankring av arbeidet med sammenslåingen og at folkevalgte, administrasjonen og tillitsvalgte/medarbeiderne skal delta i arbeidet lokalt.

Påmelding og kostnader

Hver kommune vil kunne delta med inntil fem personer uten deltakeravgift. Deltakeravgift for deltakelse utover dette dekkes av den enkelte kommune. Deltakeravgiften er kr 1400,- for to dager.

Reise og opphold for alle deltakere dekkes av den enkelte kommune.

Påmelding gjøres for hvert enkelt av seminarene, og hver kommune avgjør hvilke seminarer de har behov for å delta på og med hvilke deltakere.

Påmelding og tentativt program for oppstartsamling her:
<http://ks.event123.no/Seminarforkommunersomskalslasegsammen/>

Påmeldingsfrist for oppstartsseminaret er 22.september.

Ved spørsmål om selve påmeldingen, kontakt KS ved Jorunn Leegaard (jorunn.leegaard@ks.no) eller Thea Forsberg (thea.forsberg@ks.no).

Kontaktpersoner fra samarbeidspartene

- **KMD:** Ina Ruud (ikr@kmd.dep.no)
- **KS:** Jorunn Leegaard (jorunn.leegaard@ks.no) og Thea Forsberg (thea.forsberg@ks.no)
- **LO kommune:** Torstein Amdal (Torstein.Amdal@fagforbundet.no)
- **Unio Kommune:** Geir Lyngstad Strøm (Geir.Lyngstad.Strom@unio.no)
- **YS Kommune:** Else Marie Brodshaug (Else.Marie.Brodshaug@delta.no)
- **Akademikerne Kommune:** Liv Torill Evenrud (liv@econa.no)

Om oppfølgingstilbudet

Tilbudet er basert på en samarbeidsavtale mellom Kommunal- og moderniseringsdepartementet, KS, Unio Kommune, YS Kommune, LO Kommune og Akademikerne om å tilby oppfølging av kommuner som har vedtatt å slå seg sammen. Avtalen ble inngått i juni 2016.

Link til avtalen [her](#)

Kommunal- og moderniseringsdepartementet styrer programmet, og KS har ansvaret for den praktiske gjennomføringen. Påmelding og avklaring av praktiske forhold gjøres derfor til KS.

Alle partene i programmet vil delta og kunne bidra på seminarene. I tillegg vil det kunne brukes eksterne innledere.

En kommunesammenslåing kan være krevende. Det er et omfattende prosjekt med mange små og store prosesser. Jeg håper dette tilbudet vil gi god støtte til det dere skal i gang med nå.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Johanne Kvern'.

Vedlegg 1: liste over inviterte kommuner

Liste over inviterte kommuner, 12. sept. 2016

Hovedløp: gjensidige vedtak, men behandles nasjonalt våren 2017:

1. Audnedal, Lyngdal
2. Trondheim, Klæbu
3. Bø, Sauherad
4. Fræna, Eide
5. Rygge, Moss
6. Fjell, Sund, Øygarden
7. Roan, Åfjord
8. Oppegård, Ski
9. Røyken, Asker, Hurum
10. Svelvik, Drammen
11. Radøy, Lindås, Meland
12. Os, Fusa
13. Hobøl, Askim
14. Stavanger, Rennesøy, Finnøy
15. Molde, Midsund, Nesset
16. Hammerfest, Kvalsund
17. Ålesund, Sandøy, Skodje
18. Førde, Jølster, Gaular, Naustdal
19. Hemne, Halså, Snillfjord (deles)
20. Hitra, Snillfjord (deles)
21. Orkdal, Agdenes, Snillfjord (deles), Meldal
22. Steinkjer, Verran
23. Namdalseid, Namsos, Fosnes
24. Volda, Hornindal
25. Rømskog, Aurskog-Høland
26. Forsand, Sandnes

Dette bør vi ta opp som ei orienteringssak? til formannsskapet

Ordfører Jørgen Amdam
Volda kommune
95463942 Privat: 41688878
jorgen.amdam@volda.kommune.no

Fra: Hild Våge
Sendt: 13. september 2016 14:06
Til: Jørgen Amdam
Emne: Fwd: Ta initiativ: still krav til TISA-avtalen i din kommune!

Kva gjer vi i Volda kommune i denne saka ?

Sendt fra min iPhone

Videresendt melding:

Fra: "Zander, Tone" <Tone.Zander@fagforbundet.no>
Dato: 13. september 2016 kl. 13.39.17 CEST
Til: "Zander, Tone" <Tone.Zander@fagforbundet.no>
Emne: Ta initiativ: still krav til TISA-avtalen i din kommune!

Denne e-posten er sendt til fagforeningene

TISA-avtalen (Trade in Services Agreement) setter offentlig helsevesen, barnehager, postvesen, kringkasting, vann, energi, transport og andre tjenester i fare. Avtalen forhandles utenfor WTO-systemet, og kommer til å åpne opp et bredt spekter av offentlige tjenester for salg til privat fortjeneste og privat overtakelse på permanent basis.

– Konsekvensene av en slik avtale må utredes grundig og det må være en brei demokratisk prosess før en så vidtrekkende avtale eventuelt kan signeres, mener landsstyret i Fagforbundet. Landsstyret mener også at kommunestyre og fylkesting må kunne reservere seg mot virkningene av en eventuell avtale, slik at de har nødvendig demokratisk handlingsrom.

Vedlagt finner dere:

Landsstyrets uttalelse, mal til kommunalt vedtak om å gjøre kommunen TISA-fri og et følgebrev med mere informasjon om den udemokratiske TISA-avtalen.

Vedtak om å gjøre kommunen TISA-fri eller liknende, vil ikke ha noen juridisk binding. Det er et uttrykk for en mening og vil ikke unnta kommunen for det Stortinget vil vedta.

Men vårt mål er å få minst halvparten av kommunene til å gjøre vedtak om TISA, noe som vil bli et stort press på regjeringen i TISA-forhandlingene. Dere vil finne nødvendig informasjon og hvilke kommuner som har allerede gjort vedtak på denne hjemmesida: <http://www.tisafri-kommune.no/>

Er dere på kommunekartet?

Dersom din kommune har gjort vedtak og du ikke ser den på «kommunekartet» på denne web-sida, vær snill å gi oss informasjon.

Skap aktivitet i kommunen

Dere kan bruke vedtak gjort i forbund, LO, eller malen til kommunevedtak i leserinnlegg og diskusjoner lokalt. Mange kommuner har avholdt diskusjons/informasjonsmøter om TISA, det har ofte vært Fagforbundet i samarbeid med Nei til EU som har stått bak disse møtene. Om dere ønsker å arrangere møter, ta kontakt så kan vi sikkert komme med innleder. Fagforbundet har også en egen nettside om TISA:

<http://www.fagforbundet.no/tema/TISA/>

Og husk! Gi oss tilbakemelding om aktiviteter. For det, og mere informasjon, ta kontakt med: Rolv

Rynning Hanssen, epost: rrh@fagforbundet.no, Mobil: 99 37 67 26

Med vennlig hilsen
Roger Haga Heimli
Arbeidsutvalget

Ta initiativ: still krav til TISA-avtalen i din kommune!

TISA-avtalen (Trade in Services Agreement) setter offentlig helsevesen, barnehager, postvesen, kringkasting, vann, energi, transport og andre tjenester i fare. Avtalen forhandles utenfor WTO-systemet, og kommer til å åpne opp et bredt spekter av offentlige tjenester for salg til privat fortjeneste og privat overtakelse på permanent basis.

– Konsekvensene av en slik avtale må utredes grundig og det må være en brei demokratisk prosess før en så vidtrekkende avtale eventuelt kan signeres, mener landsstyret i Fagforbundet. De mener også at kommunestyre og fylkesting må kunne reservere seg mot virkningene av en eventuell avtale, slik at de har nødvendig demokratisk handlingsrom.

Landsstyrets uttalelse er vedlagt denne e-posten.

Vanligvis får kommunene anledning til å uttale seg til slike store saker som berører dem gjennom høringer. Regjeringen ser ikke ut til å gi kommunene en slik anledning til å bli hørt før avgjørelsen om blir tatt av Stortinget. Det betyr også at det ikke blir gjennomført noen konsekvensutredning/NOU i forkant.

I mangel på en prosess hvor kommunene blir hørt, bør kommunene gi sin mening til kjenne gjennom egne vedtak.

Vedtak om å gjøre kommunen TISA-fri eller liknende, vil ikke ha noen juridisk binding. Det er et uttrykk for en mening og vil ikke unnta kommunen for det Stortinget vil vedta. Men vårt mål er å få minst halvparten av kommunene til å gjøre vedtak om TISA, noe som vil bli et stort press på regjeringen i TISA-forhandlingene.

Å reise diskusjonen om et kommunestyrevedtak vil også føre til debatt og kunnskap om TISA, noe som er viktig i og med at forhandlingene er så lukket som de er.

Til hjelp i denne prosessen med å få TISA til debatt i kommunene, har en del organisasjoner gått sammen for å koordinere arbeidet. Dere vil finne nødvendig informasjon og mal til vedtak, bakgrunn, hvilke kommuner som har allerede gjort vedtak og mye mer informasjon på denne hjemmesida:

<http://www.tisafri-kommune.no/>

Dersom din kommune har gjort vedtak og du ikke ser den på «kommunekartet» på denne web-sida, vær snill å gi oss informasjon.

Skap aktivitet i kommunen

Dere kan bruke vedtak gjort i forbund, LO, eller malen til kommunevedtak i leserinnlegg og diskusjoner lokalt. Mange kommuner har avholdt diskusjons/informasjonsmøter om TISA, det har ofte vært Fagforbundet i samarbeid med Nei til EU som har stått bak disse møtene. Om dere ønsker å arrangere møter, ta kontakt så kan vi sikkert komme med innleder.

Og husk! Gi oss tilbakemelding om aktiviteter.

Kontakt i Fagforbundet:

Rolv Rynning Hanssen, internasjonal rådgiver, tlf 99 37 67 26, e-post rrh@fagforbundet.no

Se også:

<http://www.fagforbundet.no/tema/TISA/>

Landsstyrets uttalelse:

http://www.fagforbundet.no/index.php?page_id=0&article_id=118804

TISA er den siste i rekken av frihandelsavtaler. Når WTO- og GATS-avtalene ikke har maktet å åpne for handel med tjenester fullt ut, har 50 stater nå startet nye, hemmelige forhandlinger om Trade In Services Agreement (TISA). Disse i hovedsak rike landene – Norge inkludert – representerer omtrent 70 prosent av alle tjenester i verden.

Målet er å liberalisere for å gi internasjonale selskaper enklere tilgang til tjenester i hele frihandelsområdet. De tjenestene som betyr mest for vanlige folk, de offentlige velferdstjenestene, står i stor fare for å bli åpnet enda mer for profittjagende storselskaper innen for eksempel sosialtjenester og infrastruktur som vann og renovasjon. Helse og utdanning skal ifølge Utenriksdepartementet være unntatt.

TISA er en trussel mot alle som jobber i tjenestesektoren, da nasjonalstatene kan bli tvunget til å avvikle lover som kan betraktes som handelshindringer. Reguleringer av arbeidsmiljø og miljø er eksempel på slike hindringer. Intensjonen er at stater kan bli erstatningspliktig overfor selskaper som taper penger på nye reguleringer som innføres.

I tillegg er forpliktelsene i avtalen irreversible. Mekanismen som avtalen benytter er at man bare kan liberalisere mer, men ikke mindre. Dette vil umuliggjøre nye politiske flertall å rette opp politikk som åpner for privatisering og konkurranseeksponering og selvfølgelig da undergrave vår demokratiske rett til å føre en nasjonal politikk.

Avtalen innebærer begrensninger i det enkelte lands handlefrihet. Før avtalen signeres må det avklares hvilke tjenester en vil unnta fra den frie markedskonkurransen. Prinsippet ”list it or lose it” innebærer at tjenesten for all framtid vil være åpen for fri konkurranse. Nye tjenester som kommer etter signering av avtalen, kan heller ikke unntas fra konkurranse.

En trussel mot demokratiet

TISA-forhandlingene skjer i ytterste hemmelighet. Det er ingen debatt om innholdet i forhandlingene. Makta overføres fra valgte politikere til multinasjonale selskap ved at disse kan gjøre lovgiverne økonomisk ansvarlig for reguleringer som blir demokratisk vedtatt og reduserer deres profittmuligheter. Fagforbundet mener det blir vanskeligere å forbedre velferd, miljø, arbeidsmiljø, forbrukerrettigheter og liknende da det blir betraktet som handelshindringer.

Konsekvensene av en slik avtale må utredes grundig og det må være en bred demokratisk prosess før en så vidtrekkende avtale eventuelt kan signeres. Kommunestyre og fylkesting må kunne reservere seg mot virkningene av en eventuell avtale slik at de har nødvendig demokratisk handlingsrom. Fagforbundets landsstyre oppfordrer norske myndigheter til å avvise en avtale som vil svekke det offentlige tjenestetilbudet, arbeidstakernes rettigheter og vår mulighet til å styrke befolkningens rettigheter.

Mal for kommunalt vedtak om TISA

I saker av betydning får kommunene anledning til å uttale seg gjennom høringer. Det ser ikke ut til at regjeringen legger opp til det det blir noen slik mulighet før TISA-avtalen legges frem for Stortinget. Kommunestyret i XXXXXX kommune hadde foretrukket ønsker at det ble gjennomført en konsekvensutredning, Norsk offentlig utredning(NOU), med påfølgende høring, som i andre saker som gjelder suverenitetsavståelse.

I mangel på en slik prosess har kommunestyret på eget initiativ vedtatt en uttalelse om avtalen.

XXXXXX kommune erklærer seg som TISA- fri kommune hvis ikke følgende forutsetninger blir oppfylt.

- Kommunen må sikres full handlefrihet også i framtida med hensyn til organisering og gjennomføring av det offentlige tilbudet av tjenester til innbyggerne. Det må blant annet omfatte: vann- og energiforsyning, renovasjon og avløp, redningstjeneste, helse – og sosialtjenester, utdanning, offentlig transport, og by- og regionalutvikling.
 - Kommunen må sikres full mulighet til å reversere enhver konkurranseutsetting av lokale, offentlige tjenester gjennom politiske vedtak, når kommunen måtte ønske det, også når det innebærer gjeninnføring av kommunalt eierskap og positiv diskriminering av ideell sektor.
 - TISA- avtalen må ikke innskrenke kommunalt handlingsrom Kommunen må sikres full mulighet til å regulere sektorer som er eller kan bli en del av dekket av TISA- avtalendet kommunale ansvar, ellerinklusive forhold som berører forhold som forbrukerbeskyttelse, helse, sikkerhet, miljø og arbeidstakerrettigheter, samt andre sektorer som er dekket av TISA avtalen.
 - Kommunen må sikres full beskyttelse mot overnasjonale tvistesystemer som gir mulighet til å ta ut søksmål for påståtte tap som følger av lovlig fattede, politiske vedtak.
- Vedtaket vil bli meldt regjering, fylkesbenken på Stortinget, Kommunenes sentralforbund (KS) og (lokal)media.